

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΔ'

Πέμπτη 13 Φεβρουαρίου 2025

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 7753, 7861
2. Άδεια απουσίας των Βουλευτών κ.κ Α. Σπάνια, θ. Οικονόμου, Γ. Παπανδρέου., σελ. 7755
3. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθήτριες και μαθητές και συνοδοί εκπαιδευτικοί από το Δημοτικό Σχολείο Αγίου Θωμά Βοιωτίας, το Δημοτικό Σχολείο Σκούρων Βοιωτίας, το 2ο Δημοτικό Σχολείο Αγίου Στεφάνου Αττικής, το 5ο Πειραματικό Γυμνάσιο Κομοτηνής, το 2ο Γυμνάσιο Καρδίτσας, το Γυμνάσιο Αιαντείου Σαλαμίνας, το 2ο Γυμνάσιο Δράμας, το 3ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Λευκάδας, το 1ο Γυμνάσιο Τυρνάβου, το Γενικό Λύκειο Θεσσαλονίκης «Ο Απόστολος Παύλος», το 2ο Γενικό Λύκειο Ρόδου, και από 1ο Δημοτικό Σχολείο Μετσόβου., σελ. 7761, 7767, 7773, 7778, 7787, 7799, 7811, 7817, 7823
4. Ανακοινώνεται ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης διαβίβασε στη Βουλή, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος και τον ν.3126/2003 «Ποινική ευθύνη των Υπουργών», όπως ισχύουν, την 13-2-2025, ποινική δικογραφία που αφορά στον Υπουργό Ανάπτυξης, Παναγιώτη Θεοδωρικάκο., σελ. 7791
5. Επί προσωπικού θέματος, σελ. 7830, 7831, 7832, 7833
6. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 7753, 7755, 7757, 7759, 7761, 7767, 7771, 7773, 7778, 7787, 7789, 7790, 7791, 7793, 7794, 7796, 7798, 7809, 7811, 7814, 7816, 7823, 7824, 7826, 7828, 7829, 7830, 7831, 7832, 7833, 7834, 7835, 7836, 7837, 7842, 7861

Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Ανακοίνωση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Παρσκευής 14 Φεβρουαρίου 2025., σελ. 7773

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας: «Μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, των μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (Ε.Ε.) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 - Ρυθμίσεις για την ενδυνάμωση των πιλοτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής», σελ. 7753 - 7846
2. Κατάθεση πρότασης νόμου:

Ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Ελληνική Λύση - Κυριάκος Βελόπουλος» και οι Βουλευτές του κόμματός του κατέθεσαν σήμερα 13-2-2025 πρόταση νόμου: «Κατάργηση του ν.3126/2003 περί ποινικής ευθύνης των Υπουργών», σελ. 7791

3. Κατάθεση σχεδίου νόμου:

Οι Υπουργοί Υγείας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών κατέθεσαν σήμερα 13-2-2025 σχέδιο νόμου:

- α) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Υγείας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Υγείας της Κυπριακής Δημοκρατίας στον τομέα των μεταμοσχεύσεων», σελ. 7793
- β) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Υγείας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Υγείας της Κυπριακής Δημοκρατίας στον τομέα των διασταυρούμενων μεταμοσχεύσεων νεφρού», σελ. 7793

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 7781 - 7795
ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ Γ. , σελ. 7754 - 7769
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. , σελ. 7769 - 7781
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 7795 - 7811
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 7811 - 7824
ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ Ι. , σελ. 7824 - 7861

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Επί προσωπικού θέματος:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Ζ. , σελ. 7830, 7831, 7832, 7833
ΠΑΦΙΛΗΣ Α. , σελ. 7830, 7831, 7832, 7833

Β. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Μ. , σελ. 7834
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 7787, 7789, 7790, 7791, 7793, 7794
ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ Γ. , σελ. 7753, 7755, 7757, 7759, 7761, 7767
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. , σελ. 7771, 7773, 7778
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Ζ. , σελ. 7829, 7830, 7835, 7836
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 7796, 7798, 7799, 7809, 7811
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 7814, 7816, 7823
ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ Α. , σελ. 7757, 7759
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ Α. , σελ. 7829, 7830, 7836
ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ Ι. , σελ. 7826, 7828, 7829, 7830, 7831, 7832, 7833, 7834, 7837, 7842, 7861

Γ. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Μ. , σελ. 7761, 7837
ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ Ε. , σελ. 7787
ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ Φ. , σελ. 7822
ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ Ε. , σελ. 7783, 7785, 7790
ΒΟΛΟΥΔΑΚΗ Σ. , σελ. 7786
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ Χ. , σελ. 7790, 7793, 7794
ΓΚΙΚΑΣ Σ. , σελ. 7799
ΔΑΓΚΑ Π. , σελ. 7760, 7825, 7826, 7838
ΔΗΜΑΣ Χ. , σελ. 7795
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Π. , σελ. 7769, 7834
ΔΙΓΕΝΗ Α. , σελ. 7774
ΕΥΘΥΜΙΟΥ Α. , σελ. 7809
ΖΑΧΑΡΑΚΗ Σ. , σελ. 7764, 7799, 7805, 7811, 7818, 7837, 7840, 7841, 7842
ΙΑΤΡΙΔΗ Τ. , σελ. 7753, 7840
ΚΑΖΑΝΗ Α. , σελ. 7755, 7839
ΚΑΠΕΤΑΝΟΣ Χ. , σελ. 7782
ΚΑΠΠΑΤΟΣ Π. , σελ. 7781
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ Ε. , σελ. 7830, 7833, 7834

ΚΑΡΑΜΠΑΤΣΩΛΗ Κ. ,	σελ. 7823
ΚΕΡΑΜΕΩΣ Ν. ,	σελ. 7788, 7790
ΚΕΦΑΛΑ Γ. ,	σελ. 7777, 7778, 7827
ΚΟΝΤΗΣ Ι. ,	σελ. 7819
ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ Α. ,	σελ. 7776
ΚΤΕΝΑ Α. ,	σελ. 7809
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Ε. ,	σελ. 7821
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Ζ. ,	σελ. 7825, 7826, 7827, 7828, 7829, 7830, 7831, 7832, 7833, 7839, 7841
ΚΩΤΣΟΣ Γ. ,	σελ. 7821
ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ Μ. ,	σελ. 7795, 7800
ΛΙΝΟΥ Α. ,	σελ. 7802
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Ι. ,	σελ. 7782
ΜΑΝΤΖΟΣ Δ. ,	σελ. 7789, 7790, 7804, 7811
ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ Σ. ,	σελ. 7778
ΜΠΙΑΓΚΗΣ Δ. ,	σελ. 7771
ΜΠΙΜΠΙΛΑΣ Σ. ,	σελ. 7767
ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ Α. ,	σελ. 7757, 7759, 7838, 7842
ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ Τ. ,	σελ. 7765, 7835
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Θ. ,	σελ. 7782
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Α. ,	σελ. 7772, 7773
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Ν. ,	σελ. 7778, 7824, 7827
ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ Γ. ,	σελ. 7816
ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ Α. ,	σελ. 7791
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ Α. ,	σελ. 7796, 7798, 7830, 7836, 7837
ΠΑΦΙΛΗΣ Α. ,	σελ. 7798, 7799, 7817, 7818, 7830, 7831, 7832, 7833
ΣΚΟΝΔΡΑ Α. ,	σελ. 7785
ΣΠΑΝΙΑΣ Α. ,	σελ. 7771
ΣΤΑΜΑΤΗΣ Γ. ,	σελ. 7815
ΣΤΥΛΙΟΣ Γ. ,	σελ. 7799
ΤΣΙΜΑΡΗΣ Ι. ,	σελ. 7780
ΦΩΤΙΟΥ Θ. ,	σελ. 7763, 7764, 7836, 7837
ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Σ. ,	σελ. 7775
ΧΑΤΖΗΩΑΝΝΙΔΟΥ Μ. ,	σελ. 7803
ΧΗΤΑΣ Κ. ,	σελ. 7800
ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ Ρ. ,	σελ. 7814

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Κ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΔ'

Πέμπτη 13 Φεβρουαρίου 2025

Αθήνα, σήμερα στις 13 Φεβρουαρίου 2025, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.05' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Β' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 12-2-2025 εξουσιοδότηση του Σώματος, επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προέδρου τα Πρακτικά της ΟΓ' συνεδρίασής του, της Τετάρτης 12 Φεβρουαρίου 2025, σε ό,τι αφορά την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας)

Εισερχόμαστε στη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας: «Μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, των μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (Ε.Ε.) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 - Ρυθμίσεις για την ενδυνάμωση των πιλοτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδρίασή της, της 5^{ης} Φεβρουαρίου 2025, τη συζήτηση και ψήφιση του νομοσχεδίου σε μία συνεδρίαση ενιαία επί της αρχής επί των άρθρων και των τροπολογιών. Η εγγραφή των ομιλητών θα γίνει ηλεκτρονικά και μέχρι το τέλος της ομιλίας του δεύτερου εισηγητή.

Συμφωνεί το Σώμα;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Το Σώμα συνεφώνησε.

Τον λόγο έχει η εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας κ. Τσαμπίκα (Μίκα) Ιατρίδη για δεκαπέντε λεπτά.

Παρακαλώ να ανοίξει το σύστημα της ηλεκτρονικής εγγραφής.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΤΣΑΜΠΙΚΑ ΙΑΤΡΙΔΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα δεν είναι μια απλή νομοθετική ρύθμιση. Είναι ένα ακόμη βήμα σε μία προσπάθεια που έχει ξεκινήσει χρόνια πριν από την ίδια την κοινωνία. Μια κοινωνία που στόχο έχει την ισότητα των φύλων, τις ίσες ευκαιρίες, την εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και σε ό,τι αφορά τους εργασιακούς χώρους, και όχι μόνο, την αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων ταλέντων και δεξιοτήτων.

Ειδικότερα καθώς το νομοσχέδιο, που συζητάμε, αφορά την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2022/2381, αυτή η προσπάθεια είναι μέρος της δέσμευσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ισότητα. Γιατί με βάση το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ισότητα είναι θεμελιώδης αξία της Ένωσης, είναι κοινή στα κράτη-μέλη και στο πλαίσιο αυτό πρέπει να λαμβάνονται συγκεκριμένα μέτρα, με τα οποία εξασφαλίζεται η εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης.

Όλα αυτά, πρέπει να τονίσουμε, συμβαίνουν στις επανομαζόμενες δυτικές χώρες, στις οποίες έχουν γίνει σημαντικά βήματα προόδου και το δικαίωμα για την αυτοπραγμάτωση αφορά και τα δύο φύλα.

Το ερώτημα βέβαια που προκύπτει είναι γιατί είναι απαραίτητη η ύπαρξη της συγκεκριμένης ευρωπαϊκής Οδηγίας και γιατί αυτή να ενσωματωθεί στο Εθνικό μας Δίκαιο; Η απάντηση είναι πολύ απλή. Γιατί παρά τα βήματα προόδου εξακολουθεί και υπάρχει για τις γυναίκες αυτό που έχει χαρακτηριστεί ως γυάλινη οροφή. Δεν θα επεκταθώ πολύ, αλλά με τον όρο «γυάλινη οροφή» περιλαμβάνονται όλα αυτά τα ορατά και αόρατα εμπόδια, που μπαίνουν στον δρόμο των γυναικών, όταν επιδιώκουν την εξέλιξη και την πρόοδο τους ειδικά στον χώρο των επιχειρήσεων. Η γυάλινη οροφή αποδεικνύεται και από τα στατιστικά στοιχεία. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση αν και οι γυναίκες αποτελούν το 60% περίπου των νέων αποφοίτων πανεπιστημίων, υποεκπροσωπούνται σημαντικά σε θέσεις λήψης οικονομικών αποφάσεων ιδίως στα ανώτερα κλιμάκια. Και αυτό εάν θέλουμε να προοδεύουμε σαν κοινωνία, είναι κάτι που θα πρέπει να βελτιωθεί.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο αποτελείται από πέντε μέρη και συνολικά 34 άρθρα. Το πρώτο, δεύτερο και τρίτο μέρος, δηλαδή τα άρθρα 1 έως 17, περιλαμβάνουν τις διατάξεις σχετικές με την ενσωμάτωση της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε αυτές προβλέπονται υποχρεωτικό ποσοστό τουλάχιστον 33% για το υποεκπροσωπούμενο φύλο στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών, που πληρούν συγκεκριμένα οικονομικά κριτήρια, δηλαδή απασχολούν πάνω από διακόσιους πενήντα εργαζόμενους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον 50 εκατομμυρίων ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον 43 εκατομμύρια ευρώ.

Στις ως άνω μεγάλες εισηγμένες εταιρείες στο διοικητικό συμβούλιο, των οποίων συμμετέχουν τρία ή περισσότερα εκτελεστικά μέλη, στο ως άνω ποσοστό 33% περιλαμβάνεται κατά τρόπο δεσμευτικό και ένα τουλάχιστον εκτελεστικό μέλος από το υποεκπροσωπούμενο φύλο. Αντίστοιχα, οι ρυθμίσεις αυτές μπορεί να εφαρμόζονται και σε μη εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες, που διαθέτουν τα ίδια ως άνω οικονομικά κριτήρια, εφόσον το

προβλέπει το καταστατικό τους.

Προβλέπεται ακόμα η δυνατότητα για τις μεγάλες μη εισηγμένες δημόσιες επιχειρήσεις να υιοθετήσουν τη ρύθμιση αυτή περί εκτελεστικού μέλους, εφόσον το προβλέπουν στο καταστατικό τους.

Θα ήθελα να σημειώσω εδώ ότι μέρος της Αντιπολίτευσης εκτιμά ότι τα ποσοστά θα έπρεπε να ήταν μεγαλύτερα και να εφαρμόστούν και σε μικρότερες επιχειρήσεις. Ωστόσο, αυτό δεν είναι σωστό γιατί οι μικρότερες σε μέγεθος επιχειρήσεις ενδεχομένως να μην έχουν ικανό αριθμό στελεχών ανδρών και γυναικών ώστε να μπορέσουν να επιτύχουν την ποσόστωση. Επίσης, τέτοιου είδους αλλαγές θα πρέπει να γίνονται σταδιακά ώστε να μπορεί να αλλάζει και η εταιρική κουλτούρα.

Συνεχίζουμε με τις ρυθμίσεις, επισημαίνοντας και τα ακόλουθα. Η διαδικασία επιλογής μελών των διοικητικών συμβουλίων των μεγάλων εισηγμένων εταιρειών, που δεν διατηρούν το ποσοστό του 33%, θα γίνεται με βάση διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια. Έτσι θα δίνεται προτεραιότητα σε υποψηφίους του υποεκπροσωπούμενου φύλου όταν υπάρχουν ίδια προσόντα με άλλους υποψηφίους. Συνεπώς, δεν αρκεί μόνο το φύλο για την επιλογή, πρέπει να υπάρχουν και τα αντίστοιχα προσόντα.

Σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τα προβλεπόμενα διατηρούνται σε ισχύ οι υφιστάμενες κυρώσεις του άρθρου 24 του ν. 4706/2020, που περιλαμβάνουν πρόστιμα έως 3.000.000 ευρώ. Επίσης προβλέπεται η υποβολή εκ μέρους των μεγάλων εισηγμένων εταιρειών ειδικής έκθεσης, στην οποία περιλαμβάνονται στοιχεία με την τήρηση των υποχρεώσεων του παρόντος νομοσχεδίου και τα μέτρα που εφαρμόζονται ή πρόκειται να εφαρμοστούν για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στα ΔΣ των εταιρειών αυτών.

Περαιτέρω για το σύνολο των εισηγμένων εταιρειών προβλέπεται ότι σε περίπτωση κλάσματος το ποσοστό εκπροσώπησης του υποεκπροσωπούμενου φύλου, θα στρογγυλοποιείται στο εγγύτερο ακέραιο αριθμό και όχι στον μικρότερο ακέραιο αριθμό όπως ισχύει σήμερα.

Τέλος, συστήνεται Ταμείο Ισότητας των Φύλων υπό τη μορφή αναλυτικού λογαριασμού εσόδου. Σε αυτόν θα εγγράφονται υπέρ της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας τα ποσά από την είσπραξη των χρηματικών κυρώσεων, κάθε είδους έσοδα από χαριστική αιτία όπως δωρεές και χορηγίες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προχωρώ την εισήγησή μου με το τέταρτο μέρος του σχεδίου νόμου στα άρθρα 18 έως 33, το οποίο περιλαμβάνει τις σχετικές ρυθμίσεις για τη βέλτιστη υλοποίηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας πιλοτικών προγραμμάτων, που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία, που υλοποιούνται με χρηματοδότηση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ειδικότερα στο πλαίσιο υλοποίησης πιλοτικού προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας σε χώρους μόνιμης κατοικίας και εργασίας ατόμων με αναπηρία προβλέπεται η δυνατότητα συμμετοχής για όλους τους δυνητικά δικαιούχους του προγράμματος, ανεξάρτητα από το αν έχουν μέχρι σήμερα καταγραφεί στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία, συμπεριλαμβανόμενες και εκείνες για τους οποίους η ψηφιοποίηση και η καταγραφή των γνωματεύσεών τους είναι σε εξέλιξη.

Επεκτείνεται επίσης η δυνατότητα υλοποίησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας σε δημόσια κτίρια στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του έργου και σύμφωνα με τα ορόσημα αυτού, ενισχύοντας έτι περαιτέρω την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία. Το πρόγραμμα υλοποιείται στο σύνολο των περιφερειών της χώρας με φορέα υλοποίησης την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης.

Επιπλέον, ενισχύεται η αποδοτικότητα του πιλοτικού προγράμματος υποστηριζόμενης απασχόλησης για άτομα στο φάσμα του αυτισμού με την ανάπτυξη ειδικού μητρώου εκπαιδευμένων διαμεσολαβητών, οι οποίοι θα υποστηρίζουν τόσο τα άτομα στο φάσμα του αυτισμού όσο και επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Συγχρόνως με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις διασφαλίζεται η δυνατότητα της αξιοποίησης μητρώου ανέργων ωφελούμενων,

που τηρείται στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος, ώστε και τα άτομα με διαταραχές αυτιστικού φάσματος που δεν έχουν ακόμα καταγραφεί στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία, να αποτελέσουν δυνητικούς ωφελούμενους του συγκεκριμένου πιλοτικού προγράμματος σύμφωνα με τους όρους και τις προδιαγραφές αυτού.

Παράλληλα, προβλέπεται η συνέχιση του πιλοτικού προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός» για άτομα με αναπηρία, εξασφαλίζοντας τη βιώσιμη παροχή της υπηρεσίας μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος του Ταμείου Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του έργου, εν όψει και της σχεδιαζόμενης μετέπειτα καθολικής εφαρμογής υπηρεσίας και της μετάπτωσης αυτής σε άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας με τη δέσμευση και επένδυση του Πρωθυπουργού μας Κυριάκου Μητσοτάκη έχει θέσει ως βασική προτεραιότητα την παροχή ποιοτικής αγωγής και φροντίδας στην πρώιμη παιδική ηλικία, με στόχο την υποστήριξη της ολιστικής ανάπτυξης και της ευημερίας των βρεφών και νηπίων ηλικίας έως και τεσσάρων ετών. Έτσι σε συνεργασία με δημόσια πανεπιστημιακά τμήματα αγωγής και φροντίδας στην πρώιμη παιδική ηλικία θα υλοποιηθεί το πρόγραμμα «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας». Το πρόγραμμα σε πρώτο στάδιο θα εφαρμοστεί πιλοτικά.

Για πρώτη φορά σε συνεργασία με τα ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα θα δημιουργηθεί ένα ολιστικό παιδαγωγικό πλαίσιο για τα παιδιά που είναι εγγεγραμμένα σε βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς. Ακολουθώντας, θα επιμορφωθούν οι παιδαγωγοί των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών οι οποίοι θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Παράλληλα θα υλοποιηθεί μία σειρά δράσεων με στόχο την επιμόρφωση των παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας σε ζητήματα που αφορούν τους τέσσερις βασικούς τομείς ανάπτυξης των παιδιών, δηλαδή τη γνωστική, γλωσσική, ψυχοκοινωνική και κινητική ανάπτυξη, καθώς και τη σημασία της έγκαιρης ανίχνευσης αναπτυξιακών δυσκολιών, καθώς και της πρώιμης παρέμβασης. Την επιμόρφωση των παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας για την εφαρμογή συμπεριληπτικών πρακτικών στους βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, ώστε να εξασφαλιστεί η ποιοτική και η ισότιμη αγωγή και φροντίδα σε παιδιά με αναπηρία ή αναπτυξιακές διαταραχές. Την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των γονιών βρεφών και νηπίων, ώστε να εξασφαλίσουν ένα ασφαλές και αναπτυξιακά ευνοϊκό περιβάλλον για τα παιδιά τους, το οποίο προσφέρει συστηματικές ευκαιρίες για επίσημες και ανεπίσημες δραστηριότητες διδασκαλίας και παιχνιδιού. Το νέο παιδαγωγικό πλαίσιο θα εφαρμοστεί πιλοτικά σε τουλάχιστον ενενήντα βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς από το δεύτερο τρίμηνο του 2025 και ως τον Ιούνιο του 2026.

Μετά την αξιολόγηση της πιλοτικής του εφαρμογής και την ενσωμάτωση των απαραίτητων βελτιωτικών αλλαγών και τροποποιήσεων θα ξεκινήσει η καθολική εφαρμογή του νέου πλαισίου. Είναι πολύ σημαντικό ότι ξεκινάμε ένα πιλοτικό πρόγραμμα, ώστε να έχουμε μετρήσιμα στοιχεία και να δούμε τι παραπάνω μπορούμε να βελτιώσουμε. Με τη θέσπιση του προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» αναβαθμίζεται σημαντικά η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τα παιδιά που παρακολουθούν βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς. Παράλληλα δίνεται έμφαση στην ενδυνάμωση των ίδιων των γονέων να υποστηρίξουν την ανάπτυξη των παιδιών τους.

Τέλος, το νομοσχέδιο ενισχύει τη χρήση της τεχνολογίας και της ψηφιακής διακυβέρνησης για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και της διαφάνειας στις κοινωνικές παροχές μέσω βελτιωτικών παρεμβάσεων για την εφαρμογή του μέτρου της πληρωμής επιδομάτων του ΟΠΕΚΑ και της ΔΥΠΙΑ μέσω προπληρωμένης κάρτας. Ειδικότερα, προβλέπεται η ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος για τη διαχείριση πληρωμών μέσω προπληρωμένων καρτών που θα εξασφαλίζει την ταχύτητα, τη διαφάνεια και την αποφυγή φαινομένων απάτης. Με το μέτρο αυτό αντιμετωπίζεται η ανάγκη της απλοστευσης και του εκσυγχρονισμού του τρόπου πληρωμής παροχών του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων

και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης. Αυτό θα συμβεί μέσω της διαλειτουργικότητας του πληροφοριακού συστήματος, ώστε να διασφαλίζονται η ταχύτητα, η διαφάνεια και η ασφάλεια στις συναλλαγές των δικαιούχων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώνω την εισήγησή μου με λίγα σχόλια και για τις δύο τροπολογίες με αριθμό 318/5 και 319/ 6 που κατατέθηκαν. Είναι προφανές ότι η σκέψη μας είναι στους κατοίκους της Σαντορίνης, της Αμοργού και των Κυκλάδων, που δοκιμάζονται από τους σεισμούς και χρειάζονται κάθε δυνατό μέτρο στήριξης. Επίσης, είναι κρίσιμο να δίνονται κίνητρα έως 10.000 ευρώ για τη μετακίνηση οικογενειών στις ακριτικές περιοχές του Έβρου. Ενδεχομένως και τα κίνητρα αυτά να επεκταθούν και για τις ακριτικές νησιωτικές περιοχές σε επόμενο στάδιο.

Τέλος, θα πρέπει όντως να δίνεται η δυνατότητα στο Υπουργείο Ναυτιλίας να μπορεί να εξασφαλίζει την απρόσκοπτη ακτοπλοϊκή συγκοινωνία σε εξαιρετικές συνθήκες και για διάστημα εζήντα ημερών.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνω με την επισημάνση ότι όλα αυτά που συζητάμε για το νομοσχέδιο είναι θέματα δυναμικά. Αν ανατρέξουμε λίγα χρόνια πριν, θα διαπιστώναμε ότι ελάχιστες γυναίκες ήταν σε ανώτατες διοικητικές θέσεις. Τώρα τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση η κατάσταση έχει βελτιωθεί. Είναι ιδανική; Σαφώς και όχι, αλλά είναι σημαντικό ότι εξελισσόμαστε τόσο σε κοινωνικό όσο και σε θεσμικό επίπεδο. Αρκεί μόνο μία νομοθετική πρωτοβουλία, μία ενσωμάτωση ευρωπαϊκής Οδηγίας που να υπαγορεύει ποσοτώσεις; Σαφώς και δεν αρκεί. Χρειάζονται πρωτοβουλίες, όπως περισσότεροι παιδικοί σταθμοί, περισσότερη φροντίδα, περισσότερη κοινωνική αρωγή, κάτι που συστηματικά επιδιώκει η Κυβέρνησή μας και το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Επισημαίνω εδώ την πρόσφατη δημιουργία επιπλέον είκοσι χιλιάδων νέων θέσεων πρόσβασης σε βρεφονηπιακούς σταθμούς. Θυμίζω ακόμα τη γενναία αύξηση του προϋπολογισμού για τα νουτς, που φέτος άγγιξε τα 380 εκατομμύρια ευρώ και το πρωτοποριακό πρόγραμμα «Νταντάδες της Γειτονιάς», το οποίο θα εξελιχθεί ακόμα περισσότερο.

Το Υπουργείο αυτό, η Κυβέρνηση αυτή, προχωρά με σωστό σχεδιασμό και αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων. Προχωράμε για την προώθηση της ισότητας, για την καλύτερη κοινωνική αρωγή, για την προστασία των παιδιών μας και συνολικά σε έναν σχεδιασμό που θα μπορέσει να οδηγήσει στην αντιμετώπιση ενός από τα πιο κρίσιμα ζητήματα για τη χώρα μας, αυτή του δημογραφικού. Το παρόν νομοσχέδιο είναι ένα ακόμα ουσιαστικό βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση και είναι δεδομένο ότι θα ακολουθήσουν και άλλα, γι' αυτό και σας καλώ να το ψηφίσετε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κυρία συνάδελφε, σας ευχαριστώ για την απόλυτη συνέπεια στον χρόνο.

Υπάρχουν τρεις αιτήσεις άδειας απουσίας στο εξωτερικό από συναδέλφους, της κ. Οικονόμου από τη Νέα Δημοκρατία για το διάστημα από 20 έως 23 Φεβρουαρίου, του κ. Σπάνια από τη Νέα Δημοκρατία για το διάστημα από 28 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου και του κ. Γεωργίου Παπανδρέου από το ΠΑΣΟΚ για το διάστημα από 13 έως 14 Φεβρουαρίου.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Η Βουλή ενέκρινε τις ζητηθείσες άδειες.

Τον λόγο έχει τώρα από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής η κ. Καζάνη.

Παρακαλώ, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΑΖΑΝΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι, το σημερινό νομοσχέδιο του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας είναι μόλις το δεύτερο νομοσχέδιο από τη σύστασή του. Η σύσταση ενός Υπουργείου με αρμοδιότητες, όπως το στεγαστικό, το δημογραφικό, η παιδική προστασία, η ισότητα και τα ανθρώπινα δικαιώ-

ματα καλλιέργησε προσδοκίες, όμως η έλλειψη πρωτοβουλιών φανεώνει την κυβερνητική αδιαφορία.

Το πρώτο νομοσχέδιο, τον περασμένο Απρίλιο, αφορούσε θέματα οργάνωσης, όπως το να έχει το Υπουργείο βασικές υπηρεσίες, οικονομικές και διοικητικές. Από τότε δεν άλλαξαν πολλά. Το Υπουργείο υποστελεχωμένο δεν έχει καν οργανισμό, ενώ εργαζόμενοι μένουν απλήρωτοι.

Σήμερα καλούμαστε να συζητήσουμε για ζητήματα κοινωνικής πολιτικής και σε αυτό όμως το νομοσχέδιο δεν μας παρουσιάζει κάποια γενναία και προοδευτική πρόταση. Το πρώτο μέρος αφορά την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2831/2022 σχετικά με την προώθηση της ισόρροπης εκπροσώπησης των γυναικών στα ΔΣ των εισηγμένων εταιρειών. Η Κυβέρνηση είχε δύο χρόνια να μεταφέρει την Οδηγία στο εσωτερικό δίκαιο. Πέρασε η προθεσμία αυτή και η Κομισιόν μας έστειλε σύσταση συμμόρφωσης. Γι' αυτόν τον λόγο, υπό τον φόβο των κυρώσεων, το Υπουργείο βιαστικά, δύο μέρες μετά τη διαβούλευση, κατέθεσε το νομοσχέδιο στη Βουλή.

Ως προς το περιεχόμενο της Οδηγίας είναι μια ουσιαστική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της ισότητας των δύο φύλων στην εργασία. Είναι θετικό να προωθείται ο διορισμός των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις και δεν πρόκειται απλά για την αποκατάσταση μιας αδικίας απέναντι στο γυναικείο φύλο. Έρευνες αποδεικνύουν ότι και οι ίδιες οι εταιρείες επωφελοούνται από την παρουσία των γυναικών στα ΔΣ. Η ομαδική απόδοση βελτιώνεται, ενώ επηρεάζεται θετικά η οικονομική ανάπτυξη και η κερδοφορία της επιχείρησης. Παρ' όλα αυτά οι γυναίκες σε μεγάλο βαθμό εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στα όργανα λήψης αποφάσεων. Αόρατα εμπόδια δεν τους επιτρέπουν να ανεληχθούν στην ιεραρχική βαθμίδα, ενώ ακόμα και οι θέσεις που μπορούν να κατέχουν οι γυναίκες αφορούν συγκεκριμένους τομείς, όπως η επικοινωνία και το ανθρώπινο δυναμικό.

Στην Ελλάδα το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στα ΔΣ των εισηγμένων εταιρειών ανέρχεται στο 25%. Το Υπουργείο επιλέγει με το νομοσχέδιο να θέσει τον μετριοπαθή στόχο του 33%. Αυτός όμως είναι ήδη ο ευρωπαϊκός μέσος όρος και στόχος και δεν θα έπρεπε να είναι να τον πλησιάσουμε, αλλά να τον ξεπεράσουμε. Αν δεν λάβουμε πιο γενναία μέτρα, σε λίγα χρόνια θα είμαστε ουραγοί στα ποσοστά εκπροσώπησης. Άλλα κράτη, όπως η Ισπανία, θέτουν τον πήχη στο 40%. Στη δε Γαλλία το ποσοστό εκπροσώπησης των γυναικών ανέρχεται στο 45%. Θα μπορούσαμε να θεσπίσουμε έναν υψηλότερο στόχο. Θα μπορούσαμε να κάνουμε μεγαλύτερα βήματα. Θα μπορούσαμε να μην τρέχουμε πίσω από τις εξελίξεις. Οι κοινωνικοί φορείς συμφωνούν, οι εταιρείες μπορούν να το πετύχουν, άρα γιατί δεν το τολμάμε;

Το έμφυλο χάσμα είναι μεγάλο, όμως εσείς συνεχίζετε να είστε διστακτικοί και συγκρατημένοι. Εξάλλου η ενσωμάτωση της Οδηγίας αφορά μόλις τριάντα επτά εταιρείες. Ακόμα και αν προστεθούν άλλες εικοσιπέντε εταιρείες λόγω της στρογγυλοποίησης, πάλι μιλάμε για πολύ μικρό αριθμό.

Οι γυναίκες αποτελούν το μισό του ενεργού πληθυσμού. Αποτελούν μια πελώρια δεξαμενή ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Η πλειονότητα των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι γυναίκες και παρ' όλα αυτά είμαστε η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας στις γυναίκες και μάλιστα με τη μεγαλύτερη διαφορά ποσοστών ανεργίας μεταξύ των δύο φύλων. Η ανεργία στους άνδρες κυμαίνεται στο 8,5% και στις γυναίκες στο 14,3%, έξι μονάδες διαφορά, με την ανεργία στις πτυχιούχες γυναίκες να εκτοξεύεται στο 63% έναντι του 37% των ανδρών.

Το χάσμα είναι μεγάλο και ως προς τις αμοιβές. Σε λίγους μήνες συμπληρώνονται δύο χρόνια από την Οδηγία 970/2023 για την ενίσχυση της ισότητας της αμοιβής μεταξύ των δύο φύλων και ακόμα η Κυβέρνηση δεν έχει λάβει κανένα μέτρο για να την ενσωματώσουμε στο Εθνικό Δίκαιο. Μια γυναίκα αμείβεται στην Ελλάδα για την ίδια εργασία 10% λιγότερο σε σχέση με έναν άνδρα συνάδελφό της. Στις πτυχιούχες εργαζόμενες γυναίκες το χάσμα ανεβαίνει στο 22%. Πρακτικά, αν ένας άντρας λαμβάνει δώδεκα μισθούς τον χρόνο, μια γυναίκα με τα ίδια προσόντα για την ίδια εργασία λαμβάνει δέκα.

Η ανισότητα αυτή σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στα έμφυλα στε-

ρεότυπα, στη γυάλινη οροφή, στο κολλώδες δάπεδο και στον οριζόντιο διαχωρισμό και βέβαια στην άνιση συμμετοχή των γυναικών σε ευθύνες φροντίδας και οικιακές δραστηριότητες. Όλα αυτά μακροπρόθεσμα συμβάλλουν τόσο στο συνταξιοδοτικό χάσμα όσο και στην αύξηση του ποσοστού φτώχειας στις γυναίκες.

Πρέπει ως κράτος να θεσπίσουμε μια εθνική στρατηγική για την ενίσχυση της γυναίκας στην εργασία γενικά με πολιτικές που θα αγγίζουν κάθε τομέα εργασίας, τις γυναίκες στα διευθυντικά συμβούλια, τις γυναίκες υπαλλήλους σε οποιαδήποτε θέση, καθαρίστριες, σερβιτόρες, πωλήτριες. Και πρέπει να ξεκινήσουμε από τα βασικά, από την εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής. Δεν επιτρέπεται στην Ελλάδα του 2025 μια γυναίκα να πρέπει να επιλέξει μεταξύ οικογένειας και εργασίας. Οι γυναίκες πρέπει να ξέρουν ότι η απόκτηση παιδιών δεν είναι τροχονπέδη για την καριέρα τους. Χιλιάδες είναι οι εργαζόμενες γυναίκες που βιώνουν αυτή την ανασφάλεια. Οι αναπληρώτριες εκπαιδευτικοί και οι εκατοντάδες γυναίκες που αποτελούν το ειδικό και βοηθητικό προσωπικό των δημόσιων σχολείων είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα. Οι γυναίκες ναυτικοί είναι άλλη κατηγορία με τεράστιες εργασιακές ανισότητες. Με τέτοια εργατική νομοθεσία δεν πρόκειται να ενισχύσουμε ούτε τη γυναικεία απασχόληση ούτε να αντιμετωπίσουμε το δημογραφικό.

Το τελευταίο έτος μετά από επίμονες παρεμβάσεις του ΠΑΣΟΚ θεσπίστηκε επιτέλους η ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας σε ελεύθερες επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενες και αγρότισσες. Τέτοιες αποφάσεις, τέτοιες πολιτικές μπορούν να κάνουν τη διαφορά.

Ως προς τη βρεφονηπιακή φροντίδα ο θεσμός των βρεφονηπιακών σταθμών είναι σημαντικό εργαλείο για τις μητέρες και τους γονείς γενικά. Οι σταθμοί πρέπει να ενισχυθούν και με προσωπικό και κτιριακά. Πρέπει να δημιουργηθούν νέες θέσεις για βρέφη και νήπια και όχι απλά να δίνονται περισσότερα voucher τα οποία δεν μπορούν να αξιοποιηθούν.

Το νομοσχέδιο μας παρουσιάζει το πρόγραμμα «Αθηνά», βασικά ένα προσχέδιο μας παρουσιάζει. Στην πραγματικότητα λείπουν βασικά στοιχεία που θα γνωστοποιηθούν με ΚΥΑ εκ των υστέρων. Το «Αθηνά» έρχεται να αντικαταστήσει το «Κυψέλη», το οποίο στέφθηκε με απόλυτη αποτυχία, αφού ούτε καν εφαρμόστηκε και η Κυβέρνηση το αντικαθιστά άρον-άρον. Όπως εκφράσαμε τις αντιρρήσεις μας για το «Κυψέλη» και δικαιωθήκαμε, έτσι και τώρα σας θέτουμε τις ενστάσεις μας και τους προβληματισμούς μας.

Το «Αθηνά» λοιπόν φιλοδοξεί να θέσει το πλαίσιο της προσχολικής αγωγής. Το πρόγραμμα εισάγει τη διεξαγωγή ανιχνευτικού ελέγχου για τη γνωστική ανάπτυξη βρεφών και νηπίων μέσω ψυχομετρικού εργαλείου. Ο έλεγχος θα γίνεται από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό και τα αποτελέσματα θα φυλάσσονται σε ατομικό φάκελο στη δομή. Καμία διευκρίνιση δεν μας έχει δοθεί για το ψυχομετρικό εργαλείο και για το ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό. Κατά τις συνεδριάσεις της επιτροπής ρωτήσαμε επανειλημμένως, αλλά το Υπουργείο επιμένει να μην απαντά. Θα είναι εξωτερικοί συνεργάτες; Θα προσληφθούν από τις δομές ή θα διεξάγουν τους ελέγχους οι παιδαγωγοί μετά από επιμόρφωση; Είναι πολύ σημαντικό και η Κυβέρνηση αρνείται να μας ενημερώσει. Ζητά όμως τη στήριξή μας.

Και βέβαια υπάρχει και το ζήτημα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των παιδιών. Η Κυβέρνηση δεν έχει επιδείξει ιδιαίτερη ευαισθησία σε αυτόν τον τομέα και ούτε τώρα μας εξηγεί πώς θα προστατευτούν και δεν θα διαρρεύσουν.

Το «Αθηνά» πρόκειται να εφαρμοστεί πιλοτικά με χρηματοδότηση του Ταμείου Ανάκαμψης. Το νομοσχέδιο αναφέρει ότι αρχικά θα εφαρμοστεί σε ενενήντα σταθμούς. Αργότερα ενημερωθήκαμε ότι δεν θα είναι ενενήντα, αλλά εκατόν είκοσι. Ακόμη το Υπουργείο δεν μας εξηγεί πώς θα επιλεχθούν οι δομές αυτές. Θα γίνει μέσω κάποιου διαγωνισμού; Ποιος θα τις επιλέξει; Θα τους διατεθούν απευθείας χρήματα; Πρόκειται για σημαντικά ερωτήματα χωρίς καμία απάντηση ξανά.

Το υπόλοιπο νομοσχέδιο αφορά πιλοτικά προγράμματα. Μας επαναπαρουσιάζεται το «Πρόγραμμα Υποστηριζόμενης Απασχόλησης Ατόμων με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος», ένα πρό-

γραμμα της ΔΥΠΑ που βοηθά τους ωφελούμενους να βρουν εργασία με ειδικά εκπαιδευμένους διαμεσολαβητές χωρίς καμία περαιτέρω διευκρίνιση.

Σχετικά με το πρόγραμμα του «Προσωπικού Βοηθού», η πιλοτική φάση θα έληγε στις 31-12-2024 και θα ξεκινούσε η καθολική εφαρμογή του. Το Υπουργείο όμως έρχεται τώρα και παρατείνει την πιλοτική φάση μέχρι τη λήξη του Ταμείου Ανάκαμψης το 2026. Το πρόγραμμα έχει όντως δυνατότητες. Γιατί λοιπόν καθυστερεί η καθολική και μόνιμη εφαρμογή του; Αν το Υπουργείο όμως δεν μπορεί να το εφαρμόσει καθολικά τώρα, μπορεί να εγυθωθεί τη χρηματοδότησή του μετά το 2026; Ακόμα, σκοπεύει το Υπουργείο να βελτιώσει το πρόγραμμα; Ο «Προσωπικός Βοηθός» έχει πολλά προβλήματα. Το Υπουργείο τα γνωρίζει, τα έχει παραδεχθεί. Έχει βρει όμως λύσεις σε αυτά; Ο κόσμος ζητά απαντήσεις.

Ο αλγόριθμος επιλογής πετάει εκτός άτομα με υψηλά ποσοστά αναπηρίας. Οι ωφελούμενοι του προγράμματος μέχρι σήμερα είναι περίπου χίλια τριακόσια άτομα. Ο στόχος μέχρι το 2024 ήταν οι δύο χιλιάδες. Είμαστε μόλις στο 65%, πολύ χαμηλή απόδοση.

Το νομοσχέδιο θέτει και το ζήτημα της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία. Στην πράξη εισάγονται τροποποιήσεις στο πρόγραμμα που είχε ψηφιστεί το 2022, όπως για παράδειγμα προστίθενται και τα δημόσια κτίρια. Σύμφωνα με τον νέο οικοδομικό κανονισμό του 2012, τα δημόσια κτίρια θα έπρεπε να έχουν τις σχετικές υποδομές προσβασιμότητας. Όλα αυτά τα χρόνια τι έχει γίνει; Αλλά η καθημερινότητα απαντά μόνη της. Σχολές ΑμεΑ και δεν έχουν υποδομές προσβασιμότητας. Τα μέσα μαζικής μεταφοράς δεν έχουν υποδομές προσβασιμότητας, σχολεία και αθλητικές εγκαταστάσεις το ίδιο. Όλα αυτά είναι δημόσια κτίρια και δημόσιες υπηρεσίες. Το κράτος έπρεπε να είχε μεριμνήσει εδώ και χρόνια.

Να αναφερθώ και σε ένα ζήτημα που χρήζει της προσοχής του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Σύμφωνα με τον νέο οικοδομικό κανονισμό σε κτίρια όπου δεν διασφαλίζεται η προσβασιμότητα ΑμεΑ ιδιοκτητών ή ενοίκων επιτρέπεται η τοποθέτηση ράμπας ή αναβατορίου, ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβασή τους. Προφανώς ο νομοθέτης επιθυμεί να προστατεύσει το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στην προσβασιμότητα. Το άρθρο όμως συνεχίζει: «Απαιτείται πρακτικό της γενικής συνέλευσης της πολυκατοικίας με πλειοψηφία 51% του συνόλου». Το εδάφιο αυτό έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το πνεύμα της υπόλοιπης παραγράφου και γι' αυτό πρέπει να αλλάξει. Είναι ανεπίτρεπτο συνάνθρωποι μας με αναπηρία να μην έχουν ελεύθερη πρόσβαση στο ίδιο τους το σπίτι. Αναμένουμε το Υπουργείο να δείξει την πρόθεσή του να ευσυνέτισται.

Ως προς την καταβολή των επιδομάτων μέσω προπληρωμένης κάρτας το σύστημα της προπληρωμένης κάρτας κοστίζει 10,3 εκατομμύρια ευρώ και καλύπτεται από το Ταμείο Ανάκαμψης. Πρόκειται για πολύτιμα κονδύλια. Πώς δικαιολογείται αυτό το υπέρογκο κόστος; Γιατί δεν τροποποιήθηκε το λογισμικό των τραπεζικών καρτών, που θα ήταν ανέξοδο οικονομικά; Τα ποσά αυτά θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν διαφορετικά. Η επιδοματική πολιτική δεν είναι πανάκεια. Οφείλει όμως να είναι εργαλείο ενδυνάμωσης και στήριξης των αδυνάτων όχι εργαλείο μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων.

Τον Απρίλιο του 2023, έναν μήνα πριν τις εκλογές, δόθηκε αύξηση 8% στα επιδόματα αναπηρίας, η πρώτη μετά από σχεδόν δέκα χρόνια. Βέβαια αν αναλογιστούμε την αύξηση των τελευταίων ετών στο κόστος διαβίωσης, πρακτικά καμία αύξηση δεν έχουν λάβει οι δικαιούχοι.

Ταυτόχρονα, εξαιτίας της διατύπωσης του άρθρου ένας μεγάλος αριθμός δικαιούχων δεν την έλαβε ποτέ. Κοντεύουν δύο σχεδόν χρόνια και παρά τις συνεχείς πιέσεις μας το Υπουργείο κωφεύει. Τη δώσατε την αύξηση για να εξυπηρετήσετε τους προεκλογικούς σας σκοπούς. Τουλάχιστον κάντε το σωστά.

Το ΠΑΣΟΚ κατέθεσε τροπολογία για την αναπροσαρμογή των επιδομάτων αναπηρίας. Προτείνουμε να θεσμοθετηθεί μηχανισμός ετήσιας αναπροσαρμογής των επιδομάτων ατόμων με αναπηρία με βάση τον αντίστοιχο μηχανισμό ετήσιας αύξησης των κύριων συντάξεων. Είναι η δεύτερη φορά που καταθέτουμε την

τροπολογία αυτή. Την προηγούμενη φορά την απορρίψατε χωρίς καμία αιτιολογία. Σας καλούμε, λοιπόν, να στηρίξετε την τροπολογία. Οφείλουμε να προστατεύσουμε τους δικαιούχους των επιδομάτων αναπηρίας από τη φτωχοποίηση. Η αύξησή τους θα είναι ετήσια και δίκαιη, όπως των κύριων συντάξεων που δίνει ο ΕΦΚΑ. Δεν θα εξαρτάται από τη διάθεση της Κυβέρνησης.

Θα ήθελα να αναφερθώ και στα προβλήματα των κέντρων πρόνοιας, πολύτιμοι θεσμοί, με σκοπό τη φροντίδα και περίθαλψη παιδιών, ηλικιωμένων συνανθρώπων μας με αναπηρία. Το κράτος δεν κάνει τίποτα για να τα ενισχύσει. Αντίθετα, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υποστελέχωσης, ενώ κάποια είναι και κτιριακά ακατάλληλα.

Κυρία Υφυπουργέ, σας καλώ για άλλη μια φορά να επισκεφθούμε μαζί το παράρτημα ΑμεΑ στην Αυλίδα, να δείτε από κοντά τις προσπάθειες που καταβάλλει το ελάχιστο προσωπικό για να καλύψει τις ανάγκες των περιθαλπομένων σε ένα κτίριο υπό διάλυση.

Ακόμα, η Κυβέρνηση δεν μας έχει φέρει καμία πρωτοβουλία για το δημογραφικό. Ακόμη περιμένουμε το εθνικό σχέδιο δράσης. Έχουμε την τροπολογία για το πρόγραμμα δημογραφικής ανάπτυξης. Αφορά την ακριτική Περιφερειακή Ενότητα του Έβρου που σίγουρα χρειάζεται δημογραφική ενίσχυση. Τι γίνεται, όμως, και με άλλες περιοχές, όπως τα Φουρνά; Θα λύσουν μόνοι τους το πρόβλημα; Πρέπει να στηρίξουμε κάθε οικογένεια, κάθε χωριό και πόλη.

Το ΠΑΣΟΚ έχει καταθέσει τροπολογία για την προστασία της κύριας κατοικίας και βέβαια η Νέα Δημοκρατία την απέρριψε. Η Κυβέρνηση από τη μία επιτρέπει ή και διευκολύνει τον πλειστηριασμό της πρώτης κατοικίας και από την άλλη δηλώνει ότι θέλει να δώσει λύση στο στεγαστικό. Δεν μας πείθει. Λύση δεν δίνεται με πρόχειρα προγράμματα σαν το «Σπίτι μου», είτε αυτό λέγεται 1 είτε λέγεται 2. Και σίγουρα όχι με το να πετάνε ανθρώπους έξω από τα σπίτια τους.

Κυρίες και κύριοι, δεν έχουμε αυταπάτες. Ξέρουμε ότι τα προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει το Υπουργείο είναι πολλά και ξέρουμε ότι δεν λύνονται μαγικά με έναν νόμο. Χρειάζεται μια ολιστική προσέγγιση και δυστυχώς δεν φαίνεται η Κυβέρνηση να έχει διάθεση για κάτι τέτοιο. Επιμένει να μας παρουσιάζει πρόσκαιρα πιλοτικά προγράμματα με ημερομηνία λήξης και περιορισμένη χρηματοδότηση. «Προσωπικός Βοηθός», ψηφιακή εκπαίδευση, στέγαση ευάλωτων ομάδων, ενσωμάτωση ατόμων στο φάσμα, ημιαυτόνομη διαβίωση εφήβων, όλα από το Ταμείο Ανάκαμψης. Όντως τα προγράμματα αυτά έχουν τη χρησιμότητά τους. Τι θα γίνουν, όμως, μετά το 2026-2027 που τελειώνει η χρηματοδότησή τους; Θέσαμε επίμονα την ερώτηση αυτή κατά την επεξεργασία του νομοσχεδίου στην επιτροπή και απάντηση δεν πήραμε. Η κοινωνική πολιτική πρέπει να έχει συνέχεια. Πρέπει να υπάρχει συνολικός σχεδιασμός. Και αν υπάρχει, ποιος είναι αυτός; Παρουσιάστε τον μας.

Για εμάς στο ΠΑΣΟΚ το κοινωνικό κράτος αποτελεί βασικό στοιχείο της κοινωνικής συνοχής. Έχουμε επίγνωση των προκλήσεων και έχουμε και ρεαλιστικές λύσεις. Στο επίκεντρο του προγράμματός μας έχουμε τους πιο αδύναμους συμπολίτες μας που έχουν πραγματική ανάγκη στήριξης. Οι πολιτικές μας θα καλύπτουν τις ανάγκες αυτές ολιστικά και συστηματικά. Ανήλικοι, ηλικιωμένοι, άτομα με αναπηρία, ευπαθείς ομάδες στερούνται την οφειλόμενη από το κράτος πρόνοια εξαιτίας της ανύπαρκτης κυβερνητικής πολιτικής. Ήρθε, όμως, η ώρα να αλλάξει αυτή η πραγματικότητα και στο ΠΑΣΟΚ έχουμε τη γνώση, έχουμε την εμπειρία, έχουμε όμως και την πολιτική βούληση.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Παρακαλώ να κλείσει το σύστημα της ηλεκτρονικής εγγραφής ομιλητών.

Τον λόγο τώρα έχει η ειδική αγορήτρια από τον ΣΥΡΙΖΑ κ. Αικατερίνη Νοτοπούλου.

Παρακαλώ, κυρία συνάδελφε.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: Θα ήθελα και τον χρόνο της δευτερολογίας μου. Δεν θα μιλήσω μετά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κοιτάξτε, το θέμα

της δευτερολογίας, κατά τον Κανονισμό, είναι ακριβώς απάντηση σε πράγματα, δεν είναι πρόσθεση στην πρωτομιλία. Αλλιώς, θα έλεγε ο Κανονισμός ότι «η αρχική ομιλία μπορεί να είναι τόσο». Θα παρακαλέσω να γίνει η πρωτομιλία με τη σχετική ανοχή και μετά, αν θέλετε, θα κάνετε τη δευτερολογία.

Ευχαριστώ.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: Θα προσπαθήσω, κυρίες Πρόεδρε, ευχαριστώ, αλλά νομίζω πως και η πολιτική συγκυρία μάς αναγκάζει να αναφερθούμε φυσικά και στην εκλογή του νέου Προέδρου της Δημοκρατίας, μία εκλογή που ήρθε να σπάσει παράδοση δεκαετιών, που ήθελε να μην προέρχεται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας από το κυβερνών κόμμα, αλλά από άλλες παρατάξεις, να είναι μια υπερκομματική υποψηφιότητα, να συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση. Εσείς επιλέξατε μια μονοκομματική υποψηφιότητα. Την υπερψηφίσατε, δεν την αποσύρατε και αυτό ήρθε να επιστεγάσει την προσβολή που συστηματικά επιδεικνύετε στο πολιτικό σύστημα, στους θεσμούς, στη λειτουργία του και στους πολίτες.

Λέω και στους πολίτες, διότι εδώ και είκοσι μέρες, ακούγοντας το κυρίαρχο αίτημα των πολιτών που ξεχύθηκαν στους δρόμους και ζητούν απόδοση δικαιοσύνης, να έρθει η αλήθεια στο φως, λένε ότι δεν έχουν οξυγόνο, αρνείστε να απαντήσετε θετικά στο αίτημά μας για προ ημερησίας συζήτηση στη Βουλή, παρουσία του Πρωθυπουργού, ο οποίος οφείλει να δώσει εξηγήσεις για τις συγκλονιστικές αποκαλύψεις. Ταυτόχρονα, ο κ. Μητσοτάκης αποδεικνύει την ασέβειά του, την αμετροέπεία του απέναντι στους πολίτες, τους θεσμούς, τις Ανεξάρτητες Αρχές, τη Βουλή και φυσικά από χθες και στο ανώτατο πολιτειακό αξίωμα, την Προεδρία της Δημοκρατίας.

Κατά τα άλλα, ερχόμαστε σήμερα να συζητήσουμε ένα νομοσχέδιο-βιτρίνα, ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Παρουσιάζετε τη δήθεν ευαισθησία της Κυβέρνησής σας στους πολίτες και την πλειοψηφία της ελληνικής κοινωνίας. Θα γνωρίζετε, φαντάζομαι, ότι μία από τις βασικές αρμοδιότητες του Υπουργείου σας, κυρία Υπουργέ, είναι η επίλυση του δημογραφικού. Τι κάνετε για την επίλυση του δημογραφικού; Μήπως δημιουργείτε ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την οικογένεια, για τους ανθρώπους που επιθυμούν να κάνουν οικογένεια και να γίνουν γονείς για να μεγαλώσουν τα παιδιά τους με ασφάλεια; Όχι. Μήπως φροντίζετε να δημιουργήσετε συνθήκες θετικού μεταναστευτικού ισοζυγίου; Όχι. Μήπως φροντίζετε να εξισορροπήσετε την επιβάρυνση που έχει στην οικονομία το πρόβλημα του δημογραφικού, εντάσσοντας γυναίκες στην αγορά εργασίας; Πάλι όχι.

Φέρνετε μία μεταμεσονύκτια τροπολογία της ντροπής για το δημογραφικό στον Έβρο. Έχετε πάει στο Σουφλί; Στο Σουφλί πριν δεκαπέντε χρόνια είχε σιδηροδρομικό σταθμό σε λειτουργία, υποκαταστήματα τραπεζών, ΟΤΕ, εμπορικά καταστήματα, ΔΟΥ. Σήμερα δεν υπάρχει τίποτα απ' όλα αυτά. Και έρχεστε να μας πείτε ότι θα επιλύσετε το δημογραφικό με κάποιες ενισχύσεις 10.000 και 6.000 ευρώ. Γνωρίζετε ότι απαιτείται δέσμη μέτρων σε όλους τους τομείς.

Με αυτήν την εισαγωγή μπαίνω και στο νομοσχέδιο. Ωραία. Προφανώς είμαστε θετικοί στην ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής Οδηγίας. Ας μην ξεχνάμε ότι και η Έλενα Υπουργάει είχε πρωταγωνιστικό ρόλο ως εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Αριστεράς στη διαμόρφωση αυτής της ευρωπαϊκής Οδηγίας. Στο διά ταύτα, όμως, να σας θυμίσω ότι τη φέρνετε όχι από πολιτική βούληση, όχι επειδή σας νοιάζει. Κίνησε η Κομισιόν διαδικασίες επί παραβάν. Απέστειλε προειδοποιητική επιστολή στη χώρα μας για την καθυστέρηση της ενσωμάτωσης αυτής της ευρωπαϊκής Οδηγίας και όχι μόνο αυτής. Και σας θυμίζω ότι έχετε πολύ λίγο χρόνο προσαρμογής ακόμα, διότι εκκρεμεί αυτή η διαδικασία.

Πάμε τώρα να δούμε. «Δεν μπαίνουμε σε μια πλειοδοσία κοινωνικής ευαισθησίας» λέει η εισηγήτριά σας. «Χρειάζεται χρόνος» λέει η Υπουργός. Ωραία, πόσος χρόνος; Πεντέμισι χρόνια. Πεντέμισι χρόνια τι έχετε κάνει για να αντιμετωπίσετε το έμφυλο χάσμα, την ανισότητα στην εργασία και στην κοινωνία; Τίποτα. Πεντέμισι χρόνια φτώχειας, κοινωνικής εξαθλίωσης, ειδικά για τους πιο ευάλωτους, ειδικά για τις γυναίκες και ειδικά για τους νέους. Δύο χρόνια μετά τη σύσταση ενός Υπουργείου το οποίο

δεν έχει ακόμη οργανόγραμμα, δεν έχει πόρους, δεν έχει προσωπικό, δεν έχει στόχους, δεν έχει τίποτα, μόνο επικοινωνιακή τακτική έχει, αυτό σας το αναγνωρίζουμε, έρχεστε και μας λέτε ότι θα φέρετε λύσεις στα ζητήματα και ότι για πρώτη φορά στην Ελλάδα δίνεται προτεραιότητα στα ζητήματα κοινωνικής συνοχής.

Η χώρα μας, να σας ενημερώσω, βρίσκεται σε άθλια κατάσταση σε επίπεδο κοινωνικής συνοχής και πρόνοιας. Είμαστε η χώρα με τις υψηλότερες ανισότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Γνωρίζετε, κυρία Υπουργέ, ότι 2,65 εκατομμύρια συμπολίτες μας ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας; Γνωρίζετε, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι της Συμπολίτευσης, ότι τετρακόσιες ογδόντα χιλιάδες είναι τα φτωχά παιδιά, που ούτε το πρόγραμμα σχολικών γευμάτων δεν υλοποιείται; Και κουνάτε και το δάχτυλο για κοινωνική πολιτική τόσες μέρες στην επιτροπή; Η αγοραστική δύναμη των Ελλήνων καταλαμβάνει προτελευταία θέση στην Ευρώπη των είκοσι επτά. Λιγότερη κοινωνική πολιτική, περισσότεροι φόροι.

Πάμε να δούμε τους φόρους. Μας είπαν αυτές τις μέρες οι συνάδελφοι της Συμπολίτευσης ότι μειώσατε τη φορολογία. Το 2025 έχουν αυξηθεί οι φόροι ήδη 43,5% από το 2021, δυόμισι δισεκατομμύρια παραπάνω φόροι στον ελληνικό λαό, στην κοινωνική πλειοψηφία από ΦΠΑ και φόρο εισοδήματος.

Πάμε και στον ΦΠΑ. Ο ΦΠΑ αυξήθηκε 54% από το 2021. Πληρώνουμε 9,4 δισεκατομμύρια παραπάνω τον χρόνο σε σχέση με το 2021 και, όπως σας είπα, για το 2025, συγκριτικά με πέρσι ενάμισι δισεκατομμύρια. Γνωρίζετε ότι έχει εκκινήσει διαδικασίες επί παραβάσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη χώρα μας, διότι δεν ενσωματώνετε την ευρωπαϊκή Οδηγία για μείωση ΦΠΑ στις μικρές επιχειρήσεις που θα έδινε ανάκαμ και στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις ούτε την ευρωπαϊκή Οδηγία για μείωση ή μηδενισμό του ΦΠΑ σε είδη πρώτης ανάγκης, σε φάρμακα.

Σας καταθέσαμε προχθές τροπολογία για τον μηδενισμό ΦΠΑ στα προϊόντα εμμήνου ρήσεως και για χαμηλότερο ΦΠΑ στις πάνα ακράτειας ενηλίκων. Τι κάνετε; Η ρίξατε στον κάλαθο των αχρήστων και ούτε τη φέρατε για ψήφιση. Αυτοί είστε.

Η δαπάνη κοινωνικής προστασίας έχει μειωθεί τέσσερις μονάδες του ΑΕΠ από το 2020. Έκτοτε μόνο τη μειώνετε. Είμαστε κάτω πέντε μονάδες από τη Γαλλία, τρεις μονάδες κάτω από την Ιταλία. Η απόσταση από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι τεράστια.

Οι συνολικές δαπάνες για το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής μας λέτε ότι είναι ονομαστικά αυξημένες 10 εκατομμύρια. Η πραγματικότητα είναι ότι μειώσατε τα κονδύλια ανάκαμψης 28 εκατομμύρια. Αν δούμε δε τις δαπάνες αυτές τις κοινωνικές σε σχέση με το ΑΕΠ, ενώ η οικονομία αναπτύσσεται, στη μοιρασιά χάνονται 148 εκατομμύρια για την κοινωνική πολιτική. Οι κοινωνικές παροχές, λοιπόν, είναι μειωμένες. Και το γνωρίζετε αυτό λαμβάνοντας υπ' όψιν και τον πληθωρισμό και τις πραγματικές αυξήσεις.

Πάω στην ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής Οδηγίας. Σας θύμισα την καθυστέρηση και τις τεράστιες ευθύνες που έχετε γι' αυτό, αφού αναγνώρισα φυσικά ότι ενσωματώνετε πλήρως την Οδηγία τουλάχιστον στο κατώτατο όριο. Αυτό είναι μια καλή πρακτική το ότι ενσωματώνεται πλήρως την Οδηγία. Βεβαίως, γίνεται με μεγάλη καθυστέρηση. Θυμίζω την απουσία της ενσωμάτωσης του συνόλου της Οδηγίας στον νόμο Φλωρίδη όπου πήρε a la carte κάποιες διατάξεις κατασταλτικές. Και θέλω να σας θυμίσω, επίσης, ότι έγινε πολύ μεγάλη συζήτηση στις επιτροπές που προηγήθηκαν γιατί επιλέξατε τη δυνατότητα 33% και όχι 40%. Η γειτονική μας χώρα, η Ισπανία, επέλεξε να δώσει πολύ περισσότερα κίνητρα και να ρυθμίζει διαφορετικά την αγορά.

Προς το παρόν, λοιπόν, το ποσοστό των γυναικών σε διοικητικά συμβούλια μεγάλων εισηγμένων εταιρειών στη χώρα μας είναι στο 22,8% προς 77,8% που είναι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Άρα, αυτό πώς μεταφράζεται; Στη χώρα μας από ένα σύνολο εκατόν τριάντα εισηγμένων εταιρειών, αυτές που επηρεάζονται άμεσα με την ενσωμάτωση της Οδηγίας, όπως παραδεχθήκατε, είναι τριάντα επτά με σαράντα. Δεν κάνετε και κάτι, δηλαδή.

Να δούμε, λοιπόν, και τις συνθήκες που καλούνται οι γυναίκες να εργαστούν σήμερα; Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών

ηλικίας είκοσι έως εξήντα τεσσάρων ετών έπεσε από 52,5% σε 43,3% και, ταυτόχρονα, η ανεργία αυξήθηκε αλματωδώς. Η χώρα μας τον Νοέμβριο του 2024 κατέγραψε την υψηλότερη γυναικεία ανεργία με 12,6% υπερδιπλάσια από οποιαδήποτε άλλη χώρα στην Ευρώπη.

Αν, κυρία Υπουργέ, όλες οι γυναίκες έχουν δικαίωμα στην αξιοπρεπή καθημερινότητα, όλες έχουν δικαίωμα στο όνειρο, τότε θα πρέπει να μας εξηγήσετε γιατί δεν εφαρμόζετε καμία πολιτική για να στηρίξετε πραγματικά τη γυναίκα στον χώρο εργασίας. Καμία κοινωνική πολιτική. Δεκάδες χιλιάδες είναι τα παιδιά που είναι εκτός βρεφονηπιακών, εκτός ΚΔΑΠ, εκτός ΚΔΑΠ μεΑ.

Ο Δείκτης Ισότητας των Φύλων του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Ισότητας των Φύλων δείχνει ότι είμαστε στην τέταρτη θέση από το τέλος στην Ευρώπη σε σχέση με την ισότητα.

Γνωρίζετε πόσο μειωμένες είναι οι αποδοχές των γυναικών στη χώρα μας και πόσο παραπάνω παίρνουν οι άνδρες από τις γυναίκες; 18%. Δεν απασχολεί κανέναν από εσάς;

Μας είπατε ότι περιμένετε την ενσωμάτωση ευρωπαϊκής Οδηγίας για τη γεφύρωση του χάσματος -αυτό μας είπε η κυρία Υπουργός- τον Ιούνιο του 2026. Μαζί σας αναμένουμε και εμείς. Μαζί σας αναμένουν και όλες οι γυναίκες που υφίστανται αυτό το έμφυλο χάσμα και δεν βλέπουν να κουνιέται φύλλο από την Κυβέρνηση.

Έχουμε χάσμα των φύλων και στη φτώχεια. Εκατόν είκοσι έξι χιλιάδες είναι παραπάνω οι πολίτες που είναι φτωχοί τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας. Ξέρετε πόσες είναι οι γυναίκες από αυτούς; Εκατόν επτά χιλιάδες. Είναι συντριπτική πλειοψηφία. Πώς προστατεύετε, λοιπόν, τη γυναίκα σήμερα; Δεν την προστατεύετε.

Αναμένω, λοιπόν, να δω εν τοις πράγμασι την ενσωμάτωση της εφαρμογής της Οδηγίας στην εν γένει προώθηση θετικών δράσεων, την πραγματική σύνδεση αγοράς, Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, επιχειρήσεων, εκπροσώπων, συνεργασία φορέων, Γενικής Γραμματείας Ισότητας. Το καταθέσαμε πάρα πολλές φορές και στην επιτροπή. Την ξεχνάτε πεντέμισι χρόνια. Είναι η πρώτη φορά που την αναφέρετε. Παρ' όλα αυτά, δεν έχει αρκετό προσωπικό. Παρ' όλα αυτά δεν έχει χρηματοδότηση. Της έχετε αλλάξει τα φώτα. Εργαζόμενοι και οι συμβασιούχοι περιμένουν μήνες για να πληρωθούν τα δεδουλευμένα τους και κάθε τόσο βγαίνουν στον δρόμο κι εμείς φωνάζουμε για να πληρωθούν οι άνθρωποι αυτό που πρέπει.

Όσον αφορά τα πιλοτικά προγράμματα δεύτερο μέρος, μας έβγαλε χθες η Υπουργός μια ομιλία πειστική γιατί τα πιλοτικά προγράμματα είναι χρήσιμα. Συμφωνούμε. Πόσα χρόνια, όμως, να υπάρχουν πιλοτικά προγράμματα; Στα έξι χρόνια της Κυβέρνησής σας επιχειρείτε να αντιμετωπίσετε όλες τις κατηγορίες, τις ομάδες ευάλωτων συμπολιτών, όπως και την μεγάλη κοινωνική πλειοψηφία μόνο με πιλοτικά προγράμματα, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες. Γνωρίζετε ότι δεν χρησιμοποίησατε το Ταμείο Ανάκαμψης για συγκεκριμένες δομές.

Επίσης, πιλοτικό πρόγραμμα σημαίνει, όπως είπε η Υπουργός, βλέπουμε τι πάει σωστά και λάθος και τροποποιούμε το πρόγραμμα για να πάει καλύτερα. Δεν το κάνατε. Και στην ακρόαση των φορέων όλοι οι φορείς εξέφρασαν την αγωνία τους, ζήτησαν ένα ολιστικό σχέδιο για τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία. Το έχετε; Όχι. Να σας θυμίσω, όμως, για την εθνική στρατηγική δικαιωμάτων των ανθρώπων με αναπηρία κάνατε παρέλαση οι Υπουργοί της Νέας Δημοκρατίας πριν τις ευρωεκλογές. Ποια είναι αυτή η στρατηγική;

Χρονοδιάγραμμα δεν είχε, στόχους δεν είχε, πόρους δεν είχε, αγαπητοί συνάδελφοι, τίποτα δεν είχε ούτε μετρήσιμα αποτελέσματα ανά δράση και έτος. Μια προεκλογική φιάτσα ήταν εντός της Βουλής στις πλάτες των ατόμων με αναπηρία.

Πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας φέρνετε, ώστε να είναι προσβάσιμες οι μονάδες και τα σπίτια. Πρώτο ζήτημα που σας βάλαμε είναι η στεγαστική κρίση. Οξύνεται ιδιαίτερα για τους πιο ευάλωτους συμπολίτες. Άτομα με αναπηρία πετιούνται στον δρόμο από πλειστηριασμούς, από τα funds που τόσο στηρίζετε. Τι κάνετε; Δεν τους προστατεύετε. Μιλάτε για τη δυνατότητα παρεμβάσεων σε δημόσια κτίρια για να καταστούν αυτά προσβάσιμα. Να ρίξουμε μια ματιά στις πό-

λεις μας; Πουθενά δεν είναι προσβάσιμες οι διαδρομές στους δρόμους, σε ιδιωτικά κτίρια, σε δημόσια κτίρια, μέσα μαζικής μεταφοράς. Παιδιά για ώρες σε γκαράζ να κινδυνεύουν να πάθουν θερμopληξία στα καράβια. Θυμόμαστε όλοι τις σκηνές. Τι να το πρωτοπεί κανείς; Γίνονται καταγγελίες ξανά και ξανά και τίποτα δεν αλλάζει. Σε πληθώρα δημοσίων κτιρίων δεν υπάρχουν καν ράμπες, σε σχολές ΑμεΑ δεν υπάρχουν οι κατάλληλες δομές.

Τα όποια μέτρα υπέρ της προσβασιμότητας θεσπίζονται τα εφαρμόζετε άμεσα; Είναι ρητορική η ερώτηση. Τρία κρίσιμα χρόνια έχουν χαθεί από την ψήφιση σχετικών διατάξεων που εσείς φέρατε στον νόμο του 2022 και χιλιάδες συμπολίτες μας με αναπηρία παραμένουν εγκλωβισμένοι.

Πάμε και στην ψηφιακή προσβασιμότητα που αναφέρατε. Απόδειξα στην Υπουργό ότι οι χώρες μας είναι πραγματικά ψηφιακή έρημος. Είναι αποκλεισμένοι πλήρως οι άνθρωποι με αναπηρία από το διαδίκτυο, από μέσα κοινωνικής δικτύωσης και δεν κάνετε τίποτα για να το επιλύσετε.

Το πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος είναι θετικό βήμα. Ωραία. Να παραβλέψουμε τα ποσοστά ανεργίας των ατόμων με αναπηρία; Το ποσοστό των απασχολούμενων ατόμων με σοβαρή αναπηρία είκοσι έως εξήντα τεσσάρων ετών είναι μόλις 18,4%. Στο σύνολο των ανέργων με αναπηρία είκοσι έως εξήντα τεσσάρων ετών το 65% αντιμετωπίζει μακροχρόνια ανεργία. Γνωρίζουμε ότι οι νέοι με αναπηρία είναι εκτός αγοράς εργασίας. Γνωρίζουμε, όμως, ακόμη χειρότερα ότι είναι και εκτός εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Να πάμε μια βόλτα μαζί στα ειδικά σχολεία της Θεσσαλονίκης και σε όλη τη χώρα; Να πάμε να δείτε τις άθλιες συνθήκες που έχετε καταδικάσει τους μαθητές με αναπηρία και δεν κάνετε τίποτα. Το Ειδικό Σχολείο Ευόσμου είναι ακόμα εκεί. Πέντε χρόνια υπόσχεστε μετεγκατάσταση σε ένα σχολείο-αποθήκη. Το 82% των οικονομικά ανενεργών ατόμων με αναπηρία ηλικίας δεκαπέντε έως σαράντα τεσσάρων ετών δεν παρακολουθεί κανένα πρόγραμμα εκπαίδευσης.

Όσον αφορά τα νέα στοχευμένα προγράμματα απασχόλησης, σας καλούμε να βγάλετε μια πρόσκληση επιτέλους στο πλαίσιο της ΔΥΠΑ να υπάρχει σταθερή πρόσβαση ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας, ευκαιρίες εργασίας και κατάρτισης. Δεν το κάνετε. Σας ζητάμε να δώσετε χρηματοδοτικά και φορολογικά κίνητρα στις επιχειρήσεις για να προσλάβουν τα άτομα, να στήριξετε τη μικρομεσαία επιχείρηση. Αδιαφορείτε. Δεν κάνετε τίποτα γι' αυτό.

Όσον αφορά το πιλοτικό πρόγραμμα «Προσωπικού Βοηθού», μας είπατε ότι ήταν το πιλοτικό πρόγραμμα που απέδειξε πρώτα απ' όλα την ανάγκη των οικογενειών οι οποίες ζουν με ένα άτομο με αναπηρία, ανάγκη αυταπόδεικτη. Μας είπε η κυρία Υπουργός ότι θα αξιολογήσει το πιλοτικό πρόγραμμα να δει τα κενά και να τα διορθώσει. Τίποτα, όμως, δεν φέρνεται διορθωμένο ούτε νόμιμο πρόγραμμα ούτε στήριξη καθολική. Από τους δύο χιλιάδες ανθρώπους που είπατε ότι θα εξυπηρετήσετε οι χίλιοι τριακόσιοι εξυπηρετούνται. Ο αλγόριθμος είναι λάθος, έχει ηλικιακές διακρίσεις, καθώς κάτω των δεκαπέντε και άνω των εξήντα πέντε πετούνται εκτός προγράμματος οι άνθρωποι με πολλαπλές αναπηρίες. Παρατείνεται τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Επειδή καταλαβαίνω ότι τελειώνει και ο χρόνος, θα σας θυμίσω ότι εδώ και μήνες η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα έχει καταθέσει πρόταση να συγκληθεί η αρμόδια επιτροπή και να συζητήσει για το ζήτημα της στήριξης των γονέων ατόμων με αναπηρία, να δοθεί σε αυτούς τους ανθρώπους, επειδή λείπει το κοινωνικό κράτος, λείπει η πολιτεία, η δυνατότητα να φροντίζουν τα παιδιά τους και να έχουν ένσημα και αξιοπρεπή διαβίωση. Και αρνείστε ακόμα και να συζητήσουμε. Ποιον κοροϊδεύετε σήμερα με αναφορά στις οικογένειες των ατόμων με αναπηρία;

Όσον αφορά την καταβολή επιδομάτων και λοιπών παροχών σε χρήμα μέσω προπληρωμένης κάρτας, αναγνωρίζετε το ζήτημα της ελευθερίας στη χρήση των επιδομάτων. Ακούω και συμμερίζομαι το επιχείρημά σας για διαφάνεια, για στόχευση, για ορθή χρήση επιδομάτων. Όμως, να μην ξεχνάμε ότι τα συγκεκριμένα επιδοματα απευθύνονται σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες που αντιμετωπίζουν μια σειρά από κοινωνικούς αποκλεισμούς.

Μας είπατε για την ανάγκη διαλειτουργικότητας πληροφοριακού συστήματος με τις βάσεις δεδομένων, η οποία δεν υπήρχε και είναι σημαντική για τη χρήση data, δεδομένων και πληροφορίας ΟΠΕΚΑ, ΔΥΠΑ, τραπεζών. Δεν δώσατε όμως απάντηση στην εύλογη απορία που τέθηκε από την εκπρόσωπο των εργαζομένων του ΟΠΕΚΑ για την ανάγκη κατασκευής ολοκληρωμένων πλατφορμών, ενιαίων μητρώων δικαιούχων επιδομάτων και μηχανογραφικών εφαρμογών στους δύο οργανισμούς. Δεν δώσατε απάντηση για το σοβαρότατο ζήτημα της υποστελέχωσης των οργανισμών και ιδιαίτερα του ΟΠΕΚΑ.

Η ΔΥΠΑ μας έχει συνηθίσει σε σκανδαλώδεις απευθείας αναθέσεις. Τις έχουμε καταγγείλει πάρα πολλές φορές με την Κοινοβουλευτική μας Ομάδα. Οι εκπρόσωποι εργαζομένων τις καταγγέλλουν. Συνεχίζετε τις απευθείας αναθέσεις.

Κύριε Πρόεδρε, ολοκληρώνω.

Κλείνω με το τελευταίο κομμάτι, με το πρόγραμμα «Αθηνά - θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας».

Το νέο πρόγραμμα «Αθηνά» δεν κατευθύνεται στην εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου παιδαγωγικού πλαισίου προσχολικής αγωγής, γιατί δεν έγινε στοιχειώδης εθνικός διάλογος. Ούτε πληροφόρηση υπήρξε επαρκής όλων των ενδιαφερομένων. Αυτό διαφάνηκε από τις τοποθετήσεις των εμπλεκόμενων φορέων. Ευλόγως ζητήθηκε από τους φορείς η αλλαγή του όρου KEN σε «Κέντρο Προσχολικής Αγωγής και Φροντίδας».

Δεν το φέρατε, δηλαδή δεν ήταν στις τροπολογίες που φέρατε. Προβλέπετε όμως ανιχνευτικό έλεγχο της γνωστικής ανάπτυξης των βρεφών και των νηπίων μέσω ψυχομετρικού εργαλείου από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό.

Ας συμφωνήσουμε, λοιπόν, ότι χρειάζεται η επιμόρφωση των ανθρωπίνων που δουλεύουν μέσα. Με ποιους όρους; Δεν μας λέτε τα χαρακτηριστικά της επιμόρφωσης, δεν μας λέτε το πώς θα γίνει, ούτε στους ανθρώπους που θα πρέπει να το επιτελέσουν δεν το λέτε. Ούτε λέτε το πώς θα χρηματοδοτείται.

Στην ερώτησή μου για το ψυχομετρικό εργαλείο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Ολοκληρώστε, παρακαλώ.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: ...ότι το εργαλείο αυτό δεν υπάρχει. Η διαδικασία στάθμισης δεν έχει γίνει, θα γίνει τους επόμενους μήνες.

Κανονικά αυτά τα εργαλεία πρέπει να είναι πλήρως σταθμισμένα, με εγκυρότητα και αξιοπιστία και να τα εφαρμόζουν ειδικά εκπαιδευμένοι ψυχολόγοι. Και εδώ δεν μας λέτε τίποτα.

Το πιλοτικό πρόγραμμα φάνηκε ότι θα αφορά εκατόν είκοσι σταθμούς. Σήμερα οι ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί είναι χίλιοι διακόσιοι και δεν μας είπατε πώς θα επιλέγονται αυτοί οι σταθμοί. Μετά από αυτοπρόστασή τους; Πώς θα διασφαλίζεται η γεωγραφική κατανομή, η αναλογία ιδιωτικών - δημοσίων δημοτικών δομών;

Εν τω μεταξύ, επειδή βρισκόμαστε μπροστά πάλι σε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κυρία συνάδελφε, δεν θα επιτρέψω να πάμε στα δεκαεννέα λεπτά. Παρακαλώ, ολοκληρώστε.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, σας είπα ότι δεν θα ξαναπάρω τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Από τα δεκατέσσερα λεπτά επισημαίνεται ότι πρέπει να ολοκληρώσετε την ομιλία σας.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: Θα ολοκληρώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Με μία φράση. Όταν λέω «μία», μία!

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: Αποδεικνύεται, κυρία Υπουργέ, ότι φέρατε ένα νομοσχέδιο επικοινωνιακό πυροτέχνημα. Παραπέμπετε σε πολλά «θα» στο μέλλον, χωρίς να απαντάτε σε καμία από τις ανάγκες της μεγάλης κοινωνικής πλειοψηφίας και της ελληνικής οικογένειας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Τον λόγο τώρα έχει από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας η ειδική αγορήτρια, η κ. Δάγκα.

Παρακαλώ, κυρία συνάδελφε.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Σήμερα συζητάμε ουσιαστικά, όχι μόνο τρία νομοσχέδια πακέτο σε ένα, καθώς τα άρθρα του νομοσχεδίου του υπό συζήτηση αφορούν τρία διαφορετικά θέματα, αλλά έρχονται και δύο τροπολογίες με οκτώ διαφορετικά ζητήματα. Αυτή η απαράδεκτη διαδικασία, που έχει γίνει σύστημα, πρέπει να σταματήσει. Προφανώς δεν ήταν μόνο δικό σας προνόμιο, αλλά πλέον η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας το έχει «απογειώσει».

Πολύ περισσότερο, όταν ανάμεσα στα άρθρα των τροπολογιών περιλαμβάνονται και σοβαρά ζητήματα, όπως σχετικά με την εξέλιξη ενός, όχι πρωτόγνωρου, αλλά επικίνδυνου φαινομένου στις Κυκλάδες. Εκατοντάδες σεισμικές δονήσεις καθημερινά στην περιοχή της Σαντορίνης και της Αμοργού προκαλούν δικαιολογημένα ανησυχία, φόβο σε όσους κατοικούν στις νότιες Κυκλάδες και τα βόρεια Δωδεκάνησα.

Αυτή η ανασφάλεια δεν διαμορφώνεται σε κοινωνικό κενό, αλλά στο έδαφος της ανυπαρξίας σοβαρών μέτρων πρόληψης και διαχείρισης μιας τέτοιας κρίσης, στο έδαφος των αποσπασματικών μέτρων που παίρνει και η Κυβέρνηση και η τοπική διοίκηση και στα σοβαρά προβλήματα ασφαλείας που παρουσιάζουν οι υποδομές του νησιού, από τα κέντρα υγείας, το Νοσοκομείο ΑΕ της Σαντορίνης, μέχρι την υποστελέχωση του Πυροσβεστικού Σώματος.

Ο λόγος βρίσκεται ακριβώς στον προσανατολισμό που έχει η καπιταλιστική ανάπτυξη και στη Σαντορίνη, δηλαδή στην κερδοφορία των μεγαλοεπιχειρηματιών του τουριστικού κλάδου.

Τώρα επιβάλλεται η Κυβέρνηση και η τοπική διοίκηση να πάρουν μια σειρά μέτρα για την εξασφάλιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς και για την εξασφάλιση του εισοδήματος εργαζόμενων και μικρών επιχειρήσεων στα νησιά, γιατί σε σχέση με τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο άρθρο 2 της τροπολογίας δεν καλύπτουν τους επαγγελματίες, ενώ και το επίδομα των 534 ευρώ για τους μισθωτούς δεν αρκεί, χρειάζεται να είναι στο ύψος του κατώτατου μισθού.

Ταυτόχρονα, η Κυβέρνηση τώρα χρειάζεται να εξασφαλίσει την αναστολή πληρωμής δανείων, ασφαλιστικών εισφορών και δόσεων για χρέη. Γιατί την ίδια στιγμή, αντί να εξασφαλίσετε το ελάχιστο, την ασφαλή και δωρεάν μετακίνηση των κατοίκων και των επισκεπτών με την επίταξη των αναγκών πλοίων και αεροπλάνων, φέρνετε το προκλητικό άρθρο 5 στην άλλη τροπολογία, δίνοντας νέα προνόμια στους εφοπλιστές.

Προφανώς το ΚΚΕ, με συνεχείς παρεμβάσεις και ενέργειες, θα βρίσκεται διαρκώς στο πλάι των κατοίκων και στις δίκαιες διεκδικήσεις τους με κάθε μέσο και τρόπο που έχει.

Σε σχέση με το νομοσχέδιο, μπορεί τα μέρη του νομοσχεδίου να είναι άσχετα μεταξύ τους, αλλά τα διαπερνάει μια «κόκκινη κλωστή». Και αυτή η «κόκκινη κλωστή» είναι η ευρωπαϊκή στρατηγική για τη γυναικεία ισότητα, την αναπηρία, αλλά και την αγωγή και φροντίδα παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Γι' αυτό άλλωστε και η κριτική που σας κάνουν τα κόμματα της βολικής Αντιπολίτευσης -όχι μόνο το ΠΑΣΟΚ και ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και η Νέα Αριστερά, η Πλεύση Ελευθερίας και άλλοι- είναι βούτυρο στο ψωμί σας, γιατί διαγωνίζεστε ποιο κόμμα θα είναι ο καλύτερος μαθητής των ευρωπαϊκών Οδηγιών, για να κρύψετε ότι η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διαχρονικά των κυβερνήσεων είναι μέρος του προβλήματος και όχι της λύσης.

Αλήθεια, ποιων γυναικών η συμμετοχή και σε ποια όργανα μπορεί να δώσει ανάσα στα σημερινά αδιέξοδα που αντιμετωπίζει η μισθωτή, η αυτοαπασχολούμενη, η άνεργη, η συνταξιούχος, η νέα μητέρα και η φοιτήτρια;

Εσείς απαντάτε ότι η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των μετοχικών καπιταλιστικών επιχειρήσεων αποτελεί -λέτε- ένα βήμα -άλλοι λένε άλμα-, για να διαμορφωθεί μια κουλτούρα ισότητας των δύο φύλων.

Αλήθεια, ποιο άλμα θα γίνει για τις χιλιάδες εργαζόμενες που δουλεύουν χωρίς συλλογικές συμβάσεις εργασίας, χωρίς μέτρα υγείας και ασφάλειας στους χώρους δουλειάς, ακόμα και χωρίς μέτρα προστασίας της μητρότητας; Ποιο βήμα θα γίνει, όταν οι απολύσεις εγκύνουν στο όνομα της λήξης σύμβασης συνεχίζονται ακάθεκτα;

Ας μην συζητήσουμε για την προκλητική διάταξη για το σήμα

ισότητας σε επιχειρηματικούς ομίλους που θα πιάουν τον στόχο της συμμετοχής γυναικών στα ΔΣ τους. Πρόκειται για τον νόμο της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, εδώ που τα λέμε, που εσείς τον επεκτείνετε, παρέχοντας νέα προνόμια στη μεγαλοεργοδοσία.

Πάντως, κάποιες από τις εταιρείες που διαφημίζονται για την πολιτική ισότητας και συμπεριληπτικότητας είναι αυτές που έχουν σε ομηρία εδώ και δεκαεπτά χρόνια τους εργαζόμενους και τις εργαζόμενες με συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Αυτές θα βραβεύσετε;

Τελικά, το σκληρό πρόσωπο της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης παραμένει ανεξάρτητο από το ποσοστό συμμετοχής γυναικών στη διοίκηση των μετοχικών επιχειρήσεων. Επίσης, παραμένει όλο το αντεργατικό οπλοστάσιο που έχετε χτίσει λιθαράκι-λιθαράκι, όχι μόνο η δική σας Κυβέρνηση, αλλά και οι προηγούμενες και το αξιοποιούν προφανώς οι επιχειρηματικοί κολοσσοί, διαμορφώνοντας μια εργασιακή ζούγκλα για τις μισθωτές, με σπαστά και ακανόνιστα ωράρια, με δουλειά με δικαιώματα «λάστιχο».

Κυρίως όμως είναι εδώ η στρατηγική για την ανταγωνιστικότητα και την κερδοφορία του κεφαλαίου, που έχει μία βασική προϋπόθεση, το τσάκισμα των εργασιακών δικαιωμάτων ανδρών και γυναικών.

Τελικά, το πραγματικό κίνητρο των διατάξεων, όπως ομολογείται άλλωστε και στην αιτιολογική έκθεση, αλλά αναφέρεται και στην ίδια την ευρωπαϊκή Οδηγία, είναι να ξεπεραστούν τα εμπόδια -σας το είπαμε και στην επιτροπή της Βουλής-, όχι γενικά των γυναικών, αλλά των αστών γυναικών.

Πάντως δεν είδαμε να δείχνει το Υπουργείο την αντίστοιχη ευαισθησία, όταν αυτή τη στιγμή υπάρχουν γυναίκες επιστήμονες με έμμισθη εντολή με μπλοκάκι που εδώ και δέκα μήνες δεν έχουν πάρει το επίδομα της ειδικής παροχής προστασίας της μητρότητας από τη ΔΥΠΑ. Άνθρακες, λοιπόν, ο θησαυρός σας για τις γυναίκες της εργατικής λαϊκής πλειοψηφίας, τις νέες που βιώνουν οικονομικούς και κοινωνικούς καταναγκασμούς στις σπουδές, στη δουλειά, στις διαπροσωπικές τους σχέσεις, γιατί οι ανάγκες τους όχι μόνο δεν συναντιούνται πουθενά αλλά έρχονται σε σύγκρουση με τα συμφέροντα των γυναικών που από την ταξική τους θέση υπερασπίζονται αυτό το σάπιο σύστημα της εκμετάλλευσης, της βίας, της γυναικείας ισότητας.

Προφανώς και μας χωρίζει άβυσσος. Εμάς μας ενδιαφέρει η άνοδος της συμμετοχής γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των εργατικών σωματείων, των ενώσεων αυτοαπασχολούμενων και των βιοπαλαιστών αγροτών που βρίσκονται αυτή την περίοδο στα μπλόκα του αγώνα. Μας απασχολεί η γυναικεία συμμετοχή στους φοιτητικούς συλλόγους αλλά και στο ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα. Το ΚΚΕ έχει γράψει ιστορία στον αγώνα για την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην οικονομική και κοινωνική ζωή για τη γυναικεία χειραφέτηση. Γιατί η ισότιμη συμμετοχή των δύο φύλων έχει μια βάση. Και αυτό είναι η καθολική συμμετοχή της γυναίκας στην κοινωνική εργασία με όλα τα αναγκαία μέτρα.

Προϋπόθεση για την απελευθέρωση της γυναίκας από κάθε κοινωνική ανισότητα είναι η ανατροπή της οικονομίας και της κοινωνίας που στηρίζεται στη μετοχική καπιταλιστική ιδιοκτησία στο κέρδος των επιχειρηματικών κολοσσών, δηλαδή, σε μια κοινωνία απαλλαγμένη από τα καπιταλιστικά δεσμά, τον σοσιαλισμό. Σε αυτό το έδαφος μπορεί πραγματικά να ικανοποιηθεί και η ανάγκη κάθε παιδιού προσχολικής ηλικίας στην αγωγή και φροντίδα. Γιατί το κρίσιμο, που η απάντησή του καθορίζει και το περιεχόμενο του παιδαγωγικού πλαισίου της προσχολικής αγωγής και φροντίδας, είναι σε τι κόσμο μεγαλώνουν τα παιδιά, με ποιες αξίες, με ποια ιδανικά, σε ποιο πλαίσιο διαπαιδαγωγούνται και με τι όρους.

Η απάντηση που δίνει το ΚΚΕ προκύπτει από τις ίδιες τις δυνατότητες της εποχής μας. Γιατί όντως η προσχολική ηλικία αποτελεί μια από τις σημαντικότερες περιόδους στην ανάπτυξη και εξέλιξη του μικρού παιδιού. Είναι η περίοδος που κάνει τα πρώτα του βήματα στην κοινωνικοποίηση εκτός του οικογενειακού περιβάλλοντος, μαθαίνει να είναι ανεξάρτητο να αυτοεξυπηρετείται. Το επιστημονικό παιδαγωγικό πρόγραμμα, λοιπόν, είναι ανάγκη να πλαισιώνει και να υποστηρίζει την παραπάνω επαναστατική ανάπτυξη του παιδιού προσχολικής ηλικίας. Άρα, είναι αναγκαίο

και οι αντίστοιχες δομές να είναι στελεχωμένες με όλο το αναγκαίο μόνιμο προσωπικό όλων των ειδικοτήτων από παιδαγωγούς, ειδικούς παιδαγωγούς, βοηθητικό προσωπικό καθαριότητας, τραπεζοκόμων αλλά και το αναγκαίο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό. Ο αύλειος χώρος αντίστοιχα χρειάζεται να είναι κατάλληλα διαμορφωμένος ώστε να διευκολύνει το παιχνίδι, τη σωματική άσκηση των παιδιών, τη γνωριμία με τη φύση, με τον πειρατισμό.

Απαντάνε οι συγκεκριμένες διατάξεις του νομοσχεδίου σε αυτές τις ανάγκες του παιδιού προσχολικής ηλικίας; Προφανώς και όχι. Γιατί σε μια κοινωνία που μέχρι και η προσχολική αγωγή και φροντίδα προσεγγίζεται ως οικονομική επένδυση με βάση το κέρδος που μπορεί να αποφέρει, οι όποιες δυνατότητες, είτε προσφέρονται στρεβλά, είτε με το σταγονόμετρο. Κυρίως με τα συγκεκριμένα άρθρα δεν ανατρέπεται το γεγονός ότι η αυτονόητη ανάγκη των παιδιών στην αγωγή και φροντίδα, που θα έπρεπε να είναι καθολικό δικαίωμα, αποτελεί ένα εμπόρευμα που χρυσολιπώνουν οι γονείς με τα τροφεία στους δημοτικούς ή ιδιωτικούς βρεφονηπιακούς σταθμούς, αλλά και ευκαιριακή παροχή για λίγους και τυχερούς ή κουπόνι ευκαιρίας με κριτήριο τα απαράδεκτα όρια της φτώχειας.

Και εδώ διαγωνιστήκατε ποια κυβέρνηση έκοψε τα λιγότερα ή τα περισσότερα παιδιά αντί να συζητάμε για την καθολική τους ανάγκη. Άλλωστε η παροχή μιας στοιχειώδους πρόνοιας για λίγους όσους βρίσκονται, δηλαδή, κάτω από τα απαράδεκτα όρια της εξαθλίωσης που θέτετε εσείς, διαπερνά και τη λογική των τροποποιήσεων στα πιλοτικά προγράμματα δήθεν στήριξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των ατόμων με αναπηρίες. Το πιλοτικό πρόγραμμα προφανώς δεν αφορά την καθολική ικανοποίηση των προσώπων και ανελαστικών αναγκών των ατόμων με αναπηρία. Προγράμματα που διαρκούν όσο διαρκεί και η χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης. Δεν θα μπορούσε να είναι και διαφορετικά αφού ο ίδιος ο γραμματέας του ΝΑΤΟ, κ. Ρούτε, στον οποίο η Κυβέρνηση βαράει παλαμάκια είτε ξεκάθαρα «κόψτε λεφτά για υγεία, παιδεία, πρόνοια και δώστε τα για τους πολεμικούς εξοπλισμούς της χώρας, για τις ανάγκες του ΝΑΤΟ».

Μιλάτε στην αιτιολογική για συμπερίληψη μόνο που τα άτομα με αναπηρία, οι χρόνιοι πάσχοντες, περιθωριοποιούνται από τη δική σας πολιτική, την πολιτική όλων των κυβερνήσεων από αυτό το εχθρικό για τον λαό κράτος που αναπαράγει τις κοινωνικές διακρίσεις, αναπαράγει την ταξική ανισότητα. Ένα κράτος, δηλαδή, που αντιμετωπίζει ως κόστος τις ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην υγεία, στην ειδική αγωγή, στην αποκατάσταση και προφανώς με το κριτήριο τι όφελος θα έχει ο ιδιωτικός τομέας ως ευκαιρία για την ανάπτυξη και την ενίσχυση της επιχειρηματικής δράσης και σε αυτούς τους ευαίσθητους τομείς.

Γι' αυτό άλλωστε αρνείστε την πρόταση που κατέθεσε το ΚΚΕ για την προστασία της πρώτης κατοικίας από τους πλειστηριασμούς και τις εξώσεις ιδιαίτερα των οικογενειών με άτομα με αναπηρία. Ούτως ή άλλως όλοι έχετε διαμορφώσει, όσο κι αν εδώ τους καταγγέλλετε, το νομοθετικό πλαίσιο με βάση το οποίο δίνετε τη δυνατότητα στα κοράκια, τους τραπεζίτες και τα funds να προχωράνε σε τέτοιες απαράδεκτες πρακτικές για τα δικά τους συμφέροντα. Και μετά μιλάτε για προσβάσιμες κατοικίες, όταν το δικαίωμα αυτό είναι ένα μακρινό όνειρο για τους περισσότερους γιατί η κατοικία αποτελεί πανάκριβο εμπόρευμα; Όταν το 80% των κτιρίων των ειδικών σχολείων είναι ακατάλληλα και μη προσβάσιμα με ευθύνη του κράτους και του Υπουργείου; Από την άλλη κερδισμένοι θα βγουν και πάλι κατασκευαστικοί όμιλοι που θα αναλάβουν την ανακατασκευή των χώρων παίρνοντας βέβαια και το μεγαλύτερο μερίδιο των επιδοτήσεων.

Τώρα σε σχέση με το άρθρο 22 για την τροποποίηση του προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός» για τα άτομα με αναπηρία, παραμένουν τα απαράδεκτα κριτήρια της λεγόμενης λειτουργικότητας που και το παρελθόν έχουν αξιοποιηθεί ως όχημα για την περικοπή, για τις παροχές των αναπήρων, για τη μείωση των δικαιούχων, δηλαδή για να κοπούν τα ποσοστά αναπηρίας, τα επιδόματα και άλλα. Και αυτό έγινε και στην περίπτωση δύο γυναικών με βαριά κινητική αναπηρία, η μία στην Κέρκυρα και η άλλη στην Αθήνα. Και τώρα η Κυβέρνηση πρέπει να πάρει μέτρα γι' αυτό το θέμα. Δηλαδή, αυτά τα κριτήρια της λειτουργικότητας

καθορίζονται με τη λογική του κόστους για το κράτος και όχι με βάση τις ανάγκες του ανάπηρου αλλά και της οικογένειάς του κατ' επέκταση. Όλα τα παραπάνω δημιουργούν ένα μηχανισμό αποκλεισμού και κατά συνέπεια εξάρτησης του ατόμου με αναπηρία και της οικογένειάς του.

Σε σχέση με τις προπληρωμένες κάρτες η αλήθεια είναι ότι δεν ανατρέπουν τους κόφτες στα επιδόματα, ούτε αναχαιτίζουν τις συνέπειες από τα κύματα της ακρίβειας στην ενέργεια, στα είδη λαϊκής κατανάλωσης, ακόμα και για αυτά για τα οποία πληρώνουν τις θεραπείες κ.ά. και βαρύνουν τις οικογένειες των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Με βάση τα παραπάνω, αν και θα ψηφίζαμε παρών σε άρθρα του νομοσχεδίου, του Μέρους Δ', δηλαδή, καταψηφίζουμε επί της αρχής με κριτήριο το κύριο που διαπερνά την ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής Οδηγίας για τη συμμετοχή γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των καπιταλιστικών επιχειρήσεων. Ολοκληρώνοντας, κύριε Πρόεδρε, απ' ό,τι φαίνεται, στον στόχο της κοινωνικής συνοχής που διαπερνά το νομοσχέδιο δεν είστε μόνοι σας. Με αφορμή και το νομοσχέδιο αλλά και την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας είδαμε να εξελίσσεται το γνωστό αποπροσανατολιστικό παιχνίδι. Από τη μία η Κυβέρνηση κλείνει σε όλες τις πτώσεις την ομαλότητα για να συγκαλυφθούν όλα τα εγκλήματα σε βάρος του λαού και από την άλλη τα υπόλοιπα κόμματα που έχουν αναγορεύσει στο άπαν της αντιπολιτευτικής γραμμής την υπεράσπιση των θεσμών αυτού του σάπιου και διεφθαρμένου κράτους σας δίνουν και την αντίστοιχη σανίδα. Από την άλλη όμως στη σήψη του εκμεταλλευτικού συστήματος που προκαλεί ασφυξία στις ανάγκες του λαού, ο ξυγόνος μπορεί να δώσει ο αγώνας για την ανατροπή για να ξεριζωθούν οι ματωμένες ράγες του καπιταλιστικού κέρδους. Αυτό το μήνυμα θα στείλουμε και με τη μεγάλη απεργιακή συγκέντρωση στις 28 Φλεβάρη.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Και εμείς σας ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε, για τη συνέπεια στον χρόνο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», είκοσι μία μαθήτριες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το Δημοτικό Σχολείο Αγίου Θωμά Βοιωτίας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Επίσης, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», δεκαπέντε μαθήτριες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το Δημοτικό Σχολείο Σκούρτων Βοιωτίας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τέλος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εργαστήρι Δημοκρατίας», που οργανώνει το Ίδρυμα της Βουλής, δεκαεπτά μαθήτριες και μαθητές και μία συνοδός εκπαιδευτικός από το 2^ο Δημοτικό Σχολείο Αγίου Στεφάνου Αττικής.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει τώρα η ειδική αγορήτρια από την Ελληνική Λύση, η κ. Μαρία Αθανασίου.

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο το οποίο εισάγεται προς ψήφιση ασχολείται με το σημαντικό ζήτημα της εν γένει ισότητας των φύλων και της δυνατότητας ίσων ευκαιριών στα δύο φύλα, αλλά και την εξασφάλιση της παρουσίας αμφότερων των φύλων σε θέσεις ευθύνης. Η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα διοικητικά συμβούλια έχει πολλές θετικές επιπτώσεις. Αρχικά εξασφαλίζεται ισότητα των φύλων στην εργασία.

Τούτο αναδεικνύει το απολύτως αυτονόητο, δηλαδή, ότι οι ικανότητες δεν εξαρτώνται ούτε στο παραμικρό από το φύλο. Αντιθέτως, το όφελος είναι πολλαπλό. Η εκπροσώπηση και των δύο φύλων σε θέσεις ευθύνης και αποφάσεων μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση του τρόπου λήψης αποφάσεων, διότι οι άνδρες και οι γυναίκες με τη διαφορετική οπτική και διαφορετική προσέγγιση για ένα θέμα ενισχύουν τη δημιουργικότητα και καλύπτουν περισσότερες πτυχές του θέματος.

Εν προκειμένω, μπορεί να ισχύσει πολύ δημιουργικά η βασική αρχή, δράση-αντίδραση-σύνθεση και να εξαχθούν εξαιρετικά αποτελέσματα. Αυτά τα αποτελέσματα είναι και ο σκοπός της νομοθετικής προσέγγισης στο ζήτημα της ισορροπίας στην εκπροσώπηση. Το ερώτημα είναι αν η ισόρροπη εκπροσώπηση αρκεί στο να επέλθει η ισότητα των δύο φύλων στον εργασιακό κλάδο, αλλά και στον κοινωνικό τομέα εν γένει. Επίσης, διερωτόμαστε αν αρκεί από μόνη της η ποσόστωση συμμετοχής των δύο φύλων στην επίτευξη της ισότητας, αλλά και στη βελτίωση της απόδοσης των εταιρειών.

Θεωρούμε πως όχι, δεν αρκεί. Απαιτούνται και ουσιαστικά προσόντα, τα οποία εννοείται πως είναι άσχετα και ανεξάρτητα από το φύλο. Έτσι, η εμμονή στο θέμα της ποσόστωσης μπορεί να φέρει το αντίθετο αποτέλεσμα από το επιθυμητό. Διότι θεωρούμε ότι αν μια εργαζόμενη ή ένας εργαζόμενος είναι ικανός και αποδίδουν, τότε σε αυτήν την περίπτωση το φύλο θα είναι το τελευταίο το οποίο θα επηρεάσει τον εργοδότη. Δηλαδή, παύει το φύλο να αποτελεί παράγοντα αποκλεισμού.

Με λίγα λόγια, αν τα στελέχη κάνουν σωστά τη δουλειά που τους ανατίθεται, τότε ο εργοδότης δεν θα δώσει καμία σημασία αν αυτά τα στελέχη είναι γένους θηλυκού ή γένους αρσενικού. Θα του είναι αδιάφορο. Και μια και μιλάμε για τα γένη, θα θέλαμε εδώ μια διευκρίνιση, κυρία Υπουργέ. Αυτή η ποσόστωση συμπεριλαμβάνει και άτομα που δηλώνουν άλλο φύλο από αυτό που είναι το βιολογικό τους; Θα θέλαμε μια απάντηση, για να πάρουμε κι εμείς τις αποφάσεις μας.

Έτσι, λοιπόν, το άρθρο 3 -πεδίο εφαρμογής- μας οδηγεί στο να διατυπώσουμε το ερώτημα: Τι είναι αυτό το οποίο θέλουμε να πετύχουμε; Την επίτευξη αριθμού σε ποσοστά συμμετοχής ή την αύξηση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας; Σαφώς και το ιδανικό θα είναι να υπάρχει ισόρροπη εκπροσώπηση ικανών εργαζόμενων ηγετών. Δεν θέλουμε, όμως, η υποχρέωση αυτή να φέρει την υποβάθμιση στην αξιολόγηση των στελεχών, να μη γίνουν, δηλαδή, οι εταιρείες όμηροι των αριθμών, αν δεν υπάρχει η δυνατότητα της ισόρροπης εκπροσώπησης.

Θεωρούμε ότι ο σκοπός του νομοσχεδίου είναι το να μην αποκλείεται κανένας εργαζόμενος από θέσεις ευθύνης και διοίκησης λόγω φύλου, να μην είναι, δηλαδή, το φύλο αυτό το στοιχείο το οποίο θα επηρεάσει την κρίση των εργοδοτών, από τη στιγμή κατά την οποία τα προσόντα και οι ικανότητες του προσώπου είναι επαρκείς. Έτσι, αν σε κάποια εταιρεία υπάρχουν καταλληλότερες πιο πολλές γυναίκες ή αντίστοιχα καταλληλότεροι πιο πολλοί άντρες για διευθυντικές θέσεις, αυτό να μην αποτελέσει εμπόδιο στη στελέχωση των θέσεων ευθύνης. Όσο άδικο και αντίθετο με τους στόχους της εταιρείας είναι το να αποκλείονται ικανές γυναίκες από θέσεις ευθύνης λόγω φύλου, τόσο αντίστοιχα αρνητικό είναι να επιλέγονται λιγότερο ικανά στελέχη πάλι λόγω φύλου στον βωμό της εξυπηρέτησης της ποσόστωσης. Τούτο έχει πρακτική εφαρμογή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η φύση της δραστηριότητας δεν προσελκύει ενδιαφέρον από το ένα φύλο -επί παραδείγματι από τις γυναίκες- γι' αυτό τον τομέα δραστηριότητας.

Εν κατακλείδι, σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να δημιουργηθεί η αντίληψη ότι οι γυναίκες επιλέγονται για να εξυπηρετηθεί η οποία ποσόστωση και όχι λόγω των ικανότητων τους. Εδώ ακούσαμε και συνάδελφο στην επιτροπή να κάνει σύγκριση αυτής της περίπτωσης που φαίνεται στο νομοθέτημα με το δικαίωμα της γυναίκας να μπορεί να εκλέγει και να εκλέγεται. Ντροπή! Σκοπός του νομοθετήματος είναι το να μην παραμερίζονται γυναίκες από θέσεις ευθύνης λόγω του φύλου τους.

Στο άρθρο 5, στο πλαίσιο παροχής ίσων ευκαιριών και στα δύο φύλα, με το παρόν άρθρο ορίζονται τα υποχρεωτικά ποσοστά

συμμετοχής του υποεκπροσωπούμενου φύλου στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας τα οποία ανέρχονται τουλάχιστον στο 25% του συνόλου των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Παράλληλα, στις εταιρείες που απασχολούν διακόσιους πενήντα εργαζόμενους και άνω και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών, τουλάχιστον 50 εκατομμύρια ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό 43 εκατομμύρια ευρώ, το ποσοστό αυτό θα πρέπει να είναι ή ίσο ή και να υπερβαίνει το 33% στο σύνολο των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Η επίτευξη αυτού του ορίου, λοιπόν, θα θεωρείται ότι καλύπτει την ισόρροπη εκπροσώπηση.

Στο σημείο αυτό, διερωτόμαστε, τι γίνεται με τις εταιρείες στις οποίες, λόγω αντικειμένου εργασιών, δεν εκδηλώνεται ενδιαφέρον και από τα δύο φύλα, θα κινδυνεύουν με πρόστιμα; Μήπως, όμως, με αυτές τις επηρεαζόμενες ποινές θα καταφύγουν στη λύση του να απασχολήσουν εκπροσώπους του υποεκπροσωπούμενου φύλου, ανεξαρτήτως προϊόντων και ικανοτήτων; Αυτό θεωρούμε ότι είναι πολύ επικίνδυνο.

Στο άρθρο 8 αναφέρονται οι κυρώσεις σε βάρος των εταιρειών σε περίπτωση κατά την οποία δεν τηρούν τις υποχρεώσεις, όσον αφορά την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα διοικητικά τους συμβούλια. Η αρμόδια για την παρακολούθηση της τήρησης των εν λόγω υποχρεώσεων Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς νομιμοποιείται να επιβάλει επίπληξη ή χρηματικό πρόστιμο ύψους έως τριών εκατομμυρίων ευρώ στην εταιρεία, η οποία παραβαίνει τις υποχρεώσεις της στην ισόρροπη εκπροσώπηση. Είναι προφανές ότι τα πρόστιμα αυτού του ύψους είναι εξοντωτικά και δύνανται να οδηγήσουν την εταιρεία στην καταστροφή. Χωρίς να υποτιμάμε την τεράστια σημασία της ισόρροπης εκπροσώπησης, η Ελληνική Λύση θεωρεί υπερβολικές τις κυρώσεις αυτές. Δεν είμαστε αντίθετοι στην επιβολή κυρώσεων, όμως αυτές, να είναι εύλογες και να οδηγούν στον σωφρονισμό και στη διόρθωση και όχι στον αφανισμό της εταιρείας. Και πάλι, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς οφείλει να συνεκτιμά εξαιρούμενα τις ιδιαίτερες περιστάσεις οι οποίες οδήγησαν κάποια παραβάτρια εταιρεία σε αυτήν την απόφαση.

Άρθρο 9. Σ' αυτό το άρθρο αναφέρονται οι συνέπειες για τους παραβάτες σε περίπτωση κατά την οποία δεν συμμετέχουν γυναίκες σε ποσοστό, τουλάχιστον, 33% του διοικητικού συμβουλίου στις εισηγμένες εταιρείες, σε περίπτωση κατά την οποία αυτές απασχολούν περισσότερους από διακόσιους πενήντα εργαζόμενους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον 50 εκατομμύρια ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό, τουλάχιστον 43 εκατομμύρια ευρώ. Οι συνέπειες περιλαμβάνουν τον αποκλεισμό από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης, αντίστοιχα με οποιονδήποτε οικονομικό φορέα. Εξοντωτική η συνέπεια.

Πέραν τούτου, η Ελληνική Λύση θεωρεί, εν προκειμένω, ότι αυτή η διάταξη συνιστά και παρεμβατισμό του κράτους στη λειτουργία των ιδιωτικών εταιρειών. Εξαναγκάζει τον εργοδότη να προσλαμβάνει και να διορίζει πρόσωπα του υποεκπροσωπούμενου φύλου, ακόμη και αν αυτά δεν πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, μόνο και μόνο για να εξυπηρετήσει τους αριθμούς. Και όπως προανέφερα, αυτός που φέρει την ευθύνη της λειτουργίας της εταιρείας, δεν πρόκειται να σταθεί στο φύλο του στελέχους που το παράγει έργο και που ενεργεί υπέρ των συμφερόντων της επιχείρησης. Το τελευταίο στο οποίο θα σταθεί είναι το αν αυτός είναι γυναίκα ή άντρας. Τα αξία στελέχη θα βρουν τις θέσεις εργασίας που τους αντιστοιχούν και δεν έχουν ανάγκη κανέναν νόμο να τους αναγκάσει να το κάνουν.

Στο ίδιο πνεύμα είναι και το άρθρο 12. Η Κυβέρνηση θα φέρει πιο καλά αποτελέσματα, αν δώσει κίνητρα και εμπνεύσει την εμπιστοσύνη, παρά αν απειλεί με ποινές. Ας ενισχύσει την παραγωγή, ας διευκολύνει τη δραστηριότητα απαλλάσσοντας από γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και υπέρμετρες καθυστερήσεις και θα δει πολύ καλύτερα αποτελέσματα, τα οποία θα γεμίσουν τα δημόσια ταμεία.

Στο Μέρος Δ', τώρα, ρυθμίσεις για πιλοτικά προγράμματα για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Στο άρθρο 20 επισημαίνουμε ότι η χώρα μας έρχεται, δυστυχώς, σχεδόν τελευταία σε θέματα σεβασμού των δικαιωμάτων και διευκόλυνσης της προσαρμοστικότητας των ΑμεΑ σε δημόσιους χώρους. Αν δοκιμάσει κα-

νείς να κινηθεί με αμαξίδιο στα ανύπαρκτα ελληνικά πεζοδρόμια, θα διαπιστώσει ότι τούτο είναι πρακτικά αδύνατο. Όταν πάλι υπάρχουν τα πεζοδρόμια, δεν υπάρχει ο έλεγχος από τη Δημοτική Αστυνομία, για να δουν αν είναι καλυμμένα από οχήματα, πόσο μάλλον για τους συμπολίτες μας οι οποίοι είναι αναγκασμένοι να κινούνται κατ' αυτόν τον τρόπο και να αντιμετωπίζουν απαγορευτικές, σχεδόν εχθρικές συνθήκες.

Τις περισσότερες φορές, επίσης, η πρόσβαση σε δημόσια κτίρια είναι δύσκολη, σε άλλα απλώς αδύνατη. Το θέμα της έλλειψης προσβασιμότητας είναι πολύ σημαντικό για μια προηγμένη χώρα σαν την πατρίδα μας και η Κυβέρνηση οφείλει να το δει με την πρέπουσα σοβαρότητα και ευθύνη.

Με το άρθρο 22 προστίθεται το ότι η πιλοτική εφαρμογή της υπηρεσίας του «Προσωπικού Βοηθού» παρατείνεται έως τη λήξη του προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 και μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού του έργου. Και ρωτούμε: Τι χαρακτηρίζεται ως πιλοτικό, το ίδιο το πρόγραμμα ή η εφαρμογή του;

Η Ελληνική Λύση θεωρεί ότι ο θεσμός του «Προσωπικού Βοηθού» σε τέτοια άτομα είναι απόλυτα αναγκαίος. Άρα, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ούτε πιλοτικός ούτε να εφαρμόζεται δοκιμαστικά. Ο «Προσωπικός Βοηθός» καλύπτει μόνιμες ανάγκες τις οποίες αδυνατεί να καλύψει ο ασθενής, κάτω από αδιανόητες συνθήκες καθημερινότητας. Ο «Προσωπικός Βοηθός», λοιπόν, είναι απαραίτητος για την επιβίωση του προσώπου με ειδικές ανάγκες. Χρειάζεται να είναι πρόσωπο πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης το οποίο θα γνωρίζει τις εξειδικευμένες ανάγκες του συγκεκριμένου ασθενή.

Επίσης, η Κυβέρνηση οφείλει να μας εξηγήσει ότι προβλέπεται η παράταση του πιλοτικού προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός» για άτομα με αναπηρία μέχρι την εξάντληση του προϋπολογισμού του συγκεκριμένου έργου. Τι σκέφτεστε και τι προγραμματίζετε για το μετά, κυρία Υπουργέ; Αν, λοιπόν, υποθεθεί ότι ο ασθενής δεν μπορεί να κινηθεί ούτε να αυτοεξυπηρετηθεί, την ιδιότητα του προσωπικού βοηθού την αναλαμβάνουν τα οικεία πρόσωπα του ασθενούς, τα οποία δεν θα έχουν ούτε τη δυνατότητα να εργαστούν κάπου αλλού.

Είναι, λοιπόν, προφανές ότι η Κυβέρνηση οφείλει να προβλέψει τις συνέπειες του εγκλωβισμού του «Προσωπικού Βοηθού» και να προβλέψει γι' αυτόν μισθό και ένσημα, έτσι να μπορεί και ο ίδιος ο «Προσωπικός Βοηθός» να συντηρείται με τακτικές αποδοχές και να μπορεί στο τέλος να αποκτήσει μια σύνταξη, έχοντας εργαστεί σε όλη του τη ζωή ως βοηθός ασθενούς, ανεξαρτήτως του αν ασθενής είναι το παιδί του, ο γονιός του ή μπορεί και ο αδελφός του.

Τέλος, ως προς την πιλοτική μέχρι τώρα πορεία του προγράμματος, καλούμε την Κυβέρνηση να μας παράσχει συγκεκριμένα στοιχεία, όπως κόστος, αποτιμήσεις, συμπεράσματα.

Αισθάνομαι την υποχρέωση, κυρία Υπουργέ, να αναφερθώ στο Κέντρο Υγείας της Λέρου όπου στις 17-1-2025 έπεσε η οροφή στο Τμήμα Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες του Κρατικού Θεραπευτηρίου Λέρου και οι εργασίες αποκατάστασης ακόμα δεν έχουν ξεκινήσει μετά από σχεδόν ένα μήνα. Οι ασθενείς συνεχίζουν να παραμένουν στο τμήμα κάτω από εξαιρετικά επικίνδυνες και απaráδεκτες συνθήκες, όπως παραδείγματος χάριν να χρησιμοποιούν πρόχειρες τουαλέτες ή να κάνουν μπάνιο με λεκάνες. Από τύχη δε δεν υπήρξε τραυματισμός των παιδιών.

Τώρα στο Κεφάλαιο Γ', στις ρυθμίσεις για το πρόγραμμα «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας», στο άρθρο 26 διαπιστώνουμε ότι εμπεριέχει πολλές ασάφειες και αναπάντητα ερωτήματα, όπως το ότι δεν διευκρινίζεται ποιος θα είναι υπεύθυνος για τη διεξαγωγή ανιχνευτικού ελέγχου της γνωστικής ανάπτυξης των βρεφών και με ποιον ακριβώς τρόπο θα πραγματοποιείται ο έλεγχος αυτός, μιας και μιλάμε για μία τόσο ευαίσθητη ηλικία; Επίσης, πώς και από ποιον φορέα θα διενεργείται η διαρκής επιμόρφωση των παιδαγωγών και βοηθών παιδαγωγών της πρώιμης παιδικής ηλικίας, όσον αφορά στα εν λόγω ζητήματα;

Στο άρθρο 29 αναθεωρείται η σύνθεση του συμβουλίου. Εν προκειμένω, θεωρούμε ότι η Κυβέρνηση οφείλει να επιλέξει τα

πρόσωπα τα οποία θα απαρτίζουν το συμβούλιο διαφανώς και αξιοκρατικώς, ώστε να προάγεται το δημόσιο συμφέρον και το συμφέρον των παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Το άρθρο 30 αφορά στις αλλαγές στο ισχύον άρθρο 17 του ν.4837/2021 τις οποίες προωθεί η Κυβέρνηση. Η Ελληνική Λύση εκφράζει την αντίθεσή της σε αυτές τις αλλαγές και τούτο διότι οι βρεφικοί και παιδικοί σταθμοί δεν είναι απλώς χώροι φύλαξης παιδιών, αλλά χώροι διαπαιδαγώγησης και κοινωνικοποίησης των νηπίων. Πρώτα αυτό και κατόπιν αποτελούν και κέντρα ανάπτυξης των δεξιοτήτων τους. Έτσι θεωρούμε ότι θα πρέπει να παραμείνει ο όρος «διαπαιδαγώγηση».

Κύριοι, η Ελληνική Λύση θεωρεί ότι το παρόν νομοσχέδιο εκφράζει τον ιδεολογικό προσανατολισμό της Κυβέρνησης ο οποίος αποσκοπεί στην υποβάθμιση του ρόλου της προσχολικής εκπαίδευσης και την αποσυνδύεση από τη διαπαιδαγώγηση την οποία θεωρούμε θεμελιώδη για την ανάπτυξη και την ψυχοσωματική συγκρότηση του νηπίου. Η προσχολική αγωγή δεν είναι απλά τμήμα του κλάδου της κοινωνικής πρόνοιας, αλλά εκπαιδευτικός θεσμός.

Ωστόσο, η Κυβέρνηση δείχνει ότι αποσκοπεί στην υποβάθμιση του δημόσιου χαρακτήρα της προσχολικής αγωγής, αδιαφορώντας για την πνευματική και ψυχοσωματική συγκρότηση των αυριανών πολιτών της. Ας ελπίσουμε ότι θα αναθεωρήσει και ότι θα αντιμετωπίσει τα φλέγοντα ζητήματα με τη δέουσα σοβαρότητα και υπευθυνότητα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κυρία συνάδελε, εμείς ευχαριστούμε για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει η ειδική αγορήτρια από τη Νέα Αριστερά, η κ. Θεανώ Φωτίου.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα δεν είναι ένα ολοκληρωμένο σχέδιο νόμου. Είναι συγκόλληση τριών μερών, ασύνδετων μεταξύ τους. Δεν συγκροτούν ενιαία νομική ύλη. Η Κυβέρνηση καταφεύγει συχνά σε αυτόν τον τρόπο νομοθέτησης για καθαρά προπαγανδιστικούς και επικοινωνιακούς σκοπούς.

Το Μέρος Α', άρθρα 4 έως 17, αφορά την καθυστέρημένη κατά δύο χρόνια ενσωμάτωση ευρωπαϊκής Οδηγίας για την ποσότητα γυναικών στα διοικητικά συμβούλια μεγάλων εισηγμένων και μη εισηγμένων ανώνυμων εταιρειών του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα με άνω των διακοσίων πενήντα εργαζομένων και άνω των 50 εκατομμυρίων κύκλου εργασιών.

Όπως όλοι καταλαβαίνουμε, πρόκειται για σταγόνα στον ωκεανό των έμφυλων ανισοτήτων και στο χάσμα μεταξύ των φύλων στη χώρα μας. Γιατί; Διότι αφορά όλες κι όλες τριάντα επτά εταιρείες μόνο από τις εκατόν τριάντα εισηγμένες. Η Οδηγία σας λέει ότι η ποσοστ看ση πρέπει να είναι τουλάχιστον 33% στα μέλη των διοικητικών συμβουλίων. Δηλαδή, αυτό το ποσοστό το 33% είναι το πάτωμα, το κατώτατο σημείο, όχι η γυάλινη οροφή που μας λέτε ότι σπάτε κιόλας. Δηλαδή, εσείς κολλήσατε στο πάτωμα, στο 33%. Ούτε κι εφαρμόζετε την ποσοστωση στα διοικητικά συμβούλια των μεγάλων εταιρειών και φορέων του δημόσιου, παραδείγματος χάριν τις ΔΕΚΟ, όπως οφείλτε και μπορείτε, αφού ακόμα το κράτος έχει μεγάλα ποσοστά των μετόχων τους και θα πρέπει να στείλει ένα σαφές μήνυμα προς όλες τις εταιρείες.

Συγχρόνως, όμως, περηφανεύεστε ότι προωθείτε την ισότητα των φύλων στην εργασία και τη δημιουργία κουλτούρας συμπεριληψης. Σε ποια χώρα ζείτε; Μήπως δεν γνωρίζετε ότι πολλά δικαιώματα των γυναικών που έχουν κατοχυρωθεί στις ευρωπαϊκές χώρες εδώ υστερούν απaráδεκτα; Να σας θυμίσω, λοιπόν, τι λέει το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ισότητας για τη χώρα μας. Λέει ότι βρισκόμαστε στην τέταρτη θέση από το τέλος στον δείκτη ισότητας φύλων, στο 59,3% έναντι ευρωπαϊκού μέσου όρου 71%.

Δεύτερον, το ποσοστό των γυναικών ως μέλη διοικητικών συμβουλίων των μεγάλων εισηγμένων εταιρειών είναι 22,8% στη χώρα μας έναντι 77,8% μέσου όρου στην Ευρώπη. Εσείς κολλήσατε στο πάτωμα. Στην Ελλάδα, με το μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων γυναικών από τα πανεπιστήμια της χώρας καταντούν

μετά σ' αυτήν την τεράστια αντιστροφή. Μέσες μηνιαίες αποδοχές 18% περισσότερο οι άντρες από τις γυναίκες. Μέση διάρκεια εργασιακού βίου επτά χρόνια λιγότερα οι γυναίκες από τους άντρες, δηλαδή μικρότερες συντάξεις. Ποσοστό φύλου που κάνει δουλειές του σπιτιού καθημερινά -κρατήστε το αυτό γιατί θα αναφερθώ στον «Προσωπικό Βοηθό» μετά πάνω σε αυτό- 67% γυναίκες έναντι 27,2% άντρες. Πρόκειται για την απλήρωτη επιπλέον εργασία φροντίδας του σπιτιού και των μελών της οικογένειας, αναπήρων, ηλικιωμένων, παιδιών κ.λπ..

Χάσαμε φύλων στη φτώχεια. Έξι φορές αυξήθηκε η φτώχεια για τις γυναίκες επί Κυβέρνησης Μητσοτάκη, ενώ ο κίνδυνος φτώχειας για τις ηλικιωμένες γυναίκες αυξήθηκε κατά 38,5%. Οι φτωχοί αυξήθηκαν επί Νέας Δημοκρατίας κατά εκατόν είκοσι έξι χιλιάδες πολίτες και από αυτούς οι εκατόν επτά χιλιάδες είναι γυναίκες. Και η ανεργία ενώ μειώνεται το διάστημα 2019-2024, το χάσμα των φύλων αυξάνεται. Το ποσοστό ανεργίας επί Νέας Δημοκρατίας 72%, ενώ το 2019 ήταν 57%. Ενώ τριπλασιάστηκαν οι γυναικοκτονίες από τον σύντροφο στην Ελλάδα, στοιχείο που η Ευρώπη το συνυπολογίζει όταν βγάζει τον δείκτη ισότητας των φύλων, επειδή η Ελλάδα δεν δίνει στοιχεία σε αυτόν τον τομέα είναι προφανές ότι ο δείκτης ισότητας στη χώρα μας είναι υπερτιμημένος.

Η Νέα Αριστερά σας προτείνει να οριστεί υποχρεωτικά ποσοστό 40% συμμετοχής γυναικών στο σύνολο των μελών, εισηγμένων και μη, των διοικητικών συμβουλίων, των εταιρειών και των οργανισμών του δημοσίου, ανεξαρτήτως μεγέθους και ποσού κερδών.

Ας έρθουμε στο κεφάλαιο Β', του Μέρους Δ' του νομοσχεδίου, 18 έως 33 άρθρα. Εδώ έχουμε πιλοτικά προγράμματα για αναπήρους με χρήματα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με μια διαφορά: Κανένα δεν είναι καινούργιο. Κανένα δεν είναι καινούργιο! Είναι τα ίδια πιλοτικά προγράμματα που νομοθετήσατε πριν δύο ή τρία χρόνια και απλά δεν τα υλοποιήσατε ή είναι η συνέχιση πιλοτικών προγραμμάτων που απέτυχαν παταγωδώς, όπως του «Προσωπικού Βοηθού». Και ενώ δεν εφαρμόστηκαν, αυτό δεν εμπόδισε τέσσερα χρόνια τον κ. Μητσοτάκη και τους Υπουργούς του να εμφανίζονται ότι τα υλοποιούν κανονικά ως θεμελιώδη προγράμματα για την αναπηρία.

Σήμερα, υπόσχεστε ξανά ότι αυτήν τη φορά θα τα εφαρμόσετε. Γιατί είσατε νέο Υπουργό, γιατί τα πήρατε στα χέρια σας, γιατί εσείς θα τα εφαρμόσετε. Εντάξει, να σας πιστέψω. Τι άλλο να κάνω;

Παράδειγμα, το άρθρο 20 που αφορά την προσβασιμότητα του ανάπηρου στην κατοικία του και τον εργασιακό του χώρο με πιλοτικό πρόγραμμα. Μόνο που το πιλοτικό πρόγραμμα ψηφίστηκε το 2022 και τρία χρόνια τώρα δεν ωφελήθηκε ούτε ένας ανάπηρος, ούτε ένας για το σπίτι του, να κινείται μέσα στο σπίτι του ή στον τόπο εργασίας του. Ούτε και η προσβασιμότητα σε δημόσια κτίρια και σχολεία έχει προχωρήσει. Ομοίως, για το πρόγραμμα πρόωξης στην εργασία προσώπων που εντάσσονται στο φάσμα του αυτισμού, επίσης νομοθετήθηκε το 2022, τρία χρόνια μετά δεν κάνατε απολύτως τίποτα. Σήμερα, τροποποιείτε το μητρώο των δυνητικά δικαιούχων και τα πεδία παρέμβασης των διαμεσολαβητών και λέτε ότι θα το ξεκινήσετε.

Ωραία, ας δούμε το πιλοτικό πρόγραμμα του «Προσωπικού Βοηθού», που ήταν σημαία σας όλα αυτά τα χρόνια. Νομοθετήθηκε το 2021, με δύο χιλιάδες ωφελούμενους ανάπηρους στον ωκεανό του ενός εκατομμυρίου αναπήρων που έχουν αυτήν την ανάγκη. Υποτίθεται ότι θα έλγες το 2024 για να ξεκινήσει η πανελλαδική του εφαρμογή. Αποτύχατε οικτρά. Σήμερα, το πρόγραμμα εξυπηρετεί μόνο χίλιους διακόσιους εβδομήντα ανάπηρους από τις δύο χιλιάδες που υποσχεθήκατε, 35% κάτω από τον στόχο που είχατε βάλει. Και μας λέτε ότι θα το συνεχίσετε με τον ίδιο τρόπο, αναβάλλοντας την καθολική του εφαρμογή για μετά το 2027, που δεν ξέρουμε αν θα υπάρχουν χρήματα, αφού αυτά τώρα τα χρήματα είναι από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ερευνήσατε καθόλου γιατί απέτυχε; Ερευνήσατε; Η κλήρωση βάσει αλγορίθμου έφερε τεράστιες αδικίες. Δεν το αλλάζετε. Αποκλείετε άτομα με βαριές δια βίου αναπηρίες, παραδείγματος χάριν τους παραπληγικούς άνω των εξήντα πέντε χρόνων από το

πρόγραμμα. Δηλαδή μετά τα εξήντα πέντε οι παραπληγικοί δεν χρειάζονται «Προσωπικό Βοηθό»; Αποκλείετε παιδιά με σπάνιες παθήσεις γιατί δεν περιλαμβάνετε ανήλικους κάτω των δεκαέξι στο πρόγραμμα, τη στιγμή που το 50% των σπανίων παθήσεων αφορούν παιδιά. Γνωρίζετε πόσοι προσωπικοί βοηθοί που είχαν επιλεγεί, όταν αντιλήφθηκαν τις τεράστιες ανάγκες ενός ανάπηρου παραιτήθηκαν; Πείτε μου τα νούμερα, τα ξέρετε. Και ισχυρίζεται η Υπουργός ότι ο κ. Κυμπουρόπουλος της είπε ότι ο προσωπικός βοηθός δεν χρειάζεται για να μένει ο ανάπηρος άνθρωπος στο σπίτι του, αλλά για να τον βοηθάει να κοινωνικοποιηθεί. Με τα λόγια της Υπουργού: «Μου είπε ο Στέλιος Κυμπουρόπουλος κάποια στιγμή ότι θεωρεί ως το μεγαλύτερο όφελος από τον προσωπικό βοηθό για τον ανάπηρο το να πάει στο σχολείο, να πάει στο πανεπιστήμιο, να βγει έξω από το σπίτι και να μην χρωστάει πολλές χάρες στα μέλη της οικογένειάς του». Δηλαδή, όταν ο ανάπηρος είναι μέσα στο σπίτι, πριν βγει έξω για τη βόλτα, ποιος τον φροντίζει; Αυτή η αόρατη γυναίκα, μητέρα, αδελφή, κόρη. Αυτοί τον φροντίζουν.

Γι' αυτό σας προτείνουμε τώρα να αναθεωρήσετε το πρόγραμμα. Πρώτον, να διευρύνετε τα ηλικιακά όρια κάτω των δεκαέξι και άνω των εξήντα πέντε χρόνων. Δεύτερον, να εντάξετε τους προσωπικούς φροντιστές, που διαμένουν ήδη με τους ανάπηρους στο σπίτι και τους εξυπηρετούν στο μητρώο των προσωπικών βοηθών. Τέλος, η ελάχιστη αύξηση 8% που δώσατε στα επιδόματα των αναπήρων έχει ήδη εξανεμιστεί, όπως ξέρετε καλά από την ακρίβεια και τον πληθωρισμό και η φτώχεια στην αναπηρία αυξάνεται διαρκώς. Γι' αυτό οφείλετε άμεσα να αυξήσετε όλα τα επιδόματα των αναπήρων.

Στο άρθρο 22 προβλέπετε την καταβολή του μισού των επιδομάτων ΔΥΠΑ και ΟΠΕΚΑ με προπληρωμένη κάρτα. Δεν έχετε καταλάβει ότι δεν είναι οι επιδοτούμενοι ευάλωτοι αυτοί που ευθύνονται για το μαύρο χρήμα στη χώρα μας. Και βάζετε στο πρόγραμμα 10,3 εκατομμύρια από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, από τα οποία όπως μας είπατε προχθές, κυρία Υπουργέ, τα 8,5 θα είναι για την λοταρία. Εγώ σηκώνω τα χέρια ψηλά!

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Και όχι για το πληροφοριακό σύστημα, που λέγατε.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Βεβαίως. Σηκώνω τα χέρια ψηλά αφού θα είναι για την λοταρία 8,5 εκατομμύρια από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Την ίδια στιγμή δεν συντηρείτε το εξαιρετικό πληροφοριακό σύστημα του ΟΠΕΚΑ που παραλάβατε το 2019, δεν ενισχύετε το αποψιλωμένο από προσωπικό ΟΠΕΚΑ, ούτε όμως και τα κέντρα κοινότητας που σε συνεργασία με τον ΟΠΕΚΑ υλοποιούν όλα τα προγράμματά του και συνεχώς τους προσθέτετε νέα και συνεχώς το προσωπικό τους μειώνεται.

Το τελευταίο κεφάλαιο του νομοσχεδίου αφορά την αντικατάσταση του βλαπτικού και αντιπαιδαγωγικού προγράμματος «Κυψέλη», που δικαίως πετάξατε στον σκουπίδοτενεκέ, όπως σας είπε όλη η Βουλή. Δεν μας ακούγατε, όμως, τότε. Το ψηφίσατε ωραία, ωραία και φέρνετε το νέο πρόγραμμα «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας». Αν εδώ έβαζα έναν τίτλο, θα ήταν «Ένα θεωρητικό, πιλοτικό πρόγραμμα, ασαφές ως προς τους όρους και τα εργαλεία που θα εφαρμοστεί και που θα φτιαχτούν», όπως οι ίδιοι οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι που το εκπονούν μας είπαν στην ακρόαση, εδώ στη Βουλή, ότι όλα αυτά τα εργαλεία θα εκπονηθούν, αφού ψηφιστεί στη Βουλή το πρόγραμμα. Δηλαδή, θα ψηφίσουμε ένα πουκάμισο αδειανό. Δεν γνωρίζουμε ποια θα είναι τα ψυχομετρικά εργαλεία, ποια η αναλογία παιδαγωγών προς τα παιδιά στους βρεφονηπιακούς σταθμούς που θα το εφαρμόσουν. Δεν υπάρχει προϋπολογισμός για την εκπαίδευση των παιδαγωγών. Παραμένει αδιευκρίνιστο το υλικό και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και ο τρόπος συμμετοχής των γονιών, κάτι που θα έδινε την ευκαιρία εντοπισμού πιθανών προβλημάτων στο οικογενειακό περιβάλλον του παιδιού προς διερεύνηση και αποκατάσταση. Παραμένει αδιευκρίνιστος ο όρος «ολοκληρωμένο παιδαγωγικό πλαίσιο για την πρώιμη παιδική ηλικία». Δεν δίνεται βάρος στην αξιολόγηση της κοινωνικο-συναισθηματικής ανάπτυξης, εκτός της γνωστικής, αλλά ούτε και στην αναγκαία εκτίμηση του οικογενειακού περιβάλλοντος

που θα αποκάλυπτε ελλιπή ή ακατάλληλα οικογενειακά περιβάλλοντα και θα επέτρεπε παρέμβαση των κοινωνικών δομών προς έγκαιρη και έγκυρη διάγνωση και αποκατάσταση. Δεν γίνεται καμία αναφορά στις κοινωνικές δομές των δήμων, που θα έπρεπε να πολλαπλασιαστούν -ενώ σήμερα φθίνουν- και να υποδέχονται τα παιδιά και τις οικογένειες, που η εκτίμηση στους βρεφονηπιακούς σταθμούς θα επιδείκνυε.

Δεν αναφέρεται ποιο θα είναι το εκπαιδευμένο προσωπικό, που θα ασχοληθεί με την εφαρμογή όλων των παραμέτρων του προγράμματος. Το ΕΚΠΕ θα εκπαιδευθεί και από ποιους; Ποιοι θα εκπαιδεύονται; Ποιοι θα χρησιμοποιήσουν ψυχομετρικά εργαλεία και με ποια πιστοποίηση;

Σημαντικό θέμα είναι η διατήρηση, από το πρόγραμμα «Κυψέλη», της πρόβλεψης για φύλαξη των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των παιδιών στον ατομικό τους φάκελο. Ποιες και ποιοι επαγγελματίες θα έχουν πρόσβαση σε αυτόν τον φάκελο; Οι γονείς θα έχουν πρόσβαση; Αυτά είναι εξαιρετικά δύσκολα θέματα και αμφιλεγόμενα.

Τέλος, δεν προβλέπεται η πρόσληψη στο Υπουργείο προσωπικού με εμπειρία και επιστημονική γνώση στον τομέα της προσχολικής αγωγής και φροντίδας, ώστε να παρακολουθούν την πορεία υλοποίησης του προγράμματος.

Επιπλέον, ως προς την υλοποίηση του προγράμματος «Κυψέλη», από το 2021 μέχρι το 2025, δεν έγινε τίποτα. Τώρα, το αλλάζουμε. Σωστά; Καλά κάνουμε, που το αλλάζουμε, γιατί αυτό ήταν πράγματι άθλιο πρόγραμμα. Ήταν όρος για να πάρουμε χρήματα από το πρόγραμμα «Child Guarantee», για vouchers, στους βρεφονηπιακούς σταθμούς. Αφού δεν υλοποιήσατε αυτό το πρόγραμμα, φοβόμαστε ότι δεν υπάρχουν ευρωπαϊκοί πόροι για τα vouchers του χρόνου. Ελπίζουμε να ισχύσει η δέσμευση της Υπουργού, που είπε σε δική μου επίκαιρη ερώτηση ότι θα καλυφθούν από εθνικούς πόρους, τουλάχιστον τα περσινά -ελλιπή σε κάθε περίπτωση- vouchers.

Το χειρότερο, όμως, είναι ότι η πανελλαδική εφαρμογή θα απαιτήσει τουλάχιστον πέντε έως δέκα χρόνια και αν δεν υπάρχουν κονδύλια από το Ταμείο Ανάκαμψης μετά από το 2027 -που δεν θα υπάρχουν- είναι αμφίβολο αν θα υλοποιηθεί. Θέλει πολλά χρήματα και πολύ χρόνο. Άλλο ένα πιλοτικό, δηλαδή, πρόγραμμα, για ενενήντα έως εκατόν είκοσι βρεφονηπιακούς σταθμούς, που θα γίνει και αυτό σημαία του Κυβερνήτη Μητσotάκη μέχρι τις εκλογές, για να λείει πόσο φροντίζει τα παιδιά αυτής της ηλικίας.

Είναι προφανές, κύριε Πρόεδρε, απ' όσα είπα, ότι δεν ψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Τον λόγο, τώρα, έχει από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νίκης, ο κ. Οικονομόπουλος. Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΤΑΣΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα στην Ολομέλεια το παρόν νομοσχέδιο που αφορά όχι μόνο ζητήματα ισότητας των φύλων, κατά τη συμμετοχή στα διοικητικά συμβούλια μεγάλων εταιρειών και ενσωμάτωση της Οδηγίας 2022/2381, αλλά και ζητήματα που αναφέρονται στην προστασία των δικαιωμάτων των αδυνάτων, δηλαδή των παιδιών και των αναπήρων.

Από την ηλεκτρονική διαβούλευση και από τις τέσσερις συνεδριάσεις των επιτροπών, προέκυψαν πολλά χρήσιμα στοιχεία και συμπεράσματα. Τα συνοψίζω, για να εστιάσουμε στα πιο ενδιαφέροντα σημεία.

Ως προς το ζήτημα της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στα διοικητικά συμβούλια, υπήρξε συμφωνία ότι υπάρχει υποεκπροσώπηση των γυναικών σε όλες τις θέσεις διευθυντικών στελεχών και όχι μόνο στα διοικητικά συμβούλια.

Επίσης, συμφωνία υπήρξε στο ότι η ισόρροπη συμμετοχή των φύλων είναι γενικά επιθυμητή και στατιστικά δείχνει καλύτερη η διοίκηση σε κάθε περίπτωση και πρέπει να υποστηριχθεί ότι η ενσωμάτωση της Οδηγίας είναι θετικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή.

Από εδώ και κάτω, αρχίζουν οι διαφορές, για το θέμα αυτό.

Επομένως, ως προς τον σκοπό αυτόν, όπως εκφράζεται στο άρθρο 1, δεν υπάρχει γενική διαφωνία. Η Κυβέρνηση, όμως, αντιφάσκοντας, έρχεται στα επόμενα άρθρα να αναιρέσει τη γενικότητα των διατυπώσεων των άρθρων, που περιγράφουν τον σκοπό, σε κάθε μέρος του παρόντος. Αυτό γίνεται για όλα τα αντικείμενα του νομοσχεδίου.

Έτσι, ενώ στο άρθρο 1 η έκφραση των εισηγμένων εταιρειών των ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών υποδηλώνει όλες τις εισηγμένες, δηλαδή τις εκατόν σαράντα μιας που περιλαμβάνει η λίστα της ιστοσελίδας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και όλες τις ανώνυμες και όλες τις δημόσιες επιχειρήσεις, γιατί λείπει ο όρος «ορισμένων», που έπρεπε να υπάρχει. Κανένα από αυτά δεν συμβαίνει.

Στο άρθρο 2 ήδη ομολογείτε ότι το νομοσχέδιο θα περιοριστεί σε ό,τι αφορά τις μη εισηγμένες μεγάλες εταιρείες με πάνω από διακόσια πενήντα άτομα προσωπικό και ετήσιο κύκλο εργασιών 50 εκατομμύρια ευρώ ή 43 εκατομμύρια ισολογισμό.

Και στο άρθρο 12 περιορίζει ακόμα περισσότερο αυτό με την αίρεση να αναφέρεται στο καταστατικό τους τέτοια πρόβλεψη. Ομοίως και στο άρθρο 13 για τις μη εισηγμένες δημόσιες επιχειρήσεις. Στο άρθρο 3, ακόμα χειρότερα από το 2, εμφανίζονται ακόμη περισσότεροι περιορισμοί εφαρμογής για τις εισηγμένες και για τις δημόσιες εταιρείες με αναφορά όσους υπάγονται στους νόμους 4706, 4558 και 3429. Αυτό επιβεβαιώνεται και από το άρθρο 5 που εισάγει ξανά αυτούς τους περιορισμούς στον ν.4706 και τις εισηγμένες ως άρθρο 3Α.

Δηλαδή πόσες καταλήγουν να είναι αυτές οι εταιρείες μετά από τόσους περιορισμούς; Λίγες δεκάδες. Ακούστηκε στην επιτροπή ο αριθμός τριάντα επτά και η κυβερνητική πλευρά προσέθεσε και άλλες είκοσι τέσσερις, δηλαδή εξήντα μια από τις εκατόν σαράντα μία.

Συνεπώς, πρόκειται για ένα πολύ μικρό μέρος των εταιρειών, ενώ αρχικά οι διατυπώσεις ήταν τόσο γενικές σαν να αφορούσαν όλες τις εταιρείες. Δηλαδή η ασυνέπεια είναι εγγενής ιδιότητα στη συγγραφή των νομοσχεδίων της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας ακόμη και από άρθρο σε άρθρο. Άλλα λέει η αρχή, αλλά η μέση και άλλα το τέλος του κειμένου.

Στο άρθρο 4, με την επιδιωκόμενη τροποποίηση του άρθρου 3 του ν.4706 αντί να επιτύχετε σαφή και συγκεκριμένα κριτήρια που θα περιλαμβάνουν την πολιτική καταλληλότητας για την επιλογή μελών του διοικητικού συμβουλίου δηλαδή αξιοκρατικά κριτήρια, αποδεικνύεται ότι δεν γνωρίζετε σε τι συνίσταται η έννοια αυτή. Αντί για σαφείς και μετρήσιμες ποσότητες και έννοιες σχετικά με την αξιοκρατία, εισάγετε αόριστους έννοιες και κριτήρια όπως: εχέγγυα ήθους, φήμη, ανεξαρτησία κρίσης, πολυμορφία και τέλος την ποσόστωση φύλου.

Με το άρθρο 5 οριστικοποιείται ο περιορισμός εφαρμογής, ενώ στο άρθρο 6 με το νεοεισαγόμενο άρθρο 3Β στον ν.4706 επιχειρείτε να ορίσετε τα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής για ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων. Η παράγραφος 1 ορίζει πως μεταξύ προσώπων με ίδια προσόντα επιλέγεται το υποεκπροσωπούμενο φύλο.

Εξηγήστε μας πώς θα μετρηθεί η φήμη μεταξύ δύο υποψηφίων για να μπορέσει ο αδικούμενος να ζητήσει αποκατάσταση. Πώς θα μετρηθούν τα εχέγγυα ήθους, η ανεξαρτησία κρίσης και η πολυμορφία; Αυτά αφορούν τα κριτήρια καταλληλότητας. Για την ποσόστωση φύλου τα κριτήρια είναι άγνωστα και θα αποφασιστούν από την εταιρεία πριν από τη διαδικασία επιλογής. Αν αυτά βέβαια είναι σαν τα παραπάνω αόριστα κριτήρια καταλαβαίνουμε ότι αποτελεί όνειρο θερινής νυκτός η εμπεδωση της αξιοκρατίας στην Ελλάδα. Δεν πρόκειται να υπάρξει στον αιώνα τον άπαντα με τέτοιες διατάξεις και ρυθμίσεις που αφήνουν τα Δ.Σ. να αποφασίζουν ό,τι θέλουν.

Όμως, ως υποθέσουμε ότι αδικείται κάποιος. Πώς θα τεκμηριώσει η εταιρεία σε απάντηση του αδικούμενου ότι είχε τα ίδια προσόντα με τον ανθυποψήφιο ή την ανθυποψηφία και άρα επιλέχθηκε το υποεκπροσωπούμενο φύλο. Ο προηγούμενος χρονικός αποκλεισμός που μπορεί να γίνει με τα κριτήρια καταλληλότητας που προηγούνται χρονικά σε εφαρμογή από τα κριτήρια επιλογής μπορεί άνετα να ακυρώσει την όποια ποσόστωση και να προ-

βληθεί ως δικαιολογία μη εφαρμογής της. Οι εταιρείες θα επιλέγουν πρόσωπα διαθέσιμα, ακόμα και χωρίς προσόντα, για την τυπική κάλυψη των ποσοστώσεων και κανείς δεν θα μπορεί να αποδείξει το αντίθετο ούτε μέσω των εκθέσεων του άρθρου 7, γιατί ο αποκλεισμός θα έχει γίνει νωρίτερα σε άλλη φάση. Έτσι, τα πρόστιμα του άρθρου 8 δεν θα μπορούν να επιβληθούν και ταυτόχρονα να συμμετέχει η εταιρεία σε δημόσια έργα σύμφωνα με το άρθρο 9. Αυτά είναι δύο ισχυρά κίνητρα για την τυπική κάλυψη των ποσοστώσεων. Άρα, άνθρακες ο θησαυρός, αν δεν ληφθεί μέριμνα για την προστασία της ισότητας στο σύνολο της εργασιακής ζωής.

Η Νίκη θεωρεί ότι η προστασία της ισότητας και των δικαιωμάτων των εργαζομένων, και κυρίως των γυναικών, πρέπει να εφαρμόζεται σε όλον τον εργασιακό βίο, να γίνεται έμφαση στα δικαιώματα γονεϊκότητας και ειδικότερα της μητρότητας, τα οποία όταν καταπατούνται συχνά αποκλείονται οι γυναίκες από τη διεκδίκηση διευθυντικών θέσεων.

Αυτό με ταυτόχρονη εφαρμογή αξιοκρατίας παντού μπορεί να βελτιώσει και τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα. Η επινοήση απονομής του δήθεν σήματος ισότητας στο άρθρο 10 αποτελεί κακή πολιτική για την εμπέδωση της ισότητας, διότι δεν εξετάζει τη συνολική εφαρμογή ισότητας στην εταιρεία, αλλά μόνο στην επιλογή μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Θα είναι, δηλαδή, εικονικό και ψευδές, γιατί δεν θα υπάρχει ο προσδιορισμός, ώστε να αναγράφεται σήμα ισότητας για την ποσόστωση φύλων του Δ.Σ.. Είναι εξαπάτηση του κοινού, του ελληνικού λαού και της ευρωπαϊκής νομοθεσίας να υπάρχει τέτοιο σήμα και να υποθέτει ότι υπάρχει γενική εφαρμογή των αρχών ισότητας από την εταιρεία.

Η Νίκη απορρίπτει κάθε ψευδή επιβράβευση δήθεν της ισότητας σε εταιρεία μόνο και μόνο επειδή τήρησε την ποσόστωση φύλου στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Προτείνουμε την πλήρη απόσυρση της παραγράφου 1 του άρθρου 24α του ν. 4706, που εισάγεται με το άρθρο 10 του παρόντος και την αντίστοιχη τελευταία περίοδο στην εισαγόμενη παράγραφο 6 του άρθρου 87 του ν. 4548/2018 με το άρθρο 12 του παρόντος.

Το άρθρο 14 είναι εντελώς περιττό, επειδή προβλέπεται, ήδη, από το ν. 4808 η τιμωρία περιστατικών βίας ή παρενόχλησης στην εργασία και περιλαμβάνεται και η διαδικασία επιλογής μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Ας έρθουμε και στη δεύτερη ομάδα θεμάτων, που σχετίζονται με τα τέσσερα πιλοτικά προγράμματα και την προπληρωμένη κάρτα. Πολλά πιλοτικά προγράμματα. Άραγε είναι αναγκαία όλα αυτά να μένουν πιλοτικά για χρόνια και μάλιστα να δηλώνεται ότι θα διαρκέσουν για όσο υπάρχουν πόροι από το Ταμείο Ανθεκτικότητας;

Στο άρθρο 19, κάνετε ότι και στο άρθρο 1, διατυπώνετε σκοπούς μεγαλεπήβολους, με πολλές φορές επανάληψη της συμπεριληπτικότητας, τους οποίους αναιρείτε στα επιμέρους άρθρα, τα οποία αποδεικνύονται ότι προκαλούν αποκλεισμούς και αντισυμπεριληπτικότητα, γιατί όλα συντηρούν την πιλοτικότητα και επιπλέον θέτουν και άλλους περιορισμούς.

Στα ζητήματα που αφορούν μέριμνα για αναπήρους, θεωρούμε πως πρέπει άμεσα να τρέξουν τα πλήρη προγράμματα με δαπάνες του εθνικού προϋπολογισμού και να μην περιμένουμε πότε και αν θα υπάρξει κονδύλιο από το Ταμείο Ανθεκτικότητας. Είναι στοιχειώδης υποχρέωση της πολιτείας να μεριμνά για τους αδυνάτους, την οποία έχετε ξεχάσει, όπως και πολλές άλλες υποχρεώσεις της. Νομοθετήσατε με το ν. 4997/2022 και ακόμη να φτάσουμε σε κανονική εφαρμογή, αλλά αν' αυτής τροποποιείτε με το άρθρο 20 τον νόμο αυτό, για πιλοτική εφαρμογή τρία χρόνια μετά.

Για το άρθρο 20 επισημάναμε πολλές φορές ότι καλώς, μεν, κάνετε το αυτονόητο και συμπεριλάβετε όλους όσους έχουν ενεργές γνωματεύσεις ανεξαρτήτως εγγραφής στο ηλεκτρονικό μητρώο, αλλά κακώς περιορίσατε τις κατηγορίες ωφελουμένων αναπήρων σε τρεις: τυφλούς, κωφούς και κοινωνικά αναπήρους.

Η κυρία Υπουργός στην τελευταία ομιλία της στην τέταρτη συνεδρίαση έδειξε να αντιλαμβάνεται ότι μειώνονται οι δικαιούχοι με αυτόν τον τρόπο ή προσδοκά ίσως ότι με τη συμπεριληψη των εχόντων ενεργές γνωματεύσεις θα αυξηθεί κάπως ο αριθμός.

Μα, σκοπός δεν είναι απλά να έχουμε νούμερα κάπως αυξητικά, αλλά να βοηθήσουμε τους ανάπηρους. Είναι λογική ευνομούμενης πολιτείας αυτή η περικοπή και ο αποκλεισμός αναπήρων; Πρόσβαση λέγοντας δεν εννοούμε μόνο τη δυνατότητα να έχει ράμπα κάποιος κινητικά ανάπηρος ή τυφλός στο σπίτι του ή στην εργασία του ένα αμαξίδιο. Η πρόσβαση είναι γενικότερη έννοια και αφορά όλα όσα απολαμβάνουν οι μη ανάπηροι, τα οποία δι- καιούνται και τα άτομα με αναπηρίες. Με τον αποκλεισμό ορισμένων θεωρείτε πως θα κάνετε οικονομία; Πολύ κακώς βρήκατε αυτούς τους ανθρώπους για να κάνετε οικονομία. Σας ζητούμε να επαναφέρετε την αρχική διατύπωση και να τους συμπεριλάβετε όλους.

Στο άρθρο 21 για την απασχόληση αυτιστικών ατόμων, γιατί να υπάρχει μόνο πιλοτικό πρόγραμμα με το ν. 4997/2022; Τρία χρόνια και αυτό το πιλοτικό ακόμα; Και σαν να μην έφτανε αυτό, εδώ ξεχάσατε το αυτονόητο του προηγούμενου άρθρου και δεν συμπεριλαμβάνετε όσους έχουν ενεργές γνωματεύσεις, αλλά μόνο τους εγγεγραμμένους στο μητρώο, που είναι υποχρέωση της πολιτείας να τους εγγράφει άμεσα. Πού είναι το ψηφιακό κράτος;

Στο ίδιο άρθρο τα αφήνετε όλα αόριστα. Δηλαδή, στην τελευταία παράγραφο 6 του τροποποιούμενου άρθρου ρητά αναθέτετε σε κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Δηλαδή, η Βουλή σε τέτοιο σημαντικό θέμα, που άπτεται του στενού κύκλου της προσωπικής, ζωής δεν έχει κανένα λόγο και θα ψηφίζει εν λευκώ;

Την ίδια κακή πρακτική πιλοτικότητας και ανάθεσης σημαντικών σημείων σε υπουργικές αποφάσεις ακολουθείτε και στο άρθρο 22, που αφορά τον προσωπικό βοηθό των ΑμεΑ, πιλοτικό από το 2021 με το ν. 4837/21 το πρόγραμμα. Σε αντίθεση με το άρθρο 1, που επαγγέλλεται γενική εφαρμογή, έρχεστε να παρατείνετε αντί να ολοκληρώσετε και να εφαρμόσετε κανονικά το πρόγραμμα αυτό και σ' αυτό το σημείο. Αν και σωστά προτάθηκε από τους φορείς να συμμετέχουν ως προσωπικοί βοηθοί και οι γονείς ή οι συγγενείς η κυρία Υπουργός δεν φάνηκε να το αντιλαμβάνεται αυτό. Θεωρεί ότι βοηθά τους ανάπηρους να ξεφύγουν από τη μονοτονία του οικογενειακού περιβάλλοντος και άφησε εκτός τους συγγενείς.

Άραγε στην Ιταλία, στη Γαλλία ή και στην Αυστραλία, για να μην αναφέρω σειρά άλλων χωρών ακόμη, που κάνουν το αντίθετο και τους πληρώνουν ως εργαζομένους εφ' όρου ζωής μισούν τους ανάπηρους;

Κυρία Υπουργέ, σας προτείνουμε να λαμβάνετε υπ' όψιν τους ανάπηρους και τη θέλησή τους. Θα έπρεπε να προβλέπεται η δυνατότητα συμπεριληψής και των οικείων και να επιλέγει ο ανάπηρος πρωτίτως ποιον θέλει και το οικείο πρόσωπο μετά τον ανάπηρο αν μπορεί και αν θέλει να δεσμευτεί στο πρόγραμμα αυτό. Η ανάθεση της φροντίδας σε παντελώς αγνώστους με αποκλεισμό των οικείων εγκυμονεί πολλούς κινδύνους.

Για την προπληρωμένη κάρτα των άρθρων 23 και 24, ομοίως η κυρία Υπουργός δεν κατάλαβε ότι προκαλεί πρόβλημα η δέσμευση του μισού ποσού των πενιχρών επιδομάτων και επανέλαβε τα ίδια περί ασφάλειας, επιδεικνύοντας άγνοια και ως προς τις διαδικασίες και ως προς τους κινδύνους. Δεν δίστασε να αναφερθεί στο ότι θεσπίστηκε επί ΣΥΡΙΖΑ η κάρτα και ότι τα οκτώ εκατομμύρια από τα δέκα αφορούν ποσά λοταρίας σαν αυτό να ήταν η μέγιστη ανάγκη των αναπήρων ή σαν να είναι ένα δέλεαρ για να την πάρουν. Περιορίσε έτσι σε εξακόσιες χιλιάδες το κόστος σαν κι αυτό να ήταν μικρό ή ασήμαντο ποσό τη στιγμή που κυκλοφορεί πληθώρα καρτών από τις τράπεζες, πολλές από τις οποίες είναι δωρεάν. Άφησε ένα κενό, βέβαια, 1,4 εκατομμυρίων, τα οποία ίσως είναι ασήμαντα ποσά για την Κυβέρνηση.

Θα σας επαναλάβουμε ότι κάθε τι που γίνεται εξαναγκαστικά και χωρίς τη θέληση του ανάπηρου ή του επιδοματούχου μας βρίσκει κάθετα αντίθετους ως Νίκη. Η χρήση προπληρωμένης κάρτας θα πρέπει να γίνεται με επιλογή του επιδοματούχου και μόνο.

Τέλος, για τα άρθρα 25 και 31 που αφορούν το πρόγραμμα «Αθηνά» και το αρμόδιο Εθνικό Συμβούλιο θετικά στοιχεία μεν η εμπλοκή των πανεπιστημίων και των συλλογικών φορέων των παι-

δαγωγών, αλλά λείπει, όπως φαίνεται, ο σχεδιασμός για την εκπαίδευση τους. Ούτε οι ίδιοι δεν γνωρίζουν, όπως φάνηκε και από την ακρόαση των φορέων. Λείπει, επίσης και ο σχεδιασμός για την εκπαίδευση των γονέων και παραμένει ομιχλώδης ακόμα το πώς θα γίνεται πρώτη διάγνωση προβλημάτων με ψυχομετρικά εργαλεία. Όλα υποτίθεται θα ρυθμιστούν με αποφάσεις, με δευτερογενή νομοθεσία δηλαδή. Έχουμε σοβαρούς λόγους να πιστεύουμε ότι η πρακτική της ανάθεσης τέτοιων ζητημάτων σε ΚΥΑ είναι παρελκυστική, προβληματική και συχνά επιζήμια για την ευνομούμενη λειτουργία της πολιτείας, γιατί δεν υπάρχει ενδελεχής έλεγχος των περιεχομένων τους με αποτέλεσμα να γίνονται αίτια αποτυχίας ακόμη και καλοπροαίρετων πολιτικών της κάθε κυβέρνησης.

Εμείς θα ψηφίσουμε «παρών».

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε, για τη συνέπεια στον χρόνο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», τριάντα τέσσερις μαθήτριες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 5^ο Πειραματικό Γυμνάσιο Κομοτηνής.

Η Βουλή σάς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει τώρα ο ειδικός αγορητής από την Πλεύση Ελευθερίας, ο κ. Σπυριδών Μπιμπιλιάς.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΠΙΜΠΙΛΙΑΣ: Καλημέρα σε όλους.

Ζούμε σε μία χώρα πολύπαθη με πληγές και από το παρελθόν και από το παρόν. Εμείς, ως νέοι Βουλευτές, που ήρθαμε με το νέο άνεμο της Πλεύσης Ελευθερίας στην ελληνική Βουλή, πραγματικά, βιώνουμε πράγματα που μας πληγώνουν, ιδιαίτερα εμάς τους καλλιτέχνες, μιας και η Πλεύση Ελευθερίας έχει τρεις καλλιτέχνες από τους έξι που είμαστε στη Βουλή. Πιθανόν να έχουμε περισσότερες ευαισθησίες, χωρίς να θέλω να προσβάλω κανέναν εδώ από κάποιους που τα βλέπουν όλα μόνο γραφειοκρατικά.

Η πρωταρχική μας σκέψη είναι κοντά στους πολίτες της χώρας μας, τα αδέρφια μας των νησιών των Κυκλάδων και ιδιαίτερα της Σαντορίνης, της Θηρασίας, της Αμοργού, της Ανάφης, που τώρα δοκιμάζονται σκληρά και θα χρειαστεί να ενισχυθούν πολύ σοβαρά. Ευχόμαστε αυτό το γεωλογικό φαινόμενο, που συμβαίνει, να σταματήσει γρήγορα, αλλά η πληγή θα μείνει, δυστυχώς, στα, ήδη, λαβωμένα νησιά μας από την ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη.

Από την άλλη είμαστε σε μια χώρα, όπου κάποιοι ιερείς ασυλόγιστα και ετσιθελικά εναντιώνονται σε θεατρικές παραστάσεις, θέλουν να τις κατεβάσουν ακόμα και αν πρόκειται για το Εθνικό μας Θέατρο, επειδή δεν τους αρέσει το περιεχόμενο και επαναφέρουν με τις πράξεις τους ακραίες λογοκρισίες, σκοταδισμό και μεσαίωνα.

Ζούμε σε μία χώρα όπου μία παράταξη, μεγάλη βεβαίως, εκλέγει μόνη της Πρόεδρο Δημοκρατίας έναν δικό της άνθρωπο, αγνοώντας τις έννοιες της συναίνεσης, της συνεννόησης, της συναδέλφωσης και της ευρείας αποδοχής. Πιστεύετε ότι αυτό φέρνει καλά αποτελέσματα στον κόσμο ο οποίος έχει ξεσηκωθεί και θα ξεσηκωθεί ξανά, για να φωνάζει στους δρόμους εναντίον σας για την προσβολή απέναντί του; Σε τι βοηθάει η αλαζονεία, όταν καλά γνωρίζετε ότι η πλειοψηφία εδώ είναι αποτέλεσμα ενός ληστρικού νόμου απαράδεκτου κατ' εμέ, που ψήφισαν βέβαια και άλλα κόμματα και αποδυναμώνει την έννοια της δημοκρατίας, στο όνομα της οποίας κόπτεστε; Βεβαίως αυτό είναι και αποτέλεσμα της αδιαφορίας πολιτών που δεν προσέρχονται να ψηφίσουν και θα πρέπει στις επόμενες εκλογές να ψηφίσει όλος ο ελληνικός λαός.

Οι πενήντα έδρες, όπως λέει και η Πρόεδρος μας η Ζωή Κωνσταντοπούλου, ανήκουν κανονικά στα άλλα κόμματα. Οι δημοσκοπήσεις σας φέρνουν στο 25%, αλλά η πλειοψηφία, αυτή η κατακερματισμένη πλειοψηφία, είναι 75% και δεν την σέβεστε. Η χθεσινή, λοιπόν, αποχή μας δεν είναι πράξη διαμαρτυρίας, αλλά διαφωνίας ως προς την έννοια τού τι είναι δημοκρατικό.

Για το νομοσχέδιο τώρα, ακούγοντας προσεκτικά και τις απόψεις όλων, καταλήγουμε στο ότι τα εδάφια του νομοσχεδίου που αφορούν στην ισόρροπη εκπροσώπηση των δύο φύλων είναι ακόμη ένα παράδειγμα, κατά κάποιο τρόπο, κοροϊδίας της σύγχρονης ελληνικής πραγματικότητας, επισφραγισμένης από ένα νομοσχέδιο. Γιατί από τη στιγμή που αυτό το νομοσχέδιο αφορά μόνο σε μικρό αριθμό εισηγμένων ή μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών και με αυτά τα ποσοστά, τότε συμφωνούμε και παραδεχόμαστε πως η Ελλάδα προχωράει ιχνυλατώντας, ενώ ο υπόλοιπος πολιτισμένος κόσμος προχωράει καλπάζοντας προς την ισόρροπη εκπροσώπηση των δύο φύλων.

Τα τρία πρώτα μέρη του νομοσχεδίου αφορούν στην ενσωμάτωση της Οδηγίας που στοχεύει στη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στα διοικητικά συμβούλια των μεγάλων εταιρειών εισηγμένων στο χρηματιστήριο. Προσδιορίζει τις κυρώσεις σε περιπτώσεις μη εφαρμογής των προβλέψεων, στις οποίες περιλαμβάνεται και η απαγόρευση της δυνατότητας συμμετοχής σε δημόσιες συμβάσεις.

Επί της ουσίας αυτό που προσπαθεί να επιτύχει είναι η προώθηση της λεγόμενης εταιρικής κοινωνικής ευθύνης σε ζητήματα ισότητας των φύλων μέσω ενός πλέγματος διοικητικών και οικονομικών μέτρων και τυχόν κοινωνικής πίεσης, όπως σωστά κάνει το άρθρο 14.

Επιπλέον, δημιουργείται Ταμείο Ισότητας των Φύλων από το οποίο θα χρηματοδοτούνται μέτρα για την προώθηση της ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Και αυτό θα μπορούσε να τυγχάνει αποδοχής, εφόσον σίγουρα θα πηγαίνουν εκεί αυτά τα χρήματα. Αλλά είναι αρκετά ασαφές, έτσι όπως έχει διατυπωθεί. Η ισότητα πρέπει να γίνει πράξη σε όλο το φάσμα της εργασιακής ζωής.

Βρίσκω ιδιαίτερα επισφαλής -όπως έχω πει και σε προηγούμενες ομιλίες- τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία, όπως επίσης επισφαλής εντός της κοινωνίας βρίσκω τη θέση των ανυπεράσπιστων παιδιών και των αυτοπροσδιοριζόμενων ατόμων.

Οι γυναικοκτονίες των τελευταίων ετών τείνουν να γίνουν ένα από τα πιο αληθινά τρομακτικά θρίλερ της ελληνικής ειδησεογραφίας. Η Πρόεδρος μας, η Ζωή Κωνσταντοπούλου, έχει καταθέσει τριάντα πέντε ερωτήσεις ως τώρα για τις γυναικοκτονίες και ουδείς απάντηση έχει λάβει από τον κύριο Πρωθυπουργό. Ορμώμενος και από τα τελευταία περιστατικά βίας έως και δολοφονίας απέναντι σε ανυπεράσπιστα παιδιά, έρχομαι να προτείνω την ενίσχυση της παροχής του κοινωνικού λειτουργού και ψυχολόγου σε κάθε ελληνική οικογένεια, σε κάθε άνθρωπο ανεξαρτήτως ηλικίας.

Πολλοί συμπολίτες μας έχουν την ανάγκη να μιλήσουν σε ειδικούς, σε κάποιον ψυχολόγο, σε σύμβουλο γάμου. Δεν έχουν, όμως, τα χρήματα να πληρώσουν τις συνεδρίες. Κάποιοι που έχουν τα χρήματα, διστάζουν να το κάνουν επειδή φοβούνται να αντίποινα από κάποιο μέλος της οικογένειας. Αν γίνει υποχρεωτική συνεδρία σε κοινωνικό λειτουργό ή ψυχολόγο ανά καθορισμένα χρονικά διαστήματα, τότε δεν θα φοβούνται να το κάνουν.

Θα οφείλει μια γυναίκα να το κάνει, γιατί πολύ απλά θα είναι υποχρεωμένη από τον νόμο και αυτό θα το γνωρίζει ο σύζυγός της, που ενδεχομένως να ασκεί βία επάνω της. Και αν μια γυναίκα δεν εμφανιστεί στη συνεδρία της, τότε η κρατική κοινωνική λειτουργός, η κρατική ψυχολόγος θα οφείλει να την ψάξει για να μάθει αν είναι καλά και για ποιο λόγο δεν εμφανίστηκε. Γιατί δηλαδή στη Γερμανία πηγαίνει ψυχολόγος και κοινωνική λειτουργός στα σπίτια γυναικών που γίνονται μάνες; Γιατί στην ευρωπαϊκή αυτή χώρα η μητέρα παρακολουθείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, τα οποία αραιώνουν, αν διαπιστωθεί πως η μητέρα και το παιδί χαίρουν άκρας υγείας;

Αυτή η μέθοδος θα είναι μια πρόληψη, ώστε να μειωθούν, αν όχι να εξαφανιστούν παντελώς, τα απαράδεκτα φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας. Αυτό το προληπτικό μέτρο ως εφαρμοσθεί για να μην υπάρξουν άλλα νεκρά παιδιά, άλλες νεκρές σύζυγοι. Φτάνει πια! Δεν μπορούν αυτά να γίνονται αντικείμενα μόνο τηλεοπτικών εκπομπών. Φυσικά, αντίστοιχα τέτοιες συνεδρίες θα πρότεινα -και καλό θα ήταν- να υπάρχουν και για τα παιδιά αλλά και για τους άνδρες.

Όσον αφορά στα εδάφια του νομοσχεδίου τα σχετικά με τα κέ-

ντρα προσχολικής αγωγής και φροντίδας, οφείλω να ξαναπώ πως έχετε την υποχρέωση να ακούσετε τους ειδικούς παιδαγωγούς και να απαντήσετε στα εύλογα ερωτήματα που σας θέτουν, τα οποία εμφανίζονται ακόμα και στη δημόσια διαβούλευση γιατί πολλοί από αυτούς έχουν γράψει τις απόψεις τους και ηλεκτρονικά. Μπορείτε να τα διαβάσετε και να απαντήσετε. Αυτό το πιλοτικό πρόγραμμα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένα βιαστικό πρόγραμμα λόγω της βιασύνης που επιδεικνύει για πρόωγη διερεύνηση μαθησιακών δυσκολιών, ΔΕΠΥ και αυτισμού, τη στιγμή που άλλα είναι τα μεγαλύτερα ζητήματα που οφείλουν να λυθούν σε αυτές τις πολύ ευαίσθητες ηλικίες. Προτεραιότητα είναι η ασφάλεια και η προστασία αυτών των ηλικιών από κάθε είδους προβλήματα ενδοοικογενειακά και από ταμπέλες που ελλοχεύουν να τους κολλήσουν.

Ας μιλήσουμε τώρα, κυρίες και κύριοι, για συμπολίτες μας που ανήκουν στις κατηγορίες ΑμεΑ. Δεν μπορεί να ζήσει ένας άνθρωπος που έχει κάποια αναπηρία μόνος του, αν δεν βασιστεί στην οικογένειά του από τη στιγμή μάλιστα που δεν μπορεί να εκφραστεί λόγω της αναπηρίας του. Εφόσον είναι εν ζωή και μπορεί να βοηθηθεί η οικογένεια του ανάπληρου, βοηθάει. Αν όμως δεν είναι εν ζωή, τότε τι κάνει το άτομο με αναπηρία;

Γνωρίζουμε περιπτώσεις ανθρώπων οι οποίοι στηρίζονται σε φίλους τους, στην καλή διάθεση των φίλων να βοηθήσουν ακόμα και οικονομικά, μιας και το επίδομα δεν αρκεί. Για παράδειγμα σε περιπτώσεις σκλήρυνσης ή άλλες νευρομυϊκές παθήσεις είναι απαραίτητη η πσιόνα για τους ασθενείς. Η πσιόνα, όμως, δεν δικαιολογείται ως θεραπεία από το κράτος και κάθε φορά που μπαίνει ένα άτομο με αναπηρία σε πσιόνα, πρέπει να πληρώσει 40 ευρώ. Πού να τα βρει;

Έπειτα η διαδικασία με την οποία δίδονται τα επιδόματα, πρέπει να επανεξεταστεί, καθώς υπάρχουν άτομα που αξιολογούνται με αναπηρία λιγότερη του 80%. Αυτό σημαίνει ότι δεν παίρνουν ολόκληρο το επίδομα αναπηρίας, αλλά το μισό. Οι ίδιοι, όμως, δεν είναι σε θέση λόγω της αναπηρίας τους να εργαστούν. Επομένως το μισό επίδομα δεν τους φτάνει. Για παράδειγμα ένα άτομο με χρόνια νεανική ρευματοειδή αρθρίτιδα, μπορεί να αξιολογηθεί ότι έχει λιγότερη από 80% αναπηρία και θα πάρει μόνο 384 ευρώ το μήνα. Αντιλαμβάνεστε πως με αυτό το ποσό δεν θα μπορούσε να ζήσει, έτσι όπως είναι η κατάσταση στην Ελλάδα σήμερα. Να ευχόμαστε σήμερα δηλαδή να έχουν όλα τα άτομα ανθρώπους δίπλα τους να τους βοηθάνε, συγγενείς, φίλους.

Επακόλουθα θα ήταν όχι απλά ανήθικο, αλλά και απαράδεκτο από όλες τις απόψεις, να ξαναγίνουν πλειστηριασμοί σε σπίτια ΑμεΑ και των οικογενειών τους. Όσοι τέτοιοι πλειστηριασμοί έχουν ήδη γίνει, πρέπει να ανακληθούν, γιατί είναι άμεσης ανάγκης θέμα και ανθρωπιάς.

Όσο αφορά το θέμα τώρα του προσωπικού βοηθού, ο προσωπικός βοηθός στην Ελλάδα λαμβάνει 780 ευρώ μηνιαίως δουλεύοντας οκτώ ή δέκα ώρες και παίρνει εργοσήμα και όχι ένσημα με ό,τι αυτό συνεπάγεται, την ίδια στιγμή που στην Γερμανία ο προσωπικός βοηθός λαμβάνει 2.000 το μήνα και δουλεύει εξάωρο. Το ξέρετε ότι φεύγουν άνθρωποι από την Ελλάδα για να πάνε ως προσωπικοί βοηθοί στη Γερμανία; Αλλά δεν φεύγουν μόνο οι βοηθοί των αναπήρων, μετακομίζουν και οι ίδιοι οι ανάπηροι στις αναπτυγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να έχουν περισσότερες παροχές. Δυστυχώς έτσι είναι τα πράγματα.

Αν δεν δώσετε το κίνητρο σε ανθρώπους να εργαστούν ως προσωπικοί βοηθοί, πώς θα έχουμε προσωπικούς βοηθούς στη χώρα μας; Δεν γίνεται αρκετή διαφήμιση του επαγγέλματος αυτού, ώστε να εργαστούν κάποιοι άνεργοι ή κάποιοι πτυχιούχοι άλλων ειδικοτήτων, που θα ήθελαν να δοκιμαστούν σε αυτή την εργασία. Ένα άλλο κομμάτι που θα πρέπει να του δοθεί μεγάλη σημασία είναι η εκπαίδευση των προσωπικών βοηθών. Οι προσωπικοί βοηθοί πέρα από την ενσυναίσθηση που οφείλουν να έχουν όταν πηγαίνουν να εργαστούν σε ανθρώπους ΑμεΑ, οφείλουν να αποκτήσουν και την απαραίτητη εκπαίδευση από κατάλληλους επιστήμονες.

Ας δούμε τώρα πού βρίσκεται η Ελλάδα ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τη Γερμανία και το Βέλγιο. Στο σύστημα υγείας της Γερμανίας και του Βελγίου είναι καταχωρημένα στο ηλεκτρονικό αρχείο όλα τα δικαιολογητικά των ΑμεΑ μαζί με

τις γνωματεύσεις των ειδικών. Όποιο άτομο με αναπηρία χρειάζεται κάτι, απλά το ζητάει και σε λίγες μέρες έρχεται, όπως αμαξίδα, βοηθοί, θεραπείες, γυμναστές, ό,τι χρειάζονται. Ακόμα και γυναίκα αποκλειστική βοηθό παρέχει το κράτος σε μια μητέρα που έχει τέσσερα παιδιά εκ των οποίων τα δύο είναι ΑμεΑ. Ακούγεται προχωρημένο; Συμβαίνει όμως δίπλα μας, αλλά όχι στη χώρα μας. Εμείς παλεύουμε ακόμα με ένα πιλοτικό πρόγραμμα χιλίων τριακοσίων περίπου προσωπικών βοηθών, ενώ χρειάζομαστε πολλάκις περισσότερους για να καλύψουμε τις ανάγκες των χιλιάδων ΑμεΑ που βρίσκονται στην Ελλάδα.

Ας δούμε συγκεκριμένα για το ζήτημα του αναπηρικού αμαξιδίου. Ελληνίδα που ζει στο Βερολίνο πήρε από το κράτος αμαξίδιο άμεσα, που κόστισε 20.000 ευρώ. Έχει πολύ υψηλό κόστος αυτό το ειδικό αμαξίδιο. Φίλη μας από τη Θεσσαλονίκη είχε ανάγκη ακριβώς το ίδιο αμαξίδιο, για το οποίο χρειάστηκαν δύο ολόκληρα χρόνια για να το αποκτήσει. Έπρεπε να περάσει από τη γνωστή και ατελείωτη γραφειοκρατία και αυτό το αμαξίδιο στοίχισε -πόσο λέτε;- 46.000 ευρώ με την αιτιολογία ότι φορολογείται ο ιδιώτης με υψηλό συντελεστή. Οι επόμενες αιτήσεις που έγιναν για αντίστοιχα αμαξίδια απλά απορρίφθηκαν, γιατί πλέον λόγω τέτοιων οφθαλμοφανή διαφορών δεν μπορούν να συνεχιστούν. Ποιος ζημιώνεται τελικά, κυρίες και κύριοι; Τα άτομα που έχουν πραγματική ανάγκη από το αμαξίδιο.

Στο σημείο αυτό να κάνω μια ειδική αναφορά για το Πανελλαδικό και Υποστηρικτικό Κοινωνικό Δίκτυο 4ΑμεΑ που ίδρυσε η αγαπημένη μου συνάδελφος Νένα Χρονοπούλου μαζί με τον σύζυγό της, τον παλαιό ποδοσφαιριστή Τάσο Μητρόπουλο, για τα παιδιά ΑμεΑ και για τους γονείς που έχουν ΑμεΑ. Επειδή επί μία εικοσαετία κάνουν παντού ομιλίες, συγκεντρώσεις, συναυλίες για να μπορέσουν να κάνουν γνωστά στον κόσμο όλα αυτά τα προβλήματα, θα καταθέσω τις προτάσεις τους για τα πιλοτικά προγράμματα του προσωπικού βοηθού, καθώς και τις προτάσεις τους για τη συνταξιοδότηση των γονιών που έχουν παιδιά ΑμεΑ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Σπυρίδων Μπιμπίλας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Συνεχίζω τώρα για τον φροντιστή του παιδιού ή του ενήλικου ΑμεΑ, ο οποίος δεν έχει σχέση με τον προσωπικό βοηθό, έχει να κάνει, όμως, με τη φροντίδα ενός ανθηρόπουλου ΑμεΑ. Αντιλαμβάνεστε πως ο γονέας παιδιού ΑμεΑ είναι πολύ δύσκολο έως και αδύνατο να εργαστεί, καθώς είναι αφιερωμένη η ζωή του εξ ολοκλήρου στη φροντίδα του παιδιού του, σε ένα παιδί που όσο και να μεγαλώνει παραμένει πάντα παιδί με αυξημένες ανάγκες.

Θα σας αναφέρω ξανά τη Νένα Χρονοπούλου, η οποία προ εικοσαετίας σταμάτησε την καριέρα της για να μεγαλώσει αυτό το παιδί και από τότε αγωνίζεται. Επομένως, η μητέρα αναγκάζεται να ζει με το επίδομα του παιδιού πολλές φορές και να φτάνει στην πόρτα της εκκλησίας, του δήμου, του φορέα, του ΤΑΣΕΗ που μπορεί να τη βοηθήσει. Δεν θα έπρεπε να πολιτεία να εξασφαλίσει στη μητέρα αυτή ότι θα πάρει κάποια σύνταξη, γιατί λόγω των συνθηκών δεν κατάφερε να συγκεντρώσει τον κατάλληλο αριθμό ενσήμων;

Ακόμη στην περίπτωση που τα παιδιά ΑμεΑ θα μπορέσουν να εργαστούν, γιατί να κόβεται το προνοιακό επίδομά τους από τη στιγμή που δεν κόβεται στους ασθενείς που έχουν AIDS και λαμβάνουν μηνιαίως 760 ευρώ; Δεν πρέπει να υπάρχει μια εξισορρόπηση πάνω σε αυτό;

Θίγεται την προσβασιμότητα ατόμων ΑμεΑ στο ίδιο νομοσχέδιο. Ποια προσβασιμότητα; Υπάρχει προσβασιμότητα στα πανεπιστήμια για τους τυφλούς ανθρώπους που θέλουν να προχωρήσουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση; Είναι τα συγγράμματα διαθέσιμα σε ακουστική μορφή; Υπάρχουν ασανσέρ που να χωρούν αναπηρικά αμαξίδια; Αν υπάρχουν, λειτουργούν; Γιατί, αν δεν λειτουργούν, πώς θα ανέβει στον επάνω όροφο άτομο σε αναπηρικό καροτσάκι; Επαγγελματικός προσανατολισμός γίνεται στα άτομα με αναπηρία ή ακολουθούν ό,τι τους προτείνει το ίδρυμα στο οποίο πηγαίνουν; Άραγε, αυτοί οι άνθρωποι έχουν την ελευθερία να επιλέξουν αυτό που πραγματικά θέλουν να κάνουν ή σκεφτόνται και φοβούνται μήπως τους ειρωνευτούν οι υπόλοιποι;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξης του χρόνου ομι-

λίας του κυρίου Βουλευτή)

Τι θα γίνει αν ένα άτομο ΑμεΑ με μερική τύφλωση καταλαβαίνει πως θέλει να γίνει ηθοποιός; Υπάρχει πρόσβαση σε αυτόν τον χώρο του θεάματος, παρόλο που ο νόμος που απαγόρευε σε οποιοδήποτε άτομο με αναπηρία να γίνει επαγγελματίας ηθοποιός έχει καταργηθεί από το 2019; Αλλά φανταστείτε πόσο δύσκολο είναι να του προταθούν ρόλοι σε άνθρωπο ΑμεΑ.

Ακόμα και οι προπληρωμένες κάρτες -θα χρειαστώ δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε- για τα επιδόματα και αυτό θέμα προσβασιμότητας είναι. Έχουν όλοι οι ανάπηροι πρόσβαση σε μηχανήματα για να πληρώσουν με κάρτα; Κινητικά δύνανται αυτοί οι άνθρωποι να πάνε να αγοράσουν με την κάρτα τους κάτι ή πρέπει να δώσουν μετρητά για να το αγοράσουν άλλοι για αυτούς. Σε χωριά και ακριτικές περιοχές, όπου μπορούν να υπάρχουν άτομα ΑμεΑ, μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτή η προπληρωμένη κάρτα για τις πραγματικές τους ανάγκες;

Ακόμα ένα σοβαρό ζήτημα που έθιξαν και άλλοι συνάδελφοι είναι το εξής: Για ποιον λόγο να επωφεληθούν οικονομικά από αυτές τις κάρτες οι τράπεζες; Γιατί σε κάθε ευκαιρία να βγαίνουν κερδισμένες οι τράπεζες και όχι οι πολίτες; Γιατί δεν κάνουν αυτά τα χρήματα κάτι άλλο; Γιατί τα δίνετε στις τράπεζες; Δώστε τα σε επιδόματα, σε δωρεά σε σχολεία, σε κάτι πραγματικά κοινωνικά. Γιατί εξακολουθείτε να ενισχύετε ένα σύστημα που εκμεταλλεύεται και παγιδεύει τους ανθρώπους που βρίσκονται σε αδυναμία; Γιατί τα funds αγοράζουν 5.000 τα δάνεια των 80.000 ευρώ; Γιατί να μην μπορούν οι πολίτες να ξεπληρώσουν το δάνειό τους με 5.000 ευρώ, όπως τα funds; Γιατί κάθε φορά να ενισχύετε το τραπεζικό σύστημα και όχι τον άνθρωπο; Πότε επιτέλους θα ενσκήψουμε πραγματικά πάνω στις αληθινές ανάγκες των πολιτών; Πότε θα αφουγκραστούμε τα προβλήματά τους; Πότε θα καταλάβουμε και θα εφαρμόσουμε ότι χρειαστεί, προκειμένου να έχουν τροφή, υγεία, παιδεία και στέγη;

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**)

Γνωρίζετε πως στη Γερμανία οι τρίτεκνες μητέρες παίρνουν 750 ευρώ, ενώ εδώ παίρνουν μόνο 160 ευρώ μηνιαίως για τα παιδιά τους ως τα δεκαοκτώ χρόνια; Σε όποια μέτρα και σταθμά βγαίνουν πρωτίστως υπολογίζουμε αν μπορούν να υλοποιηθούν από τους ανθρώπους για τους οποίους προορίζονται. Ίσως γνωρίζετε ότι τα άτομα που έχουν αναπηρία που δεν φαίνεται, την αόρατη δηλαδή, φοβούνται να τη μαρτυρήσουν για να μη στιγματιστούν ως ανάπηροι. Βλέπετε ότι η κοινωνία μας δεν έχει κάνει ακόμα μεγάλα βήματα.

Υπάρχουν οδηγοί για τα λευκά μπαστούνια σε όλους τους δρόμους, αλλά και σε υπηρεσίες, χώρους εκπαίδευσης, νοσοκομεία, χώρους τέχνης; Έχουν εγκατασταθεί ηχητικά φανάρια παντού; Έχουν γίνει σωστές ράμπες στα πεζοδρόμια; Άραγε, πώς θα νιώσουμε όταν μάθουμε τις πραγματικές δυνατότητες αυτών των ανθρώπων, όταν τους δώσουμε πραγματική πρόσβαση σε όλους τους χώρους;

Για ποια προσβασιμότητα και ποια καταλληλότητα μιλάμε όταν έχει κλείσει το ειδικό σχολείο στη Θεσσαλονίκη, αυτό που ήταν στην περιοχή Κωνσταντινουπόλιν και το ειδικό σχολείο στη Θέρμη έχει πλέον σαράντα μαθητές αντί για είκοσι που είχε πριν και δεν έχει καν αυλή; Εάν θέλουμε να απασχοληθούν τα άτομα με αυτισμό κάποια στιγμή στον εργασιακό τομέα, και μακάρι να το πετύχουμε, θα πρέπει κατ' αρχάς να ξεκινήσουμε από καλά ειδικά σχολεία. Στα ειδικά σχολεία μπορεί να διερευνηθεί η κλίση των παιδιών με αυτισμό.

Μιλήσατε για αξιοποίηση των ατόμων με αυτισμό στον επαγγελματικό τομέα. Για ποια άτομα ακριβώς λέμε; Για αυτά που έχουν υψηλό IQ και αυτισμό; Για τα υπόλοιπα, που έχουν αυτισμό χωρίς να έχουν υψηλό IQ, τι θα γίνει; Ποια μέριμνα θα υπάρξει για αυτά τα παιδιά;

Η κοινωνία μας πρέπει να εκπαιδευτεί, να εξοικειωθεί, με την αναπηρία καθώς επίσης και με την αόρατη αναπηρία. Ξέρετε πως υπάρχουν γονείς παιδιών με αυτισμό που διστάζουν να κυκλοφορήσουν έξω γιατί κάποιος ασυνείδητος απαίδευτος μπορεί να θεωρήσει επικίνδυνο το παιδί και να του κάνει παρατήρηση. Αυτοί οι άνθρωποι έχουν κλειστεί στις οικογένειες τους γιατί εισπράττουν πως η κοινωνία δεν τους πολυσυμπαθεί.

Η αναπηρία είναι ένα τεράστιο φάσμα με αμέτρητους τομείς. Αποτελεί πολύ μεγάλο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού και είναι η μοναδική κοινότητα στην οποία μπορεί να μπει κανείς ανά πάσα στιγμή της ζωής του, διότι ποτέ δεν ξέρεις τι μπορεί να σου συμβεί. Αξίζει να επενδύσουμε πολλά περισσότερα στην ευτυχία και την ισορροπημένη ζωή αυτών των ανθρώπων, που εκτός της ταλαιπωρίας που αντιμετωπίζουν λόγω της αναπηρίας τους, αντιμετωπίζουν και όλα τα υπόλοιπα προβλήματα που έχουν και οι άνθρωποι χωρίς αναπηρία.

Η έμφαση χρειάζεται να γίνει στον ανθρωπισμό. Δεν χρειάζεται να έχεις πάρει πτυχίο για να συμπεριφερθείς διακριτικά και όμορφα σε έναν άνθρωπο ή να του δώσεις μια χείρα βοήθειας χωρίς να τον κάνεις να νιώσει ανήμπορος. Συναισθηματική νοημοσύνη και λεπτότητα χρειάζεται. Πριν αρχίσουμε να επενδύσουμε σε ανακατασκευές πεζοδρομίων και σε πτυχία ειδικής αγωγής καλό είναι να επενδύσουμε στην ενσυναίσθηση και να στοχεύσουμε στα θεμέλια της κοινωνίας μας, που οδηγεί τα άτομα με αναπηρία στο περιθώριο με πολλούς τρόπους. Αυτό είναι απαραίτητο να γίνει σε όλη τη χώρα, όχι μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα, γιατί άτομα με αναπηρία υπάρχουν παντού, και στα χωριά, και στις ακριτικές περιοχές, και τους αξίζει μια καλή ποιότητα ζωής. Να μη ζουν παρασιτικά εις βάρος άλλων, με αγώνα και προσπάθεια μεν, αλλά χωρίς να κυνηγάνε το αδύνατο, όπως τώρα. Ψέλληση χρειάζεται και επένδυση στην παιδεία, στο να μεγαλώνουν οι άνθρωποι με αρχές, με ηθική και να βοηθούν όχι, επειδή τους επιβάλλεται, μα επειδή το θέλουν.

Συνάδελφοι αγαπημένοι, οφείλουμε να επενδύσουμε στην ανθρωπιά. Όση πρόοδο και να κάνουμε όλα τα κόμματα, όλα τα Υπουργεία, όλες οι κυβερνήσεις, όλη η κοινωνία, όλη η ανθρωπότητα, θα έχουμε αποτύχει, αν υπάρχουν ανάμεσά μας παιδιά σαν τον τρίχρονο Άγγελο στην Κρήτη, αν υπάρχουν παιδιά που πεθαίνουν από πείνα και δίψα, αν τα αντιμετωπίζουν κάποιοι ως κατώτερα αυτά τα παιδιά, τα άτομα ΑμεΑ.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Σας ευχαριστούμε.

Ο κ. Δημητριάδης έχει τώρα τον λόγο και μετά μπαίνουμε στον κατάλογο των ομιλητών.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ερχόμαστε σήμερα να συζητήσουμε ένα νομοσχέδιο το οποίο αποτελείται από τέσσερα μέρη και αφορά μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών εισηγμένων εταιρειών, μη εισηγμένων εταιρειών, ανωνύμων εταιρειών και δημοσίων επιχειρήσεων, ενσωματώνοντας μία Οδηγία, την υπ' αριθμόν 2381/2022, όπως επίσης και εισάγει κάποιες ρυθμίσεις για την ενδυνάμωση πιλοτικών πραγμάτων ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής.

Θέλω να ξεκινήσω με το δεύτερο μέρος, το οποίο ενσωματώνει, όπως προείπα, την Οδηγία 2381/2022 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και αφορά κάποια συγκεκριμένα μέτρα τα οποία προσπαθούν να ενισχύσουν την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών εισηγμένων εταιρειών, μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών και δημοσίων επιχειρήσεων.

Θέλω να πω, λοιπόν, το εξής. Πρώτα απ' όλα, συμφωνούμε με το άρθρο 5 που πράγματι εισάγει μια ποσόστωση σε συγκεκριμένα είδη εταιρειών. Πιο συγκεκριμένα, 25% στο διοικητικό συμβούλιο των ανωνύμων εταιρειών, 33% σε εισηγμένες επιχειρήσεις. Εμείς συμφωνούμε με οποιοδήποτε μέτρο ενισχύει τη συμμετοχή των γυναικών στον επιχειρηματικό βίο. Θα θέλαμε, όμως, να πούμε το εξής. Πρώτα απ' όλα, θα πρέπει να συνοδεύονται αυτά τα μέτρα με ενίσχυση της μητρότητας, για να μπορεί μια γυναίκα να συνδυάζει μητρότητα και καριέρα. Επίσης, θα θέλαμε να δοθούν και κίνητρα να προσλαμβάνονται γυναίκες -και αυτό θα πρέπει να το προσέξει το Υπουργείο- οι οποίες είναι διαζευγμένες, έχουν μονογονεϊκές οικογένειες και έχουν μεγάλο πρόβλημα να προσληφθούν. Αυτό θα πρέπει να ενισχυθεί, διότι, δυστυχώς, υπάρχει μεγάλο πρόβλημα, ειδικά από μια ηλικία και μετά, πάνω από τα τριάντα.

Επίσης, θα ήθελα να πω το εξής. Ναι, μεν, είμαστε υπέρ του

να ενισχύεται η ισότητα των γυναικών και η ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στον επιχειρηματικό βίο, όμως έχουμε σοβαρές ενστάσεις αναφορικά με τις κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 8. Όταν, ξέρετε, υπάρχει πρόβλεψη ότι μπορεί η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, εάν διαπιστώσει ότι δεν γίνεται τήρηση των μέτρων, να επιβάλει πρόστιμο έως και 3 εκατομμύρια, υπάρχει έντονος προβληματισμός. Ναι, μεν, θα συμφωνήσω με αυτό που είχατε πει στην επιτροπή ότι είναι μια διοικητική διαδικασία, υπάρχει δικαίωμα ακρόασης και κατάθεσης εγγράφων, όμως θα πρέπει να πω ότι, όταν θεωρητικά προβλέπεται ένα τέτοιο εξοντωτικό ποσό που μπορεί να επιβληθεί -δεν ξέρουμε, μακάρι να μη γίνει, μακάρι να γίνεται λελογισμένη χρήση και να μην επιβάλλεται, υπάρχει, όμως, εδώ η πρόβλεψη και μπορεί να επιβληθεί-, τότε πολύ φοβάμαι ότι, πρώτον, ενδεχομένως να οδηγήσουμε σε πρόστιμα τα οποία να οδηγήσουν σε κλείσιμο εταιρειών. Δεύτερον, θα αναγκάσει -ειπώθηκε και από άλλους συναδέλφους- κάποια διευθυντικά στελέχη εταιρειών να προσλάβουν γυναίκες μόνο και μόνο λόγω φύλου και όχι για λόγους αξιοκρατικούς, δηλαδή ουσιαστικά υπό τον φόβο των κυρώσεων να κάνουν βεβιασμένες προσλήψεις.

Επίσης, θέλω να πω λίγο κάτι. Ελπίζω και εύχομαι και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς που θα επιβάλει τα πρόστιμα να κάνει λελογισμένη και αναλογική χρήση των προστίμων και κυρίως να λαμβάνονται υπ' όψιν και οι συνθήκες υπό τις οποίες αποχωρεί μια γυναίκα. Για παράδειγμα, αν μια γυναίκα σε ένα διοικητικό συμβούλιο παραιτηθεί διότι έχει κάποιο πρόβλημα υγείας και φύγει, να ληφθεί αυτό υπ' όψιν. Να μη θεωρηθεί ότι η εταιρεία παραβιάζει αυτοδικαίως τα δικαιώματα των γυναικών -είναι σοβαρό αυτό που λέω- ώστε ακριβώς να μην έχουμε φαινόμενα βεβιασμένων προσλήψεων.

Εδώ θα ήθελα να πω ότι καλύτερο θα ήταν να γίνεται, ας πούμε, μια επιβράβευση όπως στο άρθρο 12. Είναι σωστό αυτό που γίνεται. Να γίνεται μια επιβράβευση για τις εταιρείες που προσλαμβάνουν γυναίκες, δηλαδή να υπάρχει θετικό κίνητρο και όχι αρνητικές συνέπειες οι οποίες μπορεί να είναι δυσανάλογες. Να υπάρχουν κυρώσεις, δεν λέω το αντίθετο, απλώς να μην είναι δυσανάλογες και να μην επιφέρουν ενδεχόμενο -δεν ξέρω τι μπορεί να γίνει- κλείσιμο εταιρειών. Είναι μια πρόβλεψη, να το πω έτσι, μια επιφύλαξη, διότι ξέρετε ότι πρέπει να αφήσουμε και τις εταιρείες να λειτουργούν αυτόνομα και να υπάρχει μια έμμεση -να το πω έτσι- παρέμβαση στη λειτουργία των εταιρειών με αυτόν τον τρόπο, γιατί θα αναγκάζεται το διοικητικό συμβούλιο να προσλαμβάνει γυναίκες. Θα γίνει μια έμμεση παρέμβαση του κράτους στη λειτουργία των εταιρειών. Αυτή είναι η μεγάλη μας επιφύλαξη.

Τώρα, για άλλα θέματα που έχουμε να πούμε, πρώτον, είχαμε πει για τα πιλοτικά προγράμματα τα οποία προβλέπονται μέσα στο νομοσχέδιο. Μιλάμε για το πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας. Είχα αναφέρει και στις επιτροπές, το λέω και σήμερα, ότι δυστυχώς τα ΑμεΑ έχουν μεγάλο πρόβλημα προσβασιμότητας ειδικά σε δημόσια κτίρια. Είχα αναφέρει τα δικαστήρια. Βέβαια, δεν είναι αρμοδιότητα του δικού σας Υπουργείου, είναι και άλλων. Όμως, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν, διότι δυστυχώς σε πολλά δημόσια κτίρια δεν υπάρχουν ράμπες αναπήρων. Είναι λυπηρό, αλλά ισχύει. Δεύτερον, τα ΑμεΑ έχουν μεγάλο πρόβλημα κίνησης στους δρόμους. Δεν υπάρχουν ράμπες, πολλές φορές κλείνονται από αυτοκίνητα, υπάρχει μεγάλο πρόβλημα. Στα πεζοδρόμια είναι πάρα πολύ δύσκολο να μετακινηθούν.

Επίσης, να αναφέρω ότι υπάρχει και ένα άλλο θέμα με τα ΑμεΑ και αυτό είναι ότι, δυστυχώς, έχουμε τώρα το τελευταίο διάστημα φαινόμενα πλειστηριασμών σε κατοικίες ΑμεΑ. Δυστυχώς τα funds και οι servicers πλέον έχουν επεκτείνει τις ορέξεις τους και σε κατοικίες ΑμεΑ. Το ζω και ως δικηγόρος. Είναι πραγματικά πάρα πολύ λυπηρό. Δεν μπορεί αυτοί οι συμπολίτες να μένουν ανυπεράσπιστοι στις ορέξεις των funds και των servicers, διότι αυτοί οι άνθρωποι είναι ευάλωτοι. Αν δεν προστατεύσουμε και τους ευάλωτους, τι θα συμβεί; Δεν θα μπορούσε να τους πει κανείς ότι είναι στρατηγικοί κατοκλήρωτες, ότι επίτηδες άφησαν κάποιο δάνειο απλήρωτο. Οι άνθρωποι έχουν μεγάλο πρόβλημα επιβίωσης και κινητικότητας. Αυτό θα πρέπει να προσεχθεί κά-

ποια στιγμή και να υπάρξει μια νομοθετική παρέμβαση. Είναι σημαντικό αυτό εδώ, διότι αυτήν τη στιγμή υφίσταται ένα σοβαρό πρόβλημα. Έχουμε περιπτώσεις και δυστυχώς και θα έχουμε κι άλλες όπως πάει η κατάσταση.

Επίσης, θα ήθελα να πω για το πιλοτικό πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός» για άτομα με αναπηρία. Είχαμε πει ότι εμείς θα θέλαμε να υπάρχουν προγράμματα βεβαίως, να μη μείνουμε όμως μόνο στα πιλοτικά. Να μεν να είναι πιλοτικά, να γίνει μια δοκιμή, αλλά να καταλήξει σε κάτι πιο σταθερό, σε ένα ολιστικό πλαίσιο αντιμετώπισης και όχι μόνο να μείνουμε σε πιλοτικά προγράμματα. Επίσης, είχαμε εκφράσει τις επιφυλάξεις μας για το κατά πόσον μπορεί να συνεχιστεί το πρόγραμμα μετά τη λήξη του Ταμείου Ανάκαμψης, διότι εδώ εξαρτάται το πιλοτικό πρόγραμμα από το Ταμείο Ανάκαμψης. Μετά τι θα συμβεί; Θα έχουμε κάποιο κονδύλι στον προϋπολογισμό; Θα προβλεφθούν κάποια χρήματα; Πρέπει να υπάρχει ένας σχεδιασμός, να μάθουμε εμείς τι θα συμβεί μετά.

Επί τη ευκαιρία, επειδή είχα αναφερθεί κιόλας και στις επιτροπές, να πω ότι με τη σειρά μας θα θέλαμε να καταθέσουμε στα Πρακτικά τις προτάσεις του δικτύου «4ΑΜΕΑ» της κ. Νένας Χρονοπούλου, οι οποίες αφορούν τα άτομα με αναπηρία συνολικά. Τις κατέθεσε ο κ. Μπιμπίλας, τις καταθέτουμε κι εμείς. Κατατίθενται εις διπλούν, καλύτερα. «Η επανάλιψις είναι μήτηρ πάσης μαθήσεως» λένε. Είναι ένας φορέας ο οποίος ασχολείται χρόνια με τα δικαιώματα των ΑμεΑ. Έχουν επιτελέσει πολύ σπουδαίο έργο και μάλιστα να πω ότι είναι άνθρωποι οι οποίοι έχουν βιώσει το φαινόμενο τού να μεγαλώνεις παιδί με αναπηρία, διότι η κ. Νένα Χρονοπούλου παράτησε την καριέρα της ως ηθοποιός για να μεγαλώσει ένα παιδί. Είναι άνθρωποι οι οποίοι τα ζουν.

Ανέφερα και στις επιτροπές, αναφέρω και τώρα κάποιες ενστάσεις αναφορικά με τον «Προσωπικό Βοηθό», με την κατάρτισή του, με το ποινικό του μητρώο, με το ότι θα πρέπει να γίνεται ψυχική αξιολόγηση ανά έτος και όχι μία φορά μόνο. Αυτά είναι σοβαρά θέματα και ας ληφθούν υπ' όψιν από το Υπουργείο. Για εμάς προσωπικά, πρέπει να έχουμε και τους φορείς. Δυστυχώς, δεν ακούστηκε η κ. Χρονοπούλου στην ακρόαση των φορέων, αλλά ανθρώπους που ασχολούνται με αυτά τα αντικείμενα και αυτά τα ζητήματα επί χρόνια και τα βιώνουν καλό θα είναι να τους ακούει το Υπουργείο. Σας καταθέτω τις προτάσεις για να τις δείτε βασικά. Είναι εποικοδομητικές και χρήσιμες.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Πέτρος Δημητριάδης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Επίσης, είχαμε άλλη μία ένσταση. Είχαμε πει κι εμείς με τη σειρά μας ενστάσεις για την προπληρωμένη κάρτα για τα επιδόματα ΔΥΠΑ και ΟΠΕΚΑ. Είχαμε πει, λοιπόν, πως για εμάς προσωπικά αυτό το μέτρο θα δυσκολέψει ιδιαίτερα ηλικιωμένους και άτομα που δεν έχουν εξοικείωση με το τραπεζικό σύστημα. Επίσης, θεωρούμε πως είναι λάθος να δεσμεύεται ένα τμήμα του επιδόματος, διότι ουσιαστικά θίγεται για εμάς η ελευθερία του ατόμου, αλλά και η προσωπικότητά του. Θα ήθελα να πω πως το Υπουργείο θα μπορούσε να βρει έναν εναλλακτικό τρόπο, π.χ. καταβολή σε τραπεζικό λογαριασμό, καταβολή σε είδος. Θα μπορούσε κάποια στιγμή να το κάνει αυτό. Για εμάς, πρέπει να νομοθετούμε ή όχι προς όφελος των τραπεζών, αλλά προς όφελος των ευάλωτων συμπολιτών μας. Εδώ αυτό το μέτρο είναι ιδιαίτερα προβληματικό.

Μάλιστα, να πω ότι ακούσαμε και τους φορείς, τον εκπρόσωπο των εργαζομένων του ΟΠΕΚΑ που μας είπε για υποστελέχωση. Τα είπε ο εκπρόσωπος των εργαζομένων. Είχε εκφράσει επιφυλάξεις για το κατά πόσον οι προπληρωμένες κάρτες θα διατεθούν εγκαίρως. Αυτά είναι κάποια ζητήματα και κάποιες διατυπώσεις που μας δημιούργησαν έντονες ανησυχίες. Γι' αυτό, λοιπόν, εμείς έχουμε ενστάσεις για το συγκεκριμένο άρθρο.

Τέλος, θα ήθελα να πω για το πρόγραμμα «Αθηνά». Πράγματι, διαβάζοντάς το και κατά γενική ομολογία, είναι πολύ καλύτερο από το πρόγραμμα «Κυψέλη». Είναι πολύ βελτιωμένο. Σε αυτό συμφωνούμε βασικά. Το πρόβλημά μας είναι ότι, πρώτον, είναι και αυτό ένα πρόγραμμα πιλοτικό, αφορά συγκεκριμένους σταθμούς, συγκεκριμένο αριθμό. Δεν γνωρίζουμε με ποιους όρους θα

γίνει η διεύρυνση του προγράμματος. Επίσης ακούσαμε για τα ψυχομετρικά εργαλεία, τα οποία δεν είναι έτοιμα, θα γίνουν στο μέλλον. Θα υπάρξει εκ νέου μια έκδοση ΚΥΑ. Σε πόσο χρόνο θα γίνουν αυτά; Σε πόσο χρόνο θα είναι το πρόγραμμα «Αθηνά» εφαρμόσιμο σε όλους σταθμούς της χώρας; Αυτό είναι για εμάς κάτι σοβαρό. Είχαμε δηλώσει και εμείς τις επιφυλάξεις μας, το είχαν πει και οι φορείς στην επιτροπή. Εμείς το αφήνουμε ως ένα ερωτηματικό. Θέλουμε κάποιες διευκρινίσεις γι' αυτό το ζήτημα βασικά.

Εν κατακλείδι, θα ήθελα να πω πως το παρόν νομοσχέδιο εισάγει πράγματι μία σειρά από ευεργετικές διατάξεις για την ισότητα των φύλων, στις οποίες εμείς δεν θα μπορούσαμε να είμαστε αντίθετοι. Δεν θα μπορούσαμε να τις καταψηφίσουμε. Θα τις υπερψηφίσουμε. Από την άλλη πλευρά, όμως, επειδή έχει κάποια προβλήματα σε κάποιες διατάξεις, ειδικά στα πιλοτικά προγράμματα, για τα οποία, όπως είπα, δεν υπάρχει κάποιο ολιστικό πλαίσιο αντιμετώπισης, έχουμε επιφυλάξεις. Δεν θα ψηφίσουμε βέβαια κατά. Δεν μπορώ να ψηφίσω κατά σε ένα νομοσχέδιο που εισάγει μέτρα για την ισότητα των γυναικών, ούτε όμως και υπέρ. Θα ψηφίσουμε «παρών».

Είχα πει το εξής και σε άλλες συνεδριάσεις του Υπουργείου σας. Επειδή ξέρετε ότι το Υπουργείο σας είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό Υπουργείο και αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα που αφορούν την οικογένεια, το δημογραφικό, την κοινωνική συνοχή, περιμένουμε πολύ περισσότερο νομοθετικό έργο. Δηλαδή να έρθουν μέτρα, τα οποία θα ενισχύσουν και την οικογένεια, τις ευάλωτες ομάδες και τους ευάλωτους συμπολίτες μας, διότι ξέρετε ότι δυστυχώς η Ελλάδα δημογραφικώς καταρρέει -το γνωρίζουμε όλοι- και πρέπει η πολιτεία να πάρει άμεσα μέτρα για την αντιστροφή αυτού του άσημου κλίματος. Διότι πολύ φοβάμαι ότι σε λίγο καιρό θα έχουμε πρόβλημα επιβίωσης ως έθνους. Φυσικά, θα πρέπει να ενισχύσουμε και τους ευάλωτους συμπολίτες μας, διότι δυστυχώς έχουν ανάγκη τη βοήθεια της πολιτείας.

Με αυτά κλείνω και ευχαριστώ πάρα πολύ. Να είστε καλά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Αρχίζουμε τον κατάλογο. Ο κ. Σπάνιας από τη Νέα Δημοκρατία έχει τον λόγο και μετά ο κ. Μπιάγκης από το ΠΑΣΟΚ, ο κ. Παναγιωτόπουλος από τον ΣΥΡΙΖΑ και η κ. Διγενή από το Κομμουνιστικό Κόμμα.

Ορίστε, κύριε Σπάνια, έχετε τον λόγο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (ΤΕΛΗΣ) ΣΠΑΝΙΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Στο σχέδιο νόμου αναλύεται η διασφάλιση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας των φύλων και η επίτευξη μιας πιο ισορροπημένης εκπροσώπησής τους στο Δ.Σ. των εισηγμένων, των ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών. Ενσωματώνεται η Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της από 23-11-2022 σχετικά με την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων και την ουσιαστική εφαρμογή κριτηρίων επιλογής διευθυντικών στελεχών βάσει καθορισμένης διαδικασίας αξιολόγησης των προσόντων τους.

Η εταιρεία έχει πολιτική που περιλαμβάνει τη διαδικασία που εφαρμόζεται λαμβάνοντας υπ' όψιν και την ποσόστωση, τις αρχές για την επιλογή ή την αντικατάσταση των μελών του Δ.Σ. ή την ανανέωση της θητείας αυτών, όπως και τα κριτήρια και την αξιολόγησή τους.

Η συμμετοχή του φύλου που λιγότερο εκπροσωπείται δεν μπορεί να είναι κάτω του 25% του συνόλου των μελών του Δ.Σ.. Σε εταιρείες με διακόσιους πενήντα εργαζόμενους και άνω, με ετήσιο κύκλο εργασιών 50 εκατομμυρίων ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό 43 εκατομμυρίων ευρώ το ποσοστό δεν πρέπει να υπολείπεται του 33% επί του συνόλου των μελών του Δ.Σ.. Υποβάλλονται εκθέσεις με στοιχεία ποσόστωσης των μελών του Δ.Σ. του φύλου που μειοψηφεί. Οι εταιρείες στέλνουν κάθε έτος την ειδική έκθεση στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Τμήμα Τεκμηρίωσης Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Ανθρώπων και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Οικονομικών και στον Συνήγορο του Πολίτη.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εποπτεύει και διενεργεί ελέγχους για την τήρηση των διατάξεων και μπορεί να επιβάλει επίπληξη ή χρηματικό πρόστιμο ως 3 εκατομμύρια ευρώ στην εταιρεία σε μέλη του Δ.Σ., σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα έως 5% του ετήσιου κύκλου εργασιών της. Η ποινή κοινοποιείται στη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και δημόσια και στον ιστότοπό της. Το πρόστιμο εξαρτάται από τη βαρύτητα, την επίπτωση στη λειτουργία της αγοράς, τη βλάβη που μπορεί να προκύψει στους επενδυτές και στους μετόχους. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς καθορίζει το σύστημα υπολογισμού και το ύψος των κυρώσεων κάθε παράβασης.

Αρμόδιος φορέας για την έμφυλη ισορροπία στις εισηγμένες εταιρείες ορίζεται η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Είναι αρμόδια για τη σύνταξη και δημοσίευση ετήσιου καταλόγου των εισηγμένων εταιρειών που τηρούν τις υποχρεώσεις τους και την κοινοποίησή στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κοινοποιείται, επίσης, στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, που βρίσκεται σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης και τον Συνήγορο του Πολίτη ως φορέα παρακολούθησης και προώθησης της αρχής ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών.

Δημιουργείται Ταμείο Ισότητας των Φύλων που εισπράττει τις χρηματικές κυρώσεις συμμόρφωσης και τα έσοδα από δωρεές και χορηγίες.

Αναλύεται το πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων για την προσαρμοστικότητα στους χώρους μόνιμης κατοικίας και εργασίας ατόμων με αναπηρία. Φορέας υλοποίησης είναι η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης.

Περιγράφεται, επίσης, το πιλοτικό πρόγραμμα για την απασχόληση ατόμων στο φάσμα του αυτισμού, το οποίο παρέχει στήριξη στα άτομα για εύρεση εργασίας, καθοδήγηση των εργοδοτών και ενημέρωση για το εργασιακό περιβάλλον. Ωφελούμενος που συμμετέχει στο πρόγραμμα δεν χάνει τα αναπηρικά προνοιακά επιδόματα σε χρήμα. Περιγράφονται, επίσης, επιδόματα, παροχές σε χρήμα, που χορηγεί ο ΟΠΕΚΑ.

Ρυθμίζεται η διαδικασία, ο χρόνος, ο τρόπος καταβολής και ό,τι άλλο θέμα του προγράμματος των δημοσίων κληρώσεων και καθορισμού των χρηματικών ή άλλων επάθλων.

Αναλύονται τα θέματα διασύνδεσης και διαλειτουργικότητας του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος. Αναλύεται το πρόγραμμα «Αθηνά», θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας, που πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο παιδαγωγικό πλαίσιο για την πρώιμη παιδική ηλικία με στόχο την ανάπτυξη των παιδιών έως τεσσάρων ετών με τη δημιουργία Τράπεζας Εξειδικευμένων Γνώσεων, έτσι ώστε να βοηθήσουμε τους γονείς να στηρίξουν την ανάπτυξη των παιδιών τους.

Ακόμα αναλύεται ο ανιχνευτικός έλεγχος της γνωστικής ανάπτυξης των βρεφών και των νηπίων μέσω ψυχομετρικού εργαλείου, η επιμόρφωση και υποστήριξη των παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας από δημόσια ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Συστήνεται Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην πρώιμη παιδική ηλικία ως συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό όργανο υπαγόμενο στη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής του Υπουργείου.

Η επιστημονική έρευνα, η μελέτη, η αξιολόγηση και η προώθηση πρακτικών για την αγωγή και φροντίδα των παιδιών της πρώιμης ηλικίας αποτελεί τον κύριο στόχο του συμβουλίου, όπως και η υποστήριξη του όλου προγράμματος. Επίσης, δημιουργούνται ειδικές επιτροπές, ομάδες εργασίας για την επεξεργασία πολύπλοκων θεμάτων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση, πιστή στις δεσμεύσεις της, με το σχέδιο νόμου προωθεί τη δημιουργία ενός κράτους που δίνει λύσεις, αποβάλλοντας πρακτικές του παρελθόντος που οδηγούν στην απομόνωση ολόκληρες κοινωνικές ομάδες, θέτοντας έτσι τα θεμέλια για μια κοινωνία που θα βλέπει, θα αντιμετωπίζει και θα δημιουργεί ένα περιβάλλον, εκείνο των ίσων ευκαιριών και δικαιωμάτων για όλους τους πολίτες της.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ο κ. Μπιάγκης από το ΠΑΣΟΚ έχει τον λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΙΑΓΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχεται προς ψήφιση ένα σχέδιο νόμου, το οποίο αφορά κυρίως την ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη μιας ευρωπαϊκής Οδηγίας, της 2022/2381. Είναι προφανές ότι είναι μια αναγκαία και θετική κίνηση και αποτελεί σαφώς ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Ωστόσο, για μία ακόμη φορά η Κυβέρνηση αποσπασματικά θα έλεγε κανείς και όχι ολιστικά προσπαθεί να λύσει ένα πρόβλημα, χωρίς να κατανοεί το βάθος του, που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες ιδιαίτερα στην αγορά.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως πολύ καλά γνωρίζουμε, το 60% των γυναικών είναι απόφοιτοι πανεπιστημίου. Όμως, η πρόσβαση στις διευθυντικές θέσεις παραμένει ακόμα πολύ χαμηλή. Το έμφυλο μισθολογικό χάσμα, η έλλειψη στήριξης για τη συμφιλίωση εργασίας και οικογένειας, καθώς και τα εμπόδια στην επαγγελματική ανέλιξη είναι ζητήματα που απαιτούν πλέον στοχευμένες πολιτικές.

Η Ελλάδα χρειάζεται μία συνολική στρατηγική που θα αντιμετωπίζει τα διαρθρωτικά αυτά τα προβλήματα και δεν θα περιορίζεται απλώς στην αυτονόητη ενσωμάτωση των ελάχιστων προβλέψεων του ευρωπαϊκού κεκτημένου και στην εφαρμογή ποσοτώσεων στην αγορά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην εργασία δεν αποτελεί μόνο ζήτημα ισότητας, αλλά συνδέεται άμεσα με το μέλλον της χώρας μας. Οι χώρες με ισχυρές πολιτικές στήριξης της γυναικείας απασχόλησης εμφανίζουν πολύ υψηλότερους δείκτες γεννήσεων. Η Ελλάδα με δείκτη γονιμότητας μόλις το 1,3 παιδιά ανά γυναίκα έναντι του 2,1, που απαιτείται για τη διατήρηση τουλάχιστον του πληθυσμού στον υφιστάμενο αριθμό του, βρίσκεται σε μια βαθιά, όπως καταλαβαίνετε, δημογραφική κρίση, μια κρίση που απειλεί τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή.

Η πρόσβαση των γυναικών, λοιπόν, σε υψηλόβαθμες θέσεις, η ισότητα στην εργασία και η ουσιαστική στήριξη της οικογένειας είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την ανακοπή της πληθυσμιακής συρρίκνωσης. Δεν μπορούμε να μιλάμε για ενίσχυση της γυναικείας παρουσίας στην αγορά εργασίας, αν δεν δημιουργούμε τις προϋποθέσεις για ιορόροπη ανάπτυξη μεταξύ εργασίας και οικογένειας. Αυτό σημαίνει περισσότερους βρεφονηπιακούς σταθμούς, ευέλικτες μορφές εργασίας, στήριξη της μητρότητας και της πατρότητας, οικονομικά κίνητρα για τις γυναίκες και μια ολιστική στρατηγική -επιτρέψτε μου- δημογραφικής πολιτικής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε ανάγκη από καινοτόμες και ρηξικέλευθες πολιτικές για την αντιμετώπιση της δημογραφικής κρίσης που βιώνει η πατρίδα μας. Έχω αναφερθεί επανειλημμένα σε πρόταση καθιέρωσης μιας ρήτρας δημογραφικής πολιτικής. Πρόκειται για ένα θεσμικό μηχανισμό που θα υποχρεώνει κάθε νέα νομοθετική ρύθμιση να αξιολογείται υπό το πρίσμα των δημογραφικών της επιπτώσεων ανάλογα με τον τομέα εφαρμογής. Θα μπορούσαν έτσι να διαμορφώνονται εκείνες οι πολιτικές στήριξης των οικογενειών και των νέων γονέων, καθώς και μέτρα για την αποκέντρωση και τη βελτίωση συνθηκών στις οικογένειες πηγαίνοντας προς την περιφέρεια.

Η ενίσχυση της γυναικείας παρουσίας στην εργασία μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός για την αύξηση του δείκτη γεννήσεων. Χρειάζονται, όμως, πρόσθετα κίνητρα, όπως φορολογικές ελαφρύνσεις για γονείς, διευρυμένη γονική άδεια, πρόγραμμα ενίσχυσης των γυναικών επιχειρηματιών και ουσιαστική στήριξη των εργαζόμενων μητέρων.

Η ρήτρα, λοιπόν, δημογραφικής πολιτικής, την οποία σας προτείνω, μπορεί να διασφαλίσει ότι κάθε πολιτική θα ενσωματώνει την αναγκαιότητα αύξησης των γεννήσεων και στήριξης της οικογένειας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ελλάδα χρειάζεται μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την ισότητα των φύλων και την εργασία, καθώς και την υιοθέτηση στοχευμένων μέτρων για την ενίσχυση της οικογένειας. Η συζήτηση για την ισότητα των φύλων στον επαγγελματικό στίβο και η ανάγκη στήριξης των γυναικών στην εργασία δεν μπορεί να ιδωθεί αποκομμένα από τη συνολική πολιτική κοινωνικής συνοχής και δικαιοσύνης.

Μία κοινωνία που θέλει να προάγει την ισότητα και την ανά-

πτυξη δεν μπορεί να αφήνει πίσω της τις ευάλωτες ομάδες ούτε να αντιμετωπίζει τα κοινωνικά ζητήματα αποσπασματικά.

Σε αυτό το πλαίσιο, λοιπόν, κινήθηκε το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής και έχει καταθέσει σήμερα μία σειρά από προτάσεις που στοχεύουν στη θεσμική κατοχύρωση της κοινωνικής προστασίας, εξασφαλίζοντας έτσι τους αδύναμους συμπολίτες μας, ώστε να μην είναι έρμαιο των όποιων οικονομικών συμφερόντων ή των πολιτικών σκοπιμοτήτων.

Άλλωστε, εκείνοι, όπως και τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας, αντιμετωπίζουν ένα προφανές κύμα ακρίβειας σε βασικά αγαθά, ενέργεια, καύσιμα και ούτω καθεξής, που καθιστά ιδιαίτερα δύσκολη την κάλυψη των καθημερινών τους αναγκών, ως συνέπεια της νεοφιλελεύθερης δογματικής πολιτικής της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, με την οποία ενισχύονται οι ισχυροί και αποδυναμώνονται οι μη προνομιούχοι.

Καταθέτουμε λοιπόν σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για ακόμη μία φορά, μία σημαντική τροπολογία, η οποία αφορά τη θεσμοθέτηση μόνιμου μηχανισμού ετήσιας αναπροσαρμογής των οικονομικών ενισχύσεων και επιδομάτων για τα άτομα με αναπηρία. Πρόκειται για μία δίκαιη και αναγκαία παρέμβαση, που θα εξασφαλίσει ότι τα επιδόματα αυτά θα προσαρμόζονται αυτόματα, χωρίς να εξαρτώνται από πολιτικές σκοπιμότητες, προεκλογικές περιόδους και προθέσεις της εκάστοτε κυβέρνησης.

Η συγκεκριμένη πρόταση έρχεται να διορθώσει μία διαχρονική αδικία και να διασφαλίσει ότι οι συμπολίτες μας με αναπηρία δεν θα αφεθούν στο έλεος των πληθωριστικών πιέσεων και της ακρίβειας, παρά την απορριπτική στάση της Κυβέρνησης σε μια παλαιότερη αντίστοιχη πρωτοβουλία λίγες μόλις ημέρες πριν τις εκλογές. Τότε μας την είχε απορρίψει, ενώ η ίδια έφερε το 2023, πριν τις εκλογές, προεκλογικές αυξήσεις επιδομάτων, χωρίς όμως να θεσμοθετήσει, όπως εμείς ζητάγαμε, ένα διαφανές και διαρκές πλαίσιο αναπροσαρμογής τους.

Η πολιτεία οφείλει, λοιπόν, να εγγυηθεί ότι οι οικονομικές ενισχύσεις προς τα άτομα με αναπηρία δεν θα αποτελούν ένα εργαλείο ψηφοθηρίας, αλλά μια θεσμοθετημένη πολιτική κοινωνικής δικαιοσύνης.

Καλούμε, λοιπόν, την Κυβέρνηση να αποδεχτεί την τροπολογία μας και να κάνει πράξη τη δέσμευση για μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς, για μια κοινωνία χωρίς ανισότητες.

Καλούμε την Κυβέρνηση να αντιμετωπίζει τα ζητήματα κοινωνικής δικαιοσύνης ως εθνική προτεραιότητα, προχωρώντας σε υιοθέτηση μιας πραγματικά ολιστικής πολιτικής, που θα διασφαλίζει, όχι μόνο την ισότητα στα χαρτιά, αλλά και τις πραγματικές συνθήκες, για να καταστεί αυτή η βιώσιμη εικόνα πράξη.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.
(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε τους ομιλητές για την οικονομία του χρόνου.

Ο κ. Παναγιωτόπουλος έχει τον λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Βεβαίως, τα πάντα είναι υπό τη σκιά του μεγάλου δυστυχήματος, εγκλήματος, των Τεμπών. Και έρχεται η Κυβέρνηση, με ευθύνη του Πρωθυπουργού, να εκλέξει Πρόεδρο της Δημοκρατίας με τα δικά του μόνον κομματικά κριτήρια και ψήφο. Αυτό, δυστυχώς, δεν αποτελεί θεσμική νίκη του πολιτεύματος, αλλά αποτελεί θεσμική υποχώρηση.

Συζητάμε σήμερα την ενσωμάτωση της Οδηγίας του 2022 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ήρθε μετά από δύο χρόνια και μετά από σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Την καλωσορίζουμε βέβαια, διότι είναι θετική.

Έχω, όμως, και μία απορία. Γιατί όλες οι ευρωπαϊκές Οδηγίες έρχονται με τόση καθυστέρηση ετών, άραγε; Και αυτό δεν είναι μόνον εδώ. Εδώ ίσως είναι το γρηγορότερο. Βλέπουμε άλλες ευρωπαϊκές Οδηγίες να κάνουν δέκα χρόνια να έρθουν εδώ και πριν να εκπνεύσει η προθεσμία τη φέρνουμε κατεπειγόντως, άρον - άρον, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα της Κυβέρνησης.

Μήπως χρειάζεται να δείξουμε μεγαλύτερο σεβασμό σε αυτή τη διαδικασία, στην κάθε ευρωπαϊκή Οδηγία, και να προσαρμόζεται ακόμα ευρύτερα και να αγκαλιάζει την ελληνική κοινωνία και τα ντόπια δεδομένα και τις απαιτήσεις αυτού του λαού, που

ασφαλώς είναι ιδιαίτερες; Δεν μπορεί να είναι όλες ίδιες, σε όλη την Ευρώπη.

Έχουμε, λοιπόν, την αύξηση του ποσοστού εκπροσώπησης των γυναικών από 25% σε ποσοστό τουλάχιστον 33% στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών. Δηλαδή, το κατώτερο όριο πιάνουμε. Έστω κι αυτό ως το πούμε ότι είναι θετικό, ενώ θα μπορούσαμε να το αυξήσουμε κι άλλο ή σταδιακά να έχουμε έναν προγραμματισμό τέτοιο που ουσιαστικά θα αναβαθμίζει τη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης των αποφάσεων και σταδιακά θα έρχεται να μειώσει το χάσμα εκείνο που ευρίσκεται μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Ωστόσο, η Κυβέρνηση, πάλι σε ένα τόσο σοβαρό ζήτημα, τσιγκουνεύτηκε, θα έλεγα, και δεν είναι τόσο ανοιχτή όσο πρέπει. Ωστόσο, αν και η Ελλάδα είναι μία από τις ελάχιστες χώρες η οποία έχει κατακτήσει την πλήρη ισότητα των φύλων στον νόμο, στην πράξη, στην καθημερινή ζωή, οι ανισότητες μεταξύ των φύλων παραμένουν ιδιαίτερα έντονες, ειδικά στον τομέα της εργασίας, αλλά πολλές φορές και στη συνείδηση των ανθρώπων.

Είναι ένα άλλο κομμάτι, το οποίο πρέπει να καταπολεμήσουμε, και σαφώς θα πρέπει να ξεκινάει από την ίδια την παιδεία αυτό, για να μην έχουμε τα αποτελέσματα αυτά που έχουμε μέχρι τις γενοκτονίες, οι οποίες, απ' ό,τι βλέπουμε, αυξάνονται, δεν μειώνονται δυστυχώς. Γιατί είναι συνθήκες, αντιλήψεις και ένα σωρό άλλα τα οποία εμπλέκονται και διαπλέκονται για να έχουμε το κακό αυτό αποτέλεσμα στη χώρα μας.

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα, η Ελλάδα κατατάσσεται σταθερά στις τελευταίες χώρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την ίση πρόσβαση γυναικών και ανδρών στην απασχόληση, αλλά και στις καλές συνθήκες εργασίας.

Το έτος 2023 η Ελλάδα με βαθμολογία 68,7 στα 100 κατατάσσεται τρίτη από το τέλος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην πράξη διαπιστώνεται στην Ελλάδα απουσία αποτελεσματικής συμμόρφωσης με τους κανόνες, περιορίζοντας τα εργασιακά δικαιώματα των γυναικών με βάση το φύλο.

Οι ανισότητες είναι παρούσες. Έχουμε υψηλό ποσοστό ανεργίας των γυναικών σχεδόν διπλάσιο των ανδρών, με ποσοστό ανεργίας 14,3% για τις γυναίκες έναντι 8,5% για τους άνδρες. Συνεχής συρρίκνωση των, ήδη, ανεπαρκών δομών ημερήσιας φροντίδας για παιδιά και εξαρτώμενα άτομα, υψηλά ποσοστά ενδοοικογενειακών υποχρεώσεων των γυναικών, που φτάνουν το 67%, και μόνο το 23% από αυτές αφορά τους άνδρες, όταν μάλιστα πρόκειται για μια άμισθη εργασία, που θεωρείται φυσική υποχρέωση των γυναικών και οδηγεί σε εργασιακή υπερκόπωση, έλλειψη ελεύθερου χρόνου και ένα σωρό άλλα, που οι ίδιες ζουν και βιώνουν. Για να μη μιλήσουμε και για τη γυναικεία διάσταση της φτώχειας, όπου οι γυναίκες, δυστυχώς, και εκεί κατέχουν την πρωτιά με πολύ μεγαλύτερα ποσοστά.

Επομένως, το νομοσχέδιο δεν προσεγγίζει με έναν ολοκληρωμένο τρόπο την ισότητα των γυναικών στην εργασία. Ενσωματώνει μια σημαντική Οδηγία, που αφορά, όμως, έναν μικρό αριθμό επιχειρήσεων, που δεν ξεπερνούν τις σαράντα.

Αν η Κυβέρνηση ήθελε πραγματικά την αλλαγή της θέσης της γυναίκας στην εργασία, θα προχωρούσε σε μια σταδιακή εφαρμογή της ποσότωσης και στις μικρότερες επιχειρήσεις και στις δημόσιες επιχειρήσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα και θα υιοθετούσε στοχευμένα μέτρα και δράσεις πολιτικής για τη στήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας, την εμπέδωση μιας κουλτούρας ίσων ευκαιριών σε εταιρικά περιβάλλοντα, την εναρμόιση της επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής των γυναικών και την ενίσχυση των εργαζόμενων γυναικών και σε άλλες θέσεις, όχι μόνο διευθυντικές, ώστε να διαμορφωθεί ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο που θα διευκολύνει την ένταξη και επανένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να αναφερθώ και στις γυναίκες που δεν αναγνωρίζονται ως εργαζόμενες, αλλά αντιθέτως εργάζονται καθημερινά και σκληρά. Ανέφερα το ποσοστό των ενδοοικογενειακών υποχρεώσεων ανά φύλο παραπάνω. Είναι όλες αυτές που κρατούν τα νοικοκυριά τους και τις οικογένειές τους όρθιες και δεν υπάρχει καμία αναγνώριση προς τούτο.

Είναι η αγρότισσα μάνα της υπαίθρου, που βοηθάει στα χωρά-

φια, το σπίτι, τα παιδιά. Είναι οι γυναίκες που δουλεύουν όλη μέρα. Και σε αυτές δεν αναγνωρίζουμε τίποτα. Και σε αυτές δεν παρέχουμε τίποτα. Ούτε μειωμένη ασφαλιστική εισφορά σε μια γυναίκα αγρότισσα που είναι δίπλα στον άνδρα της, που είναι δίπλα στο αγροτικό νοικοκυριό και δουλεύει όλη μέρα! Όχι με ωράριο, όλη μέρα δουλεύει. Αυτά, εμείς που είμαστε της υπαίθρου, τα έχουμε ζήσει και τα βλέπουμε πάλι μπροστά μας.

Το ζητούμενο, λοιπόν, είναι να φτάσουμε σε ένα τέτοιο επίπεδο πραγματικής ισότητας των φύλων που δεν θα χρειάζεται οι ποσοτώσεις, αλλά μέχρι τότε έχουμε υποχρέωση ως κράτος και κοινωνία να τη στηρίζουμε.

Ας πάμε τώρα στις διατάξεις που αφορούν την πιλοτική εφαρμογή της υπηρεσίας προσωπικού βοηθού για άτομα με αναπηρία, λες και χρειάζεται να είναι πιλοτική η βασική ανάγκη κάθε ατόμου με αναπηρία για καθημερινή φροντίδα σε σταθερή βάση από ανθρώπους που ξέρουν τις ειδικές ανάγκες του.

Θα ήθελα να ρωτήσω τον Υπουργό τι θα γίνουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι όταν τελειώσουν τα χρήματα του Ταμείου Ανάκαμψης. Θεωρούμε ότι τότε δεν θα χρειάζονται στήριξη, «Προσωπικό Βοηθός»; Για να μη μιλήσω κι εγώ για τα ειδικά σχολεία δεδομένου ότι στην Κάτω Αχαΐα έχουμε σχολείο για τις ειδικές ανάγκες σε κοντέινερ όπου η τουαλέτα είναι εκατό μέτρα μακριά από αυτό το κτίριο, τα κοντέινερ. Αντιλαμβάνεστε τα παιδιά της βαριάς αναπηρίας εκείνος ο δάσκαλος κι εκείνος που τα στηρίζει εκεί πού θα τα πάει και μέσα στη βροχή και ασκέπαστο κιάλας. Για να μη μιλήσω για την επόμενη βαθμίδα της εκπαίδευσης που δεν υπάρχει σε έναν δήμο της δυτικής Αχαΐας, για παράδειγμα, με τριάντα χιλιάδες κατοίκους. Μιλάμε με παραδείγματα.

Δεν είναι πολλά, λέει, τα παιδιά. Βέβαια δεν είναι πολλά. Γιατί τα άλλα παιδιά είναι μέσα στο σπίτι τους και τα κρύβουν από την κοινωνία, διότι για να πάνε στην Πάτρα από ένα χωριό που από την έδρα του δήμου απέχει σαράντα χιλιόμετρα, είναι άλλα σαράντα. Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, τι κωλύματα εμείς οι ίδιοι τους βάζουμε ως οργανωμένο κράτος. Και εδώ, λοιπόν, έχουμε επικοινωνιακές κορώνες για ένταξη και φροντίδα των ατόμων με ειδικές ανάγκες χωρίς, όμως, ουσιαστικά να καλύπτεται αυτή η παροχή από σταθερή κρατική χρηματοδότηση, καθολικά, δωρεάν και δημόσια. Έχουμε εκατοντάδες χιλιάδες άτομα με βαριές αναπηρίες και ο «Προσωπικός Βοηθός» αφορά σήμερα μόνο χίλιους διακόσιους εβδομήντα ωφελούμενους. Αντιλαμβάνεστε ότι και την ώρα που περνάει αυτός ο άνθρωπος από τα ΚΕΠΑ ή της αναπηρίας του θα πρέπει όλο αυτό το σύστημα να τον στηρίζει συνεχώς και διά βίου, να του παρέχει ό,τι σήμερα παρέχει το κράτος. Ψάχνει να βρει τι δικαιούται σήμερα ακόμα. Και από διάφορες υπηρεσίες τυχαία μπορεί να τα μάθει.

Για την προπληρωμένη κάρτα να πω ότι νομίζω ότι τα είπε και η εκπρόσωπος...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κύριε συνάδελφε, έχετε φτάσει τα δέκα λεπτά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Έχετε δίκιο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Το ξέρω.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Τα είπα οργανωμένα και εμπεριστατωμένα η εκπρόσωπος των εργαζομένων στον ΟΠΕΚΑ όπου τα προβλήματα είναι μεγάλα και εμείς απλώς μοιράζουμε απλόχερα λεφτά σε ορισμένες εταιρείες και δεν ξέρω πού αλλού. Αντί να οργανώσουμε τον ΟΠΕΚΑ κατά τέτοιο τρόπο που να μπορεί να στηρίζει όλον αυτό τον κόσμο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Να είστε καλά.

Γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξαναήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», σαράντα μία μαθήτριες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 2^ο Γυμνάσιο Καρδίτσας.

Σας καλωσορίζουμε παιδιά.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω τιμή να ανακοινώσω το δελτίο ειδικων ερωτήσεων της Παρασκευής 14 Φεβρουαρίου 2025.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ πρώτου κύκλου (Άρθρα 130 παράγραφοι 2 και 3 και 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 506/10-2-2025 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Α' Ανατολικής Αττικής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής κ. Εμμανουήλ Χριστοδουλάκη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Περιβαλλοντικές Διαστάσεις του Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan) του Λιμένα Ραφήνας».

2. Η με αριθμό 484/5-2-2025 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία κ. Χαράλαμπος Μαμουλάκης προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Απαιτείται μία άμεση λύση με θετικό πρόσημο για τους δανειολήπτες σε ελβετικό φράγκο».

3. Η με αριθμό 498/10-2-2025 επίκαιρη ερώτηση του ΣΤ' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Γεωργίου Λαμπρούλη προς τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα: «Να σταματήσουν όλες οι άδικες διώξεις εκπαιδευτικών στη Θεσσαλία».

4. Η με αριθμό 490/6-2-2025 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Έβρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Ελληνικής Λύσης κ. Παράσχου Παπαδάκη προς τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα: «Επιτακτική η ανάγκη κάλυψης των κενών θέσεων στα δημόσια σχολεία του Έβρου, όσον αφορά στους σχολικούς νοσηλευτές για παιδιά ΑμεΑ».

5. Η με αριθμό 486/5-2-2025 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Α' Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Αριστεράς κ. Αθανάσιου Ηλιόπουλου προς τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα: «Η πολιτεία οφείλει έστω και καθυστερημένα να τερματίσει τις κατάφωρες διακρίσεις σε βάρος αναπηρωτών εκπαιδευτικών».

6. Η με αριθμό 503/10-2-2025 επίκαιρη ερώτηση της Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Πλεύρης Ελευθερίας και Βουλευτού Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών κ. Ζωής Κωνσταντοπούλου προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Το λαθρεμπόριο στον σιδηρόδρομο, οι αποκαλύψεις για το έγκλημα των Τεμπών και οι δηλώσεις στελεχών της Κυβέρνησης».

7. Η με αριθμό 491/6-2-2025 επίκαιρη ερώτηση της ανεξάρτητης Βουλευτού Νομού Πέλλας κ. Θεοδώρας Τζάκρη προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Μη ενσωμάτωση στο Εθνικό Δίκαιο, δύο Οδηγιών, που αφορούν στην απαλλαγή των μικρών επιχειρήσεων από τον ΦΠΑ και στη μείωση των συντελεστών ΦΠΑ σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες καθώς και στα νησιά του Αιγαίου».

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ δεύτερου κύκλου (Άρθρα 130 παράγραφοι 2 και 3 και 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 510/10-2-2025 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Κιλκίς της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής κ. Στέφανου Παραστατίδη προς τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα: «Ανάγκη τροποποίησης του θεσμικού πλαισίου για την ανώτατη διάρκεια φοίτησης και τη διαχείριση των διαγραφών φοιτητών».

2. Η με αριθμό 495/7-2-2025 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Αιτωλοακαρνανίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία κ. Μιλτιάδη Ζαμπάρα προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Τα σκάνδαλα στο τομέα των απορριμμάτων συνεχίζονται».

3. Η με αριθμό 502/10-2-2025 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ιωάννη Δελή προς τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα: «Να σταματήσει τώρα η πειθαρχική δίωξη της δασκάλας του Δημοτικού Σχολείου Αχαρνών».

4. Η με αριθμό 494/7-2-2025 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Έβρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Ελληνικής Λύσης κ. Παράσχου Παπαδάκη προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης με θέμα: «Ενημέρωση για τις δικογραφίες που διαβιβάστηκαν από την Ει-

σαγγελία Εφετών Λάρισας στην Βουλή, όσο αφορά στο έγκλημα των Τεμπών».

Συνεχίζουμε με την κ. Διγενή από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας.

ΑΣΗΜΙΝΑ (ΣΕΜΙΝΑ) ΔΙΓΕΝΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με ποικίλα επικοινωνιακά σόου, με βαρύγδουπες διακηρύξεις περί ενδιαφέροντος για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας, το περιεχόμενο διαπαιδαγώγησης τους, την ανάπτυξή τους κ.λπ., διαπράττει τελικά τη μία γκάφα μετά την άλλη. Καταστρώνει προγράμματα με φόντο τις γενικές ελλείψεις στον αριθμό των δομών, την έλλειψη θέσεων για βρέφη, για προσωπικό, της γερασμένες κτιριακές υποδομές κ.ο.κ.. Τραγικά κενά ταυτόχρονα με έναν απαράδεκτο πολυκερματισμό και κατάτμηση, αφού τρία Υπουργεία ασχολούνται με το θέμα παιδικοί σταθμοί χωρίς, όμως, κανένα να ασχολείται επί της ουσίας με τις ανάγκες των μικρών παιδιών παρά τον συνεχή επικοινωνιακό αγώνα να μας πείσουν για την ευαισθησία της Κυβέρνησης στον τομέα αυτό.

Πιστεύετε αλήθεια πως θα αντιμετωπιστούν με το νομοσχέδιο σας αυτά τα μεγάλα προβλήματα; Ότι θα ξεπεραστούν τα προβλήματα των γερασμένων κτιρίων και δεν θα τρέμουμε για την ασφάλεια των μικρών παιδιών; Γιατί να σας εμπιστευτούμε; Τι κάνατε σωστά μέχρι τώρα, ώστε να βασιστούμε στις δηλώσεις σας, αφού ακόμα και το επιστημονικό πρόγραμμα το οποίο πάτε να επιλύσετε με συγκεκριμένες διατάξεις είτε είναι ασυνεχές είτε υπολείπεται των πραγματικών αναπτυξιακών αναγκών αυτών των παιδιών στην προσχολική ηλικία; Αυτό ο Θεός να το κάνει πρόγραμμα. Είναι φτωχότατο, είναι ασαφές ελλιπέστατο, χωρίς επιστημονική έμπνευση, φαντασία και κυρίως γνώση της ελληνικής πραγματικότητας.

Τι άλλο είναι; Είναι εύστοχο σε σχέση με τις προτεραιότητες της καπιταλιστικής οικονομίας. Είναι ιδιαίτερα πλούσιο σε σχέση με τις οικονομικές προτεραιότητες αφού η οικονομική ανάπτυξη που κλείνεται σε όλες τις πτώσεις συναρτάται με την ανάπτυξη των παιδιών. Αφήστε που σε ορισμένες σημεία, μάλιστα, δημιουργείται η εντύπωση ότι ενημερωνόμαστε για την απόδοση του Χρηματιστηρίου. Κάπου μάλιστα λέει: «η επένδυση ενός κράτους στην προσχολική ηλικία είναι η επένδυση με τη μεγαλύτερη απόδοση από οποιαδήποτε επένδυση σε οποιοδήποτε άλλο στάδιο της εκπαίδευσης. Για κάθε δολάριο που επενδύθηκε από το κράτος στο κάθε παιδί του προγράμματος η απόδοση προς την κοινωνία ήταν 7 έως 10 ετησίως». Τι μπορούμε να προσθέσουμε τώρα σε αυτό; Όταν μιλάει η οικονομία η παιδαγωγική υποκλίνεται.

Είναι αλήθεια ότι μας χωρίζει άβυσσος με όλους εσάς και στο ζήτημα της παιδικής και προσχολικής αγωγής και φροντίδας. Με τις συγκεκριμένες διατάξεις δεν ανατρέπεται το γεγονός πως η αυτονόητη ανάγκη των παιδιών στην προσχολική αγωγή και φροντίδα ως καθολικό δικαίωμα αποτελεί εμπόρευμα που χρυσοπληρώνουν οι γονείς στους δημοτικούς και ιδιωτικούς βρεφονηπιακούς σταθμούς. Το ερώτημα είναι γιατί αλλάξατε άραγε με ορισμένες τροποποιήσεις στον τίτλο του προγράμματος «Κυψέλη» με τον τίτλο «Αθηνά»; Ποια ακριβώς ήταν τα αρνητικά που διαπιστώσατε και κάνατε αυτή την αλλαγή; Δηλαδή, δεν θα είναι και αυτό, όπως και το προηγούμενο, απαράδεκτο και αναντίστοιχο με την παιδαγωγική δουλειά που, ήδη, γίνεται στους παιδικούς σταθμούς; Δεν θα υπάρχει ασυνέχεια μεταξύ της πρώιμης παιδικής ηλικίας και του νηπιαγωγείου; Δεν θα αντιμετωπίζει, όπως και το προηγούμενο, αυτό τον κρίσιμο τομέα με τη λογική της οικονομικής επένδυσης, δηλαδή, με κριτήριο τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της καπιταλιστικής οικονομίας; Αφού η πολιτική σας με βάση τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης εστιάζει ακριβώς σε αυτό: σε ευέλικτες εργασιακές σχέσεις των εργαζόμενων γονιών ιδιαίτερα των μητέρων. Αφού προσπαθείτε να διαχειριστείτε την οξυμένη κατάσταση που επικρατεί στις υπάρχουσες κρατικές και ιδιωτικές δομές φέρνοντας συμπληρώματα όπως οι «Νταντάδες της γειτονιάς». Μία μορφή αποσπασματικής υποβαθμισμένης υπηρεσίας που στηρίζεται σε ένα άτομο με κάποιες πιστοποιημένες δεξιότητες για τη φύλαξη των παιδιών, υποκαθιστώντας ουσιαστικά την επιστημονικά οργανωμένη κοινωνική δομή.

Έτσι αντιλαμβάνεστε ευαίσθητοι, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, τη στήριξη και την αγάπη σας στο παιδί. Ούτε εσείς ούτε οι προηγούμενες κυβερνήσεις έχετε να επιδείξετε κάποιες σημαντικές πρωτοβουλίες με αποτέλεσμα η λειτουργία των παιδικών σταθμών να μη συμβαδίζει με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα, να είναι υποβαθμισμένη και σταθερά αναντίστοιχη με τις δυνατότητες που υπάρχουν. Ό,τι αναφέρεται στο νέο πλαίσιο είναι κενό γράμμα αφού η υλοποίησή του προϋποθέτει την κατάλληλη σύγχρονη αναβαθμισμένη υποδομή των κτιρίων και τη στελέχωση με το αναγκαίο μόνιμο προσωπικό όλων των ειδικοτήτων που χρειάζονται για να υλοποιηθεί. Έτσι, αν και σωστά διαπιστώνετε ότι ο ύπνος, η διατροφή, το παιχνίδι σε εξωτερικούς και εσωτερικούς χώρους, η μείωση της αναλογίας παιδιών και παιδαγωγών είναι αναγκαία για την ουσιαστική αναβάθμιση της παιδαγωγικής πράξης, τελικά μένετε μόνο στις διαπιστώσεις. Γιατί; Γιατί αυτό απαιτεί γενναία χρηματοδότηση για την εξασφάλιση όλων των υλικών και όχι μόνο όρων για την οποία κανένα Υπουργείο σας δεν έχει δεσμευτεί.

Η αντίληψη του ΚΚΕ για την προσχολική αγωγή και φροντίδα αφορά στο καθολικό δικαίωμα των παιδιών ως κοινωνική ανάγκη τους που με το ανάλογο περιεχόμενο συμβάλλει, ώστε να αναπτύσσεται πιο βαθιά και ολόπλευρα η προσωπικότητά τους. Είναι στοιχείο που εμείς θέλουμε να διαθέτει ο νέος άνθρωπος.

Συνοψίζοντας, το νέο πλαίσιο για την προσχολική αγωγή ως προς την παιδαγωγική του διάσταση λέμε πως στερείται ερεισμάτων από την πραγματικότητα και την πείρα που ήδη υπάρχει και δεν δίνει επιστημονικές απαντήσεις, ώστε να εμπλουτιστεί και να επεκταθεί η κατακτημένη παιδαγωγική πράξη. Εναρμονίζει μέσω της λειτουργίας και των στόχων των παιδικών σταθμών την ένταξη της εκμετάλλευσης των εργαζόμενων γονέων με την υποχρέωση που απορρέει από το γονιακό τους ρόλο. Άσε που εν μέσω πανηγυρικών τόνων δεν ψιθυρίστηκε καν το πιο απαραίτητο: η δημιουργία σύγχρονων παιδικών σταθμών και πρόσληψη μόνιμου προσωπικού.

Επομένως, οι λαϊκές οικογένειες που αγωνιούν για τη σωστή ανάπτυξη των παιδιών τους και δεν διαθέτουν τα αναγκαία μέσα να το καλύψουν, μάλλον πρέπει να τα βγάλουν πέρα μόνες τους, όπως γινόταν πάντα, δηλαδή.

Τελειώνοντας, καταλήγουμε πως η προσχολική αγωγή αποτελεί επένδυση για την κερδοφορία του κεφαλαίου. Με ευκαιρικά προγράμματα, για κάποια παιδιά, ταίζουν τον γιγαντωμένο ιδιωτικό τομέα παροχών και κέντρων, αφού τα δημόσια και δωρεάν είναι σχεδόν ανύπαρκτα. Και επειδή τα παιδιά είναι η μόνη μορφή αθανασίας -για την οποία μπορούμε να είμαστε σίγουροι- και η αγωγή είναι αυτή που θα τους δώσει ρίζες και φτερά, όταν τους τα κόβετε, καλό θα είναι να σκεφτείτε το καθήκον σας και τις πολύ σοβαρές ευθύνες σας απέναντί τους.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Ο κ. Φωτόπουλος από την Ελληνική Λύση και αμέσως μετά η κ. Κουρουπάκη, η κ. Κεφαλά, ο κ. Μιχαηλίδης, ο οποίος έκανε αλλαγή με την κ. Λινού, αμοιβαία.

Ορίστε, κύριε Φωτόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Διαβάσαμε χτες μία ανακοίνωση της Προέδρου του Αρείου Πάγου με την οποία ζητά τον σεβασμό προς την κορυφή της δικαιοσύνης και στη δικαιοσύνη γενικότερα.

Εχθές, όμως, εμείς ως Ελληνική Λύση βιώσαμε το εξής: Σε προγραμματισμένο ραντεβού του Προέδρου μας με την Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου έλειπε από τη θέση της ενώ το γνώριζε, ενώ είχε συμφωνηθεί το ραντεβού, με αποτέλεσμα να μη δεχτεί έναν πολιτικό Αρχηγό ο οποίος πήγε στον Αρειό Πάγο. Άρα, ο σεβασμός προς τη δικαιοσύνη και από τη δικαιοσύνη πρέπει να είναι αμφίδρομος.

Έχουμε κάνει πολλή κουβέντα τις τελευταίες μέρες -και όχι άδικα- για το τραγικό δυστύχημα των Τεμπών. Αυτό το οποίο δεν έχουμε αναδείξει, όσο θα έπρεπε, είναι μια τροπολογία την οποία η Κυβέρνηση έφερε σε ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων στις 26 Μαρτίου του 2023 -και αναφέρομαι στο άρθρο 5- σύμφωνα με την οποία τα μέλη της Επιτροπής

Εμπειρογνομόνων -τα μέλη, δηλαδή, τα οποία θα δώσουν τις οδηγίες και τα αποτελέσματα- δεν δέχονται οδηγίες και υποδείξεις -σωστό- δεν ευθύνονται, δεν διώκονται και δεν εξετάζονται για γνώμη που διατύπωσαν ή ψήφο που έδωσαν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, στο πλαίσιο της λειτουργίας της ως άνω επιτροπής.

Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό στοιχείο. Καταδεικνύει τη βιασύνη, την οποία έδειξε η Κυβέρνηση εκείνες τις ημέρες και προέβη σε κάποιες πράξεις, σε κάποιες καταστάσεις, αλλά το γεγονός ότι πριν συμπληρωθεί μήνας από το τραγικό δυστύχημα, έφερε μία τροπολογία και δίνει ασυλία σε αυτούς οι οποίοι θα εξετάσουν αυτό το δυστύχημα, εμάς μας προβληματίζει.

Και έρχομαι τώρα στις τροπολογίες τις οποίες καταθέσατε, σύμφωνα με τις οποίες συνεχίζετε μια παράδοση την οποία έχει αυτή η Κυβέρνηση. Μέσα στις τροπολογίες τις οποίες έχουμε και σωστά στοιχείο και με τα οποία και εμείς θα συμφωνούσαμε και όλο το πολιτικό σύστημα, όπως για παράδειγμα στην τροπολογία 318, όπου έχετε την παράταση εξαιρέσεως των τηλεοπτικών σταθμών -ένα παράδειγμα αναφέρω- από τον ειδικό φόρο τηλεοπτικής διαφήμισης, μας φέρνετε και στοιχεία με τα οποία δεν μπορούμε να υπερψηφίσουμε, όπως είναι το άρθρο 4, σύμφωνα με το οποίο ο Υπουργός οικονομικών καθορίζει τη διαδικασία αξιολόγησης των στελεχών της Ανεξάρτητης -κατά τα άλλα- Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Το ίδιο ισχύει και σε μεγαλύτερο βαθμό με την τροπολογία 319. Στην τροπολογία 319, ενώ -κατά τα άλλα- υπάρχουν στοιχεία που αφορούν το Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης και για τα οποία θα μπορούσαμε να συμφωνήσουμε και -γιατί όχι- να τα υπερψηφίσουμε, έρχεστε με το άρθρο 3 -το έχετε δει το άρθρο 3 στην τροπολογία 319, κυρία Υπουργέ- που αφορά ρυθμίσεις για την τήρηση λογιστικών βιβλίων και κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης. Μιλάμε, δηλαδή, για τον πρώην ΟΑΕΔ, μιλάμε για τη ΔΥΠΑ. Σύμφωνα με άρθρο, λοιπόν, προβλέπεται ότι η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης -ακούστε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές- προβαίνει σε ανάθεση -ή δύναται να προβαίνει- εκτέλεσης υπηρεσιών σε φορείς του δημοσίου. Αλήθεια, ποιος φορέας του δημοσίου θα κάνει τήρηση των βιβλίων στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης ή σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα με σχετική αποδεδειγμένη εμπειρία; Τι πάει να πει αυτό;

Μιλάμε, δηλαδή, για μία πόρτα η οποία ανοίγει -κατά την προσωπική μου άποψη και κατά το παρελθόν, αλλά και από αυτά τα οποία έχουμε δει από την Κυβέρνησή σας- για εταιρείες οι οποίες παρέχουν -οι λεγόμενες «Big Four»- και ελεγκτικές υπηρεσίες και συμβουλευτικές και εσχάτως και λογιστικές υπηρεσίες σε φορείς του δημοσίου τομέα, τις οποίες εσείς δίνετε αφειδώς με απευθείας αναθέσεις, για να διεκπεραιώσουν τι; Την τήρηση των λογιστικών βιβλίων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης από το 2016 μέχρι το 2023.

Αλήθεια, δεν έχει συντάξει η ΔΥΠΑ οικονομικές καταστάσεις οκτώ χρόνια; Αυτό προκύπτει. Θα θέλαμε μία απάντηση.

Έρχομαι τώρα στο ίδιο το νομοσχέδιο. Φέρατε σε ένα σχέδιο νόμου την ποσόστωση των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια εταιρειών. Αυτή κρίνατε ότι ήταν η ανάγκη της κοινωνίας αυτή τη στιγμή; Αυτό πιστεύετε ότι είναι το πρόβλημα των εταιρειών; Αυτό είναι το πρόβλημα της ελληνικής κοινωνίας; Γιατί δεν φέρνατε τις οδηγίες, παραδείγματος χάριν, για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία του ορίου ΦΠΑ, για την ένταξη σε καθεστώς ΦΠΑ που υπάρχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το οποίο δίνει τη δυνατότητα μέχρι 85.000 να υπάρχει απαλλαγή από τον ΦΠΑ και στην Ελλάδα το έχετε αφήσει στα 10.000 ευρώ; Εν πάση περιπτώσει, αν υπήρχε και η παραμικρή αμφιβολία ότι η Κυβέρνηση αυτή προωθεί τη woke ατζέντα στην Ελλάδα, το νομοσχέδιο αυτό επιβεβαιώνει αυτό ακριβώς. Όχι μόνο υιοθετεί στο Ελληνικό Δίκαιο μία ακόμη από τις απαράδεκτες ευρωπαϊκές Οδηγίες, αλλά τη νομοθετεί και επί το αυστηρότερο.

Το νομοσχέδιο αυτό εντάσσεται στη φιλοσοφία των δήθεν θετικών διακρίσεων και παρουσιάζεται σε μία περίοδο στην οποία στις Ηνωμένες Πολιτείες ξηλώνουν ό,τι έχει να κάνει με τη woke ατζέντα. Νομοθετούμε και ενσωματώνουμε στο Ελληνικό Δίκαιο, μία κατ' εμάς αχρείαστη Οδηγία και λέω αχρείαστη, γιατί αν δει

κανείς τα οικονομικά στοιχεία των οικονομιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα διαπιστώσει ότι βρίσκεται στο 80% περίπου της αποτελεσματικότητας που έχει η αμερικανική οικονομία. Και βρίσκεται στο 80%, με βάση τα στοιχεία του 2024 και με βάση την οικονομία, όπως έτρεχε, επί της προηγούμενης διακυβέρνησης, επί διακυβέρνησης των Δημοκρατικών.

Με τα μέχρι τώρα δεδομένα θεωρούμε ότι από το 2025 και επί διακυβέρνησης Τραμπ, θα αλλάξει αυτό το ποσοστό επί τα χείρω για την ευρωπαϊκή οικονομία. Η, δε, ελληνική οικονομία είναι στο 50% της ευρωπαϊκής οικονομίας. Αυτό τι σημαίνει; Αυτό σημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αντί να ασχολείται με συνθήκες και με αποφάσεις οι οποίες θα δώσουν στην ευρωπαϊκή οικονομία μία ώθηση, για να επιστρέψει στην κανονικότητα, για να επιστρέψει στη βιομηχανοποίηση,κάθεται και βγάζει οδηγίες και ασχολείται με πράγματα, όπως είναι τα καλαμάκια στα μπουκάλια. Έτσι δεν πρόκειται να πάμε πουθενά. Όσο υιοθετούμε κι εμείς ως ελληνική έννομη τάξη, ως ελληνικό Κοινοβούλιο, ως ελληνική πολιτική σκηνή, τέτοιες οδηγίες, αντί να προσπαθήσουμε και να φέρουμε στο ελληνικό Κοινοβούλιο δράσεις οι οποίες θα αλλάξουν το μέγιστο της ελληνικής οικονομίας, για να μπορέσουμε να αρχίσουμε να παράγουμε, δυστυχώς, θα ερχόμαστε πίσω, δυστυχώς, θα βλέπουμε χώρες, όπως είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Κίνα, αλλά και άλλες χώρες της Ανατολικής Ασίας, να μας ξεπερνάνε και να γινόμαστε ουραγοί σε επίπεδο οικονομικό.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει τον λόγο η κ. Κουρουπάκη από τη Νίκη και αμέσως μετά η κ. Κεφαλά.

ΑΣΠΑΣΙΑ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τον Ιούνιο του 2023 συστάθηκε από τον Πρωθυπουργό το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Βρισκόμαστε στο 2025 και αναρωτιέται κανείς αν το Υπουργείο αυτό ασχολείται με το μείζον πρόβλημα της χώρας που είναι η κατάρρευση των γεννήσεων. Ποια είναι, λοιπόν, η νομοθετική παραγωγικότητα και η πρωτοβουλία του εν λόγω Υπουργείου; Σχεδόν καμία. Έχουμε ένα ψηφισμένο νομοσχέδιο τον Απρίλιο του 2024 για τη στέγαση και εργασία για τους άστεγους. Αυτό που συζητάμε σήμερα είναι το δεύτερο νομοσχέδιό σας. Και αντί σε αυτό να συμπεριληφθούν οι πολιτικές για την αντιμετώπιση της δημογραφικής κρίσης, βρισκόμαστε ενώπιον ρυθμίσεων για το αμφιλεγόμενο ζήτημα της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών.

Στην θεωρία το νομοσχέδιο και η κοινοτική Οδηγία που ενσωματώνεται σε αυτό στοχεύουν στην προώθηση των γυναικών που έχουν τα ίδια ή μεγαλύτερα προσόντα από άνδρες σε διευθυντικές θέσεις, ώστε να τηρείται η ποσόστωση του 25% ή του 35% κατά περίπτωση. Οι επιχειρήσεις καλούνται να υποβάλλουν ειδικές εκθέσεις συμμόρφωσης υπό τη «δαμόκλειο σπάθη» των εξοντωτικών προστίμων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, εφόσον δεν τεκμηριώνουν επαρκώς τον λόγο για τον οποίο δεν τηρούν την ποσόστωση.

Στην πράξη ξέρουμε τι θα συμβεί. Οι εταιρείες θα διορίζουν γυναίκες σε διευθυντικές θέσεις όχι λόγω των προσόντων τους, αλλά για να αποφύγουν τον κίνδυνο επιβολής προστίμων. Αυτό πρώτα και κύρια προσβάλλει εμάς τις γυναίκες. Διότι εκτός από τις όποιες προκαταλήψεις, θα καλούμαστε να αντιπαλέψουμε τη σκιά της αμφιβολίας που το νομοσχέδιο δημιουργεί σε κάθε διαδικασία πρόσληψης σε διευθυντική θέση. Θα υπονομεύσει την ικανότητα των γυναικών να εμπνέουν τον σεβασμό και την αφοσίωση του προσωπικού που θα διευθύνουν. Αυξάνει τις αντιθέσεις μεταξύ των δύο φύλων και τροφοδοτεί τον διχασμό και τη διαίρεση μέσα στην κοινωνία.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η αλλαγή ηγεσίας στις Ηνωμένες Πολιτείες έριξε ένα δυνατό φως στα πραγματικά πολιτικά διλήμματα. Θα παραμείνουμε ως Ελλάδα και Ευρώπη όμηροι στα χέρια της γραφειοκρατίας των Βρυξελλών, μιας γραφειοκρατίας που αντί να ασχολείται με την ποιοτική ανάπτυξη και την ισλαμοποίηση αναλύεται στην έκδοση ανεργμάτων Οδηγιών, όπως

αυτή που ενσωματώνουμε σήμερα, στην εθνική νομοθεσία; Θα παραμείνουμε όμηροι της εγκληματικής ιδεολογίας του δικαιωματού και της τυραννίας της μειοψηφίας στην οποία αναφέρθηκε ο ίδιος ο Πρωθυπουργός; Θα συνεχίζουμε να εφαρμόζουμε σε όλους τους τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας ένα διαβρωτικό και ολέθριο σύστημα ανταμοιβών βασισμένο όχι στην προσωπική αξία, αλλά στον σεξουαλικό προσανατολισμό, το φύλο ή την ταυτότητα φύλου, ένα σύστημα που ταίριζε μια νομενκλατούρα γραμματειών, επιτροπών και κρατικοδίαιτων δικαιωματού να πάει να μπλέξει και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σε αυτό τον κυκεώνα ή μήπως θα αλλάξουμε πορεία, να βάλουμε δηλαδή τις ανάγκες του έθνους και του λαού πάνω από κάθε εφήμερο ιδεολόγημα;

Από την πλευρά μας, ως Νίκη, δεσμευόμαστε να καταργήσουμε τις πολιτικές του δικαιωματού και όλες τις δομές των Υπουργείων και των κρατικοδίαιτων ΜΚΟ που τις εξυπηρετούν. Να απαγορεύσουμε σε επιχειρήσεις που υπηρετούν αυτές τις πολιτικές την πρόσβαση τους σε δημόσια έργα και χρηματοδοτήσεις. Να κατευθύνουμε τους πόρους που διοχετεύονται στην παρασπικτή γραφειοκρατία του δικαιωματού στο ταμείο αντιμετώπισης δημογραφικής κρίσης που προτείνουμε να συσταθεί.

Ως Νίκη, πιστεύουμε στην ισότητα των δύο φύλων, δηλαδή αναγνώριση της ίσης αξίας και σπουδαιότητας που έχουν ο άνδρας και η γυναίκα βάσει των διακριτών ρόλων που αναλαμβάνουν για τη δημιουργία της οικογένειας και την αναπαραγωγή του πατρικού και μητρικού προτύπου. Θα παλέψουμε με όλη μας την ψυχή απέναντι στο σύστημα αντιλήψεων και ρυθμίσεων που αναπαράγουν με συνέπεια το στερεότυπο ότι η μητέρα νοικοκυρά βρίσκεται σε άνιση και υποδεέστερη θέση από τον επιτυχημένο άνδρα επαγγελματία που εργάζεται και οικονομικά ανεξάρτητη γυναίκα, ένα σύστημα αξιών που οδήγησε σε ραγδαία πτώση των γεννήσεων μετά τη δεκαετία του 1980 και στη δημογραφική κατάρρευση που βιώνουμε σήμερα.

Θέλετε, κυρία Υπουργέ, να επιβραβεύσετε τις επιχειρήσεις; Να το πρόδετε. Όχι, όμως, με το απαράδεκτο σήμα ισοτήτας που αναφέρετε στο άρθρο 10 του νομοσχεδίου, όχι με συμπεριληπτικές πολιτικές που εξαρτούν την επαγγελματική ανέλιξη με κριτήρια διαφορετικά από την προσωπική αξιολόγηση. Δώστε στις επιχειρήσεις υλική και ηθική επιβράβευση εάν οι υπάλληλοί τους ενθαρρύνονται να κάνουν οικογένεια και παιδιά. Επιβάλλετε την καταγραφή του δείκτη γεννήσεων για το προσωπικό που απασχολείται σε κάθε μεγάλη δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση. Δημιουργήστε ένα σήμα εθνικής ευθύνης και δώστε το σε όποια επιχείρηση υπηρετεί την στρατηγική επιλογή της δημογραφικής ανάκαμψης.

Κλείνοντας, θα ήθελα να αναφερθώ στις παρεμβάσεις που κάνατε στο πρόγραμμα «Κυψέλη» για τους βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς. Με λύπη μου διαπιστώνω ότι δεν λάβατε καθόλου υπ' όψιν σας την κριτική και τα ερωτήματα που έθεσε στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης η Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Ιδιωτικών Παιδικών Σταθμών.

Θα σταθώ σε δύο από τα πολλά σημεία αυτής της κριτικής. Πρώτον, στην απουσία σαφών ρυθμίσεων αναφορικά με τον τρόπο και τις διαδικασίες επιμόρφωσης και αξιολόγησης των παιδαγωγών της πρώιμης ηλικίας.

Δεύτερον, στην εφαρμογή ψυχομετρικών εργαλείων για τον έλεγχο της ανάπτυξης των βρεφών και νηπίων χωρίς τις απαιτούμενες δικλίδες ασφαλείας, χωρίς να διευκρινίζεται ο τρόπος εξειδίκευσης του προσωπικού σε αυτόν τον τομέα και χωρίς να διασφαλίζεται η συναίνεση των γονέων. Θυμίζω ότι ο κώδικας δεοντολογίας των ψυχολόγων απαγορεύει τη διάδοση ψυχολογικών δοκιμασιών μεταξύ μη ειδικών. Απαγορεύει, επίσης, την εξέταση ενός ανήλικου χωρίς τη συγκατάθεση και των δύο γονέων. Είναι σκανδαλώδες να στερείται στους γονείς το θεμελιώδες δικαίωμα να παρέχουν τη συναίνεσή τους τόσο για τη διεξαγωγή των ψυχομετρικών τεστ στα παιδιά τους όσο και για την διαδικασία και τον χρόνο τήρησης των σχετικών προσωπικών δεδομένων από τους σταθμούς.

Κυρία Υπουργέ, τι να πούμε. Έξι χρόνια διακυβέρνησης Μητσοτάκη και ακόμα δεν έχετε παρουσιάσει μια στρατηγική αντιμετώπισης της δημογραφικής κρίσης ούτε βέβαια τις νομοθετι-

κές πρωτοβουλίες που απαιτούνται για την υλοποίησή της. Ο χρόνος που περνάει για την σοβαρή αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων λειτουργεί εις βάρος του κράτους και εξαντλεί την ανοχή του ελληνικού λαού απέναντι στην Κυβέρνησή σας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κινήματος - ΝΙΚΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστώ.

Τον λόγο έχει η κ. Κεφαλά από την Πλεύση Ελευθερίας και αμέσως μετά ο κ. Μιχαηλίδης.

ΓΕΩΡΓΙΑ (ΤΖΩΡΤΖΙΑ) ΚΕΦΑΛΑ: Ευχαριστώ πολύ.

Σας χαιρετώ όλους. Είναι ένα σημαντικό νομοσχέδιο σήμερα το οποίο έχει βαθιά νοήματα που πιστεύουμε ότι δεν έχουμε ακουμπήσει ακόμα ως κοινωνία.

Θα κάνω μία μικρή παρένθεση. Να σημειώσω, σαν σχολιασμό ίσως και στη χθεσινή διαδικασία, ότι η κοινωνία γνωρίζει πια και ότι η απόσταση ανάμεσα στον λαό και στην πολιτική είναι σχεδόν μηδενική. Οι ταχύτητες που μαθαίνονται και ανταλλάσσονται οι πληροφορίες είναι μηδενικές. Η παντοκρατορία της τηλεόρασης δεν υπάρχει κι έτσι η δυναμική της πολιτικής παραπλάνησης έχει αποδυναμωθεί. Είναι ολοφάνερο αυτό.

Παρ' όλα αυτά, κάποιοι επιμένουν να επικαλούνται τη δημοκρατία και τους θεσμούς για να κρατήσουν τη φωτιά της διαπλοκής ζωντανή. Ακόμη και η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων έθεσε σοβαρότατα ζητήματα και συμπλέει με τον κόσμο. Διορισμένοι ανώτατοι δικαστικοί λειτουργοί δεν διστάζουν να κυνηγήσουν ακόμα και πολίτες που λένε τη γνώμη τους και τους κυνηγούν ως εχθρούς της δημοκρατίας και της σταθερότητας.

Όπως και να μας βαφτίζετε, όπως και να βαφτίζετε τους ανθρώπους, ακραίους, αδιάφορους, επικίνδυνους, ανύπαρκτους, τρελούς, αστείους, παρ' όλα αυτά όλοι θα είμαστε εδώ και όλοι θα είναι εδώ ως προέκταση, όχι των αγανακτισμένων πλέον, γιατί όταν είσαι αγανακτισμένος κάτι διαπραγματεύεσαι και κάτι διεκδικείς, αλλά ως προέκταση των απελπισμένων. Δεν θα ξεχάσω την απόκοσμη σιωπή που υπήρχε στο κάλεσμα που έγινε για τα Τέμπη από τους συγγενείς των θυμάτων. Όταν σκοτώθηκε ο Ερμής Θεοχαρόπουλος, πριν τα Τέμπη, δεν νιώσαμε αγανάκτηση. Νιώσαμε απελπισία. Γιατί καταλάβαμε ακριβώς ποιος είναι ο βαθμός του κινδύνου που βρίσκεται η χώρα και του κινδύνου που βρίσκονται τα παιδιά μας και του κινδύνου που βρισκόμαστε όλοι μας.

Έχουμε, λοιπόν, ένα περιβάλλον, μία πραγματικότητα ακρίβειας, μία καινούργια ίσως ενεργειακή κρίση προ των πυλών, διαφθορά, πλημμύρες, σεισμούς που γίνονται στη Σαντορίνη και στην Αμοργό και βλέπουμε την πολιτική ηγεσία να ξεπλένει τα χέρια της ουσιαστικά. Το λιγότερο που έχουμε υποχρέωση να κάνουμε είναι να αποχωρούμε και να διαμαρτυρόμαστε γι' αυτήν ακριβώς την προσβολή των δημοκρατικών θεσμών από εσάς, για όλα αυτά τα διαρκή ψέματα που κανονικά θα έπρεπε να συνοδεύονται από πολιτική ευθύνη και παραιτήσεις. Θα έπρεπε τουλάχιστον να υποστείτε με σεβασμό όλες τις αντιδράσεις μέσα στη Βουλή και έξω από αυτήν. Αυτό τουλάχιστον θα ήταν ένα είδος καλής στάσης και αξιοπρέπειας.

Αυτό ακριβώς το πρόβλημα αντιμετωπίζουμε παντού. Όσες προσπάθειες προόδου και να κάνουμε, τις κάνουμε αλληθωρίζοντας, κοιτώντας με το ένα μάτι μπροστά και με το άλλο πίσω. Μιλάμε για ισότητα σήμερα. Λέμε ότι θα σπάσουμε τη γυάλινη οροφή που κρατάει τις γυναίκες μακριά από θέσεις υψηλής ευθύνης.

Πώς θα το κάνουμε αυτό όταν τα κορίτσια μας και τα αγόρια μας μεγαλώνουν σε ένα περιβάλλον ανάμεσα στη θρησκευτική παράδοση, με την οποία δεν έχουμε κανένα πρόβλημα φυσικά, γιατί πρεσβεύουμε το δικαίωμα των ανθρώπων να μπορούν να πιστεύουν και να πράττουν αυτό που λέει η καρδιά τους.

Παρ' όλα αυτά η θρησκευτική παράδοση, την οποία μαθαίνουμε στα παιδιά μας από μικρή ηλικία έχει πολύ συγκεκριμένη θέση για την όψη, για τη θέση και για τον προορισμό της γυναίκας και από την άλλη στηρίζουμε την αυτοδιάθεση, την ελευθερία και την αυτοδυναμία της γυναίκας ως αναφαίρετο δικαίωμα της. Και τελικά υπερασπιζόμαστε τα δικαιώματα όλων των αν-

θρώπων, ακόμα και στην πίστη. Δεν μπορούμε, λοιπόν, να λέμε από τη μία στην γυναίκα να φοβάται τον άνδρα και από την άλλη να μην τον φοβάται. Δεν μπορείς να ανήκεις στον άνδρα σου και από την άλλη να λέμε στα κορίτσια μας ότι δεν ανήκουμε σε κανέναν. Δεν μπορείς να μαθαίνεις από τη μία ότι η γυναίκα είναι ακάθαρτη στην έμμηνό ρύση και από την άλλη ιερή. Δεν μπορούμε να λέμε μύθους και να τους μεταφράζουμε στο 2025 ως πραγματικά γεγονότα, λέγοντας ας πούμε την ιστορία του Αδάμ και της Εύας και να λέμε στις γυναίκες ότι έχουν βγει από το πτερυγό του άντρα για να τον συντροφεύουν και ότι είμαστε υπεύθυνοι για την εξαπάτησή του. Καταλαβαίνετε, δηλαδή, ότι η γυναίκα είναι καταραμένη και ευλογημένη ταυτόχρονα σε αυτήν την κοινωνία και είναι υποκριτικό.

Τα μηνύματα για τη γυναίκα είναι διπλά. Σου ανήκει το σώμα σου αλλά όχι αυτό που είναι μέσα στο σώμα σου. Δεν μπορούμε να λέμε στα κορίτσια «μπορείς να γίνεις ό,τι θέλεις όταν μεγαλώσεις». Θα έπρεπε να είναι αυτονόητο, δεν θα έπρεπε να το λέμε καν. Και πρέπει να πάρουμε μία απόφαση με ποιον θέλουμε να συνομιλούμε. Ίσως εκεί είναι το θέμα μας. Όλες οι γνώμες μετράνε, αλλά πρέπει να αποφασίσουμε προς τα πού θέλουμε να πάμε. Αν θέλω να μιλήσω για παράδειγμα για την εθελοντική αιμοδοσία, δεν θα σχεδιάσω ένα πρόγραμμα με έναν μάρτυρα του Ιεχωβά ας πούμε, που είναι καθ' όλα σεβαστή η άποψή του, αλλά δεν μετέχουν στις μεταγγίσεις αίματος και το ξέρουμε όλοι. Κι όμως αυτές οι πεποιθήσεις -και το λέω πολύ σοβαρά- κάνουν όλες τις προσπάθειές μας να αποτυγχάνουν και την κοινωνία να χωρίζεται στα δύο. Και το κάνουμε ξέροντας τον σκοπό αυτό και εκμεταλλευόμενοι αυτόν το σκοπό.

Το ίδιο σαθρό υπόβαθρο στην πρόληψη για τα ΑμεΑ. Τη στιγμή που όλοι γνωρίζουμε ακόμα και την αδυναμία στο απλό και στο αυτονόητο, στο δικαίωμα για απρόσκοπτη, ελεύθερη μετακίνηση των ΑμεΑ.

Το πρόγραμμα του νομοσχεδίου επικεντρώνεται κυρίως σε βελτιώσεις κατοικιών και χώρων εργασίας, ενώ η προσβασιμότητα σε δημόσιους χώρους, σε μέσα μεταφοράς και εκπαιδευτικά ιδρύματα παραμένει ανεπαρκής. Γίνεται προσπάθεια να καταγραφούν άτομα που δεν έχουν καταγραφεί ακόμα στο ψηφιακό μητρώο, πράγμα καλό. Το πρόγραμμα παραμένει περιορισμένο σε άτομα με κινητική αναπηρία όμως και αναπηρία όρασης και ακοής. Η νοητική και ψυχοκινητική αναπηρία; Παραβλέπεται. Για άλλη μια φορά συμπερίληψη και ισότητα, αλλά όχι για όλους.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Το πρόγραμμα απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος πώς θα υποστηριχθεί χωρίς δέσμευση των εργοδωτών για διατήρηση των θέσεων εργασίας; Τι θα γίνει μετά το τρίχρονο πρόγραμμα; Μήπως θα καλύψει τελικά την ανάγκη των επιχειρήσεων για επιδοτούμενους εργαζόμενους; Πώς προστατεύεται αυτή η ευάλωτη ομάδα από τον νομοθέτη; Γιατί όχι πρόσληψη ατόμων με αυτισμό και στο δημόσιο; Ο νόμος για την πρόσληψη ΑμεΑ στο δημόσιο έχει μείνει ανενεργός για χρόνια. Η κοινωνική πολιτική δεν μπορεί να βασίζεται σε πιλοτικά προγράμματα με ημερομηνία λήξης, αλλά σε μία διαρκή και θεσμικά κατοχυρωμένη δέσμευση για πραγματική ισότητα. Τα προσωπικά δεδομένα των παιδιών στο πρόγραμμα «Αθηνά» αποτελούν ένα νομικά γκρίζο σημείο, όπως και στην περίπτωση της προπληρωμένης κάρτας κοινωνικών παροχών. Μεγάλος όγκος προσωπικών δεδομένων, χωρίς σαφή προστασία για το πώς θα χρησιμοποιηθούν και από ποιον. Ποιο θα είναι το εκπαιδευμένο προσωπικό που αναφέρεται μέσα και ποιας ειδικότητας; Παιδαγωγοί, ψυχολόγοι; Ποιοι ακριβώς; Και πώς θα γίνει η υποστήριξη των γονέων που ευαγγελίζεται το νομοσχέδιο; Δεν υπάρχει καμία αναφορά σε χρηματοδότηση ή σε διευκολύνσεις για γονείς που χρειάζονται ενίσχυση. Ούτε στη γνωστική ανάπτυξη, ούτε στην επιμόρφωση παιδαγωγών βρίσκουμε λεπτομέρειες. Ποια θα είναι τα ψυχομετρικά εργαλεία και ποιοι θα τα χειρίζονται; Οι παιδαγωγοί μετά από επιμόρφωση και όχι εξειδικευμένο προσωπικό; Και πραγματικά εμείς απορούμε, αλλά άνθρωποι που έχουν αναλάβει αυτό το νομοσχέδιο να το κάνουν πραγματικότητα και συγκεκριμένα για το πρόγραμμα «Αθηνά», διαμαρτύρονται. Και βέβαια,

ανησυχούμε για τον κίνδυνο μετατροπής των βρεφονηπιακών σταθμών σε κέντρα διάγνωσης μαθησιακών δυσκολιών, που θα γίνονται εύκολα, με ανειδίκευτο προσωπικό, αλλοιώνοντας και τον παιδαγωγικό τους ρόλο. Για τα παιδιά ΑμεΑ μεταφέρει στους παιδικούς σταθμούς αρμοδιότητες που ανήκουν σε εξειδικευμένες δομές ειδικής αγωγής, χωρίς όμως να παρέχει τους κατάλληλους πόρους και την κατάλληλη στελέχωση. Οι επιπρόσθετες απαιτήσεις σε προσωπικό και εξειδικευμένες υπηρεσίες θα δημιουργήσουν οικονομική πίεση στις δομές, κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε αυξήσεις στα τροφεία φυσικά ή σε περικοπές υπηρεσιών, πλήττοντας τα παιδιά των λιγότερων προνομιούχων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Παρακαλώ, κυρία συνάδελφε.

ΓΕΩΡΓΙΑ (ΤΖΩΡΤΖΙΑ) ΚΕΦΑΛΑ: Τελειώνω.

Με αυτές τις ελλείψεις το ελληνικό κράτος δεν δημιουργεί δομές που λύνουν προβλήματα, αλλά διατηρεί έναν φαύλο κύκλο εξαρτήσεων φιλανθρωπικών παροχών και προσωρινών λύσεων. Ευχαριστούμε πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Μιχαηλίδης από το ΠΑΣΟΚ. Έχει γίνει αμοιβαία αλλαγή με την κ. Λινού.

Αμέσως μετά, τον λόγο θα πάρει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νίκης κ. Νίκος Παπαδόπουλος.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παίρνω τον λόγο για να αναφερθώ μόνο καθ' ύλην αρμοδιότητας στην τροπολογία που έχει φέρει ο Υπουργός Ναυτιλίας, μία ακόμη αναστάτωση η οποία υφίσταται στα νησιά του Αιγαίου.

Κύριε Πρόεδρε, ξέρετε ότι στη ναυτιλία δεν υπάρχουν κενά. Η ναυτιλία είναι σαν την ατμόσφαιρα. Κενά δεν υπάρχουν. Όλα είναι ρυθμισμένα εδώ και δεκαετίες, ιδιαίτερα στα θέματα της ακτοπλοίας, πολύ περισσότερο στην ποντοπόρο ναυτιλία. Μόνο τρικυμία υπάρχει στη θάλασσα, αλλά δεν πρέπει να επεκτείνεται και στα μυαλά των ιδυνόντων.

Έχουμε ένα πλήρες πλαίσιο νομοθετικό, ρυθμιστικό, κανονιστικό που πραγματικά πρέπει να προσπαθείς να το διατηράξεις. Πριν λίγο καιρό αναστατώθηκαν Δωδεκάνησα και Κυκλάδες από την επιμονή του Υπουργείου Ναυτιλίας να τροποποιήσει, να αλλάξει το υφιστάμενο καθεστώς δεκαετιών όπου σε ένα πλοίο λαϊκής βάσης της Καλύμνου καθ' όλα αξιόπλοο, το οποίο συντηρούσε και πολλές οικογένειες εκεί, αλλά και στα άλλα νησιά και συνέδεε με τον καλύτερο τρόπο τα νησιά της περιοχής, κατέβαλλε προσπάθειες -δεν λέω σκοπίμως- να το βγάλει εκτός διαγωνισμού. Με τι τρόπο; Έβαλε όρια ηλικίας απαγορευτικά γι' αυτό το πλοίο λαϊκής βάσης, αύξησε και το συμβατικό κόστος για το κυκλικό ταξίδι σε ένα υπέρογκο ύψος με αποτέλεσμα να ανοίξει η «όρεξη» -επιτρέψτε μου τη λέξη- πλοίων από διάφορα σημεία να συμβληθούν γι' αυτήν τη γραμμή με αποτελέσματα πολύ δυσάρεστα και για την τοπική κοινωνία και για την εταιρεία αυτή της λαϊκής βάσης.

Το ίδιο αλλά με μεγάλη αναστάτωση έχει προκληθεί εδώ και τέσσερις μήνες με τη σύνδεση της Λήμνου από το Λαύριο, Λήμνος - Άγιος Ευστράτιος - Λήμνος - Καβάλα. Αυτή η σύνδεση έπρεπε να συνεχίσει και για τα επόμενα χρόνια αλλά η μη ανάληψη πρωτοβουλιών εκ μέρους του Υπουργείου Ναυτιλίας άφησε τη σύμβαση να εκπνεύσει με αποτέλεσμα να έχουμε φτάσει σήμερα, μετά από τέσσερις μήνες στη λήξη της σύμβασης και να μην μπορεί να βρεθεί πλοίο.

Αυτό οδήγησε στην ενεργοποίηση των άρθρων για απευθείας αναθέσεις, κάτι ιδιαίτερα αγαπητό και προσφιλές στην Κυβέρνηση, και προχωρεί αιφνίδια ο Υπουργός και προχθές στις 11 Φεβρουαρίου υπογράφει σύμβαση με ένα πλοίο για τη γραμμή Λαύριο - Άγιος Ευστράτιος - Λήμνος - Σαμοθράκη - Αλεξανδρούπολη.

Αντιλαμβάνεστε ότι ένας τόπος όπως είναι η Λήμνος, η οποία εδώ και δεκαετίες έχει συνδέσει τη ζωή της και την οικονομική της ανάπτυξη με την Καβάλα, εκεί έχουν αναπτύξει οι επιχειρήσεις την οικονομική τους δραστηριότητα, εκεί έχουν μάθει εδώ και δεκαετίες οι κάτοικοι να πηγαίνουν για έναν γιατρό, να σπουδάζουν τα παιδιά τους στα σχολεία της ευρύτερης περιοχής, στη

Θεσσαλονίκη κ.λπ., ξαφνικά, επειδή το Υπουργείο Ναυτιλίας δεν μπόρεσε πραγματικά να αφογκραστεί και να κάνει έγκαιρα αυτά που έπρεπε και αυτά για τα οποία ο νόμος τον διευκολύνει να κάνει, αιφνιδιάζει τον τόπο και όχι μόνο, αλλά όλα τα νησιά της περιοχής και βεβαίως την Αλεξανδρούπολη και τη Σαμοθράκη, και το πλοίο το οποίο βρισκόταν και εξυπηρετούσε τη γραμμή Αλεξανδρούπολη - Σαμοθράκη μπαίνει τώρα και σε μία άλλη γραμμή, ελαττώνει ή αλλάζει τα δρομολόγια στις αρχικές του υποχρεώσεις και δημιουργεί τελικά ένα περίπλοκο σύστημα συνδέσεων που έχει πραγματικά ταράξει τις κοινωνίες και των νησιών και της βορειοανατολικής Μακεδονίας.

Το Υπουργείο Ναυτιλίας ούτε καν αισθάνθηκε την ανάγκη να έρθει σε διαβούλευση με τα νησιά του Άη Στράτη, της Λήμνου, με την Καβάλα, με τη Σαμοθράκη, με την Αλεξανδρούπολη, αλλά αυθαίρετως αποφασίζει και τροποποιεί τα δρομολόγια. Το Υπουργείο Ναυτιλίας δεν έχει καταφέρει ούτε σ' αυτό το ελάχιστο που του δίνει το δικαίωμα ο νόμος από τον μήνα Απρίλη να σχεδιάσει αυτές τις διαδικασίες.

Και δεν είναι μόνο αυτό. Τι εντάσσει μέσα στην τροπολογία που μας φέρνει να ψηφίσουμε; Να σας πω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η απόφαση αυτή του κάθε Υπουργού να δρομολογήσει απευθείας αναθέσεις σε εταιρείες σύνδεσης των νησιών ή με άλλα μέρη της χερσαίας χώρας προϋποθέτει την έγκριση του Συμβουλίου Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών.

Και αυτό το παρακάμπτει και ο ίδιος προσωπικά που υπογράφει μια τέτοια σύμβαση, παρά δίδει το δικαίωμα η σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών να κατατεθεί μετά από πέντε μέρες. Και δεν του φτάνει αυτό, αλλά και παρανόμως -κάτι που αναφέρει και το Γενικό Λογιστήριο- δίνει δικαίωμα και στον συμβεβλημένο πλοιοκτήτη την εγγυητική επιστολή που πρέπει να καταθέσει έγκαιρα, που για άλλες περιπτώσεις είναι λόγος ακυρότητας για την υπογραφή μιας τέτοιας σύμβασης, να την προσκομίσει μετά από επτά μέρες, όταν το Δημόσιο ζητάει έγκαιρα εγγυητική επιστολή ακόμα και όταν βγαίνεις να πάρεις ένα παγώτο. Αυτά πραγματικά για άλλη μια φορά επιβεβαιώνουν ότι αυτή η Κυβέρνηση δεν έχει καμία σχέση με τη σοβαρότητα, τη διαφάνεια και την πραγματικά συναίσθηση των προβλημάτων, ιδιαίτερος της νησιωτικής Ελλάδας.

Εμείς θα το ψηφίσουμε γιατί πραγματικά νοιαζόμαστε, έχουμε την αγωνία για το πώς θα εξυπηρετηθούν αυτές οι περιοχές, αλλά ελπίζω πολύ γρήγορα ο Υπουργός Ναυτιλίας να διορθώσει αυτές τις αδυναμίες του.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα τέσσερις μαθήτριες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το Γυμνάσιο Αιαντίου Σαλαμίνας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει ο κ. Παπαδόπουλος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νίκης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Αξιότιμοι κύριοι και κυρίες συνάδελφοι, θα ήθελα να ξεκινήσω την ομιλία μου με κάτι πολύ σοβαρό που συνέβη χθες στη Θεσσαλονίκη. Η Θεσσαλονίκη είναι η περιοχή από την οποία εκλέγομαι, από τη Μακεδονία μας, δηλαδή είμαι Μακεδών.

Πριν από δύο μήνες είχαμε κάνει καταγγελία για το ΠΑΜΑΚ, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, ότι προωθούσε τη μακεδονική γλώσσα. Τώρα, έχουμε άλλο ένα εθνικό ολίστημα στο ίδιο πανεπιστήμιο. Χθες το απόγευμα ο Πρόεδρος του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών και ο Πρόεδρος του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, προκάλεσαν ξανά τον λαό της Μακεδονίας στην τελετή απονομής Βραβείων Ειρήνης και Συ-

νεργασίας των Βαλκανικών λαών, στο πλαίσιο της δωρεάς του Ιδρύματος «Αλέξη Τσίπρα». Ο κ. Τσίπρας ξαναχτυπά τη Μακεδονία!

Χθες λοιπόν το απόγευμα στις 19.00' απένειμε τα βραβεία ο ίδιος ο κ. Τσίπρας και ακολούθησε η ομιλία του με θέμα: «Η αξία της ειρηνικής επίλυσης διαφορών σε έναν κόσμο αστάθειας και πολλαπλών κρίσεων». Παραφράζω τον τίτλο και λέω: «Η αξία της προδοσίας».

Αυτός είναι ο τίτλος, αγαπητοί μου συνάδελφοι. Όσο κι αν πασχίζει το διεθνές σύστημα να επαναφέρει τον κ. Τσίπρα στην κεντρική πολιτική σκηνή, ο λαός δεν ξεχνά τον εφιάλτη που έζησε -με εκείνον ως Πρωθυπουργό- να προδίδει τη Μακεδονία μας στους Σκοπιανούς με την επιαισχυντή ενδοτική Συμφωνία των Πρεσπών, όπου παραχωρήθηκε γλώσσα, εθνότητα και πολιτισμός στους γείτονες. Μιλάμε για προδοσία την οποία δεχτήκατε κι εσείς ως Κυβέρνηση.

Επίσης, δεν μπορώ να ξεχάσω ότι το ίδιο πρόσωπο καταπάτησε την κορυφαία διαδικασία της δημοκρατίας όταν φτάσαμε σε δημοψήφισμα. Το δημοψήφισμα -όλο το λένε- ότι είναι η κορυφαία εκδήλωση της δημοκρατίας. Ο ηγέτης όταν αδυνατεί να πάρει μια απόφαση, απευθύνεται στον λαό. Ο λαός του έδωσε ένα απόλυτο «όχι», με το 62%, για τη συνέχιση της σφαγής του στα μνημόνια και ο κ. «Τσε Γκεβάρα» της ελληνικής πολιτικής τον έγραψε στα «παλαιότερα των υποδημάτων» του και έκανε την περιβόητη «κωλοτούμπα» που την καθιέρωσε παγκοσμίως ως όρο διεθνώς. Υποτάχθηκε στους διεθνείς τοκογλύφους, προκειμένου να μακροημερεύσει πολιτικά και βλέπετε ότι θέλουν να τον επαφέρουν.

Είναι ο ίδιος, που ως γνωστόν -το λέω σε εσάς τους αριστερούς- ήταν εναντίον των ιδιωτικών πανεπιστημίων, αλλά αναγορεύτηκε επίτιμος διδάκτωρ σε ιδιωτικό πανεπιστήμιο της Τουρκίας, παρακαλώ, από τον κ. Ραχμί Κοτς ο οποίος είναι και σύμβουλος του Σουλτάνου Ερντογάν και πολύ φίλος του νυν Πρωθυπουργού.

Για να μην λέτε ότι βάλουμε μόνο και προσωποληπτούμε στον κ. Τσίπρα, θα ήθελα να αναφέρω ότι στα τέλη του 2018 ο κ. Κυριάκος Μητσοτάκης, αξιωματική αντιπολίτευση τότε, παραχώρησε συνέντευξη τύπου για το Μάτι, αν θυμάστε. Είπε: «Οι ευθύνες θα αποδοθούν, μην έχετε αμφιβολία».

Αδυνατά να αντιληφθώ τι σημαίνει «πολιτική ευθύνη», χωρίς παραίτηση. Η ευθύνη πρέπει να συνοδεύεται από πράξη, αλλιώς εξυπηρετεί μόνο επικοινωνιακές σκοπιμότητες, όπως το σόου του Πρωθυπουργού την ημέρα της Μαύρης Επετείου της Μεγάλης Δευτέρας.

Λόγια μεγάλων ανδρών. Στο χωριό μου έλεγαν: «Μεγάλη μπουκιά φάε, μεγάλες κουβέντες μη λες», κύριε Μητσοτάκη. Γιατί ως Πρωθυπουργός, σε συνέντευξη τύπου προχθές στον «Alpha», μετά από τις λαοσυνάξεις -όχι μόνο σε ελληνικές πόλεις, αλλά και σε άλλες πόλεις- ανέφερε στον «Alpha»: «Έχω αναλάβει τις πολιτικές ευθύνες, εγώ δεν κρύφτηκα ποτέ, στέκομαι μπροστά στον ελληνικό λαό, λέω την αλήθεια, όπως την αντιλαμβάνομαι εγώ».

Και όταν ρωτήθηκε, αγαπητοί μου, αν υπάρχει περίπτωση να παραιτηθεί, όπως έκαναν αξιόλογοι γείτονες Πρωθυπουργοί, ο ίδιος με φοβισμένο ύφος τρομαγμένου πτηνού είπε: «Όχι, δεν πρόκειται να παραιτηθώ». Το είπε χωρίς καμία ντροπή, καμία παραίτηση. Άλλωστε, τι Τσίπρας, τι Μητσοτάκης; Βίοι παράλληλοι.

Επανερχομαι στο νομοσχέδιο. Άκουσα την αξιότιμη συνάδελφο, την κ. Κεφαλά, η οποία αναφέρθηκε πάρα πολλές φορές στην Αγία Γραφή και ξεκινά από αυτό. Ξέρετε στο μυστήριο του γάμου πώς ξεκινάει ο παπάς; «Οι άνδρες αγαπάτε τας γυναίκας εαυτών», δηλαδή, να αγαπάτε τις γυναίκες σας, όπως ο Χριστός αγάπησε την Εκκλησία και έδωσε τη ζωή του για αυτήν. Αυτή είναι η χριστιανική ιδεολογία των ανδρών και των γυναικών και δεν υπάρχει τίποτα λιγότερο και τίποτα περισσότερο.

Μελέτησα, λοιπόν, προσεκτικά το εν λόγω νομοσχέδιο, το οποίο επιχειρεί την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη, της σχετικής κοινοτικής Οδηγίας, που θεσπίστηκε το 2022. Έρχεται εδώ με καθυστέρηση, όπως επισήμαναν οι συνάδελφοι και περιέχει διατάξεις, προκειμένου να εφαρμοστεί ποσόστωση για την εκπροσώπηση των δύο φύλων στα διοικητικά συμβούλια.

Στο άρθρο 6 -δεν τα λέω για χάριν συντομίας όλα τα άρθρα, τα είπε ο εκλεκτός μου συνάδελφος- περιγράφεται η διαδικασία επιλογής μελών διοικητικών συμβουλίων, η οποία προφανώς θα πρέπει να γίνεται, λέει, με βάση -ακούστε το αυτό- διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια. Και σας λέω, ποια είναι αυτά τα αντικειμενικά κριτήρια; Το είπαμε ότι έχουμε σοβαρές επιφυλάξεις πώς μπορεί να εφαρμοστεί η διάταξη αυτή και ποιο είναι το ζητούμενο; Ποια είναι τα διαφανή κριτήρια; Μόνο τα λέμε διαφανή κριτήρια; Ποια είναι;

Στο άρθρο 8, τονίσαμε ότι άστοχα -το είπε και η συνάδελφος μου πριν- επιβαρύνετε την υποχρέωση -ετήσια υποχρέωση μάλιστα- επιβολής ειδικής έκθεσης στην εταιρεία στην οποία θα αποτυπώνεται η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων. Κάθε χρόνο δουλειά δεν θα έχουν οι εταιρείες, θα δαπανούν και χρόνο και χρήμα για αυτήν την περίπτωση. Έτσι θα πάτε μπροστά την επιχειρηματικότητα;

Στο άρθρο 8, προβλέπονται οι δυσβάσταχτες κυρώσεις, μέχρι 3 εκατομμύρια ή 5% του συνολικού τζίρου των εταιρειών. Υπερβολικά αυστηρές κυρώσεις και ευθεία καταστρατήγηση συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της αναλογικότητας. Δηλαδή, στην πράξη δυνητικά μπορεί να οδηγηθεί μία εταιρεία σε οικονομική καταστροφή, εξαιτίας των δυσβάστακτων προστίμων, γιατί δε μπόρεσε ο επιχειρηματίας, επιχειρηματικά ίσως δεν του ταίριαζε για το business profile της εταιρείας του, να έχει περισσότερες γυναίκες στο διοικητικό του συμβούλιο.

Και είπαμε το παράδειγμα αν παραιτηθεί μια γυναίκα από το διοικητικό συμβούλιο, τι θα κάνει ο επιχειρηματίας; Θα ψάξει να βρει αντίστοιχα γυναίκα αν έχει άλλον άνδρα διαθέσιμο; Σας είπα το δικό μου παράδειγμα. Έχω έξι γιους, θα πέταγα τους δύο από το διοικητικό συμβούλιο για να βάλω γυναίκες; Να κοιτάτε την ουσία και όχι τον τύπο.

Στο άρθρο 9, εξασφαλίζεται ότι προκειμένου οι εισηγμένες εταιρείες να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε δημόσιες συμβάσεις, θα πρέπει πρώτα να έχουν εξασφαλίσει ισόρροπη εκπροσώπηση των δύο φύλων σε θέσεις στο διοικητικό συμβούλιο. Αναρωτιέμαι, κυρίες και κύριοι, τι σχέση έχει η δυνατότητα μιας εταιρείας να ανταποκριθεί με επάρκεια σε ένα δημόσιο έργο ή με ένα τυπικό προαπαιτούμενο τη στελέχωση του διοικητικού του συμβουλίου; Υποτίθεται ότι το ζητούμενο για το κράτος, αλλά και για τον καθέναν από εμάς για να κάνει μια δουλειά με μια εταιρεία θα πρέπει να είναι το τελικό αποτέλεσμα, η σωστή υλοποίηση του έργου και όχι να μένουμε σε τυπικές προϋποθέσεις, αποκλείοντας εταιρείες για λόγους άσχετους με αυτό καθ' αυτό τον σκοπό και το αντικείμενο της σύμβασης. Διαφωνώ κάθετα με αυτήν τη λογική. Εμείς στη Νίκη διαφωνούμε κάθετα με αυτά, τα οποία είναι ξεκάθαρα επιζήμια για τα συμφέροντα του Δημοσίου.

Στο άρθρο 10, έχουμε την επιβράβευση. Άλλο και εκείνο! Θα επιβραβεύονται, λέει, οι εταιρείες και θα τους χορηγείται και ειδικό σήμα ισότητας, το οποίο καταχωρείται και στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Δηλαδή, θα ξεχωρίζουμε σε καλά και κακά παιδιά τις εταιρείες και αντίστροφα θα τιμωρούνται; Θα έχουμε, δηλαδή, επιχειρήσεις με βούλα και με σήμα. Κάτι μου θυμίζει αυτό παλιά που λέγαμε καρπούζι με τη βούλα, τώρα θα έχουμε και τέτοια πράγματα με εσάς.

Στο άρθρο 14, γίνεται λόγος για αντιμετώπιση περιστατικών βίας και παρενόχλησης και τη διαδικασία διορισμού ή εκλογής μελών του διοικητικού συμβουλίου. Σωστά; Σωστά. Φαντάζομαι, όμως, ότι αυτό δεν θα αφορά μόνο τα θύματα γυναίκες, που όλο αυτό ακούω, αλλά θα επεκτείνεται και στην εφαρμογή σε θύματα άνδρες. Προχθές, είχαμε στην Πιερία μία γυναίκα, που σκότωσε και έθαψε τον άντρα της και ανακαλύφθηκε μετά το έγκλημα. Εγώ δεν θα το χαρακτηρίσω, όπως πέφτετε εσείς στην παγίδα της Αριστεράς, γυναικοκτονία ή ανδροκτονία και ο άνδρας και η γυναίκα είναι άνθρωποι και το έγκλημα λέγεται ανθρωποκτονία. Δεν θα πρέπει να χωρίζουμε εμείς τα φύλα. Τα φύλα είναι ίσα, μην τα χωρίζετε.

Και πάμε στο τελευταίο μέρος, στο τέταρτο μέρος του νομοσχεδίου, που έχει κατά την άποψή μου και το ευρύτερο ενδιαφέρον. Πιο συγκεκριμένα, αφορά πιλοτικά προγράμματα. Το άρθρο 20 αφορά πιλοτικά προγράμματα για την αναπηρία, την κινητική αναπηρία, την αναπηρία όρασης ακοής, το άρθρο 21 πιλοτικό

πρόγραμμα για τον αυτισμό. Στο άρθρο 22 παρατείνεται πάλι με πιλοτικό πρόγραμμα η ολοκλήρωση προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για τον προσωπικό βοηθό μάλιστα, πολύ σοβαρό ζήτημα, για άτομα δηλαδή με αναπηρία.

Και εδώ προκύπτει, αγαπητές μου, το εξής ερώτημα. Μετά την ολοκλήρωση, που σας το είπαμε πολλές φορές, της χρηματοδότησης από το πρόγραμμα, τι θα λέτε; Θα πάσουν τα άτομα με αναπηρία να χρειάζονται προσωπικό βοηθό; Λυπάμαι που το λέω, αλλά μας παρουσιάζετε την προσωρινότητα σαν εντυπωσιακή καινοτομία, σαν κοινωνική σοβαρή παρέμβαση. Την επόμενη μέρα τι θα πείτε σε αυτούς τους ανθρώπους ότι δεν υπάρχουν άλλα χρήματα, αλλά η ελληνική κοινωνία δεν είναι ικανή να σε στηρίξει, ότι δεν μπορεί να στηρίξει τα παιδιά της χωρίς τα χρήματα από την Ευρώπη; Αυτά θα πείτε; Αυτά που μας περιγράφετε δεν αποτελούν λύσεις μόνιμες και ουσιαστικές, αλλά συνιστούν απλά ασπιρίνες. Είναι σαν να κρύβετε ένα μείζον πρόβλημα κάτω από το χαλί, έχοντας την ψευδαίσθηση ότι επειδή δεν φαίνεται, εξαφανίστηκε το πρόβλημα διά μαγείας.

Έχουμε παιδιά, τα οποία έχουν διακόψει να πηγαίνουν σε τέτοιο σχολείο απασχόλησης πάνω, γιατί δεν ήσασταν εντάξει με τις οικονομικές διευθετήσεις. Το κάνατε, όμως. Η οικογένεια ήρθε σε εμένα και έκλαιγε, γιατί αυτά τα παιδιά το έχουν σαν διέξοδο να πηγαίνουν τέσσερις-πέντε ώρες να απασχολούνται εκεί. Είναι, όμως, κυρίως διέξοδος για τη μητέρα, η οποία ξεκουράζεται τρεις-τέσσερις ώρες.

Στο άρθρο 23, ήθελα να πω ότι προβλέπονται ρυθμίσεις σχετικά με την καταβολή επιδομάτων σε χρήμα προπληρωμένης κάρτας. Είναι μια εμμονή, βέβαια, της Κυβέρνησης οι άυλες και οι εγχρήματες συναλλαγές μέσω προπληρωμένης κάρτας. Υποχρεούσαι να καταναλώσεις, να ξοδέψεις, απαγορεύεται όμως μέσω της κάρτας αυτής να αποταμιεύσεις έστω και ένα μικρό ποσό. Παρεμποδίζει, όπως σας είπαμε, την ελευθερία των ανθρώπων και περιορίζεται σε ένα κράτος «πατερούλη» πάλι.

Συμπερασματικά, για άλλη μια φορά η Κυβέρνησή σας αντί να εμπνεύσει αντί να δώσει στήριξη και κίνητρα στην οικονομία να αναπτυχθεί, να προοδεύσει και να φέρει χρήμα στη χώρα, επιλέγει να της βάζει τρικλοποδιές και να την απειλεί με κυρώσεις, αποκλεισμούς, δυσβάσταχτα πρόστιμα. Η αντισυνταγματική αρχή της αναλογικότητας πάει περίπατο, καταργείται. Μιλάμε για έναν άκρατο κρατικό παρεμβατισμό, που περιορίζει την ιδιωτική πρωτοβουλία. Αυτό είναι καταφανώς άδικο, γιατί προφανώς υπάρχουν συγκεκριμένοι επιχειρηματικοί κλάδοι, όπου η αναζήτηση και εύρεση ανώτερου στελεχιακού δυναμικού και στα δύο φύλα εκ των πραγμάτων καθίσταται δυσχερής και συνάμα είναι εντελώς παράλογο και αδικαιολόγητο να υποχρεούται ο ιδιώτης να προσλάβει σε ανώτατες θέσεις της εταιρείας του άτομα συγκεκριμένου φύλου με τη λογική του να μην του επιβληθεί πρόστιμο αντί να πάρει τον καταλληλότερο.

Όσον δε αφορά το τέταρτο μέρος του νομοσχεδίου προκύπτει μία προσωρινή αίσθηση διευθέτησης εκκρεμοτήτων στη λογική να φαινόμαστε καλοί και ευαίσθητοι και να καρπωθούμε τα όποια κομματικά οφέλη, αδιαφορώντας για το μετά. Άλλωστε, άλλος θα έχει τότε την ευθύνη. Αυτό, όμως, ξέρουμε δεν τμιά, γιατί ο ανάπηρος πάντα δεν χρειάζεται την ανάγκη της κρατικής στήριξης.

Τον αναγκάζετε, όμως, να ζει με ένα διαρκές αίσθημα ανασφάλειας, διαρκές αίσθημα αβεβαιότητας, κράτους «πατερούλη» όπως είπαμε. Είναι δείγμα του πολιτισμού μιας κοινωνίας το πώς συμπεριφέρεται στα αδύναμα μέλη της. Και στο σημείο αυτό η βαθμολογία σας δεν είναι καλή, δεν είναι καθόλου καλή. Είναι κάτω από τη βάση.

Και τέλος, κύριε Πρόεδρε, εκφράζουμε κι εμείς τη συμπάραστασή μας στους σεισμοπαθείς στο Αιγαίο μας. Και θέλω στο σημείο αυτό να αναλογιστείτε και εσείς ως Κυβέρνηση και όσοι από δω πέρα μέσα, τις ευθύνες σας, διότι όταν νομοθετείτε, κύριε Μητσοτάκη, μην ξεχνάτε τον επιβλέποντα τη γη ποιών αυτήν τρέμει, τον Θεό. Μην ξεχνάτε «τον απτόμενον...», ορέων και καπνίζονται».

Γι' αυτό λοιπόν να νομοθετείτε, έχοντας συναίσθηση τις επιταγές της επιστήμης, τις επιταγές της φύσης και του νόμου που έθεσε ο Θεός.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο κ. Τσίμαρης από το ΠΑΣΟΚ. Και αμέσως μετά είναι ο κ. Καππάτος, ο κ. Οικονόμου, ο κ. Καπετάνος και η κ. Αχτσιόγλου.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΜΑΡΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα συζητούμε το δεύτερο νομοσχέδιο του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και στο πρώτο μέρος του νομοσχεδίου επί της ουσίας ενσωματώνουμε την Οδηγία 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών και σχετικά μέτρα στην ελληνική νομοθεσία.

Η ισότιμη εκπροσώπηση των γυναικών σε εισηγμένες εταιρείες αποτελεί σημαντικό ζήτημα για την προώθηση της ισότητας των φύλων στον επιχειρηματικό κόσμο. Οι γυναίκες συνεχίζουν να είναι υποεκπροσωπούμενες σε υψηλές θέσεις διοίκησης και σε διοικητικά συμβούλια μεγάλων εταιρειών και αυτό από μόνο του είναι ένα μεγάλο μειονέκτημα για τη λειτουργία των ίδιων των εταιρειών. Η γυναικεία εκπροσώπηση έχει αποδειχθεί ότι συμβάλλει στην καλύτερη λήψη των αποφάσεων, την ενίσχυση της καινοτομίας και τη βελτίωση της οικονομικής απόδοσης των εταιρειών.

Επίσης, η παρουσία γυναικών σε ηγετικές θέσεις βοηθά στη δημιουργία ενός πιο δίκαιου και πιο συμπεριληπτικού εργασιακού περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Δύο και πλέον χρόνια μετά η Οδηγία ως οφειλόμενο δεν νομοθετήθηκε εγκαίρως, παρότι τα κράτη μέλη όφειλαν να εκδώσουν και να δημοσιοποιήσουν έως τις 28 Δεκεμβρίου 2024 τις αναγκαίες νομοθετικές κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωση.

Αποτελεί βέβαια πεπατημένη τακτική και πολιτική σας η εκ των υστέρων και κυρίως με προχειρότητα νομοθέτηση. Αποδεικνύει την πολιτική και στρατηγική σας κατεύθυνση για την διακυβέρνηση της χώρας. Ο δρόμος για την ισότιμη εκπροσώπηση αποτελεί συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, του πολιτικού κόσμου και των οργανώσεων προώθησης της ισότητας των φύλων, ώστε να ξεπεραστούν προκαταλήψεις, αγκυλώσεις και τα εμπόδια που εξακολουθούν να υπάρχουν.

Η Κυβέρνηση οφείλει να έχει έγκαιρα αντανakλαστικά και να προάγει την ισότητα από επιλογή και όχι από συμμόρφωση. Φοβάμαι ότι από συμμόρφωση θα κληθούμε και σε αυτή την περίπτωση -και μάλιστα και με καθυστέρηση- να ενσωματώσουμε και την Οδηγία 2023/970 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενίσχυση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία αυτής της αξίας μέσω της μισθολογικής διαφοράς και των μηχανισμών επιβολής.

Το έμφυλο μισθολογικό χάσμα είναι μια πραγματικότητα και εσείς δύο χρόνια τώρα δεν έχετε ενσωματώσει τη σχετική Οδηγία. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία στην Ελλάδα οι γυναίκες αμείβονται κατά μέσο όρο 12,5% λιγότερο από τους άνδρες και οι μεγαλύτερες διαφορές στις αποδοχές παρατηρούνται στα ανώτερα διευθυντικά στελέχη. Δηλαδή, αυξάνονται τα προσόντα, αυξάνεται και το μισθολογικό χάσμα.

Άρα, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, μήπως θα πρέπει να νομοθετήσουμε έχοντας ολιστική προσέγγιση, αντιμετώπιση της ανισότητας ώστε να κάνουμε ουσιαστικά βήματα προόδου;

Στο δεύτερο μέρος του νομοσχεδίου εισηγείστε την τροποποίηση του προγράμματος «Κυψέλη» που αφορά τη λειτουργία των βρεφονηπιακών σταθμών και την αντικατάστασή του από το πρόγραμμα «Αθηνά». Στην περιγραφή του αναφέρεστε σε ένα ολιστικό παιδαγωγικό πρόγραμμα για την πρώιμη παιδική ηλικία. Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι το πρόγραμμα «Κυψέλη» νομοθετήθηκε από την Κυβέρνησή σας το 2021 και αφορούσε την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε βρεφικούς βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς. Μέχρι σήμερα, όμως, δεν εφαρμόστηκε καθόλου, αλλά έρχεστε και το αντικαθιστάτε. Αλήθεια, γιατί;

Στο άρθρο 26 αναφέρεται ότι ο ανιχνευτικός έλεγχος της γνωστικής ανάπτυξης των βρεφών και των νηπίων θα γίνεται μέσω ψυχομετρικού εργαλείου από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό. Όπως όμως μας ενημέρωσαν και οι φορείς στην αρμόδια επιτροπή, το εργαλείο δεν υπάρχει. Θα δημιουργηθεί, αφού θα γίνει η διαδικασία στάθμισης τους επόμενους μήνες, προκειμένου να ολοκληρωθούν ψυχομετρικοί έλεγχοι και στη συνέχεια θα γίνει η εκπαίδευση των παιδαγωγών για το πώς θα χορηγείται.

Άρα προκειμένου να καλύψουμε ασθμαίνοντας πόρους από το Ταμείο Ανάκαμψης και Επιθετικότητα -το οποίο είναι αμφίβολο αν τελικά το πετύχουμε με τον τρόπο που κυβερνάτε τη χώρα- νομοθετούμε με μία υποσχετική μέλλοντος. Και αυτό αφορά πρόγραμμα για βρέφη και νήπια, δηλαδή, ευάλωτες κοινωνικά ομάδες. Πραγματικά η λέξη «προχειρότητα» δεν μπορεί να αποτυπώσει το μέγεθος της εκούσιας και ακούσιας άγνοιάς σας.

Επίσης, δείχνετε ότι δεν θέλετε να δίνετε λύσεις, αλλά να κρατάτε εξαρτώμενες τις κοινωνικές ομάδες. Και αυτό φάνηκε όταν καταθέσατε τροπολογία το 2023 λίγο πριν τις εθνικές εκλογές για την αύξηση κατά 8% στα αναπηρικά επιδόματα του ΟΠΕΚΑ και του ΕΦΚΑ. Σπεύσατε κοινώς να θολώσετε τα νερά στους Έλληνες πολίτες, αφού προηγουμένως είχατε ανατιολόγητα απορρίψει την τροπολογία του ΠΑΣΟΚ τον Δεκέμβριο του 2022 για θεσμοθέτηση μόνιμου μηχανισμού αναπροσαρμογής.

Εμείς καταθέσαμε εκ νέου την τροπολογία, κυρία Υπουργέ, για θεσμοθέτηση μόνιμου μηχανισμού αναπροσαρμογής στα επιδόματα αναπηρίας που χορηγεί ο ΕΦΚΑ και ο ΟΠΕΚΑ, καθώς και στο ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Ο μηχανισμός είναι απαραίτητος προκειμένου να αποφευχθεί η περαιτέρω αύξηση κινδύνου φτώχειας των δικαιούχων και να υπάρξει ουσιαστική στήριξη των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, δεδομένου ότι και οι ίδιοι, όπως και τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας, έχουν να αντιμετωπίσουν ένα άνευ προηγουμένου κύμα ακρίβειας στα προϊόντα, την ενέργεια, τα καύσιμα και ούτω καθεξής. Και αυτή η ακρίβεια καθιστά αδύνατη την κάλυψη των βασικών καθημερινών τους αναγκών. Δεν είναι δυνατόν η αναπροσαρμογή των εν λόγω επιδομάτων να εξαρτάται από τον εκλογικό κύκλο ή τις διαθέσεις της εκάστοτε κυβέρνησης.

Σας καλούμε να την υιοθετήσετε, έτσι ώστε να αποδείξουμε ότι θέλουμε να δώσουμε μόνιμες λύσεις, να βοηθήσουμε τους κοινωνικά αδύνατους. Αμφιβάλλουμε γι' αυτό. Περιμένουμε να σας δούμε. Οι πολίτες βιώνουν μια πρωτόγνωρη κοινωνική ανισότητα, μια έλλειψη εμπιστοσύνης όσον αφορά στους θεσμούς και στη δικαιοσύνη. Και όλα αυτά έχουν την υπογραφή σας, την υπογραφή της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Καππάτος από τη Νέα Δημοκρατία και μετά είναι η κ. Οικονόμου.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΚΑΠΠΑΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στεκόμαστε σήμερα ενώπιον μιας σημαντικής μεταρρύθμισης, μιας πρωτοβουλίας που ενσωματώνει τη βαθύτερη ουσία της πολιτικής, την ουσιαστική βελτίωση της ζωής των πολιτών, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, την προαγωγή της ισότητας και της δικαιοσύνης.

Το παρόν σχέδιο νόμου σηματοδοτεί μια αποφασιστική στροφή προς μια κοινωνία πιο δίκαιη, πιο συμπεριληπτική, πιο ανθεκτική στις προκλήσεις του παρόντος και του μέλλοντος. Η σύγχρονη πολιτεία έχει χρέος να δημιουργεί προϋποθέσεις για τη μέγιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της. Κάθε πολίτης ανεξάρτητα από το φύλο του πρέπει να έχει ίσες ευκαιρίες συμμετοχής στις θέσεις ευθύνης.

Στον επιχειρηματικό κόσμο οι γυναίκες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια στην ανέλιξη τους, παρά τα αδιαμφισβήτητα προσόντα και τις ικανότητές τους. Η ισόρροπη εκπροσώπηση στα διοικητικά συμβούλια των μεγάλων επιχειρήσεων αποτελεί ζήτημα δημοκρατίας, οικονομικής ανάπτυξης και αξιοκρατίας. Η θέσπιση ποσοστώσεων λειτουργεί ως καταλύτης για την αποκα-

τάσταση μιας διαχρονικής ανισορροπίας και συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός πιο σύγχρονου και δίκαιου εργασιακού περιβάλλοντος.

Η συμμετοχή των γυναικών σε θέση ευθύνης δεν είναι μια αφηρημένη έννοια ή μια τυπική συμμόρφωση με διεθνείς οδηγίες. Μελέτες έχουν αποδείξει ότι οι εταιρείες που προωθούν τη γυναικεία εκπροσώπηση στα κέντρα αποφάσεων καταγράφουν υψηλότερη κερδοφορία, ισχυρότερη ανθεκτικότητα σε κρίσεις και μεγαλύτερη προσαρμοστικότητα στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς.

Η αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων ταλέντων αποτελεί μονόδρομο για μια οικονομία που επιδιώκει να είναι ανταγωνιστική, βιώσιμη και δυναμική. Το παρόν σχέδιο νόμου όμως δεν εξαντλείται στη διασφάλιση της ισότητας των φύλων στις επιχειρήσεις. Έχει βαθιά κοινωνικό χαρακτήρα και διευρύνει το πλαίσιο της κρατικής παρέμβασης, εστιάζοντας σε ομάδες πληθυσμού που αντιμετωπίζουν ουσιαστικές προκλήσεις στην καθημερινότητά τους.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ**)

Η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία αναβαθμίζεται μέσω στοχευμένων δράσεων που αφορούν τόσο τον ιδιωτικό όσο και τον δημόσιο χώρο. Η δυνατότητα πρόσβασης στην εργασία, στην εκπαίδευση, στις υπηρεσίες αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα και βασική προϋπόθεση για την κοινωνική ένταξη και την αυτονομία. Τα προγράμματα που ενισχύουν τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας αποκτούν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα μέσα από τη θεσμοθέτηση εξειδικευμένων διαμεσολαβητών, που θα στηρίζουν τόσο τους εργαζόμενους όσο και τις επιχειρήσεις που επιθυμούν να δημιουργήσουν ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον.

Η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού μιας χώρας δεν αφορά μόνο τις μεγάλες εταιρείες και τα διοικητικά τους συμβούλια, αλλά και κάθε εργαζόμενο που αξίζει μια ευκαιρία να προσφέρει και να προοδεύσει. Το βλέμμα της πολιτείας στρέφεται επίσης στη βάση της κοινωνικής πυραμίδας, εκεί που διαμορφώνονται οι αυριανοί πολίτες. Η πρώιμη παιδική αγωγή και φροντίδα αποτελεί κρίσιμο πεδίο παρέμβασης, διότι η ποιότητα της εκπαίδευσης και των ερεθισμάτων που λαμβάνει ένα παιδί στα πρώτα χρόνια της ζωής του καθορίζει τη μετέπειτα ανάπτυξη του.

Το νέο παιδαγωγικό πλαίσιο που εισάγεται αναβαθμίζει τις υπηρεσίες που παρέχονται στους βρεφικούς και παιδικούς σταθμούς, θέτοντας στο επίκεντρο τη γνωστική, ψυχοκοινωνική και κινητική ανάπτυξη των παιδιών. Μέσα από την επιμόρφωση των παιδαγωγών, την ενσωμάτωση σύγχρονων εκπαιδευτικών προσεγγίσεων και την καλλιέργεια ενός συμπεριληπτικού περιβάλλοντος διασφαλίζεται ότι κάθε παιδί, ανεξαρτήτως των αφετηριών του, θα έχει την απαραίτητη υποστήριξη για να αναπτυχθεί ολόπλευρα. Το όφελος μιας τέτοιας μεταρρύθμισης δεν περιορίζεται σε ατομικό επίπεδο, αλλά αντανakλάται συνολικά στην κοινωνία, αφού δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τη μείωση των ανισοτήτων και την ενίσχυση της κοινωνικής κινητικότητας.

Μια σύγχρονη κοινωνική πολιτική οφείλει επίσης να αξιοποιεί τις δυνατότητες που παρέχει η ψηφιακή τεχνολογία για να καταστήσει τις υπηρεσίες της πιο αποτελεσματικές και προσβάσιμες. Το σχέδιο νόμου εισάγει νέες τεχνολογίες στη διαχείριση των κοινωνικών παροχών, διασφαλίζοντας ταχύτητα, διαφάνεια και αποφυγή καταχρήσεων. Οι διαδικασίες γίνονται πιο απλές, οι δικαιούχοι αποκτούν μεγαλύτερη ευκολία στην πρόσβαση στις παροχές τους και τα φαινόμενα αδικαιολόγητης σπατάλης ή εκμετάλλευσης περιορίζονται σημαντικά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κοινωνική πολιτική δεν μπορεί να είναι ένα άθροισμα αποσπασματικών μέτρων. Οφείλει να είναι ολοκληρωμένη, μεθοδική και να στηρίζεται σε αρχές που αντέχουν στον χρόνο. Το νομοσχέδιο αυτό εκφράζει μια ολιστική προσέγγιση, συνδυάζοντας την ισότητα των φύλων, την κοινωνική ένταξη των ευάλωτων ομάδων, την επένδυση στην εκπαίδευση και την αξιοποίηση της τεχνολογίας για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των κρατικών παρεμβάσεων. Η ευθύνη μας είναι να χτίσουμε μια κοινωνία που προάγει την αξιοκρατία, την αλληλεγγύη

και τη διαφάνεια. Μια κοινωνία όπου κάθε πολίτης θα έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει τις ικανότητές του χωρίς εμπόδια, χωρίς διακρίσεις, χωρίς περιττές γραφειοκρατικές δυσκολίες.

Το μέλλον ανήκει στις κοινωνίες που επενδύουν στους ανθρώπους τους, που διασφαλίζουν ότι κανένα ταλέντο δεν παραμένει ανεκμετάλλευτο, που δίνουν πραγματικές ευκαιρίες σε όλους. Αυτή η μεταρρύθμιση είναι ένα βήμα προς αυτή την κατεύθυνση, είναι ένα βήμα προόδου, ένα βήμα ανάπτυξης, ένα βήμα προς μια κοινωνία που οι αξίες της δικαιοσύνης, της ισότητας και της συνοχής γίνονται πράξη. Με αυτές τις σκέψεις καλώ όλους τους συναδέλφους να στηρίξουν το νομοσχέδιο, δίνοντας σχήμα και περιεχόμενο σε ένα όραμα που αφορά το παρόν και το μέλλον της χώρας μας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Καππάτο.

Καλείται στο Βήμα η κ. Θωμαΐς Οικονόμου Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας. Θα ακολουθήσουν ο κ. Καπετάνος και μετά η κ. Αχτσιόγλου, Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος.

ΘΩΜΑΪΣ (ΤΖΙΝΑ) ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας τώρα, όπως και κατά την προηγούμενη τετραετία, έκανε και συνεχίζει να κάνει τα μεγαλύτερα άλματα που έχουν καταγραφεί ποτέ στη βελτίωση της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις διοικητικής ευθύνης, φέρνοντας θετικές αλλαγές τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Υπογραμμίζω αυτό το κρίσιμο σημείο γεγονός γιατί, αν άκουγε κανείς τις τοποθετήσεις της Αντιπολίτευσης στην επιτροπή κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου, θα πίστευε ότι η Ελλάδα αν όχι ουραγός τουλάχιστον βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ό,τι αφορά την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών.

Η πραγματικότητα βέβαια είναι τελείως διαφορετική. Ξεκινώ από το Δημόσιο για το οποίο το 2021 ο τότε αρμόδιος Υπουργός Εσωτερικών, ο κ. Μάκης Βορίδης, ενημέρωνε τη Βουλή ότι το ποσοστό των γυναικών που κατέχουν διευθυντικές θέσεις στον δημόσιο τομέα ανερχόταν σε 54% με αυξητικές τάσεις, όταν, θυμίζω, το 2013 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 49%. Άρα πράγματι υπήρξε ήδη από τότε μία αξιοσημείωτη πρόοδος, η οποία συνεχίζεται τα τελευταία χρόνια. Αν μάλιστα κρίνουμε από πρόσφατα στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας για τις τοποθετήσεις διευθυντών σε σχολικές μονάδες στη δημόσια εκπαίδευση, το ποσοστό γυναικών σε διευθυντικές θέσεις έφτασε το 60%. Άρα θα ήταν μίζερο να επιμένει κανείς ότι η επαγγελματική εξέλιξη των γυναικών στη χώρα μας είναι δήθεν στάσιμη, όπως ισχυρίζεται η Αντιπολίτευση.

Κυρίες Υπουργοί, το παρόν νομοσχέδιο προφανώς έρχεται να προωθήσει περαιτέρω τη θέση των γυναικών σε υψηλούς ρόλους διοίκησης και στον ιδιωτικό τομέα. Θυμίζω ότι ήταν η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη που το 2020 μίλησε στην πρωτοπορία των ευρωπαϊκών κρατών με την εισαγωγή ως ελάχιστης ποσότητας του 25% για την εκπροσώπηση των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια εισηγμένων εταιρειών. Ένα κατόφλι το οποίο τελικά καταφέραμε να ξεπεράσουμε, καθώς το 2023 το ποσοστό αυτό έφτασε το 28%.

Σήμερα πλέον στόχος της πολιτείας με το παρόν σχέδιο νόμου είναι να πάει την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών ακόμα πιο πέρα. Βασική επιδίωξη της Κυβέρνησης είναι να αυξηθεί το ποσοστό εκπροσώπησης των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια εισηγμένων εταιρειών στο 33%.

Πιο συγκεκριμένα με τα άρθρα 1 έως 17 του νομοσχεδίου ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο ευρωπαϊκή Οδηγία για την υποχρεωτική συμμετοχή των γυναικών σε διοικητικά συμβούλια εταιρειών που απασχολούν πάνω από διακόσιους πενήντα εργαζόμενους και έχουν ετήσιο τζίρο τουλάχιστον 50 εκατομμυρίων ευρώ ή ισολογισμό τουλάχιστον 43 εκατομμυρίων ευρώ. Για τα διοικητικά συμβούλια των εν λόγω μεγάλων εισηγμένων, όπου συμμετέχουν τρία ή περισσότερα εκτελεστικά μέλη, στο 33% των

γυναικών θα περιλαμβάνεται υποχρεωτικά και ένα τουλάχιστον εκτελεστικό μέλος, μία γυναίκα δηλαδή, με ενισχυμένο διοικητικό ρόλο στο στρατηγικό επίπεδο λήψης αποφάσεων.

Εδώ το νομοσχέδιο είναι σαφές. Στόχος μας δεν είναι η άκριτη εφαρμογή ποσοστώσεων, αλλά η πραγμάτωση της αρχής της αξιοκρατίας. Γιατί αυτό που επιδιώκουμε είναι να εξασφαλίσουμε ότι οι αξίες γυναίκες δεν θα αποκλείονται από θέσεις υψηλής ευθύνης λόγω φύλου. Με άλλα λόγια το φύλο δεν θα είναι ο καθοριστικός παράγοντας επιλογής, αλλά θα πρέπει να υπάρχουν και τα αντίστοιχα προσόντα. Γιατί δυστυχώς δεν είναι λίγες οι φορές που σε αρκετά εργασιακά περιβάλλοντα καθόλα αξίες γυναίκες δεν μπόρεσαν να φτάσουν στο επαγγελματικό επίπεδο που δικαιούνταν ακριβώς λόγω τέτοιων αρνητικών σεξιστικών διακρίσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το δεύτερο αλλά όχι έσχατο μέρος του νομοσχεδίου έχει και αυτό έναν έντονα κοινωνικό χαρακτήρα. Με τα άρθρα 18 έως 24 εισάγονται ρυθμίσεις για τη βέλτιστη υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρίες και χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης. Ξεχωρίζω από αυτά: Υλοποιείται το πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας σε χώρους κατοικίας και εργασίας ατόμων με ειδικές ανάγκες και η αντίστοιχη πρωτοβουλία του αρμόδιου Υπουργείου για τη βελτίωση της προσβασιμότητας δημοσίων κτιρίων, μία αναγκαιότητα για όλους τους συνανθρώπους μας με κινητικά προβλήματα. Επίσης, συνεχίζεται το πιλοτικό πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός» για άτομα με ειδικές ανάγκες που ξεκίνησε το 2022 και του οποίου η δεύτερη πιλοτική φάση παρατείνεται μέχρι την ολοκλήρωση του Ταμείου Ανάκαμψης.

Ιδιαίτερα για το τελευταίο, κυρία Υπουργέ, γνωρίζοντας την τεράστια ευαισθησία σας για τους πλέον ευάλωτους, θα ήθελα να εξετάσετε τρόπους επιτάχυνσης της καθολικής εφαρμογής του προγράμματος με την πανελλαδική επέκταση του «Προσωπικού Βοηθού» για άτομα με ειδικές ανάγκες και τη μόνιμη παροχή αυτής της πολύτιμης υπηρεσίας σε όλους όσοι την έχουν ανάγκη.

Κλείνοντας, θα ήθελα, κυρία Υπουργέ, να θέσω ένα θέμα με το οποίο γνωρίζω ότι έχετε ασχοληθεί επιστημονικά το 2024. Αναφέρομαι στο ζήτημα της παράτασης συμβάσεων κυρίως βοηθητικού προσωπικού που καλύπτει τις αυξημένες ανάγκες προνοιακών ιδρυμάτων, όπως είναι το Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Ευρυτανίας. Πέρυσι ψηφίσαμε -και πολύ σωστά- την παράταση των συμβάσεων του επικουρικού προσωπικού που είχε προσληφθεί λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού. Οι εργαζόμενοι του Γηροκομείου Καρπενησίου μου έθεσαν πριν λίγες μέρες την ανάγκη παράλληλης παράτασης και για τους επικουρικούς εκείνους που δεν υπάγονται στις ειδικές διατάξεις περί Covid.

Νομίζω, κυρία Υπουργέ, ότι ειδικά για τα προνοιακά μας ιδρύματα, τα οποία αντιμετωπίζουν -όπως όλοι γνωρίζουμε- σημαντικές προκλήσεις, κάθε εργαζόμενος τους είναι πολύτιμος, γι' αυτό και θα ήθελα να εξετάσετε τη δυνατότητα παραμονής όλων των συμβασιούχων σε φορείς πρόνοιας και το 2025, προκειμένου να διευκολύνουμε την εύρυθμη λειτουργία τους υπέρ των πλέον ευάλωτων, όπως είναι οι περιθαλπόμενοι στο Γηροκομείο Καρπενησίου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Οικονόμου.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Χρήστος Καπετάνος, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΠΕΤΑΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε σήμερα ενώπιον μιας σημαντικής νομοθετικής πρωτοβουλίας, ενός σχεδίου νόμου που δεν αποτελεί απλά μια τυπική εναρμόνιση με τις επιταγές του ευρωπαϊκού δικαίου, αλλά μια τολμηρή μεταρρύθμιση που στοχεύει στη θεμελίωση μιας κοινωνίας ίσων ευκαιριών. Η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στις διευθυντικές θέσεις των μεγάλων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων δεν είναι απλά ένα ζήτημα δικαιοσύνης, είναι μια αναγκαία συνθήκη για την οικονομική πρόοδο, την κοινωνική συνοχή και τη διασφάλιση

ενός σύγχρονου, ανταγωνιστικού, επιχειρησιακού περιβάλλοντος.

Το παρόν σχέδιο με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2022/2381 θέτει ξεκάθαρες προϋποθέσεις και δεσμεύσεις. Το υποεκπροσωπούμενο φύλο στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών θα πρέπει να καλύπτει πλέον τουλάχιστον το 33%, ενώ επιβάλλεται και η παρουσία ενός εκτελεστικού μέλους του υποεκπροσωπούμενου φύλου. Με τη ρύθμιση αυτή διασφαλίζουμε ότι οι εκπρόσωποι του φύλου που διαχρονικά στερούνται θέσης ευθύνης, παρά τα αδιαμφισβήτητα προσόντα τους, θα έχουν πλέον πρόσβαση εκεί που λαμβάνονται οι αποφάσεις.

Κάποιοι ίσως πουν ότι η ποσόστωση ίσως αντίκειται στην αρχή της αξιοκρατίας. Η απάντηση νομίζω ότι είναι ξεκάθαρη: Δεν μπορεί να θεωρείται αξιοκρατικό ένα σύστημα που κρατά μακριά από τις ηγετικές θέσεις ικανές και καταρτισμένες γυναίκες. Άλλωστε, η ίδια η συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιτρέπει τη λήψη θετικών μέτρων όπως αυτό που εισάγουμε, για να διορθωθούν ιστορικές ανισότητες. Στο Σύνταγμά μας, στο άρθρο 116 παράγραφος 2, υπάρχει σαφής πρόβλεψη ότι η πολιτεία οφείλει να λαμβάνει μέτρα για την αποκατάσταση της πραγματικής ισότητας. Το παρόν νομοσχέδιο το κάνει αυτό.

Όμως, δεν σταματά μόνο εκεί. Προχωρά ένα βήμα ακόμα, θεσπίζοντας το «Σήμα Ισότητας», μια καινοτόμο πρωτοβουλία που θα καταχωρείται στο ΓΕΜΗ και θα απονέμεται στις εταιρείες που συμμορφώνονται με τις νέες απαιτήσεις ισόρροπης εκπροσώπησης. Πρόκειται για μια έμπρακτη επιβράβευση που θα ενισχύει την εταιρική κουλτούρα ευθύνης και ισότητας και θα αποτελέσει δείκτη κοινωνικής ευθύνης.

Ταυτόχρονα, εισάγεται άλλος ένας θεσμός, η δημιουργία του Ταμείου Ισότητας των Φύλων, όπου θα συγκεντρώνονται πόροι και πρόστιμα που επιβάλλονται από τη μη τήρηση των κανόνων αυτών. Τα έσοδα αυτά θα διατίθενται αποκλειστικά για την προώθηση της έμφυλης ισότητας και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Δεν αρκεί δηλαδή να μιλάμε για την ισότητα, πρέπει να την υποστηρίζουμε και εμπράκτως και το νομοσχέδιο είναι προς αυτήν την κατεύθυνση.

Όμως, κυρίες και κύριοι, η κοινωνική συνοχή ούτε αρχίζει ούτε σταματά στην ισότητα των φύλων, γι' αυτό και στο τέταρτο μέρος του νομοσχεδίου περιλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσα από καινοτόμες κοινωνικές πολιτικές. Μεταξύ αυτών, το πιλοτικό πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός» για άτομα με αναπηρία που διασφαλίζει τη βιώσιμη παροχή υπηρεσιών προσωπικής βοήθειας, καθώς και η υποστήριξη της απασχόλησης ατόμων με αυτισμό, μια πρωτοβουλία που εισάγει δομές υποστήριξης στην αγορά εργασίας για συμπολίτες μας που χρειάζονται επιπλέον τη στήριξη της πολιτείας.

Ιδιαίτερη αναφορά σε αυτό το νομοσχέδιο πρέπει να γίνει και στο πρόγραμμα «Αθήνα», το οποίο έρχεται να αναβαθμίσει τις υπηρεσίες φροντίδας και αγωγής στην πρώιμη παιδική ηλικία, ένα ολιστικό, όπως ειπώθηκε, πρόγραμμα που δεν αφορά μόνο τα παιδιά, αλλά και τους παιδαγωγούς και τους γονείς, θέτοντας τις βάσεις για μια ποιοτική προσχολική εκπαίδευση.

Πέραν αυτών, με το νομοσχέδιο αυτό έρχεται προς ψήφιση και μια σημαντική τροπολογία η οποία αφορά το πρόγραμμα της δημογραφικής ανάπτυξης με αντικείμενο την οικονομική ενίσχυση μονοπρόσωπων και πολυπρόσωπων νοικοκυριών που μεταφέρουν την κύρια κατοικία τους και το κέντρο των βιοτικών τους δραστηριοτήτων από δήμους ή δημοτικές ενότητες της Επικράτειας σε περιοχές των Δήμων Σουφλίου, Διδυμοτείχου και Ορεστιάδας. Είναι ένα πρόγραμμα το οποίο για πρώτη φορά βρίσκεται σε μια πολύ σωστή κατεύθυνση και αφορά το να δώσουμε κίνητρα σε συμπολίτες μας να πάνε να μείνουν σε χωριά. Ξεκινάει το πρόγραμμα από τα χωριά του Έβρου, που βεβαίως για λόγους ευνόητους είναι απαραίτητο να γίνει. Όμως, είναι η πρώτη φορά που η πολιτεία θεσπίζει τέτοια κίνητρα.

Πραγματικά θέλω να συγχαρώ την Υπουργό, τη Σοφία Ζαχαράκη, που κάνει μια εξαιρετική δουλειά σε αυτό, και την Υφυπουργό, την Κατερίνα Παπακώστα, διότι για το δημογραφικό ζήτημα, που τόσο έντονα έχει μπει στη ζωή μας, και για τις συνέπειές του για πρώτη φορά υπάρχει μια αντιμετώπιση. Έχουμε ξεκινήσει να το συζητάμε και να προτείνουμε λύσεις, λύσεις οι

οποίες είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και νομίζω ότι θα έρθουν και άλλα πράγματα ακόμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα με πολλή προσοχή και τα κόμματα της Αντιπολίτευσης σήμερα και άκουσα πάλι κριτική, μια μικροπολιτική εκμετάλλευση ότι ίσως άργησε να έρθει το νομοσχέδιο. Άκουσα να λέει η εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ ότι η ανεργία στις γυναίκες σήμερα είναι 13%. Εγώ δεν θέλω να θυμίσω πόσο ήταν η ανεργία στις γυναίκες στο 2018 και το 2019 επί ΣΥΡΙΖΑ, γιατί ήταν κοντά στο 30%.

Όμως, δεν είναι αυτό το ζήτημά μας. Είναι ότι κάποια θέματα, κάποια ζητήματα, τα οποία δεν έχουν χρώμα, πρέπει να τα αντιμετωπίζουμε με τη σοβαρότητα και την υπευθυνότητα που πρέπει, με μέτρα συγκεκριμένα, με πρωτοβουλίες μετρήσιμες και με πολιτικές που έχουν ουσία και αποτέλεσμα.

Γι' αυτόν τον λόγο στηρίζουμε το νομοσχέδιο αυτό γιατί είναι ένα βήμα μπροστά, ένα βήμα προς την ισότητα, την κοινωνική συνοχή και την αξιοκρατία και είμαι βέβαιος ότι αυτή η μεταρρύθμιση δεν θα αλλάξει μόνο τις επιχειρήσεις. Δεν αναφέρεται μόνο στις επιχειρήσεις, αναφέρεται στην ελληνική κοινωνία και όλοι μαζί μπορούμε να κάνουμε πολλά γιατί αυτά που μας ενώνουν είναι περισσότερα από αυτά που μας χωρίζουν. Απλά αυτά που μας χωρίζουν είναι εντονότερα και πρέπει να το αντιληφθούμε και μέσα σε αυτή τη Βουλή.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Καπετάνο.

Καλείται στο Βήμα η κ. Έφη Αχτσιόγλου, Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος της Νέας Αριστεράς. Θα ακολουθήσουν η κ. Σκόνδρα, ο κ. Παπαθανάσης, η κ. Αποστολάκη και μετά η Υπουργός κ. Ζαχαράκη.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΕΦΗ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η χθεσινή εκλογή του κ. Τασούλα επιβεβαιώνει τη βαθιά θεσμική και πολιτική κρίση στην οποία βρίσκεται η χώρα, διότι στις μέρες της πρωθυπουργίας του κ. Μητσοτάκη είναι λογικό, είναι αρμόζον ο πρώτος τη τάξει πολιτειακός παράγοντας της χώρας να είναι ένα πρόσωπο το οποίο έχει αποτελέσει κομμάτι του μηχανισμού συγκάλυψης στο έγκλημα των Τεμπών, στο σκάνδαλο των υποκλοπών και στο ναυάγιο της Πύλου. Στην εποχή της πρωθυπουργίας του κ. Μητσοτάκη είναι λογικό και αρμόζον ο πρώτος τη τάξει πολιτειακός παράγοντας της χώρας, αυτός που το Σύνταγμα λέει ότι είναι ο ρυθμιστής του πολιτεύματος, να είναι το πρόσωπο που έχει πρωταγωνιστήσει σε κομβικές υποθέσεις προσβολής του κράτους δικαίου και έχει λειτουργήσει εντελώς αντιθεσμικά, προκειμένου να υποστηρίξει εκτροπές του κ. Μητσοτάκη. Είναι λογικό και αρμόζον αυτό το πρόσωπο να εκλέγεται από μια απλή πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας για να έχει το ανώτατο πολιτειακό αξίωμα.

Και ακούσαμε τον κ. Τασούλα χθες έχοντας αναλάβει το αξίωμα να λέει ότι η πολιτική δίνει δυνατότητες προσφοράς και παραδείγματος. Μάλιστα. Μόνο που το δικό του παράδειγμα από την προηγούμενη του θέση του Προέδρου της Βουλής δεν θα έλεγα ότι ήταν και το καλύτερο δυνατό. Θύμωσε τον Χρήστο Ράμμο από το να καταθέσει στη Βουλή όσα ήξερε, δέχθηκε ότι η ΕΥΠ δεν θα λογοδοτεί πουθενά, δεν θα λογοδοτεί ούτε στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, φέρει την ευθύνη για την Εξεταστική Επιτροπή στα Τέμπη -ξέρετε αυτή την επιτροπή που ο ίδιος ο κ. Μητσοτάκης είπε ότι ήταν η κακή στιγμή της Βουλής- και αποδείχθηκε ότι έδινε και λεφτά της Βουλής, των πολιτών δηλαδή, σε ιερείς και άλλους φορείς της εκλογικής του περιφέρειας στα Γιάννενα.

Αυτό το πρόσωπο χρήσατε χθες, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, μόνοι σας να έχει το ανώτατο πολιτειακό αξίωμα στη χώρα. Αυτή είναι η κατάσταση στην οποία έχουν βρεθεί οι θεσμοί και το πολιτικό σύστημα στη χώρα μας.

Και νομίζω ότι είναι η πιο κραυγαλέα ίσως μέχρι τώρα στιγμή εκδήλωσης ενός μοντέλου άσκησης πολιτικής, γιατί εδώ δεν μιλάμε για ένα συμβάν, εδώ μιλάμε για ένα μοντέλο άσκησης πολιτικής που έχει όχι πια τα χαρακτηριστικά μιας κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, που έχει αντίβαρα, που έχει βασικό σεβασμό σε

τουλάχιστον στοιχειώδη των θεσμών και της λειτουργίας του κράτους δικαίου, αλλά έχει τα χαρακτηριστικά καθεστωτικής λειτουργίας. Και χαρακτηριστικά καθεστωτικής λειτουργίας έχουν και οι πρακτικές της αποσιώπησης, της συγκάλυψης, της εκτόξευσης κατηγοριών σε όποιον τύχει να ζητάει στοιχεία, απαντήσεις, δεδομένα ή να θέτει ερωτήματα ότι αυτός είναι συνωμοσιολόγος, ότι είναι εχθροπαθής της Κυβέρνησης.

Αυτά είναι χαρακτηριστικά ενός μοντέλου λειτουργίας και διακυβέρνησης του κ. Μητσοτάκη και το βλέπουμε κατ' εξακολούθηση στο έγκλημα των Τεμπών σε τρία επίπεδα από την αρχή, την Κυβέρνηση και τον Πρωθυπουργό να προκαταλαμβάνει τις αποφάσεις της δικαιοσύνης και των επιστημών.

Και μου κάνει πραγματική εντύπωση που ακούω τελευταία τους Υπουργούς της Νέας Δημοκρατίας που λένε: «Μη μιλάτε και προκαταλαμβάνετε τη δικαιοσύνη». Μα, ποιος προκατέλαβε τη δικαιοσύνη; Ποιος ήταν ο ένας και ο μόνος που προκατέλαβε τη δικαιοσύνη; Πρώτος δεν ήταν ο κ. Μητσοτάκης; Δεν βγήκε ο κ. Μητσοτάκης την επόμενη μέρα του εγκλήματος και είπε ότι είναι ανθρωπινό λάθος; Δεν έλαβε ο ίδιος απόφαση η οποία δεν τον αντιστοιχεί; Δεν είπε ότι δεν υπήρχε εύφλεκτο υλικό στην εμπορική αμαξοστοιχία; Ο ίδιος δεν τα είπε όλα ως να είναι ο ίδιος κριτής της υπόθεσης; Άρα, ο πρώτος ο οποίος κακοποίησε τον ρόλο της δικαιοσύνης και ο μόνος στην πραγματικότητα ήταν ο ίδιος ο Πρωθυπουργός.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό αυτής της διαδικασίας είναι ενέργειες συγκάλυψης, αλλοίωσης, παραποίησης στοιχείων από τον τόπο του δυστυχήματος, μη διαφύλαξης όλων αυτών των στοιχείων και του τόπου που θα έπρεπε να έχουν διαφυλαχθεί απείραχτα, απόφια για να μπορέσει να γίνει η έρευνα της δικαιοσύνης, αυτή για την οποία ομνύετε τώρα ότι πρέπει να γίνει χωρίς παρεμβάσεις.

Μα, πώς να γίνει η έρευνα; Πώς να γίνει έρευνα όταν δεν έχει φροντίσει η διοίκηση για τη δικιά της δουλειά; Γιατί δικιά της δουλειά είναι αυτή. Μη μιλάμε μόνο για τη δικαιοσύνη. Δικιά της δουλειά είναι, της διοίκησης, του Υπουργείου, της Κυβέρνησης, της Αστυνομίας να διαφυλάξει τον χώρο και τα στοιχεία, ώστε να μπορέσει να γίνει αυτή η έρευνα: μπάζωμα, μονταρισμένα ηχητικά, απομάκρυνση χωμάτων και άλλων υλικών, ακόμη και καταγγελίες αστυνομικών ότι δέχονται άνωθεν πιέσεις για να μπορέσει να επιτραπεί το μπάζωμα, καθυστερήσεις από την Αρχή Διερεύνησης των Ατυχημάτων σε ένα σημείο πλέον που έχει καταφανώς αλλοιωθεί, εξαφάνιση βίντεο από τον εμπορικό σταθμό. Αυτά όλα είναι ενέργειες της διοίκησης ή παραλείψεις της διοίκησης, δηλαδή υμών, της Κυβέρνησης.

Και το τρίτο χαρακτηριστικό της υπόθεσης είναι η επίθεση σε όποιον τολμά να αντιδράσει, σε όποιον ζητά απαντήσεις, δικαιοσύνη, αλήθεια, ακόμη και στους συγγενείς των θυμάτων.

Και σήμερα δύο χρόνια μετά το δυστύχημα, αφού ούτε ο ΟΣΕ ούτε ο Υπουργείο που τον εποπτεύει ούτε η Αστυνομία -διοικητικά όργανα είναι όλα αυτά, ευθύνη έχει η Κυβέρνηση για όλα αυτά, το λέω ξανά γιατί ακούω τη γνωστή καραμέλα περί δικαιοσύνης- ούτε οποιαδήποτε υπηρεσία και η αρχή έχουν την ευθύνη δεν διασφάλισαν ότι δεν θα χαθεί ούτε ένα βίντεο από την εμπορική αμαξοστοιχία, ερχόμαστε τώρα σήμερα όλοι έκθαμβοι -πολιτικοί, συγγενείς των θυμάτων, πολίτες και αφού βλέπαμε ότι στέλνονταν τόσο καιρό λάθος βίντεο για μια υπόθεση, της οποίας ήταν το πλέον κρίσιμο στοιχείο μάλλον αυτό, και αφού πέρασαν μήνες και πρακτικά δεν έχει διασωθεί κάτι που θα μπορούσε να ανακτηθεί, έρχονται στη δημοσιότητα βίντεο αμφιβόλου γνησιότητας, αμφιβόλου αξιοπιστίας που λέει ότι κατείχε η εταιρεία σεκιούριτι όλο αυτό το διάστημα τα οποία ισχυρίζεται ότι είναι από την εμπορική αμαξοστοιχία από το βράδυ της σύγκρουσης.

Πού ήταν η εταιρεία σεκιούριτι όλα αυτά τα χρόνια; Σε άλλη χώρα; Πού ήταν η Αστυνομία και οι αρμόδιες αρχές αυτά τα δύο χρόνια για την έρευνα; Δεν ξέρανε, δεν μάθανε, δεν γνώριζαν πού υπήρχαν κάμερες στο δίκτυο για να πάρουν κάθε διαθέσιμο υλικό από την πρώτη στιγμή; Πού ήταν ο ΟΣΕ, Πού ήταν το Υπουργείο, η Κυβέρνηση που εποπτεύει; Ούτε αυτοί ξέρανε πού υπάρχουν κάμερες ασφαλείας στο δίκτυο, ποιος τις διαχειρίζεται να πάρουν το υλικό; Έχουν κάποια λογική όλα αυτά; Είναι λογικό λίγες μέρες μετά τις τεράστιες διαδηλώσεις να έρχονται στην

επιφάνεια αμφιβόλου γνησιότητας βίντεο και η Κυβέρνηση να επιχειρεί να τα αξιοποιήσει επικοινωνιακά;

Όλα αυτά είναι ξέρετε εξαιρετικά ύποπτα και είναι αυτά τα οποία έχουν προκαλέσει την αγανάκτηση και την οργή της κοινωνίας. Μην τα βάζετε με την Αντιπολίτευση όλη την ώρα. Εδώ πέρα η Αντιπολίτευση μεταφέρει την οργή της κοινωνίας. Η κοινωνία έχει εξοργιστεί με το ζήτημα. Η κοινωνία ζητάει απαντήσεις και εδώ δεν μπορείτε να κάνετε business as usual, θα κάνουμε μια επικοινωνιακή διαχείριση, θα ρίξουμε το τενεκεδάκι παρακάτω, θα κάνουμε και έναν ανασχηματισμό, θα αλλάξουμε λίγο το θέμα. Δεν είναι τέτοια περίπτωση.

Εδώ μιλάμε για ένα θέμα που έχει πληγώσει την κοινωνία ορίζοντα, βαθιά στην πιο ευαίσθητη χορδή της. Και όσο δεν παίρνει απαντήσεις, όσο ο κ. Μητσοτάκης δεν απαντάει στα ερωτήματα, απαντήσεις που θα έπρεπε να έχει, που γνωρίζει ή που θα όφειλε να γνωρίζει, όσο δεν αναλαμβάνει μια ευθύνη τόσο εξοργίζεται η κοινωνία και τόσο εξοργίζεται η κοινωνία όσο βλέπει και τον κ. Μητσοτάκη αμετανόητο, γιατί χαρακτηριστική πράξη που δείχνει το πόσο αμετανόητος είναι να επιμένει να ορίσει στην πραγματικότητα τον κ. Τασούλα Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ένα πρόσωπο το οποίο με ηθελημένες παραλείψεις κράτησε στοιχεία των κρίσιμων δικογραφιών στο σκοτάδι.

Σε αυτή τη συνθήκη βρισκόμαστε και αυτό είναι που έχει προκαλέσει τη μεγάλη κοινωνική αγανάκτηση και οργή.

Εμείς, ως κόμματα της δημοκρατίας και προοδευτικής Αντιπολίτευσης, αυτό που πρέπει να κάνουμε, το ελάχιστο, είναι να συντονίσουμε τις ενέργειές μας και να αντιστοιχηθούμε με το κοινωνικό αίτημα. Ποιο είναι το κοινωνικό αίτημα; Αποκάλυψη της αλήθειας, απόδοση ευθυνών!

Γι' αυτό και εμείς, από τη δική μας πλευρά, όποια πρόταση θα οδηγήσει στη διαλεύκανση της υπόθεσης θα τη στηρίξουμε για την απόδοση ποινικών και πολιτικών ευθυνών.

Το ζητούμενο είναι να οδηγηθούν ενώπιον της δικαιοσύνης όλοι οι αρμόδιοι και αυτό συμπεριλαμβανει τον κ. Καραμανλή. Έχουμε τον κ. Τριαντόπουλο, ο οποίος πρέπει να οδηγηθεί ενώπιον της δικαιοσύνης για το μπάζωμα. Όμως, η προανακριτική, εφόσον συγκροτηθεί για τον κ. Τριαντόπουλο, δεν μπορεί να λειτουργήσει ως βαλβίδα αποσυμπίεσης ή βαλβίδα εξαέρωσης για τον κ. Μητσοτάκη, ο οποίος είναι ο βασικός υπεύθυνος για την υπόθεση αυτή.

Είναι δυνατόν να παίρνει ο κ. Τριαντόπουλος αποφάσεις τέτοιου είδους, επέμβασης στον χώρο του δυστυχήματος λίγο μετά από αυτό και να μην γνωρίζει κάτι ο κύριος Πρωθυπουργός; Ή, όλο γύρω του, τα κεντρικά πρόσωπα, να έχουν ρόλο και ο ίδιος πάλι να το παίζει ανήξερος; Προφανώς και όχι.

Γι' αυτό ακριβώς, επειδή η κεντρική ευθύνη βρίσκεται εκεί, και εμείς από την πρώτη στιγμή είπαμε ότι εδώ πρέπει να οδηγηθούμε σε πρόταση μομφής. Γιατί μιλάμε για βαθιά αντιθεσμική λειτουργία η οποία βαραίνει πρώτα και κύρια τον Πρωθυπουργό.

Στην πραγματικότητα, εμείς δεν κάνουμε τίποτα άλλο παρά να λέμε ότι τη μομφή που έχει απευθύνει η κοινωνία προς την Κυβέρνηση τη φέρνουμε στο Κοινοβούλιο. Πρέπει να τη φέρουμε στο Κοινοβούλιο. Εκεί θα συντονίσουμε, τουλάχιστον εμείς, τις ενέργειές μας.

Έρχομαι στο νομοσχέδιο.

Στο Πρώτο Μέρος έχουμε την ενσωμάτωση μιας Οδηγίας για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών. Μάλιστα! Ας δούμε για τι πράγμα επί της ουσίας μιλάμε καθαρά, ποια είναι η εικόνα, τι αφορά.

Ήδη από το 2020 προβλέπεται ότι οι ανώνυμες εταιρείες πρέπει να έχουν 25% γυναικών στα διοικητικά συμβούλια. Ήδη ισχύει αυτό. Τι έρχεται να κάνει τώρα αυτό το σημείο του νομοσχεδίου; (Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θα πάρω και τη δευτερολογία, κυρία Πρόεδρε.

Λέει ότι, κατ' εφαρμογή της Οδηγίας, όσες επιχειρήσεις εισηγμένες στο χρηματιστήριο απασχολούν πάνω από διακόσιους πενήντα εργαζόμενους και έχουν και άλλες προϋποθέσεις, πολύ υψηλό τζίρο, κύκλου εργασιών, κ.λπ., αυτό το 25% θα πρέπει να πάει στο 33%. Περί αυτού μιλάμε. Πόσες είναι αυτές; Τριάντα επτά εταιρείες.

Άρα, αυτό που συζητάμε σε αυτό το νομοσχέδιο είναι αν σε τριάντα επτά μεγάλες εταιρείες που έχουν κέρδη εκατομμυρίων στο διοικητικό τους συμβούλιο θα συμμετέχουν γυναίκες στελέχη, όχι κατά το 25%, αλλά κατά το 33%. Τριάντα επτά εταιρείες! Αυτό συζητάμε.

Με συγχωρείτε, αλλά αυτό δεν είναι ούτε μείζονα παρέμβαση για την ισότητα, ούτε καμία καθοριστική «ένεση» ισότιμης εκπροσώπησης, ούτε αυτό που άκουσα από προηγούμενο συνάδελφο, τρομερή μεταρρύθμιση για την κοινωνική συνοχή. Πρέπει να βάζουμε τα πράγματα στη σωστή τους διάσταση. Αυτό αφορά, τριάντα επτά εταιρείες, όπου από τα στελέχη που έχουν θέσεις ανώτατες να μπορεί να συμμετέχει καμία γυναίκα παραπάνω στα διοικητικά συμβούλια.

Σε ποιο πλαίσιο έρχεται αυτή η ρύθμιση; Σε μια χώρα η οποία είναι στις τελευταίες θέσεις στην Ευρώπη στον δείκτη ισότητας των φύλων, το μεγαλύτερο πρόβλημα που έχει στην αγορά εργασίας. Δηλαδή, έχουμε τη δεύτερη χειρότερη θέση σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Όποιος πριν είπε ότι: «Πού ήταν η ανεργία των γυναικών επί ΣΥΡΙΖΑ κ.λπ.», θα του πω ότι το χάσμα γυναικών - ανδρών είναι το θέμα που συζητάμε και το χάσμα αυτό έχει διευρυνθεί στα χρόνια της διακυβέρνησής του κ. Μητσοτάκη στη συμμετοχή στην αγορά εργασίας. Αυτό είναι το πρόβλημα.

Επίσης, έχουμε και ένα από τα υψηλότερα ποσοστά εισοδηματικής ανισότητας σε όλη την Ευρώπη.

Άρα, τα βασικά μας θέματα είναι ότι είμαστε στον πάτο στη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και στη διαφορά τη μισθολογική.

Γιατί συμβαίνει αυτό; Γιατί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην Ελλάδα δεν έχουμε καθολική δωρεάν παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας του παιδιού από το κράτος. Για να το πω με πιο λαϊκό τρόπο, στην Ελλάδα η υπεύθυνη για τη φροντίδα του παιδιού θεωρείται κατ' εξοχήν η μητέρα. Τελεία και παύλα! Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο έχουμε αυτές τις πολύ κακές επιδόσεις.

Τα απέδειξε όλα αυτά η οικονομολόγος Κλόντια Γκόλντιν, που πήρε το Νόμπελ Οικονομικών πριν από δύο χρόνια, και απέδειξε με χρονοσειρές ότι ο βασικός λόγος της ανισότητας στην αγορά εργασίας και της μισθολογικής ανισότητας έχει να κάνει με το ότι οι γυναίκες θεωρούνται κατ' εξοχήν υπεύθυνες για το μεγάλο του παιδιού και άρα μένουν εκτός των διαδικασιών στην αγορά εργασίας όσο οι άντρες συνεχίζουν κανονικά.

Αντί τώρα λοιπόν εμείς να παρεμβαίνουμε σε όλα αυτά και να συζητάμε αυτά, δηλαδή πώς θα έχουμε καθολικές υπηρεσίες φροντίδας από το κράτος για τα νήπια μέχρι τριών ετών, πώς θα αυξήσουμε τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, πώς θα μειώσουμε το μισθολογικό χάσμα, αντί να δούμε αυτές τις παρεμβάσεις στον έκτο χρόνο της διακυβέρνησής του κ. Μητσοτάκη που τα μεγέθη του χάσματος χειροτερεύουν, συζητάμε αν είναι σημαντικό τριάντα επτά πολύ κερδοφόρες εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες να έχουν καμία γυναίκα ακόμα στο διοικητικό τους συμβούλιο. Το θεωρούμε υποκριτικό για την ουσία του προβλήματος.

Πάω στα υπόλοιπα, στο κομμάτι που αφορά την κοινωνική συνοχή. Η Υπουργός προβλέπει ένα σχέδιο «Αθηνά», ένα πιλοτικό πρόγραμμα προσχολικής ηλικίας. Αυτό τι είναι στην πραγματικότητα; Εδώ έχουμε μια γενική ιδέα, μια διακήρυξη, χωρίς θεμέλιο, χωρίς περιεχόμενο, χωρίς σχέδιο. Νομίζω ότι, αν το διαβάσει ειδικά κάποιος νομικός αυτό, θα δει ότι δεν έχει καν τη μορφή νομικού κειμένου, δεν καταλαβαίνει τι δεσμευτικότητα ιδρύει, ποιος είναι ο κανόνας που θέτει.

Λέει, για παράδειγμα, ότι θα υπάρχει ανιχνευτικός έλεγχος της γνωστικής ανάπτυξης βρεφών και νηπίων μέσω ψυχομετρικών εργαλείων, λες και η γνωστική ικανότητα των βρεφών και των νηπίων είναι το μόνο πράγμα που μας ενδιαφέρει, λες και δεν μας ενδιαφέρει η ψυχολογική τους εξέλιξη, δεν μας ενδιαφέρει κοινωνική τους εξέλιξη, τίποτα.

Ποια είναι αυτά τα ψυχομετρικά εργαλεία; Δεν λέει. Ποιος θα τα χρησιμοποιεί; Δεν λέει. Με ποια πιστοποίηση θα τα χρησιμοποιεί; Δεν λέει. Πού θα οδηγεί αυτό το πράγμα, αν διαπιστωθεί ότι όντως κάποιο θέμα υπάρχει; Τι θα κάνουν οι γονείς με τα

νήπια; Δεν λέει. Ποιες δομές θα υποστηρίξουν; Δεν λέει. Τι λέει, λοιπόν; Καταλαβαίνετε ότι εδώ έχουμε ένα «κέλυφος». Δεν έχουμε ένα ουσιαστικό νομικό κείμενο για να κρίνει η Βουλή τι θα νομοθετήσει.

Τι ομολογεί στην πραγματικότητα; Το είπαν προηγούμενοι ομιλητές. Ομολογεί την αποτυχία του προηγούμενου προγράμματος που νομοθέτησε η Κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη το 2021, ένα πρόγραμμα που λεγόταν «Κυψέλη», που ήταν αποτυχημένο. Το είχε πει όλη η Βουλή ότι είναι αντιπαιδαγωγικό, είναι λάθος. Και απλά, έρχεται να το αντικαταστήσει, αλλά μην ρυθμίζοντας τίποτα επί των κρίσιμων.

Και ξαναλέω, ποιο είναι το κρίσιμο; Ζούμε σε μια χώρα που μόλις το 30% των νηπίων έχουν πρόσβαση σε παιδικούς σταθμούς. Γιατί; Γιατί δεν υπάρχουν θέσεις. Όλη η συζήτηση στις οικογένειες που έχουν παιδιά αυτής της ηλικίας είναι: «Πού θα πάει παιδικό σταθμό;». Δεν υπάρχουν θέσεις. Και αντί να συζητάμε πώς θα αυξήσουμε τις θέσεις, πώς θα αυξήσουμε τους παιδαγωγούς ανά παιδί, πώς θα αυξήσουμε τη χρηματοδότηση, συζητάμε γενικές αρχές μιας ιδέας, ενός προγράμματος, που είναι και πιλοτικό.

Ομοίως και στο σκέλος που αφορά την αναπηρία, ουσιαστικά το μόνο που παίρνουμε ως αποτέλεσμα της παρέμβασης που κάνει είναι η επιβεβαίωση της αποτυχίας του προηγούμενου προγράμματος που έκανε η ίδια Κυβέρνηση υπό άλλη Υπουργό. Αλλά, δεν έχει ιδιαίτερη σημασία αυτό. Εμείς μιλάμε στο πλαίσιο της ίδιας Κυβέρνησης.

Χαρακτηριστικό είναι το πρόγραμμα του «Προσωπικού Βοηθού». Αυτό το πρόγραμμα από το 2019 όσοι είμαστε ακούμε τον κ. Μητσοτάκη να το διαφημίζει ως την υπέρτατη παρέμβαση κοινωνικής συνοχής που έχει κάνει.

Πού έχει οδηγήσει το πρόγραμμα «Προσωπικού Βοηθού»; Πόσοι άνθρωποι έχουν ωφεληθεί; Πόσα ανάπηρα άτομα; Μόλις χίλια τριακόσια σε έναν ωκεανό ατόμων με αναπηρίες, που ξεπερνούν το ένα εκατομμύριο!

Γιατί έχουν ωφεληθεί τόσο λίγοι και λιγότεροι και από αυτούς που προέβλεπε η Κυβέρνηση, χαμηλότερα από τους δικούς της στόχους; Γιατί ήταν λάθος οι προϋποθέσεις του προγράμματος: Ηλικιακά όρια, αποκλεισμοί παραπληγικών, αποκλεισμοί ατόμων που έχουν άλλου τύπου παθήσεις, κληρώσεις με αλγόριθμο, κάποιες συνθήκες για την εργασία των βοηθών.

Ήταν προϋποθέσεις οι οποίες μπλόκαραν το να είναι αποτελεσματικό το πρόγραμμα. Τις πειράζει αυτές τις προϋποθέσεις, τις συζητάει αυτές τις προϋποθέσεις το Υπουργείο; Όχι! Απλά παρατείνει για άλλα δύο χρόνια το πρόγραμμα. Το γιατί απέτυχε δεν το βλέπει, δεν το απαντάει. Απλά το παρατείνει για άλλα δύο χρόνια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κυρία συνάδελφε, ολοκληρώστε.

ΕΦΗ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ: Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

Άρα, στην πραγματικότητα αυτή είναι και η ουσία αυτού του νομοσχεδίου που ακροθιγώς ανέφερα. Επανανομοθετείτε αποτυχημένα δικά σας νομοθετήματα για επικοινωνιακούς λόγους, για να φανεί ότι κάτι κάνετε στο πεδίο. Δεν είναι όμως έτσι τα πράγματα. Και νομίζω ότι έχει παρέλθει και ο χρόνος που η κοινωνία και οι πολίτες το αποδέχονται αυτό. Έχουν καταλάβει ότι εδώ δεν γίνεται επί της ουσίας παρέμβαση και δουλειά.

Εδώ έρχεται η ώρα και εμείς οι υπόλοιποι να αντιστοιχηθούμε επιτέλους στις απαιτήσεις του να υπάρξει μία ουσιαστική πολιτική αλλαγή.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Αχτσιόγλου.

Καλείται στο Βήμα η κ. Ασημίνα Σκόνδρα Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας. Θα ακολουθήσουν ο κ. Παπαθανάσης και μετά η κ. Αποστολάκη.

Ορίστε, κυρία Σκόνδρα.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΚΟΝΔΡΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Άκουσα με πάρα πολύ προσοχή την κ. Αχτσιόγλου και θα συμφωνήσω πραγματικά σε ένα σημείο. Σε αυτό που είπε ότι το κοινωνικό αίτημα είναι η αλήθεια. Από εκεί και μετά όμως, κυρία

Αχτσιόγλου, λυπάμαι, αλλά ξεκίνησε η αντίφαση. Γιατί αφενός μεν αυτό δεν είναι μόνο κοινωνικό αίτημα είναι αίτημα όλων. Αφετέρου δε, δεν μπορεί να ζητάτε την αλήθεια ούτε από τον Πρωθυπουργό ούτε από τα μέλη της Κυβέρνησης ούτε από κανέναν. Η αλήθεια θα βγει μόνο από τη δικαιοσύνη. Όταν, λοιπόν, υπάρχει μια συνεχής και ακατάπαυστη όλο αυτό το διάστημα επίθεση κατά των πάντων και κατά της ίδιας της δικαιοσύνης, τότε εδώ υπάρχει αντίφαση. Εκτός αν εσείς γνωρίζετε κάποιον άλλον που θα βγάλει την ετυμηγορία, αν αυτά είναι τα λαϊκά δικαστήρια, αν είναι τα πάνελ ή αν είναι η άποψη του καθενός. Γι' αυτό καλό θα ήταν αφού μιλάμε όλοι για θεσμούς να τιμούμε τους θεσμούς και να τους προφυλάσσουμε. Γιατί μπορεί να είναι από ανεπίτρεπτο, από ύβρις έως και επικίνδυνο το να προσπαθούμε να τους πριονίζουμε με αυτόν τον τρόπο.

Στο θέμα μας τώρα, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάνουμε σήμερα ένα ακόμα νομοθετικό βήμα για την αντιμετώπιση σειράς θεμάτων που αφορούν στη δημιουργία ίσων ευκαιριών εργασιακής ένταξης και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τη συμπερίληψη και την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στο οικονομικό και κοινωνικό γίγνεσθαι.

Η παρούσα νομοθέτηση ενσωματώνει την Οδηγία 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την ενδυνάμωση των πιλοτικών προγραμμάτων που στοχεύουν στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ίση εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις ευθύνης αποτελεί βασικό πυλώνα για τη διασφάλιση της δικαιοσύνης και της δημοκρατίας στο εργασιακό περιβάλλον διότι παρά τις διεθνείς και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, συνθήκες, προγράμματα, δράσεις και παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί σε μια σειρά τομείς ως προς την ισότητα των φύλων και τη βελτίωση της θέσης των γυναικών, τα ποσοτικά, τα στατιστικά και τα ποιοτικά δεδομένα μας δείχνουν ότι δεν βρισκόμαστε ακόμη στο επιθυμητό σημείο. Οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται σε ηγετικές θέσεις τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Αυτό αποδεικνύεται από τα στοιχεία που δείχνουν ότι στις περισσότερες επιχειρήσεις και ιδίως στις μεγαλύτερες εταιρείες οι διευθυντικές θέσεις καταλαμβάνονται κυρίως από άνδρες.

Το European Women's Lobby που ασχολείται με τα γυναικεία δικαιώματα και την ισότητα αναφέρει τους επικρατέστερους λόγους για την υποεκπροσώπηση των γυναικών. Πρώτον, έλλειψη αυτοπεποίθησης. Οι γυναίκες έχουν περισσότερες αμφιβολίες για τον εαυτό τους και συχνά δεν διεκδικούν θέσεις υψηλών απαιτήσεων θεωρώντας πως είναι ανεπαρκείς. Δεύτερον, η κουλτούρα. Τα διοικητικά συμβούλια είναι ένας ανδροκρατούμενος χώρος. Η γυναίκα δεν είναι ευπρόσδεκτη γιατί θεωρείται απειλή. Τρίτον, η παιδική μέριμνα. Σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση οι γυναίκες αφιερώνουν διπλάσιο χρόνο στη φροντίδα των παιδιών σε σχέση με τους άντρες.

Εξετάζοντας, λοιπόν, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του ζητήματος μπορούμε να εντοπίσουμε βαθύτερες αιτίες που διατηρούν την υποεκπροσώπηση. Η νοοτροπία παίζει τον καθοριστικότερο ρόλο. Είναι αυτές οι ασυνείδητες προκαταλήψεις, οι ριζωμένες από αιώνες τις οποίες έχουμε αντιμετωπίσει όλες. Φυσικά ούτε της πολιτικής εξαιρουμένης. Και οι παρούσες μπορούμε να το επιβεβαιώσουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ευρωπαϊκή Ένωση με την Οδηγία αυτή θέτει συγκεκριμένους στόχους και δεσμεύσεις ώστε να αυξηθεί η συμμετοχή των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των εταιρειών. Η Ελλάδα ως κράτος μέλος έχει την υποχρέωση να ενσωματώσει την εν λόγω Οδηγία στο εθνικό δίκαιο και να διασφαλίσει ότι θα υπάρξει συμμόρφωση στις προβλεπόμενες διατάξεις.

Συγκεκριμένα, επιδιώκεται, πρώτον, η καθιέρωση υποχρεωτικού ποσοστού τουλάχιστον 33% για το υποεκπροσωπούμενο φύλο στις διοικήσεις των εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιρειών, καθώς και στις μεγάλες δημόσιες επιχειρήσεις. Σκοπός η δημιουργία ενός πιο ισορροπημένου, πιο δίκαιου εργασιακού περιβάλλοντος.

Δεύτερον, η ενίσχυση της διαφάνειας στις διαδικασίες επιλογής στελεχών διασφαλίζοντας ότι η αξιοκρατία και τα προσόντα

θα αποτελούν τα βασικά κριτήρια διορισμού.

Τρίτον, η δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής του νόμου ώστε να αποτρέπονται φαινόμενα ανισότητας και διακρίσεων. Οι επικριτές των ποσοτώσεων ισχυρίζονται ότι αυτές καταπατούν την αρχή της αξιοκρατίας. Ωστόσο η πραγματικότητα δείχνει ότι οι γυναίκες παρότι διαθέτουν ισάξια ή και ανώτερα προσόντα από τους άνδρες συναδέλφους τους συναντούν συστηματικά εμπόδια στην επαγγελματική τους ανέλιξη. Το πρόβλημα, λοιπόν, δεν έγκειται στην έλλειψη ικανών γυναικών αλλά στη δομή των ίδιων των επιχειρήσεων που ευνοεί τα έμφυλα στερεότυπα και αποκλείει τις γυναίκες από τις θέσεις λήψης αποφάσεων.

Οι ποσοτώσεις με τις οποίες και εγώ ομολογώ ότι δεν συμφωνώ είναι δυστυχώς απαραίτητες ως ένα προσωρινό μέτρο εξισορρόπησης που αποσκοπεί στη διόρθωση μιας ιστορικής αδικίας. Επιπλέον, οι εταιρείες που ενσωματώνουν πολιτικές ισότητας παρουσιάζουν μεγαλύτερη οικονομική απόδοση, καλύτερη εταιρική διακυβέρνηση και αυξημένη καινοτομία. Έρευνες έχουν δείξει ότι η πολυμορφία στις ηγετικές ομάδες συνδέεται με αυξημένη κερδοφορία και βελτίωση των εταιρικών επιδόσεων. Η διαφορετικότητα στις απόψεις και προσεγγίσεις στη διοίκηση οδηγούν σε πιο ισορροπημένες και στρατηγικές αποφάσεις.

Σημαντικό σημείο του σχεδίου νόμου πέραν της ισόρροπης εκπροσώπησης είναι η ενσωμάτωση τεχνολογιών που διασφαλίζουν τη διαφάνεια και την αποδοτικότητα στις κοινωνικές παροχές. Επίσης, η ενδυνάμωση και βελτίωση των υπηρεσιών αγωγής και φροντίδας που παρέχονται από τους βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ένα λεπτό θα ήθελα, κύριε Πρόεδρε.

Υλοποιείται ακόμη πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης και παρεμβάσεις προσβασιμότητας σε χώρους μόνιμης κατοικίας και εργασίας ατόμων με αναπηρία. Επεκτείνεται δε η δυνατότητα ανάλογων παρεμβάσεων και σε δημόσια κτίρια.

Τέλος, υποστηρίζεται η απασχόληση ατόμων στο φάσμα του αυτισμού με τη δημιουργία ειδικού μητρώου εκπαιδευμένων διαμεσολαβητών. Θεσπίζεται δε ότι τα άτομα αυτά θα είναι δυνητικοί ωφελούμενοι των προγραμμάτων της ΔΥΠΑ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι σαφές ότι η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία αποσκοπεί στην ισότητα και την συμπερίληψη. Ωστόσο για να φέρει αποτελέσματα απαιτείται η ενεργή συμμετοχή όλων των φορέων της Κυβέρνησης, των επιχειρήσεων, της κοινωνίας των πολιτών. Η αλλαγή της νοοτροπίας και η αναγνώριση της σημασίας της πολυμορφίας στον χώρο εργασίας είναι απαραίτητα στοιχεία για την επιτυχία του στόχου.

Κλείνοντας, θέλω να τονίσω ότι τέτοιου είδους παρεμβάσεις δεν αποτελούν μόνο δικαιωματοισμό αλλά και μια αναπτυξιακή στρατηγική. Είναι προς όφελος όλων το δίκαιο εργασιακό περιβάλλον όπου κάθε άτομο θα έχει τις ίδιες ευκαιρίες εξέλιξης. Να αξιοποιήσουμε, λοιπόν, την ευκαιρία για να οικοδομήσουμε μια κοινωνία πιο δίκαιη, πιο συμπεριληπτική και πιο βιώσιμη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ψήφιση του σημερινού νομοσχεδίου δεν συνιστά νομοθετική τακτοποίηση, ούτε νομοθετικό ακτιβισμό. Είναι πολιτική απόφαση που στηρίζεται στον χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο ελληνικό Σύνταγμα. Αυτές τις πολιτικές είμαστε αποφασισμένοι να τις εφαρμόσουμε μέχρι τέλους.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Σκόνδρα.

Καλείται στο Βήμα η κ. Σεβαστή Βολουδάκη, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας. Έχει αλλάξει θέσεις με τον κ. Παπαθανάση.

ΣΕΒΑΣΤΗ (ΣΕΒΗ) ΒΟΛΟΥΔΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν και βρισκόμαστε σε εποχές που πολλά αλλάζουν και πολλά αναιρούνται υπάρχουν κάποια δεδομένα, κάποιες κατακτήσεις του δυτικού πολιτισμού που κανείς δεν μπορεί να ακυρώσει. Και γι' αυτόν τον λόγο το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου επιτελεί πολλαπλούς σκοπούς οι οποίοι έχουν ως κοινή στόχευση τη λήψη θετικών μέτρων,

δηλαδή μηχανισμών, που αποσκοπούν στην πραγμάτωση της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της ισότητας. Πρόκειται για μέτρα, που επιχειρούν να καταστήσουν εφικτή τη συμμετοχή προσώπων από υποεκπροσωπούμενες ομάδες στην εργασία, στην εκπαίδευση και στην κοινωνία συνολικά.

Είναι γεγονός, που κανείς δεν αμφισβητεί, η υποεκπροσώπηση των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των εταιρειών. Πρόκειται για ένα φαινόμενο, που οι ίδιοι οι αριθμοί το επιβεβαιώνουν. Το ποσοστό των γυναικών που συμμετέχουν στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων ανωτάτου επιπέδου παραμένει πολύ χαμηλό και στη χώρα μας. Μολονότι έγιναν σημαντικά βήματα βελτίωσης με τον ν.4706/2020, η χώρα μας παραμένει ακόμη σε πολύ χαμηλή θέση.

Εδώ θέλω να κάνω και μία σημαντική επισήμανση. Η ισότητα, για κανέναν και καμία μας, δεν είναι αυτοσκοπός. Αποτελεί προϋπόθεση υγιούς, συμπεριληπτικής και άρα, δημιουργικής προσέγγισης της ανάπτυξης. Είναι δείγμα πολιτισμού και απόδειξη του ευρωπαϊκού και δυτικού κεκτημένου. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να δημιουργήσουμε τις συνθήκες, ώστε να παρέχεται η κατάλληλη στήριξη, για κάθε ηλικία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, προς αντιμετώπιση του φαινομένου της «γυάλινης οροφής», έχει αναλάβει σημαντικές δράσεις ήδη από το 1984, ενώ προχώρησε στη θέσπιση της Οδηγίας 2022/2381, την οποία ενσωματώνουμε με το παρόν σχέδιο νόμου, για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών και τη λήψη σχετικών μέτρων για την ουσιαστική εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής διευθυντικών στελεχών, βάσει διαφανούς και πλήρως καθορισμένης διαδικασίας και αντικειμενικής συγκριτικής αξιολόγησης των προσόντων τους.

Οι καινοτομίες, οι οποίες εισάγονται με αυτό το νομοσχέδιο, αφορούν στη θέσπιση υποχρεωτικού ποσοστού, τουλάχιστον 33%, γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των μεγάλων εισηγμένων εταιρειών, με τα αντίστοιχα οικονομικά κριτήρια και ενός, κατ' ελάχιστον, εκτελεστικού μέλους, ενώ παρέχεται η δυνατότητα εφαρμογής αυτού και σε μη εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες αλλά και σε δημόσιες επιχειρήσεις, υπό τη συνδρομή των ειδικών οικονομικών όρων.

Επίσης, προβλέπονται κριτήρια καταλληλότητας, για την επιλογή των μελών των διοικητικών συμβουλίων, καθώς και προφανώς κριτήριο δεν αποτελεί μόνο το φύλο. Άλλωστε, οι ρυθμίσεις αυτές δεν έχουν σκοπό να επιβάλουν γυναίκες στα διοικητικά συμβούλια των εταιρειών, αλλά να διασφαλιστεί η συμμετοχή των άξιων μορφωμένων και ταλαντούχων γυναικών, οι οποίες, λόγω των συνθηκών, δυσκολεύονται να σπάσουν τη «γυάλινη οροφή». Αυτό αποτελεί πραγμάτωση της ουσιαστικής ισότητας, η οποία δεν είναι ευχολόγιο αλλά ζητούμενο για την περαιτέρω δίκαιη ανάπτυξη, την υγιή ανταγωνιστικότητα και την ευημερία των κρατών-μελών.

Θεσπίζεται η σύσταση του Ταμείου Ισότητας των Φύλων με πόρους από χρηματικά πρόστιμα που θα εισπράττονται σε περιπτώσεις παράβασης των ανωτέρω διατάξεων και αυτά θα διατίθενται προς αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και των ανισοτήτων.

Ο όρος «ισότητα», όμως, σημαίνει πρωτίστως και κατανόηση και πρόνοια για τους συνανθρώπους μας με ειδικές ικανότητες. Γι' αυτό, θα ήθελα να σταθώ και στις διατάξεις του σχεδίου νόμου για τη στήριξη ατόμων με αναπηρία, με παρεμβάσεις και στην ιδιωτική ζωή αλλά και στην επαγγελματική.

Αρχικά, με το πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας διευκολύνεται η πρόσβαση σε χώρους κατοικίας και εργασίας, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν και άτομα, που δεν έχουν ακόμη εγγραφεί στο ψηφιακό μητρώο ατόμων με αναπηρία. Προβλέπεται, επίσης, και η επέκταση του προγράμματος σε δημόσια κτίρια. Αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την επίτευξη της προσβασιμότητας.

Αναβαθμίζεται το πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος του ν.4997/2022, ώστε να συμμετέχουν περισσότεροι ωφελούμενοι και να υποστηρίζονται από ειδικά εκπαιδευμένους διαμεσολαβητές.

Ο σκοπός εδώ είναι η αύξηση της εργασιακής συμμετοχής και η δημιουργία του κατάλληλου εργασιακού περιβάλλοντος με τη βοήθεια ειδικών διαμεσολαβητών, με τρόπο ώστε να ενθαρρύνεται η συμμετοχή στην απασχόληση, η έμπρακτη στήριξη των ανθρώπων που βρίσκονται στο φάσμα, αλλά και η εκπαίδευση της κοινωνίας στην αποδοχή και στη μη διάκριση.

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα πρωτοποριακό, που θα ενισχύσει τους ενήλικες στο φάσμα του αυτισμού και είμαι σίγουρη ότι το Υπουργείο θα αναλάβει και αντίστοιχες πρωτοβουλίες για τους ανήλικους στο φάσμα, ειδικά για τις ηλικίες κάτω των δέκα ετών μέσω της ενίσχυσης του προγράμματος πρώιμης εκπαιδευτικής και υποστηρικτικής παρέμβασης. Η άμεση διάγνωση των αναπτυξιακών διαταραχών και η έγκαιρη παρέμβαση μπορούν αποδεδειγμένα να μειώσουν τις δυσκολίες στη διαδικασία μάθησης, βελτιώνοντας την κοινωνικοποίηση των παιδιών.

Στο υπό ψήφιση σχέδιο νόμου προβλέπεται και η ενίσχυση του πιλοτικού προγράμματος «Αθηνά» για την πρώιμη παιδική ηλικία, με στόχο την ολόπλευρη ανάπτυξη παιδιών ηλικίας έως και τριών ετών, την ενημέρωση των γονέων, αλλά και τον ανιχνευτικό έλεγχο της γνωστικής ανάπτυξης των βρεφών και των νηπίων μέσω ψυχομετρικού εργαλείου.

Συνολικά, με το παρόν σχέδιο νόμου επιδιώκεται η επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας, η στήριξη της γυναικείας απασχόλησης και η διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής τους στα ανώτερα κέντρα λήψης εταιρικών αποφάσεων. Η ισότιμη συμμετοχή των γυναικών σε ανώτερες θέσεις διοίκησης αποτελεί εργαλείο κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, πέρα από έναν στόχο ευρωπαϊκό και εθνικό.

Επιδιώκεται, περαιτέρω, η ενίσχυση των ατόμων με αναπηρίες, η προσβασιμότητα στον ιδιωτικό, δημόσιο και επαγγελματικό χώρο, η στήριξη των ενηλίκων στο φάσμα του αυτισμού και η συμμετοχή τους στην εργασία και την απασχόληση με πολλαπλά οφέλη, όχι μόνο για τους ίδιους, αλλά και για την κοινωνία μας. Μαζί η κοινωνία μπορεί να ορίσει την ισότητα ως προϋπόθεση ουσιαστικής συμπερίληψης, για να έχουμε έναν κόσμο καλύτερο, παραγωγικότερο και ασφαλέστερο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κυρία συνάδελφο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, σαράντα δύο μαθήτριες και μαθητές και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 2^ο Γυμνάσιο Δράμας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει και σας εύχεται καλή πρόοδο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Καλείται στο Βήμα η κ. Ελένη - Μαρία Αποστολάκη και θα ακολουθήσει για την τροπολογία της η Υπουργός κ. Κεραμέως.

ΜΙΛΕΝΑ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Προτού σχολιάσω το νομοσχέδιο στην ουσία του, θέλω να αναφερθώ στην τροπολογία του ΠΑΣΟΚ για την καθιέρωση πάγιου μηχανισμού αύξησης των επιδομάτων ατόμων με ειδικές ανάγκες και του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Με την τροπολογία προτείνουμε την καθιέρωση ενός μηχανισμού μόνιμης ετήσιας αναπροσαρμογής των οικονομικών ενισχύσεων και επιδομάτων σε άτομα με αναπηρία με βάση τον αντίστοιχο μηχανισμό ετήσιας αύξησης των κύριων συντάξεων μέσω ΕΦΚΑ, στον αντίποδα μιας λογικής που με κριτήρια ψηφοθηρίας, παλαιοκομματικής και μικροκομματικής εκμετάλλευσης επιχειρεί να εκμαυλίσει συνειδήσεις και να εξαγοράσει ψήφους, όπως έκανε η Κυβέρνηση λίγο πριν τις εκλογές του Μαΐου του 2023, αυξάνοντας τα αναπηρικά επιδόματα, χωρίς πρόβλεψη πάγιου μηχανισμού.

Με κανόνες, λοιπόν, γνωστούς, σταθερούς και διαφανείς, που σέβονται τα άτομα με αναπηρία και τις ανάγκες τους και τα αντιμετωπίζουν με αξιοπρέπεια, καλούμε την Κυβέρνηση να υπερψηφίσει την τροπολογία μας, αποδίδοντας σε αυτήν την κατηγορία των συμπολιτών μας τον οφειλόμενο σεβασμό.

Συζητούμε τώρα ένα νομοσχέδιο, με το οποίο επί της ουσίας ενσωματώνεται με κάποια καθυστέρηση, για μία ακόμη φορά, μια Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πέραν της ενσωμάτωσης και των ποσοτώσεων, των αναγκαίων ακόμη ποσοτώσεων, απουσιάζει μια συνολική εθνική στρατηγική για την ένταξη των γυναικών στον χώρο εργασίας, για την κατάληψη θέσεων ευθύνης, αλλά και για το σπάσιμο αυτής της περιβόητης «γυάλινης οροφής».

Η ανεργία στις γυναίκες είναι σήμερα στη χώρα μας 13,8%. Στους άνδρες είναι 7,8%. Υπάρχουν έξι ολόκληρες ποσοστιαίες μονάδες διαφορά και αυτή η διαφορά είναι απόρροια μόνο του φύλου.

Όπως και με τον ν.4706/2020 για την εταιρική διακυβέρνηση, έτσι και με αυτό το νομοσχέδιο έχουμε αύξηση των υποχρεωτικών ποσοτώσεων, κατόπιν ευρωπαϊκής κατεύθυνσης. Αυτό, όμως, που λείπει είναι ένα σχέδιο προσαρμοσμένο στα χαρακτηριστικά της χώρας και στις ιδιαιτερότητές της, καθώς και στις προκαταλήψεις και στις ανισότητες που εξακολουθούν στην Ελλάδα να είναι ακόμα πολύ έντονες.

Οι ποσοτώσεις είναι αναγκαίες, είναι και χρήσιμες, όμως δεν αρκούν. Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία η αναλογία των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις το 2023 ήταν 30,6%, ενώ το 2011 ήταν 23,6%. Θα μπορούσε, λοιπόν, κανείς να πει ότι έχουμε μια αργή και σταδιακή βελτίωση. Δεν είναι, όμως, έτσι. Γιατί αντίστοιχα, πάλι με βάση στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι γυναίκες απόφοιτοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρίσκονται στο 51,8% του συνόλου της ελληνικής κοινωνίας, ενώ οι αντίστοιχοι άνδρες στο 38,5%. Δηλαδή, αν και έχουμε πολύ περισσότερες γυναίκες με ανώτερη μόρφωση και πολύ λιγότερους άνδρες, η δυνατότητά τους να καταλάβουν, με βάση τα προσόντα τους και την αξία τους, ανώτερες διευθυντικές θέσεις είναι πολύ περιορισμένες.

Αντίστροφα, ο δείκτης με βάση τον οποίο ασχολούμαστε με τη φροντίδα των τρίτων για τους μεν άνδρες είναι 0,3%, για τις γυναίκες 1,7%. Κι εδώ είναι η στερεοτυπική αντίληψη, η ριζωμένη στην κοινωνία μας, ότι οι γυναίκες είναι αυτές που κατ' αρχάς οφείλουν να φροντίσουν την οικογένεια. Είναι μια ριζωμένη στερεοτυπική αντίληψη που έχει επίπτωση στην απασχόληση και στην επαγγελματική εξέλιξη των γυναικών.

Το τίμημα της μητρότητας στην αγορά εργασίας είναι τεράστιο. Είναι ένας παράγοντας που δυσχεραίνει την εξέλιξη των γυναικών σε υψηλόβαθμες θέσεις εργασίας ή ακόμα χειρότερο, πολλές φορές -και το ξέρουμε όλοι αυτό- αποτελεί λόγο για να μην προσληφθούν γυναίκες σε μία θέση παρότι τα προσόντα τους είναι υπέρ αρκετά.

Πώς θα λύσουμε, όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πώς θα λύσουμε, κυρίες Υπουργοί, το μείζον πρόβλημα της χώρας, το δημογραφικό, όταν οι γυναίκες στη χώρα μας γνωρίζουν ότι κάνοντας ένα παιδί δεν θα πάρουν τη δουλειά που θέλουν ή δεν θα έχουν την εξέλιξη που αξίζουν; Πώς θα λύσουμε το δημογραφικό πρόβλημα της χώρας, αν δεν εξασφαλίσουμε μια ισορροπία ανάμεσα στην προσωπική και την επαγγελματική ζωή, αν δεν εξασφαλίσουμε μια ελάχιστη ισορροπία ανάμεσα στην οικογενειακή ζωή και τις επαγγελματικές υποχρεώσεις;

Τον δρόμο τον έχουν δείξει οι προηγμένες χώρες. Είναι οι χώρες της Σκανδιναβίας που δεν έχουν τέτοια ζητήματα ούτε ισότιμης εκπροσώπησης ούτε δημογραφικό, γιατί ακριβώς εξασφάλισαν, με μέτρα, με νόμους, με παρεμβάσεις, την ισορροπία ανάμεσα στην επαγγελματική και την οικογενειακή ζωή. Χρειάζεται, λοιπόν, ένα συνολικό σχέδιο για τη μητέρα που ξυπνάει το πρωί, ετοιμάζει τα παιδιά της για το σχολείο, πηγαίνει στη δουλειά της και μετά αρχίζει ο κυκεώνας για το πού θα αφήσει τα παιδιά της και όλο το υπόλοιπο δίκτυο κοινωνικών υπηρεσιών που λείπει στη χώρα μας.

Η Ελλάδα βρίσκεται στο 53% του γενικού δείκτη ισότητας φύλων βάσει του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου σε σχέση με το 68% του μέσου όρου και στην εικοστή τέταρτη μόλις θέση στην Ευρώπη των είκοσι επτά σε ό,τι αφορά τον δείκτη της ισότητας των φύλων.

Εκτός, όμως, από τους λόγους ισότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης η αύξηση των γυναικών στην αγορά εργασίας και της συμ-

μετοχής τους σε αυτή θα βοηθήσει σημαντικά και την παραγωγική αύξηση των επιχειρήσεων. Προσέξτε, οι πέντε πιο ανταγωνιστικές οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον κόσμο διαθέτουν ένα κοινό πλεονέκτημα. Οι γυναίκες είναι ισόρροπα ενταγμένες στην ερευνητική και οικονομική δραστηριότητα. Ο λόγος είναι απλός. Είναι οι άνθρωποι πόροι, είναι το ταλέντο που είναι πλέον ένας συντελεστής παραγωγής το ίδιο σημαντικός και κρίσιμος με το κεφάλαιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η χώρα χρειάζεται ουσιαστικές παρεμβάσεις. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας τον Μάιο του 2021 παρουσίασε ένα φιλόδοξο σχέδιο δράσης για την ισότητα των φύλων με τέσσερις άξονες: Την πρόληψη και καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, την ισότιμη μεταχείριση γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων, την ισότιμη συμμετοχή γυναικών στην αγορά εργασίας και την ενσωμάτωση της διάστασης φύλου σε τομεακές πολιτικές.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Δεν θα χρειαστώ πολύ χρόνο, κύριε Πρόεδρε.

Ας δούμε τι έχει κάνει. Η ενδοοικογενειακή βία σίγουρα δεν έχει μειωθεί. Έχει αυξηθεί. Και ποια είναι η απάντηση της Κυβέρνησής σας; Οι ανεργμίστες τροποποιήσεις των ποινικών κωδίκων που ανακοινώνονται ως απάντηση στο αστυνομικό δελτίο και που θίγουν κατακτήσεις του κράτους δικαίου.

Για την ισότιμη μεταχείριση γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων δεν υπάρχει εθνική πολιτική, παρά μόνο ενσωματώσεις Οδηγιών. Προσέξτε. Ποιος μπορεί να ξεχάσει το μήνυμα του Πρωθυπουργού, όταν λίγες ώρες μετά την εκλογή του το 2019, σε ερώτηση δημοσιογράφου του BBC γιατί η Κυβέρνησή του έχει μόλις πέντε γυναίκες, ο κ. Μητσοτάκης απάντησε: «Δυστυχώς, δεν έχουμε πολλές γυναίκες που να ενδιαφέρονται να μπουν στην πολιτική». Είναι μια δήλωση ντροπή και είναι μια δήλωση που θα τη ζήλευε ο Ντόναλντ Τραμπ.

Στην ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας με βάση την τελευταία έρευνα του ΟΟΣΑ, η Ελλάδα έχει τη μεγαλύτερη απόκλιση στα ποσοστά ανεργίας ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες στο σύνολο σαράντα δύο χωρών. Η ψαλίδα όχι απλώς δεν μειώνεται, αλλά αυξάνεται.

Ο δικός μας στόχος -και κλείνω, κύριε Πρόεδρε- είναι στο μέλλον νέες γυναίκες να μπορούν να διεκδικήσουν με επιτυχία περισσότερους ηγετικούς και κρίσιμους ρόλους ευθύνης σε κάθε κρίσιμο τομέα, ρόλους που θα υπηρετήσουν με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, με ουσιαστική στήριξη. Αυτό απαιτεί κάτι παραπάνω από τις χρήσιμες ποσοτώσεις. Κι εδώ η απουσία των παρεμβάσεων της Κυβέρνησης είναι εκκωφαντική. Οι γυναίκες μπορούν να έχουν μια άλλη μοίρα, οι γυναίκες μπορούν να μην έχουν προκαθορισμένους ρόλους και η Κυβέρνηση Μητσοτάκη δεν κάνει τίποτα γι' αυτό.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Αποστολάκη.

Τον λόγο έχει η κ. Νίκη Κεραμέως, Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, για την τροπολογία της.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Ευχαριστώ πολύ κύριε, Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα είμαι πολύ σύντομη σχετικά με διατάξεις που έχουμε εισάγει στο παρόν νομοσχέδιο. Πρώτα απ' όλα, αφορούν διατάξεις προστατευτικές εργαζομένων και επιχειρήσεων για τον Δήμο Θήρας στη Σαντορίνη, που όπως ξέρετε πλήττεται από ένα πρωτοφανές γεωλογικό φαινόμενο και γι' αυτό ανακινώσαμε αμέσως έκτακτα μέτρα για την προστασία εργαζομένων και επιχειρήσεων.

Αναφέρω συγκεκριμένα στη δυνατότητα για τις επιχειρήσεις να θέσουν σε αναστολή συμβάσεων εργασίας τους εργαζομένους τους. Προϋπόθεση είναι, προφανώς, να διατηρηθούν στο ακέραιο όλες οι θέσεις εργασίας. Άρα, μόλις ψηφιστεί η διάταξη αμέσως μετά τη δημοσίευση της διάταξης θα ξεκινήσει η διαδικασία αυτή στην πλατφόρμα για να μπορούν οι επιχειρήσεις να δηλώσουν ότι οι εργαζόμενοί τους θα περάσουν σε αναστολή

σύμβασης εργασίας. Και εν συνεχεία, προβλέπεται στη ρύθμιση που έχουμε καταθέσει αποζημίωση ειδικού σκοπού ύψους 534 ευρώ, καθώς και πλήρης ασφαλιστική κάλυψη επί του ονομαστικού μισθού.

Εδώ θέλω να διευκρινίσω το εξής. Όταν κατατέθηκε η διάταξη είχε κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ο Δήμος Θήρας και η διάταξη αφορά τον Δήμο Θήρας. Χτες κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και η Αμοργός. Συνεπώς, ετοιμάζουμε και κατατίθεται νομοτεχνική βελτίωση για να συμπεριληφθεί και η Αμοργός.

Εδώ θέλω να τονίσω ότι τα μέτρα αυτά συνδέονται άμεσα με την κήρυξη έκτακτης ανάγκης στις εν λόγω περιοχές. Μέλημά μας είναι να προστατεύσουμε τους εργαζόμενους, τις επιχειρήσεις, την αγορά εργασίας στις πληττόμενες περιοχές.

Επίσης, φέρνουμε δύο σημαντικές, ευεργετικές διατάξεις για τους ασφαλισμένους σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών -και θέλω να ευχαριστώ θερμά τον κ. Δήμα προσωπικά για την άσφονη συνεργασία- στο πλαίσιο αυτών των ρυθμίσεων. Με νόμο του Υπουργείου Εργασίας, τον ν.5078, είχε προβλεφθεί ένα ανώτατο όριο πλαφόν για το ύψος των εισφορών που καταβάλλονται σε ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης. Είχε προβλεφθεί εκεί ως όριο το ποσοστό 20% επί του ακαθάριστου εισοδήματος. Επειδή προέκυψαν διάφορα ερωτήματα σχετικά με το τι συνιστά πραγματικά το ακαθάριστο εισόδημα, ερχόμαστε με τη διάταξη αυτή και διευκρινίζουμε ότι περιλαμβάνει και ακαθάριστες αποδοχές από τη μισθωτή εργασία, αλλά και εισφορές. Συνεπώς είναι μια ευεργετική διάταξη για τους ασφαλισμένους.

Επίσης ευεργετική είναι και μια επέκταση που κάνουμε στη φοροαπαλλαγή μέχρι 1.500 ευρώ ετήσιως για εισφορές και ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή και τον εργοδότη σε ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης. Η επέκταση που κάνουμε είναι αυτή η συγκεκριμένη ρύθμιση, η δαπάνη, να καλύπτεται και για σύζυγο και παιδιά του εργαζομένου. Είναι δύο σημαντικές, λοιπόν, ευνοϊκές διατάξεις για τους ασφαλισμένους.

Και μία τελευταία διάταξη, η δυνατότητα για να επισπεύσουμε τη διαδικασία κατάρτισης ετήσιων οικονομικών καταστάσεων στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης. Συνεπώς, είναι ρυθμίσεις οι οποίες περιλαμβάνονται σε δύο τροπολογίες.

Και πάλι ευχαριστώ πολύ και το Υπουργείο Οικονομικών για την άσφονη συνεργασία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Κεραμέως.

Κύριε Μάντζο, έχετε τον λόγο για μια παρέμβαση.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Ευχαριστώ πολύ.

Τέσσερα σημεία όσο πιο σύντομα γίνεται, κυρία Υπουργέ.

Το πρώτο όσον αφορά στην τροπολογία σας, πράγματι η Σαντορίνη είναι το ένα νησί, η Αμοργός, η Ανάφη και η Ίος είναι τα επόμενα νησιά. Και είναι αναγκαίο για όσα νησιά κηρύσσονται σε έκτακτη ανάγκη να υπάρχουν άμεσα μέτρα στήριξης εκεί των επιχειρήσεων και των εργαζομένων. Είναι σαφές ότι οι Κυκλάδες, ιδίως η Σαντορίνη, η Θήρα συμβάλλουν καθοριστικά και σημαντικά στην αύξηση της απασχόλησης, ιδίως κατά την τουριστική περίοδο και στην αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Και μάλιστα, με υψηλής εξειδίκευσης και τεχνογνωσίας εργατικό προσωπικό. Και γι' αυτόν τον λόγο είναι πάρα πολύ κρίσιμο πράγματι, αυτό το φυσικό φαινόμενο της έξαρσης της σεισμικής ακολουθίας, εκτός από επικίνδυνο φυσικό φαινόμενο να μην εξελιχθεί και σε κρίση αξιοπιστίας ενός πολύ σημαντικού τουριστικού προορισμού.

Αρα είναι πολύ αναγκαίες οι πρώτες πρωτοβουλίες του Υπουργείου Εργασίας, αλλά όχι αρκετές, προφανώς, κυρία Υπουργέ. Το γνωρίζετε. Γνωρίζετε πολύ καλά ότι πολλές επιχειρήσεις στην περιοχή απασχολούν εργαζόμενους υψηλής εξειδίκευσης και σπάνιας τεχνογνωσίας. Είναι πολύ σημαντικό να αποφευχθεί ο κίνδυνος αυτοί ακριβώς οι εργαζόμενοι να αποχωρήσουν από την Σαντορίνη, από τη Θήρα και να πάνε σε άλλους τουριστικούς προορισμούς. Αυτό κατά την άποψη μας και την ανάγνωσή μας απαιτεί οι ειδικές αποζημιώσεις να ακολουθούν αναλογικά τις αμοιβές οι οποίες υπάρχουν στη Σαντορίνη, ώστε πολύ απλά να αποφευχθεί ο κίνδυνος να υπάρξει υποχώρηση ενδεχομένως του

φαινομένου, κάτι το οποίο όλοι ευχόμαστε και να υπάρξουν παρά την υποχώρηση του φαινομένου κλειστές επιχειρήσεις. Νομίζω ότι η θεσμική μνήμη της πολιτείας μας από την αντιμετώπιση της πανδημίας είναι τέτοια που επιβάλλει πρώτα στην Κυβέρνηση και σε όλη την πολιτεία προφανώς, το καθήκον να ενεργήσουμε και να σχεδιάσουμε με γνώμονα το πώς θα μείνουν ανοιχτές οι επιχειρήσεις και να διασφαλιστούν ακριβώς οι εργαζόμενοι στην περιοχή, ώστε και το τουριστικό προϊόν της περιοχής, αλλά κυρίως οι εργαζόμενοι και οι επιχειρήσεις και οι οικογένειες των εργαζομένων να μείνουν στην περιοχή και να ικανοποιηθούν τα εύλογα συμφέροντά τους.

Σαφές δε στην τροπολογία σας ότι είναι προκλητικό και τουλάχιστον σπάνιο παράδειγμα αριστείας να έρχεται η δημόσια υπηρεσία απασχόλησης μόλις τώρα από το 2016 ως το 2023, αφού δεν έχει κάνει ισολογισμούς και έχει εκτεθεί από τις εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να αναθέσει σε τρίτους φορείς την εκπόνηση των ισολογισμών. Άλλο ένα σπάνιο, αλλά τελικά τόσο ενδεικτικό και αντιπροσωπευτικό δείγμα αριστείας αυτής της Κυβέρνησης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Πολύ σύντομα, η τροπολογία μας. Ξέρω ότι είναι στην αρμοδιότητα και του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, αλλά απευθύνομαι στην Κυβέρνηση στο σύνολό της. Θα ήθελα να δω αν την έχετε μελετήσει. Είναι η δεύτερη φορά που την καταθέτουμε. Είναι τροπολογία ακριβώς για τον μόνιμο μηχανισμό ετήσιας αναπροσαρμογής των οικονομικών ενισχύσεων και επιδομάτων σε άτομα με αναπηρία. Είναι ένα κρίσιμο και αναγκαίο μέτρο, το οποίο και τον Δεκέμβριο του 2022 είχαμε προτείνει και το είχατε απορρίψει άνευ άλλου σχολίου. Το φέρατε ως ένα προεκλογικό μέτρο τον Απρίλη του 2023. Σε ερωτήσεις της κ. Καζάνη απαντήσατε ότι δεν είναι και όλοι οι δικαιούχοι του επιδόματος που πήραν τελικά την αύξηση αυτή, το 8%, διότι πολύ απλά πολλοί λόγω της διατύπωσης της προβληματικής δεν πήραν αυτήν την αύξηση. Σας λέγαμε τότε -και ο κ. Μουλκιώτης, ο εισηγητής μας- ότι ένα προεκλογικό μέτρο το οποίο δεν μπορεί να το περιμένει ο δικαιούχος επιδόματος αναπηρίας, να έρθουν οι εκλογές για να πάρει αυτήν την αύξηση. Χρειάζεται ένα μόνιμο μέτρο στήριξης αυτών των συμπολιτών μας, που δικαιούνται το επίδομα αναπηρίας και έναν μόνιμο καθαρό, διαφανή μηχανισμό υπολογισμού των ετήσιων αυξήσεων. Θα επιμενόμε σε αυτήν τροπολογία και θα περιμένουμε μέχρι το τέλος της συνεδρίασης να τοποθετηθούν τα συναρμόδια Υπουργεία.

Μιλώντας για ΟΠΕΚΑ, το τρίτο από τα τέσσερα. Κύριε Πρόεδρε, ένα λεπτό παρακαλώ μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Πιο σύντομα, κύριε Μάντζο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Ένα λεπτό, μόνο.

Μιλώντας για τον ΟΠΕΚΑ, γνωρίζετε ότι όσο μιλούμε εδώ σήμερα, υπάρχουν πάρα πολλοί δικαιούχοι επιδομάτων στέγασης και επιδομάτων παιδιών που έχουν χάσει ακριβώς αυτά τα επιδόματα, επειδή ακριβώς λόγω των πενιχρών αυξήσεων στις συντάξεις τους έχουν υπερβεί τα οικονομικά κριτήρια. Δεν θεωρούμε ότι το κοινωνικό κράτος μπορεί να έρχεται και να εκδικείται όσους χαμηλοσυνταξιούχους παίρνουν απλώς και μόνο πενιχρές αυξήσεις, να τους εκδικείται αποστέλλοντας τους κρίσιμα και αναγκαία για τη διαβίωσή τους και τις ανάγκες των οικογενειών τους επιδόματα.

Καλούμε την Κυβέρνηση άμεσα να αναπροσαρμόσει αυτά τα οικονομικά κριτήρια για να μην υπάρχει ακριβώς αυτό το εκδικητικό πρόσωπο του κοινωνικού κράτους το οποίο βαθαίνει το έλλειμμα εμπιστοσύνης των πολιτών στην πολιτεία μας και τελικά πλήττει τους θεσμούς της δημοκρατίας μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Και κλείνω με ένα πολύ σοβαρό θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε, έχετε φτάσει στα πέντε λεπτά.

Το κάνετε συνέχεια.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Είναι πολύ κρίσιμο, κύριε Πρόεδρε. Υπάρχει απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, παρα-

πέμπει την υπόθεση των αναδρομικών των συνταξιούχων για την περικοπή δώρων και μειώσεις επικουρικών συντάξεων ενδεκάμηνου Ιουνίου 2015 έως Μάιος 2016 στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας και στην κρίση της εκεί.

Κύριε Πρόεδρε, είναι η πολλοστή φορά που έχουμε μια εξαπάτηση και μια παραπλάνηση του ελληνικού λαού από την Κυβέρνηση Μητσοτάκη. Σας θυμίζω, κυρία Υπουργέ, το 2018, λίγο πριν γίνουν οι εκλογές το 2019, ο μετέπειτα Υπουργός Εργασίας, Τομέαρχης Εργασίας, Βρούτσης...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε, λίγο σεβασμό στον Κανονισμό.

Σας παρακαλώ!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μισό λεπτό. Είναι πολύ κρίσιμο και αφορά σε πάρα πολλούς συνταξιούχους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Μα, πήγατε στα έξι λεπτά. Το κάνετε συνέχεια αυτό!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Είναι πολλά τα θέματα του Υπουργείου Εργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κλείστε, σας παρακαλώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Κλείνω και αφαιρέστε τον χρόνο από τη βασική μου ομιλία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Δεν έχω καμία διάθεση να σας αφαιρέσω κάτι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Ο νόμος Κατρούγκαλου δεν διορθώνεται, καταργείται. Δεύτερη εξαπάτηση: το 2019 η Νέα Δημοκρατία γίνεται Κυβέρνηση και όχι μόνο δεν τον καταργεί, αλλά χτίζει πάνω στον νόμο Κατρούγκαλου τις δικές της αντιλαϊκές πολιτικές. Και η τρίτη εξαπάτηση: 15 Ιουλίου του 2020, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, Πέτσας, λέει στους συνταξιούχους: «Μην κάνετε προσφυγές. Μην πάτε σε δικηγόρους. Κάντε λίγη υπομονή, θα το ρυθμίσουμε». Και στις 31 Ιουλίου του 2020 έρχεται αυτή η Κυβέρνηση και τι λέει με τροπολογία της, με τον ν.4714/2020, άρθρο 114; Οι αξιώσεις των συνταξιούχων για ποσά που αντιστοιχούν σε αυτές ακριβώς τις περικοπές αποσβένονται, γιατί -λέει- η χώρα έχει ανάγκη υποστήριξης έναντι της αυξανόμενης τουρκικής προκλητικότητας. Αποσβένονται οι αξιώσεις αυτές. Και την ίδια ώρα ο κ. Πέτσας που τα έλεγε αυτά, με τις λίστες του, έδινε αθρόα χρήματα στα μέσα ενημέρωσης, χτίζοντας ακριβώς αυτήν την προκλητική προνομιακή σχέση της σημερινής Κυβέρνησης με τα μέσα ενημέρωσης.

Σε αυτήν την εξαπάτηση, σε αυτήν τη νέα παραπλάνηση, λοιπόν, την πολλοστή, έχει κάτι να πει το σημερινό Υπουργείο Εργασίας; Τι θα κάνετε σε αυτές τις υποσχέσεις που κάνατε κάποτε τις φρούδες; Θα πείτε έστω μια συγγνώμη σε αυτούς τους ανθρώπους που πίστεψαν σε όσα λέγατε και δεν προσέφυγαν και τώρα είναι επί ξύλου κρεμάμενοι επειδή πίστεψαν στην Κυβέρνηση του κράτους τους; Θα επανορθώσετε έστω τώρα, έστω και δέκα, ζητώντας μεγάλη συγγνώμη και ρυθμίζοντας τώρα όσα εσείς δημιουργήσατε με την επιχείρηση εξαπάτησης που προκαλέσατε;

Κάντε κάτι επιτέλους, έστω και τώρα.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Μάντζο.

Να ξέρετε ότι σας αφαιρέθηκε η δευτερολογία σας.

Έχετε τον λόγο, κύριε Γιαννούλη.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Θα προσπαθήσω να αποφύγω τις курώσεις, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, όλοι αναγνωρίζουμε και θα συμφωνήσουμε με τον κ. Μάντζο ότι δεν προσφέρεται για καμία είδους αντιπολιτευτική δογματική αντιμετώπιση του πρώτου πακέτου μέτρων που έρχονται γύρω από το φαινόμενο της σεισμικής δραστηριότητας στην περιοχή των Κυκλάδων.

Οφείλω να ομολογήσω ότι οφείλουμε και δικαιολογημένα είμαστε καχύποπτοι στον έγκαιρο σχεδιασμό που με ψυχραιμία και χωρίς κομματική ιδιότητα προβλέπει και αποτρέπει γεγονότα που έχουν επιστημονική τεκμηρίωση. Χωρίς να θέλω να γίνω μάντης κακών, αυτό που έχω εισπράξει από τις τοποθετήσεις του επιστημονικού κόσμου είναι ότι δεν πρόκειται για κάτι που εμφανίστηκε ξαφνικά και θα σταματήσει σε λίγες ημέρες. Αυτό μας

υποχρεώνει να ζητήσουμε, να προειδοποιήσουμε την Κυβέρνηση ότι εκτός από το πρώτο πακέτο μέτρων, ίσως θα πρέπει να περάσει και σε ένα ευρύτερης διάστασης δίκτυο προστασίας των εργαζομένων, των επιχειρήσεων. Πιστεύω ότι είστε και εσείς γνώστης του γεγονότος ότι σε λίγες εβδομάδες ξεκινά η τουριστική δραστηριότητα στη Σαντορίνη και στις Κυκλάδες. Ελπίζω να είστε σε μια διαρκή ετοιμότητα και προπαρασκευή ενός τέτοιου προγράμματος. Μπορούμε να συνεισφέρουμε όπως και το κάνουμε στη δημόσια σφαίρα με προτάσεις. Θα σας παρακαλούσα όμως να μην το αμελήσετε ή να μην το υποτάξετε σε οποιαδήποτε είδους ιδιοτελή ή μικροκομματική αυταπάτη ή παραπλάνηση. Αυτό σας το ζητάμε ως επισπεύδουσα Αντιπολίτευση και όχι απλά μια δημόσια σφαίρα δημιουργίας εντυπώσεων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Γιαννούλη.

Κυρία Αχτσιόγλου έχετε τον λόγο.

ΕΦΗ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ: Κυρία Υπουργέ, δύο σχόλια για την τροπολογία.

Το πρώτο έχει να κάνει με τη ρύθμιση για τους εργαζόμενους στον Δήμο Θήρας. Ουσιαστικά εδώ επαναλαμβάνεται το σχήμα των αναστολών εργασίας που είχαμε και στην πανδημία. Αυτό είναι. Το ίδιο σχήμα είναι ακριβώς, με 534 ευρώ ανά εργαζόμενο. Αυτή είναι η αποζημίωση. Εκτός του χωρικού που περιγράφεται ότι αφορά ένα μικρό δήμο και πρέπει να επεκταθεί, νομίζω πως το ποσό πια είναι πάρα πολύ χαμηλό. Δηλαδή είναι μία αποζημίωση, η οποία δεν μπορεί πια να καλύψει τίποτα.

Είμαστε σε άλλη περίοδο. Πρέπει οπωσδήποτε να υπάρξει αύξηση του ποσού. Τα 534 ευρώ είναι εντελώς μα εντελώς ανεπαρκή για τους εργαζόμενους.

Το δεύτερο σχόλιο έχει να κάνει με τη ρύθμιση που φέρνεται για τη ΔΥΠΑ. Τι συμβαίνει εκεί; Στην πραγματικότητα αναγνωρίζετε ότι υπάρχει αδυναμία -νομίζω ότι έχει και κάποια χρόνια- να μπορέσει να κλείσει ισολογισμούς και χρήσεις το προσωπικό στη ΔΥΠΑ και ουσιαστικά αναθέτετε αυτό το έργο εξωτερικά, σε εξωτερικούς συνεργάτες, για να το πω έτσι. Γιατί σωρεύτηκε αυτό το έργο; Και κυρίως γιατί δεν προσλήφθηκε προσωπικό για να μπορέσει να το αντιμετωπίσει; Γιατί δεν υπάρχει δηλαδή προσωπικό και ειδικοί λογιστές ώστε να μπορούν να προχωρούν στις αναγκαίες ενέργειες; Αυτό το αναφέρει και η έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου που διαπίστωσε αυτήν την έλλειψη.

Αυτό που μας προβληματίζει είναι ότι εδώ δεν μοιάζει με μια ad hoc ρύθμιση. Δηλαδή αν ήταν μια ad hoc ρύθμιση για να αντιμετωπιστεί ένα πρόβλημα που πιέζει αυτήν τη στιγμή θα ήταν κατανοητό. Είναι μια ad hoc ρύθμιση για να αντιμετωπιστεί ένα πρόβλημα που πιέζει ή είναι μια μόνιμη στην πραγματικότητα ρύθμιση για να αντιμετωπιστεί το έλλειμμα του προσωπικού και άρα έχουμε μια σταθερή πια μεταβίβαση αυτού του έργου σε υπηρεσίες εκτός του Δημοσίου; Και γιατί να μην αντιμετωπιστεί αυτό με προσλήψεις ή με προσωπικό το οποίο φθίνει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κυρία Αχτσιόγλου.

Δεν υπάρχει άλλη ερώτηση, οπότε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για να απαντήσετε.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ πολύ και τους κυρίους και τις κυρίες συναδέλφους για τις παρατηρήσεις τους.

Πρώτα απ' όλα ξεκινώ με τις πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης για τον Δήμο Θήρας. Δεν νομίζω ότι προσφέρονται για αντιπολίτευση. Νομίζω ότι η Κυβέρνηση έδειξε ότι πολύ γρήγορα και προληπτικά δρα σε ό,τι αφορά την πολιτική προστασία. Είδετε ότι και στο Υπουργείο Εργασίας, αμέσως μόλις έγινε για παράδειγμα η κήρυξη έκτακτης ανάγκης, το πρώτο μας μέλημα -και φέραμε αμέσως διάταξη στη Βουλή για να εφαρμοστεί και είμαστε έτοιμοι να ανοίξουμε την πλατφόρμα- είναι να προστατεύσουμε ακριβώς εργαζόμενους και επιχειρήσεις. Αν μη τι άλλο θα έλεγα ως μην ξιφουλκούμε σε ζητήματα τα οποία μας ενώνουν και τα οποία είναι πώς θα προστατεύσουμε τη Σαντορίνη μας, πώς θα προστατεύσουμε τον τουρισμό, πώς θα προστατεύσουμε τους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις.

Ξέρετε ότι πρόκειται για αποζημίωση ειδικού σκοπού. Είναι σαφές. Προάγουμε τον μηχανισμό. Είναι αντίστοιχος με αυτόν που είχε ακολουθηθεί και σε άλλες κρίσεις, όπως στην πανδημία, όπως στις φυσικές καταστροφές. Είναι ένας μηχανισμός ο οποίος έχει αποδώσει. Το κράτος πρέπει να είναι δίπλα σε αυτούς τους ανθρώπους και θα είναι δίπλα σε αυτούς τους ανθρώπους.

Κύριε Γιαννούλη, όσον αφορά αυτό που είπατε για ευρύτερα μέτρα στήριξης, προφανώς η Κυβέρνηση βλέπετε ότι είναι σε μια συνεχή εγρήγορση. Δεν μπορώ να απαντήσω για λογαριασμό προφανώς άλλων Υπουργείων, αλλά αν μη τι άλλο νομίζω ότι έχει δείξει σε τι βαθμό προλαμβάνει και σε τι βαθμό επενδύει πάρα πολύ στην πρόληψη, ακριβώς και στην περίπτωση αυτή.

Μια κουβέντα για το θέμα της ΔΥΠΑ.

Κυρία Αχτσιόγλου, σας άκουσα με πάρα πολύ μεγάλη προσοχή και ομολογώ εξεπλάγην. Ήσασταν Υπουργός, Ήσασταν Υπουργός, κυρία Αχτσιόγλου, τα χρόνια που δεν έβγαιναν ποτέ οι ισολογισμοί και έρχεται αυτή η Κυβέρνηση και λέει ότι θα το λύσει αυτό το πρόβλημα. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ που ήταν τεσεράμισι χρόνια –και λυπάμαι, αλλά τότε ήσασταν στον ΣΥΡΙΖΑ και ήσασταν Υπουργός Εργασίας, ήσασταν το Υπουργείο Εργασίας– τι κάνατε εσείς γι' αυτό;

Εμείς λέμε ότι υπάρχει ένα ζήτημα, έχουν κατατεθεί αιτήματα στον ΑΣΕΠ για να προχωρήσει η πρόσληψη. Όσο δεν έχουν έρθει και υπάρχουν ζήτσημα υποστελέχωσης, ναι, δεν θα αναθέσουμε την όλη –και θέλει προσοχή αυτό– διαδικασία σε εξωτερικούς. Η τελική έγκριση είναι στις οικονομικές υπηρεσίες στις ΔΥΠΑ οι οποίες θα ελέγξουν όλες τις καταστάσεις. Όμως, αντί να καθόμαστε πάνω στο πρόβλημα και μην κάνουμε τίποτα, ναι, κάνουμε κάποια ενέργεια για να το λύσουμε. Όμως, απορώ διότι ο ΣΥΡΙΖΑ τεσεράμισι χρόνια δεν έκανε τίποτα γι' αυτό. Το άφησε σαν να μην υπάρχει. Και λέω ξανά ο ΣΥΡΙΖΑ γιατί τότε, τα χρόνια εκείνα, ήσασταν στον ΣΥΡΙΖΑ.

Τώρα, θέλω να πω μια κουβέντα για το θέμα που έθεσε ο κ. Μάντζος για το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο. Όπως ξέρετε και όπως θα έχετε διαβάσει πράγματι χτες εκδόθηκε, λέω ή φέρεται να εκδόθηκε, γιατί δεν την έχουμε λάβει ακόμα επισήμως ως Υπουργείο Εργασίας, αλλά από μέσα μαζικής ενημέρωσης φαίνεται ότι έχει εκδοθεί η αναμενόμενη απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου.

Να τα πούμε λίγο εν τάχει. Και δεν θέλω να πάρω χρόνο, κύριε Πρόεδρε, αλλά επειδή τέθηκε το θέμα θεωρώ ότι οφείλω μια απάντηση. Υπήρχε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας του 2015 που είχε κρίνει αντισυνταγματικές κάποιες περικοπές. Υπάρχει μεταγενέστερη απόφαση του Αρείου Πάγου που κρίνει συνταγματικές τις περικοπές.

Τίθεται λοιπόν το ζήτημα αν πρέπει να συνέλθει το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο για να δει αν υπάρχει διάσταση μεταξύ των κρίσεων. Έρχεται λοιπόν το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο και λέει ότι δεν υπάρχει επί της ουσίας διάσταση γιατί τα πραγματικά ζητήματα πάνω στα οποία τοποθετήθηκε αφενός το Συμβούλιο Επικρατείας και αφετέρου ο Αρειος Πάγος δεν είναι τα ίδια. Στο μεν Συμβούλιο Επικρατείας, φέρεται να λέει το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, είναι ζητήματα που αφορούν τα δημόσια ασφαλιστικά ταμεία, ενώ ο Αρειος Πάγος τοποθετήθηκε για το ταμείο της Τράπεζας της Ελλάδος που είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Άρα, λέει για διαφορετικές κρίσεις. Συνεπώς, λέει το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο: «Δεν έχω αρμοδιότητα».

Τι συμπεραίνει λοιπόν κανείς από αυτές τις πληροφορίες που έχουν βγει για την απόφαση αυτή; Είναι τέσσερα σημεία:

Σημείο πρώτον, δεν έχει αλλάξει απολύτως τίποτα σε σχέση με αυτά που ίσχυαν χτες. Δεν υπάρχει κάτι νεότερο με την έννοια ότι το δικαστήριο είπε ότι δεν είναι αρμόδιο για να τοποθετηθεί επί του ζητήματος.

Σημείο δεύτερον, η Κυβέρνηση, όπως ξέρετε, έχει ήδη συμμορφωθεί με τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας το καλοκαίρι του 2020 προβλέποντας και νομοθετικά μια οριζόντια ρύθμιση για όλους, ύψους 1,4 δισεκατομμυρίου ευρώ, εντός των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας.

Τρίτο σημείο, προφανώς η έκδοση της απόφασης αυτής ξεμπλοκάρει τις προσφυγές συνταξιούχων που είχαν προσφύγει

πριν από το τέλος Ιουλίου 2020 για περικοπές στις επικουρικές για το εν λόγω εντεκάμηνο. Άρα, ξεμπλοκάρουν αυτές οι διαδικασίες.

Σημείο τέταρτο, κύριε Μάντζο, η Κυβέρνηση, όταν είχε τοποθετηθεί τότε, είχε πει ότι επίκειται μια οριζόντια επίλυση σε ό,τι αφορά τις κύριες συντάξεις. Μάλιστα, ακόμα και ο κύριος Πρωθυπουργός που είχε έρθει εδώ στο Βήμα της Βουλής, είχε εξηγήσει ακριβώς ότι η πρωτοβουλία της Κυβέρνησης θα είναι οριζόντια, ότι θα αφορά τα αναδρομικά για τις κύριες, αλλά υπάρχουν συγκεκριμένες δημοσιονομικές δυνατότητες της χώρας.

Να αναφέρω και ένα τελευταίο σημείο. Η Κυβέρνηση, όλα αυτά τα χρόνια, καταβάλλει πολύ μεγάλες προσπάθειες προκειμένου διαρκώς να ενισχύει το εισόδημα των συνταξιούχων. Θέλω να σας θυμίσω ότι για πρώτη φορά, μετά από πάρα πολλά χρόνια, έχουμε αυξήσεις. Θα θέλαμε περισσότερο; Προφανώς θα θέλαμε περισσότερο. Είχαμε αυξήσεις σωρευτικά που αγγίζουν το 13,6%. Έχουμε ρυθμίσεις για να μην περικοπτεί η σύνταξη των εργαζόμενων συνταξιούχων, το 30% να μην περικοπτεί πλέον. Έχουμε ρυθμίσεις ευνοϊκές για τα πλασματικά χρόνια. Έχουμε πολλές ρυθμίσεις οι οποίες στοχεύουν ακριβώς στη συνεχή διεύρυνση του διαθέσιμου εισοδήματος των συνταξιούχων. Η συγκεκριμένη απόφαση, όμως, νομικά δεν αλλάζει τίποτα σε σχέση με όσα γνωρίζαμε μέχρι χτες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΥΣΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Κεραμέως.

Πριν συνεχίσουμε, θα ήθελα να κάνω δύο ανακοινώσεις προς το Σώμα:

Πρώτον, ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Ελληνική Λύση – Κυριάκος Βελόπουλος» και οι Βουλευτές του κόμματός του κατέθεσαν σήμερα 13-2-2025 πρόταση νόμου: «Κατάργηση του ν.3126/2003 περί ποινικής ευθύνης των Υπουργών».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διарκή Επιτροπή.

Και δεύτερον, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης διαβίβασε στη Βουλή, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος και τον ν.3126/2003 «Ποινική ευθύνη των Υπουργών», όπως ισχύουν, την 13-2-2025, ποινική δικογραφία που αφορά στον Υπουργό Ανάπτυξης, Παναγιώτη Θεοδωρικάκο.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Αθανάσιος Παπαθανάσης, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, σήμερα είμαι στην ευχάριστη θέση, πέραν του εκσυγχρονιστικού και πραγματικά προοδευτικού νομοσχεδίου που έφερε το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και η κ. Ζαχαράκη, να τοποθετηθώ θετικά υπέρ και μιας τροπολογίας που εισηγείται η ίδια και η οποία αντανάκλα την πραγματική της μέριμνα, αλλά και της παράταξής μας συνολικά για την ακριτική μας Ελλάδα, αλλά και για την παραδοσιακή ελληνική πυρηνική οικογένεια, την οποία θεωρούμε ως κέντρο της ελληνικής κοινωνίας και από την ενίσχυση αυτού του κυττάρου ξεκινάμε την ανόρθωση του δημογραφικού της πατρίδας μας.

Η τροπολογία αυτή αναμένεται να δώσει μια νέα πνοή στον Έβρο, ενισχύοντας τη δημογραφική ανάπτυξη, προσελκύοντας νέες οικογένειες και ενισχύοντας την τοπική οικονομία. Η οικονομική ενίσχυση που προβλέπεται, φτάνοντας μέχρι και τις 10.000 ευρώ, θέτει τις βάσεις για την αναγέννηση των Δήμων Σουφλίου, Ορεστιάδας και Διδυμοτείχου.

Πρόκειται για ένα σχέδιο που αναγνωρίζει τις προσκλήσεις της περιφέρειας και στοχεύει στην αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας και της πληθυσμιακής συρρίκνωσης. Η δικαιοσύνη της ρύθμισης έγκειται στην προσφορά μεγαλύτερης ενίσχυσης για τις μικρότερες κοινότητες, δίνοντας προτεραιότητα στους οικοσμούς με λιγότερους από πεντακόσιους κατοίκους.

Η επιπρόσθετη ενίσχυση για κάθε ανήλικό τέκνο ενθαρρύνει την αύξηση των οικογενειών και τη διαμόρφωση μιας βιώσιμης κοινωνικής δομής στις περιοχές αυτές. Ο τρόπος καταβολής της ενίσχυσης σε δύο ισόποσες δόσεις εξασφαλίζει τόσο την άμεση οικονομική υποστήριξη όσο και την ενθάρρυνση μακρόχρονης παραμονής, παρέχοντας σταθερότητα και ασφάλεια στις οικογένειες.

Μέσα από αυτήν τη ρύθμιση αποδεικνύουμε τη δέσμευσή μας για μια ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και δημιουργώντας ευκαιρίες για τις νέες γενιές. Η κίνηση αυτή δεν είναι μόνο μια οικονομική ενίσχυση, αλλά ένα μήνυμα ελπίδας και αναγέννησης για τις περιοχές του Έβρου. Η ρύθμιση για τον Έβρο εντάσσεται στο συνολικό σχέδιο για τη δημογραφική ενίσχυση, την ανάπτυξη και ανασυγκρότηση του νομού και ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται στα 8 εκατομμύρια ευρώ.

Καλώς όλους τους συναδέλφους να στηρίξουν αυτήν την τροπολογία, αναγνωρίζοντας το ζωτικής σημασίας έργο που επιτελεί η διατήρηση πληθυσμιακής ισορροπίας και οικονομικής ανάπτυξης των ακριτικών περιοχών μας.

Είναι σήμερα πολύ σημαντικό το νομοσχέδιο το οποίο κατέθεσε το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Το σχέδιο αυτό δεν είναι μόνο μία νομική υποχρέωση, αλλά και μία ηθική δέσμευση προς την κοινωνία που μας περιβάλλει και συγκεκριμένα προς τις γυναίκες, αλλά και τους πολίτες με αναπηρία. Με το νομοσχέδιο αυτό δεσμευόμαστε για την κοινωνική συνοχή και ίση εκπροσώπηση. Το νομοσχέδιο θέτει ως βασικό στόχο τη μείωση της ανισότητας στην εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εταιρειών.

Πιο συγκεκριμένα, εισάγει υποχρεωτικό ποσοστό τουλάχιστον 33% για το υποεκπροσωπούμενο φύλο στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών, που πληρούν συγκεκριμένα οικονομικά κριτήρια, δηλαδή, απασχολούν πάνω από διακόσιους πενήντα εργαζόμενους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον 50 εκατομμυρίων ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον 43 εκατομμυρίων ευρώ.

Αντίστοιχα, οι ρυθμίσεις αυτές μπορούν να εφαρμοστούν και σε μη εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες και δημόσιες επιχειρήσεις, που διαθέτουν τα ίδια ως άνω οικονομικά κριτήρια, εφόσον τα προβλέπουν στο καταστατικό τους. Η διαδικασία επιλογής μελών των διοικητικών συμβουλίων θα γίνεται με βάση διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια, δίνοντας προτεραιότητα σε υποψηφίους του υποεκπροσωπούμενου φύλου, όταν υπάρχουν ίδια προσόντα με άλλους υποψηφίους. Η ρύθμιση αυτή επιδιώκει να ενισχύσει την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και να εμπλουτίσει τα εταιρικά περιβάλλοντα, δημιουργώντας ένα πλαίσιο ίσων ευκαιριών.

Σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τα προβλεπόμενα προβλέπονται κυρώσεις που περιλαμβάνουν πρόστιμα έως 3 εκατομμύρια ευρώ. Επίσης, προβλέπεται υποβολή εκ μέρους των εταιρειών ειδικής έκθεσης, στην οποία συμπεριλαμβάνονται στοιχεία με την τήρηση των υποχρεώσεων του παρόντος νομοσχεδίου και τα μέτρα που εφαρμόζονται ή πρόκειται να εφαρμοστούν για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στα ΔΣ των εταιρειών.

Επίσης, συστήνεται ταμείο ισότητας των φύλων υπό τη μορφή αναλυτικού λογαριασμού εσόδου, στον οποίο θα εγγράφονται υπέρ της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, πρώτον, τα ποσά από την είσπραξη των χρηματικών κυρώσεων που επιβάλλονται σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με το ελάχιστο ποσοστό εκπροσώπησης του υποεκπροσωπούμενου φύλου και κάθε είδους έσοδα από χαριστική αιτία, όπως δωρεές και χορηγίες με στόχο την υλοποίηση δράσεων για την προώθηση της έμφυλης ισότητας και της καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών.

Το νομοσχέδιο αυτό προβλέπει την εφαρμογή πολιτικών που θα ενδυναμώσουν τα άτομα με αναπηρία, μειώνοντας τις ανισότητες που διαρθρώνονται στην κοινωνία μας. Στο πλαίσιο αυτό προκύπτει η αναγκαιότητα να παραταθούν οι υπάρχουσες δομές μέχρι την ολοκλήρωση των προγραμμάτων από το Ταμείο Ανάκαμψης, προκειμένου να διασφαλιστούν όλοι οι διαθέσιμοι πόροι για τους ωφελούμενους.

Ένα σημαντικό βήμα που προσφέρει το σχέδιο είναι η αυτοματοποίηση της διαδικασίας χορήγησης επιδομάτων. Αυτή η εξέλιξη θα απλοποιήσει την πρόσβαση στα κοινωνικά αγαθά και θα ελαχιστοποιήσει τις γραφειοκρατικές διαδικασίες, επιτρέποντας στους δικαιούχους να επικεντρωθούν στα ουσιαστικά και όχι στις

διαδικασίες. Αντί για πολυάριθμες αιτήσεις και χρονοβόρες διαδικασίες οι πολίτες θα δουν την αίτησή τους να προχωρά αυτόματα, διευκολύνοντάς τους να αποκτήσουν πρόσβαση στα προγράμματα που δικαιούνται.

Η ένταξη των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών ΔΕΚΟ στο πλαίσιο του νομοσχεδίου συνιστά ένα βήμα προς την κατεύθυνση προώθησης της ισότητας και της ενίσχυσης των δικαιών πρακτικών στην αγορά εργασίας. Οι εταιρείες θα επιβραβεύονται με το σήμα ισότητας, ένα εργαλείο που ενισχύει την υποχρέωση συμμόρφωσης και υποδεικνύει ότι οι καλές πρακτικές θα αναγνωρίζονται και θα προωθούνται. Με τη νομοθετική πρωτοβουλία αυτή αναμένουμε να επιφέρουμε θετικές αλλαγές στη ζωή των ανθρώπων με αναπηρία.

Το πρόγραμμα εμφορείται από την ανάγκη της κοινωνίας να συμμετάσχει σε διαδικασίες που την αφορούν για ισότιμη και δίκαιη εκπροσώπηση, ενώ εξασφαλίζει ότι το δικαίωμα στην εργασία και την ανέλιξη όλων των πολιτών λαμβάνεται υπ' όψιν και υπολογίζεται. Υπάρχει μία αλλαγή που συντελείται και στο τέλος της ημέρας είναι σημαντικό να αναθεωρήσουμε την άποψή μας για την ισότιμη συμμετοχή και μεταχείριση ανδρών και γυναικών, ειδικά όσον αφορά τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Το ζήτημα δεν περιορίζεται μόνο σε ποσοστώςεις. Διαβάζω διάφορες απόψεις για την αύξηση της παρουσίας γυναικών ή ανδρών όταν ένα από τα δύο φύλα υποεκπροσωπείται στα διοικητικά συμβούλια. Ωστόσο, το σημείο δεν είναι μόνο η ποσότητα, αλλά η ανάπτυξη δεξιοτήτων στην ηγεσία και τη λήψη αποφάσεων από κάθε μέλος που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του οργανισμού και αξίζει να έχει την ευκαιρία να πετύχει.

Αυτό το νομοσχέδιο στοχεύει στην παροχή δυνατοτήτων και ευκαιριών για την ανάπτυξη τέτοιων δεξιοτήτων με σκοπό μια ισότιμη προσέγγιση σε μία κοινωνία που χρειάζεται τη συμβολή και την ενεργό συμμετοχή όλων των μελών και στελεχών της, ιδιαίτερα στον επιχειρηματικό τομέα. Ο στόχος είναι να προσφέρουμε λύσεις και να ενισχύσουμε την κοινωνική συνοχή μέσω ενός νομοσχεδίου, που δεν στοχεύει απλά στη διαχείριση, αλλά επιδιώκει να διαμορφώσει ένα πιο δίκαιο συμπεριληπτικό και αποτελεσματικό μέλλον. Εξετάζει, επίσης, την ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής Οδηγίας 2381/22 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αποτελεί αναγκαία συμμόρφωση της χώρας μας για τη διασφάλιση ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στις διοικήσεις εταιρειών, ένα κανονιστικό πλαίσιο που θεσπίστηκε τον Νοέμβριο του '22 για την προώθηση της ισότητας.

Με το νομοσχέδιο αυτό επενδύουμε στην κοινωνική συνοχή, στην ανοχή και στην ισότητα. Με αυτό το νομοσχέδιο χτίζουμε ένα μέλλον, που θα διασφαλίζει ότι κανένας πολίτης δεν θα μείνει πίσω και ότι όλοι θα μπορούν να έχουν ίσες ευκαιρίες στην κοινωνία μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειρογράφημα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο συνάδελφο.

Τον λόγο έχει ο κ. Ιωάννης Λοβέρδος, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ - ΜΙΧΑΗΛ (ΓΙΑΝΝΗΣ) ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Σήμερα συζητάμε ένα πολύ σημαντικό νομοσχέδιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που θα έπρεπε να τυγχάνει μεγαλύτερης αναγνώρισης από ότι δυστυχώς τυγχάνει. Καταλαβαίνω ότι υπάρχουν θέματα πολιτικής επικαιρότητας, τα οποία γίνονται πιεστικά, αλλά μην ξεχνάμε ότι η ζωή συνεχίζεται και η κοινωνία μας έχει ανάγκη από αλλαγές και σημαντικές αλλαγές και το Υπουργείο Οικογένειας και Κοινωνικής Συνοχής φέρνει ένα τέτοιο νομοσχέδιο προς τη μεταρρύθμιση ορισμένων κανόνων, που ήδη υπάρχουν στη χώρα μας και που πρέπει να αλλάξουν.

Χαίρομαι, διότι το Υπουργείο αυτό, που είναι νεοσύστατο, εμπεριέχει δύο έννοιες, οι οποίες για εμένα -και υποθέτω για όλους τους Έλληνες- είναι πάρα πολύ σημαντικές, είναι οι παραδοσιακές μας αξίες, οικογένεια και κοινωνική συνοχή. Χωρίς οικογένεια και κοινωνική συνοχή δεν μπορεί να υπάρξει η ίδια η κοινωνία μας. Και χαίρομαι, επίσης, διότι επικεφαλής αυτού του νομοσχεδίου είναι δύο νέες γυναίκες -νεότερες πάντως από μένα

πολύ- οι οποίες έχουν κερδίσει την εκτίμηση και τον σεβασμό μου, η Σοφία Ζαχαράκη, η Υπουργός και η Κατερίνα Παπακώστα, η Υφυπουργός.

Το νομοσχέδιο αυτό είναι για τη γυναίκα. Για εμένα και για τους περισσότερους άντρες οι γυναίκες είναι ό,τι σημαντικότερο υπάρχει στην κοινωνία μας και όχι μόνον πια με τον ρόλο της μάνας, της αδερφής, της κόρης, της συντρόφου, όπως ήταν παλιότερα ή της νοικοκυράς. Σήμερα, η γυναίκα παίζει έναν πολύ σημαντικότερο ρόλο, χωρίς να υποτιμώ τον ρόλο της μάνας προς Θεού, αλλά παίζει και έναν πολύ σημαντικό ρόλο μεγαλύτερο στην καθημερινότητα που είναι απαραίτητος. Η γυναίκα είναι ικανή, έξυπνη, μπορεί να διοικήσει επιχείρηση, μπορεί να συμμετάσχει στα κοινά εξίσου αν και μερικές φορές και πολύ καλύτερα από τον άνδρα. Γι' αυτό και χρειάζεται να στηρίξουμε τη συμμετοχή της γυναίκας σε όλες αυτές τις δραστηριότητες τις επιχειρηματικές, πολιτικές και όχι μόνο.

Κατανώ ότι υπάρχουν κάποιοι που έχουν μια δυστοκία όταν μιλάμε για ποσόστωση. Η ποσόστωση δεν ακούγεται καλά. Δεν μπορεί να υποχρεώσεις κάποιον σώνει και καλά μόνο και μόνο λόγω φύλου ή λόγω άλλων δυνατοτήτων του να πρέπει να συμμετάσχει σε μια επιχείρηση.

Ταυτόχρονα, όμως, πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας ότι έχουμε χρέος να βοηθήσουμε τη γυναίκα, η οποία κακά τα ψέματα για πολλές δεκαετίες, για να μην πω αιώνες, ήταν καταπιεσμένη και περιορισμένη στο χώρο του σπιτιού, να μπορέσει να συμμετάσχει ακόμη ενεργότερα στην κοινωνία. Και αυτό κάνει το νομοσχέδιο αυτό. Συγχρόνως, όμως, δεν λέει ότι θα βάλουμε ικανότητα. Παίζει πάντα ρόλο είτε είσαι άντρας είτε είσαι γυναίκα, αν δεν έχεις την ικανότητα, δεν μπορείς να σταθείς και η ικανότητα παίζει ρόλο. Χρειαζόμαστε περισσότερες καλύτερες, ικανότερες γυναίκες σε όλους τους τομείς της επιχειρηματικής, οικονομικής, πολιτικής δραστηριότητας.

Δεν θα μείνω όμως μόνο σε αυτό. Θέλω να αναφερθώ σε κάτι που για μένα είναι πολύ πιο σοβαρό. Είναι το δημογραφικό. Το δημογραφικό, όπως ξέρετε, είναι ένα από τα μεγαλύτερα, αν όχι το μεγαλύτερο, πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες. Είμαστε από τις χώρες εκείνες της Ευρώπης που ο πληθυσμός όχι μόνο γερνάει και πεθαίνει, αλλά μειώνεται συστηματικά κάθε χρόνο. Δεν έχει ξαναγίνει αυτό στην ιστορία της Ελλάδος. Τις τελευταίες δεκαετίες γίνεται. Και αυτό είναι πάρα, πάρα πολύ ανησυχητικό.

Να σας πω κάτι, που ίσως δεν το γνωρίζουν πολλοί. Το 1922 όταν έγινε η μεγάλη καταστροφή, η μεγαλύτερη εθνική καταστροφή, η Μικρασιατική Καταστροφή, οι Έλληνες περίπου ήμασταν 7,5 εκατομμύρια. Οι Τούρκοι ήταν 15 εκατομμύρια. Σήμερα οι Έλληνες με την τελευταία απογραφή είναι σκάρα δέκα εκατομμύρια, οι Τούρκοι είναι πάνω από 80 εκατομμύρια. Αυτό σημαίνει κάτι και αυτό πρέπει να το λάβουμε σοβαρά υπ' όψιν μας.

Γι' αυτό και το δημογραφικό πρόβλημα δεν είναι μόνο πρόβλημα το οποίο έχει να κάνει με τη μείωση του πληθυσμού. Έχει να κάνει και με την ανισοκατανομή του πληθυσμού στην Ελλάδα. Πάρα πολλές περιοχές, ιδίως στην ελληνική ύπαιθρο, επιδεινώνονται. Γι' αυτό και το Υπουργείο έφερε μια τροπολογία, η οποία ήταν γνωστή- είχε ανακοινωθεί από τον περασμένο Οκτώβριο, αν δεν κάνω λάθος- για την ενίσχυση Ελλήνων πολιτών, που θέλουν να μετεγκατασταθούν σε ορισμένες περιοχές του Νομού Έβρου. Και γιατί ο Νομός Έβρου; Γιατί ο Νομός Έβρου είναι ένας από τους πιο ευαίσθητους και τους πιο ιστορικούς νομούς της χώρας.

Ο Νομός Έβρου είναι ο νομός που συνορεύει με δύο χώρες, οι οποίες υπήρξαν οι προαιώνιοι εχθροί της χώρας μας. Και να μεν με τη Βουλγαρία έχουμε ευτυχώς κατορθώσει και έχουμε βρει τρόπο συνεννόησης, συνεργασίας και οι σχέσεις μας περνάνε μια εξαιρετική περίοδο μετά από τα όσα είχαν συμβεί στο παρελθόν, δυστυχώς με τον άλλο γείτονά μας, την Τουρκία, δεν έχουμε βρει ακόμα τον τρόπο που θα μπορούσαμε να συνεννοηθούμε και να είμαστε καλοί γείτονες. Γι' αυτόν τον λόγο και χρειάζεται να ενισχύσουμε δημογραφικά το Νομό Έβρου.

Ο Νομός Έβρου -επαναλαμβάνω- είναι ένας από τους πιο ταλαιπωρημένους ιστορικά νομούς της χώρας, όπως είναι -θα έλεγα- όλη η ανατολική Μακεδονία και Θράκη. Αλλά κυρίως στον Νομό Έβρου οι Έλληνες εκεί έχουν υποστεί διωγμούς, μαρτύρια,

βασανιστήρια, πολύ άσχημες καταστάσεις και σχετικά πρόσφατα, μέχρι το 1950. Κατά τη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα έγιναν φοβερά πράγματα στην ανατολική Μακεδονία και Θράκη και αυτά πρέπει να τα ξεπεράσουμε. Πρέπει να τα ξεπεράσουμε και να δούμε το μέλλον, να πάμε μπροστά.

Αυτό είναι το περιεχόμενο της ρύθμισης που φέρνει το Υπουργείο Οικογένειας και Κοινωνικής Συνοχής. Ελπίζω, κυρία Υπουργέ, σύντομα να έχετε τη δυνατότητα, να έχει το ελληνικό κράτος και η Κυβέρνηση τη δυνατότητα να δώσει ακόμα περισσότερο για να ενισχύσει την ελληνική ύπαιθρο και ιδίως ιστορικούς και ευαίσθητους νομούς, όπως είναι ο Νομός Έβρου, ώστε να έχουν και τα νέα ζευγάρια τη δυνατότητα να φύγουν και από την Αττική -που έχει γίνει υδροκεφαλική εγκεφαλική, ο μίος πληθυσμός της χώρας βρίσκεται εδώ- και να μπορέσουν να πάνε να ζήσουν σε άλλες περιοχές -που, μεταξύ μας, θα είναι και καλύτερη η ζωή- της χώρας προς όφελος και της πατρίδας τους και της κοινωνίας και της επίλυσης του δημογραφικού προβλήματος.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Λοβέρδο.

Μία ανακοίνωση στο Σώμα.

Οι Υπουργοί Υγείας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών κατέθεσαν σήμερα 13-2-2025 σχέδιο νόμου:

α) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Υγείας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Υγείας της Κυπριακής Δημοκρατίας στον τομέα των μεταμοσχεύσεων»

β) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Υγείας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Υγείας της Κυπριακής Δημοκρατίας στον τομέα των διασταυρούμενων μεταμοσχεύσεων νεφρού»

Παραπέμπονται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Για να γίνει γνωστό ποιοι είναι οι επόμενοι που θα μιλήσουν: Πρώτος θα μιλήσει ο κ. Χρήστος Γιαννούλης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ. Θα ακολουθήσει ο κ. Δήμας για την τροπολογία του, μετά ο κ. Λαζαρίδης, η Υφυπουργός κ. Παπακώστα για την ομιλία της, ο κ. Στύλιος, ο κ. Χήτας, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης, η κ. Λινού, ο Υφυπουργός κ. Γκίκας για την τροπολογία, η κ. Χατζηγιαννίδου και η κ. Κτενά.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Χρήστος Γιαννούλης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επειδή το νομοσχέδιο αφορά ένα πολύ σημαντικό αξιακό ζήτημα, τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων, θέλω να μου συγχωρέσετε αυτή την πολύ επώδυνη διαδικασία να θυμηθούμε και να τιμήσουμε σήμερα τη μνήμη ενός συναδέλφου μας, ενός εξαιρετικού ανθρώπου, ο οποίος είχε σκοπό της ζωής του τη μείωση των ανισοτήτων, των κοινωνικών ανισοτήτων.

Σήμερα συμπληρώνονται δύο χρόνια από τον θάνατο σε πολύ νεαρή ηλικία του συναδέλφου Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία στα Δωδεκάνησα, του Νεκτάριου Σαντορινιού.

Και αναφέρομαι με οδύνη και πολύ γλυκιά ανάμνηση σε αυτό το πρόσωπο, γιατί μία από τις σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις που πάλεψε με την ψυχή του και το σώμα του, καταπονώντας το, ήταν η μεγάλη του αγάπη για την νησιωτικότητα και την πολιτική επιλογή του μεταφορικού ισοδύναμου.

Δυστυχώς, η Κυβέρνηση Μητσοτάκη κάνει ό,τι μπορεί για να το ακυρώσει στην πράξη με μεγάλες καθυστερήσεις για να το ξεχάσουν οι νησιώτες και οι νησιώτισσες. Υπάρχουν και παραδείγματα. Στην ακριτική Λέσβο καταγγέλθηκε στον αδελφικό φίλο του Νεκτάριου, τον Πρόεδρο του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, Σωκράτη Φάμελλο, ότι οι καθυστερήσεις στις πληρωμές πολιτών και επαγγελματιών ξεπερνούν και τα δύο χρόνια. Και βέβαια δεν έχει προχωρήσει η επέκταση του μέτρου.

Ο Νεκτάριος παραμένει ζωντανός με αυτά που είχε πετύχει και ελπίζουμε να φανούμε αντάξιοι στη μαχητικότητα και την αποτελεσματικότητά του.

Και την αποτελεσματικότητα θα τη χρησιμοποιήσω ως αφορμή, μπαίνοντας στην ουσία της συζήτησης. Μια παράμετρος της

είναι να σταματήσουμε να υποκρινόμαστε. Ακούστε να δείτε, -και το λέω με μεγαλοφώνως, μπορεί και να παρεξηγηθώ- κουράστηκα να ακούω μελοδραματικές και πραγματικά έχοντας στη διάσταση του ελεήμονος ανθρώπου, να μιλάμε για τη γυναίκα σαν κάτι κατώτερο, σαν κάτι που έχει ελλείψεις και ελλείμματα, που πρέπει να καλυφθούν για να έρθει σε ίση μοίρα με τους άνδρες.

Και η υποκρισία έγκειται στο γεγονός ότι αρνούμαστε να καταδυθούμε στην ουσία των προβλημάτων και σπεύδουμε να βαφτίσουμε πομπωδώς μεταρρυθμίσεις και αλλαγές ως κάτι εξαιρετικά σημαντικό, χωρίς να θέλω να ισοπεδώσω τίποτε.

Θέλω να θυμηθώ ότι μία από τις πιο εμβληματικές φυσιογνωμίες σε αυτό που ορίζουμε ως γυναικείο κίνημα, ως εκπροσώπηση, ως υπερασπίστρια των δικαιωμάτων της γυναίκας, ως πολιτικού, ως καλλιτέχνη, ως μητέρας είναι η Μελίνα Μερκούρη. Η Μελίνα Μερκούρη έφυγε από τη ζωή με ένα όνειρο, να καταργηθεί -δεν ξέρω πόσοι από τους παλιότερους το θυμάστε- χωρίς να υπάρχει η αναγκαιότητά της, η 8^η Μαρτίου, που είναι η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας. Έλεγε στην ανάγνωσή της ότι για να υπάρχει η αναγκαιότητα να τιμάται ως κάτι ξεχωριστό, ήδη αποτυπώνεται η διαφορετική μοίρα των δύο φύλων.

Έχει απόλυτο δίκιο. Και αυτή η άποψη δικαιώνεται, ακούγοντας προσεγγίσεις ή επιχειρήματα για να δημιουργήσουμε μια μέθεξη ότι σήμερα γίνεται κάτι συγκλονιστικό με την αύξηση του ποσοστού συμμετοχής στα διοικητικά συμβούλια τριάντα επτά εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο, το γεγονός ότι έχει κάνει βήματα βελτίωσης η γυναίκα, είναι πολύ χρήσιμη στην καθημερινότητα της ζωής των οικογενειών, βοηθάει και μπορεί να διοικήσει μια επιχείρηση σε ποσοστό κατά τι μεγαλύτερο του 25%. Με συγχωρείτε πάρα πολύ, αλλά θα έπρεπε να απολογούμεστε, άνδρες και γυναίκες που έχουμε την ευθύνη εξουσίας, διαχείρισης, νομοθετικής και εκτελεστικής, για το γεγονός ότι ακόμα υπάρχουν παθογένειες ή παιδευτικά ή λειτουργικά ή εκπαιδευτικά κενά ή κενά κουλτούρας στο αυτό να μην είναι πρόβλημα, στο να μην υπάρχει.

Εάν θέλαμε πραγματικά να ενδυσούμε τη χλαμύδα του πολιτικού βασιλιά ή του μεσσία που εφηύρε λύσεις, ανακάλυψε τον τρόπο να λύσει προβλήματα που δεν έλυσε η ελληνική πολιτεία από τη σύσταση του ελληνικού κράτους και μη οδηγώντας μια χώρα μέσα σε μια παρακμή παρασιτικής αδιαφάνειας, παραπολιτικής, μικροκομματικής, σκοτεινής και εν τέλει αποπροσανατολισμένης πολιτικής ηθικής και πρακτικής, λυπάμαι πολύ, αλλά μάλλον πρέπει να ζητάμε συγγνώμη από τις προηγούμενες και τις επόμενες γενιές, γιατί καθυστέρησαμε πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Μία διακοπή, κύριε Γιαννούλη, να αναγγείλω τα παιδιά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστώ πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος» σαράντα μία μαθήτριες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 2^ο Γυμνάσιο Δράμας δεύτερο τμήμα.

Η Βουλή σας καλωσορίζει, παιδιά, και σας εύχεται καλή πρόοδο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Γιαννούλη.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Κι εγώ ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Καλωσορίζουμε τα παιδιά και εύχομαι να ζήσουν σε μια πολύ καλύτερη χώρα από αυτήν που θα τους παραδώσουμε.

Άρα, λοιπόν, η ανάπτυξη κουλτούρας ισότητας στον επιχειρηματικό κόσμο είναι μια διαρκής διαδικασία που επεκτείνεται και σε όλα τα υπόλοιπα.

Δεν υποτιμώ, κυρία Ζαχαράκη, το έργο που έχετε κάνει. Σας έχω εκφράσει και δημόσια και ιδιωτικά ότι για πολλά πράγματα δείχνετε ευαισθησία σε σχέση με παραλείψεις ή προβλήματα που ανακύπτουν και σας το αναγνωρίζω. Θέλω να πω, όμως, ότι ειλικρινά, αν θέλουμε να αγγίξουμε τα ζητήματα της ισότητας, την αυτονόητη χωρίς καμία ανάγκη θεσμικής ή νομοθετικής θωράκι-

σης του όρου και της αξίας της ισότητας, πρέπει πρώτα να κλείσουμε τις κοινωνικές ανισότητες που δεν αφορούν το φύλο αλλά το βιοτικό επίπεδο των πολιτών αυτής της χώρας. Το βιοτικό επίπεδο των πολιτών αυτής της χώρας επηρεάζεται -για να υπάρχουν δείγματα πολιτισμού και προόδου αισθητικής και γενναιότητας σε όλους μας- όσο αυξάνεται η φτώχεια στις ελληνικές οικογένειες, όσο υπάρχει η ακατανόητη ανοχή στην πολιτική της ασχροκέρδειας και της συνεχούς συρρίκνωσης των εισοδημάτων, όσο επιβεβαιώνεται το πολιτικό αφήγημα ότι δεν πειράζει, προέχει η επικοινωνία και όχι η ουσία. Και όταν πλέον και η επικοινωνία δεν είναι εργαλείο για να αντιμετωπίσουμε την ουσία, τότε μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την προπαγάνδα, την παραπλάνηση, την εξαπάτηση. Αυτά είναι δεδομένα.

Όμως, αν θέλουμε πραγματικά να δούμε γιατί μία εργαζόμενη αμείβεται στον ιδιωτικό τομέα λιγότερο απ' ό,τι ένας άνδρας, πρέπει να το πιάσουμε το πρόβλημα στη ρίζα του, στην ουσία του και αφορά κυρίως στον κόσμο της εργασίας. Και δεν σας το λέω με καμία ταξική εμμονή ή κάποια ιδεολογική επαναστατική διάθεση. Όμως, είναι πιο σημαντικό να κλείσουμε τα τραύματα που υπάρχουν στον ιδιωτικό τομέα, στον χώρο της εργασίας μεταξύ της αμοιβής άνδρα και γυναίκας και μετά να δούμε -εγώ δεν σας λέω σε δεύτερη μοίρα, εξίσου- και το ζήτημα των γυναικών που συμμετέχουν στα διοικητικά συμβούλια εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών. Ξέρετε, δεν υπάρχει ποσοστό. Το «50-50» ήταν σίριαλ. Το «50-50» δεν αποτυπώνει καμία πολιτική πρόοδο. Είναι μία ποσόστωση που θα πρέπει να θεωρείται αυτονόητη. Αυτό είναι κάτι στο οποίο επιμένω.

Και βέβαια, όσον αφορά αυτό για το οποίο μας ψέγουν πολλές φορές, ότι ξέρετε, ασχολείστε με την επικαιρότητα και δεν ασχολείστε με τα ζητήματα των νομοσχεδίων -και κλείνω, κύριε Πρόεδρε, για να βοηθήσω και τον χρόνο της συζήτησης-, θα ήθελα να πω το εξής: Μα, πώς να σε αφήσει η επικαιρότητα να ασχοληθείς μόνο με το αντικείμενο του νομοσχεδίου, όταν αυτή τη στιγμή, πριν από λίγη ώρα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, το πατριωτικό, οι πατριώτες και το κεντρονεοφιλελεύθερης εμπνεύσεως Renew έβαλαν για μία ακόμη φορά εμπόδιο στην πρόταση των προοδευτικών κομμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για να γίνει συζήτηση στις 28 Φεβρουαρίου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο; Αυτό είναι αδιανόητο! Το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, στο οποίο συμμετέχετε και στο οποίο μάλιστα έχει αναδειχθεί πολλές φορές και ο πρωταγωνιστικός ρόλος του Έλληνα Πρωθυπουργού κ. Μητσοτάκη, αποφεύγει να γίνει συζήτηση στις 28 Φεβρουαρίου. Το Λαϊκό Κόμμα, οι ακροδεξιοί, δεν ξέρω πώς αλλιώς να τους πω και κάτι άλλες πολιτικές προχειρότητες, ερασιτεχνικά «αριστεροδεξιές» αρνούνται, εν πάση περιπτώσει, να συζητήσουν κάτι που έχει τραυματίσει και έχει αποτυπωθεί ως πολύ βαρύ τραύμα στην ελληνική συνείδηση, κάτι που απέδειξαν οι άνθρωποι που κατέβηκαν στους δρόμους χωρίς να πάρουν γραμμή από κανέναν ΚΚΕ, από κανέναν ΣΥΡΙΖΑ, από καμία Πλεύση Ελευθερίας, από καμία Νέα Αριστερά, από κανέναν.

Είναι η πρώτη φορά που ερχόμαστε αντιμέτωποι με τον πιο γλαφυρό, αντιπροσωπευτικό και συμμετοχικό τρόπο με αυτό που λέμε «κοινωνία» και στο όνομα της οποίας θεωρούμε ότι αντιστοιχίζομαστε, αλλά αρνούμαστε να ακούσουμε το μήνυμα που στέλνει έχοντας έναν Πρωθυπουργό ο οποίος λέει ότι παραπλανήθηκε για δύο χρόνια, έναν μόνιμως παραπλανημένο Πρωθυπουργό για οτιδήποτε συμβαίνει με το κράτος δικαίου, την οικονομία, τη δημόσια υγεία, την παιδεία, τα δικαιώματα, την στέγαση. (Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Και στη συνέχεια, έχουμε σύσσωμη μία Συμπολίτευση η οποία αρνείται να αναλάβει θέση ευθύνης απέναντι στους πολίτες που είναι και ψηφοφόροι της, αρνείται να πάρει μια θέση ευθύνης και να ξεκαθαρίσει επιτέλους σε αυτή την Αίθουσα -και κλείνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε- με τον δυνατό χτύπο της καρδιάς αυτού που μας έρχεται και από τον κόσμο αν είμαστε με το κόμμα ή με τη χώρα, αν είμαστε με τη συνείδησή μας ή με την έδρα μας, αν είμαστε με την κομματική μας υποχρέωση και την προσηλωση στο «μαγαζί» μας ή με τους πολίτες ανεξαρτήτως προσήμου και

κόμματος. Αυτήν την απάντηση θα έπρεπε να τη δώσετε σε μια πρόταση δυσπιστίας που είναι άγνωστο για μένα γιατί δεν έχει προχωρήσει ακόμα, σε μία συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως που ακόμα εκκρεμεί και σε μία διαδικασία λογοδοσίας, γεννηότητας και ειλικρίνειας.

Και θα κλείσω με κάτι που ακούγεται αρκετά λαϊκό. Νιώθω πλέον ότι δεν παίρνει κανέναν από εμάς να υποκρίνεται κάτι άλλο από αυτό που πιστεύουμε και κάνουμε. Εγώ πάντως έχω τη συνείδησή μου ήσυχη -και πιστεύω ότι εκπροσωπώ και τους συναδέλφους μου στον ΣΥΡΙΖΑ- ότι πετυχαίνουμε αυτό που πιστεύουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Γιαννούλη.

Τον λόγο έχει ο κ. Χρίστος Δήμας για την τροπολογία του Υπουργείου του.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να υποστηρίξω τα τέσσερα πρώτα άρθρα της τροπολογίας με γενικό αριθμό 318 και ειδικό αριθμό 5. Ειδικότερα, με τα δύο πρώτα άρθρα επιδιώκεται η ορθή εφαρμογή των διατάξεων του ν.5078/2023 και εισάγονται τροποποιήσεις για την επαγγελματική ασφάλιση, καθώς και στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος με σκοπό, πρώτον, την αποσαφήνιση της βάσης υπολογισμού του ανώτατου ορίου εισφορών και ασφαλιστρών που καταβάλλονται για συλλογικά συνταξιοδοτικά σχήματα προαιρετικής ασφάλισης σε περιπτώσεις μισθωτής εργασίας και δεύτερον, την επέκταση της απαλλαγής από τη φορολογία στο ποσό των 1.500 ευρώ στις εισφορές και τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται για την ιατροφαρμακευτική κάλυψη του συζύγου και των τέκνων του εργαζόμενου. Σε αυτά τα δύο άρθρα έκανε εκτενή αναφορά και η Υπουργός Εργασίας κ. Κεραμέως, την οποία θέλω κι εγώ να ευχαριστήσω με τη σειρά μου δημόσια για την άσογη συνεργασία.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αποσαφηνίζεται ότι θα λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού το σύνολο των ακαθάριστων αποδοχών από μισθωτή εργασία, δηλαδή ο μικτός μισθός πριν την αφαίρεση των ασφαλιστικών κρατήσεων, οι οποίες κατά τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος εξαιρούνται από τον υπολογισμό του εισοδήματος. Στη βάση του υπολογισμού προστίθενται και οι παροχές σε είδος, αφού εμπίπτουν φορολογικά στην έννοια του εισοδήματος από μισθωτή εργασία ανεξαρτήτως αν εισφοροδοτούνται. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται μία διευρυμένη βάση υπολογισμού προς όφελος των ασφαλισμένων. Ωφελούνται οι εργαζόμενοι και οι οικογένειές τους, αφού μπορούν να λάβουν μεγαλύτερη απαλλαγή -σε κάθε περίπτωση, εντός του ορίου των 1.500 ευρώ- παρέχοντας ένα επιπλέον κίνητρο για την κάλυψη των προστατευόμενων μελών. Ταυτόχρονα, αντιμετωπίζονται διαχειριστικές δυσκολίες που δημιουργούνται στα επικουρικά ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης και στις ασφαλιστικές εταιρείες κατά την εκκαθάριση των εισφορών λόγω της υφιστάμενης ρύθμισης.

Στο άρθρο 3 παρατείνεται μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2025, δηλαδή μέχρι το τέλος του έτους, η εξαίρεση των τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής εμβέλειας από τον ειδικό φόρο τηλεοπτικών διαφημίσεων, η οποία έχει παραταθεί μέχρι το τέλος του 2023 και μετά το 2024, με σκοπό την ενθάρρυνση της προβολής διαφημίσεων σε παρόχους περιεχομένου περιφερειακής εμβέλειας επίγειας ψηφιακής τηλεόρασης.

Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση του άρθρου 4 γίνονται οι αναγκαίες συμπληρώσεις στην εξουσιοδοτική διάταξη, προκειμένου να μπορεί ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών να καθορίζει με λεπτομέρεια τα κριτήρια επιλογής και τη διαδικασία αξιολόγησης της διοίκησης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων για λόγους διαφάνειας και ασφάλειας δικαίου των συμμετεχόντων.

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε τον

κύριο Υπουργό.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Μακάριος Λαζαρίδης από τη Νέα Δημοκρατία.

ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία και κύριοι Υφυπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε μια εποχή γεμάτη προκλήσεις, όπου οι κοινωνικές ανισότητες και οι διεθνείς κρίσεις δοκιμάζουν την ανθεκτικότητα της κοινωνίας μας, η ευθύνη μας ως πολιτεία είναι ξεκάθαρη: να διασφαλίσουμε ότι κανείς δεν μένει πίσω. Η κοινωνική συνοχή δεν είναι απλώς ένας ωραίος πολιτικός όρος, είναι η ραχοκοκαλιά μιας ευημερούσας χώρας. Πρόκειται για κάτι που μας ενώνει όλους, ανεξάρτητα από πολιτικές διαφορές ή ιδεολογίες. Είναι η ανάγκη να ζούμε σε μία κοινωνία που στηρίζει τον καθέναν μας, που ενισχύει τους αδύναμους και που δίνει ελπίδα και ευκαιρίες σε όλους. Τελικά η κοινωνική συνοχή είναι η βασική αρχή που κρατά ζωντανή την ανθρωπιά μας.

Σήμερα, λοιπόν, δεν μιλάμε απλώς για αριθμούς και νομοθετικές διατάξεις. Μιλάμε για οικογένειες που μπορούν να ζήσουν με αξιοπρέπεια, για νέους που βλέπουν προοπτική στη χώρα τους, για ηλικιωμένους που αισθάνονται ασφάλεια, για γυναίκες που αποκτούν ίσα δικαιώματα με τους άνδρες, για μια κοινωνία που στέκεται όρθια και δυνατή. Και αυτό είναι το αληθινό μέτρο της επιτυχίας μας. Στην κατεύθυνση αυτή κινείται το νομοσχέδιο το οποίο συζητάμε σήμερα εδώ και το οποίο αποτελεί μία βαθιά μεταρρυθμιστική τομή και συμβάλλει στην προώθηση της ισότητας, της προστασίας των ευάλωτων και της πιο ποιοτικής κοινωνικής αρωγής.

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να συγχαρώ την ηγεσία του Υπουργείου, την κ. Χαχαράκη και την κ. Παπακώστα, για το εξαιρετικό έργο που επιτελούν.

Το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου έρχεται να ενσωματώσει την Οδηγία 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Νοεμβρίου 2022 για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στις διοικήσεις των εταιρειών.

Μέσω αυτής της πρωτοβουλίας εφαρμόζεται η αρχή των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, κινούμενη και σε αυτόν τον τομέα προς τη σύγκλιση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Βασικός στόχος είναι να αυξηθεί το ποσοστό των γυναικών με τα κατάλληλα προσόντα στο 33% επί του συνόλου των μελών των διοικητικών συμβουλίων των μεγάλων εισηγμένων εταιρειών που πληρούν συγκεκριμένα οικονομικά κριτήρια.

Παράλληλα, με το παραπάνω το εν λόγω σχέδιο νόμου προβλέπει και άλλες σημαντικές παρεμβάσεις όσον αφορά το κοινωνικό κράτος. Ενδεικτικά αναφέρω τα πιλοτικά προγράμματα επιχορήγησης υποδομών και προσβασιμότητας και της υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος, τη συνέχιση του πιλοτικού προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία», την επένδυση στην πρώιμη παιδική αγωγή με το πρόγραμμα «Αθηνά» και την αναβάθμιση του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας, καθώς και την ψηφιοποίηση και απλοποίηση των κοινωνικών παροχών που διασφαλίζουν τη διαφάνεια και την αποδοτικότητά τους με χρήση προπληρωμένης κάρτας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας θεωρεί την κοινωνική πολιτική ως κεντρική επιλογή, η οποία ξετυλίγεται με ρεαλιστικές, στοχευμένες και αποτελεσματικές δράσεις, αγκαλιάζοντας τους συμπολίτες μας που το έχουν ανάγκη και διαμορφώνοντας ένα περιβάλλον κατάλληλο για τις επόμενες γενιές. Απαντάμε στα πραγματικά προβλήματα των πολιτών και οικοδομούμε πάνω σε γερά θεμέλια ένα ισχυρό κοινωνικό κράτος, το οποίο ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των καιρών.

Μέσα σε αυτά τα χρόνια, από το 2019 μέχρι και σήμερα τα πεπραγμένα πάνω σε αυτόν τον τομέα δεν είναι λίγα. Συνοπτικά υπενθυμίζω την αύξηση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, τα προγράμματα «Σπίτι μου II», «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» και «Εξοικονομώ», το πακέτο παρεμβάσεων για τις τραπεζικές χρεώσεις, την απαλλαγή από τη φαρμακευτική δαπάνη των χαμηλοσυνταξιούχων, τα δωρεάν απογευματινά χειρουργεία, τη μείωση της ανεργίας από το 18% το 2018 στο 9,4% που είναι σήμερα. Επί-

σης, θυμίζω το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Δημογραφικό», το αυξημένο επίδομα γέννας, τον διπλασιασμό του επιδόματος παιδιού από το τρίτο παιδί και πάνω, τα αυξημένα voucher για τους βρεφονηπιακούς σταθμούς, αλλά και τα περισσότερα παιδιά που πλέον φιλοξενοούνται σε αυτούς, το πρόγραμμα «Νταντάδες της γειτονιάς» που από τον προσεχή Ιούνιο θα λειτουργεί πλέον σε όλους τους δήμους, την αύξηση των σχολικών γευμάτων και τη ρύθμιση για τη διαχείριση των κόκκινων δανείων αγροτών και συνεταιρισμών.

Θα μου πείτε ότι αυτά μπορεί να μην είναι πολλά. Είναι, όμως, πολλά και σημαντικά, έχοντας, κυρία Υπουργέ, αρκετή δουλειά να κάνουμε ακόμη. Άλλωστε, εμείς δεν το κρύβουμε ποτέ ούτε θεωρούμε ότι όλα τα κάνουμε σωστά. Και προβλήματα υπάρχουν και αστοχίες υπάρχουν. Όμως, σε κάθε περίπτωση, αυτό που προσπαθούμε έρχεται ως τελικό αποτέλεσμα προς την κοινωνία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας υπό τον Κυριάκο Μητσοτάκη έχει αποδείξει έμπρακτα ότι η κοινωνική πολιτική δεν είναι απλώς μια δευτερεύουσα πτυχή της διακυβέρνησής μας, αλλά είναι ένας θεμελιώδης άξονας του σχεδίου μας για μια Ελλάδα πιο δίκαιη, πιο συνεκτική και πιο ανθρώπινη. Με πολιτικές που ενισχύουν την απασχόληση, αναβαθμίζουν το κοινωνικό κράτος και παρέχουν ευκαιρίες στους πιο ευάλωτους κάνουμε πράξη τη δέσμευσή μας για ανάπτυξη με επίκεντρο τον άνθρωπο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Από την αρχή της θητείας μας έχουμε επιλέξει να σταθούμε δίπλα στην κοινωνία μέσα από πολιτικές που ενισχύουν την εκπαίδευση, την υγεία, την απασχόληση, την κοινωνική προστασία. Ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι η πορεία προς αυτόν τον στόχο δεν είναι εύκολη, αλλά είμαστε αποφασισμένοι να την ακολουθήσουμε γιατί, όπως λένε, μια αλυσίδα είναι τόσο δυνατή, όσο ο πιο αδύναμος κρίκος της. Και εμείς ως κοινωνία είμαστε μια αλυσίδα. Η δύναμή μας έγκειται στην ενότητά μας, στην αλληλεγγύη μας και στη βούλησή μας να στηρίζουμε εκείνους που το χρειάζονται περισσότερο.

Σας καλώ να δούμε πέρα από τα πολιτικά διαχωριστικά και να συμφωνήσουμε σε ένα πράγμα, ότι η κοινωνική συνοχή δεν είναι πολυτέλεια, αλλά είναι αναγκαιότητα και δέσμευσή μας είναι να συνεχίσουμε να εργαζόμαστε με πάθος και αφοσίωση για να την ενισχύσουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Θα δώσουμε τώρα τον λόγο στην Υφυπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας κ. Αικατερίνη Παπακώστα - Παλιούρα.

Μετά θα ακολουθήσει ο κ. Στύλιος, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης κ. Χήτας και η Ανεξάρτητη Βουλευτής κ. Λινού.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε σήμερα στην Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων για τη συζήτηση και ψήφιση ενός εξαιρετικά σημαντικού, κατά την άποψή μας, σχεδίου νόμου του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας με τίτλο: «Μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, των μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (Ε.Ε.) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 - Ρυθμίσεις για την ενδυνάμωση των πιλοτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής», το οποίο θέτουμε με υπερηφάνεια στην κρίση σας.

Πρόκειται για ένα νομοσχέδιο το οποίο δεν εναρμονίζει μόνο το Εθνικό Δίκαιο με τις κοινοτικές επιταγές εισάγοντας σημαντικές ρυθμίσεις που ακτινοβολούν την αξία της Ένωσης, αλλά που τολμά να προχωρά με θάρρος, αλλά και σύνεση, πέρα από τα όρια που αυτή ορίζει, στο μέτρο εκείνο που το καθιστά, εν τέλει,

ορόσημο για την ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη, για τη βιώσιμη ανάπτυξη, για την κοινωνική συνοχή.

Είναι ένα νομοσχέδιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το οποίο έχω ξαναπεί ότι δεν αποτελεί ακόμη ένα νομοθετικό βήμα, αλλά ένα δυναμικό άλμα, προκειμένου να δημιουργήσουμε μια ισχυρή ρωγή στις περίφημες γυάλινες οροφές που περιορίζουν, δυστυχώς, ακόμη και σήμερα την προώθηση των γυναικών σε ηγετικές θέσεις, αποτελώντας αόρατα, αλλά ισχυρά εμπόδια ανέλιξης τους στην κορυφή.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η Οδηγία 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου του 2022, σχετικά με τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του κεκτημένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση της ουσιαστικής αρχής και των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης.

Υπό το φως, λοιπόν, αυτών των θεμελιωδών νομικών διατάξεων, όπως η παράγραφος του άρθρου 4 του άρθρου 157 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 23 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ενωμένη Ευρώπη επιδιώκει να δώσει την απάντηση του δυτικού κόσμου σε μια πλημμέλεια που δεν αυτορυθμίζεται, σε μια αδικία που συντηρείται, σε μια ανάπτυξη που στερούμαστε.

Οι γυναίκες παραμένουν ακόμη και σήμερα –είναι γεγονός– παγιδευμένες στα κολλώδη δάπεδα της εταιρικής ανέλιξης στην πλειονότητα των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ακόμη και εκείνες που με κόπους και θυσίες καταφέρνουν να βρεθούν σε ανώτερες διευθυντικές θέσεις, απασχολούνται σε τομείς όπως οι ανθρώπινοι πόροι και η επικοινωνία, σε εξόφθαλμη ωστόσο αναντιστοιχία με τους άντρες συναδέλφους τους, των οποίων οι ανώτερες διευθυντικές θέσεις είναι συχνότερα επιφορτισμένες με καθήκοντα γενικής ή τομεακής διεύθυνσης μέσα σε μια εταιρεία.

Τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων δείχνουν ότι τον Οκτώβριο του 2023 οι γυναίκες αντιπροσώπευαν, πράγματι, το 1/3 περίπου των μη εκτελεστικών θέσεων στα δύο κορυφαία όργανα λήψης αποφάσεων των μεγαλύτερων εισηγμένων εταιρειών στην ευρωπαϊκή ένωση, σε σύγκριση περίπου με το 1/5 των εκτελεστικών θέσεων, ενώ είναι χαρακτηριστικό πως τουλάχιστον το 40% των μη εκτελεστικών στελεχών είναι γυναίκες σε μόλις οκτώ κράτη-μέλη, δηλαδή σε λιγότερο από το 1/3 των μελών, με τις γυναίκες να αντιπροσωπεύουν λιγότερα από τρία στα δέκα στελέχη και στα είκοσι επτά κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Και όλα αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα που, περισσότερο από ποτέ, τα οφέλη της συμμετοχής των γυναικών στην εταιρική διακυβέρνηση είναι ανατρίχλητα και αποδεικνύονται απτά. Πολυάριθμες είναι οι μελέτες που καταδεικνύουν ότι η έμφυλη ποικιλομορφία στα διοικητικά συμβούλια συνδέεται αιτιωδώς με καλύτερες οικονομικές επιδόσεις. Η ίδια η McKinsey Company διαπίστωσε ότι για κάθε αύξηση 10% όσον αφορά την έμφυλη ποικιλομορφία στα ανώτερα στελέχη των εισηγμένων, τα κέρδη προ τόκων και φόρων αυξήθηκαν κατά 3,5%, ενώ η διαμόρφωση μιας πιο συμπεριληπτικής κουλτούρας είναι βέβαιο πως συμβάλλει στην προσέλκυση ταλέντων, αλλά και στη λήψη καλύτερων αποφάσεων, αφού συνθέτει απόψεις και προσεγγίσεις που εκκινούν από διαφορετικές, προφανώς, δεξιότητες, ιδιοσυγκρασίες και πρίσματα θεώρησης.

Σε ό,τι αφορά τη χώρα μας, δε, τα δεδομένα πριν το 2020 υπήρξαν κάθε άλλο παρά ενθαρρυντικά για τις γυναίκες στην εταιρική διοίκηση. Στο τέλος του 2020 η συμμετοχή των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών έφτανε μόλις το 13% έναντι του 87% των ανδρών, σχεδόν μία γυναίκα για εννέα άντρες, αποδεικνύοντας εμφατικά πόσο δρόμο έπρεπε να διανύσουμε και πόσο τολμηρές αποφάσεις έπρεπε να λάβει αυτή η Κυβέρνηση για να κάνει αυτόν τον δρόμο περισσότερο ισότιμο.

Μέσα σε μόλις, όμως, έναν χρόνο, δηλαδή στο τέλος του 2021, το εν λόγω ποσοστό ανήλθε στο 25% έναντι 75% των ανδρών,

μια αύξηση δώδεκα μονάδων που μας γέμισε ελπίδα, αποδεικνύοντας ότι τίποτε δεν μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο σε μια μεταρρύθμιση που είναι δίκαιη, εμφορείται προφανώς από ισχυρή πολιτική βούληση, αλλά και αληθινή κοινωνική εταιρική ευθύνη.

Τι μεσολάβησε όμως και το ποσοστό των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών σχεδόν διπλασιάστηκε μόλις μέσα σε ένα έτος; Αναντίλεκτα, η ψήφιση και η εφαρμογή από αυτήν την Κυβέρνηση του ν.4706/2020, ο οποίος καθιέρωνε την επαρκή εκπροσώπηση ανά φύλο σε ποσοστό που δεν υπολείπεται του 25%, ήταν εκείνη που εξόπλισε δεκάδες άξιες γυναίκες με τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στα διοικητικά συμβούλια, χαρίζοντας στη χώρα μας όλα εκείνα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που συμπαρομαρτεί η γυναικεία παρουσία σε αυτά.

Σήμερα, λοιπόν, και σύμφωνα με νεότερα στοιχεία, η γυναικεία συμμετοχή έχει φτάσει πλέον στο 28% έναντι 72% των ανδρών, μια θεαματική βελτίωση αν κανείς αναλογιστεί από πού ξεκίνησαμε, αλλά και μια βελτίωση που, δυστυχώς, πραγματικά, είναι ακόμη μακριά από τον στόχο που έχουμε θέσει ώστε να επέλθει η σύγκλιση με την Ευρώπη.

Αξιοτίμες κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχοντας ως βασικό στόχο ακριβώς αυτήν τη σύγκλιση, ήτοι τη μείωση της ανισότητας και την αποκατάσταση της έμφυλης ισορροπίας στην εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εταιρειών, το παρόν νομοσχέδιο εισάγει υποχρεωτικό ποσοστό τουλάχιστον 33% από το 25% που ισχύει σήμερα για το υποεκπροσωπούμενο φύλο στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών που πληρούν συγκεκριμένα οικονομικά κριτήρια, δηλαδή απασχολούν πάνω από διακόσιους πενήντα εργαζόμενους, έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών πάνω από 50 εκατομμύρια ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον 43 εκατομμύρια, ενώ στις ρυθμίσεις αυτές επεκτείνουμε και σε μη εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες και δημόσιες επιχειρήσεις που διαθέτουν τα ίδια ως άνω οικονομικά κριτήρια, εφόσον το προβλέπουν στο καταστατικό τους.

Άρα, θα μου επιτρέψετε σε αυτό το σημείο να πω ότι, η παρούσα πολιτική ηγεσία δεν περιορίστηκε στο γράμμα του νόμου ήτοι της ενσωμάτωσης -κατά λέξη- της συγκεκριμένης Οδηγίας. Υπερβήκαμε τα όρια αυτής, ακριβώς διότι αυτή η πολιτική βούληση, δηλαδή το να μπορούσαμε να δώσουμε μια ακόμη μεγαλύτερη ώθηση προκειμένου να ξεπεράσουμε προφανώς και το 33%, είναι μέσα στις δικές μας προθέσεις.

Στις ρυθμίσεις, λοιπόν, αυτές επεκτείνουμε σε μη εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες και δημόσιες επιχειρήσεις που διαθέτουν τα ίδια ως άνω οικονομικά κριτήρια, εφόσον το προβλέπουν στο καταστατικό τους. Και αυτή η ρύθμιση υπερβαίνει τα όρια και τους σκοπούς της Οδηγίας και αποτελεί εθνική ρύθμιση. Ειδικά στις ως άνω μεγάλες εισηγμένες εταιρείες, στο διοικητικό συμβούλιο των οποίων συμμετείχαν τρία ή περισσότερα εκτελεστικά μέλη, στο ως άνω ποσοστό του 33% περιλαμβάνεται κατά τρόπο δεσμευτικό και ένα τουλάχιστον εκτελεστικό μέλος από το υποεκπροσωπούμενο φύλο.

Και αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποτελεί υπέρβαση της παρούσας Οδηγίας. Θεωρούμε πραγματικά ότι είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και είναι ο αντίλογος σε εκείνες τις φωνές οι οποίες είπαν ότι υπάρχουν άλλες χώρες οι οποίες αποδείχθηκαν πιο τολμηρές από την Ελλάδα. Προφανώς και υπάρχουν, αλλά υπάρχουν -ξέρετε- και πιο συντηρητικές. Υπάρχουν χώρες που έχουν ζητήσει την αναστολή και την εξαίρεση, υπάρχουν λίγες χώρες, μετρημένες στα δάχτυλα του ενός χεριού -μόλις τρεις, Ισπανία, Γαλλία και Βέλγιο, αν θυμάμαι καλά- που έχουν πάει στο ποσοστό, προσέξτε, του 40% όλων των μη εκτελεστικών μελών.

Αυτή ήταν μια πολιτική επιλογή, το να θεσμοθετήσουμε, το να πάμε στο ποσοστό του 33% σε μη εκτελεστικά και εκτελεστικά μέλη. Γιατί; Ακριβώς επειδή δεν είναι πρόχειρο, όπως αυτό αποτυπώθηκε από κάποιους ομιλητές, ότι με προχειρότητα και βιαστικά ήρθε αυτό το νομοσχέδιο. Αντιπαρέρχομαι το «καθυστερημένο», καθώς το απαντήσαμε επανειλημμένες φορές στην επιτροπή. Βιαστικό δεν ήταν ούτε πρόχειρο. Έγινε μια πολύ ευρεία διαβούλευση με τους φορείς της κοινωνίας και για πρώτη φορά εγκαينάσαμε μια ανεξάρτητη αρχή, την Ανεξάρτητη Αρχή Ανθρω-

πών Δικαιωμάτων, που της δώσαμε τη δυνατότητα εκείνη να επιλέξει όλους εκείνους τους φορείς που θεωρεί ότι πρέπει να συμμετάσχουν σε αυτήν τη διαβούλευση. Μετράμε πάνω από έξι μήνες επεξεργασίας αυτού του νομοσχεδίου, με συνέργεια και συνεργασία. Στο σημείο αυτό οφείλω να ευχαριστήσω και από αυτό το βήμα τις εκπροσώπους της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, οι οποίες σε κάθε βήμα μάς αποτύπωναν την εικόνα της αγοράς, των εταιρειών και την κατεύθυνση -αν θέλετε- στην οποία οφείλουμε να φτάσουμε ως χώρα. Να ευχαριστήσω, προφανώς, και την καθηγήτρια του Αστικού Δικαίου, την Πρόεδρο της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής, την κ. Λίνα Αθανασίου, μία καθηγήτρια του Πανεπιστημίου των Αθηνών, που είναι νομικός. Επειδή ακούστηκε ότι οι διατάξεις νομικά είναι πρόχειρες, αντιπαρέρχομαι, επίσης, αυτόν τον σχολιασμό. Είναι ένα πολύ καλά μελετημένο νομοσχέδιο, το οποίο θέτει βασικούς στόχους σύγκλισης, τους οποίους θα πετύχουμε -να είστε σίγουροι- σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα και από εκεί και πέρα είμαστε εδώ προκειμένου να πάμε και ένα βήμα πιο πέρα μόλις δούμε ότι η αγορά είναι έτοιμη να απορροφήσει τους σχετικούς κραδασμούς.

Παράλληλα, θέτουμε αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια, ουδέτερα ως προς το φύλο, στη διαδικασία για την επιλογή και τον διορισμό των μελών στο διοικητικό συμβούλιο, ενώ επιπλέον θεσπίζουμε την υποχρέωση των ανωτέρων μεγάλων εταιρειών να υποβάλλουν ετήσια έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται στοιχεία σχετικά με την τήρηση των υποχρεώσεων του σχεδίου νόμου και είναι αναφορικά με την εκπροσώπηση του υποεκπροσωπούμενου φύλου. Τέθηκε πολλές φορές το θέμα στις επιτροπές ότι τα κριτήρια δεν είναι σωστά να τίθενται από την πολιτεία. Ξαναλέω -το απαντήσαμε πάρα πολλές φορές- τα κριτήρια προβλέπονται ήδη στον ν.4706. Δεν αλλάζει τίποτε το παρόν σχέδιο νόμου και είναι τα κριτήρια εκείνα τα οποία είναι διαφανή, είναι αντικειμενικά και τα θέτουν οι ίδιες επιχειρήσεις, διότι δεν μπορείς να παρέμβεις -και αυτό είναι το σωστό- σε μια ιδιωτική επιχείρηση στο ποια κριτήρια θέλει εκείνη να θέσει, προκειμένου να καλύψει τις συγκεκριμένες θέσεις των ανώτατων διοικητικών της υπαλλήλων.

Ταυτόχρονα, με την υποχρεωτικότητα του νόμου επενδύουμε σε συνέργεια επιβραβεύοντας όσες επιχειρήσεις επενδύουν στην ισόρροπη ανάπτυξη χορηγώντας τους το σήμα ισότητας. Το σήμα ισότητας έχει λειτουργήσει πιλοτικά στη χώρα μας και προχωράμε στην καθολική του εφαρμογή. Είναι ένας τρόπος να επιβραβεύσεις αυτόν ο οποίος τηρεί πολιτικές ισότητας, ίσης αμοιβής και πολλών άλλων, τα οποία σε προεδρικό διάταγμα σύνομο θα καθοριστούν με λεπτομέρεια.

Τέλος, ιδρύουμε το Ταμείο Ισότητας των Φύλων, στο οποίο θα εισέρχονται ποσά από τις χρηματικές κυρώσεις και από κάθε είδους δωρεές και χορηγίες, κληρονομίες και κληροδοσίες υπέρ της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με σκοπό την εξυπηρέτηση της αποστολής της και την υλοποίηση δράσεων για την προώθηση της έμφυλης ισότητας.

Επειδή υπήρξε ένας προβληματισμός κατά πόσο τα συγκεκριμένα κονδύλια θα απευθύνονται στους συγκεκριμένους σκοπούς που θέτει το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου, να πω ότι ακολουθήσαμε κατά γράμμα τις αρχές που θέτει η δημοσιονομική πολιτική. Έτσι, θα συγκροτηθεί ένας συγκεκριμένος λογαριασμός και τα κονδύλια από τις κυρώσεις που θα κατατίθενται εκεί, θα κατευθύνονται, πέραν πάσης αμφιβολίας και με τη σχετική διαφάνεια, στους στόχους που θα θέτει η Γενική Γραμματεία Ισότητας σε συνάρτηση με το νομοσχέδιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν σχέδιο νόμου χαρακτηρίζεται από τέσσερα σπουδαία στοιχεία: Είναι τολμηρό, είναι συνετό, είναι δίκαιο και είμαι σίγουρη ότι θα αναδειχθεί και αποτελεσματικό. Αποτελεί ένα βήμα ακόμη για μια πιο ισόρροπη εκπροσώπηση και στον δημόσιο τομέα και προφανώς θα δώσει εκείνο το παράδειγμα της έμφυλης ποικιλομορφίας.

Το νομοσχέδιο είναι συνετό, καθώς απηχεί τις ανάγκες της αγοράς, προβλέποντας επαυξημένα ποσοστά, τα οποία δεν θα έθεταν σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία των εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιρειών, αλλά και των επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα.

Επίσης, είναι δίκαιο γιατί η αδικία της υποεκπροσώπησης των γυναικών πρέπει να σταματήσει τώρα, αφού δεν αποτελεί απλά

ένα ζήτημα γυναικείο, αλλά ένα ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης. Καθίσταται στην ουσία του πυλώνας βιώσιμης ανάπτυξης που μπορεί να προσδώσει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα στις επιχειρήσεις, οδηγώντας τες σταθερά σε ένα περιβάλλον διεθνούς αστάθειας.

Τέλος, είμαστε βέβαιοι ότι θα αποδειχθεί αποτελεσματικό, καθώς δεν είναι μόνο η εμπειρία από τον ν.4706/2020, που συντείνει σε αυτό, αλλά και η ίδια η αγορά, αφού σε σχετική έρευνα που διεξήχθη από τον ΣΕΒ για τη θέση των γυναικών στις επιχειρήσεις στην Ελλάδα αναδεικνύεται ότι η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων -περίπου το 74%- αναγνωρίζουν τη σημασία της συμβολής των μέτρων, όπως οι ποσοστώσεις, στην προώθηση της ισότητας των φύλων, στις προσλήψεις και στις προαγωγές.

Ακόμη -και είναι ίσως το πιο σημαντικό- η ακτινοβολία αυτών των επιχειρήσεων -κολοσσών δύναται να επηρεάσει συλλήβδην την αγορά, κάνοντάς την να λειτουργήσει μιμητικά, σπάζοντας τις «γυάλινες οροφές» της αδικίας και δίνοντας την ευκαιρία σε χιλιάδες σπουδαίες γυναίκες να διαγράψουν μια λαμπρή πορεία στο επιχειρείν.

Ολοκληρώνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να πω ότι αποτελεί αξιοσημείωτο γεγονός πως σύμφωνα με τα στοιχεία από την Παγκόσμια Τράπεζα η Ελλάδα είναι μία από τις ελάχιστες χώρες στον πλανήτη που έχει κατακτήσει την πλήρη ισότητα στον νόμο, γεγονός για το οποίο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κυρία Υπουργέ, διπλασιάσατε τον χρόνο. Σας παρακαλώ.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Κύριε Πρόεδρε, δεν θα κάνω χρήση της δευτερολογίας μου. Ολοκληρώνω. Δεν θα χρειαστώ άλλο χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Η Υπουργός έχει δευτερολογία. Εσείς δεν έχετε δευτερολογία. Ο χρόνος σας ήταν εννέα λεπτά και φτάσαμε στα δεκαοκτώ λεπτά.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Ολοκληρώνω. Είμαι στον επίλογο, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ πολύ.

Γι' αυτό το γεγονός αξίζει να νιώθουμε εθνικά υπερήφανοι. Άλλωστε είμαστε εμείς πρώτοι που διδάξαμε στην οικουμένη ότι πραγματική δημοκρατία δεν υφίσταται χωρίς ισονομία. Τι νόημα θα είχε η ισονομία, όμως, όταν οι «γυάλινες οροφές» που καθρεφτίζουν τα στερεότυπά μας, επιμένουν να εμποδίζουν την ανέλιξη των γυναικών σε θέσεις ευθύνης από την εταιρική διοίκηση μέχρι την πολιτική και από τις επιστήμες μέχρι όλες τις ηγετικές θέσεις ευθύνης.

Για όλες αυτές τις γυναίκες νομοθετούμε σήμερα.

Νομοθετούμε για να υπερασπιστούμε ακριβώς αυτό το κεκτημένο αλλά και για να το πάμε ένα βήμα πιο πέρα.

Νομοθετούμε για όλες εκείνες τις αξίες, τις ικανές, τις ταλαντούχες, που χάρη στις θυσίες τους βρισκόμαστε σήμερα εδώ, αλλά και για όσες θα έρθουν, ώστε να βρουν έναν κόσμο πιο ισόρροπο, πιο δίκαιο, πιο προσβάσιμο.

Νομοθετούμε για μια κοινωνία, όπου η αξιοκρατία θα είναι ο κανόνας και όχι η εξαίρεση.

Νομοθετούμε όμως και για μια οικονομία που θα αξιοποιεί στο έπακρο τις δυνατότητες όλων των ανθρώπων της.

Τέλος, νομοθετούμε, αγαπητοί συνάδελφοι, για τις κόρες μας, για τις αδελφές μας, για τις φίλες μας, για τις συναδέλφους μας, για κάθε γνωστή, αλλά και άγνωστη γυναίκα εκεί έξω, που εργάζεται σκληρά, προκειμένου να κάνει πραγματικότητα τους δικούς της στόχους, τα δικά της όνειρα.

Σας καλώ, λοιπόν, να σταθούμε όλοι μαζί στο ύψος της ευθύνης.

Σας καλώ να σπάσουμε μαζί τις «γυάλινες οροφές».

Σας καλώ να υπερψηφίσετε το παρόν νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Γκίκα, είχα υποσχεθεί να σας δώσω τον λόγο. Θα σας δώσω τον λόγο, αλλά ζήτησε τον λόγο για μια σύντομη παρέμβαση ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, ο κ. Παφίλης, από το Κομμουνιστικό Κόμμα.

Κύριε Παφίλη, έχετε τον λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Θα έλεγα πως μετά την ομιλία της κ. Παπακώστα, την «εμπνευσμένη», δεν χρειάζεται να πούμε τίποτα κυριολεκτικά! Δεν χρειάζεται να πούμε τίποτα, παρά να την τυπώσουμε και να την πάμε εκεί που οι γυναίκες δουλεύουν δώδεκα και δεκατρείς ώρες, να την πάμε στους εμποροϋπαλλήλους που δουλεύουν σπαστό ωράριο και έχουν και δύο παιδιά στο σπίτι. Να πάμε σε όλες εκείνες τις γυναίκες που φτύνουν αίμα για να βγάλουν μεροκάματο.

Τι μας λέτε; Ότι είναι άλμα στην ισοτιμία. Βεβαίως είναι άλμα στην ισοτιμία. Ποιων όμως; Των στελεχών των επιχειρήσεων και μάλιστα όχι όλων των επιχειρήσεων, αλλά των μεγάλων επιχειρήσεων. Απόδειξη γι' αυτό που λέμε είναι τα στοιχεία που δώσατε, κυρία Παπακώστα, όχι εσείς προσωπικά, η Κυβέρνησή σας.

Τι μας είπατε; Μας αναφέρατε στοιχεία των επιχειρήσεων όπου μπήκαν οι γυναίκες. Αυτό βέβαια δεν είναι ακριβές, αλλά πάμε παρακάτω. Εκεί που μπήκαν οι γυναίκες τι έχουν κάνει; Έχουν αυξήσει την κερδοφορία. Το αποτέλεσμα ποιο είναι; Οι εργαζόμενες και οι εργαζόμενοι συνολικά τι έχουν κερδίσει, αλήθεια, από αυτό;

Όταν εσείς μιλάτε για κοινωνική δικαιοσύνη, όταν μιλάτε για άλμα στην ισοτιμία, εννοείτε αυτών -το «αυτών» πιάνει και άνδρες και γυναίκες- που είναι στη διοίκηση των επιχειρήσεων και τσακίζουν τα δικαιώματα των εργαζομένων, αν και έχετε φροντίσει να τα θεσμοθετήσετε βέβαια με αυτούς τους νόμους.

«Για όλες τις γυναίκες!» Τι λέτε τώρα; Ποιον κοροϊδεύετε; Πόσα είναι αυτά τα στελέχη των επιχειρήσεων; Πενήντα; Εξήντα; Εβδομήντα; Ογδόντα; Εκατό; Εδώ υπάρχουν εκατομμύρια που ζουν με το άγχος πώς θα ζήσουν, πώς θα επιβιώσουν. Γι' αυτές δεν λέτε τίποτα. Τι λέτε; Μιλάτε για τα μεγάλα στελέχη και τις γυναίκες που είναι πιο αποτελεσματικές στο να εντείνουν την εκμετάλλευση, τη ληστρική, τις άθλιες συνθήκες που κυριαρχούν ιδιαίτερα όσον αφορά τις γυναίκες.

Μας είπατε στο τέλος ότι νομοθετείτε «για τις κόρες, τις συνάδελφους» κ.λπ.. Ποιανών τις κόρες; Του βιομηχανικού εργάτη; Του οικοδόμου; Για ποιανών τις κόρες νομοθετείτε; Νομοθετείτε γι' αυτούς που υποστηρίζετε, για τους καπιταλιστές και μάλιστα τους μεγάλους. Τι μας λέτε τώρα για ισοτιμίες; Σοβαρολογείτε; Μας περνάτε για ηλίθιους;

Θα την τυπώσουμε αυτήν την ομιλία και πολλά άλλα και θα τη μοιράσουμε εκεί που «δένεται το ατσάλι», εκεί που βγαίνει το ψωμί με τον ιδρώτα και το αίμα και όχι εκεί που βγαίνει από την εκμετάλλευση τη στυγνή, από τους νόμους τους απίστευτους, που κάνουν αυτούς που παράγουν τον πλούτο να είναι πάμφτωχοι, να αγωνιούν για την επιβίωσή τους.

Σε ποιους απευθύνεστε αλήθεια; Όταν μιλάγατε και σας άκουσα, κατέβηκα από πάνω. Σε ποιους απευθύνεστε; Απευθύνεστε στα golden girls. Σε αυτές δίνετε τη δυνατότητα και λέτε μάλιστα -το ξαναλέω- ότι είναι πιο αποτελεσματικές.

Αιδώς, Αργείοι! Θα τα πληρώσετε πολύ ακριβά, όπως τα πληρώνετε κάθε μέρα. Έχω και άλλα μαζεμένα. Θα τα πω στην ομιλία μου.

Και μη μας λέτε για τον δυτικό πολιτισμό.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Καλά εσείς δεν τον παραδέχεστε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Για τον καπιταλισμό να μας πείτε. Αφήστε το «δυτικός πολιτισμός» και άλλους. Δεν είναι οι θρησκείες το πρόβλημα, είναι το σύστημα που υπάρχει. Μας λέτε «ο δυτικός πολιτισμός, οι μεγάλες κατακτήσεις». Ποιες κατακτήσεις; Τη σωματεμπορία; Ποιες κατακτήσεις; Ότι όλα πουλιούνται και αγοράζονται; Αυτές είναι οι κατακτήσεις. Πού στέλνει τις γυναίκες το σύστημά σας; Τι γίνεται παντού; Βρώμα και δυσωδία.

Αμφιβάλετε ότι είναι τέτοιο; Άμα θέλετε, πάτε στη μητρόπολη του καπιταλισμού, την Αμερική.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Είστε εκτός θέματος. Δεν έχετε αντιληφθεί τι συζητάμε σήμερα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Όχι, γιατί είδα ότι κουνάτε το κεφάλι. Δεν είπα όνομα. Γενικά είπα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ελάτε, ελάτε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Λέω λοιπόν να ξέρετε –κοντός ψαλμός αλληλουΐα- ότι αυτά θα τα σπάσει ο λαός. Το καζάνι βράζει, θα πετάξει το καπάκι και θα καείτε και εσείς μαζί με αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Η κ. Ζαχαράκη έχει τον λόγο για μια παρέμβαση.

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Κύριε Παφίλη, συχνά στην Ελληνική Βουλή παρακολουθώ με μεγάλη προσοχή όλες τις ομιλίες και με πολύ μεγάλο σεβασμό βεβαίως. Στην Ελληνική Βουλή ακούγονται υπερβολές, κάποιες στιγμές κινδυνολογίες, πολλές φορές προσβολές. Σήμερα νιώσαμε προσβεβλημένες. Θα σας πω γιατί.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Ακούστε, πολιτική κριτική κάνω.

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Κύριε Παφίλη, ακούστε με λίγο.

Κι εγώ εργαζόμενη είμαι και μάλιστα, δημόσιος υπάλληλος. Δεν θα βρείτε και πάρα πολλούς δημοσίους υπαλλήλους στην Ελληνική Βουλή. Αφήστε λοιπόν να παραθέσω κι εγώ τη δική μου εμπειρία, που πιθανόν να έχει βελτιωθεί, γιατί κάποιος νομοθέτησαν πριν από λίγο καιρό κι εσείς αφαιρείτε το δικαίωμα από αυτήν τη συγκεκριμένη μεριά της Βουλής να μιλήσει και γι' αυτόν τον εργαζόμενο, για να έχει και η εργαζόμενη στον ιδιωτικό τομέα τους μήνες της άδειας αφού γεννήσει το παιδάκι της. Δεν το είχε αυτό το δικαίωμα. Η αυτοαπασχολούμενη απέκτησε αυτό το δικαίωμα περισσότερους μήνες γιατί κάποιος νομοθέτησε γι' αυτό. Η γυναίκα η οποία κάνει ένα δικό της πέταγμα σε μια ιδιωτική μικρομεσαία επιχείρηση μπορεί να πάρει αυτήν την άδεια γιατί κάποιος νομοθέτησε και νομοθέτησε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και ο Κυριάκος Μητσοτάκης.

Δεν υπάρχει, πιστεύω -τουλάχιστον έτσι θέλω να μιλάω, γιατί είμαστε όλοι πολίτες της ίδιας χώρας, σε μια δημοκρατική χώρα στην οποία θέλουμε να απολαμβάνουμε αυξημένα δικαιώματα και προνόμια-, το προνόμιο να μιλάει μόνο ένας άνθρωπος και ένα κόμμα για την εργατιά. Μιλάνε και όλοι αυτοί πιθανότατα. Η κόρη του οικοδόμου δεν έχει μια προδικασμένη και μια, αν θέλετε, προδιαγεγραμμένη πορεία, μπορεί να πετάξει όπου θέλει, μπορεί να γίνει η ίδια εργαζόμενη, αν το επιθυμεί, να ακολουθήσει το επάγγελμα του πατέρα της το οποίο το τιμά και το σέβεται και αν θέλει, να γίνει και μέλος αυτού του ΔΣ της εταιρείας που σήμερα αυτήν τη στιγμή νομοθετούμε.

Πώς; Γιατί φέρνουμε στην ελληνική έννομη τάξη κάτι το οποίο ισχύει στην Ευρώπη και δεν είναι κάτι το οποίο αφαιρεί δικαίωμα από κάποιον άλλον, προσθέτει δικαίωμα. Ας αφήσουμε λοιπόν τις γυναίκες να έχουν αυξημένα δικαιώματα και να τα ασκούν όπως επιθυμούν και να μη βάζουμε σε όλα αυτά τα διακεκομμένα, θα έλεγα, σε σιλό το δικαίωμα.

Εγώ θέλω η γυναίκα οπουδήποτε και αν γεννιέται, όποιος και να είναι ο μπαμπάς της -είναι εκπαιδευτικός, είναι δημόσιος υπάλληλος, είναι ιδιωτικός υπάλληλος- να έχει το ίδιο δικαίωμα στο όνειρο και δεν θα της βάλουμε κανένα, πιστεύω, ταβάνι σε αυτό. Αυτό.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Το όνειρο είναι οι επιχειρήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Καλώς.

Πριν δώσουμε τον λόγο στον κ. Γκίκα για να αναπτύξει μια τροπολογία, μια ανακοίνωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, δεκαεπτά μαθήτριες και μαθητές και δύο εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 3^ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Λευκάδας. Σας καλωσορίζουμε.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει ο Υφυπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ο κ. Γκίκας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΚΙΚΑΣ (Υφυπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ουσιαστικά είναι το άρθρο 5 στην τροπολογία στο οποίο

θέλω να αναφερθώ, καθώς τα προηγούμενα τέσσερα άρθρα τα υποστήριξε πριν ο συνάδελφος κ. Δήμας. Αναφέρεται ουσιαστικά σε μια τροποποίηση του Κώδικα νομοθεσίας των θαλασσίων ενδομεταφορών. Γιατί το κάνουμε αυτό;

Διότι σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης που η εταιρεία, η οποία είναι ο ανάδοχος μιας θαλάσσιας συγκοινωνίας, για λόγους ανωτέρας βίας το πλοίο, το οποίο έχει τη θαλάσσια συγκοινωνία με το συγκεκριμένο νησί, μπορεί να πάθει κάποια βλάβη, μπορεί να απαιτηθεί να δεξαμενιστεί, και προκειμένου λοιπόν το νησί αυτό να μη μείνει χωρίς θαλάσσια συγκοινωνία, ερχόμαστε να αυτήν τη διάταξη και δίνουμε τη δυνατότητα στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με απευθείας ανάθεση διάρκειας εξήντα ημερών και με χαρακτηριστικά πλοίου που μπορεί να είναι ανάλογα ή ακόμα και να μην είναι ανάλογα με το πλοίο το οποίο έχει πάρει τη γραμμή αυτή, να μπορεί να καλύψει γι' αυτό το διάστημα το νησί που αντιμετωπίζει πρόβλημα.

Με αυτήν τη διάταξη, το άρθρο 5, κύριε Πρόεδρε, παραδείγματος χάριν θα καλύψουμε και το πρόβλημα που ενέσκηψε προσφάτως με τα Κύθηρα. Γι' αυτό βέβαια θα τοποθετηθώ τη Δευτέρα στην επίκαιρη ερώτηση.

Άρα, νομίζω ότι δίνει ένα όπλο στη φαρέτρα του εκάστοτε Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σε έκτακτες καταστάσεις να μπορέσει να μην αφήσει ένα νησί ή μια ομάδα νησιών χωρίς θαλάσσια συγκοινωνία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Καλώς. Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Στύλιος Γεώργιος από τη Νέα Δημοκρατία και μετά θα ακολουθήσει ο κ. Χήτας, η κ. Λινού, η κ. Χατζηωαννίδου και ο κ. Μάντζος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι Ελληνίδες γεννούν όλο και λιγότερα παιδιά. Εδώ και μια δεκαετία χτύπησε το καμπανάκι για το δημογραφικό. Γιατί; Μερικές από τις αιτίες είναι γιατί δεν υπάρχουν αρκετές δομές στήριξης, γιατί η προσπάθεια για επαγγελματική καταξίωση δεν συνοδεύεται από τις απαραίτητες κοινωνικές παροχές.

Σήμερα με το νομοσχέδιο που συζητάμε κάνουμε ένα ακόμα βήμα για να ενδυναμώσουμε τον θεσμό της οικογένειας. Στόχος είναι η κάλυψη των κοινωνικών ελλείψεων και η προώθηση της ισότητας των φύλων. Κάθε χαμένη ευκαιρία αξιοποίησης ενός ταλέντου ανεξαρτήτως φύλου πλήττει την ισότητα, την οικογένεια, την κοινωνία και την οικονομία μας.

Από την άλλη μεριά, οι επενδυτές και οι επιχειρήσεις στηρίζουν τις στρατηγικές τους στην ποιότητα και στην επάρκεια των στελεχών τους. Οι διαφανείς διαδικασίες επιλογής τους είναι αναγκαίες σε ένα σύγχρονο, δίκαιο, ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Με το παρόν νομοσχέδιο ενσωματώνεται η ευρωπαϊκή νομοθεσία για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε διεθυντικές θέσεις εταιρειών με ιδιαίτερη οικονομική σημασία, δηλαδή δεν αφορά μικρές επιχειρήσεις, αφορά εταιρείες με αντίκτυπο στο σύνολο της αγοράς. Πιο συγκεκριμένα, εταιρείες που θέτουν τα πρότυπα της εταιρικής διακυβέρνησης και των εργασιακών σχέσεων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει διαχρονικά πρωτοβουλίες με σκοπό την επίτευξη όχι μόνο της τυπικής, αλλά και της ουσιαστικής ισότητας μεταξύ των δύο φύλων, προώθησε την ίση κατανομή των ευθυνών φροντίδας, μέσω γονικών αδειών, αδειών πατρότητας και αδειών φροντίδας, ενθαρρύνθηκαν οι ευέλικτες συνθήκες εργασίας ώστε να διευκολύνεται η εξισορρόπηση εργασίας και οικογενειακών υποχρεώσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα θεσπίζεται υποχρεωτικό ποσοστό τουλάχιστον 33% για το υποεκπροσωπούμενο φύλο στα διοικητικά συμβούλια των εταιρειών. Οι εταιρείες αυτές πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, τα οποία είναι τα εξής: να απασχολούν πάνω από διακόσιους πενήντα εργαζόμενους και να έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον 50 εκατομμυρίων ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον 43 εκατομμυρίων ευρώ.

Όταν το διοικητικό συμβούλιο είναι τριμελές, το ένα εκτελε-

στικό μέλος είναι υποχρεωτικά γυναίκα.

Θεσμοθετούνται διαφανείς διαδικασίες επιλογής με αντικειμενικά κριτήρια για τα στελέχη των διοικητικών συμβουλίων. Προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Τίθεται ως προϋπόθεση η ισότιμη εκπροσώπηση των φύλων στο διοικητικό συμβούλιο για τη συμμετοχή της εταιρείας σε δημόσιες συμβάσεις.

Κυρίες και κύριοι, το παρόν νομοσχέδιο αντικατοπτρίζει μια λεπτή ισορροπία μεταξύ ισότητας των φύλων και της επιχειρηματικής ευελιξίας και της παραγωγικότητας. Γι' αυτό δεν παρέχεται αυτόματα και ανεπιφύλακτα προτεραιότητα στις γυναίκες υποψήφιες που έχουν ίσα προσόντα με τους άνδρες. Επιλέγονται με αντικειμενική αξιολόγηση, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε υποψηφίου για το διοικητικό συμβούλιο.

Η εταιρεία έχει τον τελευταίο λόγο. Δεν παρεμβαίνει το κράτος στα εσωτερικά της εταιρείας, αλλά μπορεί να ελέγχει την τήρηση των διαδικασιών και δεν θίγεται το κύρος των αποφάσεων των διοικητικών συμβουλίων και των γενικών συνελεύσεων.

Το κράτος σέβεται τις επιχειρήσεις. Γι' αυτό και προβλέπεται μια μακρά μεταβατική περίοδος έως τον Ιούνιο του 2026 για την πλήρη συμμόρφωση των εταιρειών. Σκοπός είναι να μη διαταραχθεί η λειτουργία τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κοινωνική συνοχή προϋποθέτει τη στήριξη όλων των πολιτών. Γι' αυτό με το δεύτερο σκέλος του σχεδίου νόμου θεσπίζονται ρυθμίσεις για τη βέλτιστη υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων με την αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης.

Προβλέπεται η επιχορήγηση για την προσβασιμότητα στους χώρους μόνιμης κατοικίας και εργασίας των ατόμων με αναπηρία. Χρηματοδοτείται η υποστηρίζόμενη απασχόληση των ατόμων στο φάσμα του αυτισμού. Επεκτείνεται και διασφαλίζεται η καθολική εφαρμογή του θεσμού του «Προσωπικού Βοηθού».

Επίσης το νομοσχέδιο ρυθμίζει τον συντονισμό όλων των αρμόδιων φορέων για τα προγράμματα ανάπτυξης για τα παιδιά ηλικίας έως και τεσσάρων ετών, με σκοπό να στηριχθεί περαιτέρω η οικογένεια.

Τέλος, προβλέπεται προπληρωμένη κάρτα για τα επιδόματα του ΟΠΕΚΑ και της ΔΥΠΑ. Με απλά λόγια: διαφάνεια, ταχύτητα και ασφάλεια.

Κύριε Υπουργέ, αναγνωρίζουμε ήδη την προσπάθειά σας. Το παρόν σχέδιο νόμου είναι κοντά στην πραγματικότητα και τις ανάγκες της κοινωνίας, αλλά πρέπει να παραμένουμε αφοσιωμένοι στον στόχο, την καταπολέμηση της υπογεννητικότητας. Η ελληνική επαρχία μαραζώνει. Τα χωριά μας αδειάζουν.

Ο Πρωθυπουργός προχώρησε σε μια κίνηση με ιδιαίτερο συμβολισμό, ιδρύοντας το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Τώρα είναι η σειρά σας. Δεν αναμετρίεστε με την Αντιπολίτευση ή τη δική μας κριτική, αλλά με τον χρόνο. Δίνετε μια μάχη με ευσυνειδησία και υπευθυνότητα απέναντι σε μια μεγάλη εθνική πρόκληση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αυτό το νομοσχέδιο στέλνουμε ένα ηχηρό μήνυμα για μια Ελλάδα κοινωνική, μια Ελλάδα που δίνει ίσες ευκαιρίες στηρίζει, την οικογένεια και την κοινωνική συνοχή, μια Ελλάδα παραγωγική, ανταγωνιστική, φιλική στις επιχειρήσεις και στις επενδύσεις, μια Ελλάδα με συμπαγή οικονομία.

Βάζουμε ένα λιθαράκι για την ισότητα των φύλων και τη στήριξη των ευάλωτων ομάδων. Είμαστε δίπλα στους πολίτες, σταθερά, τολμηρά, μπροστά.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης κ. Κωνσταντίνος Χήτας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Η αλήθεια είναι ότι σήμερα συγκινήθηκα κιόλας. Ακούω από το πρωί τους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας. Κάνουν λόγο για πυρηνική οικογένεια, αυτοί, κυρία Υπουργέ μου, για το Υπουργείο Οικογένειας, Οικογενειακής Συνοχής και πυρηνική οικογένεια και πόσο σημαντική η οικογένεια. Δεν ξέρω πραγματικά, είστε γεμάτοι εκπλήξεις. Είστε διπρόσωποι, τριπρόσωποι. Είστε εσείς, η ίδια Κυβέρνηση -και βλέπω και πολλούς από εδώ- που

τότε συζητούσαμε, πριν από λίγους μήνες, για τον περίφημο γάμο των ομοφυλοφίλων.

Τώρα το έχετε γυρίσει το καλαματιανό. Ακούω Βουλευτές εδώ να λένε πόσο σημαντική είναι η πυρηνική οικογένεια, που θα τη στηρίξουμε και κάναμε και Υπουργείο. Είστε οι ίδιοι άνθρωποι που πριν από λίγους μήνες νομοθετούσατε αυτό το έκτρωμα. Είστε οι ίδιοι άνθρωποι που πριν από λίγους μήνες βάλατε βόμβα στα θεμέλια της ελληνικής οικογένειας. Και μας θεωρούσατε εμάς οπισθοδρομικούς, κι εσείς ήσασταν οι φευγάτοι κι οι ανοιχτόμυαλοι και οι «wokeιστές».

Τώρα αλλάζουν τα πράγματα. Πολλούς βλέπω εδώ συναδέλφους που τότε υπερθεμάτιζαν για το νομοσχέδιο αυτό. Δεν ξεχνάει ο κόσμος, να ξέρετε, δεν μπορούμε να ξεχάσουμε. Και φανταστείτε ότι τα έχετε κάνει τόσο -πολιτικά πάντα- μαντάρα στο θέμα αυτό, που είναι τόσο σημαντικό για την οικογένεια και για την Ελλάδα, τόσο χάλια τα έχετε καταφέρει -ως Κυβέρνηση, όχι η Ζαχαράκη η Υπουργός- που το παραμικρό να δούμε, είμαστε υποψιασμένοι μήπως κρύβεται κάτι άλλο από πίσω. Δηλαδή μας έχετε κάνει τόσο καχύποπτους εδώ με τα έργα και τις ημέρες σας και τις πράξεις σας.

Όταν λοιπόν έρχεται μια κυβέρνηση και λέει: «Εγώ νομοθετώ τον γάμο ομοφυλοφίλων, τεκνοθεσία, υιοθεσία παιδιών», μετά εμείς έχουμε κάθε δικαίωμα να σκεφτόμαστε ανάποδα.

Και λέει εδώ για παράδειγμα. Τι λέμε εδώ; Σκοπός του παρόντος είναι η διασφάλιση της εφαρμογής της αρχής ισότητας των φύλων. Των φύλων, ποιων φύλων; Των «δύο φύλων», κυρία Ζαχαράκη. Παίρνετε ένα στυλό, των «δύο φύλων». Δύο είναι τα φύλα. Το βάζετε εδώ με ένα στυλό. Γιατί πριν από λίγο καιρό -πάλι εσείς μας μπερδέψατε- λέγατε ότι υπάρχουν πολλά.

Μετά την εκλογή Τραμπ και την κατάρρευσή σας τη δημοσκοπική το γυρνάει ο Πρωθυπουργός και λέει ότι εγώ αναγνωρίζω δύο φύλα. Σωστά μιλάει, τώρα. Πριν ποιος ήταν; Ένας άλλος; Είχε μπει κάποιος άλλος μέσα στο σώμα του Πρωθυπουργού και μιλούσε αντ' αυτού; Ποιον Πρωθυπουργό να πιστέψουμε; Ποια Κυβέρνηση να πιστέψουμε; Η ίδια είστε που διοικείτε τη χώρα τα τελευταία έξι χρόνια. Ποιους να πιστέψουμε; Εκείνους, τώρα;

Και βλέπουμε πράγματα τώρα και λέξεις και λέμε: «Λες να κρύβεται κάτι από πίσω;». Δείτε σε τι σημείο φτάσαμε! Γιατί με τον νόμο αυτό -εγώ δεν θα χρησιμοποιήσω άλλο παράδειγμα, θα πω για μένα για να μην παρεξηγηθώ κιόλας- αν εγώ παντρευτώ έναν άνδρα -μη γελάτε, λέμε τώρα, παράδειγμα.

ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ: Συμβαίνουν αυτά. Μη λέτε μεγάλες κουβέντες.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Ναι, κάποιοι γελάνε, κάποιοι το βρίσκουν αστείο. Κάποιοι άλλοι όχι. Καθένας έχει δικαίωμα να σκέφτεται ό,τι θέλει.

Αν εγώ παντρευτώ, δύο άντρες παντρευτούν -δηλώνει ο ένας, κυρία Ζαχαράκη, άντρας και ο άλλος γυναίκα- και λέγατε στον νόμο μέσα ότι δικαιούται επίδομα λοχείας, επίδομα τοκετού άμα υιοθετήσουν παιδί. Μα έτσι είναι, τι γελάτε; Έτσι τα λέει ο νόμος, ο νόμος -έκτρωμα. Τα ανέφερα αυτά, δεν τα λέω με ικανοποίηση αυτή τη στιγμή, αλλά δυστυχώς η Ελληνική Βουλή νομοθέτησε αυτό το έκτρωμα.

Και ρωτάμε εμείς. Υπάρχουν αυτές οι διατάξεις μέσα. Τι θα γίνει δηλαδή άμα κάποιος δηλώσει; Να, είναι τα άρθρα από το 6 ως το 9, ο ν.5089/2024. Τον έχω εκτυπώσει. Καθίσαμε και τον διαβάσαμε σήμερα μέσα. Από το 6 ως το 9. «Επέκταση παροχών και προνομίων σε ομόφυλους συζύγους και γονείς, προστασία από την απόλυση των ομόφυλων γονέων, επέκταση της αρχής απαγόρευσης των διακρίσεων σε άλλους τομείς». Απαγόρευση διακρίσεων, τώρα το γυρνάμε, πάμε αλλού. «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης» κ.λπ..

Ξαναλέω, πόσα είναι τα φύλα; Ποια είναι τα φύλα; Αποφασίστε. Αντανακλά ο νόμος αυτός στο σημερινό νομοσχέδιο που φέρνεται; Δικαίως ή αδικώς ανησυχούμε για σας; Να ξέρουμε.

Είναι κάποιες σκέψεις, τις οποίες θέλαμε να σας πούμε, γιατί εσείς τα έχετε κάνει έτσι. Αν κάποιος σε όλα αυτά που έχω αναφέρει υπάρχει κάποιο ψέμα, να μου το πείτε. Βγείτε και πείτε: «Εμείς δεν νομοθετήσαμε τον νόμο αυτό, κάνατε λάθος. Δεν ήμασταν εμείς που πανηγυρίζαμε εδώ στο «By the glass», από πίσω, με την Πρόεδρο της Δημοκρατίας, την ιστορική εκείνη ημέρα. Δεν

είμαστε εμείς αυτοί που φέραμε στην Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης όλη τη ΛΟΑΤΚΙ και τρανς κοινότητα και ασκούσαν μπουλινγκ σε εμάς τους Βουλευτές αυτοί οι τύποι, το έκαναν μέσα πανηγύρι και φώναζαν».

Δεν μπορώ να τα ξεχάσω αυτά τα πράγματα, τα ζήσαμε εδώ μέσα. Δεν μπορούμε να τα ξεχάσουμε ούτε μπορούμε να διαγράψουμε αυτά που έχετε νομοθετήσει. Αν τα φύλα είναι δύο και αν ο Πρωθυπουργός το έχει πάρει αλλιώς, καταργήστε τον νόμο. Δεν χρειάζεται να περιμένουμε να έρθουμε στην κυβέρνηση εμείς για να το κάνουμε. Καταργήστε τον νόμο τώρα εσείς για τον γάμο των ομοφυλοφίλων, αφού μπήκατε στον ίσιο δρόμο.

Σήμερα, η Ελληνική Λύση κατέθεσε άλλη μία πρόταση νόμου. Έχει πάει η πρόταση νόμου σε όλα τα κόμματα. Δεν έχει κάποιο δημοσιονομικό κόστος, δεν κοστίζει τίποτα. Δεν έχει να κάνει ούτε με προσλήψεις, ούτε με αυξήσεις, ούτε με τίποτα. Κατέθεσε πρόταση νόμου για την κατάργηση του νόμου περί ποινικής ευθύνης των Υπουργών. Τι κάναμε σήμερα; Για ποιον λόγο το κάναμε; Τι ισχύει και πού αποσκοπούμε;

Εξηγώ. Είναι μια πρόταση νόμου που θα καταργήσει τον νόμο του 2003 για ποινική ευθύνη των Υπουργών. Ο νόμος του 2003 είναι ο εκτελεστικός νόμος του Συντάγματος. Τι λέει το άρθρο 86 του Συντάγματος; Υπήρχε η μικρή αποσβεστική προθεσμία. Εδώ είναι και ο κίνδυνος, κυρία Ζαχαράκη, με το θέμα των Τεμπών. Εάν παρέλθει η Β' Τακτική Σύνοδος της επόμενης Βουλής –εμείς είμαστε στην επόμενη Βουλή, τον Ιούνιο θα έχουμε την Β' Τακτική Σύνοδο– εξαλείφεται το αξιόπιστο. Αυτό –θα μου πείτε– καταργήθηκε. Αναθεωρήθηκε το Σύνταγμα. Βεβαίως! Με θερμή το υποστηρίξαμε και εμείς, και ο ομιλών, το 2019 στην Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος.

Προσέξτε ποια είναι η διαφορά, η λεπτομέρεια, ο κίνδυνος. Λέμε ότι ο έξω από εδώ κρύβεται στα μικρά γράμματα. Το άρθρο 86 του Συντάγματος έχει αλλάξει, αλλά ο εφαρμοστικός νόμος του 2003 παραμένει. Μιλάει για τη μικρή αυτή αποσβεστική προθεσμία. Τι ισχύει τελικά; Το Σύνταγμα είναι ανώτερο ή ως ο νόμος ορίζει, όπως αναφέρει το Σύνταγμα πάρα πολλές φορές;

Σήμερα λοιπόν προτείνουμε εμείς –θα την προτείνουμε ούτως ή άλλως– την κατάργηση του νόμου του 2003 και να καταργηθεί αναδρομικά. Δηλαδή από τις 24-12-2019 που ισχύει το νέο Σύνταγμα να έχει και αναδρομική ισχύ ο νόμος του 2003. Δεν γίνεται οι Υπουργοί για οποιονδήποτε λόγο –γι' αυτό το ζητάει η Ελληνική Λύση– όταν θέλει για παράδειγμα ένας ανακριτής να τους κυνηγήσει για κάτι που έκαναν, να μην μπορεί. Όχι, όπως όλοι οι άνθρωποι, να πάνε και αυτοί ενώπιον του φυσικού δικαστή.

Τι πρέπει τώρα να κάνει ο Πρόεδρος της Βουλής; Κύριε Κακλαμάνη μου, πρέπει να το φέρετε εδώ να συζητηθεί, όχι σαν τις εξεταστικές επιτροπές που κατέθεσε η Ελληνική Λύση τον επόμενο μήνα ακριβώς από το έγκλημα στα Τέμπη και δεν τα φέρατε ποτέ. Είναι υποχρεωμένη και η Βουλή να τα φέρει σήμερα εδώ.

Είπε ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, ο κ. Μαρινάκης σήμερα, ότι το Σύνταγμα είναι υπεράνω όλων. Αυτό που δεν μας είπε, είναι ότι ο εφαρμοστικός νόμος του 2003, που αντανάκλα στο άρθρο 86 του Συντάγματος, εάν δεν έρθει σύντομα στη Βουλή, υπάρχει θέμα παραγραφής τον Ιούνιο. Γιατί, ξαναλέω, θα μπορούμε σε μία προσπάθεια νομικής ερμηνείας όλων αυτών. Και θα λέμε, τι ισχύει; Ισχύει το άρθρο 86 του Συντάγματος που άλλαξε; Ισχύει το «ως ο νόμος ορίζει», που υπάρχει ακόμα ο εφαρμοστικός νόμος του 2003; Και θα μπορούμε σε μία τέτοια ατέρμονη και δαιδαλώδη συζήτηση και δεν θα βρίσκουμε άκρη.

Και τον κίνδυνο διαγραφής τον αποκαλύψαμε εμείς. Πώς; Πηγαίνοντας χθες στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου, στην κ. Αδελίνη. Παίζαμε κρυφτό στον Άρειο Πάγο χθες. Είχε ενημερωθεί, είχαμε στείλει τους δικηγόρους μας νωρίτερα, το είχε προαναγγείλει ο Πρόεδρος μας από το Βήμα της Βουλής προχθές ότι χθες θα πηγαίναμε. Στείλαμε το πρωί τους δικηγόρους μας, ενημερώθηκε η κ. Αδελίνη, πήγε αρχηγός κόμματος να καταθέσει –θα σας πω σε λιγάκι τι ακριβώς ζητήσαμε– τη μηνυτήρια αναφορά και ψάχναμε την κ. Αδελίνη, η οποία είχε κρυφτεί. Τι να κάναμε τώρα; Είχε δουλειά μάλλον. Είμαστε καλοπροαίρετοι.

Και κλείνω –για να πάω λίγο στα του Αρείου Πάγου– επειδή δεν μπορούμε να περιμένουμε τον εφαρμοστικό νόμο τότε και αν θα τον φέρει η Νέα Δημοκρατία, εμείς καταθέσαμε σήμερα να ακού-

σουν και οι Έλληνες πολίτες πρόταση νόμου για να τελειώνει άπαξ διά παντός το θέμα της παραγραφής των αδικημάτων για όλους τους Βουλευτές και φυσικά για τους Υπουργούς.

Τι ζητήσαμε χθες στον Άρειο Πάγο; Γιατί πήγε ο Πρόεδρος μας στον Άρειο Πάγο; Γιατί πήγε η Ελληνική Λύση στον Άρειο Πάγο σε συνεννόηση και ενημέρωση της κ. Αδελίνης, η οποία δεν δέχτηκε να τον δει. Και καλά κάνει, όλοι κάτι ψηφίζουμε σε αυτή την κοινωνία. Δεν πειράζει. Ζητήσαμε χθες την ποινική δίωξη όλων των εμπλεκόμενων, ΠΑΣ, ΟΣΕ, Hellenic Train, την εταιρεία σκευιδίρι, για υπεξαγωγή εγγράφων, το βίντεο, για υπόθαλψη εγκληματία, γιατί απέκρυψαν και δεν παρέδωσαν άμεσα το βίντεο από τη φόρτωση της εμπορικής αμαξοστοιχίας και το έκαναν μετά από δύο χρόνια. Είχαν υποχρέωση βάσει κοινοτικής Οδηγίας να τα παραδώσουν και για εσωτερική έρευνα.

Δεύτερον, τι άλλο ζητήσαμε; Τον διαχωρισμό της μήνυσης από την κύρια ανάκριση για να γίνει αυτοτελής προκαταρκτική εξέταση και να δοθούν άμεσα απαντήσεις αλλά και να αποφύγουμε τον κίνδυνο της παραγραφής τους, όπως είπα πριν. Μην πάει, δηλαδή, σε πολύ βάθος χρόνου και έχουμε τον κίνδυνο παραγραφής. Πρέπει να χωριστούν οι δικογραφίες. Δεν πρέπει να ενταχθεί η υπόθεση των βίντεο που ξαφνικά βγαίνουν στο προσκήνιο, γιατί θα καθυστερήσει πάρα, πάρα πολύ η απόφαση και υπάρχει και κίνδυνος παραγραφής. Είπαμε ότι τον Ιούνιο στη Β' Σύνοδο κλείνει η υπόθεση.

Και τι άλλο αποκαλύψαμε χθες, κυρία Ζαχαράκη; Γιατί η γυναίκα του Καίσαρα πρέπει να είναι και να φαίνεται τίμια; Δεν είναι δυνατόν η Νέα Δημοκρατία λίγες ημέρες μετά το φρικιαστικό που συνέβη στα Τέμπη να νομοθετεί ακαταδίωκτο της επιτροπής για τα Τέμπη. Είναι το άρθρο 105 του ν.5039/2023. Και διαβάζω τι νομοθετήσατε λίγες μέρες μετά τα Τέμπη. Γι' αυτό σας λέω ότι και να θέλετε, δεν μπορείτε να πείσετε. Δεν δίδονται, δεν δέχονται οδηγίες και υποδείξεις, δεν ευθύνονται, δεν δίδονται, δεν επανεξετάζονται για γνώμη που διατύπωσαν ή ψήφο που έδωσαν, εκτός...» κ.λπ.. Είναι ο νόμος σας.

Γιατί να μη σκεφτούμε ανάποδα πάλι εμείς και η κοινωνία; Γιατί το ακαταδίωκτο στην επιτροπή που ερευνά τα Τέμπη; Γιατί το νομοθετήσατε δέκα μέρες μετά το έγκλημα των Τεμπών; Πώς να πιστέψουμε τις καλές σας διαθέσεις μετά; Πείτε μας.

Πάμε παρακάτω. Δεν το είδα πουθενά. Έψαχνα σήμερα, μήпка, έβαλα τα γυαλιά μου να ψάξω στο site. Πού είναι αυτή η ανακοίνωση της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων; Η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων –για όνομα του Θεού!– έβγαλε μία ανακοίνωση για δικαστική διερεύνηση του δυστυχήματος των Τεμπών, όπου μέσα κατηγορεί κανονικά και με τον νόμο τον Πρωθυπουργό ότι έχει εμπλοκή στη δικαιοσύνη και δεν το λέει κανείς! Δεν το κάναμε εμείς. Δεν το συντάξαμε εμείς. Θα το καταθέσω στα Πρακτικά μόλις τελειώσω.

Λένε μεταξύ άλλων οι άνθρωποι ότι δεν δίστασαν να εκφράσουν δημόσια τη διαμαρτυρία τους για την αριθμό τάδε επιστολή του Πρωθυπουργού προς τον τότε Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, που περιελάμβανε δημόσιες υποδείξεις. Έκανε δημόσιες υποδείξεις ο Πρωθυπουργός στον τότε Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Δεν το λέει ο Βελόπουλος αυτό, ούτε η Ελληνική Λύση, ούτε κανένας άλλος. Το λέει η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων. Λέει η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων για ευθεία παραβίαση της αρχής της διάκρισης των εξουσιών και έμμεση υπονόμευση του κύρους της δικαιοσύνης. Μάλιστα.

Σε τι αναφέρονται, κυρία Ζαχαράκη; Σε μια επιστολή. Ποια είναι αυτή η επιστολή; Είναι αυτή εδώ. «Αθήνα 6 Μαρτίου 2023, Ελληνική Δημοκρατία, ο Πρωθυπουργός». Τι λέει ο Πρωθυπουργός; Γιατί είναι πολύ προσεγγισμένη και καλά νομικά γραμμένη. Αλλά δείτε. Απευθύνεται ο Πρωθυπουργός στον εισαγγελέα και λέει: «Αξιότιμε κύριε Εισαγγελέ, προς τούτο σας ζητώ εκ μέρους της Ελληνικής Κυβέρνησης την προτεραιοποίηση των σχετικών υποθέσεων και την ανάθεσή τους, εφόσον το κρίνετε, στο υψηλότερο δυνατό ανακριτικό επίπεδο».

Συνεχίζει ο Πρωθυπουργός: «Παρακαλώ να προχωρήσετε ανεξάρτητα από την πρόοδο των εργασιών της επιτροπής εμπειρογνωμόνων που έχει οριστεί». Και κλείνει: «Αυτονοήτως θα κοινοποιηθεί στις εισαγγελικές αρχές που διεξάγουν...». Δηλαδή αν δεν το λες ευθεία παρέμβαση, δεν το λες ούτε καν επιθυμία.

Δεν είναι αυτό ωμή παρέμβαση στη δικαιοσύνη;

Το καταθέτω στα Πρακτικά. Είναι η επιστολή του Πρωθυπουργού στις 6 Μαρτίου του 2023.

Και εδώ είναι η ανακοίνωση της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, που την καταθέτω και αυτήν για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Χήτας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο Αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Δεν τα λέμε εμείς αυτά. Τα λένε αυτοί οι άνθρωποι.

Δεν αφήνουμε κάτι, ψάχνουμε, διαβάζουμε, ενημερωνόμαστε, παίρνουμε στοιχεία, τα βλέπετε, καταθέτουμε προτάσεις νόμου.

Κλείνω με κάτι άσχετο, γιατί είναι από αυτά που λες «μην ασχολέσαι βρε παιδί μου, άστα να πάνε», αλλά δεν μπορείς. Έχουμε μιλήσει πάρα πολλές φορές. Δεν σχολιάζουμε ποτέ, μα ποτέ τις δημοσκοπήσεις είτε είναι ευνοϊκές για εμάς είτε αρνητικές. Δεν θα έχετε ακούσει ένα στέλεχος, έναν Βουλευτή ή τον Πρόεδρό μας, κανέναν, να σχολιάζει δημοσκοπήσεις.

Είναι ένα εργαλείο, εξυπηρετούν κάποια πράγματα, κάνουν μια δουλειά και αυτοί οι άνθρωποι -καμιά δουλειά δεν είναι ντροπή-, κατά παραγγελία παίρνουν «πραγματάκια». Ωραία, μια χαρά. Ούτως ή άλλως, έχουν πάει στον κουβά εκατό φορές οι δημοσκοπήσεις και έξω και εδώ. Μέσα δεν πέφτουν ποτέ. Όμως, δεν μας απασχολεί αυτό. Δημιουργούν μια αίσθηση στην κοινωνία. Δημιουργούν μια εικόνα.

Είναι μια δημοσκοπική εταιρεία, η οποία έχει λείει κάνει με *viber* *unreal reports* ή *real polls* ή *unreal polls* -λέω εγώ, γιατί μάλλον είναι *unreal* αυτοί, δεν είναι *real* και ψάξαμε να τους βρούμε αυτούς τους ανθρώπους, γιατί ξέρουμε τους δημοσκόπους. Είναι ο κ. Μαύρος, ο κ. Αράπη και άλλοι. Αυτούς τους ξέρουμε, τους βλέπουμε και είναι στα μητρώα. Ποια είναι αυτή η εταιρεία; Βρήκαμε ότι είναι μια αόρατη εταιρεία με γραφεία και έδρα στην Κύπρο.

Στείλαμε εμείς εξώδικη δήλωση να μας πει ο Σύλλογος Εταιρειών Δημοσκοπήσης και Έρευνας Αγοράς, ο ΣΕΔΕΑ, το επίσημό τους όργανο, εάν τους ξέρει αυτούς και εάν είναι μέλη τους. Δηλώνουν δημοσκόποι οι άνθρωποι. Είναι σε εσάς; Ανήκουν στον Σύλλογο Εταιρειών Δημοσκοπήσης και Έρευνας Αγοράς; Απαντούν «Αξιότιμοι, σε συνέχεια της εξώδικης δήλωσης που προσάφτωμας αποστείλατε, οι εταιρείες μέλη του συλλόγου μας αναφέρονται στην ιστοσελίδα τάδε», μας έστειλαν τις εταιρείες, «Δεύτερον, η εταιρεία *Real Polls* με έδρα την Κύπρο», το λέει εδώ, «δεν είναι μέλος του ΣΕΔΕΑ». Αυτοί οι άνθρωποι εδώ δημιουργούν εικόνες και κάνουν ό,τι τους κατέβει στο κεφάλι. Σας έχουμε πει ότι δεν θα αφήσουμε τίποτα να πέφτει κάτω!

Πάντως, κυρία Υπουργέ, θα θέλαμε κάποιες απαντήσεις στα ζητήματα που θέσαμε και στις απορίες μας και να μας πείτε ποιοι είστε. Είστε οι προ πενταμήνου; Είστε τώρα κάποιοι άλλοι; Μήπως πρέπει να συστηθείτε ξανά στον κόσμο και να μας πείτε ποια είναι η Νέα Δημοκρατία; Για να καταλάβουμε και εμείς.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Συνεχίζουμε και καλούμε στο Βήμα την κ. Αθηνά Λινού, Ανεξάρτητη Βουλευτή.

Μετά είναι η κ. Χατζηωαννίδου, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος κ. Μάντζος, η κ. Κτενά, η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος κ. Ευθυμίου. Μετά την κ. Ευθυμίου, θα πάρει τον λόγο η Υπουργός κ. Ζαχαράκη.

Κυρία Λινού, έχετε τον λόγο.

ΑΘΗΝΑ ΛΙΝΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε κληθεί μεταξύ άλλων σήμερα να κυρώσουμε την Οδηγία για τουλάχιστον συμμετοχή 33% γυναικών σε τριάντα επτά μεγάλες εισηγμένες εταιρείες. Αν κάνει κανείς τις πράξεις, ανάλογα και με τα μέλη του κάθε διοικητικού συμβουλίου, μιλάμε για είκοσι πέντε με τριάντα γυναίκες; Στην καλύτερη περίπτωση εκατό.

Θα πρέπει, όμως, να σκεφτούμε πού βρισκόμαστε στον δημόσιο χώρο ως προς την κάλυψη μιας τέτοιας οδηγίας που θα την υιοθετούσαμε, εάν αφορούσε και το Δημόσιο.

Στον πολιτικό χώρο αν δούμε τι γίνεται στην Κυβέρνηση, 20% των Υπουργών είναι γυναίκες -κυρία Υπουργέ, είστε μία από τις

τέσσερις γυναίκες Υπουργούς και μπράβο σας-, 30% είναι Αναπληρώτριες Υπουργοί ή Υφυπουργοί, 31% είναι Γενικοί Γραμματείς. Αυτό σημαίνει, δηλαδή, ότι αν ισχύει αυτό ο νόμος για την Κυβέρνηση, θα έπρεπε να της δώσουμε τα ίδια πέναλτι στις ίδιες οικονομικές κυρώσεις να πληρώσει, γιατί δεν τηρεί τον νόμο;

Αν εφαρμόζαμε το αντίστοιχο στον ακαδημαϊκό χώρο, ήδη έχω αναφερθεί ότι μόνο 12,5% των πρυτάνεων και 23% των μελών των πρυτανικών συμβουλίων, των πρυτανικών αρχών, είναι γυναίκες. Αν δούμε τι γίνεται στην Ακαδημία Αθηνών, λιγότερο του 10% των μελών σήμερα είναι γυναίκες.

Δεν υπάρχουν επαγγέλματα στα οποία έχουν προτεραιότητα οι γυναίκες; Βεβαίως. Είναι στον εκπαιδευτικό χώρο, ιδιαίτερα στον χώρο της παιδείας ή της αγωγής -ενός άλλου στον οποίο αναφέρεται το σημερινό νομοσχέδιο- στα βρέφη και στα παιδιά, είναι στον νοσηλευτικό χώρο και εύλογα θα μου πείτε, βεβαίως, ότι είναι και στον δικαστικό χώρο. Να θυμηθούμε ότι το 1955 η Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους είχε αποφανθεί ότι οι γυναίκες δεν έχουν την ικανότητα να δικάζουν και αν μελετήσει καλά κάποιος τους λόγους που δεν θα μπορούσαν τότε να δικάζουν οι γυναίκες, θα το ερμήνευε με σύγχρονους όρους ότι έχουν αυξημένη συναισθηματική νοημοσύνη και γι' αυτό έπρεπε να αποκλειστούν. Τι γίνεται τώρα; Γιατί οι γυναίκες πάνε τόσο καλά στον δικαστικό χώρο; Για έναν απλούστατο λόγο. Γιατί και στο εισαγωγικό για να γίνουν δικαστές αλλά και για να ενταχθούν στα ανώτατα δικαστήρια χρειάζονται εξετάσεις. Νομίζω αυτό τα λέει όλα, για το αν έχουμε αδικίες ή όχι στη χώρα μας.

Σε συνταγματικό επίπεδο και σε νομικό επίπεδο οι γυναίκες αναγνωρίστηκαν σαν ισότιμες μόλις το 1975, παρ' ότι είχαν δικαίωμα ψήφου από το 1952.

Το δεύτερο θέμα με το οποίο ασχολείται το νομοσχέδιο είναι το πρόγραμμα αγωγής και φροντίδας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Αυτή τη στιγμή, επειδή από το 2010 και μετά μειώθηκαν οι γεννήσεις κατά 50%, καθώς είχαμε περίπου εκατό χιλιάδες γυναίκες το 2010, ενώ το 1975 είχαμε εκατόν πενήντα χιλιάδες γεννήσεις τον χρόνο, φέτος έχουμε περίπου εβδομήντα χιλιάδες με τριακόσιες χιλιάδες παιδιά που δικαιούνται να είναι σε ιδιωτικούς ή δημοτικούς παιδικούς σταθμούς. Η πιλοτική εφαρμογή του νέου προγράμματος για την αγωγή και για τη φροντίδα βρεφών και νηπίων θα καλύψει εκατόν είκοσι κέντρα, δηλαδή το πολύ δέκα χιλιάδες παιδιά. Αν το εφαρμόσουμε στο σύνολο της επικράτειας, σε όλα τα παιδιά δηλαδή, θα χρειαστούμε τετρακόσιους με πεντακόσιους ειδικούς μόνο για να εκτιμήσουν την ικανότητα των παιδιών. Πότε θα γίνει αυτό; Πώς θα γίνει; Με τι κονδύλια;

Υπάρχουν και τα βρέφη και νήπια στο σπίτι τα οποία τα αναθάλπτουν στις «Νταντάδες της γειτονιάς», σε έναν μη εργαζόμενο γονέα, στον παππού και τη γιαγιά. Θα υπάρξουν σχολές γονέων; Θα υπάρξουν σχολές και τεκμηρίωση της εκπαίδευσης για τις νταντάδες; Θα υπάρξουν σχολές των παππούδων, ίσως;

Το άλλο θέμα που αντιμετωπίζουμε είναι για άτομα στο φάσμα του αυτισμού και τη δυνατότητά τους, χρησιμοποιώντας κάποιον διαμεσολαβητή, να βρουν μια θέση εργασίας ή σε περίπτωση παιδιών μία θέση σε σχολείο ειδικής αγωγής. Ποιος θα λάβει υπ' όψιν τα ειδικά χαρίσματα αυτών των παιδιών, ιδιαίτερα στα μαθηματικά και πώς θα είναι ικανός; Θα έχει τέτοια εκπαίδευση ο διαμεσολαβητής;

Το τελευταίο θέμα στο οποίο θέλω να αναφερθώ είναι η τροπολογία για τη δημογραφική ανάπτυξη. Οι πρώτοι δήμοι θα είναι στο Σουφλί, στο Διδυμότειχο, στην Ορεστιάδα, δηλαδή στον Έβρο, εκεί που βρίσκεται η Δαδιά. Ποιος θα πάει και γιατί; Για 10.000 σε τρία χρόνια; Και πώς τον επιλέγουμε, ώστε να επηρεάσει θετικά το δημογραφικό, δηλαδή να αποκτήσει παιδιά;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κύριε Πρόεδρε, ένα λεπτό, αν μπορεί.

Πρώτα, πρώτα πρέπει να ξέρουμε αν θέλει να αποκτήσει παιδιά, αν έχει τη βιολογική δυνατότητα να αποκτήσει παιδιά και ποια είναι τα κίνητρα. Δηλαδή, θα πρέπει να δούμε αν είναι ένας άνθρωπος πολύτεκνος που του αρέσουν και αγαπάει τα παιδιά. Είναι ένα ζευγάρι; Είναι στην κατάλληλη ηλικία ή είναι άνω των εξήντα ετών; Έχει ένα επάγγελμα που ευνοείται σε αυτή την πε-

ριοχή; Κατάγεται από αυτή την περιοχή; Νομίζω ότι για να επιτύχει αυτό το πρόγραμμα, χρειαζόμαστε πολλά επιπλέον κίνητρα, που θα μπορούσαν να είναι φορολογικά κίνητρα, κοινωνικά κίνητρα, δηλαδή να υπάρχουν σχολεία για αυτά τα παιδιά που θα γεννηθούν, παιδικοί σταθμοί, υπηρεσίες υγείας.

Θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα συνυπηρέτησης για τα ζευγάρια που θα αποφασίσουν να ζήσουν εκεί, κίνητρα να υπάρχει εύκολη συγκοινωνία και φθηνότερη ίσως, κάποια bonuses για εισαγωγή στα πανεπιστήμια που θα ενδιαφέρουν αυτά τα παιδιά. Μην ξεχνάμε ότι στην ίδια περιοχή για τη θρησκευτική μειονότητα υπάρχει ειδική μέριμνα για εισαγωγή σε πανεπιστήμια και σε συγκεκριμένες σχολές, με προκαθορισμένους αριθμούς εισακτέων από τη μειονότητα. Ίσως να προκηρύξουμε θέσεις ειδικών. Ξέρουμε ότι, λόγω του δάσους της Δαδιάς και της καταστροφής, χρειάζονται γεωπόνους, χρειάζονται κτηνίατροι λόγω της πανώλης και της ευλογιάς που έπληξε την περιοχή.

Χρειαζόμαστε ίσως να αναπτύξουμε ειδικό τουρισμό, θρησκευτικό τουρισμό -ας θυμηθούμε την Παναγία του Έβρου- φυσιολατρικό τουρισμό, γαστρονομικό και ίσως παραδοσιακής ενδυματολογικής τέχνης, μας και έχουμε και το μετάξι.

Κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι έχετε εξαιρετικές ιδέες και επαρκές όραμα, αλλά πιστεύω ότι αυτή η προσπάθεια και αυτός ο νόμος χρειάζεται πολύ μεγαλύτερη μελέτη για να μπορέσουμε να καταφέρουμε να τον κάνουμε εφαρμόσιμο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει τώρα η κ. Μαρία Χατζηωαννίδου από τη Νέα Δημοκρατία. Μετά είναι ο κ. Μάντζος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, ακολουθεί η κ. Κτενά, η κ. Ευθυμίου και η κ. Ζαχαράκη.

Έχετε τον λόγο, κυρία Χατζηωαννίδου.

ΜΑΡΙΑ - ΝΕΦΕΛΗ ΧΑΤΖΗΩΑΝΝΙΔΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι οι περισσότεροι από εμάς γνωρίζουμε κάποια γυναίκα η οποία αμείβεται λιγότερο από κάποιον συνάδελφό της, ενώ βρίσκεται στην ίδια εργασία. Οι περισσότερες από εμάς γνωρίζουμε μια γυναίκα η οποία δυσκολεύεται πραγματικά να εξισορροπήσει την προσωπική και την επαγγελματική της ζωή, κάνοντάς την να νιώθει ανεπαρκή ή, ακόμα χειρότερα, γνωρίζουμε μια γυναίκα η οποία δεν προάγεται λόγω στερεοτύπων φύλου.

Η μισθολογική ανισότητα, η περιορισμένη εκπροσώπηση σε θέσεις ευθύνης, οι δυσκολίες εξισορρόπησης προσωπικής και επαγγελματικής ζωής είναι μόνο κάποιες από αυτές τις δυσκολίες που έχουμε να αντιμετωπίσουμε και χρειαζόμαστε πραγματικά ουσιαστικές λύσεις.

Σήμερα συζητάμε μια μεταρρυθμιστική παρέμβαση η οποία επηρεάζει κρίσιμα κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα. Επιλύει οριστικά όλα τα προβλήματα που ανέφερα; Σε καμία περίπτωση. Χρειαζόταν επιπλέον μεταρρυθμίσεις; Φυσικά και αυτό είμαστε εδώ να κάνουμε. Ωστόσο, κάθε βήμα που βελτιώνει την υπάρχουσα συνθήκη οφείλουμε να το χαίρεται θετικά.

Και πάμε να δούμε τι κάνει το παρόν νομοσχέδιο. Τέσσερα πράγματα: Ενσωματώνει τεχνολογίες που διασφαλίζουν τη διαφάνεια και την αποδοτικότητα στις κοινωνικές παροχές. Ρυθμίζει περαιτέρω πιλοτικά προγράμματα που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία. Βελτιώνει τις υπηρεσίες αγωγής και φροντίδας που παρέχονται από βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς και ενισχύει την ισότητα των φύλων, αφού με την ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής Οδηγίας επιχειρείται η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διοικητικών συμβουλίων.

Επιτρέψτε μου να αναλύσω αντίστροφα τους τέσσερις πυλώνες του νομοσχεδίου, όχι επειδή η ευρωπαϊκή Οδηγία επιτάσσει ποσοστό 33% στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων ή μη εισηγμένων ανώνυμων εταιρειών, αλλά επειδή τα φιλά γράμματα της εν λόγω διάταξης με κάνουν ιδιαίτερα χαρούμενη και απαιτούν -αν θέλετε- και σε κάποιους συναδέλφους της Αντιπολίτευσης που προβληματίζονται για τα θέματα αξιοκρατίας.

Η επιλογή των διευθυντικών στελεχών σε αυτές τις εταιρείες θα γίνεται με αντικειμενική συγκριτική αξιολόγηση. Έτσι, λοιπόν, θα επιλέγεται το υποεκπροσωπούμενο φύλο μόνο σε περιπτώσεις ισοβαθείας.

Επομένως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εδώ επιχειρείται κάτι σημαντικότερο από μια επιβολή ποσοστώσης. Επιχειρείται μια αλλαγή νοοτροπίας, μια προσπάθεια να αντιληφθούμε ότι η ισότητα δεν είναι απλώς θέμα δικαιοσύνης, είναι ζήτημα ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας, αλλά και οικονομικής απόδοσης. Είναι ζήτημα ανάπτυξης για όλες και όλους μας. Κάθε φορά που συμμετέχω σε μια συζήτηση σχετικά με την ίση εκπροσώπηση των γυναικών πάντα υπάρχει κάποιος που αναρωτιέται γιατί το συζητάμε ακόμα.

Και -δεν μπορεί- έχετε ακούσει όλοι και κυρίως όλες, ατάκες, όπως «μα, καλά, δεν έχετε πλέον ίσα δικαιώματα, ποιος σας εμποδίζει από το να διεκδικήσετε μια διευθυντική θέση, αν το αξίζετε;». Και εδώ τα νούμερα μιλούν από μόνα τους. Ενώ οι γυναίκες αποτελούν το 60% περίπου των αποφοίτων πανεπιστημίων, υποεκπροσωπούνται σημαντικά σε θέσεις λήψης αποφάσεων. Σύμφωνα με στοιχεία, λοιπόν, το 31,5% των μελών διοικητικών συμβουλίων είναι γυναίκες, ενώ πρόεδροι σε διοικητικά συμβούλια είναι μόνο το 8%.

Με το παρόν νομοσχέδιο, υποχρεωτικό μέτρο ποσοστώσης τουλάχιστον 33% στα διοικητικά συμβούλια έχουν οι εισηγμένες εταιρείες, που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια. Και ποια είναι αυτά; Να απασχολούν πάνω από διακόσιους πενήντα εργαζομένους, να έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον 50 εκατομμύρια ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον 43 εκατομμύρια ευρώ. Και είναι πολύ πιθανό -και ακούστηκαν κάποιες τέτοιες απόψεις από τους συναδέλφους της Αντιπολίτευσης- όποιος ακούει τα παραπάνω νούμερα να αναρωτιέται: Μα, καλά, πόσες γυναίκες αφορά αυτό το νούμερο; Πόσες είναι οι τόσο μεγάλες εταιρείες; Πώς βοηθούν αυτά τα μέτρα μια γυναίκα η οποία καλείται να εργαστεί σε μια μικρή ή μεσαία εταιρεία;

Και στην απάντηση αυτή κρύβεται όλη η ουσία της ενσωμάτωσης αυτής της ευρωπαϊκής Οδηγίας. Οι μεγάλες εταιρείες -αυτές που, όντως, αφορά αυτό το νομοσχέδιο- είναι αυτές που δημιουργούν τις βέλτιστες πρακτικές και τα πρότυπα που θα ακολουθήσουν μετέπειτα οι μικρότερες εταιρείες κατά το δοκούν. Είναι αυτές που θα δημιουργήσουν μια κουλτούρα η οποία θα διαχυθεί και στην υπόλοιπη κοινωνία, δημιουργώντας την πραγματική αλλαγή που επιθυμούμε.

Και συνεχίζω με τα υπόλοιπα που κάνει το νομοσχέδιο. Θα ήθελα να μιλήσω για το Ταμείο Ισότητας των φύλων, μια πρωτοβουλία για την οποία αξίζουν πραγματικά συγχαρητήρια στο Υπουργείο, καθώς πλέον οι χρηματικές κυρώσεις από τη μη τήρηση των δεσμεύσεων θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την προώθηση της έμφυλης ισότητας και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, αντιμετωπίζοντας με αυτόν τον τρόπο ακόμα μεγαλύτερες έμφυλες προκλήσεις.

Περνούμε τώρα στις βελτιώσεις των δύο πολύ σημαντικών προγραμμάτων, το πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης υποδομών προσβασιμότητας και το πιλοτικό πρόγραμμα υποστηρίξιμης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος. Το πρώτο, με χρηματοδότηση 23,9 εκατομμυρίων ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης, επεκτείνεται για να καλύψει όχι μόνο κατοικίες ή ατομικές επιχειρήσεις, αλλά και δημόσια κτήρια, γιατί η πραγματική προσβασιμότητα ξεκινάει από τον προσωπικό χώρο ενός ατόμου, αλλά φυσικά, δεν πρέπει να σταματάει εκεί.

Το δεύτερο πρόγραμμα, με 4 εκατομμύρια ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης, ανοίγει τις πόρτες της αγοράς εργασίας σε όλους τους ανέργους στο φάσμα του αυτισμού, ακόμη και αν δεν είναι εγγεγραμμένοι στο Ψηφιακό Μητρώο Αναπηρίας. Αυτό σημαίνει λιγότερη γραφειοκρατία και περισσότερες ευκαιρίες.

Επιπλέον, δημιουργείται το μητρώο εκπαιδευμένων διαμεσολαβητών υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας.

Σε ό,τι αφορά τον προσωπικό βοηθό, ο θεσμός γίνεται πλέον καθολικό δικαίωμα, καθώς πραγματικά, δεν θέλουμε να αφήσουμε κανέναν πίσω. Στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας, η προπληρωμένη κάρτα κοινωνικών παροχών και η έγκαιρη καταβολή πληρωμών από τον ΟΠΕΚΑ και τη ΔΥΠΑ έρχονται να εκσυγχρονίσουν το σύστημα, να απλοποιήσουν τις διαδικασίες και να εξασφαλίσουν αξιοπρέπεια στους δικαιούχους.

Τέλος, γίνεται ένα πολύ σημαντικό βήμα για την πρώιμη παι-

δική αγωγή. Το πρόγραμμα «Αθηνά» έρχεται να καλύψει τα παιδιά ηλικίας μηδέν έως τεσσάρων ετών, βάζοντας στο επίκεντρο όχι μόνο την ανάπτυξή τους, αλλά και την επιμόρφωση των παιδαγωγών τους. Το νέο παιδαγωγικό πλαίσιο θα εφαρμοστεί πιλοτικά το 2025 και από το 2026 σε ολόκληρη τη χώρα.

Με κάθε μέτρο, με κάθε πρωτοβουλία που εφαρμόζουμε αποδεικνύουμε ότι υπάρχει η βούληση να διορθώσουμε τα κακώς κείμενα, γιατί η ισότητα δεν μπορεί να παραμένει ένα σύνθημα απλώς. Πρέπει να είναι πολιτική μετρήσιμων αποτελεσμάτων. Γι' αυτό και σας καλώ να υπερψηφίσετε το νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε την κ. Χατζηιωαννίδου.

Τον λόγο έχει τώρα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, ο κ. Μάντζος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να μου επιτρέψετε, κατ' αρχάς και επειδή πρόκειται για την πρώτη συνεδρίαση της Ολομέλειας του Σώματος μετά την εκλογή του νέου Προέδρου της Δημοκρατίας, να ευχηθώ καλή επιτυχία στον εκλεγμένο Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, με μόνο κριτήριο το εθνικό συμφέρον και στο πλαίσιο που χαράσσει το Σύνταγμα, καθήκοντα τα οποία, ωστόσο, δυστυχώς, αναλαμβάνει ο ίδιος μετά τη διάρρηξη μιας μακράς και ιδιαίτερα θετικής παράδοσης, μιας συνταγματικής κοινοβουλευτικής συνθήκης τελικά, η οποία διήρκεσε επί πολλές δεκαετίες, μετά τον εκφυλισμό δυστυχώς της μέγιστης δυνατής κοινοβουλευτικής συναίνεσης, όπως αξιώνει το Σύνταγμα, το γράμμα και κυρίως, το πνεύμα του Συντάγματος, που δεν άλλαξε με την Αναθεώρηση του 2019 -ειδικά το πνεύμα- και τον εκφυλισμό αυτής της συναίνεσης σε εσωκομματική συνεννόηση, μετά από μια, δυστυχώς, κομματική επιλογή και ένα κομματικό, τελικά, όπως αναμενόταν, αποτέλεσμα, το οποίο πράγματι αξιολογείται από τους πολίτες, όπως ακριβώς αξιολογείται ήδη και η δήλωση του κυρίου Πρωθυπουργού, του προσωπικού υπαιτίου αυτής ακριβώς της θεσμικής υποχώρησης, ότι -διαβάζω- αποδεικνύεται πόσο ατυχείς υπήρξαν οι απόπειρες ορισμένων να εμπλέξουν τον πρώτο πολίτη σε μικροκομματικούς ανταγωνισμούς.

Το διαβάζω και το ξαναδιαβάζω και μόνο ως δήλωση αυτοκριτικής από τον κ. Μητσοτάκη μπορώ να το εκλάβω. Διότι, ναι, είναι σωστή η αναφορά του εκλεγμένου Προέδρου της Δημοκρατίας για αυτό το αόρατο νήμα της εθνικής ενότητας, όμως, δεν μπορεί κανείς να ξεχάσει, να διαγράψει ότι αν κάποιος είναι εκείνος ο οποίος τελικά διέρρηξε και έκοψε το ορατό νήμα της συναίνεσης εδώ στην Εθνική Αντιπροσωπεία, αυτός είναι προσωπικά ο Πρωθυπουργός της χώρας ο κ. Μητσοτάκης. Και η βαθύτερη πολιτική ουσία ακριβώς εντοπίζεται στο ίδιο το μήνυμα που εκπέμπεται, της αλαζονείας, της εξουσίας που επειδή δεν χρειάζεται τις συναίνεσεις, τις καταπατά κιόλας, ό,τι και να λέει το Σύνταγμα, ό,τι και να αξιώνει το Σύνταγμα. Είναι ακριβώς η ιδιοκτησιακή αντίληψη της εξουσίας που κρύβεται πίσω από αυτού του είδους τις συμπεριφορές, μια στρεβλή αντίληψη για τους θεσμούς και τη λειτουργία της δημοκρατίας.

Και μιλώντας για θεσμική συμπεριφορά, θα μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, και μια παρέκβαση. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Πλειοψηφίας, αντιλαμβανόμαστε ότι ενδεχομένως επίκειται ανασημασιολογισμός. Τελευταία φορά ο κύριος Πρωθυπουργός, πράγματι, αντάμειψε με θέσεις Υπουργών τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής για τα Τέμπη, παρά το γεγονός ότι ο ίδιος ex post ανέφερε ότι δεν πρόκειται για την καλύτερη στιγμή της Βουλής. Είναι εύλογο, λοιπόν, ορισμένοι από εσάς να πιστεύουν ότι αυτή τη φορά θα ανταμειφθούν εκείνοι που θα διακριθούν στο αγώνισμα της λασπολογίας.

Όμως, υπάρχει και ένα όριο στον δημόσιο λόγο. Υπάρχει ένα όριο το οποίο όσο δύσκολο και να είναι να τηρηθεί, πρέπει να τηρηθεί, γιατί είναι δημοκρατική συνθήκη. Θα πρέπει να υπάρχει υπεύθυνη κατανάλωση των non papers. Δεν είναι για χόρταση. Και θα πρέπει να υπάρχει και αξιολόγηση της πληροφορίας. Δεν είναι όλα προς εκμετάλλευση. Υπάρχει και μια προσωπική αξιοπρέπεια της κάθε μίας και του καθενός από εμάς που πρέπει να

τη διαφυλάσσουμε. Καμιά υπουργική καρέκλα, κανένα δεκάλεπτο πρόσκαιρης δημοσιότητας δεν μπορεί, και δεν πρέπει, να έχει μεγαλύτερη αξία από την ίδια την αξιοπρέπεια του καθενός από εμάς.

Μέσα σε αυτή τη βαριά ατμόσφαιρα συλλογικής κοινωνικής απογοήτευσης, καλούμαστε σήμερα σε αυτή την Αίθουσα να συζητήσουμε και να ψηφίσουμε ένα σχέδιο νόμου του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Η εισηγήτρια μας, η εξαιρετική συνάδελφος από την Εύβοια, η Κατερίνα η Καζάνη, ανέπτυξε τις θέσεις μας και τις απόψεις μας. Πράγματι, ενώ υπάρχουν τόσα ζητήματα που άπτονται των συνταγματικά προστατευόμενων δικαιωμάτων της οικογένειας, της ισότητας των φύλων, της προστασίας των ατόμων με αναπηρία και ενώ η Κυβέρνηση δημιούργησε πράγματι υψηλές προσδοκίες συστήνοντας ένα Υπουργείο αφιερωμένο στην κοινωνική συνοχή και στην οικογένεια, το παρόν σχέδιο νόμου, δυστυχώς, είναι μόλις το δεύτερο το οποίο έρχεται από τη δημιουργία του Υπουργείου το 2023. Και είναι ένα Υπουργείο το οποίο, δυστυχώς, ακόμα συγκροτείται με πολύ αργούς ρυθμούς και μάλλον χρησιμοποιείται, δυστυχώς -και το δυστυχώς το λέμε πραγματικά με ειλικρίνεια- ως ένα εργαλείο επικοινωνιακό για να εμφανίζεται ένα δήθεν κοινωνικό πρόσωπο από την Κυβέρνηση.

Η χώρα μας έχει πάρα πολλά, δυστυχώς, ακόμα να κάνει και έχει πολύ μεγαλύτερες ανάγκες, πολύ μεγαλύτερες από ένα κενό κέλυφος, Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής. Η χώρα μας έχει πολύ μεγαλύτερες ανάγκες από το να γίνονται διεκπεραιωτικές ενσωματώσεις ενωσιακών οδηγιών. Η χώρα μας έχει ανάγκη από γενναία βήματα που θα μπορέσουν να εισφέρουν στην πραγματική ισότητα των φύλων.

Η καθυστέρηση της χώρας μας στην εφαρμογή πολιτικών ισότητας των φύλων αποδεικνύεται και από τους αριθμούς. Και έτσι, ενώ το ευρωπαϊκό πλαίσιο θέτει πράγματι σαφείς δεσμεύσεις για τη βελτίωση της εκπροσώπησης των φύλων στα διοικητικά συμβούλια και τη διαμόρφωση διαφανών διαδικασιών επιλογής, το σχέδιο νόμου το προτεινόμενο περιορίζεται σε μια ελάχιστη συμμεμόρφωση, αφήνοντας κρίσιμα ζητήματα εκτός ρύθμισης.

Αυτό το οποίο πράγματι έχει ανάγκη η πατρίδα μας, είναι μια ολιστική προσέγγιση, μια πολιτική στήριξης της γυναίκας για την ένταξή της στην αγορά εργασίας εν γένει. Η Οδηγία άλλωστε δεν είναι παρά μια αφετηρία, ένα περιορισμένο μέτρο. Και οι διακρίσεις δεν περιορίζονται μόνο στις θέσεις ευθύνης, όπως πολύ σωστά ειπώθηκε από πολλές πτέρυγες της Βουλής, αλλά επεκτείνονται -και το γνωρίζουν οι γυναίκες που είναι παρούσες εδώ σήμερα- σε όλους τους εργασιακούς χώρους. Οι αριθμοί είναι δηλωτικοί και καθηλωτικοί, και η επανάληψή τους και μόνο επιβαρύνει τη συζήτηση.

Οι διακρίσεις είναι, πράγματι, αυτές που εμποδίζουν την εξέλιξη και την προσωπική ολοκλήρωση των γυναικών στον εργασιακό χώρο. Είναι το φαινόμενο της «γυάλινης οροφής», όπως σωστά ειπώθηκε, που τόσο συχνά και τόσο επίμονα μας καλούσε η αείμνηστη πρόεδρος μας, η Φώφη Γεννηματά, και από αυτό το βήμα να οπιάσουμε. Έλεγε για την εμπειρία της ότι: «Οχι απλώς με κοιτάζουν με άλλο μάτι, λένε και άλλα πράγματα επειδή είμαι γυναίκα, και τα λένε κάθε μέρα. Τα στερεότυπα μεταδίδονται από στόμα σε στόμα, από γενιά σε γενιά, και τελειώς άκριτα. Η κριτική δεν είναι τι λέω και πώς το λέω, αλλά: έλα μωρέ, γυναίκα είσαι». Και έλεγε ακόμα η Φώφη Γεννηματά πως: «Η μητρότητα είναι δικαιολογία. Και αν ήθελε η πολιτεία να την αντιμετωπίσει, και μάλιστα με σχέδιο, το δημογραφικό και η μητρότητα δεν θα ήταν πια δικαιολογία».

Η μόνη λύση, λοιπόν, ήταν και παραμένει το σχέδιο αντιμετώπισης του δημογραφικού. Γι' αυτό η Φώφη Γεννηματά και το ΠΑΣΟΚ πρότειναν τη διακομματική επιτροπή για το δημογραφικό. Γι' αυτό επιμείναμε, και επιμένουμε, στην ολιστική αντιμετώπιση του δημογραφικού, που δυστυχώς διαρκώς επιτείνεται. Τα στοιχεία είναι καθηλωτικά, 6,1% λιγότερα παιδιά γεννήθηκαν σε σχέση με το προηγούμενο έτος, και είναι τα λιγότερα παιδιά που έχουν γεννηθεί ποτέ μέσα σε μία χρονιά στη χώρα μας από τότε που υπάρχουν καταγραφές, από το 1932.

Είναι αναγκαία η ενίσχυση των δομών βρεφικής φροντίδας, ώστε να μην μένει κανένα παιδί εκτός. Πρέπει να αυξηθούν οι δι-

καιούχοι των vouchers, διότι διαφορετικά οι γονείς αναγκάζονται να δαπανούν μεγάλα χρηματικά ποσά μηνιαίως για τους βρεφονηπιακούς σταθμούς. Και φυσικά παραμένει, δυστυχώς, η αμηχανία της πολιτικής τάξης της Κυβέρνησης, της πολιτείας απέναντι στα φαινόμενα της έμφυλης βίας, μιας Κυβέρνησης που, δυστυχώς, αλλάζει τους ποινικούς κώδικες με ιδιαίτερη ευκολία, χωρίς να διαβουλευτεί με την επιστημονική κοινότητα, όχι μόνο των νομικών, αλλά και των φορέων και των επιστημόνων που ασχολούνται με την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας και την προστασία των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας, όπως δείχνει και η πρόσφατη νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Για την Οδηγία, τα δύο βασικά θέματα έχουν ήδη τεθεί και από την εισηγήτρια μας και από πολλούς συναδέλφους. Ο στόχος ο ποσοτικός σε άλλες χώρες είναι ήδη μεγαλύτερος. Στην Ισπανία αναφέρεται το 40%. Ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 33% με 34%. Θα θέλαμε η Κυβέρνηση να έχει επιδείξει ακόμα μεγαλύτερα και πιο τολμηρά βήματα προς την προσπάθεια ισόρροπης ανάπτυξης.

Επίσης, το δεύτερο σημείο είναι το σε ποιους αφορά τελικά αυτή η Οδηγία και η νομοθεσία. Διότι δεν πρέπει να μας διαφεύγει το γεγονός ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων στην Ελλάδα είναι μικρού μεγέθους και δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση εφαρμογής του νόμου. Αυτό ακριβώς δημιουργεί κενό στην εφαρμογή της νομοθεσίας για την ισότητα των φύλων, καθώς πολλές επιχειρήσεις, ιδίως στον ιδιωτικό τομέα, δεν θα υποχρεούνται να τηρούν τις προβλέψεις αυτές.

Ακόμη ένα πολύ προβληματικό στοιχείο είναι ακριβώς η έλλειψη ρύθμισης για τις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς, η έλλειψη υποχρεωτικότητας, για να το πω πιο σωστά, για τις δημόσιες επιχειρήσεις και τους οργανισμούς και τους φορείς που έπρεπε να δίνουν το παράδειγμα στην τήρηση των αρχών της ισότητας και της μη διάκρισης. Αν η πολιτεία η ίδια δεν δείξει ότι μπορεί να επιβάλει στον εαυτό της δεσμευτικά μέτρα καταπολέμησης των ανισοτήτων στα δικά της όργανα, αναρωτιόμαστε πώς μπορεί να το πετύχει και να το απαιτήσει αυτό από τον ιδιωτικό τομέα, τη συμμόρφωση.

Είναι σαφές ότι όλες αυτές οι διατάξεις, όπως και οι υπόλοιπες του σχεδίου νόμου -για τον προσωπικό βοηθό, για την προσβασιμότητα στα δημόσια κτήρια, για το πρόγραμμα βρεφονηπιακών σταθμών, που αυτή τη φορά, κυρία Υπουργέ, ελπίζουμε να πετύχει μετά την αποτυχία του μέχρι σήμερα προγράμματος- μας φέρνουν μπροστά στην ευθύνη όλων μας, Κυβέρνησης και πολιτείας ευρύτερα και Αντιπολίτευσης, για το κοινωνικό κράτος και τις αναγκαίες παρεμβάσεις.

Γι' αυτό και εμείς ως υπεύθυνη αντιπολίτευση επανερχόμαστε με την τροπολογία, την οποία έθεσα ξανά, κυρία Υπουργέ, και στην κυρία Υπουργό Εργασίας νωρίτερα, για τον πάγιο μηχανισμό υπολογισμού της ετήσιας αύξησης των επιδομάτων στα άτομα με αναπηρία από τον ΟΠΕΚΑ και τον e-ΕΦΚΑ. Είναι μια απολύτως αναγκαία πρωτοβουλία για την ουσιαστική στήριξη των ανθρώπων που έχουν ακριβώς αυτές τις πολύ μεγάλες ανάγκες, άνθρωποι για τους οποίους η κρίση αξιοπρεπούς διαβίωσης, η κρίση του κόστους ζωής είναι ακόμα πιο σοβαρή με δεδομένες τις προσωπικές ανάγκες τις δικές τους και των οικογενειών τους. Το ίδιο ισχύει και για τους δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Για πολλοστή φορά ζητούμε να την μελετήσετε και να απαντήσετε. Προσοχή! Είναι μια ρύθμιση που φέραμε τον Δεκέμβριο του 2022. Τον Απρίλη του 2023 με μια προεκλογική ρύθμιση φέρατε

αυξήσεις 8%, τις οποίες δυστυχώς -το επαναλαμβάνω- δεν τις έχουν πάρει όλοι οι δικαιούχοι. Υπάρχουν εκατοντάδες δικαιούχοι που δεν πήραν λόγω κακής διατύπωσης του νόμου.

Δεν είναι προεκλογική χρονιά. Ούτε η περσινή ήταν ούτε η φετινή είναι, απ' όσο ξέρουμε τουλάχιστον και δεν μπορούν σε κάθε περίπτωση να περιμένουν τον εκλογικό κύκλο, όποτε τον ανοιγοκλείνει η εκάστοτε Πλειοψηφία, για να πάρουν αυτοί οι άνθρωποι τα επιδόματα.

Και κλείνω, κύριε Πρόεδρε, χωρίς να αναλώσω άλλο χρόνο. Έχω πει ήδη και στην προηγούμενη παρέμβασή μου ότι εμείς θέλουμε, ακριβώς με αυτές τις ρυθμίσεις, σαφήνεια και απεξάρτηση των ατόμων με αναπηρία από δήθεν φιλάνθρωπα υπουργεία. Δεν είναι φιλόπρωχο ταμείο το κοινωνικό κράτος, το κοινωνικό πρόσωπο του κράτους, τα κοινωνικά δικαιώματα, το καύχημα της ευρωπαϊκής και ελληνικής σοσιαλδημοκρατίας. Είναι κατάκτηση για τη δημοκρατία μας, διότι κατατείνουν σε μια δημοκρατία τελικά ολοκληρωμένη με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης.

Αυτή είναι η βάση της δημοκρατίας. Είναι η εμπιστοσύνη των πολιτών, ιδίως των πλέον αδύναμων, στους πολιτικούς θεσμούς, στους θεσμούς της πολιτείας, ότι θα έχουν ασφάλεια στη ζωή τους με τη νέα έννοια της ασφάλειας, ότι ένα δημόσιο σύστημα υγείας θα λειτουργεί σύγχρονο και αποδοτικό, ότι ένα δημόσιο σύστημα παιδείας, η δημόσια παιδεία θα είναι ανταγωνιστική και εξωστρεφής, ότι τα τρένα θα φτάνουν στον προορισμό τους, ότι η δικαιοσύνη θα απονέμεται και κανείς, όσο δυνατός και αν είναι, δεν θα μπορεί να την παρεμποδίσει.

Το κοινωνικό κράτος, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι πολυτέλεια ούτε σύνθημα ούτε σημάδι ευκαιρίας. Είναι κατάκτηση μόνιμη, δομική πολιτική επιλογή. Είναι στοιχείο που χωρίζει τελικά τις υγιείς δημοκρατίες από τις ολιγαρχίες του πλούτου και των διευρυνόμενων κοινωνικών ανισοτήτων, ισχυρός δημοκρατικός θεσμός, εγγύηση συλλογικής και δίκαιης ευημερίας, μιας ευημερίας που άλλωστε δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς ισχυρούς θεσμούς μιας ισχυρής και ανθεκτικής δημοκρατίας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε τον κ. Μάντζο για τη συνέντευξη στο χρόνο.

Θα δώσουμε τον λόγο στην κυρία Υπουργό για να καταθέσει κάποιες νομοτεχνικές βελτιώσεις.

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Έχω ούτως ή άλλως ακούσει ή προσπαθώ να ακούσω τις ομιλίες και να τοποθετηθώ μετά, όμως έχουμε νομοτεχνικές βελτιώσεις.

Επειδή και στην επιτροπή είχαν τεθεί κάποια ζητήματα, ποιος κάνει ανιχνευτικό έλεγχο, ποιοι είναι αυτοί, πώς τηρείται και το κομμάτι του μητρώου, το κομμάτι των δικών μας νομοτεχνικών θέλω να το δείτε λίγο. Είναι κάποιες απαραίτητες διευκρινίσεις, στην περίπτωση που κάποιοι αξιολογείτε θετικές κάποιες διατάξεις και σκέφτεστε να τις ψηφίσετε. Είναι άλλες οι τροπολογίες από τα υπόλοιπα υπουργεία. Τις καταθέτω έτσι ώστε να τις δείτε προ το πέρας της διαδικασίας.

(Στο σημείο αυτό η Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας κ. Σοφία Ζαχαράκη καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ/ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
ΜΕ ΤΙΤΛΟ

**«Μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των
εισηγμένων εταιρειών, των μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων
επιχειρήσεων- Ενσωμάτωση της Οδηγίας (Ε.Ε.) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του
Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 – Ρυθμίσεις για την ενδυνάμωση των πιλοτικών
προγραμμάτων για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής»**

1. Στο τέλος του τίτλου προστίθενται σημείο στίξης «-» και οι λέξεις «Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης και άλλες διατάξεις».
2. Στο **άρθρο 1** η λέξη «του παρόντος» αντικαθίσταται από τις λέξεις «του Μέρους Β'».
3. Στο **άρθρο 2**:
 - α) στην αρχή του πρώτου εδαφίου η λέξη «παρόντος» αντικαθίσταται από τις λέξεις «του Μέρους Β'» και
 - β) στην περ. γ) οι λέξεις «τον ορισμό ελάχιστου ποσοστού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τη λήψη μέτρων ισόρροπης».
4. Στο **άρθρο 6**, στον τίτλο και στον πίνακα περιεχομένων, μετά από τη λέξη «έως» ο αριθμός «3» αντικαθίσταται από τον αριθμό «4».
5. Στο **άρθρο 11**, στον τίτλο και στον πίνακα περιεχομένων, η λέξη «δεύτερο» αντικαθίσταται από τη λέξη «τρίτο».
6. Στην περ. α) του εισαγωγικού εδαφίου του **άρθρου 21** οι λέξεις «στο δεύτερο εδάφιο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στην περ. δ) του δεύτερου εδαφίου».
7. Στην παρ. 9 του εσωτερικού άρθρου 152 του ν. 5078/2023 του **άρθρου 23** προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο ως εξής: «Υπεύθυνοι για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των χρηστών των υπηρεσιών του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ορίζονται η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, η Δ.ΥΠ.Α, ο Ο.Π.Ε.Κ.Α. και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμής, σύμφωνα με τις περ. γ) και ε) της παρ. 1 και την παρ. 3 του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και το άρθρο 5 του ν. 4624/2019 (Α' 137).».
8. Στο **άρθρο 24**:
 - α) στην περ. α) του εισαγωγικού εδαφίου: **αα)** μετά από τις λέξεις «πρώτο εδάφιο» προστίθενται οι λέξεις «μετά τις λέξεις «Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας»» και **αβ)** μετά από τις λέξεις «προστίθενται οι λέξεις»: i) η λέξη «και» διαγράφεται και ii) μετά από τις λέξεις «Ψηφιακής Διακυβέρνησης» προστίθενται οι λέξεις «και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» και
 - β) στο πρώτο εδάφιο της εσωτερικής παρ. 6: **βα)** μετά από τις λέξεις «Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας» η λέξη «και» αντικαθίσταται από το σημείο στίξης «,» και **ββ)** μετά από τις λέξεις «Ψηφιακής Διακυβέρνησης» προστίθενται οι λέξεις «και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων».
9. Στην περ. (β) του εσωτερικού άρθρου 14 του ν. 4837/2021 του **άρθρου 27**:

α) στο πρώτο εδάφιο μετά από τις λέξεις «ψυχομετρικού εργαλείου» προστίθενται οι λέξεις «που αναπτύσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος»,

β) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο ως εξής: «Ο ανιχνευτικός έλεγχος προϋποθέτει την προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση των ασκούντων τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια ή των αναδόχων γονέων των βρεφών και νηπίων.»,

γ) στο νέο τρίτο εδάφιο οι λέξεις «Τα αποτελέσματα συλλέγονται και καταχωρίζονται από το ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Οι παιδαγωγοί, μετά από ειδική εκπαίδευσή τους, συγκεντρώνουν και καταχωρίζουν τα αποτελέσματα του ανιχνευτικού ελέγχου» και

δ) το νέο τέταρτο εδάφιο αντικαθίσταται ως εξής: «Οι παιδαγωγοί ενημερώνουν τους γονείς για τα αποτελέσματα και, κατά περίπτωση, προτείνουν στους γονείς την περαιτέρω αξιολόγηση των παιδιών από ειδικό επιστήμονα.».

10. Στην περ. θ) της παρ. 1 του εσωτερικού άρθρου 16 του ν. 4837/2021 του **άρθρου 29** μετά από τις λέξεις «παιδικών σταθμών» προστίθενται οι λέξεις «οι οποίοι επιλέγονται από τον Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.».

11. Στα περιεχόμενα και στο σχέδιο νόμου μετά από το άρθρο 31 τίθεται νέο κεφάλαιο Δ' με τον τίτλο «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ», στο οποίο τίθενται κατά σειρά οι **υπ' αρ. 319/6/11.2.2025** και **318/5/11.2.2025** υπουργικές τροπολογίες, αναριθμούνται το υφιστάμενο Κεφάλαιο Δ' σε Κεφάλαιο Ε' και επέρχεται αντίστοιχη αναρίθμηση των υφιστάμενων άρθρων.

12. Στο **άρθρο 1** της υπ' αρ. 318/5/11.2.2025 υπουργικής τροπολογίας:

α) στο εισαγωγικό εδάφιο μετά από τις λέξεις «του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167)» προστίθενται οι λέξεις «, που συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία»,

β) στην εσωτερική περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 5078/2023 μετά από τις λέξεις «του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167)» προστίθενται οι λέξεις «που συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία»

13. Στο **άρθρο 5** της υπ' αρ. 318/5/11.2.2025 υπουργικής τροπολογίας, στο εσωτερικό άρθρο 13 του Κώδικα νομοθεσίας θαλάσσιων ενδομεταφορών και δικαιωμάτων επιβατών (ν. 4948/2022, Α' 125):

α) στην παρ. 3 οι λέξεις «ιδιοκτήτη πλοίου, το οποίο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πλοιοκτήτη, το πλοίο του οποίου»,

β) στην παρ. 5 το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται ως εξής: «Ο ανάδοχος της αρχικής σύμβασης δύναται να επανεντάξει το πλοίο του στα εγκεκριμένα δρομολόγια του, μόνο μετά από τη λήξη της σύμβασης της παρ. 3.» και

γ) στην παρ. 6: γα) το πρώτο εδάφιο καταργείται και γβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «κατά την εφαρμογή της παρούσας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Για τη σύμβαση της παρ. 3».

14. Στο **άρθρο 1** της υπ' αρ. 319/6/11.2.2025 υπουργικής τροπολογίας:

α) στην περ. γ) της παρ. 2:

αα) στην υποπερ. γα) μετά από τις λέξεις «μετάθεσης ή διορισμού του», προστίθενται οι λέξεις «καθώς και βεβαίωση του εργοδότη ότι δεν έχει απομακρυνθεί με οποιονδήποτε τρόπο με απόσπαση ή μετάταξη ή μετάθεση από τους Δήμους μετεγκατάστασης της παρ. 1»,

αβ) στην υποπερ. γβ) διαγράφεται η λέξη «αδιάλειπτη»,

β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 9 μετά από τις λέξεις «δημοτικές ενότητες προέλευσης στο Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης», προστίθενται οι λέξεις «ο μέγιστος αριθμός των ωφελούμενων μονάδων,».

15. Στο **άρθρο 2** της υπ' αρ. 319/6/11.2.2025 υπουργικής τροπολογίας:

α) στον τίτλο οι λέξεις «στον Δήμο Θήρας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στους Δήμους Θήρας,

Αμοργού και Ανάφης»,

β) προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφια ως εξής: «Όλες οι επιχειρήσεις - εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου και επιχειρηματικής δραστηριότητας του Δήμου Αμοργού της Περιφερειακής Ενότητας Νάξου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, που κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας δυνάμει της υπό στοιχεία Α571/12.2.2025 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (ΑΔΑ: Ρ7ΤΣ46ΝΠΙΘ-ΨΥΞ), για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από τη σεισμική δραστηριότητα στην περιοχή, δύνανται, για το χρονικό διάστημα από την 11η Φεβρουαρίου και μέχρι την 11η Μαρτίου 2025, να θέτουν σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τους, οι οποίοι είχαν προσληφθεί μέχρι και την 11η Φεβρουαρίου 2025. Όλες οι επιχειρήσεις - εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου και επιχειρηματικής δραστηριότητας του Δήμου Ανάφης της Περιφερειακής Ενότητας Θήρας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, που κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας δυνάμει της υπό στοιχεία Α595/13.2.2025 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (ΑΔΑ: Ε4ΓΑ46ΝΠΙΘ-3ΙΙ), για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από τη σεισμική δραστηριότητα στην περιοχή, δύνανται, για το χρονικό διάστημα από τη 13η Φεβρουαρίου και μέχρι τη 13η Μαρτίου 2025, να θέτουν σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τους, οι οποίοι είχαν προσληφθεί μέχρι και τη 13η Φεβρουαρίου 2025. ».

Αθήνα, 13 Φεβρουαρίου 2025

**Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Να φωτοτυπηθούν και να μοιραστούν στις Κοινοβουλευτικές Ομάδες.

Τον λόγο έχει τώρα η κ. Αφροδίτη Κτενά από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, μετά η κ. Ευθυμίου και η Υπουργός.

Ορίστε, κυρία Κτενά.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΤΕΝΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Διανύουμε την τρίτη εβδομάδα σεισμικής διέγερσης στο Αιγαίο και φέρνεται ένα άρθρο σε μία τροπολογία με διάφορα άσχετα θέματα για να καλύψετε όπως όπως το πρόβλημα των εργαζομένων που βγαίνουν υποχρεωτικά σε αναστολή, τα γνωστά 534 ευρώ της εποχής της πανδημίας.

Σοβαρά μιλάτε; Με τον πληθωρισμό των τριών τελευταίων ετών να καλπάζει με τους ρυθμούς που γνωρίζουμε, με άγνωστο το πόσο θα διαρκέσει το φαινόμενο, με όλα τα προβλήματα που έχουν συσσωρευθεί στη Σαντορίνη, στην Αμοργό, στην Ανάφη, αλλά και τα άλλα νησιά; Γιατί αυτές τις μέρες που η Σαντορίνη βρίσκεται στην επικαιρότητα και μάλιστα παραδίδονται μαθήματα γεωφυσικής σε δελτία ειδήσεων και εκπομπές infotainment, αυτές τις μέρες λοιπόν σκίστηκε το παραπέτασμα της λαμπερής βιτρίνας και εμφανίστηκε η πίσω όψη του τουριστικού θαύματος.

Φάνηκε ότι τα κέρδη των μεγαλοεπιχειρηματιών που αρμέγουν το νησί βγαίνουν πάνω στην πλάτη των εργαζομένων στην εστίαση, στην καθαριότητα, σε όλες τις λειτουργίες που απαιτούνται σε έναν τόπο. Ωστόσο αυτοί οι κύρια ωφελημένοι είναι άφαντοι σε τούτες τις δύσκολες ώρες για το νησί. Και δεν είναι μόνο οι μισθοί πείνας, οι επισφαλείς σχέσεις εργασίας, η ζωή «λάστιχο», η μαύρη εργασία -δεν δικαιούνται επίδομα φαντάζομαι αυτοί- αλλά είναι και συνολικά οι συνθήκες ζωής όσων ζουν και εργάζονται εκεί, είναι οι ακάλυπτες υγειονομικές τους ανάγκες. Στείλατε έκτακτο προσωπικό τώρα που τα φώτα είναι στραμμένα σε Σαντορίνη και Αμοργό. Μετά τι θα γίνει;

Για την υποστελέχωση του νοσοκομείου λέτε «βγάζουμε προκηρύξεις και πληρώνουμε και πολλά λεφτά, αλλά δεν έρχονται γιατροί». Μα, δεν αρκεί ο μισθός για να πάει κάποιος σε νησί. Είναι όλο το πλαίσιο που δεν εξασφαλίζεται για την κάλυψη στοιχειωδών αναγκών του λαού, ποιотική και φθηνή στέγη, μέριμνα και εκπαίδευση για τα παιδιά του προσωπικού, μεταφορές, πολιτισμός.

Είναι επίσης το μεγάλο ζήτημα της σύνδεσης των νησιών μεταξύ τους και με την ηπειρωτική χώρα. Δεν υπάρχει καν διανησιωτική θαλάσσια συγκοινωνία. Τα ακτοπλοϊκά εισιτήρια είναι πανάκριβα και ανεβαίνουν κάθε χρόνο και κάθε χρόνο αυξάνονται οι επιδοτήσεις και τα προνόμια των εφοπλιστών, για να μας κάνουν τη χάρη να εξυπηρετούν τα νησιά μας.

Πριν λίγες μέρες τα Κύθηρα έμειναν χωρίς σύνδεση με την ηπειρωτική χώρα και φέρνεται τώρα στη δεύτερη τροπολογία διάταξη που δείχνει ποιος κάνει κουμάντο στο Αιγαίο. Θα βάζουν όποιο πλοίο θέλουν, όποτε θέλουν και η επιδότηση θα τρέχει. Για κυρώσεις βέβαια ούτε λόγος, αλλά ας τολμήσει κάποιος εργαζόμενος να αθετήσει όρο της σύμβασης για λόγους ανωτέρας βίας. Μαύρο φίδι που τον έφαγε. «Ας μην υπέγραφαν», τους λέτε. Το ζήσαμε και το ζούμε με τους υποτρόφους του ΙΚΥ που τους ζητάτε να επιστρέψουν τις υποτροφίες. Θέλετε να στηρίξετε τους νησιώτες; Επιτάξτε τα πλοία χωρίς καμία επιδότηση, γιατί ούτως ή άλλως έχουν ήδη πληρωθεί πλουσιοπάροχα οι εφοπλιστές.

Εξαγγείλατε άρον άρον την περασμένη εβδομάδα και κάτω από την πίεση των κατοίκων και της λαϊκής συσπείρωσης, αντισεισμικούς ελέγχους στα σχολικά κτίρια. Όταν τελειώσει το φαινόμενο πρέπει να ξαναελεγχθούν τα κτίρια. Τι μόνιμους μηχανισμούς έχετε προβλέψει; Με τι στελέχωση, με τι πρόγραμμα; Τίποτα απολύτως.

Μαζί με όλα αυτά αποκαλύφθηκε και το αίσχος της αυθαίρετης και άναρχης δόμησης, ακόμα και πάνω στην Καλντέρα. Ψηφίστηκε πριν από μερικές βδομάδες, νομίζω πριν τις γιορτές, μία ρύθμιση για τον έλεγχο όλων των οικοδομικών αδειών στη Σαντορίνη μέχρι το τέλος του 2025. Ποιοι θα τις κάνουν; Ξέρετε πόσοι εργάζονται στην Πολεοδομία στη Σαντορίνη; Τι μέτρα έχετε πάρει για να ολοκληρωθούν οι έλεγχοι μέχρι τότε; Τίποτα, για να μη γίνει τίποτα και μετά θα μας ρωτάτε για ποια συγκαλυψή μιλάτε! Όπως και με το έγκλημα στο Σαρακίνη, δεν ξέρατε, δεν είδατε, δεν καταλάβατε. Αυτά σας έλεγαν, αυτά λέγατε.

Τέλος μιλάτε για τηλεκαπαίδευση. Τι έχετε κάνει για να εξασφαλίσετε ότι οι εκπαιδευτικοί εκεί έχουν πρόσβαση στον εξοπλισμό που χρειάζονται για να κάνουν τηλεκαπαίδευση; Πάμε και όπου βγει και εκεί!

Τι μέτρα έχετε πάρει σε περίπτωση που το φαινόμενο διαρκέσει εβδομάδες, μήνες, όπως λένε οι ειδικοί; Τίποτα. Γιατί δεν επιτάσσετε ξενοδοχεία πέντε αστέρων; Τόσες αίθουσες στα πεντάστερα υπάρχουν. Μεγάλα συνέδρια διοργανώνονται εκεί. Σίγουρα θα μπορούν να στεγάσουν τη σχολική διαδικασία προσωρινά.

Αυτή τη στιγμή που μιλάμε βρίσκεται στη Σαντορίνη το ερευνητικό σκάφος του ΕΛΚΕΘΕ, το «Αιγαίο». Το σκάφος αυτό -το έχουμε πει πολλές φορές-, το έχουν πει και οι ερευνητές εκεί, το έχει πει και η διοίκηση- είναι παμπάλαιο, σαράντα ετών, με σοβαρά προβλήματα και χρειάζεται επείγοντως συντήρηση και για λόγους λειτουργικούς, αλλά και για λόγους ασφάλειας του προσωπικού.

Επίσης, οι ναυτεργάτες που εργάζονται εκεί δεν καλύπτονται από τη συλλογική σύμβαση εργασίας των υπολοίπων ναυτεργατών και αμείβονται με μισθούς πείνας. Ο ρόλος του πλοίου «Αιγαίο» ωστόσο είναι πάρα πολύ σημαντικός σε μια χώρα σαν τη δική μας και αποδεικνύεται και από το ότι το στείλατε και πήγε εκεί πέρα στην παρούσα κρίση. Τι κάνετε λοιπόν για όλα αυτά τα ζητήματα, για το πλοίο «Αιγαίο»; Τίποτα.

Την ίδια στιγμή ωστόσο με ιδεοληπτικό τρόπο κλείνετε την καινοτομία, δηλαδή την εμπορευματοποίηση της έρευνας σε όλες τις πτώσεις και έχετε αφήσει τα ερευνητικά κέντρα χωρίς σταθερή και επαρκή χρηματοδότηση. «Φέρτε λεφτά και κάντε ό,τι θέλετε» τους λέτε.

Και κλείνω, κύριε Πρόεδρε. Για να αντιληφθούν όσοι μας ακούν τη γύμνια και την αδιαφορία του κρατικού μηχανισμού, διαχρονικά και από επιλογή, αρκεί να πούμε ότι δέκα χρόνια μετά από ένα ανάλογο, αλλά μικρότερης κλίμακας φαινόμενο στην περιοχή της Σαντορίνης, μόνο το 30% του Αιγαίου έχει χαρτογραφηθεί.

Και το «Τάλως», το σχέδιο διαχείρισης της κρίσης για τη Σαντορίνη, λαμβάνει ως παραδοχή τη μη ύπαρξη σταθμών μέτρησης αέριας ρύπανσης ως αποτέλεσμα της ηφαιστειακής δραστηριότητας. Για τέτοιο χάλι μιλάμε!

Συμπέρασμα: Ο λαός των Κυκλάδων, όπως και όλης της χώρας, βρίσκεται αντιμέτωπος με επικείμενα Τέμπη εξαιτίας της επιλεκτικής ανικανότητας ενός εχθρικού κράτους και της πολιτικής κόστους-οφέλους για λογαριασμό των λίγων. Και στη Σαντορίνη και παντού το δίλημμα είναι ένα: Ή τα κέρδη τους ή οι ζωές μας!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Θα δώσουμε τον λόγο τώρα στην κ. Άννα Ευθυμίου, Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας.

ΑΝΝΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κατ' αρχάς και από αυτό το Βήμα θα ήθελα να δώσω τα συγχαρητήριά μου για την εκλογή του Κωνσταντίνου Τασούλα στο αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας. Όπως είπε και ο Πρωθυπουργός, είναι μία νίκη του πολιτεύματος η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας και ολοκληρώθηκε άψογα η σχετική συνταγματική πρόβλεψη.

Από σήμερα ο Κωνσταντίνος Τασούλας είναι Πρόεδρος της Δημοκρατίας, είναι Πρόεδρος της Δημοκρατίας όλων των Ελλήνων. Και εκεί πραγματικά θα περίμενα από όλα τα κόμματα να μπει μία τελεία από σήμερα, ό,τι έγινε έγινε. Από σήμερα θα περίμενα, πραγματικά, να μπει μία τελεία και από εδώ και πέρα να κριθεί ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας όλων των Ελλήνων για το έργο του.

Τι ακούσαμε πάλι, όμως και από αυτό το Βήμα σήμερα; Με έκπληξη το ακούσαμε. Ακούσαμε για την περιβόητη συναίνεση από το ΠΑΣΟΚ. Συγγνώμη, πραγματικά, δεν αντιλαμβάνομαι γιατί η συναίνεση από το ΠΑΣΟΚ έπρεπε να δοθεί, αν ήταν μόνο μία προσωπικότητα από τον χώρο της Κεντροαριστεράς και δεν μπορεί να δοθεί αν είναι από τον χώρο της Κεντροδεξιάς. Πραγματικά, δεν το αντιλαμβάνομαι αυτό. Αντιλαμβάνομαι, όμως, ότι από όλη τη διαδικασία της εκλογής Προέδρου Δημοκρατίας η συναίνεση για το ΠΑΣΟΚ και των άλλων κομμάτων της Αντιπολίτευσης θα ήταν στο να μας υποδείξουν αυτό το συγκεκριμένο πρόσωπο και εμείς να συναίνουσαμε. Έτσι μόνο ορίζεται η συναίνεση κυ-

ρίως από τον χώρο του ΠΑΣΟΚ.

Και χθες τι ακούσαμε από τον Πρόεδρο του ΣΥΡΙΖΑ και επαληθεύθηκε και εδώ μέσα σε αυτή την Αίθουσα σήμερα το πρωί; Τι ακούσαμε κατά τη δήλωσή του για την εκλογή του Προέδρου Δημοκρατίας; Ότι η Κυβέρνηση είναι μία μη νομιμοποιημένη Κυβέρνηση. Αλήθεια; Δεν έχει εκλεγεί με εκλογές; Είναι μη νομιμοποιημένη; Η διαδικασία εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας δεν έγινε όπως το Σύνταγμα και ο νόμος και ο Κανονισμός της Βουλής προβλέπουν και μας λένε ότι είναι μία μη νομιμοποιημένη Κυβέρνηση; Πραγματικά, αυτό είναι ένα πολιτικό ατόπημα που περίμενα, όμως, από σήμερα να το είχαμε ξεπεράσει. Δυστυχώς, δεν το ξεπεράσαμε και μένουμε εδώ.

Τώρα, σε ό,τι αφορά τον κ. Γιαννούλη και την τοποθέτησή του ότι το τραγικό δυστύχημα των Τεμπών δεν συζητείται στο Ευρωκοινοβούλιο, επικοινωνήσα με την επικεφαλής της Ευρωομάδας της Νέας Δημοκρατίας, την κ. Βόζεμπεργκ, η οποία μου είπε ότι δεν πέρασε αυτό το αίτημα. Από τη Διάσκεψη των Προέδρων δεν πέρασε το αίτημα αυτό με το αιτιολογικό ότι τα θέματα που διερευνά η δικαιοσύνη σε κράτος-μέλος δεν μπορούν να γίνουν αντιείμενο debate-συζήτησης στο Ευρωκοινοβούλιο. Επίσης, ουδέποτε έχει γίνει θέμα συζήτησης δυστύχημα στον χώρο των μεταφορών -αεροπορικό, σιδηροδρομικό- στο Ευρωκοινοβούλιο.

Ως προς το συζητούμενο νομοσχέδιο, επειδή πέραν από το καθαυτό νομοσχέδιο τέθηκαν ζητήματα και μείωσης των κονδυλίων που καταλαμβάνονται στην κοινωνική πολιτική, εγώ από τον προϋπολογισμό του 2025 θα σας αναφέρω έξι επιπλέον κονδύλια που ενισχύουν την κοινωνική πολιτική: Πρώτον, επιπλέον επίδομα αναπηρίας κατά 60 εκατομμύρια ευρώ. Δεύτερον, επιπλέον επίδομα ανασφάλιστων υπερηλίκων κατά 33 εκατομμύρια ευρώ. Τρίτον, επιπλέον είκοσι χιλιάδες θέσεις σε υφιστάμενους ή νέους βρεφονηπιακούς σταθμούς. Τέταρτον, επιπλέον 12 εκατομμύρια ευρώ για την κάλυψη όλων των ατόμων με αναπηρία σε ΚΔΑΠ - ΑμεΑ. Πέμπτον, επιπλέον 12 εκατομμύρια για τα vouchers στους βρεφονηπιακούς σταθμούς και έκτον, επιπλέον 7 εκατομμύρια ευρώ για τα σχολικά γεύματα.

Τώρα, ως προς το νομοσχέδιο, είναι ένα νομοσχέδιο που πραγματικά έχει πάρα πολύ ευαίσθητα ζητήματα, βαθύ κοινωνικό νομοσχέδιο με αντίκτυπο κοινωνικό, πολιτικό, αναπτυξιακό. Και το πρώτο θέμα που θέτει είναι η ενίσχυση και ο στόχος της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Ειλικρινά, αυτά που καταθέτω είναι βιωματικά. Είμαι μητέρα δύο μικρών παιδιών, μάχιμη έως σήμερα δικηγόρος και πολιτικός. Η μάχη που δίνουμε εμείς οι γυναίκες για την ισότητα είναι μία διαρκής μάχη, είναι μία δύσκολη μάχη και δίνουμε πολλές φορές μία μάχη για το αυτονόητο. Και κάποιες φορές αυτή η μάχη μας δεν αναγνωρίζεται με τον τρόπο που θα έπρεπε να αναγνωρίζεται η μάχη για το αυτονόητο.

Άρα, στον αγώνα αυτό σήμερα πιστεύω ότι όλες οι γυναίκες του Κοινοβουλίου παίζουμε έναν πρωταγωνιστικό ρόλο και πέρα από τις ιδεολογικές αντιλήψεις καθενός -το καταλαβαίνω- θα μπορούσαμε να καταλήξουμε σε μία πολιτική συναίνεση μέσα στα ιδεολογικά όρια που έχει καθένας, αλλά να λειτουργήσουμε από αυτό το Κοινοβούλιο για αυτά τα θέματα που είναι κοινά, γιατί τα έχουμε βιώσει όλες εδώ μέσα, θα μπορούσαμε να είμαστε μία γροθιά. Είναι, λοιπόν, αναγκαία η πολιτική συναίνεση. Και ξέρετε γιατί; Γιατί, δυστυχώς, όπως καταδεικνύεται και από μία πρόσφατη έρευνα της ActionAid, το 44% των Ελλήνων εκφράζει έστω και μία προκατάληψη βάσει φύλου. Την καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Ευθυμίου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Τι έχει κάνει η Κυβέρνηση απέναντι σε αυτό; Η Κυβέρνηση έχει αναλάβει μία πολλαπλή και πολυμέτρητη δράση είτε στο μέτωπο της ενίσχυσης της ισότητας, είτε στην αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, είτε στη συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής. Να δούμε αν αυτές οι δράσεις της Κυβέρνησης έχουν φέρει αποτελέσματα.

Εμείς λέμε ότι προκύπτει ότι έχουν φέρει αποτελέσματα, διότι η Αντιπολίτευση ήρθε και είπε εδώ ότι η Ελλάδα κατέχει από τις χαμηλότερες θέσεις στον δείκτη ισότητας του Ευρωπαϊκού Ινστι-

τούτου Ισότητας. Πραγματικά, δεν είπε, όμως, η Αντιπολίτευση ότι έχουμε τη μεγαλύτερη ετήσια αύξηση στον δείκτη ισότητας από όλες τις άλλες χώρες της Ευρώπης και για το έτος 2024 και για το έτος 2025. Το καταθέτω και αυτό για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Ευθυμίου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Στα επιμέρους θέματα του νομοσχεδίου, ως προς την αύξηση της εκπροσώπησης των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια, προφανώς η αύξηση αυτή είναι κάτι που επηρεάζει εμάς τις γυναίκες θετικά, αλλά έχει και άλλα πολλαπλά οφέλη. Εισάγει τις γυναίκες ικανότητες στις εταιρείες. Ναι, είναι κάτι που το χρειαζόμαστε. Εισάγει τη μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών σε όλα τα επίπεδα διοίκησης και φυσικά, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό. Άρα, αυτά τα δύο πού βοηθούν; Πρώτον, στη μείωση του κενού σε ό,τι αφορά την απασχόληση, στο κενό μεταξύ ανδρών και γυναικών σε ό,τι αφορά την απασχόληση και τη μείωση του κενού της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών. Και εκεί εστιάστηκε και η κριτική της Αντιπολίτευσης.

Να δούμε, όμως, αυτό ισχύει και σε ποιον βαθμό; Με βάση την τρίτη τριμηνιαία έκθεση του Γραφείου του Προϋπολογισμού της Βουλής σημειώθηκε βελτίωση το τελευταίο έτος στη διαφορά ποσοστού ανεργίας μεταξύ ανδρών και γυναικών και μειώθηκε από 6,2 ποσοστιαίες μονάδες το τρίτο τρίμηνο του 2023 σε 4,4 ποσοστιαίες μονάδες στο τρίτο τρίμηνο του 2024. Άρα, υπήρξε μία βελτίωση. Όσον αφορά αυτή τη βελτίωση που υπήρξε, εμείς είπαμε ότι έχουμε δρόμο να διανύσουμε, αλλά δεν μπορεί να παροσιδιάζεται το αντίθετο.

Όπως, επίσης, προκύπτει από τα στοιχεία ότι την τελευταία πενταετία εργάζονται στη χώρα διακόσιες εξήντα χιλιάδες περισσότερες γυναίκες. Καταθέτω στα Πρακτικά την έκθεση του Προϋπολογισμού της Βουλής.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Ευθυμίου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Και ως προς το κενό σε σχέση με τις αμοιβές, ειπώθηκε ότι οι γυναίκες αμείβονται κατά μέσο όρο 10% λιγότερο από τους άνδρες. Πράγματι, έτσι είναι, αλλά δεν ειπώθηκε ότι είναι χαμηλότερο το ποσοστό αυτό από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι 13%. Αυτά προκύπτουν από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, από την έρευνα. Το καταθέτω και αυτό για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Ευθυμίου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Και σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας, η αύξηση στους μισθούς που παρατηρείται στους άνδρες την τελευταία πενταετία είναι 13%, στις γυναίκες αυξάνεται ο μισθός κατά 14%. Είναι ένα ενθαρρυντικό στοιχείο και αυτό. Πράγματι, προσπαθούμε να μειώσουμε το κενό στις αμοιβές, το μισθολογικό χάσμα, καταβάλλουμε μία προσπάθεια. Αυτή φέρνει κάποια αποτελέσματα. Είμαστε εδώ για να προσπαθήσουμε ακόμη περισσότερο με πρακτικές που φέρνουν αποτελέσματα.

Επίσης, ειπώθηκε από την Αντιπολίτευση ότι η αύξηση της ποσόστωσης αφορά τριάντα επτά επιχειρήσεις. Εάν το δούμε έτσι, εντάξει, μπορεί να είναι το νούμερο αυτό, δεν το γνωρίζω ακριβώς, αλλά δεν θέλουμε να πετύχουμε αυτό. Πρώτον, εξήγησαν και η Υπουργός και η Υφυπουργός ενδελεχώς τους λόγους, δεν θα εμφολωθώ περισσότερο σε αυτό, απλά θα ήθελα να αναφέρω ότι και από τους φορείς ακούσαμε ότι μπορεί αυτό να φέρει ανατροπές και στις εταιρείες στον τρόπο διοίκησης και οργάνωσής τους, με αποτέλεσμα να έχει αντίκτυπο και στην εργασία. Όμως, εμείς αυτό που θέλουμε να εμπεδώσουμε είναι ακριβώς την κουλτούρα, τη νοοτροπία να συμμετέχουν οι γυναίκες στις θέσεις ευθύνης. Άρα, με αυτό το νομοσχέδιο κάνουμε ένα βήμα περισσότερο στο να το καταφέρουμε αυτό. Και φυσικά, η μη συμμόρφωση σχετίζεται και με χρηματικές κυρώσεις. Και

εγώ θεωρώ πάρα πολύ σημαντικό το γεγονός ότι αυτά τα χρήματα θα τα αξιοποιεί πλέον η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για δράσεις που θα ενισχύουν την ισότητα.

Καταλήγοντας, η εισηγήτριά μας, η κ. Ιατρίδη, έχει με μεγάλη λεπτομέρεια αναφερθεί στο πιλοτικό πρόγραμμα «Επιχορήγηση παρεμβάσεων προσβασιμότητας», στο πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος, στην πολύ σημαντική συμβολή του «Προσωπικού Βοηθού», αλλά και στο καινούργιο πρόγραμμα «Αθηνά», στο οποίο θα ήθελα να αναφερθώ για μισό λεπτό και με αυτό θα καταλήξω, κύριε Πρόεδρε. Είναι ένα πολύ σημαντικό πρόγραμμα πιστεύω, διότι για πρώτη φορά εισάγεται ένα ενιαίο παιδαγωγικό πλαίσιο για τη φροντίδα και εκπαίδευση των παιδιών στην πρώτη παιδική ηλικία. Η νομοθετική αυτή πρωτοβουλία αναγνωρίζει τη σημασία της πρώιμης παιδικής ηλικίας και επιδιώκει να εξασφαλίσει ποιοτικές υπηρεσίες για όλα τα παιδιά. Και αυτό το ξεχώρισα, γιατί ως μητέρα πρώτον, θέλω το παιδί μου να πάει σε έναν βρεφονηπιακό σταθμό, αλλά δεύτερον, θέλω οι υπηρεσίες που παρέχονται εκεί να είναι πραγματικά ποιοτικές και έτσι αυτό δίνει μία προοπτική και μία ελπίδα για το μέλλον.

Με αυτές τις σκέψεις υπερψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε την κ. Ευθυμίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση εξήντα έξι μαθήτριες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 1^ο Γυμνάσιο Τυρνάβου.

Σας καλωσορίζουμε, συμπατριώτες Τυρνάβιτες!

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει τώρα η Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, η κ. Ζαχαράκη.

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Θα κάνω μια ανατροπή στα συνήθη ροή για να αναφερθώ στις τροπολογίες, γιατί δεν είχαμε την ευκαιρία πριν και να πούμε και τι γίνεται δεκτό. Πρώτα από όλα, να αναφερθώ σε μια τροπολογία η οποία είναι αρκετά σημαντική. Έχει γίνει ήδη αναφορά και αναλυτικά από κάποιες ομιλήτριες και ομιλητές για το ζήτημα του Έβρου. Είναι μια αρχή, το κομμάτι δηλαδή των ειδικών μέτρων και των κινήτρων για τη μετεγκατάσταση με αυτό το χρηματικό ποσό που ορίστηκε στις 10.000 ευρώ, όταν πηγαίνεις σε έναν οικισμό που είναι κάτω από πεντακόσιους κατοίκους και όταν μεταφέρεσαι με την οικογένεια -αν επιθυμείς με την οικογένεια, ανάλογα με την επαγγελματική ή οικογενειακή κατάσταση- σε έναν οικισμό με πάνω από πεντακόσιους κατοίκους με 6.000 ευρώ που αυξάνεται κατά 1.000 ευρώ ανά παιδί. Είναι μια σημαντική εξέλιξη. Δεν είναι, όμως, το τέλος, είναι η αρχή. Αυτό σημαίνει ότι ειδικά στοιχεία θα εξειδικευθούν στην υπουργική απόφαση. Γιατί ξέρετε ότι αυτό μπορεί να προκαλέσει και προβληματισμό για το ποιος το παίρνει. Μπορεί να είναι και ο υπάλληλος ο οποίος αυτή τη στιγμή αποσπάται ή μετατίθεται στην περιοχή του Έβρου με τα ειδικά κριτήρια εντοπιότητας. Και είναι σημαντική και αυτή η εξέλιξη, το ήθελαν πάρα πολύ και οι δήμοι οι οποίοι πληττονται από τη δημογραφική κατάρρευση και νομίζω ότι παντού στην Ελλάδα έχει ξυπνήσει και στον α' βαθμό αυτοδιοίκησης μια -θα έλεγα έτσι- αίσιοδοξία, ότι μπορούν να υπάρχουν κίνητρα εντοπιότητας. Και αυτό έρχεται να συμπληρώσει μία εικόνα στήριξης. Αυτή η εικόνα, λοιπόν, είναι μόνο η αρχή, δεν είναι το τέλος.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ)

Εδώ να πω ότι ειδικά για την περίπτωση της Περιφερειακής Ενότητας του Έβρου και των τριών δήμων οι οποίοι μάλιστα υφίστανται δημογραφική κατάρρευση, όταν μιλάμε δηλαδή για το Σουφλί, όταν μιλάμε για το Διδυμότειχο, ή την Ορεσιτιάδα, δεν είναι μόνο το κομμάτι του κινήτρου της μετεγκατάστασης που υπάρχει. Πρέπει να σας πω ότι το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας προχωράει σε προγράμματα γυναικείας επιχειρηματικότητας, σχήματα δηλαδή στήριξης μέχρι 20.000 ευρώ γυ-

ναίων που θα κάνουν το πρώτο εγχείρημα μιας μικρομεσαίας επιχείρησης.

Συγχρόνως, προχωράει σε ανακαίνιση βρεφονηπιακών σταθμών ΚΗΦΗ και ΚΑΠΗ, έτσι ώστε να μπορούμε να μιλάμε για καλύτερες συνθήκες καθημερινότητας ως προς τη φροντίδα των παιδιών. Το κομμάτι των σχολείων δεν το πιάνω, γιατί το καλύπτει το Υπουργείο Παιδείας.

Άρα, βλέπουμε ότι δεν είναι μόνο τα κίνητρα μετεγκατάστασης, είναι και μια πλειάδα άλλων μέτρων που αγγίζουν από το νεότερο παιδάκι, από το μικρό παιδάκι το οποίο πηγαίνει στον βρεφονηπιακό σταθμό μέχρι και τον μεγαλύτερο συμπολίτη μας. Αυτό να αναμένουμε, λοιπόν, να μπορέσει να επεκταθεί και σε άλλα μέρη στην Ελλάδα που υφίστανται αυτή τη στιγμή τη δημογραφική κατάρρευση.

Συγχρόνως να θυμίσω και στο Σώμα, γιατί πολλοί αναρωτιούνται -και καλά κάνουν και αναρωτιούνται- αν μπορεί να είναι μόνο ένα κίνητρο ή ένα επίδομα. Συνάμα και δίπλα σε αυτά που είπα υπολογίστε και αυτό το ειδικό επιδόκιο το οποίο υπάρχει για το «Σπίτι μου II» ειδικά για την Περιφερειακή Ενότητα του Έβρου και για τους δήμους αυτούς, έτσι ώστε να έχει αυξημένο επιδόκιο, όταν μια οικογένεια αγοράζει ένα σπίτι σε αυτούς τους δήμους. Νομίζω ότι είναι η αρχή μιας κουβέντας την οποία πρέπει να κάνουμε όλες και όλοι μαζί, χωρίς στεγανά, αλλά νομίζω μια ανοιχτή κουβέντα όπου μόνο καλό μπορούν να κάνουν όλες οι απόψεις οι οποίες κατατίθενται. Και βέβαια, δεν είναι οι μοναδικές, καθώς όλες αυτές εντάσσονται σε τοπικά σχέδια ανάπτυξης, τα οποία ανακοινώνουμε και παρουσιάζουμε σε όλη την Ελλάδα.

Με αυτή τη σκέψη να σας πω ότι γίνονται δεκτές από την Κυβέρνηση οι δύο προτεινόμενες υπουργικές τροπολογίες, η 318 -αναφερθήκαμε πριν- για τον προσδιορισμό του ακαθάριστου εισοδήματος για την εφαρμογή των εισφορών, τις απαλλαγές εισοδήματος για τη μισθωτή εργασία, την εξουσιοδοτική για την επιλογή διοίκησης Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και η 319, που είναι το Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης, αυτό που ανέφερα τώρα για τον Έβρο, τα έκτακτα και επείγοντα μέτρα για τον Δήμο Θήρας και οι ρυθμίσεις.

Γιατί δεν γίνεται δεκτή αυτή τη στιγμή η τροπολογία την οποία κατέθεσε το ΠΑΣΟΚ; Αντιλαμβανόμαστε ότι το πλαίσιο της μεταρρύθμισης για τα επιδόματα, το οποίο αυτή τη στιγμή αγγίζει τα τρία βασικά επιδόματα, το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, το επίδομα στέγασης και του παιδιού βάζει -αυτό δεν έχει νομοθετηθεί ακόμα, ούτως ή άλλως έχουμε καταρτίσει ένα σχέδιο, μία νέα αρχιτεκτονική σε αυτό- τη λογική της ενιαίας αναπροσαρμογής μέσα σε αυτά τα μεγάλα επιδόματα.

Αυτά, για να ξέρετε, κύριε Μάντζο, φτάνουν περίπου τα 1,9 δις εκατομμύρια ευρώ από τα 3,5 δις εκατομμύρια που έχει ο ΟΠΕΚΑ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Για την αναπηρία να πείτε!

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Δεν είναι τα αναπηρικά, τώρα θα πω για τα αναπηρικά. Τα αναπηρικά, πράγματι, είχαν αυξηθεί, όταν αυξήθηκαν. Νομίζω, μάλιστα, ότι θα αδικούσε ίσως λίγο και τη συνολική προσπάθεια για τη συμπίεση για τα άτομα με αναπηρία και τη βοήθειά τους αν λέγαμε ότι απλά είναι ένα πυροτέχνημα το οποίο έχει και έναν εκλογικό κύκλο. Γιατί το λέω αυτό; Γιατί την ίδια στιγμή που αυξήθηκαν τα αναπηρικά επιδόματα -και είναι κάτι το οποίο και το αναπηρικό, ούτως ή άλλως, κίνημα το παραδέχεται και το σημειώνει- την ίδια στιγμή τρέχουν προγράμματα τα οποία υπερβαίνουν τα 140 εκατομμύρια, να για τις ανακαίνισεις, να για τον «Προσωπικό Βοηθό», να για το κομμάτι το οποίο έχει να κάνει με την αύξηση της απασχόλησης, για να μπορέσουν κάποιοι συμπολίτες μας με αναπηρία εξ αυτών να φανταστούν και το μέλλον τους χωρίς απαραίτητα το επίδομα. Να βοηθάει το επίδομα εκεί όπου χρειάζεται, να μπορούν, όμως, να αποκτούν και αυτή την απαραίτητη αυτόνομη πορεία την οποία πρέπει να ευχόμαστε και σε όλους τους συμπολίτες μας με αναπηρία, σε όσους εξ αυτών επιθυμούν, να έχουν την ευκαιρία αυτή για τη δουλειά.

Άρα, θα έλεγα ότι αυτή τη στιγμή δημοσιονομικά -ξέρω ότι μπορεί να ακούγεται κοινότοπο και να έχει ξανακουστεί, αλλά στους συμπολίτες μας που μας ακούν πρέπει να μιλάμε πάντα με τη γλώσσα της αλήθειας- δεν υπάρχει η δυνατότητα. Θα θέλαμε

να ρωτήσουμε και τους συντάκτες της πρότασης αν έχει πραγματοποιηθεί μια δημοσιονομική άσκηση και τι θα σήμαινε μια αυτόνομη αναπροσαρμογή ως προς το κομμάτι της προτεινόμενης αλλαγής, πόσο κοστολογείται και πού άραγε θα μπορούσαμε να βρούμε το περιθώριο, έτσι ώστε να μπορέσουμε να κάνουμε αυτή την αλλαγή. Επίσης, θα ήθελα να αντιπροτείνω πως καλό είναι όλοι να προτείνουμε ή να νομοθετούμε, τουλάχιστον αυτό προσαπαθούμε να κάνουμε, με έναν τρόπο υπεύθυνο και μεθοδικό στηρίζοντας τις ευάλωτες ομάδες και εξαντλώντας το πλαίσιο, θα έλεγα, με ουσιαστικές παρεμβάσεις.

Συνάμα, όμως, πιστεύω ότι όλοι θα θέλαμε, ειδικά οι γενιές μας που έχουν ταλανιστεί πολλές φορές από υπερβολικές ασκήσεις οι οποίες στο τέλος δεν είχαν κάποιον θετικό ορίζοντα, να έχουμε δημοσιονομική υπηρεσία, ισορροπία και αποτελεσματικότητα του κοινωνικού κράτους.

Πηγαίνω στο κείμενο, αλλά έχοντας συνάμα πάρα πολλές προσλαμβάνουσες από αυτά τα οποία άκουσα αυτές τις μέρες στις επιτροπές μας, αλλά και από την κουβέντα που είχε γίνει εδώ στη Βουλή. Λέω και επισημαίνω με απόλυτη ειλικρίνεια ότι χαίρομαι με αυτές τις συζητήσεις κυρίως γι' αυτά που αφορούν εμάς, γιατί επιστρέφοντας στο Υπουργείο παίρνουμε, νομίζω, ουσιαστικά συμπεράσματα για το πώς πρέπει κι εμείς να διαγούμε, αν θέλετε, τον υπηρεσιακό μας βίο.

Αυτό, όμως, που σίγουρα δεν μπορώ να δεχτώ είναι μια απαξίωση ή ένας μηδενισμός ενός έργου που έχει γίνει τον τελευταίο καιρό με πολύ δύσκολες συνθήκες. Έχουμε πει ξανά εδώ στη Βουλή ότι το να μπορείς να συστήσεις ένα νέο Υπουργείο και στην πορεία να παράγεις έργο είναι κάτι αρκετά δύσκολο.

Αυτό, όμως, που πρέπει να πιστώσω στην ομάδα που υπάρχει εδώ, στην Υφυπουργό, τους Γενικούς Γραμματείς, σε όλο το διοικητικό προσωπικό, στους επιστήμονες που είχαν υπηρετήσει χρόνια την πρόνοια και ήταν άνθρωποι από τη Διεύθυνση Νεολαίας και άνθρωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης, είναι ότι έβαλαν γερή πλάτη, για να μπορούμε από την πρώτη στιγμή που πήγαμε στο Υπουργείο να ερχόμαστε εδώ και να σας παρουσιάζουμε διατάξεις τις οποίες θεωρούμε ως θετικές για την καθημερινότητα των ευάλωτων συμπολιτών μας και συνάμα να μπορούμε να ελπίζουμε χωρίς βαρύγδουπες δηλώσεις ότι βελτιώνουμε το κοινωνικό κράτος, πράγμα το οποίο θεωρούμε ότι είναι απαραίτητο, έτσι ώστε να μιλάμε για κοινωνική συνοχή. Για να μπορέσουμε να πετύχουμε την ανάπτυξη, δεν θα πρέπει κάποιος συμπολίτης μας να νομίζει ότι αυτή η κουβέντα που κάνουμε δεν τον αφορά. Πρέπει να τον αφορά, γιατί πραγματικά αξίζει να ελπίζει.

Συζητήθηκαν, λοιπόν, πάρα πολλά πράγματα και πραγματικά ευχαριστώ τα κόμματα της Αντιπολίτευσης και τους φορείς. Μένω σε αυτό το κομμάτι που άκουσα και θέλω να απαντήσω στα περί φτωχής ή ελλιπούς νομοθέτησης ή μη αποτελεσματικού έργου που ίσως θα θέλατε κι εσείς περισσότερο από εμάς. Ελάτε, λοιπόν, να αξιολογήσουμε μερικά πράγματα και να δούμε στο τέλος αν είναι προς τη θετική κατεύθυνση ή όχι.

Ξεκινήσαμε, λοιπόν, και ενισχύσαμε τη διοικητική δομή. Έχουμε έναν προϋπολογισμό για το 2025, κάτι που μας είπε ούτως ή άλλως και η κ. Ευθυμίου, ο οποίος είναι και αυξημένος κατά 70 εκατομμύρια. Φτάνουμε, δηλαδή, τα 3,79 δισεκατομμύρια, μεγάλο κομμάτι εκ των οποίων είναι πράγματι επιδόματα, αλλά έχει και πολλές ενεργητικές πολιτικές που δίνουν περισσότερες ευκαιρίες. Ας θυμηθούμε το δημογραφικό.

Αυτή, λοιπόν, η προσπάθεια που έγινε έφερε και ένα απότομο αποτέλεσμα. Σύντομα, εντός δεκαπέντε ημερών, θα έχουμε στη δημόσια διαβούλευση και το σχέδιο δράσης. Είχαμε ζητήσει και από όλα τα κόμματα να συνδράμουν. Κάποιοι ανταπεξήλθαν και κάποιιο όχι. Το ΚΚΕ ήταν το κόμμα που έστειλε προτάσεις για το εθνικό σχέδιο δράσης δημογραφικού και όλο αυτό διυπουργικά και με πάρα πολλούς φορείς παρήγαγε ένα κείμενο, 20 δισεκατομμύρια και εκατό δράσεις σε ορίζοντα δέκα ετών.

Μάλιστα, μπροστά μας έχουμε δύο σημαντικές δεσμεύσεις. Πρώτον, να εξειδικεύσουμε το εθνικό σχέδιο δράσης στις δεκατρείς περιφέρειες, έτσι ώστε να μη μιλάμε μόνο για οριζόντιες πράξεις. Παράδειγμα αποτελεί το επίδομα γέννας που νομοθετήθηκε από αυτή την Κυβέρνηση και αυξήθηκε από αυτό το

Υπουργείο, αλλά και οι άλλες πολύ σημαντικές εκφάνσεις που δόθηκαν και στην άδεια μητρότητας και η αύξηση την οποία ανέφερα πριν και από το Υπουργείο Εργασίας. Θα έχουμε, λοιπόν, εξειδικευμένα δεκατρία σχέδια δράσης ανά περιφέρεια και θα έχουμε και ένα πολύ σημαντικό παρατηρητήριο, έτσι ώστε οι πολιτικές να μην έχουν μια λογική πυροτεχνήματος, αλλά να παρακολουθεί κάποιος τη συνέπεια και την πολιτική συνέχεια, αλλά και τη δημογραφική ρήτρα.

Και επειδή υπονοήθηκε ή ειπώθηκε και στις επιτροπές ότι δεν μπορούμε να συζητάμε για κοινωνική συνοχή αν δεν συζητήσουμε πέραν από το δημογραφικό και για το στεγαστικό, θα ήθελα να θυμίσω ότι αυτή τη στιγμή και με τη συνδρομή του Υπουργείου τρέχουν προγράμματα 6,5 δισεκατομμυρίων ευρώ για το στεγαστικό. Τα εμβληματικά μας είναι το «Σπίτι μου Ι» και το «Σπίτι μου ΙΙ». Ανέφερα τη μεγάλη διαφορά και την επισήμανση που αφορά τους ανθρώπους, τις οικογένειες του Έβρου με το ειδικό βελτιωμένο επιτόκιο, ενώ στο τέλος της μέρας τριάντα χιλιάδες ζευγάρια και πολύ περισσότεροι συμπολίτες μας θα έχουν αποκτήσει για πρώτη φορά μετά από χρόνια απραξίας και ερήμου, θα έλεγα, στη στεγαστική πολιτική το δικό τους σπίτι. Νομίζω είναι μια θετική είδηση που μένει να προστεθεί σε όλα τα υπόλοιπα μέτρα.

Και επειδή είμαστε στη Βουλή, θα ήθελα να ενημερώσουμε το Σώμα ότι στις 21 Φεβρουαρίου ανοίγουμε ξανά και την πλατφόρμα του «Ανακαινίζω-Νοικιάζω», η οποία θα είναι πολύ βελτιωμένη και με αυξημένη επιδότηση και ελπίζουμε και με καλύτερη επίδοση, γιατί στην αρχή το πρόγραμμα δεν πήγε πολύ καλά. Γι' αυτό και το βελτιώσαμε, για να μπορέσουν να έρθουν περισσότεροι αιτούντες και περισσότερες αιτούσες.

Έρχομαι τώρα στο κομμάτι του παιδιού και στις μεγάλες θεματικές, τις οποίες έχω τη χαρά και την τιμή να δουλεύω με τους εξειδικευμένους Γενικούς Γραμματείς και τις Γενικές Γραμματείες.

Όσον αφορά, λοιπόν, την αποϊδρυματοποίηση, ξέρω ότι αγγίζει πάρα πολλούς εξ ημών μέσα στην Αίθουσα και το έχετε θέσει και σε ερωτήσεις και σε επίκαιρες ερωτήσεις. Συνεχίζουμε με μεγάλη επιμονή να βοηθάμε, έτσι ώστε τα παιδιά να φεύγουν από τα ιδρύματα, όπως με την υιοθεσία και την αναδοχή, κάτι που δεν είχε ξεκινήσει από εμάς, αλλά επί ΣΥΡΙΖΑ και βελτιώθηκε με τη Δόμνα Μιχαηλίδου. Βοηθήσαμε έτσι ώστε να μπορέσουμε να ενσωματώσουμε όσο γίνεται περισσότερο την ψηφιοποίηση και να τη βελτιώσουμε ως προς το «ANYNET», το πληροφοριακό σύστημα που υπήρχε. Αυτή τη στιγμή έχουμε απτά αποτελέσματα με σημαντική αύξηση στο κομμάτι των υιοθεσιών και των αναδόχων.

Μέσα στον ενάμιση χρόνο αυτού του νεοσύστατου Υπουργείου αυξήσαμε το επίδομα για τους αναδόχους και για τα παιδιά τυπικής ανάπτυξης, το διπλασιάσαμε για τα παιδιά με αναπηρία. Αυξήσαμε στα 1.850 ευρώ την αποζημίωση για τον επαγγελματία ανάδοχο, για να μπορεί να πάρει στο σπίτι ένα παιδί που έχει αυξημένο ποσοστό αναπηρίας, άνω του 67%, έτσι ώστε να μπορέσει να ζήσει σε μια οικογενειακή θalπωρή μακριά από τη διαμονή ασυλικού τύπου.

Και βέβαια, θυμίζω και μια πολύ σημαντική εξέλιξη που αρχίζει σιγά σιγά να παίρνει σάρκα και οστά αυτή τη χρονιά και αφορά τις αιτήσεις των φορέων, των κέντρων πρόνοιας και των ιδιωτικών φορέων, των μεγάλων και πολύ σημαντικών προσπαθειών που έχουν γίνει για να φύγουν τα παιδιά από τα ιδρύματα και οι μεγαλύτερη σε ηλικία να πάνε σε διαμερίσματα ημιαυτόνομης διαβίωσης. Όλη αυτή η προσπάθεια χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης.

Επίσης, θυμίζω την απόλυτη συνέχεια αυτού που αναφέρατε όλοι με εύλογους προβληματισμούς και αφορά το καινούργιο ενοποιημένο σύστημα για την προσχολική ηλικία, για τους βρεφονηπιακούς σταθμούς, που οδηγεί και στην πρώιμη παρέμβαση. Όλοι όσοι έχουμε αντιμετωπίσει, πιθανότατα και μέσα στην οικογένεια, ζήτημα παιδιού το οποίο μπορεί να είναι στο φάσμα του αυτισμού ή να έχει κάποιου είδους διαταραχή, ξέρουμε ότι είναι πολύ σημαντικό το να μπορέσεις να εντοπίσεις εγκαίρως το πρόβλημα από τους πρώτους μήνες της ηλικίας του, μέχρι τα τρία έτη, ώστε να μπορέσεις διεπιστημονικά να ενισχύσεις την οικο-

γένεια με ένα voucher αρχικά και με μόνιμη εθνική πολιτική μετά. Νομίζω ότι αυτό είναι ένα απτό δείγμα του πώς μπορούμε να ενισχύσουμε την οικογένεια κυρίως εκεί που μπορεί να υπάρχει ένα ζήτημα τόσο οικονομικής δυστοκίας όσο και λοιπών δυσκολιών.

Άκουσα κι άλλα πράγματα για τα κέντρα πρόνοιας και οφείλω να απαντήσω, γιατί λογοδοτώ απέναντί σας, ενώ οφείλω πολλές φορές να διορθώσω και την αδικία που μπορεί να ακούγεται. Άκουσαμε, λοιπόν, για τους προϋπολογισμούς. Θυμίζω, όμως, ότι φέτος θα έχουμε τον υψηλότερο προϋπολογισμό που έχει δοθεί ποτέ σε κέντρα πρόνοιας. Θα φτάσουμε τα 25 εκατομμύρια με το προϋπολογισμένο ποσό που ψήφισε η Βουλή, με τα ποσά τα οποία θα δώσουμε από το κρατικό λαχείο, όπως επίσης και με το ειδικό ποσό που παίρνει ειδικά η κεντρική Μακεδονία για τις κατασκηνώσεις της. Όλα αυτά φτάνουν στα 25 εκατομμύρια.

Επίσης, ακούω για το προσωπικό και θα πω ότι έχετε δίκιο. Έχετε δίκιο να μας παροτρύνετε συνεχώς να βελτιώνουμε τα θέματα του προσωπικού. Ωστόσο, είναι και αλήθεια, κάτι που αυτή τη στιγμή είναι και πάρα πολύ εύκολο να αποδειχθεί ανατρέχοντας στα στοιχεία, ότι έχουμε δύο χιλιάδες τριακόσιους έξι υπαλλήλους, πολλοί εκ των οποίων είναι πράγματι με συμβάσεις. Εμείς θέλουμε και παροτρύνουμε συνέχεια να γίνουν μόνιμοι και γι' αυτό έχουν προϋπολογιστεί οκτακόσιες πενήντα επτά θέσεις μέσα στις πράξεις υπουργικού συμβουλίου, έτσι ώστε να μπορούν να μπαινονούν αντίστοιχα και στις προκηρύξεις που γίνονται από το ΑΣΕΠ.

Και επειδή ακούω και για άλλα πράγματα, θέλω να απαντήσω, όπως και σε αυτά που άκουσα για τις «νταντάδες της γειτονιάς». Άκουσα ότι είναι αποτυχημένο, λίγο και ημιτελές. Είναι, όμως, αυτό που έρχεται και συμπληρώνει, ειδικά στις περιοχές που δεν έχουμε βρεφονηπιακό σταθμό, τη βοήθεια που δίνεται στην οικογένεια από τους πρώτους μήνες μέχρι τα δυόμισι έτη. Εγώ σας λέω ότι είμαι υπέρμαχος και πολύ θετικά διακείμενη, θα έλεγα, στο να έχουμε βρεφονηπιακούς σταθμούς σε όσο το δυνατόν περισσότερα μέρη. Αυτή τη στιγμή είναι στον αέρα πρόγραμμα 70 εκατομμυρίων, για να κάνουν αίτηση οι δήμοι, αλλά και ιδιώτες και να φτιάξουν νέους βρεφονηπιακούς σταθμούς ή να ενισχύσουν τα βρεφικά τμήματα στους υπάρχοντες. Διότι, όπως πολύ σωστά λέτε, αν δώσεις το voucher, αλλά δει ο άλλος ότι δεν μπορεί να το ενεργοποιήσει, είναι δώρον άδωρον.

Αρα, μιλάμε για ολοκληρωμένο πρόγραμμα που θα έχει και το κομμάτι των βρεφονηπιακών σταθμών για να αυξάνουν συνέχεια τις διαθέσιμες θέσεις, έτσι ώστε να μην παίρνει κάποιος γονέας ένα voucher και να μην μπορεί να το ενεργοποιήσει, αλλά και το πρόγραμμα «νταντά της γειτονιάς» που από το καλοκαίρι του 2025 και μετά θα είναι πλέον διαθέσιμο. Το δουλεύουμε μαζί με την Υφυπουργό, την οποία και συγχαίρω, γιατί το δουλεύει θερμά και θέλει να το βελτιώσει. Επίσης, θα δούμε και τα προβλήματα που προέκυψαν κατά το πιλοτικό πρόγραμμα, ώστε να το έχουμε σε όλους τους δήμους. Και αυτό δεν γίνεται με μία έωλη, αν θέλετε, ή θεωρητική δέσμευση, αλλά με τα 100 εκατομμύρια από το ΕΣΠΑ.

Αρα, όλα αυτά σημαίνουν στρατηγική. Όλα αυτά σημαίνουν ότι βλέπουμε το σύνολο των αναγκών των οικογενειών και πάμε να συμπληρώσουμε τα υπαρκτά κενά που υπάρχουν, που ούτως ή άλλως υφίστανται. Λέω απλά ότι δεν πρέπει να είμαστε μηδενίστριες και μηδενιστές γιατί εν τέλει δεν θα μπορέσουμε να βελτιώσουμε αυτές τις παρεχόμενες υπηρεσίες στη χώρα μας.

Θα σας πω και κάτι τελευταίο, πριν μπω σε κάποια στοιχεία του νομοσχεδίου. Μιλήσαμε για αποτελεσματικότητα. Μιλήσαμε για πόρους. Να αφήσω εδώ στην αξιολόγησή σας ότι φέτος συμβασιποιοίθηκαν έργα περίπου 177 εκατομμυρίων ευρώ από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Ξεπεράσαμε τον στόχο για την απορρόφηση, ενώ το 2025 η απορροφητικότητα του Υπουργείου θα φτάσει στο 65,4% για το Ταμείο Ανάκαμψης. Αυτό σημαίνει συνεκτική, προσεκτική και πολύ στοχοπροσηλωμένη προσπάθεια. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Κάτι το οποίο είναι ορατό προσπαθεί να βελτιώσει το μέλλον για πολλούς συμπολίτες μας, όπως βελτιώνεται με τα επιμέρους προγράμματα τα οποία είπα.

Ένα από τα επιχειρήματα που ακούσαμε από την Αντιπολί-

τευση αφορά -και θέλω να τοποθετηθώ σε αυτό- την ανεργία των ατόμων με αναπηρία. Το ακούσαμε με αφορμή και το πρόγραμμα για το φάσμα του αυτισμού. Μας κατηγορούν ότι η πολιτική δεν αποδίδει, ότι οι συμπολίτες μας με αναπηρία συνεχίζουν να αποκλείονται από την αγορά εργασίας.

Ας είμαστε ειλικρινείς, γιατί αλλιώς δεν θα μπορέσουμε και να το αντιμετωπίσουμε ως ζήτημα. Τα ποσοστά απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία παραμένουν χαμηλά και μάλιστα στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι και από τα χαμηλότερα τα οποία η χώρα μας, ούτως ή άλλως, έχει να δείξει σε σχέση με άλλες χώρες. Είναι ένα πρόβλημα διαχρονικό, του οποίου όμως η διαχρονικότητα είναι για μας μια απαραίτητη απαίτηση και παρότρυνση να επιλυθεί, να αντιμετωπιστεί.

Όμως, το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα αυξήθηκε από το 32,6% το 2019, στο 38,1% το 2021. Είναι μια αύξηση 5,5 ποσοστιαίων μονάδων. Είναι η τέταρτη υψηλότερη στην Ευρώπη. Δεν είναι πανάκεια και σίγουρα δεν είναι κάτι για το οποίο πανηγυρίζουμε και λέμε «Μπράβο, τα καταφέραμε». Λέμε, όμως, ότι έχει καταγραφεί μια βελτίωση.

Κατάφερε, λοιπόν, η Ελλάδα μας να δείξει αυτή την αυξητική τάση, ενώ άλλες χώρες, παραδοσιακά πολύ ισχυρές στο κοινωνικό κράτος όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Δανία, παρέμεναν στάσιμες ή είχαν και υποχώρηση. Και, βέβαια, επανέλαβα και πριν ότι ελπίζουμε πως με τα μέτρα αυτά τα οποία αυτή τη στιγμή εφαρμόζουμε, με ένα σύνολο το οποίο ενισχύει και το κομμάτι της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία, θέλουμε πραγματικά να παράξουν και απτό αποτέλεσμα ποσοστιαίο.

Οφείλω να μιλήσω και για κομμάτια στα οποία αναφερθήκαμε, πέραν του πρώτου κομματιού της Οδηγίας το οποίο νομίζω πως αναλύθηκε πάρα πολύ. Εδώ εγώ θα ήθελα μόνο να πω ότι πέραν του ποσοστού και πέραν της κουβέντας για το πόσες γυναίκες ή άνδρες θα μπορέσουν να αξιοποιήσουν αυτό το ποσοστό και να γίνουν κομμάτια των εισηγμένων εταιρειών ως προς το διοικητικό συμβούλιο, πρέπει να μιλήσουμε και για την αλλαγή νοοτροπίας. Πρέπει να μιλήσουμε λίγο και γι' αυτό το οποίο εκείνη τη στιγμή μπορεί να εμπνεύσει ένα νεαρό κορίτσι και να το κάνει να σκεφτεί ότι τίποτα δεν μπορεί να το σταματήσει και να φτάσει να γίνει ένα υψηλόβαθμο στέλεχος, αν το θέλει. Εμένα θα με ικανοποιήσει -και το είπα και πριν ίσως λίγο πιο έντονα- να μπορέσει οποιοδήποτε κορίτσι, όπου κι αν γεννιέται και με οποιαδήποτε παρακαταθήκη λαμβάνει από τους γονείς της, να έχει δικαίωμα στο όνειρο, έτσι ώστε αυτό που ονειρεύεται για τον εαυτό της να γίνει πραγματικότητα.

Αν μπορεί λοιπόν και αυτή η Οδηγία, αυτός ο νόμος, να βοηθήσει, γιατί να μην το προσθέσουμε και αυτό σ' αυτή την ομπρέλα των επιλογών της και χωρίς να αφαιρέσουμε ή να ακυρώσουμε την κουβέντα που γίνεται για τη γυναίκα η οποία αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε ένα εργοστάσιο, όπως τις γυναίκες που βρήκα προχτές στην Ηλεία ή τη γυναίκα η οποία μπορεί να είναι φροντιστρια σε ένα άτομο με αναπηρία και πρέπει να της αναγνωρίσουμε τα επαγγελματικά δικαιώματα ή μια γυναίκα που μπορεί να είναι αναπληρώτρια και πρέπει να πηγαίνει από το ένα μέρος στο άλλο;

Λέω, λοιπόν, ότι γίνονται σημαντικά βήματα και με αυτή την Οδηγία που είναι τόσο καλά δουλεμένη και σε τόσο ευρεία διαβούλευση. Πρέπει ακριβώς να βοηθηθεί και το απτό αποτέλεσμα που είναι η αύξηση του ποσοστού όχι μόνο για μια ευρωπαϊκή επιταγή, αλλά για μία εθνική υπόθεση, αλλά κυρίως πρέπει να αλλάξουν μυαλά ανθρώπων που νομίζουν ότι πρέπει να λειτουργούμε περιοριστικά και να μη δίνουμε ευκαιρίες εκεί που η αξιοσύνη πρώτα απ' όλα τις επιβάλλει.

Πηγαίνω στα κομμάτια τα οποία έχουν να κάνουν και με τη στρατηγική για την αναπηρία, γιατί άκουσα γι' αυτά και θέλω να απαντήσω. Υπάρχει εθνική στρατηγική για την αναπηρία. Έχει επτά πυλώνες και είκοσι επτά κομβικούς στόχους. Έχουν κατατεθεί στη δημόσια διαβούλευση -και αυτό θέλω να το συγκρατήσετε- τριακόσιες εξήντα επτά τοποθετήσεις, εκ των οποίων διακόσιες ενενήντα οκτώ στο προσβάσιμο περιβάλλον ψηφιακής πύλης για άτομα με αναπηρία, δεκατρείς επιστολές προς τον συντονιστικό μηχανισμό για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και, βέβαια, πεντακόσια δώδεκα σχόλια.

Αυτό το λέω γιατί καμιά φορά κάποιοι λένε ότι νομοθετούμε ή, τέλος πάντων, τοποθετούμαστε μόνοι μας. Νομίζω ότι εδώ φαίνεται έτσι και η πολυσυλλεκτικότητα αυτού.

Το κομμάτι στο οποίο θέλω να δώσω ιδιαίτερη σημασία έχει να κάνει προφανώς και με το κομμάτι στο οποίο εσείς μείνατε πάρα πολύ. Επαναλαμβάνω ότι είναι το θέμα της προσχολικής και το πώς εν τέλει θα δημιουργηθεί αυτό το ενιαίο πρόγραμμα.

Πρώτα από όλα, αυτό το ενιαίο πρόγραμμα δεν έρχεται να φορεθεί ως επιβολή σε οποιονδήποτε. Έρχεται πρώτα απ' όλα να καταρτιστεί από το ελληνικό δημόσιο πανεπιστήμιο -και νομίζω ότι είναι μια αλλαγή την οποία όλοι επισημάναμε ότι είναι θετική- από τους ανθρώπους οι οποίοι εν τέλει εκπαιδεύουν τους μελλοντικούς βρεφονηπιοκόμους, τους ανθρώπους οι οποίοι έρχονται να είναι κοντά στα παιδιά μας στα πρώτα χρόνια της παροχής αυτής της φροντίδας και της αγωγής. Δεν φεύγουν οι παραδοσιακοί όροι. Εμπλουτίζονται. Και, βέβαια, δεν μιλάμε για τεστ τα οποία είναι διαγνωστικά. Μιλάμε για τεστ τα οποία ανιχνεύουν πράγματα που αμέσως μετά θα πρέπει να πάνε στον κατάλληλο επαγγελματία, στον άνθρωπο ο οποίος είναι αναπτυξιολόγος ή ειδικός ψυχολόγος. Είναι οι άνθρωποι οι οποίοι, εν τέλει, θα αναλάβουν το κομμάτι της φροντίδας της οικογένειας, αν κριθεί ότι υπάρχει ανάγκη.

Άκουσα πάρα πολλά για το αν υπάρχουν χρήματα για την πανελλαδική εφαρμογή. Οτιδήποτε πιλοτάρεται, πιλοτάρεται για να αξιολογηθεί και, προφανώς, με τα θετικά αποτελέσματα της δράσης γίνεται πανελλαδικό. Αυτή είναι η τάση. Αν είναι ευρωπαϊκά χρήματα στην αρχή από το Ταμείο Ανάκαμψης και μετά μπορεί να περάσει στο ΕΣΠΑ και μετά στον τακτικό προϋπολογισμό, είναι η συνήθης ροή των πραγμάτων και των προγραμμάτων. Ας μην προδικάσουμε την εξέλιξη τους και να πούμε ότι ξαφνικά θα σταματήσει ένα πιλοτικό πρόγραμμα.

Το ίδιο ισχύει για το πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός». Για το πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός» κάποιοι έσπευσαν να το απορρίψουν ή να πουν ότι απέτυχε. Μα, πώς απέτυχε κάτι το οποίο έχει ήδη χίλιους τριακόσιους ωφελούμενους; Πρέπει να σας πω ότι είναι πολύ δύσκολο να βρούμε σε πολλές περιπτώσεις «Προσωπικούς Βοηθούς» και δεν πρέπει να τους μπερδεύουμε με τους φροντιστές. Είναι λάθος αυτή τη στιγμή -και στον παιδευτικό ρόλο, αν θέλετε, που μπορεί να έχουμε και για τους ανθρώπους που μας παρακολουθούν- να μπερδεύουμε την φροντίστρια ή τον φροντιστή με τον «Προσωπικό Βοηθό».

Εμείς έχουμε σκοπό, ούτως ή άλλως, να φτάσουμε τον στόχο μας. Δηλαδή, πιστεύω ότι τα χίλια επτακόσια άτομα είναι εφικτά, όμως, έχουμε σκοπό να κάνουμε και κάτι άλλο και θέλω να σας το ανακοινώσω. Θα κάνουμε και μια επόμενη κλήρωση τον Απρίλιο, έτσι ώστε όσα χρήματα βλέπουμε αυτή τη στιγμή ότι χρειαζόμαστε, θα ξαναπέσουν πάλι μέσα στο πρόγραμμα. Το συζητάμε μαζί με τον Γενικό Γραμματέα. Θέλουμε τον Απρίλιο να έχουμε από τη δεξαμενή των ανθρώπων που ήταν επιλαχόντες και επιλαχούσες, μία νέα ομάδα ανθρώπων που θα ωφεληθούν.

Και να μην ανησυχούν αυτοί οι άνθρωποι ότι θα σταματήσει το πρόγραμμα. Ξέρω πολύ καλά ότι όταν κάποιος έχει συνηθίσει με έναν «Προσωπικό Βοηθό», θα ήταν τουλάχιστον ανάλγητο από πλευράς του κράτους να του αφαιρέσει αυτό το δικαίωμα. Θα εξαντληθούν οι προσπάθειες -το ξαναλέω- έτσι ώστε αυτό να εξαπλωθεί σε όλη την Ελλάδα. Είναι μια κατάκτηση του κοινωνικού κράτους. Είναι μια δέσμευση του ίδιου του Πρωθυπουργού και είναι κάτι από το οποίο δεν μπορούμε να υπαναχωρήσουμε. Άρα, θα εξαντλήσουμε τις προσπάθειες -το έχω ξαναπει και σε επικές, το ξαναλέω και τώρα- για την πανελλαδική εφαρμογή του «Προσωπικού Βοηθού».

Νομίζω ότι αυτά είναι τα περισσότερα στα οποία θα ήθελα να αναφερθώ. Στο κομμάτι της καταβολής των επιδομάτων απαντήσαμε και στην επιτροπή. Είπαμε ότι, προφανώς, αυτά τα χρήματα του Ταμείου Ανάκαμψης δεν θα πάνε στο να παραχθούν κάρτες, διότι αυτές δίνονται δωρεάν, ούτως ή άλλως, από τις τράπεζες. Δεν θα διατεθούν για να γίνει ένα πληροφοριακό σύστημα. Είναι για να γίνει λοταρία, για να μπορέσει, πράγματι, να είναι πιο ελκυστικό το πρόγραμμα. Βεβαίως, λαμβάνουμε υπ' όψιν και τους ανθρώπους που πιθανότατα να μην μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτή την κάρτα, όπως τα άτομα με αναπηρία, που το αναπη-

ρικό δεν σε συμπεριλαμβάνει. Πρέπει οι ίδιοι να έχουν ένα άλλο επίδομα που να τους καταβάλλεται εκεί. Να ξέρετε ότι θα εξαντλήσουμε κάθε προσπάθεια για την επιτυχία, τη δικαιοσύνη και τη στόχευση αυτού.

Με αυτές τις σκέψεις και ξέροντας ότι ήδη έχω κάνει κατάχρηση του χρόνου -θα κάνω καλύτερη χρήση ή μη χρήση στη δευτερολογία- θα ήθελα πραγματικά να μπορέσουμε να συμφωνήσουμε ότι οι κοινωνικές πολιτικές σε τόσο ανθρωποκεντρικό, θα έλεγα, Υπουργείο όταν αυτό τις εισηγείται, δεν αφήνουν πολύ περιθώριο στο να υψώνουμε ιδιαίτερα τους τόνους ή απαραίτητα να βρίσκουμε αυτά τα οποία μας χωρίζουν. Θα έλεγα να βρούμε αυτά τα οποία μας ενώνουν. Είναι πολύ υψηλοί οι σκοποί οι οποίοι υπηρετούνται. Βέβαια, να ελπίζουμε ότι μπορούμε να έρθουμε και μια επόμενη φορά και με κάτι άλλο το οποίο να αγγίζει ακόμα περισσότερο την ελληνική οικογένεια.

Εμείς δεσμευόμαστε ότι τα επόμενα τα οποία θα παρουσιάσουμε στην ελληνική Βουλή έχουν να κάνουν με την παιδική προστασία, με το δημογραφικό και με το κομμάτι της κοινωνικής οικονομίας, πράγματα τα οποία ξέρω ότι ούτως ή άλλως ενδιαφέρουν πάρα πολλές και πολλούς εξ ημών.

Σας ζητώ, λοιπόν, να στηρίξετε αυτές τις διατάξεις. Νομίζω ότι μπορούμε να βρούμε κοινό τόπο ή να επεξηγηθεί οτιδήποτε μπορεί να προκαλεί αυτή τη στιγμή έναν προβληματισμό. Θα είναι, όμως, μια κατάκτηση το να μην πάμε μόνο με την ψήφο ενός κόμματος, αλλά να μπορέσουμε να βρεθούμε πολύ περισσότερες και περισσότεροι στο πλευρό αυτών των απαραίτητων αλλαγών.

Σας ευχαριστώ ιδιαίτερα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε, κυρία Υπουργέ.

Τώρα τον λόγο θα πάρει η ανεξάρτητη Βουλευτής, η κ. Ραλλία Χρηστίδου, την οποία και καλώ στο Βήμα. Στη συνέχεια θα μιλήσει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας ο κ. Γεώργιος Σταμάτης και μετά θα συνεχίσουμε τις ομιλίες μας και από τον κατάλογο, γιατί παρεμβάλλονται και οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι και πρόεδροι κομμάτων κ.λπ..

Ορίστε, κυρία Χρηστίδου, έχετε τον λόγο.

ΡΑΛΛΙΑ ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, την προηγούμενη βδομάδα οι ανεξάρτητοι Βουλευτές που έχουμε ενταχθεί στο Κίνημα Δημοκρατίας καταθέσαμε μια τροπολογία για την κατάργηση της ειδικής παραγραφής για τα υπουργικά αδικήματα, διότι, προκειμένου να καταργηθεί η παραγραφή των υπουργικών αδικημάτων -όπως προβλέπει η συνταγματική Αναθεώρηση του 2019- απαιτείται ένας ερμηνευτικός νόμος. Και ο νόμος αυτός, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έξι χρόνια μετά δεν έχει έρθει ακόμα στη Βουλή.

Είπε σήμερα -ανέφερε- ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος ότι η Κυβέρνηση το επόμενο διάστημα θα φέρει προς ψήφιση σχετικό νόμο. Για να μην υπάρχει παρεξήγηση εδώ, δεν καταθέτουμε τροπολογία αυθεντικής ερμηνείας του Συντάγματος του άρθρου 86 γιατί αισθανόμαστε ότι είμαστε μικρομέγαλοι ή κοιτάμε το μπίο μας να είναι μεγαλύτερο από τον ίσκιο μας. Δεν θέλουμε να υπάρχει αυτή η παρεξήγηση. Καταθέτουμε τροπολογία του ήδη υπάρχοντος νόμου διότι, αν, ο μη γένοιτο στο μέλλον, κάποιος έρθει στη δυσάρεστη θέση να επικαλεστεί τον σχετικό νόμο, γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι θα έχει τη δυνατότητα να επικαλεστεί τον προηγούμενο ευμενέστερο για εκείνον νόμο. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο καταθέσαμε τροπολογία. Δεν καταθέσαμε τροπολογία γιατί θέλουμε να δείχνουμε μικρομέγαλοι ή κάτι άλλο, επειδή ακούγεται πολύ συχνά. Βέβαια, όσοι θεωρούν ότι οι ανεξάρτητοι Βουλευτές και Βουλευτρίες υστερούν ως προς τον κοινοβουλευτισμό και το κοινοβουλευτικό σύστημα, όσοι γνωρίζουν συνταγματικό δίκαιο εντός της Αιθούσης ξέρουν πολύ καλά για τους ανεξάρτητους Βουλευτές του τάγματος των Ιαπώνων και τον ρόλο που έπαιξαν στο κοινοβουλευτικό σύστημα και στην Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία, ως έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα.

Κι όμως, η Κυβέρνηση απέρριψε την τροπολογία. Καθυστερήσε κιόλας να την φέρει μέσα στην Αίθουσα. Δεν επέτρεψε καν τη συζήτησή της μέσα στην Ολομέλεια. Εμείς, ωστόσο, επιμέ-

νουμε και φέρνουμε για άλλη μια φορά την τροπολογία, μια τροπολογία αυθεντικής ερμηνείας του άρθρου 86 γιατί η Βουλή και εσείς και εμείς όλοι είμαστε οι αυθεντικοί ερμηνευτές του Συντάγματος. Την φέρνουμε, λοιπόν, για άλλη μια φορά και καλούμε τους κυβερνητικούς Βουλευτές και τον Πρωθυπουργό ενώπιον των ευθυνών του. Αν δεν δεχθείτε την τροπολογία, είναι εύλογο να θεωρήσει και ο πλέον καλοπροαίρετος ότι υπάρχει σκοπιμότητα για αυτή την καθυστέρηση. Και αν πραγματικά επικαλείστε δικαιοσύνη, τώρα έχει έρθει η ώρα για να την αποδείξετε.

Την ίδια στιγμή, ζητάμε ένα νομοσχέδιο που, ενώ φέρει τον τίτλο της κοινωνικής συνοχής, στην ουσία, εκτιμούμε ότι δεν καταφέρνει να ανταποκριθεί όπως αξίζει στις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας. Το πρώτο μέρος του νομοσχεδίου αφορά την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2022 για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών. Αν και η Οδηγία συνιστά ένα θετικό βήμα και θέλω να είμαι απολύτως ειλικρινής, την κυρία Υπουργό την ξεχωρίζω από τους υπόλοιπους Υπουργούς της συγκεκριμένης Κυβέρνησης και την ξεχωρίζω για έναν απλό λόγο, γιατί θεωρώ ότι είναι μία μετριοπαθής πολιτικός και ξέρει από σκληρή δουλειά και αυτό είναι κάτι το οποίο μόνο να εκτιμηθεί θετικά μπορεί. Ωστόσο, ενώ είναι θετικό το συγκεκριμένο βήμα κυρία Υπουργέ, ως προς αυτό που λέμε την διάρρηξη της γυάλινης οροφής και την προώθηση των γυναικών σε ηγετικές θέσεις, το νομοσχέδιο έχει αστοχίες. Είναι ανεπαρκές διότι αγνοεί ή παρουσιάζεται να αγνοεί τεράστια προβλήματα της γυναικείας απασχόλησης.

Σε μια χώρα όπως η Ελλάδα, που η πρόσβαση των γυναικών στην αγορά εργασίας βρίσκεται στα χαμηλότερα επίπεδα της Ευρώπης και οι εργαζόμενες αντιμετωπίζουν σωρεία προβλημάτων, η συζήτηση για τη γυάλινη οροφή δείχνει λίγο άκαιρη όταν ολόκληρο το οικοδόμημα κάτω απ' αυτή είναι σαθρό και ετοιμόρροπο. Και η κατάσταση είναι πραγματικά αποκαρδιωτική. Η Ελλάδα κατέχει το υψηλότερο ποσοστό γυναικείας ανεργίας στην Ευρώπη. Η ανεργία στις γυναίκες είναι στο 14,3% ενώ στους άνδρες είναι στο 8,5%. Υπάρχει χάσμα αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών και αυτό το χάσμα ανέρχεται στο 10% για την ίδια εργασία. Για τις εργαζόμενες γυναίκες με πτυχίο -εκεί να δείτε- το μισθολογικό χάσμα αγγίζει το 22%.

Άκουσα με μεγάλη προσοχή την κυρία Υπουργό και χαίρομαι που συμπεριφέρεται τις ίσες ευκαιρίες και το δικαίωμα στο όνειρο, όπως ανέφερε νωρίτερα στην ομιλία της. Η Κυβέρνηση, όμως, δεν αντιμετωπίζει αυτή την κατάσταση έτσι όπως θα έπρεπε, αλλά έχει επιδεινώσει δραματικά τη θέση των γυναικών, επιβάλλοντας δεκάωρη εργασία, καταργώντας την κυριακάτικη αργία, διευκολύνοντας τις απολύσεις, αποδυναμώνοντας τις συλλογικές διαπραγματεύσεις. Ποιο είναι το συμπέρασμα από όλα αυτά; Ότι έχει καταστήσει τις εργαζόμενες πιο ευάλωτες από ποτέ και ιδιαίτερα τις έγκυες και τις μητέρες.

Επιπλέον, η ίδια η Κυβέρνηση που υποτίθεται ότι προσπαθεί να βελτιώσει τη θέση των γυναικών και να στηρίξει την οικογένεια έξι χρόνια τώρα, θυμίζω ότι πριν από λίγα χρόνια επέβαλλε την απαράδεκτη ρύθμιση της συνεπιμέλειας, η οποία έχει δημιουργήσει τεράστια προβλήματα. Η συνεπιμέλεια που δυσχεραίνει σημαντικά την αντιμετώπιση των περιπτώσεων οικογενειακής βίας, που δημιουργεί εμπόδια στην καθημερινότητα των παιδιών για συνεχείς μετακινήσεις, προκαλώντας σύγχυση και επιβαρύνοντας ψυχολογικά τα παιδιά γιατί τους στερεί το αγαθό της σταθερής οικογενειακής εστίας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κύριε Πρόεδρε, θα χρειαστώ λίγο χρόνο ακόμα και κλείνω.

Επιπλέον, πολλές μητέρες βρέθηκαν σε πολύ δυσχερέστερη οικονομική κατάσταση, διότι οι ρυθμίσεις για διατροφή και οικονομική στήριξη των παιδιών σε περιπτώσεις συνεπιμέλειας αποδυναμώνονται δραματικά και επιβαρύνουν δυσανάλογα τις ίδιες.

Εμείς, λοιπόν, θεωρούμε ότι οι ποσοστώσεις δεν θα συμβάλουν σημαντικά στην ισότητα των φύλων στην εργασία, όταν στη χώρα μας υπάρχουν τόσο μεγάλα δομικά προβλήματα. Χρειάζονται βαθιές και ουσιαστικές παρεμβάσεις. Αύξηση κατώτατου μισθού, εφαρμογή ίσης αμοιβής για ίση εργασία, υποχρεωτικές γονικές άδειες και για τους δύο γονείς ώστε να μην επιβαρύνον-

ται δυσανάλογα οι γυναίκες, επαρκείς δημόσιες δομές φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων ώστε οι γυναίκες να μπορούν να εργάζονται χωρίς να σκάνουν μόνες τους το βάρος της οικογενειακής φροντίδας.

Το δεύτερο μέρος του νομοσχεδίου -έχω ξεφύγει από τον χρόνο και δεν θέλω να κάνω κατάχρηση σε βάρος των λοιπών συναδέλφων- περιλαμβάνει προγράμματα στήριξης, τα οποία όμως είναι προσωρινά και περιορισμένης εμβέλειας, τη στιγμή που απαιτούνται μόνιμα και δραστικά μέτρα.

Θα αναφέρω μόνο τρία ποσοστά. Αυτή τη στιγμή η ελληνική πολιτεία σε καμία περίπτωση δεν δείχνει την αρωγή που οφείλει. Το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων με σοβαρή αναπηρία είναι μόλις 18,5%. Το 65% των ανέργων με αναπηρία είναι μακροχρόνια άνεργοι χωρίς προοπτική εύρεσης εργασίας. Το 84% των νέων με αναπηρία εργάζεται και δεν συμμετέχει σε κανένα πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

Δυστυχώς αυτό το νομοσχέδιο είναι άλλη μια χαμένη προσπάθεια διαχείρισης κοινωνικών προβλημάτων. Η κοινωνική πολιτική δεν μπορεί να είναι μια σταγόνα στον ωκεανό. Απαιτούνται τολμηρές μεταρρυθμίσεις και κυρίως αύξηση στις δημόσιες δαπάνες.

Εμείς θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για μια πραγματική κοινωνική πολιτική, γνωρίζοντας τι συμβαίνει, με επίκεντρο τον άνθρωπο και τη μοναδικότητά του και όχι απλά τη διαχείριση της φτώχειας του, για να μπορούμε επί της ουσίας να μιλάμε για ίσες ευκαιρίες και δικαίωμα στο όνειρο, στο ελληνικό όνειρο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Τον λόγο, όπως έχω ήδη πει, έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεώργιος Σταμάτης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω με την καταληκτική φράση της συναδέλφου, που είπε για την κοινωνική πολιτική που επίκεντρο έχει τον άνθρωπο.

Σας καλώ να ανατρέξετε σήμερα στη «ΔΙΑΓΥΕΙΑ» στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Θα δείτε ένα πρόγραμμα το οποίο δημιουργήθηκε πριν κάποια χρόνια και εξελίσσεται σε πάρα πολλούς δήμους της χώρας. Οι άνθρωποι οι οποίοι βρίσκονται στο δρόμο, άνθρωποι οι οποίοι ζουν σε επισφαλείς κατοικίες μπαίνουν σε ένα καινούργιο σπίτι. Αυτό συνδυάζεται με την ψυχοκοινωνική τους στήριξη και ταυτόχρονα με δουλειά. Αυτή είναι η κοινωνική πολιτική της Νέας Δημοκρατίας. Είναι κάτι που εσείς δεν καταφέρατε να το κάνετε.

Επίσης, κοινωνική πολιτική είναι ο προσωπικός βοηθός και προφανώς οι πάρα πολλοί ωφελούμενοι του θεσμού αυτού, όπως και οι μητέρες τους, οι γυναίκες, δεν είναι μέλη εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών, είναι απλές γυναίκες σαν τις μάνες που έκαναν και εμάς. Άρα εμείς δεν ερχόμαστε εδώ να φέρουμε, όπως εσείς λέτε, ένα ταξικό νομοσχέδιο. Είναι μια ευρωπαϊκή Οδηγία και γνωρίζετε πολύ καλά ότι η χώρα μας, όπως όλες οι χώρες, είναι αναγκασμένη να τις υιοθετεί. Προφανώς το ποσοστό είναι πολύ μικρό, αλλά αυτό δείχνει πώς μπορούμε να περάσουμε στην επόμενη μέρα και σε εταιρείες που δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο, αλλά και πώς μπορούμε να δώσουμε την προοπτική σε μια κοπέλα, που αυτή τη στιγμή είναι στην πρώτη τάξη του λυκείου και σχεδιάζει το μέλλον της, την επόμενη μέρα, ανεξαρτήτως ταξικής και κοινωνικής της καταγωγής, να είναι μέλος ενός διοικητικού συμβουλίου μιας εταιρείας που είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο.

Το θέμα δεν είναι να καταπολεμήσουμε τον πλούτο, όπως είχε πει ο Ούλφφ Πάλμε, είναι να καταπολεμήσουμε τη φτώχεια. Εκεί προφανώς θα θέλαμε να είστε συμμετοχοί.

Από την άλλη κατηγορείτε την Κυβέρνηση ότι δεν παίρνει μέτρα. Τα 4 σχεδόν δισεκατομμύρια που έχει η πρόνοια αυτή τη στιγμή, που είναι λεφτά του ελληνικού λαού, είναι το μεγαλύτερο ποσοστό που έχει δοθεί ποτέ για κοινωνική πολιτική.

Κατηγορούμαστε για πιλοτικά προγράμματα. Πείτε στα άτομα με αναπηρία στη χώρα μας που τους υπόσχαστε σχεδόν χωρίς κριτήρια προσωπικό βοηθό, πού θα βρείτε 30 και 40 δισεκατομμύρια και πείτε τους επίσης ότι θα τους κόψετε και το επίδομα,

γιατί αλλιώς δεν θα βρεθούν ποτέ αυτά τα λεφτά. Αυτός είναι ένας λαϊκισμός προς τα άτομα με αναπηρία που δεν τον θέλουν ούτε τα ίδια τα άτομα με αναπηρία. Σας καλώ να διαβάσετε το πόρισμα όπου καταγράφεται η συμφωνία του αναπηρικού κινήματος με το πιλοτικό πρόγραμμα της Κυβέρνησης, με την προοπτική αυτού του προγράμματος. Είναι και δέσμευση του Πρωθυπουργού ότι αυτό το πρόγραμμα θα συνεχίσει, ώστε να προσφέρει υπηρεσίες σε άτομα με πολύ βαριές αναπηρίες και ταυτόχρονα όταν οσονούπω φέρει το Υπουργείο τη θεσμοθέτηση και του φροντιστή θα δείτε και γενικότερα το πλέγμα της κοινωνικής πολιτικής της Κυβέρνησης η οποία, πιστέψτε με, δεν τελειώνει το 2027. Μιλάμε για μια πολιτική η οποία ξεπερνάει το 2035. Και όχι μόνο αυτό, αλλά παίρνει τα δεδομένα που ισχύουν αυτή τη στιγμή στην Ευρώπη. Η Ελλάδα, η χώρα μας, και για τα θέματα της καταπολέμησης της φτώχειας και για τα θέματα της κοινωνικής και συμπεριληπτικής πολιτικής όχι μόνο παίρνει τα εγχειρίδια, αλλά προσπαθεί κάθε φορά να αλλάζει τα δεδομένα σε ένα μοντέλο πολιτικής που είχαμε συνηθίσει. Και ποιο ήταν αυτό το μοντέλο; Ήταν το επίδομα και καμία διασύνδεση με την εργασία, μέσα στο σπίτι το άτομο με αναπηρία, μέσα στο σπίτι ο συμπολίτης μας στο φάσμα της ανεργίας, χωρίς καμία εκπαίδευση, χωρίς κανένα σεμινάριο, χωρίς να μπορεί την επόμενη μέρα να διεκδικήσει και αυτός κάτι.

Και νομίζω ότι όσον αφορά το νομοσχέδιο -κυρίως όσον αφορά την Οδηγία- συντάσσονται πλήρως με αυτά που είπε και η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος, η κ. Ευθυμίου, η οποία και με τη στάση της είχε δείξει την περίοδο που ήταν στη δεύτερη εγκυμοσύνη της ότι μια γυναίκα μπορεί να είναι και μητέρα και πολιτικός και εργαζόμενη. Αυτό ίσως είναι το πιο σημαντικό. Εκεί πρέπει να κατευθύνουμε τις πολιτικές μας. Όταν η οποιαδήποτε γυναίκα επιλέξει το οποιοδήποτε μοντέλο ζωής, η πολιτεία να είναι εκεί για να τη συνδράμει και να την στηρίξει και την επόμενη μέρα. Και ποια είναι η επόμενη μέρα; Νομίζω ότι τα είπε ξεκάθαρα η Υπουργός. Τα έχει πει χίλιες φορές, αλλά θέλετε πάντα να τα διαστρεβλώνετε. Είναι οι θέσεις στους βρεφονηπιακούς σταθμούς, είναι οι θέσεις στους παιδικούς σταθμούς, είναι πλέον το πρόγραμμα της πρώιμης παρέμβασης που ουδέποτε καμία κυβέρνηση δεν είχε σκεφτεί να το κάνει, είναι η θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής προσχολικής αγωγής, που ως χώρα έχουμε κερδίσει από αυτό, ότι τα παιδιά πάνε πολύ πιο νωρίς στο σχολείο και κυρίως τα παιδιά από κοινωνικά ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες και μειώνεται έτσι σταδιακά το όποιο -προφανώς υπάρχει- χάσμα των κοινωνικών ανισοτήτων και αν προσθέσουμε και το μοντέλο πλέον της επαγγελματικής εκπαίδευσης και τη δημιουργία περισσότερων σχολείων δεύτερης ευκαιρίας, μιλάμε για ένα πλέγμα το οποίο και εσείς δεν θα μπορούσατε να πιστέψετε ποτέ ότι μία Κεντροδεξιά κυβέρνηση θα μπορούσε να το κάνει. Και όμως το κάνει. Γιατί το κάνει; Διότι ασπάζεται πλήρως αυτά που γράφει η ιδρυτική της διακήρυξη, που είναι επίκαιρη, όπως όταν γράφτηκε. Νομίζω ότι αυτό είναι το μέλλον που πρέπει όλοι να δούμε.

Και πάμε τώρα στο κομμάτι του προγράμματος για το φάσμα του αυτισμού. Νομίζω ότι κανένας εδώ στην Αίθουσα δεν είχε ακούσει ποτέ, προτού η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας κερδίσει τις εκλογές, αυτό που λέμε «υποστηριζόμενη εργασία» στα άτομα με νοητική αναπηρία. Αυτό σημαίνει ότι όχι μόνο θα δουλεύουν όταν θα θεσμοθετηθεί μετά το πιλοτικό πρόγραμμα, αλλά θα δοθεί η δυνατότητα σε αυτά τα άτομα να είναι πλήρως εντάξιμα στην κοινωνία, ισότιμα με όλους μας και όχι μόνο θα μπορούν να εντάσσονται στον δημόσιο τομέα, αλλά θα μπορούν να είναι στις ιδιωτικές εταιρείες. Μία ιδιωτική εταιρεία θα μπορεί να κάνει μια πρόσκληση και τα άτομα στο φάσμα του αυτισμού, στο σύνδρομο Down θα μπορούν να δουλεύουν ισότιμα στο κομμάτι της υποστηριζόμενης εργασίας μαζί με τον job coach. Αυτό είναι κάτι κοινωνικό. Εγώ δεν θα το χαρακτηρίζα ούτε κεντροδεξιό ούτε κεντροαριστερό. Είναι κάτι που επιτάσσει η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που η χώρα μας έχει κυρώσει. Είμαι πεπεισμένος ότι εκεί μπορούμε να βρούμε πάμπολλες συνιστώσες συνεννόησης, ώστε όλοι μας να βοηθήσουμε σε αυτό που επιτάσσει το Σύνταγμα και για το οποίο είμαστε εδώ, να κάνουμε λίγο καλύτερη τη ζωή των Ελλήνων πολιτών.

Και κλείνοντας -ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή- να δώσω και εγώ από την πλευρά μου συγχαρητήρια για την εκλογή του δέκατου Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας, γιατί ο κ. Τασούλας είναι Πρόεδρος της Ελλάδος, είναι ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, είναι αυτός που εκπροσωπεί τη χώρα μας στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Πέραν του ότι ευχόμαστε καλή επιτυχία, να σημειώσω ότι είμαστε σε μια περίοδο που συμβαίνουν πολλά πράγματα στον διεθνή παράγοντα. Είμαι σίγουρος ότι όχι μόνο θα τελέσει στο ακέραιο αυτό για το οποίο η Βουλή των Ελλήνων, άρα οι εκπρόσωποι του ελληνικού λαού, του έδωσαν τη δυνατότητα, αλλά κυρίως και λόγω καταγωγής από την Ήπειρο θα είναι ένας ακόμα πιο ενεργός Πρόεδρος, πάντα για την προάσπιση της δημοκρατίας μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε και εμείς τον κ. Σταμάτη.

Καλώ τώρα στο βήμα τον Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, τον κ. Γεώργιο Παπαηλιού. Αμέσως μετά τον λόγο θα πάρει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, ο κ. Θανάσης Παφίλης, και θα ακολουθήσει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του κόμματος Σπαρτιάτες, ο κ. Κόντης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΟΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κοιτάξετε, υπάρχει κάποιος ιδιαίτερος λόγος -ένα ραντεβού- για τον κ. Κόντη. Ήδη, ενώ θα βάζαμε έναν ή δύο Βουλευτές, έβαλα τρεις Βουλευτές.

Κύριε Παπαηλιού, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ειπώθηκε -νομίζω από την Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας- ότι το αίτημα για συζήτηση του θέματος των Τεμπών στο Ευρωκοινοβούλιο απορρίφθηκε, διότι ουδέποτε είχε γίνει συζήτηση για κάποιο δυστύχημα που ερευνάται δικαστικά. Μεγάλο δυστύχημα εννοείται. Όμως θα έλεγα ότι ουδέποτε είχαμε και δυστύχημα-έγκλημα, όπως τα Τέμπη, και κυρίως επιχείρηση συγκάλυψης με παραβίαση της διάκρισης των εξουσιών και με ευθεία παρέμβαση της Κυβέρνησης στο δικαστικό έργο.

Επομένως, η απόρριψη αυτή, η οποία έγινε με τη συναίνεση, με τις ψήφους των Ευρωβουλευτών της Νέας Δημοκρατίας, έγινε για άλλους λόγους. Γιατί θέλετε, όπως και το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, να αποφύγετε τη συζήτηση. Αλλά και εσείς την αποφεύγετε, ο ίδιος ο Πρωθυπουργός. Έχει ζητηθεί από πλευράς μας από τον Πρόεδρο του του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, τον Σωκράτη Φάμελλο, να γίνει προ ημερησίας συζήτηση στη Βουλή και ακόμη αναμένεται να προσδιοριστεί.

Όσον αφορά αυτά που ο είπε ο προηγούμενος συνάδελφος της Νέας Δημοκρατίας περί κοινωνικής πολιτικής και περί πιλοτικών προγραμμάτων, θα έλεγα ότι όλες οι ρυθμίσεις, όλες οι παρεμβάσεις που γίνονται στο κοινωνικό πεδίο από κυβερνητικής πλευράς ή σχεδόν όλες έχουν προσωρινό πιλοτικό χαρακτήρα ή όπως αλλιώς θέλετε να τον προσδιορίζετε. Επιδόματα και προσωρινές παρεμβάσεις με ημερομηνία λήξεως, όπως και οι συμβάσεις εργασίας και μάλιστα σε τομείς εξαιρετικά ευαίσθητους που αποτελούν και τους πυλώνες του κοινωνικού κράτους, δηλαδή στην υγεία και στην εκπαίδευση επικουρικοί και αναπληρωτές. Προσωρινές λύσεις, «μπαλώματα».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι τώρα στο νομοσχέδιο. Σε κοινοτικό επίπεδο και συνταγματικό έχει καθιερωθεί και προβλέπεται η ισότητα ανδρών και γυναικών. Προβλέπεται και στη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το δε Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει ότι -και αυτό γίνεται εν προκειμένω με το νομοσχέδιο που είναι η ενσωμάτωση Οδηγίας- η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών δεν εμποδίζει τα κράτη-μέλη να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν μέτρα με ειδικά πλεονεκτήματα τα οποία διευκολύνουν το λιγότερο εκπροσωπούμενο φύλο, δηλαδή τις γυναίκες. Συνεπώς, σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και το υπό κρίση νομοσχέδιο και οι προβλέψεις που περιέχονται σε αυτό.

Ως ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία στηρίζουμε κάθε θεσμική παρέμβαση που προωθεί την ισότητα των φύλων, περιλαμβανο-

μένου και του εργασιακού χώρου, όπου οι γυναίκες εξακολουθούν να υφίστανται ανισότητες, όσον αφορά τις θέσεις διοίκησης, τις αμοιβές, τις ευκαιρίες ανέλιξης. Η διαχρονική μας στάση υπέρ της έμφυλης ισότητας αποδεικνύεται και με το έργο της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ 2015-2019.

Η ουσιαστική ισότητα στην αγορά εργασίας και όχι μόνον δεν επιτυγχάνεται μόνο με ποσοστώσεις, αλλά με μια δέσμη, με μια σειρά ευρύτερων πολιτικών που αντιμετωπίζουν τις ανισότητες στον πυρήνα τους. Χρειάζονται στοχευμένες παρεμβάσεις, όπως η καθιέρωση ίσης αμοιβής για ίση εργασία, η ενίσχυση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, η αποκατάσταση δηλαδή της συλλογικής αυτονομίας και για τη συμπερίληψη ρητρών έμφυλης ισότητας στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας και η αυστηροποίηση των ποινών για εργοδοτικές πρακτικές διάκρισης.

Επιπλέον, είναι απαραίτητη η θέσπιση ισχυρών μέτρων για την προστασία από κάθε είδους παρενόχληση στον εργασιακό χώρο, καθώς και η προώθηση πολιτικών που ενθαρρύνουν και τη συμμετοχή των ανδρών στη γονική άδεια, ώστε να επιτευχθεί δίκαιη κατανομή των οικογενειακών βαρών-ευθυνών. Η ενσωμάτωση αυτών των πολιτικών στη νομοθεσία και η ουσιαστική εφαρμογή τους είναι ζωτικής σημασίας για την άρση ή τουλάχιστον για την άμβλυνση των έμφυλων ανισοτήτων και την οικοδόμηση μιας πραγματικά δίκαιης και συμπεριληπτικής αγοράς εργασίας.

Από το νομοσχέδιο λείπουν οι ουσιαστικοί μηχανισμοί εφαρμογής, οι συγκεκριμένοι ελεγκτικοί μηχανισμοί και οι κυρώσεις για τις επιχειρήσεις που δεν συμμορφώνονται. Αφήνετε το μέτρο κενό περιεχομένου. Απουσιάζουν οι συνοδευτικές πολιτικές για την ισχυροποίηση της γυναίκας στη ζωή και την εργασία. Η ποσόστωση δεν αρκεί από μόνη της. Είναι σαφές. Οι γυναίκες συνεχίζουν να επιβαρύνονται δυσανάλογα με τη μέριμνα για το σπίτι, τη φροντίδα των παιδιών και των ηλικιωμένων, γεγονός που τις αποκλείει από θέσεις ηγεσίας. Χρειάζονται συνοδευτικά μέτρα, πολιτικές συμφιλώσης και εξισορρόπησης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, επιδοτήσεις για τις υπηρεσίες φροντίδας και ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας.

Επιπλέον, η κυβερνητική πολιτική είναι αποκριτική, ενώ αναλαμβάνει τη νομοθετική πρωτοβουλία για την ενίσχυση της έμφυλης ισότητας, έχει συστήσει το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας -και καλώς έπραξε- χωρίς όμως σχεδιασμό, χωρίς στελέχωση και με ανεπαρκή προϋπολογισμό, έχει υποβαθμίσει τη Γενική Γραμματεία Ισότητας, έχει αποδυναμώσει τις πολιτικές στήριξης των εργαζόμενων μητέρων και έχει αφήσει τις πολιτικές καταπολέμησης της έμφυλης βίας χωρίς επαρκή χρηματοδότηση.

Η δήθεν προοδευτική στάση της Κυβέρνησης, κυρία Υπουργέ, μέσω του υπό κρίση νομοσχεδίου έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη νεοφιλελεύθερη πολιτική που εφαρμόζετε στον τομέα της εργασίας, στον οποίο περιλαμβάνονται και τα δικαιώματα όλων των εργαζομένων, ανδρών και γυναικών, που συρρικνώνονται καθημερινά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παραμένουμε σταθεροί στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών και στην προώθηση της έμφυλης ισότητας όχι με λόγια, αλλά με πράξεις. Η ποσόστωση στην εκπροσώπηση των γυναικών, όπως προβλέπεται στο νομοσχέδιο, είναι ένα, θα έλεγα, μικρής εμβέλειας τεχνικό μέσο που κάποιες ή πολλές φορές θα παραμείνει εκ των πραγμάτων ανεφάρμοστο. Για την κατάργηση των διακρίσεων, για την ισότητα στην καθημερινότητα, χρειάζεται εκπαίδευση της ίδιας της κοινωνίας από τα «μικράτα» των πολιτών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πηγή των διακρίσεων, των ανισοτήτων είναι η εκμετάλλευση, η φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός. Στο πλαίσιο αυτών των παραμέτρων εντάσσονται οι διακρίσεις και η ανισότητα βάσει του φύλου. Επομένως, για τις προβλέψεις του παρόντος νομοσχεδίου ισχύει το «ώδινεν όρος και έτεκεν μυν».

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Πριν καλέσω στο Βήμα τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, τον κ. Παφίλη, να κάνω μια ανακοίνωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, πενήντα ένας μαθητές και μαθήτριες και τέσσερις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το Γενικό Λύκειο Θεσσαλονίκης «Ο Απόστολος Παύλος».

Σάς καλωσορίζουμε στη Βουλή.

Και ιδιαίτερα σάς καλωσορίζουν πέντε παρόντες αυτή τη στιγμή Βουλευτές από τη Θεσσαλονίκη: η κ. Ευθυμίου, η κ. Νοτοπούλου, ο κ. Παπαδόπουλος, ο κ. Κόντης και ο κ. Δημητριάδης. (Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ορίστε, κύριε Παφίλη, έχετε τον λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Θέλουμε πριν απ' όλα να χαιρετίσουμε και να εκφράσουμε τη συμπάραστασή μας, που είναι δεδομένη, στη μεγάλη σαρανταοκτάωρη απεργία στις κατασκευές από τους οικοδόμους και τους τεχνικούς, έναν κλάδο με μεγάλους αγώνες και αιματηρούς πολλές φορές και έναν κλάδο, που δεν πρέπει να το κρύψουμε- έχει μεγάλους δεσμούς με το ΚΚΕ σε όλη την ιστορία του. Και η απεργία αυτή -αυτή είναι η Αντιπολίτευση, κυρίες και κύριοι- έφερε αποτελέσματα θετικά. Οι προτάσεις που έγιναν και που συμφωνούνται -θα δούμε στην πορεία και από την πλευρά της εργοδοσίας- καλύπτουν μια σειρά από σοβαρά αιτήματα.

Αυτό που μένει, κυρία Υπουργέ -και δεν απευθύνομαι προσωπικά- στην Κυβέρνηση είναι να επικυρωθεί από το Υπουργείο. Αν δεν επικυρωθεί, είναι αδικαιολόγητο για πάρα πολλούς λόγους και η Κυβέρνηση έχει τεράστιες ευθύνες. Δεν μπορεί να συμφωνούν σε ένα πλαίσιο εργαζόμενοι-εργοδότες και να το αρνείται το Υπουργείο.

Το δεύτερο που θέλω να πω είναι ότι χαιρετίζουμε τις κινητοποιήσεις, μεγάλες κινητοποιήσεις, τις συγκλονιστικές, των αγροτών σε όλη την Ελλάδα από άκρη σε άκρη, να εκφράσουμε τη συμπάραστασή μας, τη στήριξη σε όλα τα δίκαια αιτήματά μας. Πρέπει να το πούμε -δεν μας αρέσει, αλλά πρέπει να το πούμε- ότι είμαστε στην πρώτη γραμμή, όχι για να βγάλουμε φωτογραφίες πάνω στα τρακτέρ, αλλά για να βοηθήσουμε στη μεγαλύτερη κινητοποίηση των αγροτών.

Τι ζητάνε; Δεν θα πω όλα τα αιτήματα, τα ξέρετε. Ζητάνε να επιβιώσουν, να ζουν με κάποια αξιοπρέπεια. Ζητούν να παραμείνουν στην αγροτική παραγωγή. Ζητούν να παράγουν φτηνά και ποιοτικά προϊόντα για να εφοδιάζουν και τους υπόλοιπους, τους εργαζόμενους. Όλα αυτά τα στερείτε.

Ο στόχος είναι γνωστός, να φύγουν και να γίνουν μεγάλες καταπιεστικές επιχειρήσεις, που στην καλύτερη περίπτωση θα είναι υπάλληλοι σε αυτούς που δουλεύουν τα χωράφια τους.

Εμείς θα συνεχίσουμε τη συμπάραστασή αυτή και περιμένουμε και τα αποτελέσματα της συνάντησης της Παρασκευής.

Το δεύτερο είναι για ορισμένα ζητήματα που αφορούν το έγκλημα των Τεμπών. Με βάση τις εξελίξεις λοιπόν, τις καθημερινές τώρα πλέον, επιβεβαιώνεται η προσπάθεια συγκάλυψης της Νέας Δημοκρατίας, που έχει πολλαπλές στοχεύσεις, πρώτον να αποφύγει τις πολιτικές ευθύνες όσο και τις ποινικές που υπάρχουν. Και όσοι εδώ κάνουν τον καμπούσο, μόνο εμείς στο πόρισμα που καταθέσαμε καταθέσαμε και ποινικές ευθύνες για συγκεκριμένους Υπουργούς. Κανένας άλλος, για συγκεκριμένους λόγους, όχι για έναν. Και να συγκαλυφθούν βέβαια, γενικότερα, οι γενικότερες αιτίες της σύγκρουσης, οι ευθύνες όλων των Κυβερνήσεων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης!

Τι άλλο πρέπει να δείτε; Πιστοποιητικά ασφάλειας και πυρασφάλειας έδινε στην Hellenic Train ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων. Το καταλαβαίνετε; Κι ο τελευταίος τεχνικός έβλεπε το δρόμο που υπήρχε, να τρέχουν εκατόν ογδόντα χιλιόμετρα τρένα σε γραμμές που ήταν έτοιμες να διαλυθούν και όλα τα υπόλοιπα, που τα εφάρμοσαν όλες κυριολεκτικά οι κυβερνήσεις. Αυτή η πολιτική οδήγησε στο προδιαγεγραμμένο έγκλημα.

Και επειδή σήμερα όλοι βγαίνουν στα κεραμίδια, πρέπει να σας πω ότι με την πρώτη στιγμή που πήγαμε εκεί -κι έτυχε να είμαι ενώ εκ μέρους του κόμματος- κάναμε δήλωση ότι είναι προδιαγεγραμμένο έγκλημα, καλέσαμε τον λαό να βγει στο δρόμο και

να ζητήσει την τιμωρία και να αλλάξουν τα πράγματα στους ελληνικούς σιδηροδρόμους, ενώ οι άλλοι έλεγαν «πενθούμε», για να μην πω και άλλα ωραία που έλεγαν σε εκείνη την περίπτωση και σήμερα κάνουν τον κάμποσο και λένε «ζήτω» που κατεβαίνει ο λαός.

Εμείς λοιπόν, χωρίς υψηλούς τόνους, αυτή τη δουλειά κάναμε. Όλο το κόμμα μας βγήκε την ίδια μέρα σε όλη την Ελλάδα, καλώντας τον λαό για προδιαγεγραμμένο έγκλημα, ενώ οι υπόλοιποι μιλούσατε για ατύχημα και δυστύχημα.

Το δεύτερο θέμα. Να σκεφτούμε λίγο ψύχραιμα. Πρώτον, είναι τα αίτια της σύγκρουσης. Ποια είναι; Τι λέτε; Η Νέα Δημοκρατία λέει «ανθρώπινο λάθος» και οι υπόλοιποι εκεί επικεντρώνονται. Δεν ήταν όλη αυτή η πολιτική; Δεν ήταν αυτή η πολιτική που έφερε τη σύγκρουση και την έκρηξη, που είναι ένα δράμα;

Επομένως, το μεγάλο ερώτημα που θέλουμε να πούμε είναι τι μετέφερε τελικά, κυρία Υπουργέ -απλά λέω- αυτή η αμαξοστοιχία; Κανένας δεν ξέρει;

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Πάντως δεν μπορούμε να το αποφασίσουμε εδώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Το ξέρω. Το λέω στην Κυβέρνηση. «Σένα τα λέω πεθερά για να τ' ακούει η νύφη», που λένε.

Τι μετέφερε; Είναι δυνατόν; Κανένας δεν ξέρει τι μετέφερε; Ο κ. Ρέππας είπε για «μαύρα βαγόνια». Μισοεπιβεβαιώνεται. Τι τελικά μετέφερε αυτή η αμαξοστοιχία που προκάλεσε αυτό το έγκλημα, με αποτέλεσμα κάποιοι άνθρωποι, κυρίως νέοι, να καούν ζωντανό.

Μετά από αυτά, αναρωτιόμαστε ειλικρινά -και απευθυνόμαστε στον λαό- γιατί όλοι τέτοιο μέγεθος για συγκάλυψη, αλλοίωση του χώρου, μπάζωμα, κομποραπτική στα ηχητικά ντοκουμέντα, οπτικό υλικό; Τι είναι αυτό που κρύβει αυτή η έκρηξη και όλη αυτή -θα το πω- συγκάλυψη ή συνωμοσία; Κανένας δεν ξέρει γι' αυτό το πράγμα; Κυβέρνηση, κρατική μηχανή, η οποία είναι κάτω από τον έλεγχο της Κυβέρνησης; Και μην μας πείτε τίποτα τώρα, αυτά φαίνονται καθημερινά. Αναρωτιόμαστε λοιπόν τι είναι αυτό το μεγάλο.

Και κάνουμε απλά ερωτήματα. Τι γύρευε η Πολεμική Αεροπορία με ανώτατο κλιμάκιο, την επόμενη μέρα ακριβώς, στην περιοχή του εγκλήματος; Τι γύρευε; Τι δουλειά είχε; Η Πολεμική Αεροπορία έχει καμία αρμοδιότητα για τους σιδηροδρόμους; Πουθενά δεν υπάρχει αυτό. Τι γύρευε εκεί;

Δεύτερον, υπήρχε δημοσίευμα -δημοσιεύτηκε, εμείς δεν έχουμε στοιχεία, δεν το λέμε- ότι μετέφερε καύσιμα ή πράγματα του ΝΑΤΟ. Θα μας πείτε εσείς όλα στο ΝΑΤΟ τα φορτώνετε; Μας δουλεύετε;

Ξέρετε τι περνάει κάθε μέρα από τους σιδηροδρόμους μέσα από τα σπίτια του κόσμου; Τι οπλικά συστήματα, τι χημικά, τα οποία πάνε στην Ουκρανία! Αν σκάσει ένα -και δεν είναι απίθανο αυτό- ξέρετε τι θα γίνει αν είναι μες στην πόλη; Θα ισοπεδωθεί συνοικία ολόκληρη.

Αρα γιατί να μην είμαστε καχύποπτοι; Γι' αυτό και να βάζουμε το ερώτημα στην Κυβέρνηση. Το έχουμε βάλει. Δεν απαντάει κανένας. Και όχι μόνο η Κυβέρνηση, αλλά και τα άλλα κόμματα κάνουν την πάπια σε ό,τι αφορά το ΝΑΤΟ και τα υπόλοιπα, στο τι κουβάλαγε. Το λαθρεμπόριο καυσίμων είναι αυτό; Μα είναι νομίζουμε πολύ μικρό και μπορείτε να το βρείτε σε χρόνο dt.

Εδώ σήμερα μας έφεραν μια δικογραφία για τον Δελή, που βάλουμε «Οχι στο έγκλημα» στον Λευκό Πύργο στη Θεσσαλονίκη, τους άλλους δεν τους γνώριζαν και ήρθε χαρτί και καλαμάρι με την τελευταία λεπτομέρεια. Και με φωτογραφίες μάλιστα! Τα διαπίστωσε όλα αυτά η Αστυνομία. Ολόκληρο κράτος, δεν μπορείτε να βρείτε τι ήταν αυτό που κουβάλαγε ή θα βγει κανένα και θα πάθετε ακόμα μεγαλύτερο κάζο, να πουν ότι κουβάλαγε τίποτα άλλο; Κουβάλαγε λαμαρίνες. Οι λαμαρίνες δεν κάνουν τέτοια πράγματα.

Αυτά τα ερωτηματικά, λοιπόν, πρέπει να απαντηθούν και εμείς δεν θα σταματήσουμε.

Τώρα σε ό,τι αφορά το νομοσχέδιο τι ακούμε; Ελληνικό λαό, γυναίκες, εργαζόμενες, τι ακούμε αλήθεια; Ακούμε ότι όταν υποχρεώσεις τις ανώνυμες μεγάλες εταιρείες να πάρουν 33% γυναίκες, αυτό είναι άσμα στην ισοτιμία. Πού ζούμε!

Λοιπόν να το πάρετε αυτό -εσείς ήσασταν μετρημένη, πρέπει

να είμαι ειλικρινής- να πείτε στην κυρία Υφυπουργό -αποφεύγω να λέω ονόματα- να το πάρει και να κάνει περιοδεία στο Περίστέρι, στο Αιγάλεω, στην Κοκκινιά, στο Πέραμα και να λεί στις γυναίκες «Κορίτσια και κυρίες, τώρα λοιπόν έχουμε άλμα στην ισοτιμία της γυναίκας».

Είπατε ότι είναι αλλαγή νοοτροπίας. Δεν το περίμενα. Δηλαδή είναι αλλαγή νοοτροπίας το να βάλετε -πόσες είναι αυτές- τριάντα επτά, σαράντα, πενήντα, εξήντα, εκατό; Με το να δώσετε τη δυνατότητα σε αυτές τις εταιρείες και μάλιστα να τις επιδοτήσετε, κάνουμε άλμα στην ισοτιμία των γυναικών; Δεν λέω στην ισοτιμία, διότι η ισοτιμία είναι διαφορετικό πράγμα.

Εμάς, λοιπόν, μας χωρίζει άβυσσος και είναι δεδομένο. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία στηρίζει το κεφάλαιο χυδαία, ωμά, με αυτά που λέει. Και να σας πω και κάτι είναι και λίγο ξεφτίλα να το λες αυτό. Ποιος θα σε πιστέψει; Όμως δεν είναι τυχαίο.

Εμείς, λοιπόν, τι λέμε; Σε αυτή τη φάση, αυτό που χρειάζεται είναι η συμμετοχή των γυναικών σε όλο το μαζικό λαϊκό κίνημα. Εσείς τι θέλετε; Τι προωθείτε; Να προωθηθούν οι γυναίκες -της αστικής τάξης κυρίως- στα διοικητικά συμβούλια των επιχειρήσεων. Ταξικά είναι τα θέματα καθαρά. Είστε με το κεφάλαιο, είμαστε με τους εργαζόμενους και τον λαό που παράγει τον πλούτο και του τον κλέβει το κεφάλαιο. Αυτά είναι απλά πράγματα. Δεν νομίζω ότι μπορεί κανένας να μας πει ότι έχουμε αταξική κοινωνία σήμερα. Συμφέροντα οικονομικά είναι.

Γι' αυτό λέμε ότι εμείς θέλουμε οι γυναίκες να οργανωθούν παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Κάνουμε τα πάντα γι' αυτό στα σωματεία τους. Παντού, παντού, παντού!

Εσείς τι θέλετε; Να δημιουργήσετε κάποιες ψευδαισθήσεις και να προωθηθούν οι γυναίκες σε καπιταλιστικές επιχειρήσεις, οι οποίες βλέπουν τα δικαιώματα των γυναικών στην εργασία, στην εκπαίδευση, στην προστασία της μητρότητας και της οικογένειας. Γίνεται κόλαση! Μην κάνετε τους αδιάφορους για το τι συμβαίνει στον εργασιακό χώρο, για το τι μεσαίωνα επικρατεί.

Τι μας λέτε τώρα; Γυναίκα που δουλεύει δώδεκα και δεκατρείς ώρες κι έχει και δύο παιδιά και ο άντρας της δουλεύει κι αυτός στο εργοστάσιο, τι θα κάνει αλήθεια; Θα έχει τη δυνατότητα να αναρριχηθεί στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας που την γδέρνει; Αυτό λέει η Ευρωπαϊκή Οδηγία και μάλιστα η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα σας πω κάτι που ο κόσμος δεν το ξέρει. Παλιά οι γυναίκες απαγορευόταν να δουλεύουν σε βραδινές βάρδιες σε εργοστάσια κ.λπ.. Έρχεται, λοιπόν, μία Οδηγία από το πλάι και λέει όχι, πρέπει να δουλεύουν και οι γυναίκες. Κάνουν προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο η Ιταλία, η Πορτογαλία και δεν θυμάμαι και ποιος άλλος. Και τι απαντάει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, των γυναικών; Ότι βεβαίως και πρέπει να δουλεύουν για λόγους ισοτιμίας.

Αυτή την Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζετε, όλοι! Αυτή που έχει φέρει το δωδεκάωρο, το δεκατριάωρο -και για τις γυναίκες- που έχει φέρει το δικαίωμα να τις απολύει. Και λέτε τώρα και οι υπόλοιποι όχι τριάντα είναι λίγο, να γίνει σαράντα. Και τι θα γίνει; Σιγά μη στάξει η ουρά του γαϊδάρου άμα θα είναι 40% στις διοικήσεις των ανωνύμων εταιρειών που είναι εισηγμένες; Τι θα γίνει; Θα γίνει άλμα στην ισοτιμία της γυναίκας; Θα σταματήσουν ή θα συνεχίσουν οι εργαζόμενες -για παράδειγμα στα τηλεφωνικά κέντρα- να δουλεύουν με μηνιαίες συμβάσεις; Θα συνεχίσουν οι γυναίκες εμποροϋπάλληλοι να δουλεύουν ακόμα και τις Κυριακές χωρίς να παίρνουν τίποτα; Θα συνεχίσουν οι ξενοδοχοϋπάλληλοι γυναίκες και άντρες, να δουλεύουν χωρίς συλλογικές συμβάσεις εργασίας; Ποιος θα τα αλλάξει αυτά; Η συμμετοχή των γυναικών στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας; Μα γιατί τις θέλουν;

Πρώτον, θέλουν να προωθήσουν γυναίκες, οι οποίες θα εφαρμόσουν κυνικά -όπως και οι άντρες, το ίδιο είναι- αυτή τη βάρβαρη πολιτική με τα δεκατριάωρα κ.λπ.. Αυτή την πολιτική που απολύει εγκύους. Δεν το ξέρετε αυτό; Τα γράφει ο «Ριζοσπάστης». Να τον διαβάσετε για να μαθαίνετε τι γίνεται.

Τι κέρδισαν αλήθεια οι ναυτεργάτες; Ένα παράδειγμα θα πω: Η Πρόεδρος της Ένωσης Εφοπλιστών είναι γυναίκα. Κέρδισαν τίποτα; Γυναίκα είναι! Μιλώ για την Ένωση Εφοπλιστών Ελλάδας, την πρώτη σε δύναμη σε εμπορικό στόλο στον κόσμο. Τι πήραν οι ναυτεργάτες; Τίποτα! Το αντίθετο! Βέβαια, έχετε το

οπλοστάσιο και τώρα θέλετε να πετύχετε «με ένα σμπάρο δυο τρυγόνια», να διαμορφώσετε μια ηγεσία αστών γυναικών που θα στηρίζει το σημερινό ματωμένο δρόμο ανάπτυξης. Και ταυτόχρονα διαφημίζετε τις ικανότητες. Σκεφτείτε τι κυνισμός χυδαίος υπάρχει στην Οδηγία. Τι λέει; Ότι οι γυναίκες είναι πιο αποτελεσματικές. Σε τι; Στο να λύσουν προβλήματα γυναικών; Όχι. Τι μας είπε η Υφυπουργός, φέρνοντας στοιχεία; Στις εταιρείες που πήγαν οι γυναίκες και αναρριχήθηκαν -έδωσε παραδείγματα- είχαν μεγαλύτερα κέρδη. Από πού τα έβγαλαν; Από την ένταση της εκμετάλλευσης. Πήγαν μπροστά, αναπτύχθηκαν και τι κέρδισαν οι γυναίκες εργαζόμενες; Τίποτα κυριολεκτικά.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Ζαχαράκη, δεν είναι προσωπικό το θέμα. Μας είπατε εδώ μια φράση: Ότι σε ένα ανθρωποκεντρικό Υπουργείο, όπως είναι το Υπουργείο αυτό που έχετε, είναι πολύ δύσκολο τα πράγματα. Αυτό είναι σωστό, όμως δεν είναι αυτό το δύσκολο. Είναι το καπιταλιστικό σύστημα. Το καπιταλιστικό σύστημα είναι αυτό που τα καθορίζει όλα αυτά, την άγρια εκμετάλλευση, είναι αυτό που χρηματοδοτεί με δισεκατομμύρια το μεγάλο κεφάλαιο, είναι αυτό το οποίο τσακίζει, συντρίβει σήμερα τα δικαιώματα των εργαζομένων. Είναι τόσο προοδευτικό που το 1921 θεοπίστηκε το οκτάωρο και το 2021 το δωδεκάωρο και το δεκατριώρο. Δεν χρειάζονται λοιπόν, άλλα στοιχεία.

Κι εμείς τι λέμε; Εμείς παλεύουμε. Ό,τι αποσπάσει ο λαός θα είναι με τον αγώνα του. Σε αυτό το σύστημα δεν πρόκειται να λύσει τα προβλήματά του. Θα τα λύσει η ανατροπή του συστήματος και ο σοσιαλισμός.

Αν θέλετε -αλλά δεν θέλετε- να συγκριθούμε λίγο -και όχι με τα σημερινά δεδομένα που είναι τεράστια, με τα δεδομένα εκείνης της εποχής- με τη Σοβιετική Ένωση και τις σοσιαλιστικές χώρες όπου η ισοτιμία των γυναικών απογειώθηκε -δεν μπορεί να τα σκέφτεται ποτέ ο καπιταλισμός- σε όλους τους τομείς.

Να πω ένα όνομα; Η Βαλεντίνα Τερεσκόβα, είναι η πρώτη γυναίκα αστροναύτης. Να πω τι γινόταν; Τι παροχές είχαν; Δύο χρόνια γονική άδεια είχαν εκείνες τις εποχές και με τις τεράστιες δυσκολίες οικοδόμησης του σοσιαλισμού, πέρα από τα λάθη και τις αδυναμίες. Αυτά, λοιπόν, πέτυχε.

Το ΚΚΕ -για να πούμε και τα δικά μας- έχει δώσει μεγάλες μάχες και για τη γυναίκα. Ποιο κόμμα ζήτησε πρώτο στην ιστορία την ψήφο των γυναικών; Ο λαός τη μετέφραζε -δεν είναι σε επίσημο κείμενο- ψήφος στο φουστάνι. Πότε ψήφισαν πρώτη φορά οι γυναίκες στην Ελλάδα; Δεν ψήφισαν το 1956 ή το 1952 που είπατε. Ψήφισαν στην κατοχή για να βγάλουν τους αντιπροσώπους για την ΠΕΕΑ, δηλαδή την κυβέρνηση του βουνού, χιλιάδες γυναίκες.

Δεν θέλω να συνεχίσω προς αυτόν τον τομέα. Ο καθένας έχει μια ιστορία. Η δική σας παράταξη και γενικώς οι συντηρητικές και η Ένωση Κέντρου κ.λπ., λέγανε ότι οι γυναίκες είναι ανίκανες.

Κλείνοντας, δυτικός πολιτισμός και επιτεύγματα: Πρώτον, οι πολιτισμοί δεν είναι ούτε δυτικοί ούτε ανατολικοί ούτε βόρειοι ούτε νότιοι. Είναι πολιτισμοί των λαών. Μην κρύβεστε, ο καπιταλισμός είναι αυτός. Τι δικαιώματα έδωσε; Παλιά τις είχε στο σπίτι και όταν τις χρειάστηκε στην παραγωγή, τις έβαλε και τις πλήρωνε τζάμπα. Αυτό γίνεται και σήμερα, σε μεγάλο βαθμό και ό,τι δικαιώματα μπορεί να απέσπασαν και τα παίρνετε πίσω, τα απέσπασαν με τον σκληρό αγώνα.

Για αυτό καλούμε τις γυναίκες των λαϊκών στρωμάτων -αλλά και αυτών που σκέφτονται να συσπειρωθούν στο μαζικό κίνημα- να συμπορευτούν με το ΚΚΕ, διότι, οι υπόλοιποι είναι στα ίδια.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Παφίλη.

Καλώ στο Βήμα τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του κόμματος των Σπαρτιατών κ. Ιωάννη Κόντη.

Κύριε Κόντη, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε ακόμα μία φορά μια Ευρωπαϊκή Οδηγία την οποία πρέπει να εντάξουμε, μια Οδηγία ανάμεσα σε πάρα πολλές που βγάζουν οι σοφοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φαίνεται, όμως, ότι διαλέγουμε ποιες θα εντάξουμε, γιατί υπάρχουν και πάρα πολλές άλλες Οδη-

γίες που δεν έχουμε εντάξει και οι οποίες προηγούνται Οδηγιών, όπως η Οδηγία που έχει βγει με προτροπή του Προέδρου της Πολωνίας και κάποιων χωρών του Βίζεγκραντ μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, σύμφωνα με την οποία καλό θα είναι οι Ευρωπαίοι πολίτες να εξοικειώνονται με τα όπλα και να είναι δυνατόν να έχουν στην κατοχή τους όπλα για οποιαδήποτε δύσκολη στιγμή προκύψει στα έθνη τους.

Εδώ έχουμε το αντίθετο. Και δεν την φέρνουμε και έχουμε οπλοφοβία. Έχουμε στρατό στον οποίο οι φαντάροι μας πλέον -κατ' εντολή και των γονέων τους- δεν ρίχνουν μία σφαίρα στα πεδία βολών. Πάνε στον στρατό έναν χρόνο τώρα -εμείς πηγαίναμε δυόμισι και τρία- και δεν ρίχνουν μία σφαίρα για να ξέρουν πώς λειτουργούν τα όπλα που τους δίνουν. Αυτή η οδηγία, όμως, δεν έρχεται προς ένταξη εδώ στην Ελλάδα. Έχει πάει σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, εκτός από εμάς. Το λέω για να αναφέρω ότι διαλέγουμε επιλεκτικά.

Ας πάμε τώρα στο τι Οδηγία είναι αυτή. Είναι μια Οδηγία, κυρία Υπουργέ, που μας λέει ότι πρέπει να εντάξουμε γυναίκες, ανεξαρτήτως ικανοτήτων ή όχι, σε συμβούλια. Εμείς είμαστε υπέρ αυτού.

Όμως, εγώ θέλω να ρωτήσω κάτι άλλο. Για παράδειγμα, αυτό ισχύει για τις ανώνυμες ποδοσφαιρικές εταιρείες; Είναι μη εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες. Ισχύει, δηλαδή, ότι από αύριο με την ψήφιση, κάθε ανώνυμη ποδοσφαιρική εταιρεία θα πρέπει στο συμβούλιό της να είναι το ένα τρίτο γυναίκες; Δεν θα τις βρει. Θα τιμωρηθεί με πρόστιμο; Διότι, το πρόστιμο που αναφέρετε είναι σχεδόν 3 εκατομμύρια. Θα κινδυνέψει να κλείσει, να μην λειτουργεί; Τα έχουμε προβλέψει αυτά; Ξαναλέω, μιλάμε για ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρείες που διαχειρίζονται εκατομμύρια. Στην περίπτωση του Ολυμπιακού, για παράδειγμα, 100 εκατομμύρια τον χρόνο, με προσδοκώμενα έσοδα κ.λπ.. Ισχύει για εκεί ή υπάρχει εξαίρεση; Δεν το έχετε διευκρινίσει και αποσαφηνίσει εδώ; Αύριο μετά την ψήφιση, θα γίνει νόμος. Θα πιέσετε αυτές τις εταιρείες να βρουν άμεσα γυναίκες που θα ενταχθούν στο ποδόσφαιρο; Είναι ένα θέμα και το λέω εγώ σαν άνθρωπος του ποδοσφαίρου. Πού θα βρεθούν;

Θέλω να πω ότι καλό είναι να προσπαθήσουμε να εντάξουμε γυναίκες και είναι ευπρόσδεκτες. Μάλιστα, εγώ έχω εμπειρία προσωπική στο ποδόσφαιρο. Οι γυναίκες που γνώρισα ήταν πολλές φορές και καλύτερες από άνδρες. Να πω, όμως, ότι θα είναι δύσκολο να βρούμε ικανές σε συγκεκριμένους τομείς που δεν έχουν ασχοληθεί. Καλώς ή κακώς, δεν υπάρχουν τόσες πολλές γυναίκες να ασχολούνται με το ποδόσφαιρο στην Ελλάδα, σε διοικητικό επίπεδο. Είναι μία δύσκολη ενασχόληση αυτή. Διότι, δεν έχει να κάνει μόνο με το ποδόσφαιρο. Έχει να κάνει και με κόσμο που μπορεί να σε βρίζει την Κυριακή, με κόσμο που μπορεί να σε δει και να μην τον ενδιαφέρει αν είσαι γυναίκα και μετά από ένα ατυχές αποτέλεσμα -όπως έγινε και με γυναίκα Ελληνίδα η οποία πήγε στη Ρόμα-, να σου επιτεθεί και να θέλει να σε λιντσάρει. Θα βρούμε, λοιπόν, γυναίκες κατάλληλες για να στελεχωθούν τις ανώνυμες εταιρείες στο ποδόσφαιρο; Αυτή είναι η ερώτησή μας. Αλλιώς, κάντε μια τροπολογία που θα τις εξαιρείτε. Είναι απλό.

Μην εμφανιστούμε και πούμε «Κύριοι, τιμωρούμε αυτή την ΠΑΕ, γιατί δεν μπορεί ξαφνικά να βάλει στο δεκαμελές ή δωδεκαμελές πέντε γυναίκες». Πώς θα γίνει; Μάλιστα, σε εταιρεία η οποία έχει πιάσει το ποσοστό με την ποσόστωση αυτή, εάν πει μια κυρία, η οποία είναι πολύ ικανή «θα φύγω, θα πάω να συνεχίσω στην Αμερική» και μία άλλη πει «θέλω να καθίσω σπίτι μου», πώς θα γίνει η ξαφνική πλήρωση των θέσεων; Θα βρούμε ικανές εκείνη τη στιγμή ή οτιδήποτε χρειαστεί, ό,τι βρούμε, που ίσως είναι με όχι τα ίδια προσόντα που θα έχουν δύο προσφερόμενοι άντρες και θα τιςβάλουμε, για να πληρώσουν τη θέση, για να μην υπάρξουν κυρώσεις; Είναι θέματα τα οποία δεν λύνονται με κυρώσεις.

Αντί να λέμε, λοιπόν, ότι είναι ευπρόσδεκτη η είσοδος των γυναικών ακόμα και σε ποσοστό 60%, αν είναι ικανότερες από τους άντρες, εμείς πάμε ναβάλουμε μια ποσόστωση, όπως έγινε και γίνεται τώρα με τις εκλογές. Μάλιστα, θέλουμε να κάνουμε τις γυναίκες να είναι σαν προστατευόμενο είδος. Είναι ίσες οι γυναίκες με τους άνδρες. Πώς να το κάνουμε; Ίσες και ικανές. Αν θεωρείτε ότι αυτά που λέω εγώ τις απαξιώνουν, τότε δεν ξέρω να

μιλήσω ελληνικά. Εγώ λέω ότι είναι ίσες. Δεν είναι και κάτι το οποίο πρέπει εμείς με το ζόρι να βρούμε να πάει κάπου. Μπορούν να βρουν με την ικανότητά τους.

Να πάμε τώρα σε άλλα θέματα. Και επειδή άκουσα πριν για απεργία, στις 28 Φεβρουαρίου η Ναυτεργατική Ομοσπονδία έχει το άλλοτο θέμα. Η ΠΝΟ κάνει μια μεγάλη απεργία. Η σύμβαση εργασίας, δυστυχώς, των ακτοπλόων δεν έχει υπογραφεί ακόμη. Είναι ντροπή. Το καλοκαίρι θα τους παρακαλάμε να βάλουν τα πλοία τους και να δουλεύουν οι Έλληνες ναυτικοί να μας πηγαίνουν στα νησιά, αλλά σύμβαση εργασίας για τους ναυτικούς μας δεν υπάρχει. Δεν ασχολείται κανείς. Έγινε απεργία τον Οκτώβριο, την έλυσαν, ενώ είχαν πει να την κάνουν μεγαλύτερη, καλή τη πίστη τη σταμάτησαν και τώρα έχουμε 28 Φεβρουαρίου άλλη μία απεργία. Μακάρι να λυθεί το πρόβλημα, επαναλαμβάνω, των ακτοπλόων όχι των ποντοπόρων. Οι ποντοπόροι έχουν τη δική τους σύμβαση.

Να μιλήσουμε και για τα θέματα αυτά της επικαιρότητας. Ακούμε συνέχεια αυτό το θέμα, δυστυχώς, το τρομερό θέμα των Τεμπών, που έχει γίνει πεδίο εκμετάλλευσης, να ψάχνουν τα κόμματα, όπως είπα και προχθές, να δουν ποιος έχει τη μεγαλύτερη ευθύνη. Τρία κόμματα έχετε την ευθύνη, κύριοι, το ΠΑΣΟΚ, ο ΣΥΡΙΖΑ και η Νέα Δημοκρατία. Η Νέα Δημοκρατία τώρα, γιατί στα χέρια της «έσκασε» αυτό και έχει τη μεγαλύτερη. Όμως, έχουν και οι προηγούμενοι.

Διαβάσω «Βαρύ κατηγορητήριο για δύο ελεγκτές της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας», οι οποίοι τι έκαναν; Αντιμετωπίζουν κατηγορίες μέχρι και για εικοσαετή φυλάκιση, επειδή έκαναν τα στραβά μάτια, όταν δεν επεβλήθησαν τα μέτρα ασφαλείας στους σιδηροδρόμους από το 2013. Δηλαδή και αυτοί έχουν 100% ευθύνη, αλλά δεν πιάνουμε τους κύριους υπεύθυνους που δεν τα επέβαλαν. Πιάνουμε αυτούς οι οποίοι έκαναν τα στραβά μάτια και δεν τους επέβαλαν ποινές ή δεν το έκαναν δημόσιο. Τιμωρούνται αυτοί. Δεν τιμωρούνται, όμως, οι κύριοι υπεύθυνοι, Υπουργοί, ποιοι ήταν εκεί, μετά ο άλλος Υπουργός, ο Σπίρτζης αργότερα, που δεν εφάρμοσε την 717. Όλοι αυτοί μιλάνε, κελαηδούν και την πληρώνουν δύο γραφειοκράτες, που δεν επέβαλαν τα μέτρα σε αυτούς που δεν την εφάρμοσαν. Αυτή είναι η λογική μας.

Το τρένο συνεκρούσθη ακριβώς γιατί δεν υπήρχαν μέτρα ασφαλείας. Ψάχνουμε τώρα αν είχε τουλόλιο, ξυλόλιο. Σίγουρα κάτι είχε, για να εκραγεί, αλλά δεν θα γίνουμε ντετέκτιβ να βρούμε αυτό. Το βασικό είναι γιατί συνεκρούσθη. Γιατί συγκρούστηκαν δύο τρένα; Γιατί δεν υπήρχαν μέτρα ασφαλείας. Όπως έχουμε στα πλοία τον Κανονισμό Αποφυγής Συγκρούσεων, όπως έχουμε μέτρα ασφαλείας εκεί, έτσι έχουν και τα τρένα. Πριν από το ECTS και τη σύμβαση που υπήρχε και έπρεπε να εφαρμοστεί με την 717, υπήρχαν άλλα μέτρα ασφαλείας. Μέχρι και οι Ινδίες είχαν βάλει και έχουν τέλειο σύστημα σήμερα. Εμείς δεν βάλουμε ποτέ κανένα. Για τηλεδιοικήσεις λέγαμε. Ο ένας λέει «άφησα στον άλλον».

Λοιπόν, κάποτε πρέπει να σοβαρευτούμε και να δούμε τα πράγματα και να επωμιστούμε και τις ευθύνες μας, όχι να κατηγορούμε τους επόμενους για λάθη που κάναμε σήμερα. Είναι σαν να βγω εγώ για κυνήγι, να σημαδεύω κάποιον να τον σκοτώσω, έναν αντίπαλο, να μην τον πετύχω και να τον σκοτώσει κάποιος άλλος σε επόμενο κυνήγι και να βγω εγώ να κατηγορώ τον άλλο και να πω «Τι έκανες, βρε, παλιάνθρωπε;», ενώ τον έχω σημαδέψει πρώτα εγώ. Όλοι είναι συνυπεύθυνοι σε αυτό.

Το ίδιο ακούω και στο Ναυάγιο για την Πύλο. Βγαίνει και ο δημόσιος συνήγορος και βγάζει για τους λιμενικούς ευθύνες, να πάνε να αντιμετωπίσουν ποινές φυλάκισης. Τι έγινε στην Πύλο; Έγινε το ναυάγιο στα πενήντα μίλια εκτός Ελλάδος. Να σώσουμε ναυαγούς; Ναι, 100%. Και σαν πρώην καπετάνιος, είμαι υπέρ. Να σώσω κάποιον και πεντακόσια μίλια μακριά μου να είναι, αν ακούσω «Distress» ή αν ακούσω «Mayday» ότι βυθίζεται πλοίο. Θα πρέπει να πάω. Όταν, όμως, ρωτάς ένα πλοίο αν έχει πρόβλημα και σου λέει: «Όχι, συνεχίζω κανονικά», αλλά με τη μετατόπιση του ανθρώπινου φορτίου, βυθίζεται σε δέκα δευτερόλεπτα, δεν σημαίνει ότι φταίει ο λιμενικός μας που δεν πήγε στα πενήντα μίλια, που δεν έχει υποχρέωση από τη Search and Rescue in the Mediterranean Sea, από τη σύμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από τις διεθνείς συμβάσεις. Δεν έχει καν δικαίωμα

να πάει εκεί. Για ποιον λόγο; Για το ότι δεν έχει πάρει σήμα κινδύνου. Όταν πάρει σήμα κινδύνου, να πάει.

Τι κάνουμε εμείς; Πιάνουμε τώρα τους ναυαγούς, έξι λαθροδιακινητές Αιγύπτιους, δικάζονται στην Καλαμάτα με κατηγορίες για ισόβια, βαριές κατηγορίες και ξέρετε τι συμβαίνει; Αθώνονται. Γιατί; Διότι είχε γεμίσει το δικαστήριο με ΜΚΟ ψευτοανθρωπιστών, οι οποίοι επέβαλαν στους δικαστές διά φωνής να τους αθώωσουν και δίνουμε το δικαίωμα στους λαθροδιακινητές.

Ξέρετε πόσοι άνθρωποι έχουν πεθάνει στα νερά της Μεσογείου από το 2014 έως το 2018; Άνθρωποι, όχι άψυχα κουτάκια. Δεκατέσσερις χιλιάδες άνθρωποι. Υγρός τάφος! Αν κοιτάξετε τον βυθό της Μεσογείου, είναι δεκατέσσερις χιλιάδες νεκροί άνθρωποι, οι οποίοι έχουν πεθάνει από τους λαθροδιακινητές κυρίως.

Και ρωτώ εγώ: Τα τελευταία δέκα χρόνια έχουν μπει στην Ελλάδα με μετρήσεις εξήντα χιλιάδες σκάφη που έχουν μεταφέρει λαθραίους μετανάστες. Πόσοι από τους λαθροδιακινητές που συνελήφθησαν είναι στη φυλακή σήμερα; Διότι οι ποινές τους είναι για ισόβια. Πείτε μου. Εγώ ρώτησα προχθές και δεν ήξερε να μου απαντήσει ο αρμόδιος της επιτροπής διαχείρισης του θέματος. Πόσοι είναι στη φυλακή από αυτούς; Θα έπρεπε να έχουμε πενήντα χιλιάδες λαθροδιακινητές στη φυλακή. Δεν έχουμε ούτε δέκα.

Αυτό, λοιπόν, το ότι μπορεί να τους τιμωρούμε ή να τους αφήνουμε με τις παρεμβάσεις των ΜΚΟ κ.λπ., έχει δημιουργήσει το αίσθημα ατιμωρησίας και το αίσθημα της δικαίωσης του λαθροδιακινητή, που παίρνει ανθρωπάκους που τους βρίσκει στην Τουρκία, τους υπόσχεται μια καλύτερη ζωή και τους φέρνει εδώ -γιατί αυτό γίνεται- και τους παίρνει και το βίος που έχουν πουλήσει στα μέρη τους, 5.000 ευρώ, 10.000 ευρώ και τους υπόσχονται, ξέρετε τι; Δεν πάμε στην Ελλάδα. Πάμε για την Αγγλία, πάμε για τη Γερμανία. Αυτό τους λένε.

Δεν πιάνουμε, όμως, τους λαθροδιακινητές, την αιτία και προσπαθούμε να δούμε ποιος φταίει και τι δεν φταίει. Τώρα αυτόν που μπήκε από την Ελλάδα μάς τον στέλνει η Γερμανία πίσω. Ένα εκατομμύριο, λένε, που δεν τους θέλει τώρα θα τους στείλει στην Ελλάδα και η Ελλάδα, λένε, θα τους αναλάβει με δικά της έξοδα. Εδώ τώρα θα δείτε τι έχει να γίνει! Εδώ να δείτε τι έχει να γίνει! Η Γερμανία το αποφάσισε, τα δύο μεγάλα κόμματα.

Αντί, λοιπόν, εμείς να χτυπάμε στη βάση το πρόβλημα, πάμε να δώσουμε ασπίρη στον καρκινοπαθή. Αυτό κάνουμε με τα δύο μεγάλα αυτά θέματα. Και έρχεται ο Συνήγορος του Πολίτη να βρει ότι το πρόβλημα του ναυαγίου της Πύλου είναι οι έξι λιμενικοί. Έτσι αποφάσισε. Αυτό είναι.

Εγώ να τους δώσω και ευθύνες, αν είχε γίνει SOS από το πλοίο και δεν πήγαν. Μα, αυτό είναι το πρόβλημα; Το πρόβλημα είναι ότι δεν ενδιαφέρεται κανείς να κλείνει φυλακή τους λαθροδιακινητές. Έξι αθώωθηκαν, έξι Αιγύπτιοι, οι υπεύθυνοι του πλοίου. Πεντακόσια άτομα πνίγηκαν, αθώωθηκαν αυτοί.

Αυτή είναι, λοιπόν, η κοροϊδία που ακούει ο κόσμος. Και τι θα ακούσει; Το ναυάγιο της Πύλου; Ποιο; Τους σκότωσε το Λιμενικό. Αυτό είναι.

Δεν προστατεύουμε τίποτα, δεν προστατεύουμε ούτε τις ίδιες τις αρχές μας και νομίζουμε ότι όλα είναι όπως τα παρουσιάζουν.

Εγώ να κλείσω, έχοντας το θάρρος της γνώμης μου να πω ότι καταδικάζουμε και την ενέργεια, έστω και αν ήταν συμβολική, στο σπίτι του νεοεκλεγέντος Προέδρου, του κ. Τασούλα, γιατί αυτό είναι μια στοχοποίηση που βγαίνει όπως βγαίνει και σε εμάς. Και εμείς θυμίζω ότι δεχτήκαμε βομβισμό, όταν ήμασταν όλοι μαζί στις αρχές σε σπίτι συναδέλφου Βουλευτή. Η στοχοποίηση, το «ναζι, φασίστες», όλα αυτά, η στοχοποίηση είναι για όλους.

Η στοχοποίηση, λοιπόν, και αυτή πρέπει να παταχθεί στη βάση της. Δεν μπορεί να στοχοποιεί η κάθε εφημερίδα, ο κάθε δημοσιογράφος, ο καθένας, το κάθε κόμμα τον οποιονδήποτε. Να σκεφτόμαστε τι λέμε και όχι να τρέχουμε μετά να κλαίμε πίσω, αν συμβεί κάτι.

Δεν θα πω τίποτα άλλο, κύριε Πρόεδρε. Θα σεβαστώ τον χρόνο, γιατί και εγώ πρέπει να φύγω.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή και θα ψηφίσουμε ανάλογα, όπως είπε και ο αγορητής μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Θα καλέσω στο Βήμα τον Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας, τον κ. Ευστάθιο Κωνσταντινίδη.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούστηκε από πολλές, από όλες σχεδόν τις πτέρυγες του Κοινοβουλίου η έκφραση ότι στην πολιτεία μας, στη χώρα μας πρέπει να σπάσουμε γυάλινες οροφές, εννοώντας με αυτή ότι υπάρχουν ακόμα στερεότυπα, υπάρχουν ακόμα εμπόδια στην ανέλιξη των γυναικών, στην εξέλιξή τους, στη συμμετοχή τους στην κοινωνικοοικονομική ζωή της πατρίδας μας, σε μια χώρα όπου έχουμε Πρόεδρο της Δημοκρατίας γυναίκα, όπου σήμερα, στα κυβερνητικά έδρανα κάθεται μια Υπουργός και μια Υφυπουργός και στα κοινοβουλευτικά έδρανα πάρα πολλές αγαπητές συνάδελφοι.

Βεβαίως, πλαισιώνουν όλες τις λειτουργίες τα ύψιστα αξιώματα της πολιτείας, όλες τις λειτουργίες άξιες γυναίκες στον δικαστικό τομέα, στη δημόσια διοίκηση, στην ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα. Μια γυναίκα είναι επικεφαλής στην ΕΣΗΕΑ, είναι Πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ. Μια άλλη γυναίκα είναι Πρόεδρος στον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Ελλάδος και γενικότερα, κάθε γυναίκα έχει τη δυνατότητα να εξελιχθεί, να σπουδάσει, να συμμετέχει, να ανελιχθεί.

Από την άλλη, βέβαια, αν δει κανείς τα δεδομένα και τις κατατάξεις, θα αναγνωρίσει και θα ομολογήσει ότι την ίδια στιγμή, η συμμετοχή των γυναικών σε κάποιους κλάδους, σε κάποιους τομείς είναι περιορισμένη και τέτοια είναι και η συμμετοχή των γυναικών στα ανώτατα συμβούλια, στις διοικήσεις εισηγμένων επιχειρήσεων, μεγάλων επιχειρήσεων, γεγονός που εξηγεί και τη σημερινή νομοθετική πρωτοβουλία, που βεβαίως δεν περιορίζεται σε αυτό το αντικείμενο.

Από την ίδια οπτική θα έλεγε ίσως κάποιος ότι έχουμε ικανοποιητικά επίπεδα στην προσβασιμότητα και στη συμπεριληψη, αν έβλεπε τον Στέλιο Κυμπουρόπουλο, γιατρό και Ευρωβουλευτή, να συμμετέχει σε εθνικά και διεθνή fora, πολλές γυναίκες με κινητικά ή άλλα προβλήματα, άτομα με αναπηρίες να συμμετέχουν στην κοινωνικοοικονομική ζωή από ανώτατες θέσεις.

Να πάω και στον τόπο μου, όπου γυναίκες, όπως η Κάτια, η Βασιλική -τις λέω με το όνομά τους- είναι γνωστές για την πορεία τους, για τη δράση τους στις τοπικές κοινωνίες, στην Κοζάνη, ο Μιχάλης, ο Μάκης από την Πτολεμαίδα και τα Σέρβια έχουν πετύχει πολλά πράγματα. Συμμετέχουν ενεργά στην οικονομική ζωή, στην πολιτική ζωή, στις κοινωνικές δραστηριότητες.

Από την άλλη, όμως και εκεί εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια και νομίζω ότι το βλέπει ο καθένας από εμάς στην καθημερινότητα, στην προσβασιμότητα, στη συμπεριληψη. Άρα καλώς λαμβάνεται μέριμνα από την πολιτεία. Πρέπει να ενισχυθούν τα μέτρα και εκεί όπου η πολιτεία, παρότι έχει επέμβει, συναντά δυσκολίες, καλείται και πρέπει, όπως κάνει και το συζητούμενο σχέδιο νόμου, να βελτιώσει το περιβάλλον, να ενισχύσει τα ψηφιακά εργαλεία, να διευρύνει το πλαίσιο, ούτως ώστε αυτοί οι συμπολίτες μας να μπορούν να ενταχθούν, να κάνουν χρήση, να ωφεληθούν από τις δράσεις και τις νομοθετικές πρωτοβουλίες και τις πολιτικές που εφαρμόζονται και είναι, πράγματι, αυτές πολλές.

Ακούστηκε, σε μια προσπάθεια να ακυρωθεί η νομοθετική πρωτοβουλία, η άδικη κριτική ότι απευθύνεται ή μάλλον ότι έχει ταξικά χαρακτηριστικά η σημερινή νομοθετική ρύθμιση.

Όμως, αυτή είναι η Κυβέρνηση που εφάρμοσε το επίδομα μητρότητας για τις αγρότισσες μητέρες, για τις αυτοαπασχολούμενες, για τις μη μισθωτές, εννεάμηνη επιδότηση, που έχει εφαρμόσει πολλά μέτρα για τη στήριξη της μητρότητας, που έφερε τις νταντάδες της γειτονιάς, αλλά και πολλές δράσεις και παρεμβάσεις, με πιο σημαντική ίσως στον τομέα των ατόμων με αναπηρία, τη στήριξη με τον Προσωπικό Βοηθό, στην οποία ρύθμιση αναφέρεται και το σημερινό νομοσχέδιο, που έρχεται να εξασφαλίσει τη συνέχιση αυτού του προγράμματος, καθ' ό διαστημα θα διαρκέσει το χρηματοδοτικό εργαλείο του Ταμείου Ανάκαμψης, προκειμένου έτσι να συνεχιστεί, να επεκταθεί, εξασφαλίζοντας στη συνέχεια ένα άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο. Αναφέρθηκε η κύρια Υπουργός και νομίζω ότι έχουμε ο καθένας από εμάς και η καθεμία σχετική εμπειρία από άτομα που ωφεληθήκαν,

χίλια τριακόσια άτομα μέχρι σήμερα. Και θέλουμε να αποκτήσει καθολική εφαρμογή το μέτρο, με τους χίλιους οκτακόσιους παρόχους αυτών των υπηρεσιών, τους Προσωπικούς Βοηθούς, που κάνουν τη ζωή αυτών των συμπολιτών μας πολύ καλύτερη, ευχερέστερη. Προσέξτε: Δεν ωφελούνται μόνο οι ίδιοι. Ωφελούνται και οι οικογένειές τους. Όλα αυτά τα χρόνια καλούνται να τους υποστηρίξουν από το πρωί μέχρι το βράδυ.

Άρα, λοιπόν, νομίζω ότι είναι σημαντικές οι πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν στο πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης ρύθμισης. Εξασφαλίζεται με την πρόβλεψη ότι τουλάχιστον το 33% των θέσεων στα διοικητικά συμβούλια θα καλύπτεται από τις γυναίκες, ενώ μέχρι σήμερα, η πρόβλεψη ήταν για 25% και νομίζω ότι στην πραγματικότητα, αγγίζει το 28%, γεγονός που συνέβη ακριβώς, γιατί υπήρξε το 2020 μια αντίστοιχη άλλη ρύθμιση.

Ακούσαμε από το ΠΑΣΟΚ ότι θα έπρεπε να είναι στο σαράντα. Ωραία, και εγώ θα πω: Γιατί να μην είναι στο πενήντα; Πρέπει οι στόχοι που θέτουμε να βρίσκονται κοντά στην πραγματικότητα. Πρέπει αυτό που νομοθετούμε να είναι ρεαλιστικό και επιτεύξιμο. Το 33% είναι ο μέσος ευρωπαϊκός δείκτης, είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος.

Προφανώς υπάρχουν δυσκολίες στην εύρεση εργασίας για τις γυναίκες. Καταγράφονται και μισθολογικές διαφορές, με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Όμως, ποιος μπορεί να παραγνωρίσει τα σημαντικά βήματα που έχουν γίνει και με τη θεσμοθέτηση ενός Υπουργείου που απευθύνεται στη σύγκλιση και στο κλείσιμο του χάσματος, στη στήριξη των πιο αδύναμων, στην ενεργοποίηση τέτοιων μέτρων, ενός υπουργείου όπως είναι το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Χαίρομαι πάρα πολύ που και από τα άλλα κόμματα ακούστηκαν πολύ καλά λόγια για την πολιτική ηγεσία, λόγια που τα δικαιούται.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ζητώ την κατανόησή σας, κύριε Πρόεδρε. Θα αναφερθώ μόνο στην τροπολογία για τον Έβρο, και θα ολοκληρώσω.

Ως Υφυπουργός Μακεδονίας - Θράκης είχα την ευκαιρία τη δύσκολη εκείνη στιγμή, να βρεθώ κοντά στους ανθρώπους, ιδίως του βορείου Έβρου, όταν οι καταστροφικές πυρκαγιές στη Δαδιά επιβάρυναν μια έτσι και αλλιώς δύσκολη κατάσταση, μια δύσκολη κατάσταση που διαμορφώνει ενδοπεριφερειακή ανισότητα στον Έβρο, ανάμεσα στο νότιο τμήμα του και στο βόρειο, με μετακινήσεις και φυγή νέων ανθρώπων από το βόρειο τμήμα προς το νότιο ή προς άλλα μέρη της πατρίδας μας.

Βεβαίως, στο πλαίσιο εκείνων των πρωτοβουλιών που είχαν αναληφθεί, εφαρμόστηκαν μέτρα για τη στήριξη του βορείου Έβρου. Και σήμερα έρχεται μια άλλη διάταξη πολύ σημαντική να δώσει κίνητρα για την μετοίκηση ανθρώπων σε εκείνες τις περιοχές. Είμαι ιδιαίτερα χαρούμενος που αυτό συμβαίνει. Από την άλλη, χαίρομαι επίσης για το γεγονός ότι η κυρία Υπουργός αναφέρθηκε στη δυνατότητα που προβλέπει η ίδια διάταξη, στην παράγραφο 9, για την επέκταση του μέτρου και σε άλλες περιοχές.

Εδώ θα επαναλάβω την πρόταση που απηύθυνα προς τους υπογράφοντες την τροπολογία Υπουργούς, και βεβαίως την Υπουργό της Κοινωνικής Συνοχής, να επεκταθεί πρωτίστως και κατά προτεραιότητα -καταλαβαίνω ότι αυτό δεν μπορεί να συμβεί σήμερα, αφού έχει δημοσιονομικό κόστος η οποιαδήποτε επέκταση- και σε άμεσο χρόνο, δηλαδή όσο γίνεται πιο γρήγορα, και για τη δυτική Μακεδονία που βιώνει ακριβώς τις προκλήσεις της απολιγνιτοποίησης και της δίκαιης μετάβασης.

Έρχεται -και κλείνω με αυτό- τούτη η νομοθετική πρωτοβουλία να προστεθεί σε μια σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων που στηρίζουν τους πιο ευάλωτους συμπολίτες μας. Έχει μόνο θετικές διατάξεις να προσθέσει. Και νομίζω ότι θα πρέπει να τύχει καθολικής υποστήριξης.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Να καλέσω στο Βήμα τον Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεώργιο Κωστό.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΣΤΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε

σήμερα στην Αίθουσα της Ολομέλειας να συζητήσουμε ένα νομοσχέδιο που αφορά το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, το Υπουργείο που στον πυρήνα της δράσης του έχει την οικογένεια, έχει τον άνθρωπο, και μάλιστα σε μια περίοδο όπου το δημογραφικό πρόβλημα, η πληθυσμιακή συρρίκνωση της χώρας μας, δεν είναι όπως συνηθίζαμε παλαιότερα να λέμε ότι είναι μια βραδυφλεγής βόμβα στα θεμέλια της κοινωνίας μας, αλλά είναι μια βόμβα που έχει ήδη απασφαλίσει, είναι μια βόμβα που υποθάλπει το μέλλον, όχι μόνο της χώρας μας αλλά της Ευρώπης και ολόκληρου του δυτικού κόσμου.

Το λέω αυτό γιατί τα στοιχεία που θα σας παραθέσω είναι καταλυτικά. Ο μέσος όρος ηλικίας στην Ευρώπη είναι τα σαράντα πέντε έτη, πάνω από σαράντα πέντε έτη. Είναι πρώτη η Ιαπωνία με χειρότερη επίδοση τα 48,4 και πέμπτη η Ελλάδα με 45,5. Καταλαβαίνετε ότι σε βάθος χρόνου υπάρχει ένα σοβαρό πρόβλημα για ολόκληρο τον δυτικό κόσμο, ένα πρόβλημα επιβίωσης, σε πρώτη φάση μάλιστα στήριξης του ασφαλιστικού, του φορολογικού συστήματος, των εργασιακών αναγκών. Επιβάλλεται να εφαρμοστούν πολιτικές τέτοιες που θα αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα στον πυρήνα του.

Θα σας πω μόνο το εξής. Όντας δήμαρχος στον Δήμο Μουζακίου, λόγω των πολύ μεγάλων επενδύσεων σε σχέση με τον πληθυσμό του Δήμου Μουζακίου, το πανεπιστήμιο του Κλερμόν-Φεράν της Γαλλίας έκανε focus στην περιοχή μας. Με καλούσε δυο ή τρεις φορές τον χρόνο στα διάφορα φόρα που έκανε. Το πανεπιστήμιο του Κλερμόν-Φεράν αποτελεί think tank για τη Γαλλία, και μέσα εκεί επεξεργάζονται τις πολιτικές που με το λόμπινγκ στη συνέχεια προωθούνται ως πολιτικές της Ευρώπης.

Σε μία, λοιπόν, από αυτές τις ευρείες και διευρυμένες συνεδριάσεις, ένας Γάλλος αναπτυξιολόγος έλεγε τα εξής: «Επειδή ακριβώς ο μέσος όρος ηλικίας για την Ευρώπη είναι πάνω από σαράντα πέντε έτη, αυτό το ζήτημα είναι θνησιγενές για την Ευρώπη. Σε λίγο διάστημα η Ευρώπη δεν θα μπορεί να υποστηρίξει ούτε τις εργασιακές της ανάγκες, ούτε το ασφαλιστικό της σύστημα, ούτε το φορολογικό της σύστημα, πολύ δε περισσότερο θα μαραζώνει, θα φθίνει».

Και ξέρετε κάτι; Η φύση απεχθάνεται τα κενά. Όπου υπάρχουν κενά, κάποιο άλλο είδος θα έρθει να τα καλύψει. Ποιες ήταν οι προτάσεις του; Κατά αυτόν, υπάρχουν δύο σχολές. Υπάρχει στην Ευρώπη, λέει, η γερμανική σχολή η οποία επιμένει για διεύρυνση της Ευρώπης προς Ανατολάς, δηλαδή οι πρώην χώρες της Σοβιετικής Ένωσης να ενσωματωθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αλλά, λέει, και αυτές αν ενσωματωθούν, ο μέσος όρος παραγωγικής ηλικίας δεν θα πέσει κάτω από τα σαράντα έτη, άρα θα εξακολουθούσε να είναι θνησιγενές και αυτό το σύστημα. Η γαλλική άποψη, λέει, αναφέρει επέκταση της Ευρώπης προς τη βόρεια Αφρική, όπου παραδοσιακά είχε αποικίες η Γαλλία. Αλλά και αυτές οι χώρες αν ενσωματωθούν, λέει, λίγο κάτω από τα σαράντα έτη θα είναι ο μέσος όρος παραγωγικής ηλικίας.

Η άποψη του συγκεκριμένου αναπτυξιολόγου είναι ότι η μόνη λύση για την Ευρώπη σε βάθος χρόνου είναι οι Ινδίες. Αντιλαμβάνεστε πού βρισκόμαστε; Οι Ινδίες έχουν μέσο όρο ηλικίας τα 28,4 έτη. Να σας δώσω και κάποια άλλα στοιχεία; Το Πακιστάν έχει μέσο όρο 22,8, η Αιθιοπία 19,5, το Αφγανιστάν 18,4 και η Ουγκάντα 16,6, η Τουρκία 31,5. Καταλαβαίνετε ποιο θα είναι το μέλλον στον κόσμο αύριο και μεθαύριο;

Άρα, καταλαβαίνετε, κυρία Υπουργέ, καταλαβαίνει και το Σώμα πόσο σημαντικός ο ρόλος σας, πόσο σημαντικός είναι όχι μόνο ο ρόλος του Υπουργείου σας, αλλά και της Κυβέρνησής μας, αλλά και του συνόλου του δυτικού κόσμου, να σταθούν με πολύ μεγάλη προσοχή, με ευαισθησία και με συγκεκριμένα μέτρα που θα ενισχύσουν την οικογένεια και θα βοηθήσουν τα νέα ζευγάρια να προχωρήσουν σε τεκνοποίηση. Μάλιστα, για τη χώρα μας το όριο ανά παραγωγική γυναίκα είναι το 1,32, όταν οι όροι βιωσιμότητας επιβάλλουν πάνω από 2,4.

Βέβαια, εδώ θα ρωτήσει κανείς το εξής. Έχουν γίνει βήματα προς αυτή την κατεύθυνση; Προφανώς και έχουν γίνει, με μέτρα για τη στήριξη των νέων μητέρων και μέσω των παιδικών σταθμών, προκειμένου να βοηθηθούν οι νέες μητέρες προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά και με το πρόγραμμα «Σπίτι μου». Είναι μόνο οικονομικοί, όμως, οι παράγοντες που οδηγούν στην υπογεννη-

τικότητα; Όχι βέβαια. Είναι και κοινωνικοί. Έχει αλλάξει και το αξιακό σύστημα των νέων ανθρώπων. Και θα πρέπει να υπάρξουν παρεμβάσεις ακόμη και σε αυτή την αλλαγή της νοοτροπίας και της αντίληψης, αν θέλουμε πραγματικά η Ευρώπη να κατοικείται από Ευρωπαίους μετά από πολλά χρόνια και δεν θέλουμε την Ευρώπη και τον δυτικό κόσμο να φθίνει διαρκώς.

Το δε νομοσχέδιο, επειδή είναι ένα νομοσχέδιο κοινωνικής συνοχής και συμπεριληψής, προβλέπει μια σειρά από διατάξεις που έχουν να κάνουν με ευάλωτες ομάδες, με αδύναμες ομάδες, με τα άτομα με ειδικές ανάγκες, με τα άτομα που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού, αφενός μεν για να υπάρξει πρόσβαση στην αγορά εργασίας, αφετέρου δε για να υπάρξει προσβασιμότητα, που είναι ένα κύριο αίτημα. Και ξέρετε κάτι; Πριν από μία δεκαπενταετία περίπου άρχισε η τοπική αυτοδιοίκηση να λύνει ζητήματα προσβασιμότητας των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε δημόσιους χώρους, στα πεζοδρόμια, όχι στις οικίες τους, ούτε και στα δημόσια κτίρια εν πολλοίς.

Και μπράβο που το σημερινό νομοσχέδιο έρχεται να δώσει απάντηση σε αυτή την υπόθεση. Γιατί δεν νοείται μια πολιτισμένη κοινωνία να έχει αποκλεισμένα μέλη, να έχει αποκλεισμένα ευάλωτα μέλη, που πρέπει να τους δίνει τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες να συμμετέχουν ισότιμα σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής.

Και βέβαια για την υποεκπροσώπηση του όποιου φύλου, των γυναικών εν τοις πράγμασι, επίσης σημαντική παρέμβαση είναι αυτή που προβλέπει το 1/3 των θέσεων σε διοικητικά συμβούλια μεγάλων εταιρειών -ακόμη ακόμη και στο Δημόσιο- να καλύπτεται από το υποεκπροσωπούμενο φύλλο.

Θερμά συγχαρητήρια λοιπόν, κυρία Υπουργέ. Χρειαζόμαστε πραγματικά δουλειά στη συγκεκριμένη κατεύθυνση. Και μόνο το γεγονός ότι ο Κυριάκος Μητσοτάκης συνέστησε Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας δείχνει την ευαισθησία, αλλά και την αντίληψη που υπάρχει στην Κυβέρνησή μας για το συγκεκριμένο θέμα και γι' αυτό θα ήθελα να καλέσω όλες τις πτέρυγες της Βουλής να αντιμετωπίσουν με ευαισθησία, με κατανόηση, αλλά και με θετικό πρόσημο το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ για τη συνέπεια στον χρόνο.

Να καλέσω στο Βήμα τη Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας, την κ. Φωτεινή Αραμπατζή.

Ορίστε, κυρία Αραμπατζή, έχετε τον λόγο.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στη συζήτηση του σημερινού νομοσχεδίου προσερχόμαστε όχι μόνο με τη Βουλευτική μας ιδιότητα ούτε μόνο ως πολίτες μιας ευνομούμενης δημοκρατικής χώρας, αλλά ως θεματοφύλακες ενός κοινού διακομματικού οράματος, ενός οράματος που η ισότητα δεν είναι προνόμιο αλλά δικαίωμα, ένα αδιαμφισβήτητο δικαίωμα όπου η ενδυνάμωση δεν πρέπει να είναι εξαίρεση, αλλά να είναι ο κανόνας.

Αυτό το δικαίωμα άλλωστε έδωσε σε όλους εδώ εμάς, τις γυναίκες Βουλευτές, θέση ανεξαρτήτως παράταξης και αυτή η θέση μάς παραχωρήθηκε και από όλες εκείνες τις Ελληνίδες γυναίκες που έχουν σήμερα δικαίωμα ψήφου και ελευθερίας λόγου.

Η νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης για την προώθηση της ισότητας στην κοινωνία και τους χώρους εργασίας δεν είναι σημερινή, δεν είναι αποσπασματική. Είναι ένα ακόμη βήμα σε μια σειρά παρεμβάσεων που δίνουν το ρυθμό, φιλοδοξούν να περάσουν την κουλτούρα στην κοινωνία για τις αλλαγές που οφείλει η κοινωνία να ενσωματώσει, την ίδια στιγμή που ως πολιτεία και ως νομοθετική εξουσία ακούμε και οφείλουμε να ακούμε και να εφαρμόζουμε σε μια αμφίδρομη σχέση, τη συντελούμενη κοινωνική μεταβολή.

Και φυσικά το νομοσχέδιο σε μια λογική ενσωμάτωσης, συμπεριληψής και φροντίδας περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και βεβαίως επιχειρεί να επενδύσει στα παιδιά μας, με ρυθμίσεις για τη βελτίωση και την εξέλιξη παροχής υπηρεσιών αγωγής και φροντίδας σε βρέφη και παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Έγινε πολύς λόγος κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στις

επιτροπές, αλλά και σήμερα στην Ολομέλεια για τους αριθμούς, τα νούμερα, τις ποσοστώσεις. Η αλήθεια είναι ότι τρία χρόνια πριν τον ν.4706 του 2020 που έφερε αυτή η Κυβέρνηση, η εκπροσώπηση των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών ήταν μόλις 13%. Σήμερα έχει ανέλθει στο 28% και με το παρόν νομοσχέδιο φιλοδοξεί να φτάσει στο 33% και ακόμη ψηλότερα.

Αυτοί οι αριθμοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι απλά στατιστικά στοιχεία. Είναι ζωές που έχουν μεταμορφωθεί, ευκαιρίες που έχουν ξεκλειδωθεί, φραγμοί που έχουν καταρριφθεί. Όμως, οι νόμοι και η πολιτική, αν και ζωτικής σημασίας δεν αρκούν. Η πραγματική ισότητα δεν νομοθετείται μόνο, βιώνεται καθημερινά στην πράξη. Απαιτεί λοιπόν μια αλλαγή στη συνείδηση, έναν επαναπροσδιορισμό των αξιών που κρατάμε βαθιά και διαγενεακά μέσα μας. Ο κόσμος απαιτεί αλλαγή, ένα τέλος στις ξεπερασμένες αντιλήψεις ότι η βιολογία δέχεται καθορίζει τη μεγαλοφυΐα, τις δυνατότητες, την ευαισθησία, την καλοσύνη, την ικανότητα. Η ισότητα δεν είναι απλά ζήτημα δικαιοσύνης, είναι ζήτημα προόδου.

Οι κοινωνίες που ενδυναμώνουν τις γυναίκες ευημερούν. Οι επιχειρήσεις με γυναίκες σε ηγετικές θέσεις αποδίδουν καλύτερα. Γι' αυτό στον πολύ δρόμο που έχουμε ακόμη μπροστά μας, η πρόκληση δεν είναι απλώς να δημιουργήσουμε νόμους -πολύ καλά κάνει η Κυβέρνηση και νομοθετεί και θα συνεχίσει να νομοθετεί- αλλά να αλλάξουμε νοοτροπία και να αφαιρέσουμε τις διακρίσεις από τις συνειδήσεις, να καλλιεργήσουμε μια κουλτούρα όπου κάθε πολίτης καταλαβαίνει ότι η ισότητα δεν είναι χάρη στις γυναίκες. Είναι δώρο στην κοινωνία και στην ανθρωπότητα.

Κι αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι απλώς ευθύνη της Κυβέρνησης. Είναι καθήκον όλων μας. Είναι θέμα των καθημερινών επιλογών μας, των λέξεων που χρησιμοποιούμε -παρευρίσκομαι συχνά σε εκδηλώσεις, σε ομιλίες και πολλές φορές, κυρία Υπουργέ, ακούω από του Βήματος να λένε «κύριοι Βουλευτές»- των ευκαιριών λοιπόν που δίνουμε, του σεβασμού που δείχνουμε. Ναι, η δύναμη των λέξεων είναι πολύ σημαντική και η Κυβέρνηση κατανοεί το βάρος αυτής της ευθύνης, όπως και ανεξαρτήτως παράταξης θεωρώ ότι στέκομαι ανάμεσα σε γυναίκες συναδέλφους διαπαραταξιακά που μοιράζονται αυτή την ευθύνη.

Από τη σημερινή μου ομιλία δεν θα μπορούσα να παραλείψω να αναφερθώ σε έναν τομέα όπου οι ανισότητες δυστυχώς καλά κρατούν και μιλάω για τον χώρο των επιστημών. Κάθε χρόνο στις 11 Φεβρουαρίου γιορτάζουμε τη Διεθνή Ημέρα Γυναικών και Κοριτσιών στην Επιστήμη. Αυτή η μέρα θεσπισμένη από τον ΟΗΕ το 2015 μάς υπενθυμίζει τη σημασία της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών, αλλά και των αναδυόμενων ψηφιακών τεχνολογιών.

Τα στερεότυπα και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα κορίτσια από μικρή ηλικία, ως μη γελοίασσε, συχνά τα αποθαρρύνουν να ασχοληθούν με σταδιοδρομίες στις θεωρούμενες στερεοτυπικές αντρικές επιστήμες. Και όμως η ιστορία -και ευτυχώς- είναι γεμάτη παραδείγματα γυναικών που αψηφώντας τις δυσκολίες, τα εμπόδια, τις γυάλινες οροφές, άνοιξαν νέους δρόμους από τους αφανείς μαθηματικούς της αρχαιότητας μέχρι τη Μαρία Κιουρί που βραβεύτηκε με δύο βραβεία Νόμπελ και τις σύγχρονες πρωτοπόρους στην τεχνητή νοημοσύνη, τη βιοτεχνολογία, την κλιματική έρευνα.

Αλήθεια όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πόσοι και πόσες από εμάς γνωρίζουμε ότι η Χέντι Λαμάρ υπήρξε η «μητέρα» του Wi-Fi ή ότι η Μάργκαρετ Χάμιλτον έγραψε τους κώδικες που έστειλαν το «Απόλλων 11» στο φεγγάρι ή ότι η Αντέλ Γκόλντμπεργκ, με τη γλώσσα προγραμματισμού που επινόησε, πρόσφερε τη βάση για την ανάπτυξη του πρώτου υπολογιστή της Apple; Η αναφορά στα επιστημονικά επιτεύγματα αυτών των φωτισμένων γυναικών δεν έχει χαρακτήρα μουσειακό. Αποτελεί αντίθετα επείγουσα υπενθύμιση να καταργήσουμε τα εμπόδια που κρατούν τα ταλέντα στο περιθώριο.

Σήμερα μόλις το 28% των ερευνητών παγκοσμίως είναι γυναίκες. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση το ποσοστό αυτό είναι 33%, ενώ στην Ελλάδα φτάνει το 37%. Στη χώρα μας οι γυναίκες ερευνήτριες αποτελούν το 54,1% στις ανθρωπιστικές επιστήμες και το

43% στην ιατρική και τις επιστήμες υγείας. Στις επιστήμες μηχανικής και τεχνολογίας το ποσοστό δυστυχώς περιορίζεται στο 29%. Ακόμη πιο σημαντικό όμως είναι ότι, σύμφωνα με τον ΟΗΕ, οι γυναίκες λαμβάνουν μικρότερα ερευνητικά κονδύλια και αντιπροσωπεύουν μόλις το 33% όλων των ερευνητών.

Αυτά τα στοιχεία δεν αντικατοπτρίζουν έλλειψη ικανοτήτων, αλλά έλλειψη ευκαιριών και αυτές τις ευκαιρίες πρέπει να κερδίσουμε και με νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως η σημερινή, που δίνει τον ρυθμό και προσπαθεί να περάσει κουλτούρα.

Η ισότητα λοιπόν στην ηγεσία των επιχειρήσεων, στα fora λήψης αποφάσεων που ρυθμίζει με τις αναγκαίες αριθμητικές συμμορφώσεις το παρόν νομοσχέδιο και η ισότητα στην επισημότητα δεν αφορά μόνο την ενδυνάμωση των γυναικών. Αφορά τη συλλογική πρόοδο. Γι' αυτό, κυρία Υπουργέ, συνεχίστε με ένα δομημένο και απαιτητικό σχέδιο για την ενδυνάμωση, την υποστήριξη, τη διευκόλυνση της γυναίκας, τη διευκόλυνση της μητέρας να ζει, να εργάζεται, να προοδεύει χωρίς εγγενείς αποκλεισμούς.

Η στήριξη στη γυναίκα, η στήριξη στη μητέρα είναι στήριξη στην οικογένεια, στην ελληνική οικογένεια που πρέπει με κάθε τρόπο και κάθε επαναστατική -θα τολμούσα να χρησιμοποιήσω τον όρο- νομοθετική πρωτοβουλία να υποστηριχθεί κατά προτεραιότητα, κυρία Υπουργέ.

Το λέω γιατί προέρχομαι από έναν νομό που παρουσιάζει δημογραφική συρρίκνωση της τάξης του 14%. Κατά προτεραιότητα, λοιπόν, πρέπει να γίνει η στήριξη της γυναίκας, η στήριξη της ελληνικής οικογένειας απέναντι στον μεγαλύτερο κίνδυνο που λέγεται δημογραφικό.

Σας ευχαριστώ και για την κατανόηση για τον χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Πριν καλέσω στο Βήμα τη Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Καραμπατσώλη, θα ήθελα να κάνω μία ανακοίνωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», είκοσι εννέα μαθήτριες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 2^ο Γενικό Λύκειο Ρόδου.

Σας καλωσορίζουμε στη Βουλή!

Σας ευχόμαστε καλή πρόοδο και εδώ σας παρακολουθούν και δύο Βουλευτές της περιοχής σας που βλέπω, ο κ. Υψηλάντης και η κ. Ιατρίδη, που είναι και εισηγήτρια στο συζητούμενο νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ορίστε, κυρία Καραμπατσώλη, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΚΑΡΑΜΠΑΤΣΩΛΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σημερινό σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικογένειας και Κοινωνικής Συνοχής αποτελεί άλλη μία έμπρακτη απόδειξη της προσπάθειας που καταβάλλει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας για την εμπέδωση και την ενίσχυση της κοινωνικής ισότητας και δικαιοσύνης. Πρόκειται για ένα νομοσχέδιο με πολλαπλές κατευθύνσεις, αρκετά πολύπλευρο, το οποίο αποσκοπεί τόσο στην ενίσχυση της εκπροσώπησης του υποεκπροσωπούμενου φύλου στις εταιρείες και τις δημόσιες επιχειρήσεις όσο και στην παροχή κάθε δυνατής βοήθειας μέσω πιλοτικών προγραμμάτων και βοηθημάτων στα άτομα με αναπηρία.

Αισθάνομαι, λοιπόν, διπλά περήφανη ως Βουλευτής, αλλά και ως γυναίκα, το κατ' αρχήν υποεκπροσωπούμενο φύλο, για την πρωτοβουλία αυτή του αρμόδιου Υπουργείου και θέλω να δώσω συγχαρητήρια στην ηγεσία του.

Πάμε, λοιπόν, στο νομοσχέδιο. Φυσικά, δεν θα αναφερθώ στο σύνολο των ρυθμίσεων του, παρά θα εστιάσω στα δύο κύρια μέρη του τα οποία παρουσιάζουν και το μεγαλύτερο ενδιαφέρον.

Με το Μέρος Β' του παρόντος νομοσχεδίου ενσωματώνεται η Οδηγία (ΕΕ) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ζωής της 23^{ης} Νοεμβρίου 2022, διά της οποίας εισάγονται μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε

θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, των μη εισηγμένων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων.

Ειδικότερα παρατηρείται σήμερα μη ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα διοικητικά συμβούλια των εταιρειών και ιδίως των εισηγμένων εταιρειών. Το γεγονός αυτό, πέρα από την πρωτοφανή κοινωνική αδικία που ενσωματώνει, στερεί από τα άτομα που ανήκουν στο υποεκπροσωπούμενο φύλο ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και την επαγγελματική εξέλιξη και ταυτόχρονα, οι εταιρείες δεν αξιοποιούν το υφιστάμενο ανθρώπινο δυναμικό και χάνουν το πλεονέκτημα να εμπλουτίσουν τα εταιρικά περιβάλλοντα.

Στατιστικά, δυστυχώς, σχεδόν τρία χρόνια μετά την έναρξη ισχύος του ν.4706/2020 το ποσοστό εκπροσώπησης των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια του συνόλου των εισηγμένων εταιρειών αυξήθηκε περαιτέρω στο 28%. Ωστόσο, το ποσοστό αυτό, παρότι αυξάνεται σταθερά τα τελευταία χρόνια, παραμένει χαμηλό σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Αυτή την αδικία ερχόμαστε να διορθώσουμε σήμερα.

Εισάγονται, λοιπόν, σημαντικές ρυθμίσεις αντιμετώπισης του κοινωνικού αυτού ζητήματος, όπως μέτρα για να επιδιώκεται από τις εταιρείες η βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στο διοικητικό συμβούλιο, καθώς και η διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης και των ίσων ευκαιριών μεταξύ αυτών και η διαδικασία επιλογής των μελών του διοικητικού συμβουλίου για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων, ενώ προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις των οριζόμενων διατάξεων. Καθιερώνεται ως εκ τούτου ισόρροπη εκπροσώπηση των δύο φύλων στο διοικητικό συμβούλιο των εισηγμένων εταιρειών, των μη εισηγμένων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις. Αναμένεται, λοιπόν, με τις ρυθμίσεις αυτές να εξαλειφθούν οι έμφυλες διακρίσεις στα σημαντικά κέντρα λήψεως αποφάσεων.

Για εμένα, ωστόσο, έχει πολύ μεγάλη σημασία και το Μέρος Δ', το οποίο εισάγει μια σειρά ρυθμίσεων για την ενίσχυση της θέσης των ατόμων με αναπηρία. Προσωπικά θεωρώ ότι η στήριξη των συμπολιτών μας με αναπηρία πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα. Πρέπει να δοθεί ένα τέλος στην περιθωριοποίηση της σημαντικής αυτής μερίδας συμπολιτών μας και αυτό επιτυγχάνεται με τέτοιες ρυθμίσεις. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας θα κάνει τα πάντα για να είναι πλάι στα άτομα αυτά.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ**)

Με το παρόν νομοσχέδιο, λοιπόν, τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 53 του ν.4997/2022, σχετικά με το πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων για την προσβασιμότητα των χώρων μόνιμης κατοικίας και εργασίας ατόμων με αναπηρία με τη διεύρυνση των ωφελούμενων του εν λόγω προγράμματος, καθώς και με την παροχή δυνατότητας πραγματοποίησης των παρεμβάσεων και σε δημόσια κτίρια που εξυπηρετούν άτομα με αναπηρία.

Παράλληλα, τροποποιούνται, συμπληρώνονται διατάξεις του άρθρου 70 του ν.4997/2022, σχετικά με το πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος με την κατάρτιση Ειδικού Μητρώου Ειδικά Εκπαιδευμένων Διαμεσολαβητών, το οποίο θα τηρείται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Προβλέπεται, επίσης, η συνέχιση του πιλοτικού προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» μέχρι την εξάντληση του προϋπολογισμού του συγκεκριμένου έργου.

Τέλος, τροποποιούνται και συμπληρώνονται οι διατάξεις σχετικά με την καταβολή επιδομάτων και λοιπών παροχών σε χρήμα μέσω προπληρωμένης κάρτας προς τη σημαντική διευκόλυνση των συμπολιτών μας.

Θα ήθελα να κλείσω τη σημερινή μου ομιλία με δύο μηνύματα, ένα μήνυμα προς τα άτομα με αναπηρία και συγκεκριμένα στα άτομα του νομού μου, που έχω την τιμή να εκπροσωπώ, της Εύβοιας: Ακούμε τα παράπονά σας, γνωρίζουμε τις ανάγκες σας. Δεν θα αφήσουμε τίποτα στην τύχη. Θα κάνουμε τα πάντα για

την κοινωνική και επαγγελματική σας ένταξη. Το σημερινό νομοσχέδιο αποτελεί ένα πρώτο βήμα στην κατεύθυνση αυτή, αλλά να είστε σίγουροι ότι ο αγώνας και η προσπάθεια δεν θα σταματήσει εδώ.

Το δεύτερο μήνυμα αφορά στις γυναίκες. Ως γυναίκα είναι πραγματικά λυπηρό να βλέπουμε τόσο λίγες γυναίκες σε διευθυντικές θέσεις στις μεγάλες εταιρείες και στις δημόσιες επιχειρήσεις, παρά το γεγονός ότι είναι αποδεδειγμένα εξίσου ικανές. Οι γυναίκες έχουν πολλά να προσφέρουν και με μέτρα όπως αυτά του παρόντος νομοσχεδίου τούς ανοίγεται ο δρόμος για να αποδείξουν την αξία τους στον τραχύ αυτό δρόμο εμπέδωσης της ισότητας.

Άλλωστε, τρανό παράδειγμα αποτελεί η πολιτική ηγεσία του αρμόδιου Υπουργείου, η οποία αποτελείται από δύο ικανότητες γυναίκες τις οποίες συγχαίρω για την αξιόπαινη πρωτοβουλία τους και την κοινωνική αλληλεγγύη τους.

Για όλους αυτούς τους λόγους θεωρώ αυτονόητο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι θα υπερψηφίσετε το παρόν νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Και εμείς ευχαριστούμε την κ. Καραμπατσώλη.

Θα δώσω τώρα τον λόγο στον κ. Παπαδόπουλο, Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο από τη Νίκη, για μια σύντομη παρέμβαση και στη συνέχεια θα πάρει τον λόγο η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Η Κυβέρνηση Μητσοτάκη για άλλη μία φορά δείχνει ως νεοφιλελεύθερη Κυβέρνηση τη νοσηρή εξέλιξη του νεοφιλελευθερισμού. Και αυτό γιατί συνιστά το πιο ακριβό κράτος στον κόσμο. Η Κυβέρνηση Μητσοτάκη -ακούτε, κυρίες και κύριοι- ξοδεύει το 55% του ΑΕΠ σε κρατικές δαπάνες, όταν στον δυτικό πολιτισμό αυτό είναι γύρω στο 20%, 25%, 30%. Η δε Σιγκαπούρη ξοδεύει το 17% του ΑΕΠ. Έχετε ξεχάσει τι σημαίνει νεοφιλελεύθερο μοντέλο; Έχετε ξεχάσει ότι κορυφαίοι οικονομολόγοι λένε ότι πρέπει να παίζει το κράτος τον ρόλο του διαιτητή, δηλαδή το κράτος, ο διαιτητής δεν ακουμπάει ποτέ την μπάλα. Ξέρει τους όρους της αγοράς, ξέρει τους όρους της οικονομίας, θέτει τους όρους, επιβλέπει αν αυτοί εφαρμόζονται σωστά, ποτέ, όμως, δεν ακουμπάει την μπάλα, ποτέ δεν τη δίνει στα δεξιά, ποτέ δεν τη δίνει στους φίλους, αφήνει να αναπτυχθεί ελεύθερα η οικονομία και κυρίως ποτέ στη μέση του παιχνιδιού δεν αλλάζει τους όρους.

Και βλέπουμε εσάς τώρα να έρχεστε εδώ και να λέτε με περησινή ευκολία ότι θα αλλάξετε τα διοικητικά συμβούλια, ότι θα βάλετε τόσο τοις εκατό ποσόστωση γυναίκες, ότι θα βάλετε και πρόστιμα και θα ζητάτε και πιστοποιητικά γνησιότητας για το αν είναι καλά παιδιά ή δεν όχι. Έτσι θα πάτε μπροστά τη χώρα;

Δεύτερον, κύριοι Υπουργοί και κύριοι Υφυπουργοί, από τη μία κόπτεστε για τα ΑμεΑ και βλέπουμε να φέρνεται πονόψυχα νομοσχέδια, αλλά από την άλλη δεν λέτε να πάρετε από τα σαγόνια των funds τα σπίτια και τις πρώτες κατοικίες των ανθρώπων, έστω των ΑμεΑ. Τις προάλλες βρέθηκα εδώ στην Ελευσίνα για μια παρολμπιονίκη που θα της έπαιρναν το σπίτι. Προσπαθήσαμε, φωνάξαμε, κάναμε, αλλά ήρθε σε επαφή με τον δικηγόρο της και μου είπε «τσάμπα φωνάζετε, κύριε Παπαδόπουλε. Το κράτος έχει κάνει ένα τέτοιο νομικό ιστό που ό,τι και να κάνετε, πιο βαθιά τυλίγεται στον ιστό της αράχνης». Το σπίτι της κοπέλας θα χαθεί. Σας τα λέω αυτά για να δείτε τα καταστάματα της πολιτικής σας.

Και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, με το εξής: Όλοι εδώ αναγνωρίζουμε ότι το μείζον πρόβλημα της πατρίδας μας είναι το δημογραφικό. Έχουμε διπλάσιους θανάτους από τις γεννήσεις. Στον Έβρο έχουμε δεκαοκτώ κηδείες και μία γέννα. Εσείς είστε το κατ'εξοχήν Υπουργείο που θα έπρεπε να φέρετε την ευθύνη να γίνετε το «τσιμπούρι», ας μου επιτραπεί η έκφραση, σε όλα τα Υπουργεία, σε όλους τους συναδέλφους σας στο Υπουργείο Οικονομίας, στο Υπουργείο Εργασίας, στο Άμυνας και στο Εξωτερικών Υποθέσεων, ώστε να βάξετε πάντα την πινελιά σας και την απόχρωσή σας και πάντα ο στόχος σας να είναι η οικογένεια και το δημογραφικό.

Πραγματικά ντρέπομαι γι' αυτό το δεύτερο νομοσχέδιο που θα μπορούσε να είναι νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Εσωτερικών, αυτό που ασχολείται με τις ευρωπαϊκές υποθέσεις. Στην ουσία εφαρμόζετε μια ευρωπαϊκή ρήτρα. Είστε εσείς Υπουργείο Οικογένειας, όταν το δεύτερο νομοσχέδιο που φέρνεται εδώ πέρα δεν έχει καμία σχέση με αυτό που σας κάλεσε ο ελληνικός λαός να κάνετε, να αναπτύξετε την οικογένεια, να προωθήσετε όντως την οικογένεια, τον άνδρα, την εργαζόμενη γυναίκα, το παιδί, τη μητρότητα, τη γαλουχία, την παιδική ηλικία; Τι είναι αυτά τα πράγματα; Θα έπρεπε να βοηθηθούν έμπρακτα οι νέες οικογένειες, οι νέοι γονείς και να δώσετε κίνητρα για την απόκτηση νέων τέκνων. Σας είπα ότι θα έπρεπε να παρεμβαίνετε σε όλα τα Υπουργεία με τη γυναικεία χάρη που έχετε και οι δύο, ώστε να μπορέσετε να φέρετε αποτελέσματα σε όλα τα Υπουργεία, ώστε να γεννηθούν Ελληνόπουλα και όχι να λέγονται αυτές οι βλακείες που ακούγαμε από Υπουργούς τόσο αυτής της Κυβέρνησης όσο και της προηγούμενης, ότι θα μπορούν να αντικατασταθούν οι πληθυσμοί από ανώτερους πληθυσμούς. Εμείς είμαστε Έλληνες και θέλουμε να αντικατασταθούμε με Έλληνες.

Θα πρέπει να δώσετε, λοιπόν, κίνητρα στους νέους γονείς, κίνητρα για την απόκτηση παιδιών, κίνητρα σε νέες οικογένειες, να στηρίζετε τις νέες μητέρες κατά τη διάρκεια της λοχείας και ακολουθώντας κατά την επιστροφή στην εργασία τους. Εξαφανίστε τις υπάρχουσες δυσκολίες και τα προσκόμματα και αφήστε αυτές τις θεωρητικολογίες.

Άλλωστε, αγαπητές μου κυρίες, να ξέρετε ότι τέτοια νομοσχέδια τώρα με την εκλογή του Τραμπ φαντάζουν ως οροροούσες πομφόλυγες ή φληναφήματα, θα έλεγα, ψευδοδικαιωματισμού. Στηρίζετε πραγματικά τη γυναίκα, στηρίζετε τη μητέρα, στηρίζετε τον άνδρα, στηρίζετε το παιδί, στηρίζετε την ελληνική οικογένεια!

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Παπαδόπουλο.

Τον λόγο έχει τώρα η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Σήμερα 13 Φεβρουαρίου και ώρα 20.15' το βράδυ συζητιέται από το πρωί αυτό το νομοσχέδιο του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και, όπως διαπίστωσα, δεν έχει μιλήσει κανένας πολιτικός Αρχηγός. Δεν θεωρείται επαρκώς σοβαρό το νομοσχέδιο για την ισότητα των φύλων και τη συμπερίληψη για να μιλούν οι Αρχηγοί ούτε για να έρθει ο Πρωθυπουργός. Κυρίως αυτό, αλλά και γενικότερα τα ζητήματα ισότητας, συμπερίληψης, εξάλειψης των διακρίσεων, εξάλειψης του μισογυνισμού, του ρατσισμού, της ομοφοβίας, της τρανσφοβίας, της μισαλλοδοξίας και των πάσης φύσεως διακρίσεων δεν απασχολούν.

Κυρία Ζαχαράκη, γνωρίζομαστε από τα μαθητικά μας χρόνια και ξέρετε ότι εξαρχής θεώρησα θετική πρωτοβουλία το να υπάρξει ένα τέτοιο Υπουργείο, όπως αυτό που αναλάβατε και σας ευχήθηκα «καλή δύναμη». Ξέρετε, επίσης, ότι το πρώτο που συνέβη όταν αναλάβατε αυτό το Υπουργείο ήταν μια αδιανόητη μισογυνική κακοποιητική επίθεση σχετικά με το πώς μία γυναίκα χωρίς παιδιά που δεν είναι παντρεμένη αναλαμβάνει το πεδίο της οικογένειας και της κοινωνικής συνοχής. Ξέρετε ότι υπήρξε ίσως η πρώτη που βγήκα να σας υπερασπιστώ, όπως έχω κάνει για κάθε Βουλευτή από άλλο κόμμα και πολιτικό αντίπαλο, όπως για τη συνηγότρια του κ. Γεωργιάδη που δέχτηκε τραμπούκικη και μισογυνική επίθεση και για τη Βουλευτίνα του ΚΚΕ που την κατέβαζε από την έδρα ο Αντιπρόεδρος Γεωργαντάς, αλλά και για κάθε πρόσωπο, όπως για την κ. Τζάκρη, που ο κ. Τασούλας της έλεγε «σας λυπάμαι, είστε αξιοθρήνητη». Το ίδιο έχω κάνει και για πρόσωπα με τα οποία μπορεί να έχουμε τεράστιες πολιτικές διαφορές.

Θα πρέπει να είναι διαρκής η υποχρέωσή μας να υπερασπιζόμαστε αρχές και αξίες, την αξιοπρέπεια και την υπόστασή μας και βεβαίως ως γυναίκες, όσες βρισκόμαστε εδώ, θα πρέπει να αντιδρούμε και να αντιλέγουμε στις διακρίσεις, στον κακοποιητικό λόγο, στον μισογυνισμό που εκφράζεται πάρα πολλές φορές με καθεστωτικό τρόπο από το Προεδρείο της Βουλής.

Τώρα προεδρεύει ο κ. Πλακιωτάκης, ο οποίος είναι πάντοτε

θεσμικός και ευγενής. Όμως, έχει τύχει να προεδρεύουν πρόσωπα όχι μόνο κυβερνητικά, αλλά και κομμάτων της Αντιπολίτευσης -τρανό παράδειγμα ο κ. Λαμπρούλης με τα πρόσφατα κατορθώματά του- που από τη θέση εξουσίας του Προεδρείου δεν δίστασαν να απευθύνονται σε γυναίκα Βουλευτή πολιτική Αρχηγό. Δεν δίστασε ο κ. Λαμπρούλης και πρέπει να του μιλήσει κάποιος. Το κόμμα του θα πρέπει να του μιλήσει και όχι να τον υπερασπίζεται. Διότι τότε δίνετε την εντύπωση ότι είναι κατά συλλογική απόφαση αυτές οι σκαιές συμπεριφορές ενός Αντιπροέδρου της Βουλής που κάνει «Μα, δεν καταλαβαίνετε;». Οι γυναίκες είναι χαζές, δηλαδή, και δεν καταλαβαίνουν. «Δεν ξέρετε την τύφλα σας», μου είπε. «Δεν ξέρετε την τύφλα σας»! Το ίδιο που έλεγε ο Μαρκόπουλος ως πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής: «Είναι ογκώδης η άγνοιά σας». Τι διαφορά έχει αυτή η συμπεριφορά από τη συμπεριφορά των κυβερνητικών; Τι διαφορά; Καμία!

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Μα, τι λέτε τώρα; Όπως θέλετε τα λέτε!

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εγώ προσωπικά δεν έχω επιτρέψει ποτέ Βουλευτή μου να επιτεθεί ούτε σε Βουλευτή ούτε σε Αρχηγό άλλου κόμματος με σκαιό τρόπο και να προσβάλει την υπόσταση ενός ανθρώπου που αγωνίζεται, γιατί εμείς εδώ μέσα αγωνιζόμαστε. Αγωνιζόμαστε και εδώ μέσα. Ναι, έχουμε την άποψη ότι και στο Κοινοβούλιο υπάρχει πεδίο μάχης και αγώνα, ότι δεν είναι για γέλια το να λες όχι στη συγκάλυψη μέσα στη Βουλή ούτε για λαιδορία και ότι ο ακτιβισμός δεν είναι σόου, αλλά το μέσο που έχουν πάρα πολλοί άνθρωποι...

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Θα το συνεχίσετε πολύ ακόμα αυτό;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): ...για να αντιστέκονται απέναντι στις εξουσίες και ότι όταν κάποιος ανεβαίνει σε θέση εξουσίας, δεν είναι η ευκαιρία να ξεθυμάνει γιατί αυτή τη θέση ονειρευόταν.

Εγώ προσωπικά σε αυτή τη θέση έχω ανέβει και έχω κατέβει με δική μου βούληση, όταν παραβιάστηκαν οι αρχές και οι αξίες μου. Κι επειδή συμβαίνει να είμαι κόρη δύο ανθρώπων οι οποίοι συνελήφθησαν, βασανίστηκαν, φυλακίστηκαν και απέδειξαν με την υπόστασή τους και με άγρια βασανιστήρια στα οποία δεν λύγισαν ποιοι είναι, δεν δέχομαι από κανέναν εξυπνάκια εξυπνάδες με μοντάζ του χειρίστου είδους και κολάζ του χειρίστου είδους που λένε ότι εγώ είμαι χρυσαυγίτισσα.

Μα, πόσο πιο χαμηλά; Πόσο πιο χαμηλά; Πόσο πιο χαμηλά να λέτε αυτό σε έναν άνθρωπο που έχει με όλη του την πορεία αποδείξει ποιος είναι. Πόσο πιο χαμηλά;

Δεν το απευθύνω σε εσάς προσωπικά, κυρία Δάγκα, σε καμία περίπτωση. Ίσα-ίσα, ξέρετε πολύ καλά ότι και σας συμπαθώ και σας έχω υπερασπιστεί και θα το ξανακάνω, όσο κι αν διαφωνήσουμε, όπου διαφωνήσουμε.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Εγώ απλώς σας απαντώ. Δεν είναι θέμα συκοφαντίας. Πολιτικά θέτουμε εμείς τα θέματα.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Όμως, είναι άλλο πράγμα η διαφωνία και άλλο η λασπολογία, η λαιδορία, οι μονταζιέρες. Οι μονταζιέρες ανήκουν γενικά στα καθεστώτα και στις εξουσίες. Και τέτοιες μονταζιέρες έχει επιστρατεύσει το καθεστώς της Νέας Δημοκρατίας και για την πολύ σοβαρή υπόθεση των Τεμπών, στην οποία θα έρθω σε λίγο.

Πριν να έρθω, όμως, σε αυτό, επειδή θέλω να ολοκληρώσω, δεν θα χαριστώ σε κανέναν γι' αυτά. Να είστε βέβαιοι. Εμείς υπερασπιζόμαστε με όλες μας τις δυνάμεις τη δημόσια και δωρεάν παιδεία. Είμαστε εκείνοι -και προσωπικά είμαι εκείνη και ο καθένας μπορεί να πει προσωπικά τι έχει κάνει, γιατί εγώ δεν υπήρξα ούτε κομματικό στέλεχος ούτε ποτέ μου εισέπραξα μισό ευρώ από κόμμα- που έχουμε κατέβει στα συλλαλητήρια και στις διαδηλώσεις από φοιτητές. Τη δημόσια, λοιπόν, και δωρεάν εκπαίδευση την υπερασπιζόμαστε, αλλά το επιχείρημα απέναντι στα ιδιωτικά πανεπιστήμια, στα οποία όλοι αντιτιθέμεθα, δεν μπορεί ποτέ να είναι ότι οι φοιτήτριες θα ψάχνουν «sugar daddies». Δεν είναι αυτό το επιχείρημα...

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Καλά, σοβαρά μιλάτε τώρα;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): ...και είναι ένα ακραίο σεξιστικό επιχείρημα, το οποίο

έπρεπε να έχει ανακληθεί και διορθωθεί, όπως θα έπρεπε να έχουν αναθεωρηθεί πολλές αντιλήψεις προβληματικές, όπως, ας πούμε, η καταψήφιση του νομοσχεδίου για την ισότητα που ήταν ένα νομοσχέδιο που έδωσε ορατότητα, δικαιώματα, συμπερίληψη στους ανθρώπους που το διεκδικούσαν για πάρα πολλά χρόνια. Και ξέρετε, μπορεί κάποιος να έχουν διαμορφώσει την προσωπική τους ζωή έτσι που να έχουν λύσει τα θέματα αυτά, όταν όμως έρχεται η ώρα να ψηφίσουν και καταψηφίζουν για τους άλλους, τότε δίνουν την εντύπωση ότι τελικά τα κίνητρα δεν είναι καθόλου ανιδιοτελή.

Τα υπόλοιπα θα τα απαντήσουμε με ντοκουμέντα, χωρίς μοτάζ...

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Κανένα μοντάζ!

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): ... και με πραγματικά βίντεο όσων συμβαίνουν εδώ μέσα, για να ξέρουμε ποιοι αντιπρόκεινται στο σύστημα και ποιοι βολεύονται μέσα σε ένα σύστημα, το οποίο άμα ταρακουνθεί, θα το κρατήσουν μην πέσει. Και δεν αναφέρομαι, φυσικά, καθόλου σε έναν κόσμο που πιστεύει και αγωνίζεται...

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Μα, τώρα σοβαρά μιλάτε;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): ...τον οποίο σέβομαι πάρα πολύ, τον οποίο υπερασπίζομαι και στις δράσεις για το περιβάλλον και στις αγροτικές διεκδικήσεις και σε πάρα-πάρα πολλά πεδία.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Σοβαρά μιλάτε; Που έχουν φορτώσει τον μισό Ποινικό Κώδικα στα στελέχη του ΚΚΕ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Σας παρακαλώ!

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Και σας υπερασπίζομαι. Και τα στελέχη σας ρωτήστε τα αν τα υπερασπίζομαι. Ρωτήστε τα αν τα υπερασπίζομαι σε όλους τους αγώνες. Το ξέρουν. Οι άνθρωποι που είναι στον αγώνα το ξέρουν. Τώρα, εσείς γιατί επιτίθεστε...

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Υπάρχει ένα όριο στο τι ρόλο παίζετε, κυρία Κωνσταντοπούλου!

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ένα όνομα. Τον Ρίζο τον Μαρούδα. Ένα όνομα. Την Αλέκα τη Ζαμπάτη.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: «Ένα όριο», σας είπα.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Πώς;

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: «Ένα όριο».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Παρακαλώ, όχι διάλογο.

Κυρία Πρόεδρε, απευθυνθείτε στο Σώμα, παρακαλώ.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Όχι, εντάξει. Δεν θέλω να απαξιώσω μία παρέμβαση που γίνεται και τη Βουλευτίνα του ΚΚΕ -το ξαναείπα- και τη συμπαθώ και τη σέβομαι.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Δεν είναι θέμα συμπάθειας.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Όμως, σε όλα τα πράγματα υπάρχουν όρια. Αν σας έλεγα εγώ «χρυσαιγίτισσα», θα είχατε ανέβει πάνω στο έδρανο και πολύ σωστά. Όταν το κάνετε αυτό σε μένα, μην περιμένετε ότι εγώ προσωπικά αυτό θα το αφήσω αναπάντητο. Είναι στο όριο, δηλαδή, της αφέλειας να νομίζετε ότι μπορεί να ειπωθεί αυτό προς εμένα και εγώ να το αφήσω αναπάντητο. Είναι δυνατόν; Είναι δυνατόν; Πώς μπορεί να το σκέφτεστε κάτι τέτοιο; Πώς μπορεί να το σκέφτεστε κάτι τέτοιο; Πώς μπορεί να το σκέφτεστε κάτι τέτοιο και να βάζετε μπροστά να λοιδορεί εμένα και να με συκοφαντεί ένα πρόσωπο, την κ. Κανέλλη, που είναι γνωστό ότι έχει κάνει καριέρα επί χούντας και είναι γνωστό ότι διαφήμιζε την TELESTET; Εγώ τη θυμάμαι ως φοιτήτρια να λέει «TELESTET, το έχω ψάξει». Δεν θυμάμαι να ήταν κομμουνίστρια. Και είναι δικαίωμά της να έχει αλλάξει, αλλά η λοιδορία και η συκοφαντία, βεβαίως, δεν μπορούν να περάσουν. Και κυρίως, δεν είναι σωστό απέναντι στον κόσμο που αγωνίζεται άλλα να του λέτε έξω και άλλα να γίνονται εδώ μέσα.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Εντάξει, συνεχίστε!

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εμείς στηρίζουμε όποιον αγωνίζεται εδώ μέσα σε πάρα πολύ δύσκολες συνθήκες, έξι Βουλευτές με συνεχή παρουσία.

Έξι βουλευτές με συνεχή παρουσία! Αδιάκοπα! Με πάρα πολύ κόστος και συνειδηση ότι ο κόσμος περιμένει εκπροσώπηση, δεν περιμένει κοροϊδία. Με πάρα πολλή συναίσθηση ότι έχουμε οδηγηθεί σε αυτήν την τρομακτική συνθήκη, διότι η Βουλή για πάρα πολλά χρόνια λειτουργεί άδεια, γιατί πάρα πολλοί λένε «Δεν παλεύεις το σύστημα. Δεν το ανατρέπεις από μέσα. Δεν μπορείς στη Βουλή να κάνεις τίποτα». Άμα δεν μπορείς να κάνεις στη Βουλή τίποτα, τι κάνετε πενήντα χρόνια στη Βουλή;

Εγώ πιστεύω ότι και στη Βουλή και στα δικαστήρια και στον δρόμο και στους αγώνες και στις κινητοποιήσεις και στις απεργίες και στα μπλόκα και στον ακτιβισμό, παντού μπορούν να γίνουν πράγματα! Παντού! Δεν υπάρχει τίποτα που δεν γίνεται όταν ο άνθρωπος προσπαθεί. Και αυτό έχει δείξει και η ιστορία. Αυτό έχει δείξει η ιστορία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

Εχθές ήμασταν εδώ, λοιπόν, με τις Βουλευτίνες της Πλεύσης Ελευθερίας, την Έλενα Καραγεωργοπούλου και την Τζωρτζία Κεφαλά, και αποφασίσαμε να είμαστε μόνον οι γυναίκες της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας για να δηλώσουμε το «όχι» στη συγκάλυψη, αλλά και τη γυναικεία παρουσία και αντίθεση σε έναν υποψήφιο Πρόεδρο της Δημοκρατίας... Και στις επιθέσεις του και στο μπουλινγκ τον σιγοντάρανε οι εκπρόσωποί σας στη Διάσκεψη των Προέδρων. Τον σιγοντάρανε! Αυτή είναι η αλήθεια! Και το κακέκτυπο παράδειγμά του το μιμήθηκε ο Αντιπρόεδρος της Βουλής από το κόμμα σας. Αυτή είναι η αλήθεια. Και αυτό δεν έχει τίποτα το αντισυστημικό, τίποτα το αντικαθεστωτικό και κανενός είδους μάχη απέναντι στην αστική δημοκρατία. Η μάχη στην αστική δημοκρατία δεν δίνεται βάζοντας μέσα σε φάκελο τα κρυμμένα έγγραφα για τα Τέμπη. Η μάχη εναντίον της αστικής δημοκρατίας δεν γίνεται εφαρμόζοντας ιδίως επινοήσεως τυπολατρικούς κανόνες που οδηγούν στην απόκρυψη στοιχείων. Και στην απόκρυψη ποιων στοιχείων συγκεκριμένα; Ότι το μπάζωμα στον τόπο του εγκλήματος των Τεμπών έγινε υπό την ευθύνη του Αδελφού του Βουλευτή Λάρισας της Νέας Δημοκρατίας, του κ. Μάξιμου Χαρακόπουλου, του Αγάπιου Χαρακόπουλου, κάτι που δεν το ξέραμε δύο χρόνια. Προέκυπτε από την κατάθεση την οποία επιδίωξα να θέσω στα Πρακτικά και ο Βουλευτής Λάρισας Λαμπρούλης είπε «Όχι, δεν θα μπει στα Πρακτικά. Θα τη βάλω σε φάκελο», που σημαίνει ότι δεν μπορεί να πάρει αντίγραφο από τα Πρακτικά ο δημοσιογράφος, ο πολίτης, ο Βουλευτής, κανείς! Βλέπει τον φάκελο και την υπογραφή. Δεν βλέπει την κατάθεση του Αστυνομικού Διευθυντή της Τροχαίας Λάρισας που λέει ότι εγώ αντιπάχθηκα στο μπάζωμα και το μπάζωμα το έκανε ο Αγάπιος Χαρακόπουλος.

Αυτή είναι η πραγματικότητα. Αν αυτό έχει οτιδήποτε αντίθετο προς το σύστημα, προς το καθεστώς και προς την αστική δημοκρατία, παρακαλώ να μας το εξηγήσετε και εμάς και σε κάθε περίπτωση να δεχθείτε τη δική μας διαφωνία.

Μένω στο θέμα των γυναικών, για να πω, κυρία Υπουργέ, ότι σήμερα διαπρόχθηκε -και νόμιζα ότι θα πει κάτι η Βουλευτίνα των Σερρών, αλλά μου είπαν ότι δεν είπε κάτι- άλλη μια γενοκτονία στις Σέρρες.

Άλλη μία γυναίκα δεν είναι ανάμεσά μας. Άλλη μία γυναίκα δεν είναι ανάμεσά μας. Και έχω πει πάρα πολλές φορές για την αίτηση εξουσίας επάνω στη γυναίκα, η οποία είναι χαζή, η οποία δεν καταλαβαίνει, η οποία πρέπει να είναι μαζεμένη.

Τις προάλλες μου είπε ο κ. Λαμπρούλης να είμαι μαζεμένη. Να μαζετώ, μου το είπε λαϊκά. Αλλιώς τι; Αλλιώς τι; Απαντήστε μου. Αλλιώς τι; Όταν μου λέει ένας προεδρεύων Αντιπρόεδρος της Βουλής από το ΚΚΕ «για μαζετείτε, σας το λέω λαϊκά». Αλλιώς τι; Τι πρέπει εγώ να αντιληφθώ ως γυναίκα Βουλευτής και η μοναδική γυναίκα Αρχηγός; Ότι θα με πλακώσει στο ξύλο; Ότι τι θα κάνει;

Γιατί τις ίδιες εκφράσεις χρησιμοποιεί, με την ίδια άνεση και νταηλικί ο κ. Γεωργιάδης εδώ μέσα και λέει «όταν απευθύνεστε σε μένα, να είστε πιο μαζεμένη». Και πάλι ο κ. Λαμπρούλης λέει «χρειάζεται και αγριάδα». «Χρειάζεται και αγριάδα». Μα, τα επικροτείτε αυτά; Τα επικροτείτε να λέει ένας Βουλευτής σας και Αντιπρόεδρος της Βουλής «χρειάζεται αγριάδα»; Με την ίδια ακριβώς νοοτροπία και τρόπο που έρχεται ο κ. Γεωργιάδης και λέει «ελπίζω να καταλάβετε γιατί έπρεπε να της μιλήσω όπως της

μίλησα και τώρα μαζεύτηκε η κ. Κωνσταντοπούλου».

Μα, δεν καταλαβαίνουμε ότι αυτά είναι που παράγουν αυτό το τρομακτικό πρότυπο και εκπέμπουν το μήνυμα ότι είναι εντάξει να συμπεριφέρεσαι έτσι σε μια γυναίκα; Δεν καταλαβαίνουν ότι αυτά τα νταηλίκια από καθεδράς είναι ό,τι πιο συστημικό, ό,τι πιο καθεστωτικό και ό,τι πιο δηλητηριώδες και τοξικό και επιζήμιο για την κοινωνία;

Άλλη μία γυναικοκτονία. Ξέρετε, κυρία Ζαχαράκη, κυρία Υπουργέ, αύριο κανονικά θα έπρεπε ο κ. Μητσοτάκης να έρθει εδώ στη Βουλή να απαντήσει στην τριακοστή έκτη επίκαιρη ερώτηση που του έχω καταθέσει για το ζήτημα της ποινικοποίησης των γυναικοκτονιών. Και δεν έρχεται ο κ. Μητσοτάκης. Και μου είπε το καλοκαίρι «όλο καταθέτετε την ίδια ερώτηση, καταθέστε καμιά άλλη». Μα, τι άλλο πρέπει να γίνει για να συζητήσουμε την ανάγκη ποινικοποίησης της γυναικοκτονίας; Πόσες ακόμη πρέπει να δολοφονηθούν από συντρόφους, πρώην συντρόφους, οικείους, που ασκούν επάνω τους εξουσία ζωής και θανάτου; Πώς κοιμάστε ήσυχοι, πραγματικά, όσοι έχετε την εξουσία και δεν πράττετε κάτι γι' αυτό;

Σας προτρέπω, κυρία Υπουργέ, να μην αφήσετε ήσυχο τον Πρωθυπουργό. Να μην τον αφήσετε σε χλωρό κλαρί. Και ο Υπουργός Δικαιοσύνης είναι άλλος νταής, ο οποίος βγαίνει από τις επιτροπές κουνώντας το δάχτυλο και λέγοντας «θα μιλάω όποτε θέλω εγώ, θα λέω ό,τι θέλω εγώ και όσοι μιλάνε για μπάζμα είναι για τα μπάζμα». Άλλος νταής μάς βρήκε. Άλλα, για τα ζητούμενα τα ζέοντα, την προστασία της ζωής της γυναίκας, μηδέν.

Καταθέτω στα Πρακτικά -το έχω κάνει ατελείωτες φορές, δεν ξέρω μήπως έρθει κανείς να τα βάλει και αυτά σε φάκελο να μη φαίνονται- την τριακοστή έκτη επίκαιρη ερώτηση που κατέθεσα τη Δευτέρα 10 Φεβρουαρίου στον κύριο Πρωθυπουργό για την ποινικοποίηση των γυναικοκτονιών.

(Στο σημείο αυτό η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Είναι κάτι απέναντι στο οποίο πρέπει να είμαστε όλοι και όλες ενωμένοι και ενωμένες. Είναι κάτι το οποίο δεν επιδέχεται καμία αναβολή και αναστολή. Μα, καμιά. Μα, καμιά.

Η Κυριακή Γρίβα δολοφονήθηκε μπροστά στο Αστυνομικό Τμήμα 1^η Απριλίου του 2024, μπροστά στο Αστυνομικό Τμήμα, έχοντας προσφύγει στο Αστυνομικό Τμήμα όπου την έδιωξαν στους Αγίους Αναργύρους, έχοντας καλέσει στο «100», στο οποίο την παρέπεμψε το Αστυνομικό Τμήμα, μιλώντας με τον εκφωνητή του «100» που την καθυστέρησε και της έλεγε «ναι, πείτε μου τη διεύθυνση» και την κρατούσε εκτεθειμένη σε κοινή θέα ρωτώντας τη βλακώδεις ερωτήσεις και υπό το βλέμμα του φρουρού του Αστυνομικού Τμήματος.

Τέσσερις μήνες νωρίτερα, η Γεωργία Λαλέ, η εμβληματική καλλιτέχνης που έφτιαξε το έργο για τις γυναικοκτονίες, τη σημαία αυτήν την ελληνική από σεντόνια γυναικών σε ροζ χρώμα για να κάνει αυτόν τον συμβολισμό, όπως η τέχνη συμβολίζει, υπέστη άλλη κακοποιητική συμπεριφορά. Της κατέβασαν το έργο τέχνης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Με τη σημαία δεν παίζουμε!

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Δεν παίζει κανείς με τη σημαία. Το έργο τέχνης...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Όποιος ατάλαντος θέλει να κάνει όνομα, με τη σημαία τα βάζει ή με τους αγίους ή με την Εκκλησία.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Τα έργα τέχνης διαχρονικά αμφισβητούν και ο πατριωτισμός μας, να ξέρετε...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Τα βάζουν ή με την Εκκλησία ή με τους αγίους...

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ο καθένας να κρατήσει την άποψή του.

Η δική μας άποψη είναι ότι η τέχνη...

(Διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κινήματος - ΝΙΚΗ)

Τζώρτζια, μού φαίνεται πρέπει να τραγουδήσεις Sex Pistols. Είναι η ώρα.

ΓΕΩΡΓΙΑ (ΤΖΩΡΤΖΙΑ) ΚΕΦΑΛΑ: Δεν έχω κοινό!

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Λοιπόν, η τέχνη πάντα αμφισβητούσε. Και βεβαίως εμβληματικοί καλλιτέχνες έχουν χρησιμοποιήσει σημαίες άλλων κρατών ως αντικείμενα έργων τέχνης και αμφισβήτησης του καθεστώτος, της εξουσίας, αλλά και εκπομπής ενός μηνύματος προς αφύπνιση, ότι υπάρχει κίνδυνος για τις γυναίκες από το έγκλημα αυτό.

Έρχομαι σε κάποια θέματα που αφορούν το νομοσχέδιο και θα μιλήσω στη συνέχεια, μιας και δεν θα δευτερολογήσω και ο εισηγητής μας, και για τις τελευταίες εξελίξεις για το έγκλημα των Τεμπών.

Κυρία Ζαχαράκη, κυρία Υπουργέ, υπάρχουν πάρα πολλά ζητήματα για τα οποία είναι επιβεβλημένο να αναληφθούν πρωτοβουλίες. Ένα από αυτά είναι εργασιακές ρυθμίσεις για τις γυναίκες. Η άδεια εμμήνου ρύσεως που πρέπει επιτέλους να θεσμοθετηθεί στη χώρα μας. Η Ισπανία, μία χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το έχει κάνει. Γιατί η Ελλάδα να μην το κάνει και να μη χορηγείται η άδεια για κάποιες ημέρες στις γυναίκες; Υποχρεωτικά, όχι ως αναρρωτική, αλλά ως άδεια εμμήνου ρύσεως. Πρέπει να θεσμοθετηθεί. Το έχουμε βάλει στη δημόσια συζήτηση, το ξαναθέτουμε, σας το υπενθυμίζουμε, σας το προτείνουμε και καλούμε βεβαίως και τα άλλα κόμματα να το στηρίξουν.

Δεύτερον, η φτώχεια περιόδου. Υπάρχουν πάρα πολλές γυναίκες που είναι σε τέτοια κατάσταση φτώχειας και στέρησης ώστε δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες της περιόδου. Και αυτές οι ανάγκες, ξέρετε -είμαι βέβαιη- ότι υπάρχουν και στις φυλακές. Και, υπάρχουν, ευτυχώς και ακτιβιστικές δράσεις και πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών για την στήριξη γυναικών στις φυλακές που αντιμετωπίζουν φτώχεια περιόδου. Είναι, λοιπόν, και αυτό μέσα στις πρωτοβουλίες που πρέπει να αναληφθούν.

Επίσης, έχετε ένα άρθρο για το μπούλινγκ στην εργασία, σε σχέση με την ανάδειξη σε θέσεις ευθύνης, στο άρθρο 14 του νομοσχεδίου. Η άποψή μας είναι ότι πρέπει να θεσμοθετηθούν πολύ πιο αυστηρά μέτρα κατά του μπούλινγκ, του εργασιακού μπούλινγκ και της σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία. Το έχουμε προτείνει εδώ στη Βουλή από τότε που ήταν Υπουργός Εργασίας ο κ. Γεωργιάδης και έταξε ότι θα τα φτιάξει πολύ καλά στον τομέα της εργασίας και μετά πήγε να τα φτιάξει πολύ καλά στον τομέα της υγείας, αλλά θυμήθηκε τα τηλεοπτικά του ταλέντα περισσότερο και κάνει εκεί καριέρα -όχι πολύ επιτυχημένη, αν και έχει εμπνεύσει πάρα πολλά τρολ βίντεο με κλόουν, που εγείρουν τη δημιουργικότητα των πολιτών και υπό αυτήν την άποψη είναι και αυτό πολύ ενδιαφέροντα.

Έχετε ένα κομμάτι του νομοσχεδίου το οποίο αναφέρεται στα άτομα με αναπηρία, στα ευάλωτα άτομα. Ο εισηγητής μας, ο Σπύρος ο Μπιμπίλας, που έχει πολύ μεγάλη ευαισθησία και είναι ένας άνθρωπος που έχει δώσει τη ζωή του στηρίζοντας ευάλωτους ανθρώπους και συναδέλφους του καλλιτέχνες και μέχρι σήμερα όλη του η ζωή είναι μια προσφορά από τη θέση του προέδρου του Ταμείου Αλληλοβοήθειας του Σωματείου Ελλήνων Ηθοποιών, του πρώην προέδρου του Σωματείου Ελλήνων Ηθοποιών και τώρα αντιπροέδρου, αλλά και ως άνθρωπος, είναι ένας άνθρωπος της προσφοράς, ξέρει πολύ καλά τα προβλήματα, σας έθεσε με λεπτομέρεια και προτάσεις και συστάσεις και δικές μας παρατηρήσεις.

Θα ήθελα να τονίσω ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της αστεγίας. Σας το έχει θέσει και με επίκαιρη ερώτησή του ο Αλέξανδρος ο Καζαμίας, έχει κάνει παρεμβάσεις και ερωτήσεις σχετικά ο Διαμαντής ο Καραναστάσης. Το θέμα της αστεγίας είναι ένα θέμα που δεν έχει λυθεί και δεν μπορεί να περιμένει, όπως τα ζητήματα των πλειστηριασμών, των εξώσεων και των πλειστηριασμών πρώτης κατοικίας και μάλιστα σε ευάλωτους ανθρώπους, σε ανάπηρους, σε πρόσωπα τα οποία εμπίπτουν στον χαρακτηρισμό της ευαλωτότητας. Υπάρχουν μέχρι και σήμερα άνθρωποι οι οποίοι εκδιώκονται με τη συνδρομή ΜΑΤ, δηλαδή με κυβερνητική παρέμβαση, με κυβερνητική βία από τις εστίες τους και οδηγούνται στην αστεγία, κάτι το οποίο πρέπει να απαγορευθεί και σας καλώ να αναλάβετε εσείς την πρωτοβουλία, διότι το να εφαρμόζεται εξώση και το αποτέ-

λεσμο να είναι ο άνθρωπος ο οποίος εξοβελίζεται να μένει άστεγος, είναι ένα αποτέλεσμα μη ανεκτό για ένα κράτος δικαίου. Αυτά τα θέματα στην Ισπανία έχουν λυθεί με απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου από το 2013 και στη χώρα μας είναι ακόμα σε εκκρεμότητα, όπως σε εκκρεμότητα είναι η αίτηση ακύρωσης που κάναμε κατά των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών από το 2017 με την Έλενα την Καραγεωργοπούλου, τον Διαμαντή τον Καρανασάση -είναι και οι δύο σήμερα Βουλευτές μας- και με άλλα μέλη μας και με μέλη κινημάτων, γιατί ναι, οι διεκδικήσεις μπορούν να παίρνουν και νομική μορφή. Εδώ και δύο χρόνια έχει συζητηθεί η υπόθεση αυτή και απόφαση δεν έχει βγει. Ελπίζω να μην πάρει κανένα τηλεφώνω ο κ. Μητσοτάκης να βγει απόφαση κατά τις επιθυμίες του, γιατί πολλές παρεμβάσεις έχουμε στη δικαιοσύνη και θα είναι αυτό το τελευταίο μέρος της ομιλίας μου, όταν θα μιλήσω για τα Τέμπη.

Στο πεδίο, κυρία Υπουργέ, του νομοσχεδίου επισημαίνουμε ότι είναι σημαντικό να υπάρξει επικαιροποίηση των γνωστικών εργαλείων και της γνώσης των ανθρώπων που ασχολούνται με τα παιδιά. Μιλώ για το πρόγραμμα «Αθήνα». Είναι σημαντικό να ενισχυθεί η ανίχνευση των διαφορών πεδίων και καταστάσεων αυτισμού ή άλλης μη ορατής ευαλωτότητας ή αναπηρίας. Είναι σημαντικό ότι υπάρχει και εισαγωγή επιστημονικών φορέων και μελών σε αυτήν τη διαδικασία. Είναι επίσης σημαντικό να υπάρξει πραγματική ωφέλεια για τους παιδικούς σταθμούς και να νηπιαγωγεία σε όλη τη χώρα και οι πόροι οι οποίοι προορίζονται γι' αυτό το αντικείμενο να ωφεληθούν όλα τα παιδιά. Αυτό είναι κορυφαία σημασία. Και βεβαίως πάντοτε όταν έχουμε και διαδικασίες αξιολόγησης και διαδικασίες κρίσης εμάς μας απασχολεί ποιος είναι αυτός που αξιολογεί και αυτός που κρίνει.

Έρχομαι τώρα στα πολύ σοβαρά που δεν μπορώ φυσικά να αφήσω αναπάντητα ούτε να μην τα θίξω και αφορούν το έγκλημα των Τεμπών. Θέλω να επαναλάβω την κατάσταση που εκδηλώνεται στην Κυβέρνηση με τη λυσσαλέα προσπάθεια συγκάλυψης, με όργανο και εργαλείο τον πρώην Πρόεδρο της Βουλής, τον κ. Τασούλα, που τώρα αναβιβάζεται με ψηφοφορία σε Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Να δούμε μέχρι τις 13 Μαρτίου. Εγώ τον έχω καλέσει να παραιτηθεί και να μην αναλάβει, δεν είναι το κατάλληλο πρόσωπο γι' αυτήν τη θεσμική ευθύνη...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κυρία Πρόεδρε, μιλάμε για τον νυν Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Όχι, δεν είναι νυν, θα είναι νυν μετά τις 13 Μαρτίου. Τα ίδια, όμως, θα πω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Μεγαλύτερη θεσμικότητα στο όνομα του Προέδρου!

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Όχι, να είναι ο Πρόεδρος θεσμικός. Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε. Εντάξει, εσείς αισθανθήκατε την ανάγκη να κάνετε αυτήν την παρέμβαση. Εγώ θα πω αυτά που θέλω και αυτά που πιστεύω και αυτά που πρέπει να ειπωθούν. Αλίμονο μας άμα φιμωθούμε και δεν κρίνουμε τον κ. Τασούλα! Δεν πιστεύω γι' αυτό να τον έκαναν Πρόεδρο της Δημοκρατίας, για να μην υφίσταται κριτική.

Έρχομαι, ορμώμενη από την παρέμβασή σας σε όλο αυτό που εκδηλώνεται. Εκδηλώνεται μια καθεστωτική συμπεριφορά από πρόσωπα στην ηγεσία της δικαιοσύνης, που είναι διορισμένα από την Κυβέρνηση. Βλέπουμε την Πρόεδρο του Αρείου Πάγου να απαντά σε μία πολίτη, τη Μαρία Καρυστιανού, μάνα ενός κοριτσιού, της Μάρθης, που κήκε ζωντανό, όπως αποδεικνύεται, και να της κουνάει το δάχτυλο η Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, η κ. Κλάπα, της Μαρίας Καρυστιανού και να της λέει ότι δεν επιτρέπεται να κρίνει την ανάκριση για τον θάνατο του παιδιού της. Αυτό, λέει, είναι δουλειά κάποιων θεσμικών φορέων. Ποιοι είναι οι θεσμικοί φορείς; Αυτοί που σιωπούν ή αυτοί που στρογγυλοκάθονται σε θέσεις; Κάθε πολίτης έχει δικαίωμα να κρίνει και τη δικαστική λειτουργία και τους δικαστικούς λειτουργούς και τις δικαστικές αποφάσεις, διότι κάθε εξουσία -και η δικαστική- ασκείται και απονέμεται στο όνομα του ελληνικού λαού, στο όνομα των πολιτών έχουν την εξουσία οι δικαστές και κανένας πρόεδρος του Αρείου Πάγου δεν νομιμοποιείται να απευθύνει μαθήματα σε μια μάνα που αγωνίζεται για να βγει η δικαιοσύνη και η αλήθεια

για τον θάνατο του παιδιού της, που ήταν δολοφονία, που ήταν ανθρωποκτονία, σαφέστατα με ενδεχόμενο δόλο και έκθεση σε βαθμό κακουργήματος και άλλα κακουργήματα στα οποία θα επεκταθεί η ανάκριση αν κάνει σωστά τη δουλειά της η δικαστική εξουσία.

Δύο χρόνια η δικαστική εξουσία δεν διεισδύει όσο πρέπει, περιμένουμε από τον προηγούμενο Απρίλιο έναν καθηγητή του Μετσόβιου Πολυτεχνείου, τον κ. Κωρώνη, να καταθέσει ένα πόρισμα που έπρεπε να το έχει καταθέσει από τον Μάιο και εκκρεμεί γιατί δεν θα συμφέρει την Κυβέρνηση το πόρισμα. Μόλις όμως κατατίθενται κάτι αδέσποτα βίντεο από έναν δικηγόρο, τον κ. Καπερνάρο, που είναι και ο πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφερειακής Διοίκησης Χαρδαλιά, ξαφνικά ανατίθεται πραγματογνωμοσύνη και σε τρεις μέρες βγαίνει ότι είναι γνήσια και βίντεο. Μα ποιος το πιστεύει; Τα παιδιά πάνω αν ρωτήσω αν το πιστεύουν, δεν το πιστεύουν. Είναι πρόκληση στην κοινή λογική. Αποφάνθηκαν κάποιοι ειδικοί βλέποντας κάποια αδέσποτα βίντεο μέσα σε τρεις μέρες ότι αυτά είναι γνήσια και δεν μετέφερε παράνομο φορτίο η εμπορική αμαξοστοιχία. Ας γελάσω! Δεν μπορώ, όμως, να γελάσω όταν υπάρχουν πενήντα επτά νεκροί, δεν μπορώ, δεν είμαι χοντρόπετση σαν τον κ. Μαρκόπουλο που λέει ότι το διασκεδάζει και «είναι γουρλιδική η Επιτροπή για τα Τέμπη». Δεν μπορώ παρά να είμαι εδώ και να λέω ότι είναι απαράδεκτες οι παρεμβάσεις της Κυβέρνησης στη δικαιοσύνη -έγινε προσωπική παρέμβαση του κ. Μητσοτάκη στον κ. Ντογιάκο για να αλλάξει για τρίτη φορά χέρια η ανάκριση-, όπως είναι και απαράδεκτες αυτές οι αδιανόητες παρεμβάσεις της κ. Κλάπα και της κ. Αδειλίνη.

Είναι ποτέ δυνατόν εισαγγελέας του Αρείου Πάγου -το διάβασα- να στέλνει φιρμάνι στο οποίο -δεν το πιστεύω, ότι τόσο χαμηλά μπορεί να πέσει ένας λειτουργός- λέει: «Το δίκαιο και πάνδημο κοινωνικό αίτημα για αποκάλυψη της αλήθειας στην υπόθεση της τραγωδίας των Τεμπών»; Εισαγγελέας μιλάει για τραγωδία και όχι για έγκλημα, ενώ γίνεται ανάκριση σε βαθμό κακουργήματος. Τι τροπή! Αυτόκλητοι υποκριτές προστάτες των θεσμών, που δεν ορρωδούν προ ουδενός προκειμένου να υπηρετήσουν ταπεινά παντός είδους συμφέροντα πλήττουν στην πραγματικότητα είτε με δημόσιες δηλώσεις είτε με πράξεις και αναρτήσεις τους την καρδιά της δημοκρατίας.

Το κ. Γεωργιάδη είναι το πόνημα; Απορώ. Δεν ανέχεται η δικαιοσύνη την κοινωνική κριτική και στη συνέχεια κοτσάρει από κάτω μια ανάρτηση την οποία τη στηλιτεύει ως προβληματική, ως αξιόποινη, την κοτσάρει για να τη δει όλος ο κόσμος;

Πώς προστατεύει αυτά τα οποία υποτίθεται ότι προστατεύει η κ. Αδειλίνη; Η κ. Αδειλίνη που έβαλε τη βούλα ότι δεν υπήρχαν παρακολουθήσεις αξιόποινες από πλευράς της ΕΥΠ και κρατικών λειτουργών. Και τότε έβαλε τη βούλα; Να τα πούμε και αυτά. Έβαλε τη βούλα στις 30 Ιουλίου. Πότε δηλαδή; Όταν είχε διαβιβαστεί αυτή η δικογραφία, αυτή η δικογραφία που κρύφτηκε από τον κ. Τασούλα και δεν ανακοινώθηκε, αυτή η δικογραφία που δεν ήθελε ο κ. Λαμπρούλης να καταθέσω τα έγγραφα της στα Πρακτικά και τα έβαλε στον φάκελο. Αυτή η δικογραφία είχε φύγει από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, είχε διαβιβαστεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης στις 26 Ιουλίου. Πρωτοκολλήθηκε, έφυγε στις 26 από την Αλεξάνδρα στον Άρειο Πάγο και πρωτοκολλήθηκε στις 29 στη Μεσογειών στο Υπουργείο και 30 βγήκε η κ. Αδειλίνη να μας πει ότι δεν υπάρχουν υποκλοπές.

Και όσο εδώ κάναμε τον αγώνα να έρθει η κ. Αδειλίνη στη Βουλή να μας εξηγήσει πώς δεν υπάρχουν υποκλοπές και δεν ερχόταν και δεν απαντούσε θεσμικά, η δικογραφία εκκρεμούσε, εκκρεμούσε, εκκρεμούσε. Έκλεισε η Βουλή 2 Αυγούστου, δεν διαβιβάστηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, διαβιβάστηκε 9 Αυγούστου.

Η κ. Αδειλίνη, λοιπόν, είναι αυτή που τότε έλεγε «Δεν υπάρχει έγκλημα» και σήμερα αντιδρά απέναντι σε πολίτες και λέει μάλιστα «Έτσι όχι μόνον υποδεικνύουν στην κοινωνία ως ενδεχόμενη οδό της απονομής της δικαιοσύνης αυτή της επιστροφής στην αυτοδικία, στον Μεσαίωνα και στα λαϊκά δικαστήρια, αλλά προχωρούν και πιο πέρα».

Για μισό λεπτό. Ποιος ωθεί τους πολίτες στην αυτοδικία; Μα, η αρνησιδικία, η αδικία και η ατιμωρησία, αυτά για τα οποία είναι

υπεύθυνη η δικαστική εξουσία. Αλλά δεν κατάλαβα αυτήν την αναφορά στα λαϊκά δικαστήρια. Δεν είναι θεσμός του Συντάγματος τα μικτά ορκωτά δικαστήρια με πλειοψηφία ενόρκων; Με ποιο δικαίωμα η εισαγγελέας του Αρείου Πάγου αναφέρεται στον λαϊκό παράγοντα ως παράγοντα απονομής της δικαιοσύνης με αυτήν την απαξίωση;

Εγώ προσωπικά, βεβαίως, και διαμαρτύρομαι γι' αυτού του είδους τις καθεστωτικές παρεμβάσεις μιας Προέδρου του Αρείου Πάγου που επιτίθεται στη μάνα και μιας εισαγγελέως του Αρείου Πάγου που βγάζει πολιτικό μανιφέστο για να μας πει ότι κάποιοι πολίτες είναι υποκριτές, αυτόκλητοι προστάτες των θεσμών και υπηρετούν ταπεινά παντός είδους συμφέροντα.

Ας καταθέσει κάποιος τι εννοεί η κ. Αδεilίνη για όλα αυτά. Επειδή όλοι καταλαβαίνουμε ότι επιχειρείται ένας εκφοβισμός της κοινωνίας να μην αντιδρά στο σκάνδαλο που βρίσκεται σε εξέλιξη μπροστά στα μάτια όλων μας και το σκάνδαλο είναι ότι ενώ υπάρχει έγκλημα, ενώ υπάρχει λαθρεμπόριο, ενώ υπάρχουν οικονομικά εγκλήματα και η κυβερνητική εμπλοκή εξαρχής, η δικαιοσύνη κλωσάει τη δικογραφία, λες και πρόκειται να βγει κάποιο κλωσόπουλο. Αυτό το καταλαβαίνουν οι πολίτες. Δεν είναι χαζοί οι πολίτες. Και αντιδρούν δικαίως οι πολίτες. Δικαίως αντιδρούν, όπως αντιδρούν και οι γονείς δικαίως.

Και όταν κάποιος βγήκε να υπερασπιστούν τον Αγοραστό που έχει παίξει πρωταρχικό ρόλο στο μπάζωμα, εγώ είπα «Υπερασπιζομαι τους γονείς» που αντιδρούν στον κ. Αγοραστό, τον κολλητό του κ. Μητσοτάκη, που ήταν από πάνω για να μπαζωθεί ο τόπος του εγκλήματος και για να μην είναι ανιχνεύσιμη η ουσία η οποία διαχύθηκε εκεί από τη μεταφορά από την εμπορική αμαξοστοιχία.

Με αυτά, λοιπόν, θέλω να πω και σε κάποιους αυτόκλητους υπερασπιστές μιας δικαστικής καθεστωτικής συμπεριφοράς και αναφέρομαι στον κ. Σωτήρη Φέλιο, ο οποίος βγήκε και έβγαλε δελτίο τύπου να πει ότι θα υπερασπιστεί ως Πρόεδρος της Ολομέλειας των Πειθαρχικών Τμημάτων του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου της Περιφέρειας του Εφετείου Αθηνών. Δεν είναι αυτός ο ρόλος του δικηγόρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κυρία Πρόεδρε...

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ναι, ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Δεν είναι ρόλος του δικηγόρου να υπερασπίζεται το καθεστώς ούτε είναι ο ρόλος του δικηγόρου να βγάζει βεβαιώσεις και να δίνει διαπιστευτήρια στις εξουσίες, στοχοποιώντας κάποιες συμπεριφορές πολιτών, δικηγόρων, στιδήποτε άλλο, που πάντως δεν είναι το κύριο ζητούμενο όταν μιλάμε για το έγκλημα των Τεμπών.

Όταν μιλάμε για το έγκλημα των Τεμπών, δεν είναι αν υπερβή τα όρια της έκφρασης ένας πολίτης στο διαδίκτυο. Αλίμονο. Όταν συζητάμε για το έγκλημα των Τεμπών, είναι αν παραβιάζουν τα καθήκοντά τους δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί και αν για να το κάνουν αυτό, δέχονται εντολές και εισπράττουν ανταλλάγματα από την κυβερνητική εξουσία.

Με αυτά, λοιπόν, με αυτές τις παρατηρήσεις, εγώ θα ήθελα να πω ότι εμείς θα συνεχίσουμε τον αγώνα για να μην επικρατήσει η συγκάλυψη, για να μην επικρατήσει αυτή η καθεστωτική συμπεριφορά που προκαλεί την κοινωνία, για να μην επικρατήσουν οι «Πορτοσάλτες» και τα άλλα γκεμπελικά φαινόμενα τα οποία τα υφίσταται ο πολίτης εδώ και πάρα πολλά χρόνια μέσα στο σπίτι του, στην τηλεόρασή του και θέλει να σπάσει την τηλεόραση, γιατί είναι βία αυτό που ασκείται στους πολίτες, όπως είναι βία τα ΜΑΤ εναντίον των εποχικών πυροσβεστών, όπως είναι βία ο Υπουργός Δικαιοσύνης που λέει ότι όποιος μιλάει για μπάζωμα είναι για τα μπάζα. Αυτά είναι βία. Αυτά είναι βία, όχι η μάνα που ζητάει δικαιοσύνη.

Εμείς θα είμαστε, λοιπόν, ενεργοί και έμπρακτα παρεμβατικοί και ακτιβιστές, όσο και αν μας λοιδορούν. Η Ευρωβουλευτίνα μας μέσα στην Ευρωβουλή την ώρα της ακρόασης του Τζιτζικώστα πήγε και μοίρασε επιστολή για να μην εκλεγεί ο Τζιτζικώστας Επίτροπος Μεταφορών -και είχαμε προσκαλέσει και άλλα κόμματα και τον κ. Κουτσούμπα είχα καλέσει προσωπικά γι' αυτό το θέμα, έχω και τα μηνύματα που του είχα στείλει-, μπήκε λοιπόν μέσα μια γυναίκα Ευρωβουλευτίνα και την περικυκλώνανε και η κ. Βόζεμπεργκ φώναζε «Είναι απρεπές. Μην το κάνετε. Δεν ντρέπε-

στε», αλλά το έκανε και ενημέρωσε όλα τα μέλη της Επιτροπής του Ευρωκοινοβουλίου τι σημαίνει η εκλογή Τζιτζικώστα στη θέση του Επιτρόπου Μεταφορών, που είναι το ίδιο που σημαίνει η εκλογή Τασούλα στη θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Εμείς αυτά θα συνεχίσουμε, λοιπόν, να τα κάνουμε. Πιστεύουμε στη διεκδίκηση. Πιστεύουμε ότι έχουμε πολλά περισσότερα μέσα από μια συγκαταβατική αντίρρηση και πιστεύουμε επίσης ότι η κοινωνία που διεκδικεί και διαμαρτύρεται και πάλλεται και ζητάει οξυγόνο και ζητώντας οξυγόνο, ζητάει δικαιοσύνη, στο τέλος θα δικαιωθεί και εμείς θα είμαστε δίπλα της.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κυρία Πρόεδρε...

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Θέλετε να ξαναέρθω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Θέλω να συνεννοηθούμε για κάτι.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Αυτό δεν έχει ξαναγίνει. Συνήθως μου λένε να κατέβω. Τώρα ο κ. Πλακιωτάκης θέλει να ανέβω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Όχι, κοιτάξτε, επειδή οι αναφορές σας, κατά την άποψή μου, στο πρόσωπο του εκλεγμένου Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας συνιστούν σοβαρό πολιτικό απόπημα, όχι μόνο δεν εκφράζουν την πραγματικότητα, αλλά προσβάλλουν και το πρόσωπο, αλλά κυρίως τον θεσμό, εγώ έχω ζητήσει τα Πρακτικά να μου τα φέρουν...

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Τι έχετε ζητήσει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Έχω ζητήσει να μου φέρουν τα Πρακτικά. Εγώ θα σας ζητήσω να ανακαλέσετε τους χαρακτηρισμούς σας...

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Όχι, κύριε Πλακιωτάκη. Εγώ δεν λέω πράγματα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ως προς το πρόσωπο του κυρίου Προέδρου.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Σε καμία περίπτωση. Εγώ δεν λέω πράγματα για να τα ανακαλώ. Τα λέω και τα εννοώ. Και ο κ. Τασούλας βεβαίως μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματά του κι εσείς να ασκήσετε ό,τι νομίζετε. Δεν συναινών στο να διαγραφεί τίποτα από τα Πρακτικά. Να παραμείνουν στα Πρακτικά. Είναι δημόσια καταγγελία και φυσικά εννοείται ότι αναλαμβάνω και την ευθύνη αυτής της καταγγελίας και μπορώ να την αποδείξω με πάρα πολλά πειστήρια.

Δεν είναι σε κανένα απυρόβλητο ο κ. Τασούλας, επειδή οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας εχθές τον ψήφισαν Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σε κανένα απυρόβλητο, ούτε πρόκειται να σταματήσουμε να τον κρίνουμε και να παρεμβαίνουμε, επειδή έγινε αυτή η χθεσινή λαθροχειρία με πενήντα Βουλευτές μπόνους η Νέα Δημοκρατία. Δηλαδή με εκατόν εξήντα, εκ των οποίων οι πενήντα μπόνους, εξέλεξε Πρόεδρο Δημοκρατίας τον εκλεκτό του κ. Μητσοτάκη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Τώρα, κυρία Πρόεδρε, ο κ. Τασούλας εκλέχτηκε νομίμως και αποτελεί Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Σας παρακαλώ.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Είμαστε στα σαράντα έξι λεπτά! Να σεβαστούμε και τους συναδέλφους που θέλουν να ταξιδέψουν; Ούτε ο Πρωθυπουργός δεν μιλάει τόσο!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Εν πάση περιπτώσει, η κυρία Πρόεδρος δεν ανακαλεί. Με ευθύνη του Προεδρείου οι χαρακτηρισμοί για το πρόσωπο του νυν Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας διαγράφονται.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Κύριε Πλακιωτάκη, όχι, όχι. Εγώ δεν συναινών στο να διαγραφούν και παρακαλώ πάρα πολύ ας έχουμε επιτέλους Πρακτικά που αποτυπώνουν το τι πράγματι γίνεται στην Αίθουσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Με ευθύνη του Προεδρείου θα διαγραφούν.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Και χθες είπα «όχι» στη συγκάλυψη κι είπε ο κύριος Πρόεδρος να μη γραφτεί τίποτα στα Πρακτικά. Γιατί; Να γραφτεί στα Πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Το Προεδρείο αναλαμβάνει την ευθύνη. Θα διαγραφούν οι χαρακτηρισμοί.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εμείς αντιλέγουμε στην ευθύνη που αναλαμβάνετε και στη διαγραφή από τα Πρακτικά.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλούμε πολύ! Υπάρχουν συνάδελφοι που θα χάσουν το αεροπλάνο τους.

Κυρία Κωνσταντοπούλου, ξεπεράσατε και το χρονικό όριο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Παρακαλώ, ολοκληρώσατε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Κυρία Παπακώστα, δεν ασχολήθηκα μαζί σας, μολονότι ξέρετε πολύ καλά ότι θα μπορούσα να ασχοληθώ, ήσασταν αντιπρόεδρος της Εξεταστικής Επιτροπής για τα Τέμπη, ήσασταν εκεί, προαχθήκατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Σας παρακαλώ, μην ανοίξουμε διάλογο τώρα.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εντάξει, δεν ασχολήθηκα. Μην ασχολείστε τώρα και εσείς για να μας πείτε...

Ο κ. Πλακιωτάκης με φώναξε, μήπως θέλω να ανακαλέσω. Δεν ανακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κυρία Πρόεδρε, ευχαριστούμε.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Είστε εκτός θέματος για άλλη μια φορά! Έλεος! Κάθε φορά επαναλαμβάνετε τα ίδια και τα ίδια. Σεβαστείτε τους συναδέλφους! Χάνει το αεροπλάνο της!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Σας παρακαλώ!

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Τι εννοείτε, δεν θα μιλήσουμε;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ποιος χάνει το αεροπλάνο του; Τι είναι αυτά τώρα;

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Σαράντα πέντε λεπτά, κυρία Κωνσταντοπούλου;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Σας παρακαλώ! Όχι διάλογο, παρακαλώ!

Κυρία Πρόεδρε, ευχαριστούμε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας):

Λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, επιμένω, δεν ανακαλώ και επιφυλάσσομαι φυσικά αν διαγραφούν αυτά τα οποία έχω πει, τα οποία εννοώ μέχρι κεραίας και τα εννοούν και πάρα πολλοί άνθρωποι μέχρι κεραίας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγύθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», δώδεκα μαθητρίες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 1^ο Δημοτικό Σχολείο Μετσόβου.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Έχει ζητήσει τον λόγο για μια παρέμβαση ο κ. Παφίλης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Είναι προφανές ότι η κ. Κωνσταντοπούλου έχει αναλάβει τον ρόλο, τον βρώμικο ρόλο της προβοκάτσιας και της συκοφαντίας απέναντι στο ΚΚΕ. Και μιλάω εκ μέρους του ΚΚΕ και της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Κι αυτά που ξέρετε, να διαχωρίζετε πρόσωπα με πολιτικές, ξεχάστε τα, τουλάχιστον για το κόμμα μας.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εσείς τα κάνετε αυτά!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Δεν σας απαντώ, δεν με ενδιαφέρει. **ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας):** Σ' εμένα μιλάτε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Λέω λοιπόν ότι αυτά που είπε η κ. Κωνσταντοπούλου αποτελούν συγκεκριμένη, ανήθικη επίθεση στο ΚΚΕ συνολικά. Ποιος, αλήθεια, την κάνει;

Θα συνεχίσω, λοιπόν. Τι λέει η κ. Κωνσταντοπούλου; Συνολικά. Αρχίζουμε από τη μονταζιέρα. Εμείς δεν κάνουμε μονταζιέρες. Απλώς βγάζουμε το μακιγιάζ που παρουσιάζετε στον λαό. Αυτό κάναμε. Και το κάναμε με δηλώσεις δικές της, προσωπικές, που γνωρίζουν όσοι ήταν εκείνη την περίοδο εδώ πέρα και γνωρίζουν και περισσότερο τη συμπεριφορά της και τη στάση της απάντες. Και οι υπάλληλοι της Βουλής που τους φέρνατε μέχρι τις 4.00' η ώρα και μετά τους διώχνατε. Να μην ανοίξω το στόμα μου και πω πάρα πολλά, θα μείνω στα πολιτικά ζητήματα.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ανοίξτε το, κύριε Παφίλη! Ναι, με μακιγιάζ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Ακούστε. Είστε τόσο -δεν θέλω να πω βαριά κουβέντα- απaráδεκτη που μιλάτε. Γιατί μιλάτε; Όταν μιλούσατε εσείς πήγε κανένας να σας διακόψει;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ναι, διαρκώς. Να σκάμε θέλετε;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Λοιπόν, αυτό δείχνει.... Μην με αναγκάσετε να πάω σε χαρακτηρισμούς. Θα μιλήσω πολιτικά.

Μιλάει για μονταζιέρα. Ποια μονταζιέρα; Η κ. Κωνσταντοπούλου δεν είπε ότι η κατάργηση των μνημονίων με ένα άρθρο και με έναν νόμο ήταν σχήμα λόγου; Διαβάστε το. Πάρτε και το βίντεο.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ψήφισα εγώ μνημόνια, κύριε Παφίλη;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Παρακαλώ, κυρία Πρόεδρε!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Ακούστε να σας πω, λοιπόν, κόψτε το! Ξέρετε σε ποιον μιλάτε! Άντε μπράβο!

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Τι, θα με δείρετε; Μιλάω σε αυτόν που ήταν στη Σέριφο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Όχι διάλογο!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Δεύτερον, ήταν εκείνη που δεν άφηνε τη Βουλή να συνεδριάσει αν δεν έρθουν οι Χρυσαιγιτες από τον Κορυδαλλό. Ψέματα ή αλήθεια;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ψέμα! Θα σας απαντήσω.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Αλήθεια. Εντάξει, πλέον δεν υπάρχουν όρια για να συνεννοηθείς. Το ξέρουν όλοι. Ποιος ήταν εδώ να μας πει; Τα θυμάστε; Δέστε τα Πρακτικά της Βουλής.

Εμείς αυτά που λέμε -και ξέρετε ότι είμαστε φειδωλοί σε αυτά που λέμε- τα λέμε με στοιχεία. Μπορεί να διαφωνεί κανένας μαζί μας κ.λπ., αλλά ποτέ δεν κάνουμε μικροπολιτική.

Δεύτερον, επιτίθεται σε πρόσωπο για να επιτεθεί στο κόμμα. Δεν μασάμε εμείς από τέτοια, έχουμε περάσει και χειρότερα.

Εμείς καταθέσαμε πρόταση νόμου με τον ΣΥΡΙΖΑ για την κατάργηση των μνημονίων, η οποία εξαφανίστηκε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Καθόλου δεν εξαφανίστηκε, διαβιβάστηκε στο ...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Δεν την έφερε ποτέ στη Βουλή.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Μα τι λέτε, κύριε Παφίλη!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Πονάει, ε;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Καθόλου. Θα απαντήσω σε όλα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Δεύτερον, καταθέσαμε πρόταση, που είχαν καταθέσει εξακόσια, δεν θυμάμαι πόσα, σωματεία για τα θέματα να εργασιακά, πρόταση νόμου, τεκμηριωμένη κ.λπ., άσχετα αν συμφωνεί ή διαφωνεί κανένας. Εξαφανίστηκε κι αυτή η πρόταση. Για να θυμόμαστε μερικά πράγματα.

Νομίζετε ότι η Κυβέρνηση στριμώχνεται από τα σόου της Κωνσταντοπούλου και από τα ψέματα τα οποία λέει, που παριστάνει τον Τσακίρη της υπεράσπισης των φτωχών και των αδυνάτων;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ποιον;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Αν δεν το ξέρετε, πατάτε στο Google, θα το βρείτε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Είναι επειδή είμαι χαζή ως γυναίκα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Παντού και πάντα; Δεν τους πειράζει, όλα τα σόου που γίνονται εδώ, το αντίθετο. Είναι φιλοξενομένη σε όλα τα συστημικά μέσα μαζικής ενημέρωσης και ήταν η πολιτική Αρχηγός, πριν να μπει στη Βουλή, η οποία είχε τις περισσότερες παρουσίες στα μαζικά μέσα ενημέρωσης.

Αυτό που πειράζει, αυτό που τρομάζει -καθένας έχει την άποψή του-ξέρετε τι είναι;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Φταίει ο καπιταλισμός και η Κωνσταντοπούλου.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Πω πω! Μιλάμε τώρα ο Μαρξ ωχριά! Είναι ο καπιταλισμός κι η Κωνσταντοπούλου που τρομάζει το σύστημα! Τι να πω! Δεν μπορώ να πω τίποτα.

Παραδείγματος χάριν, χθες και προχθές, νέκρωσαν τα γιαπιά από την απεργία της Ομοσπονδίας Οικοδόμων και των Τεχνικών. Άχνα σήμερα. Δεν είναι σημαντικό θέμα. Τι λέτε; Σημαντικό είναι τι ψέματα θα πούμε -γιατί ψέματα λέει- εδώ στη Βουλή. Και ξέρουν όλοι.

Τρίτον, πουλάει αντιαντισυστημισμό. Ποιος πουλάει, αλήθεια; Άχνα δεν βγάλουν για μεγάλα συμφέροντα, Ευρωπαϊκή Ένωση. Σας έκανε κριτική χθες, αν δεν το πήρατε χαμπάρι, γιατί χρωστάτε 500 εκατομμύρια ευρώ στις τράπεζες, ενώ έχουν έχουν δοθεί 70 δισ.-αν δεν κάνω λάθος, μπορεί να είναι λιγότερα- για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών. Σας έκανε κριτική χθες.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Και είπα να επιστραφούν! Δεν το ακούσατε;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Καλά, ναι, εντάξει! Δεν πειράζει, μπορείτε να μιλάτε μόνη σας, δεν σας δίνω σημασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Παρακαλώ, κυρία Πρόεδρε!**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Ψήφισε -και μην πάμε και παπαρέα.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Πάτε, πάτε, όλα πείτε τα. Καθαρός ουρανός αστραπές δεν φοβάται.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Ναι, άμα τα πούμε όλα ξέρετε τι θα γίνει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Παρακαλώ, μην ξεφεύγουμε. Έχουμε ξεφύγει από το νομοσχέδιο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Αφήνει περίεργα, ανήθικα υπονοούμενα, βρώμικα, τόσο βρώμικα που η πίσσα ωχριά, για τον Γιώργο Λαμπρούλη. Και μάλιστα σήμερα σε ένα κανάλι άφησε υπονοούμενα ότι τα έχει κάνει πλακάκια με τον Γεωργιάδη. Τι μας λέτε τώρα; Εκατόν σαράντα έξι ερωτήσεις έχει καταθέσει, δεκαέξι όλη η Πλεύση Ελευθερίας, που μας έρχεται εδώ και μας πουλάει τώρα ότι κατέθεσε τόσα και το ένα και τ' άλλο.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Δεκαέξι έχουμε καταθέσει; Δεν τα ξέρετε μάλλον.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Έχει συγκρουστεί ο ίδιος ο Λαμπρούλης με τον κ. Γεωργιάδη πολιτικά. Εμείς πολιτικά συγκρουόμαστε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Έτσι, τα πρόσωπα...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Εσείς «κάνετε» τα πρόσωπα για να κρύψετε το σύστημα. Τέτοιοι είστε. Αυτό κάνετε. Επιτίθεστε στα πρόσωπα για να κρύψετε το σύστημα.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εμείς κρύβουμε το σύστημα;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Και μας κάνει εδώ ένα αφήγημα, κυρά μου, για την οικογένειά σου και για τα γυναικεία θέματα κ.λπ..

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Κυρά μου;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κύριε Παφίλη, παρακαλώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Ο πατέρας του Λαμπρούλη ήταν δήμαρχος της Λάρισας και έκανε δεκαοχτώ χρόνια φυλακή. Κατάλαβα;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Κυρά μου είπατε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κύριε Παφίλη, σας παρακαλώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Το παίρνω πίσω. Κυρία μου. Συγγνώμη. Εγώ είμαι και λίγο χωριάτης. Δεν μεγάλωσα ούτε στα πανεπιστήμια της Αμερικής. Στην οικοδομή δούλεψα για να τα βγάλω πέρα.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Οι άνθρωποι της οικοδομής δεν έχουν τρόπους;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ολοκληρώστε, κύριε Παφίλη.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Θα ολοκληρώσω, κύριε Πρόεδρε. Αφήστε με.

Λέω, λοιπόν, τόση ανηθικότητα; Αντισυστημικοί; Άχνα. Για Ευρωπαϊκή Ένωση; Ζήτω! Για ΝΑΤΟ; Ζήτω!

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ποιος είπε «ζήτω»;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Έχετε ψηφίσει περίπου τα μισά νομοσχέδια της Νέας Δημοκρατίας.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Τι λέτε, κύριε Παφίλη;

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Τι λέτε τώρα;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Κοιτάξτε, κυρία Κωνσταντοπούλου...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Μη κάνετε διάλογο, σας παρακαλώ, κύριε Παφίλη.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Δεν είστε η αυτοκράτειρα Πασών των Ρωσιών που πρέπει οι άλλοι να μη μιλάνε. Και μη μας πουλάτε ότι είστε η μοναδική πολιτική αρχηγός γυναίκα.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Γιατί;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Προηγήθηκαν κι άλλες. Ήταν η Αλέκα Παπαρήγα. Ήταν πρώτο το ΚΚΕ. Ήταν η Φώφη Γεννηματά. Εντάξει; Για να γνωρίζομαστε σε αυτήν την Αίθουσα. Μη μας πουλάτε αγώνες. Τι ξέρετε εσείς από αγώνες; Ούτε χαστούκι δεν έχετε φάει.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Αλήθεια; Μάλιστα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Ούτε σύγκρουση δεν έχετε κάνει. Δεν έχει όμως αυτό σημασία. Σημασία έχει η πολιτική.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Συνεχίστε...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Όποτε θέλετε, μέχρι το πρωί.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εγώ θα σας απαντήσω.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Να θα μου απαντήσετε και θα σας απαντήσω κι εγώ όμως μετά.

Έχετε αυτό το προνόμιο και μιλούσατε σαράντα επτά λεπτά, όπως μιλάτε και σε κάθε συνεδρίαση τουλάχιστον τρεις φορές από μισή ώρα.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Κι εσείς. Πάντοτε μιλάτε τον διπλάσιο χρόνο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Κανένας δεν το έχει κάνει αυτό σε αυτήν τη Βουλή.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Καμία γυναίκα δεν το έχει κάνει.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Δεν σέβεστε τίποτα και κανέναν. Προβάλλετε από το πρωί μέχρι το βράδυ.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εσείς μια χαρά το κάνετε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Ακούστε όταν μιλάτε στο ΚΚΕ για τις γυναίκες, πρέπει να ξέρετε την ιστορία του. Την είπα πριν αλλά εσείς...

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Αφήστε και καμία Βουλευτίνα σας να μιλήσει.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Όταν μιλάτε στο ΚΚΕ για τις γυναίκες, να ξέρετε ότι ήμασταν οι πρώτοι που τη δεκαετία του '20, του '30 ζητήσαμε την ψήφο των γυναικών και μάλιστα ο λαός το μετέφρασε «ψήφο στο φουστάνι». Ήμασταν εμείς που σαν ψυχή, καθοδήγηση του ΕΑΜ, οργανώσαμε εκλογές και ψήφισαν πρώτη φορά οι γυναίκες στην ελεύθερη Ελλάδα για την εκλογή των συνέδρων της ΠΕΕΑ, που ήταν η κυβέρνηση του βουνού, να το πω για να το καταλάβει ο κόσμος. Μη λέτε σε εμάς γι' αυτά.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εσείς είστε η κυβέρνηση του βουνού; Θα μας τρελάνετε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κυρία Πρόεδρε, παρακαλώ! Να ολοκληρώσει ο κ. Παφίλης παρακαλώ!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Δεν μπορώ! Διότι είναι άγνωστο πεδίο για τους ανθρώπους.

Λέω, λοιπόν, ότι όλη αυτή η οργανωμένη προβοκάτσια που κάνει, η ανήθικη επίθεση στο ΚΚΕ, έχει να κάνει με την ριζικά διαφορετική αντίληψη που έχουμε. Εμείς, λοιπόν, παλεύουμε να κινητοποιήσουμε τον λαό, οπότε μη μας τα λέτε τώρα αυτά.

Δεν μπορώ προκαλούμαι. Όταν έγινε το έγκλημα των Τεμπών, έτυχε εκ μέρους του κόμματος να είμαι ο πρώτος που πήγα. Μετά ήρθε ο Πρωθυπουργός. Και η δήλωση που κάναμε ήταν: Είναι προδιαγεγραμμένο έγκλημα.

Η δική μας παράταξη στις 7 Φεβρουαρίου στους σιδηροδρόμους -η δική σας δεν υπάρχει βέβαια, αλλά δεν έχει σημασία- είπε ότι έρχεται μεγάλο ατύχημα. Προειδοποίησε, γιατί η κατάσταση ήταν άθλια κ.λπ.. Εμείς δεν βγαίνουμε να κοκορευόμαστε. Εμείς καλέσαμε τον λαό να κατέβει -το ξαναείπα- στον δρόμο, να παλέψει να μη συγκαλυφθεί το έγκλημα, να τιμωρηθούν οι ένοχοι και όλα τα υπόλοιπα και οι άλλοι έλεγαν «τώρα πενθούμε». Καθένας παίρνει την ευθύνη του για τα πολιτικά.

Επομένως, για να τελειώνω με τη μάχη στην αστική δημοκρατία, σιγά, κατεβείτε τα άρματα! Σιγά, μην την γκρεμίζετε με τους λόγους στην Βουλή και όχι με τη λαϊκή κινητοποίηση που την κάνουμε εμείς και είμαστε πρωταγωνιστές σε αυτό.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Δεν υπάρχει άλλος κανένας! Εσείς μόνο!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Δεν λέω ότι είμαστε μόνοι μας, αλλά είναι και όλοι οι υπόλοιποι.

Τώρα για τα «χρυσαιγίτια» που λέτε, σας είπα, μη συνεχίσω.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Συνεχίστε. Εγώ θα σας απαντήσω. Η λάσπη δεν κολλάει πάνω μου.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Όταν ήσασταν Πρόεδρος της Βουλής, που μιλάτε εσείς για Κανονισμό της Βουλής, γιατί δεν το αλλάξατε αυτό; Τι έκανε ο Λαμπρούλης; Ό,τι έλεγε ο Κανονισμός, αυτό έκανε. Λέει ο Κανονισμός ότι όταν κατατίθενται έγγραφα τέτοια, μπαίνουν σε φάκελο και πάνε εκεί.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Πού το λέει; Σε ποιο άρθρο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Παρακαλώ, κυρία Πρόεδρε, μην κάνετε διάλογο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Στο άρθρο 1947, 1949!

Γι' αυτό, λοιπόν, αυτός ο βρώμικος ρόλος που παίζετε, να ξέρετε ότι θα γυρίσει μπουμέρανγκ. Κατηγορεί το ΚΚΕ ότι είναι ενσωματωμένο στο σύστημα. Καταλαβαίνετε σε τι σημείο έχει φτάσει; Ό,τι κινείται και ό,τι παλεύεται, έχει την σφραγίδα του ΚΚΕ είτε συμφωνεί είτε διαφωνεί κανείς. Κανένα πρόβλημα. Γι' αυτό, λοιπόν, δεν θέλω να πω τίποτα άλλο, τίποτα περισσότερο. Καλύτερα κρείττον το σιγάν.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Το καλύτερα και το κρείττον είναι το ίδιο.

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κυρία Πρόεδρε, μια σύντομη παρέμβαση, επειδή πρέπει να κλείσει το θέμα. Μια πολύ σύντομη παρέμβαση, γιατί πρέπει να προστατεύσουμε και το κύρος της διαδικασίας και το κύρος του Κοινοβουλίου.

Παρακαλώ, έχετε τον λόγο.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Κύριε Παφίλη, νομίζω ότι δεν μπορούσατε με καλύτερο τρόπο να με επιβεβαιώσετε από αυτά που κάνατε και είπατε. Το «τι λες κυρά μου» από το Βήμα της Βουλής και το χέρι το προτεταμένο, είναι κάτι το οποίο εμείς θα το παλεύουμε κι εμένα θα με βρίσκατε απέναντι, όσο κι αν σας ενοχλώ, όσο κι αν σας ανεβαίνει το αίμα στο κεφάλι και θέλετε να με δείρετε. Όσο κι αν λέει ο κ. Λαμπρούλης «μαζευτείτε». Αλλιώς τι; Αλλιώς τι κύριε Παφίλη; Θα μας δείρετε; Θα μας δείρετε με την αντρίλα και τα νταηλίκια;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Εσείς τους δέρνετε όλους, μιλάτε λες και είστε δεν ξέρω τι. Κάτι ξεχωριστό από όλους.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Σας απαντώ σε αυτά που είπατε που είναι όλα ψέματα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Εδώ δεν είναι δικηγορία, πολιτικό είναι εδώ.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Πρώτον, σας ενόχλησα προεκλογικά το 2023 που μπήκε η Πλεύση Ελευθερίας στη Βουλή, υφιστάμενη τη χειρότερη και ειδικότερη επίθεση μιντιακά και από όλο το πολιτικό σύστημα και από τον κ. Κουτσομπά, που μας κοροϊδεύει και λοιδορούσε τις καρδούλες και αφήσατε να περάσει κάτω από το ραντάρ το κόμμα των Σπαρτιατών, που μας ήρθε και μας κατσικώθηκε εδώ μέσα στη Βουλή. Τώρα, εγώ είμαι Χρυσαιγίτισσα; Για εξηγήστε μας, γιατί σας έφταιγα εγώ προεκλογικά το 2023 και αφήσατε τους Σπαρτιάτες να περάσουν κάτω από το ραντάρ ως αντισυστημικοί;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Σας ευχαρίστησε ο Κασιδιάρης.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Όταν ήμουν Πρόεδρος της Βουλής, η Χρυσή Αυγή δεν κουνούσε ρούπι, δεν κουνιόταν φύλλο.

(Γέλωτες από την πτέρυγα του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας)

Και όταν έθετα τα ζητήματα, δεν υπήρχε κανενός είδους επεισόδιο από αυτά τα οποία, δυστυχώς, το σύστημα επιδιώκει να υπάρχουν, για να αποπροσανατολίζουν.

Σε μένα, λοιπόν, που τολμήσατε να πείτε αυτά, αφού το κάνατε μέσα εδώ και κατά πρόσωπο, θα πρέπει να ξέρετε ότι δεν θα έπρεπε να υπολογίζετε ότι θα σιωπήσω.

Πρώτον, ξέρετε πολύ καλά ότι το θέμα για την παρουσία Βουλευτών που ήταν προφυλακισμένοι ετέθη διότι ο εισαγγελέας των φυλακών έδινε στους ίδιους Βουλευτές άδεια -και ήταν εδώ μέσα στη Βουλή- για να πάνε στην Επιτροπή της Βιβλιοθήκης. Ήταν εδώ στη Βουλή οι Βουλευτές στους οποίους αναφέρατε. Όμως, δεν τους έδινε άδεια να έρθουν στην Ολομέλεια στην ονομαστική ψηφοφορία άρσης της ασυλίας του κ. Άδωνι Γεωργιάδη. Τι περίεργο! Τι περίεργο! Γιατί ένας εισαγγελέας να παρεμβαίνει στο ποιοι Βουλευτές θα ψηφίζουν και να λέει ότι αυτοί μπορούν να βγουν από τη φυλακή να πάνε στη βιβλιοθήκη αλλά όχι και να ψηφίσουν άρση ασυλίας του Άδωνι Γεωργιάδη; Να τελειώνουν, λοιπόν, τα παραμύθια αυτά τα οποία εκτοξεύετε.

Δεύτερον, κύριε Παφίλη, επειδή ήσασταν και τότε Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΚΚΕ, δεν μπορεί να λέτε τόσο χονδροειδή ψέματα για τις προτάσεις νόμου. Πρώτον, το μνημόνιο εσείς το θυμηθήκατε το 2015. Μέχρι το 2015 λέγατε ότι δεν είναι τα μνημόνια, είναι ο καπιταλισμός.

Καταθέσατε προτάσεις νόμου τις οποίες αμέσως διαβίβασα στο Υπουργείο Οικονομικών, για να γίνει κοστολόγηση. Αμέσως! Και το ξέρετε, επίσης. Δεν επέστρεψαν από το Υπουργείο Οικονομικών στη Βουλή. Δεν χάθηκαν σε κάποιο συρτάρι δικό μου και δεν θα παραποιείτε την αλήθεια με αυτόν τον τρόπο.

Τρίτον, έλεος! Λέτε σε μένα ότι είπα ότι ήταν σχήμα λόγου η κατάργηση των μνημονίων με ένα άρθρο και έναν νόμο, υπονοώντας ότι ήμουν μνημονιακή; Δεν ξέρετε ότι κατέβηκα από την Έδρα της Προέδρου της Βουλής, για να μην ψηφίσω μνημόνια και ότι αντιστάθηκα στο να έρθουν τα μνημόνια; Όταν ήρθε το τρίτο μνημόνιο, κύριε Παφίλη μου, σας πήρα τηλέφωνο και σας είπα: «Θανάση, φέρνουν το τρίτο μνημόνιο». Ξέρετε τι μου είπατε; Το θυμάστε. «Ζωή μου, είμαι στη Σέριφο με την οικογένεια» και δεν ήρθατε πίσω στη Διάσκεψη των Προέδρων για το τρίτο μνημόνιο και σας αντικατέστησε ο κ. Καραθανασόπουλος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ολοκληρώστε, παρακαλώ.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Σας παρακαλώ, λοιπόν! Εσείς προκρίνατε τις διακοπές σας και δικαίωμά σας, αλλά εγώ ήμουν εδώ και αντιστάθηκα στο τρίτο μνημόνιο. Αυτού του είδους τη σπύλωση, όταν έχουν γίνει αυτά τα γεγονότα, δεν την επιτρέπω.

Τώρα, σε σχέση με τις πολιτικές αρχηγούς, συμβαίνει δυστυχώς με αυτά τα κακέκτυπα, τα οποία εκπέμπονται από το πολιτικό σύστημα, να είμαι η μοναδική γυναίκα Αρχηγός. Δεν είπα ότι δεν υπήρξε άλλη στην ιστορία. Επιδιώκω να υπάρξουν και άλλες. Επιδιώκω στο Προεδρείο της Βουλής να μην είναι μία μόνο γυναίκα

Αντιπρόεδρος και στην Κυβέρνηση να μην είναι τραγική μειοψηφία οι γυναίκες.

Θα μου επιτρέψετε, επειδή γνώρισα πολύ μικρή τον Χαρίλαο Φλωράκη, που είχε πολύ προσωπική σχέση με τον πατέρα μου...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Χαλαρά.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Αφήστε τις χειρονομίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κλείστε, παρακαλώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Χαλαρά, λίγο.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Δεν αγγίζετε και δεν φτάνετε στο δαχτυλάκι κάποιων ανθρώπων. Μην επικαλείστε αλλωνών ανθρώπων τους αγώνες.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Μην πιάνετε στο στόμα σας ανθρώπους...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ολοκληρώστε, κυρία Πρόεδρε. Παρακαλώ, να κλείσουμε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Μην επικαλείστε αλλωνών ανθρώπων τους αγώνες! Και επειδή των ανθρώπων που αγωνίζονται εγώ ποτέ προσωπικά δεν αμφισβητήσα τους αγώνες, δεν θα αμφισβητείτε και εσείς την πραγματικότητα. Δεν θα αμφισβητείτε!

Η δική μου η πορεία είναι διαφανής. Την ξέρουν τα μέλη σας, που τα έχω υπερασπιστεί σε πάμπολλες καταστάσεις και σε κινήματα και σε πλειστηριασμούς και σε ακτιβισμούς για το περιβάλλον και για τον ΧΥΤΑ Αιγείρας και για τα αγροτικά, σε πάμπολλες καταστάσεις. Το ξέρετε και εσείς και ως το κρύβετε. Εδώ μέσα στη Βουλή δεν υπάρχει άλλος Αρχηγός να έχει υπερασπιστεί τους Βουλευτές σας όταν βάλονται. Και αυτό είναι βαθιά ανήθικο, ότι τον άνθρωπο που σας υπερασπίζεται όταν βάλλεσθε, εσείς τον στοχοποιείτε με την πιο χυδαία προπαγάνδα και με μοντάζ και με κολάζ, με λοιδορίες και γέλια εχθές, γιατί ήταν αστείο το ότι είπαμε όχι στη συγκάλυψη.

Τώρα, πραγματικά...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κλείστε, παρακαλώ.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Δεν θα αργήσω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Όχι, κλείστε, παρακαλώ.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ναι, ναι, θα κλείσω αμέσως.

Επειδή συμβαίνει να έχω πνευματική σχέση με πολύ μαχόμενο οικοδόμο που είναι και στο ΚΚΕ, μη λέτε, σας παρακαλώ πάρα πολύ, τέτοιες χοντράδες. Εμείς υποστηρίξαμε όλες τις απεργίες, όλες τις κινητοποιήσεις. Εγώ είμαι στην πρώτη γραμμή, όταν συλλαμβάνονται άνθρωποι αγωνιζόμενοι. Ο δημοσιογράφος του Ριζοσπάστη που κακοποιήθηκε από τους ΜΑΤατζήδες, ήμουν εγώ εκεί να τον υπερασπιστώ, κύριε Παφίλη, δεν ήσασταν εσείς.

Αρα, σας παρακαλώ πάρα πολύ, αυτού του είδους την προπαγάνδα σε εμένα, όταν ξέρει ο κόσμος στο πεδίο ποια είμαι και δεν το ξέρει τώρα, το ξέρει όλα μου τα χρόνια, διότι δεν ήμουν ποτέ ούτε άφαντη, ούτε αγνώστου προελεύσεως, ούτε αγνώστου κατοικίας, ούτε με αναζητούσε κανείς και δεν με έβρισκε, τα υπονοούμενα, λοιπόν, τα ψυχιατρικά είναι αδιανόητα να τα εκστομίζετε εσείς. Αυτά είναι τα εργαλεία του φασισμού. Τα υπονοούμενα τα σεξιστικά σάς καλώ να τα σταματήσετε. Η εικόνα σας πριν με το «Κυρά μου» και με το χέρι τεταμένο, τα είπα όλα. Δεν θα έπρεπε κανονικά να απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Νομίζω ανακάλεσε ο κ. Παφίλης.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Α, και δεν τρέχει τίποτα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Όχι, δεν τρέχει τίποτα. Ανακάλεσε. Το διόρθωσε. Κλείστε, παρακαλώ.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ελπίζω να ανακληθεί συνολικά αυτό το πρότυπο, κύριε Πρόεδρε.

Τέλος, αυτό θα το επαναλάβω, διότι εμείς δεν είμαστε από αυτούς που λένε κάθε φορά «Εμείς δεν έχουμε πρόβλημα με τα πρόσωπα. Ψηφίζουμε «παρών» για τις πολιτικές». Όχι. Εμείς πιστεύουμε ότι υπάρχει και προσωπική ευθύνη και δεν δίνουμε συγχωροχάρτια με ένα «παρών», χωρίς να αποδίδουμε ευθύνες.

Εμείς πιστεύουμε και στηρίζουμε κάθε θετική πρωτοβουλία. Την πρόταση που έκανε το ΚΚΕ για την εξεταστική επιτροπή για το έλλειμμα των Τεμπών τη στηρίξαμε πρώτοι-πρώτοι. Και θα το ξανακάνουμε για κάθε πρωτοβουλία και τροπολογίες που έχουν καταθέσει και πρωτοβουλίες.

Είναι δυνατόν να λέτε στην Πλεύση Ελευθερίας ότι στηρίζει το ΝΑΤΟ; Μα είστε στα καλά σας; Πραγματικά. Η Πλεύση Ελευθερίας είναι εκείνο το κίνημα που έχει κάνει την πιο συνεπή εκστρατεία για την ειρήνη κατά της πολεμικής βιομηχανίας, κατά του ΝΑΤΟ, κατά των εξοπλισμών και παρεμβαίνει συνεχώς εδώ, μέσα στη Βουλή, για τη γενοκτονία στη Γάζα, για την οποία παρακαλώ τον Αρχηγό σας να συνεννοηθούμε και δεν ευαρεστείται. Σας παρακαλώ! Είναι ποτέ δυνατόν να λέτε τέτοιες χοντράδες; Να γράφει ο Ριζοσπάστης ότι στηρίξαμε πράγματα αδιανόητα; Να στέλνω στον Αρχηγό σας, τον κ. Κουτσούμπα ότι «γράψατε αυτό και είναι ψέμα» και να μου λέει «Έγινε κατά λάθος. Θα το διορθώσουμε» και να μην το διορθώνετε ποτέ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Παρακαλώ, ολοκληρώστε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Σας παρακαλώ! Όταν θα λέτε κάτι, θα δέχεστε απαντήσεις και δεν θα λέτε προς την Πλεύση Ελευθερίας ψέματα και προπαγάνδα και μοντάζ και κολάζ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ωραία.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Σας λέω ότι επάνω μας η λάσπη δεν κολλάει. Και όποτε έχετε τη διάθεση να ξαναπείτε αυτά τα πράγματα, να φροντίσετε να είμαι εδώ, για να σας απαντήσω και πάλι.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Επανερχόμενοι στο νομοσχέδιο, ολοκληρώνουμε τον κύκλο των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων με την Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο από την Πλεύση Ελευθερίας κ. Καραγεωργοπούλου. Στη συνέχεια πάμε στις δευτερολογίες των εισηγητών.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ομολογώ ότι μετά από σχεδόν δώδεκα ώρες συνεδρίασης το κλίμα είναι αρκετά βαρύ. Το μόνο βέβαιο είναι ότι η Πλεύση Ελευθερίας ούτε ψέματα λέει ούτε εμφανίζει κάτι διαφορετικό από αυτό που είμαστε. Με διαφάνεια αγωνιζόμαστε από το 2023 εντός του Κοινοβουλίου, για να είμαστε μαζί με τους πολίτες και να υπερασπιζόμαστε τα δίκαια τους. Κάθε άλλη λασπολογία στο πρόσωπο της Ζωής Κωνσταντοπούλου ή κάθε άλλη παρέμβαση, πραγματικά, μας ξενίζει και μας λυπεί ιδιαίτερα.

Σε σχέση με τις τροπολογίες θέλω να αναφερθώ, κυρίες Υπουργέ και Υφυπουργέ. Ακούσαμε από τον κ. Δήμα, από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ότι για λόγους διαφάνειας έρχεται η διάταξη του άρθρου 4 να θεσπίσει μια εξουσιοδοτημένη διάταξη για την επιλογή διοίκησης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Αλήθεια, η Νέα Δημοκρατία για λόγους διαφάνειας αποφασίζει την επιλογή του διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων να γίνεται με ανοικτό διαγωνισμό τώρα; Τον προηγούμενο χρόνο με νομοθετική παρέμβαση παρατάθηκε για τρίτη φορά η θητεία του κ. Πιτσιλή; Πόσο ανεξάρτητη είναι αυτή η Αρχή Δημοσίων Εσόδων, με τον κ. Πιτσιλή να του ανανεώνετε με φωτογραφική διάταξη τη θητεία τρίτη φορά; Όχι βεβαίως τυχαία, αλλά γιατί ο κ. Πιτσιλής είναι ο αυτοκράτορας, ο ανέλεγκτος στην κρίση του από την Κυβέρνηση Μητσοτάκη, γιατί ακριβώς κάνει την «καλή» δουλειά για εσάς. Αυτά ως προς την τροπολογία του Υπουργείου Οικονομικών, που είναι κάποια διάταξη από τις περισσότερες που φέρνετε, ώστε σε πολύ λίγο χρόνο να γίνει νόμος του κράτους, μέσα σε ένα νομοσχέδιο με το οποίο δεν έχει καμία σχέση. Αυτό σίγουρα είναι καταστρατήγηση των αρχών καλής νομοθέτησης.

Πάμε στην τροπολογία για τα έκτακτα και επείγοντα μέτρα για την προστασία θέσεων εργασίας στον Δήμο Θήρας. Προσθέτετε πολύ καλά «στον Δήμο Αμοργού, στον Δήμο Ανάφης». Έχετε ξεχάσει τις Μικρές Κυκλάδες, σαν να μην συμβαίνει τίποτα στην Ηράκλεια, στη Δονούσα, στα Κουφονήσια. Δεν κοινοούνται εκεί, δεν προβληματίζονται οι ακρίτες που ζουν απομονωμένοι, εγκα-

ταλελειμμένοι από την πολιτεία; Τους έχετε σκεφτεί στην Ηράκλεια, στη Δονούσα, στα Κουφονήσια;

Και δεν είναι μόνο αυτό. Μας είπε η κ. Κεραμέως ότι επενδύει η ελληνική Κυβέρνηση στην πρόληψη. Είπε αντίστοιχα ο κύριος Πρωθυπουργός όταν πήγε στη Σαντορίνη: «Προλαμβάνουμε τα γεγονότα, αντί να τρέχουμε να τα αντιμετωπίζουμε μετά».

Σε τι συνίσταται η διατυμπανιζόμενη πρόληψη, όταν η πρώτη σκέψη μετά το έγκλημα των Τεμπών, πέραν της ακαριαίας σπουδής της συγκάλυψης των πραγματικών αιτίων και υπευθύνων, ήταν να μη σταματήσει να κινείται ο σιδηρόδρομος, όταν, μετά τους πρώτους βρυχηθμούς του εγκέλαδου στην Αμοργό, στην Ανάφη και στην ευρύτερη περιοχή και στις Μικρές Κυκλάδες -να μην τις ξεχνάμε- ιδίως, βεβαίως, στη χρυσή Σαντορίνη, η πρώτη σκέψη των κυβερνώντων ήταν να μην πληγεί το προϊόν της επόμενης τουριστικής σεζόν, από μια Κυβέρνηση που δήθεν επενδύει στην πρόληψη, αλλά δίνει αφεδώς τις οικοδομικές άδειες για να γίνουν τα πολεοδομικά εγκλήματα στα Φηρά, στην Οία, στα Πρανή, στην Πλαγιά, στην πλήρη κατηφόρα προς τη θάλασσα, στις περιοχές της Σαντορίνης και κάτω του παραδοσιακού οικισμού, με ψευδοθεμελιώσεις.

Κανείς, φυσικά, δεν παίρνει θέση και δεν προλαμβάνει για το τι θα γίνει, αν συμβεί ο μεγαλύτερος σεισμός και πώς θα ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που θα ανακύψουν το Γενικό Νοσοκομείο Θήρας, με όλες τις ιατρικές ειδικότητες, με νοσηλευτικό προσωπικό και απόθεμα φαρμάκων. Ποιος έχει πάρεθ θέση για το τι συμβαίνει αυτή τη στιγμή στο Νοσοκομείο της Θήρας; Είναι επαρκώς στελεχωμένο; Υπάρχουν εκείνες οι ενισχύσεις που θα επιτρέψουν την αντιμετώπιση κάθε ανάγκης ή θα το ψάξετε εκείνη την ώρα; Οι ενισχύσεις που έχουν μεταβεί στο νησί μπορούν να εφαρμοστούν το πρόγραμμα «Ξενοκράτης», ενώ δεν γνωρίζουν καν το νησί; Τι θα γίνει με τους συμβασιούχους εργαζόμενους ή γενικότερα, με τους εργαζόμενους που χάνουν τις δουλειές τους και το μικρό εισόδημά τους σε αυτή την περίοδο, αλλά και όσο ακόμα θα συνεχίζεται η κρίση;

Είδαμε την έντρομη φυγή περίπου έντεκα χιλιάδων πολιτών από τη Σαντορίνη, μια φυγή που πραγματοποιήθηκε και πάλι διά της ατομικής ευθύνης, δηλαδή με έξοδα των πολιτών. Είδαμε, βεβαίως, τον κ. Κυρανάκη να θριαμβολογεί για τον ψηφιακό χάρτη «My safety plan», με καταγεγραμμένα τα ασφαλή σημεία. Είναι, βεβαίως, ο Υφυπουργός που αντιλαμβάνεται την κτηματογράφηση μέσω της στατιστικής και των αριθμών, που κρατά παγωμένο το διάστημα της ανάρτησης και της βάσης δεδομένων του Κτηματολογίου σε όλες τις περιοχές όπου επικαλείται ανάρτηση και οι πολίτες δεν μπορούν να ελέγξουν καν αν έχουν δηλώσει σωστά, αν έχουν καταχωριστεί σωστά οι ιδιοκτησίες τους.

Το ίδιο θα συμβεί και στις Κυκλάδες σε λίγο καιρό, γιατί φυσικά, η σημαία της περαίωσης της κτηματογράφησης είναι κάτι που πρέπει να αναδείξει το ελληνικό κράτος ως παγκόσμιο φαινόμενο στην ιστορία του Κτηματολογίου. Με έναν πρωτοφανή τρόπο περαιώνεται η κτηματογράφηση, αλλά κανείς δεν γνωρίζει αν είναι δηλωμένη η περιουσία του, κανείς δεν γνωρίζει αν η Άνδρος έχει καταχωριστεί σωστά στο Κτηματολόγιο, αν η Καλντέρα και η Καμένη της Σαντορίνης έχουν εκείνα τα ΚΑΕΚ που έχουν αποδοθεί σωστά στους ιδιοκτήτες ή ακόμα και αν το Δημόσιο έχει καταχωρίσει τις ιδιοκτησίες τους στην περιοχή αυτή.

Είδαμε, επίσης και τις εκκλήσεις της Χριστίνας Καλούδη από το καταφύγιο Santorini Animal Welfare Association για τη φροντίδα δεκάδων ζώων συντροφιάς, φάρμας, να εκλιπαρεί για τα παρατημένα ζώα όσων τα εγκατέλειψαν στο νησί. Στα καταφύγια, όπως τα ονομάζετε, υπάρχουν σκηνές με εξειδικευμένο προσωπικό να υποδεχθούν τους πολίτες που έμειναν στα σεισμόπληκτα νησιά; Είναι οι καταυλισμοί αυτοί πλήρως επανδρωμένοι; Υπάρχει επάρκεια τροφίμων σε περίπτωση διάρκειας της κρίσης και με τα μέτρα που υπάρχουν στο λιμάνι για τη διευκόλυνση των φορτηγών τροφοδόσας;

Ακόμα και για το ναυάγιο του Sea Diamond, ποιος παρακολουθεί τη στατικότητα του, όταν ακόμα και σήμερα φέρνει στην επιφάνεια μικρές κηλίδες χημικών ουσιών και ρύπων; Είναι μια κινητή βόμβα στην καρδιά του κουμπαρά της Ελλάδας, που η όποια μικρή ή μεγάλη μετατόπιση του θα έχει συνέπειες σε όλη την ηφαιστειακή λεκάνη. Θα απαιτηθούν μήνες για να καθαριστεί.

Έχουμε έκτακτα μέτρα για αυτό και μέχρι τότε;

Ως προς τους εκπαιδευτικούς που λείπουν, πως τα παιδιά λαμβάνουν εκπαίδευση στα νησιά μας; Δυο-τρία παιδιά σε κάθε οικογένεια συμβαίνει να έχουν έναν υπολογιστή. Έχετε αναρωτηθεί αν αυτά τα παιδιά θα λάβουν εκείνη την εκπαίδευση που δικαιούνται, που είναι από τα αυτονόητα συνταγματικά τους δικαιώματα, ακόμα και σε περιόδους κρίσης;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Και μιλάμε για ένα νομοσχέδιο που δήθεν θεσπίζει την ισόρροπη εκπροσώπηση φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών, όταν το ελληνικό κράτος αρνείται να καθιερώσει ως ιδιώνυμο το έγκλημα της γυναικοκτονίας και όταν περιορίζετε στη θέαση εκείνων των γυναικών που λαμβάνουν την προσοχή των επιχειρηματικών συμφερόντων και συνεχίζετε να περιφρονείτε πεισματικά όσες παραπέμπετε στο panic button και εγκαταλείπετε στα χέρια των αδίστακτων δολοφόνων τους, γιατί το περιπολικό δεν είναι ταξί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ολοκληρώστε, παρακαλώ.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω κάνει καμία παρέμβαση. Μιλάω στα εξι λεπτά. Σίγουρα δικαιούμαι και τα τρία λεπτά της παρέμβασής μου.

Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης που δεν εφαρμόζεται και δεν σας απασχολεί. Εκτίναξη του φαινομένου ενδοοικογενειακής βίας, ειδικά μετά την ψήφιση του ν.4800 περί συνεπιμέλειας. Δεν σας έχει απασχολήσει το πόρισμα-έκθεση «καταπέλτης» της Επιτροπής GREVIO για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης από το έτος 2023 ακόμη. Εξίμισι χρόνια μετά και οι δύο ΚΥΑ, κοινές υπουργικές αποφάσεις, που προβλέπονταν από την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης δεν έχουν εκδοθεί, για να θεθούν σε εφαρμογή οι προβλέψεις και κυρίως, οι αποζημιώσεις των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας τελούν υπό προϋποθέσεις, όπως της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης και ακόμα και του διοικητικού τέλους των 50 ευρώ, προϋποθέσεις που, αν δεν υπάρξουν, δεν θα λάβουν ποτέ ακόμα και μικρές αποζημιώσεις τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας.

Αν η πολιτική είναι το σύνολο των πρακτικών και των θεσμών μέσω των οποίων δημιουργείται η τάξη και η οργάνωση της ανθρώπινης συνύπαρξης στο περιβάλλον, τότε οι πράξεις ή οι παραλείψεις οφειλόμενων ενεργειών της Αστυνομίας, της Διοίκησης, της Βουλής, της Δικαιοσύνης οφείλονται σε πολιτική απόφαση. Η πρόκληση για την πολιτεία και τους θεσμούς είναι ότι όχι μόνο απέτυχαν στην αποκάλυψη της αλήθειας στο έγκλημα των Τεμπών, στο έγκλημα του ναυαγίου της Πύλου, στο έγκλημα των υποκλοπών, αλλά συνέπραξαν και στη συγκάλυψή τους.

Θα σταματήσω εδώ, γιατί πραγματικά, θα είχα και άλλα να πω, αλλά σέβομαι ότι είναι περασμένος ο χρόνος.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ευχαριστούμε και εμείς την κ. Καραγεωργοπούλου.

Ας ξεκινήσουμε τώρα με τις δευτερολογίες των εισηγητών με αντίστροφη σειρά. Τον λόγο έχει ο κ. Πέτρος Δημητριάδης, αν συμφωνείτε για τρία λεπτά...

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν συμφωνώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Εντάξει. Πέντε λεπτά τότε. Ωραία, συμφωνούμε.

Κύριε Δημητριάδη, έχετε τον λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πριν ξεκινήσω, θέλω να πω κάτι. Το κόμμα μας έχει εκλεγεί από τον ελληνικό λαό. Δεν κατσιακωθήκαμε ούτε κάναμε κατάληψη. Εάν κάποιοι δεν μας σέβονται, ας σεβαστούν αυτούς που μας ψήφισαν τουλάχιστον! Εγώ ουδέποτε αμφισβήτησα την εκλογή κάποιου εδώ πέρα μέσα. Ας γίνει το ίδιο.

Ευχαριστώ.

Για τις τροπολογίες θα μιλήσω. Η πρώτη τροπολογία, η 319/6, έχει δύο θετικά άρθρα. Το ένα είναι το Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης, όπου ενθαρρύνονται πολίτες από την Ελλάδα να

πάνε στον Έβρο, σε συγκεκριμένες περιοχές και πιο συγκεκριμένα, στο Σουφλί, στο Διδυμότειχο και στην Ορεστιάδα. Πράγματι, είναι περιοχές που έχω επισκεφθεί, έχουν μεγάλο πρόβλημα δημογραφικό, οικονομικό.

Είναι θετικό να δίνεται οικονομική ενίσχυση για εγκατάσταση είτε οικίας είτε επιχείρησης. Όμως, θέλω να πω ότι θα πρέπει να συνοδευτεί και από άλλα μέτρα. Πρώτα-πρώτα, να υπάρξουν κάποιες φοροαπαλλαγές, διότι, δυστυχώς, πολλές επιχειρήσεις κλείνουν, έχουν μεγάλο πρόβλημα σε εκείνη την περιοχή και θα πρέπει να ενισχυθούν κυρίως και τα νοικοκυριά, αλλά και τα καταστήματα, να υπάρξει κάποια μείωση στον ΦΠΑ, κάποιο ειδικό φορολογικό καθεστώς, διότι το έχω ζήσει πάρα πολλοί κάτοικοι εκείνων των περιοχών, δυστυχώς, να πηγαίνουν για ψώνια σε γειτονικές χώρες, στην Τουρκία και τη Βουλγαρία.

Ας γίνει κάτι παρόμοιο, γιατί, όπως ξέρετε, δυστυχώς, ο Έβρος έχει μεγάλο πρόβλημα. Ο Έβρος είναι η πύλη της Ελλάδος. Πρέπει να τον σεβαστούμε. Καλό είναι να ενισχύεται, αλλά θέλουμε κάτι παραπάνω. Πάντως, είναι θετικό το άρθρο 1.

Το άρθρο 2 είναι θετικό μεν για τον Δήμο Θήρας. Πρέπει, όμως, να επεκταθεί και σε άλλα νησιά. Υπάρχουν και άλλα νησιά εκεί, στις Κυκλάδες -αναφέρθηκα και πριν- στις άγονες γραμμές που πρέπει και εκείνα να ενισχυθούν. Και εκείνα έχουν πρόβλημα σεισμικών δραστηριοτήτων. Είναι στην ευρύτερη περιοχή.

Λοιπόν, το μόνο μας πρόβλημα είναι στο άρθρο 3. Εμείς, προσωπικά, είμαστε αντίθετοι στο να δίνονται απευθείας από τη ΔΥΠΑ σε λογιστικά γραφεία. Είναι το μόνο στο οποίο εμείς αντιτιθέμεθα και γι' αυτό, θα ψηφίσουμε «παρών».

Ως προς την άλλη τροπολογία, την 318/5, θα ήθελα να πω ότι έχει και εκείνη κάποια θετικά σημεία, όπως για παράδειγμα, οι απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις, που απαριθμούνται στο άρθρο 2.

Επίσης, είναι θετική για μένα η παράταση εξαίρεσης τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής εμβέλειας από ειδικό φόρο διαφήμισης. Είναι, πράγματι, θετικό, διότι τα περιφερειακά κανάλια έχουν μεγάλο πρόβλημα επιβίωσης, οικονομικό. Πρέπει να τα ενισχύουμε με κάποιον τρόπο. Θετικό είναι. Μακάρι να συνεχιστεί αυτό, για μας προσωπικά.

Υπάρχει στο άρθρο 4 μια εξουσιοδοτική διάταξη για την επιλογή της Διοίκησης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, το οποίο και αυτό να μεν είναι θετικό. Καλό είναι να γίνεται.

Το μόνο μας πρόβλημα είναι στο άρθρο 5, όπου προβλέπεται ότι, όταν υπάρχει προσωρινή αδυναμία εκτέλεσης των συγκεκριμένων δρομολογίων στο πλαίσιο σύμβασης ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας έναντι μισθώματος, προκειμένου να καλυφθούν επείγουσες κοινωνικο-οικονομικές ανάγκες, ο Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής δύναται να κάνει πάλι απευθείας ανάθεση, χωρίς διαγωνιστική διαδικασία.

Εμείς σε αυτό είμαστε αντίθετοι. Δεν μας αρέσουν οι απευθείας αναθέσεις. Έχουμε μια επιφύλαξη. Για αυτόν τον λόγο εμείς θα ψηφίσουμε «παρών» και σε αυτή την τροπολογία.

Συνοψίζοντας, θα ήθελα να πω, όπως ανέφερα και το πρωί, ότι το νομοσχέδιο έχει κάποια θετικά στοιχεία. Το έχει και κάποια αρνητικά στοιχεία. Όμως, σε κάποια σημεία θα θέλαμε να μη βασίζεστε μόνο σε πιλοτικά προγράμματα. Ας κάνετε ένα πιο ολιστικό πλαίσιο, ειδικά για τους ΑμεΑ. Και, ναι, μεν να υπάρχει ισότητα των γυναικών, και να την ενισχύουμε, όχι όμως να υπάρχει απειλή εξοντωτικών προστίμων εις βάρος εταιρειών. Ουσιαστικά δηλαδή να μη λειτουργούν εκβιαστικά τα διοικητικά συμβούλια για να προσλαμβάνουν γυναίκες αμειβόμενες λόγω του φύλου, και όχι λόγω αξιοκρατίας.

Για αυτόν τον λόγο εμείς ψηφίζουμε «παρών» και στις τροπολογίες και στο νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Δημητριάδη.

Θα δώσω τώρα τον λόγο και στον ειδικό αγορητή της Νίκης κ. Τάσο Οικονομόπουλο.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εμείς, κύριε Πρόεδρε, κάνουμε οικονομία χρόνου. Μίλησα εγώ παραπάνω και σας είπα ότι δεν θα μιλήσει ο ειδικός μας αγορητής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ευχαριστούμε, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Οικονομόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΤΑΣΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, την τελευταία ημέρα του 2024, στις 31-12-2024, δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 7304 η κοινή υπουργική απόφαση 8102/2024 με τίτλο: «Τοποθέτηση ανηλίκων με αναπηρία σε επαγγελματίες αναδόχους και ρύθμιση σχετικών θεμάτων για την εφαρμογή της επαγγελματικής αναδοχής».

Δύο εκφράσεις μάς προκάλεσαν αλγεινή εντύπωση. Η έκφραση «Τοποθέτηση για ανηλίκους ανάπηρους» και η έκφραση «επαγγελματίες αναδόχους». Η μεν πρώτη έκφραση προκαλεί άσχημη εντύπωση εξ αρχής, διότι δεν πρόκειται για τοποθέτηση άψυχων αντικειμένων, αλλά στην ουσία για ανάθεση επιμέλειας. Και η δεύτερη έκφραση προκαλεί άσχημη εντύπωση για τον συνδυασμό επαγγελματιών αναδόχων.

Μελετώντας το περιεχόμενο της αρχικής ΚΥΑ, βρεθήκαμε προ δυσάρεστων εκπλήξεων όταν αναρωτηθήκαμε για τη σκοπιμότητα και τις λεπτομέρειες της όλης διαδικασίας. Η παράγραφος 43Α κάνει λόγο για αποϊδρυματοποίηση, όμως, το περιεχόμενο της δείχνει καθαρά ότι θα παραδίδονται παιδιά, και μάλιστα ανάπηρα, σε επαγγελματίες αναδόχους, και από τους φυσικούς τους γονείς -άρα όχι παιδιά ιδρυμάτων- οι οποίοι θα υπογράφουν και σύμβαση, άρθρο 4 παράγραφος 3. Ποιος ο λόγος να πληρώνονται επαγγελματίες ανάδοχοι για να τοποθετούνται σε αυτούς παιδιά με αναπηρία, όταν αυτά τα παιδιά έχουν γονείς και μάλιστα δεν υπάρχουν ούτε λόγοι κακοποίησης ούτε άλλοι λόγοι που να απομακρύνονται από την οικογένειά τους;

Γιατί αυτά τα χρήματα που είναι κοντά στα 2.000 ευρώ τον μήνα να μη δίνονται στους φυσικούς γονείς για να βελτιώσουν το επίπεδο διαβίωσης της οικογένειας και να δίνονται σε ξένα πρόσωπα τα οποία απλά θα έχουν περάσει μια εκπαίδευση; Μήπως οι φτωχοί γονείς δεν είναι κατάλληλοι και πρέπει να αναλαμβάνονται τα παιδιά από άλλους πιο πλούσιους επαγγελματίες γονείς; Ο αποϊδρυματισμός εδώ δεν μπορεί να σταθεί, διότι αναφέρεται στο κείμενο «υπογραφή του φυσικού γονέα» και δεν θα υπήρχε αυτό αν ο φυσικός γονέας είχε κακοποιήσει με οποιονδήποτε τρόπο το παιδί ή ήταν ανίκανος για δικαιοπραξία. Άρα, αφορά μόνο υγιείς και εχέφρονους, φτωχούς γονείς που αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στα έξοδα. Πώς θα ελεγχτεί η ποιότητα των υποψήφιων επαγγελματιών αναδόχων ή πιο σωστά των υποψήφιων επαγγελματιών γονέων;

Στο άρθρο 1 δεν τίθεται κανένας περιορισμός, απλά να έχει παρακολουθήσει ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης και να πιστοποιηθεί. Δεν προβλέπεται πουθενά έλεγχος ποινικού μητρώου, έλεγχος ιατρικού ιστορικού, έλεγχος ιστορικού παραβατικότητας στην απόφαση αυτή και άλλα σχετικά, αλλά παραπέμπεται στο άρθρο 8 του ν.4538 και στο άρθρο 9 του ίδιου νόμου. Εκεί όμως, αν και προβλέπεται ρητά να μην είναι καταδικασμένος για αδικήματα προσβολής γενετικής αιδοῦς, η διαδικασία ελέγχου είναι διάτρητη, γιατί όλα διαπιστώνονται με συνεντεύξεις και επίσης γιατί, αντί της αυτεπάγγελτης αναζήτησης των πιο σημαντικών πιστοποιητικών, όπως του ποινικού μητρώου και της μη άσκησης δίωξης, προβλέπεται η κατάθεσή τους από τον ενδιαφερόμενο και η αυτεπάγγελτη ενημέρωση θα ακολουθήσει σε ένα έτος, σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 9.

Δηλαδή και ένας καταδικασμένος παιδεραστής περνάει αυτά τα κριτήρια με μια απλή πλαστογραφία για ένα ολόκληρο έτος ώσπου να διαπιστωθεί. Όμως, και αν δεν είναι καταδικασμένος, και είναι παραβατικός και έχει μόνο μικρές ποινές που δεν φαίνονται στο ποινικό μητρώο, περνάει ακόμα ευκολότερα.

Η όλη διαδικασία πάσχει στο ότι διεξάγεται μόνο με συνεντεύξεις ή κυρίως στο ότι από αυτές και στα κρίσιμα σημεία δεν υπάρχει αυτεπάγγελτη αναζήτηση πιστοποιητικών, που θα πρέπει να αναζητά πιστοποιητικά ημερών και όχι τριμήνου. Υπάρχουν και άλλα σημεία εξίσου προβληματικά, αλλά δεν υπάρχει χρόνος να αναφερθώ.

Το κίνημά μας δεν αποδέχεται τέτοιες μεθοδεύσεις. Όταν το παιδί έχει φυσικούς γονείς που εννοείται ότι δεν το κακοποιούν ούτε το καταπιέζουν με οποιονδήποτε τρόπο, αλλά αγωνίζονται να του προσφέρουν ό,τι μπορούν, τότε πρέπει αποκλειστικά και

κατά προτεραιότητα αυτοί οι φυσικοί γονείς να ενισχύονται οικονομικά και όχι να ενισχύονται τρίτα και ξένα πρόσωπα που κάνουν τη γονεικότητα επάγγελμα. Όταν δεν υπάρχουν φυσικοί γονείς, πρέπει να αναλαμβάνουν οι πλησιέστεροι συγγενείς με την έγκριση της πολιτείας.

Τέλος, για τα παιδιά που ζουν σε ιδρύματα, πρέπει να λαμβάνεται σοβαρή μέριμνα με αυτεπάγγελτες έρευνες για το ποιος είναι κατάλληλος να αναδεχθεί ένα παιδί ανάπηρο ή μη. Η υιοθεσία να προηγείται πάντα ως λύση μόνιμη και όχι η εναλλαγή επαγγελματιών αναδόχων. Μάλιστα, να προτιμάται η υιοθεσία από συγγενείς, αν υπάρχουν και πληρούν τις άλλες προϋποθέσεις.

Η νομοθέτηση μέσω υπουργικών αποφάσεων ή και κοινών υπουργικών αποφάσεων είναι ολισθηρή ατραπός και εύκολα ξεστρατίζει προς την παρανομία και την αντισυνταγματικότητα, λόγω της ακαταλλήλότητας όσων υπηρεσιακών παραγόντων τη συγγράφουν ή και της εξυπηρέτησης ιδιοτελών συμφερόντων ενίοτε. Απαιτούμε να έρχονται στη Βουλή και να νομοθετούνται διά τυπικού νόμου τέτοια ευαίσθητα ζητήματα που αφορούν θεμελιώδη δικαιώματα και τον θεσμό της οικογένειας για λόγους διαφάνειας, ακρίβειας και πληρότητας.

Σας καλούμε να διορθώσετε τα κακώς κείμενα στις ανωτέρω αποφάσεις περί επαγγελματιών αναδόχων, τόσο ως προς το λεκτικό μέρος, όσο και ως προς το ουσιαστικό, ώστε να μην επιτρέπονται ανάρμοστες καταστάσεις λόγω εκμετάλλευσης και κατάχρησης των απαράδεκτων κενών που αφήνουν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Οικονομόπουλο.

Θα δώσουμε τώρα τον λόγο στην ειδική αγορήτρια από τη Νέα Αριστερά κ. Θεανώ Φωτίου.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, έχουμε αναλύσει διεξοδικότατα το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, το οποίο θεωρούμε συγκόλληση τριών μερών και το οποίο θεωρούμε ότι δεν έχει ενιαία νομική ύλη. Είναι μια τακτική που εφαρμόζει η Κυβέρνηση τον τελευταίο καιρό. Δηλαδή φέρνει νομοσχέδια που δεν έχουν ενιαίο κορμό, αλλά είναι συγκόλληση πιασάριων, δήθεν, διατάξεων, τις οποίες τις επικαλείται τόσα χρόνια ο Πρωθυπουργός και οι Υπουργοί σας, ενώ ξέρετε ότι τίποτε από όλα αυτά δεν έχει γίνει.

Μιλώ ειδικά για το Δ' Μέρος όπου είναι προγράμματα του Ταμείου Ανάκαμψης, τα οποία έχουν όλα ψηφιστεί εδώ και δύο με τρία χρόνια και δεν έχει εφαρμοστεί ούτε ένα, και σήμερα τα ξαναφέρατε για να τα εφαρμόσετε, δήθεν, τώρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο προσωπικός βοηθός. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα παιδιά στο φάσμα του αυτισμού, και πάει λέγοντας. Είναι μια τεράστια εξαπάτηση αυτή που κάνετε. Και πιστεύω ότι αυτό πια όλοι οι ανάπηροι, αλλά και όλα τα άτομα με αναπηρία, το έχουν καταλάβει.

Δεύτερον, εξαπάτηση θεωρώ επίσης και τα περί άλματος ισότητας και ισοτιμίας με την ενσωμάτωση της Οδηγίας. Άλμα ισοτιμίας! Πραγματικά ο λόγος σας, κυρία Υπουργέ, είναι για να τον μοιράζουμε σε όλες τις γυναίκες παντού. Και για να καταλαβαίνουν τι ακριβώς εννοείτε, θα πω το εξής. Εδώ πραγματικά όχι μόνο δεν έσπασαν τη «γυάλινη οροφή» -σιγά μην τη σπάγατε!- αλλά κάνατε το δίπολο της «γυάλινης οροφής», το «κολλημένο πάτωμα», το «πάτωμα το κολλώδες». Ξέρετε τι είναι το «πάτωμα το κολλώδες»; Είναι εκεί που κολλάνε οι γυναίκες και δεν μπορούν να ανέβουν, όχι στη «γυάλινη οροφή», αλλά ούτε ένα βήμα παραπάνω.

Φάνηκε αυτό γιατί ενώ είχατε τη δυνατότητα, όπως έλεγε η ευρωπαϊκή Οδηγία, να δώσετε πολύ μεγαλύτερα ποσοστά από το 33% -η Οδηγία σας έλεγε 33% τουλάχιστον!- εσείς κολλήσατε στο 33%. Και για ποιον; Για εικοσιεπτά εταιρείες; Για σαράντα ανώτατες εταιρείες; Για πάνω από διακόσια πενήντα άτομα και 50 εκατομμύρια τζίρο; Αυτό κάνατε, και μας το πλασάρετε σαν άλμα ισοτιμίας; Πραγματικά;

Εγώ, δυστυχώς, κύριε Πρόεδρε, παρακολουθώντας όλη την Ολομέλεια σήμερα, διέκρινα πίσω από τα λεγόμενα όλων δύο γραμμές, από πολλά κόμματα, δυστυχώς, δεν ήταν μόνο από τη Νέα Δημοκρατία.

Ποιες ήταν οι δύο γραμμές; Η μία γραμμή δεν πιστεύει σε

καμία ισοτιμία των γυναικών, γι' αυτό απολογείται. Δηλαδή τι λέει; Λέει «μην ανησυχείτε, θα αυξηθεί η παραγωγικότητα με το αν οι γυναίκες πάρουν μια θέση παραπάνω στα διοικητικά συμβούλια αυτών των μεγάλων εταιριών». Το είπαμε πάρα πολλοί από πάρα πολλά κόμματα και αυτό με ανησυχεί. Απολογούνται δηλαδή. Το είπαμε και μέλη του κόμματός σας. Διαβάστε τα Πρακτικά.

Το πιο συγκλονιστικό είναι ότι αυτοί που συμφωνούν με αυτό που κάνετε, ξέρετε τι λέγανε; Δημιουργούμε μια μεγάλη κατάκτηση ισοτιμίας των γυναικών, εφαρμόζοντας στη χώρα μας τουλάχιστον το 33% -τουλάχιστον!- των μελών των διοικητικών συμβουλίων. Δηλαδή δείτε πόσοι Βουλευτές δικοί σας είπαν τη λέξη «τουλάχιστον». Εφαρμόζετε το «τουλάχιστον»; Εφαρμόζετε το 33%; Τέρμα...

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Εμείς το πάμε στο 33%. Εσείς ήσασταν στο 0!

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Τώρα δεν έχετε ώρα, κυρία Υπουργέ...

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): ... (Δεν ακούστηκε)

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Κυρία Υφυπουργέ, μιλήσατε μία ώρα. Σας παρακαλώ, σας παρακαλώ!

Κυρία Υπουργέ, εδώ πέρα σας είπαμε το χάσμα μεταξύ των φύλων και μας λέτε ότι επειδή θα βάλετε δύο γυναίκες παραπάνω σε αυτά τα διοικητικά συμβούλια όλων αυτών των εταιρειών, κάνατε άλμα ισοτιμίας και δεν ντρέπεστε;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Ακόμα και μια να βάλουμε, κυρία Φωτίου...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Σας παρακαλώ!

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Εγώ προσπάθησα, κύριε Πρόεδρε, να κρατηθώ και στην εισήγησή μου το πρωί σε όλα τα επίπεδα της ευπρέπειας. Έφερα στοιχεία, κατέθεσα νούμερα, έκανα τα πάντα, αλλά όταν στο τέλος της ημέρας ακούω την κ. Υφυπουργό να μιλάει μια ώρα για αυτή την Οδηγία και να μιλάει για άλμα ισοτιμίας, εγώ πραγματικά...

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Γιατί σας ενοχλούν οι αλήθειες; Άλλος μίλησε μια ώρα, κυρία Φωτίου, μην μπερδεύεστε.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Εγώ πραγματικά μένω κατάπληκτη με αυτό που συμβαίνει.

Και σας είπα, κύριε Πρόεδρε και επιμένω. Θα κάνουμε μία συζήτηση κάποια στιγμή ειλικρινή μεταξύ μας; Εδώ δεν πιστεύει το μισό Κοινοβούλιο ότι πρέπει οι γυναίκες να έχουν ποσόστωση για να αποκτήσουν κάποια ισοτιμία. Όλοι λένε, «μα, οι γυναίκες είναι ισότιμες με τους άντρες. Τι χρειάζονται το ποσοστό, αφού μπορούν και από μόνες τους; Γιατί είναι άξιες οι γυναίκες...». Σας είπαμε ότι δεν είναι άξιες;

Κύριε Πρόεδρε, θα ζητήσω τα Πρακτικά και θα μελετήσω έναν έναν από τους Βουλευτές που είπαν ή το ένα ή το άλλο. Τουλάχιστον 33% φέρνει η Νέα Δημοκρατία λέει, ενώ είναι ψευδές. Το είπαν οι Βουλευτές της Συμπολίτευσης και όλοι οι άλλοι Βουλευτές προσπαθούσαν να μας πείσουν ότι εμείς οι γυναίκες είμαστε καλές. Θα βοηθήσουμε στην παραγωγικότητα. Είμαστε ξύπνιες. Θα πάμε μπροστά τις εταιρείες. Γι' αυτό μη φοβάστε και εσείς των κομμάτων των άλλων, που φοβάστε ότι οι γυναίκες πια θα «καβαλήσουν» τους άντρες κ.ο.κ..

Τώρα δύο κουβέντες για τις τροπολογίες...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ολοκληρώστε, παρακαλώ.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Κύριε Πρόεδρε, πέντε λεπτά δεν είπαμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Παρακαλώ, ολοκληρώνει.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Μη χειρότερα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Παρακαλώ!

Ορίστε, κυρία Φωτίου.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Μίλησα, κύριε Πρόεδρε, δεκαεξίμισι λεπτά το πρωί.

Βάλτε όποιο χρόνο νομίζετε.

Τώρα για τη διάταξη 319, πραγματικά ισχυρίζεστε ότι είναι χειρωνακική δημογραφικής ανάπτυξης το άρθρο 1, όταν δίνετε 10.000 ευρώ σε έναν άνθρωπο να πάει να εγκατασταθεί στην περιοχή του Έβρου και από εκεί και ύστερα να φέρει ότι έχει εξασφαλίσει δουλειά; Να φέρει μόνος του ότι έχει εξασφαλίσει δουλειά; Μήπως να μπει και στο «Σπίτι II», να πληρώσει δεν ξέρω πόσα λεφτά για να αποκτήσει στέγη;

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Κι αυτό τίποτα; Όλα τίποτα;

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Αφήστε, κυρία Υπουργέ. Για το «Σπίτι II» να το συζητήσουμε όσο θέλετε αναλυτικά, πώς χαρίσατε στις τράπεζες όλο αυτό το πελατολόγιο. Αυτό θα το συζητήσουμε άλλη ώρα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Παρακαλώ, κυρία Φωτίου, ολοκληρώστε.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Ξέρετε τι έκανε η Πορτογαλία για το δημογραφικό πρόβλημα που είχε, από το Ταμείο Ανάκαμψης, που σήμερα σπαταλάτε τα λεφτά του Ταμείου Ανάκαμψης αριστερά και δεξιά; Πράγματι σε κάθε ζευγάρι ή άτομο που θα ήθελε να πάει στα εγκαταλελειμμένα της χωριά οπουδήποτε, έδινε σπίτι, έδινε τα χρήματα για να το φτιάξει, έδινε γη για να την καλλιεργήσει. Έδινε θέση, ίδρυε παιδικούς σταθμούς εκεί που τον πήγαινε, ίδρυε νοσοκομεία, οποιοδήποτε δηλαδή κοινωνικό εξοπλισμό απαιτείται για να κάνεις αυτό το άλμα. Δεν είναι 10 χιλιάδικα. Είναι ντροπή αυτό που κάνετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κλείστε, παρακαλώ, κυρία Φωτίου.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Και βέβαια εγώ έχω καλυφθεί και από την εκπρόσωπο της Πλεύσης Ελευθερίας σε σχέση με το επίδομα των 534 ευρώ, κύριε Πρόεδρε. Στις περιοχές της Σαντορίνης, της Ανάφης και της Αμοργού ήταν η ιστορία του επιδόματος πριν το 2019 με 2020. Είναι οι ίδιες προϋποθέσεις; Είναι το ίδιο αυτό που συμβαίνει αυτή τη στιγμή με το τι συνέβη τότε με τον Covid; Καμία σχέση!

Υπάρχουν νοσοκομεία εξοπλισμένα; Πράγματι υπάρχουν όλες αυτές οι υποδομές που στη χειρότερη περίπτωση θα γίνει κάτι; Όχι, μόνο τα 534. Δεν νομίζω ότι είμαι πολύ ευτυχής να το ψηφίσω και αυτό. Άρα σ' αυτή την τροπολογία, ολόκληρη, θα ψηφίσουμε «παρών».

Στην άλλη τροπολογία, την εξουσιοδοτική διάταξη για την επιλογή διοίκησης Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων; «Κατά» θα ψηφίσουμε, κύριε Πρόεδρε, σε αυτό το άρθρο. «Κατά» στο άρθρο σύναψης συμβάσεων για την κάλυψη έκτακτων αναγκών, τροποποίηση του Κώδικα Νομοθεσίας Θαλάσσιων Ενδομεταφορών. «Παρών» στην εξαίρεση τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής εμβέλειας από ειδικό φόρο τηλεοπτικών διαφημίσεων. «Κατά» στον προσδιορισμό ακαθάριστου εισοδήματος για την εφαρμογή ορίου εισφορών στα ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης και ασφαλιστών ομαδικών ασφαλιστηρίων. Πιστεύω εδώ πρόκειται για το τεράστιο άνοιγμα που είχαμε ήδη πει ότι η επαγγελματική ασφάλιση σιγά σιγά καταργείται και μπαίνουν μόνο ιδιώτες. Στις απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις ψηφίζουμε «κατά». Επομένως, στο σύνολο ψηφίζουμε «παρών».

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ευχαριστούμε, κυρία Φωτίου.

Τον λόγο έχει η κ. Αθανασίου ειδική αγορήτρια από την Ελληνική Λύση.

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τροπολογία 319, πρόγραμμα δημογραφικής ανάπτυξης. Εμπεριέχονται εξουσιοδοτικές ρυθμίσεις για το πρόγραμμα δημογραφικής ανάπτυξης. Για παράδειγμα, με κοινή υπουργική απόφαση ορίζονται οι δήμοι που μετέχουν στο πρόγραμμα δημογραφικής ανάπτυξης. Ορίζεται επίσης ο αριθμός των ωφελούμενων μονάδων ανά δημοτική ενότητα μετεγκατάστασης, οι προϋποθέσεις χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης, η χρονική περίοδος του μέτρου, οι διαδικασίες διενέργειας αυτοψίας.

Γενικά βλέπουμε ότι για ακόμα μια φορά οι αρμόδιοι Υπουργοί αποφασίζουν και έχουν την εξουσία να εγκρίνουν από τα δικαιολογητικά που θα απαιτούνται μέχρι και τις αρμόδιες αρχές που διενεργούν, αν διενεργούν, ελέγχους. Είναι σημαντικό το έρωτημα που ανακύπτει. Πόσο θα διαρκέσει αυτό το πρόγραμμα; Πόσες ωφελούμενες μονάδες προσδοκά η Κυβέρνηση να μετεγκατασταθούν; Πόσες οικογένειες υπάρχει προσδοκία να μετεγκατασταθούν; Πώς θα ελέγχεται το κίνητρό τους; Πώς θα ελεγχθεί η πρόθεσή τους; Θα εγκατασταθούν μόνιμα ή για όσο χρόνο χρειάζεται, προκειμένου να καρπωθούν την ωφέλεια και μετά να εξαφανιστούν; Η Κυβέρνηση έχει αναπτύξει μηχανισμούς επαρκούς ελέγχου; Επίσης, το δημογραφικό πρόβλημα θα λυθεί αν μετεγκατασταθούν πολίτες από έναν δήμο σε άλλον; Θεωρώ πως το δημογραφικό λύνεται μόνο με τις γεννήσεις Ελλήνων πολιτών.

Τέλος, πώς μπορεί να ελεγχθεί ότι αυτό το μέτρο δεν θα το εκμεταλλευτούν οικογένειες οι οποίες δεν έχουν σταθερή εστία, αλλά συνηθίζουν να μετακινούνται από το ένα μέρος στο άλλο και είναι αποδεδειγμένο ότι μετέρχονται όλων των πρόσφορων μέσων, προκειμένου να εκμεταλλευτούν επιδόματα και παροχές;

Το δημογραφικό πρόβλημα είναι από τα πιο πιεστικά ζητήματα που αντιμετωπίζει η χώρα τα τελευταία χρόνια, το οποίο θέτει σε πολύ σοβαρό και κοντινό κίνδυνο και αυτή την ίδια την ύπαρξη του έθνους μας. Η Ελλάδα έχει έναν από τους πιο γερασμένους πληθυσμούς στην Ευρώπη, ο αριθμός των ηλικιωμένων αυξάνεται, ενώ ταυτόχρονα ο αριθμός των νέων μειώνεται συνεχώς λόγω του αρνητικού ισοζυγίου γεννήσεων-θανάτων. Ο δείκτης γεννητικότητας στην Ελλάδα είναι πολύ κάτω από το όριο ανανέωσης του πληθυσμού, ενώ οι νέοι συχνά καθυστερούν να αποκτήσουν παιδιά λόγω οικονομικών δυσκολιών και αβεβαιότητας για το μέλλον. Οι Έλληνες φεύγουν στο εξωτερικό, αναζητούν καλύτερες θέσεις εργασίας. Έτσι, η χώρα χάνει ένα σημαντικό ποσοστό του εργατικού της δυναμικού.

Εδώ το δημογραφικό πρόβλημα η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας επιχειρεί να το λύσει είτε νομιμοποιώντας παράνομους μετανάστες στο εσωτερικό της χώρας είτε μοιράζοντας τους πολίτες από δήμο σε δήμο. Δεν επιλύεται, όμως, έτσι το πρόβλημα. Δεν είναι μόνο το χαμηλό ποσό το οποίο ούτε επαρκεί για τη μετεγκατάσταση ούτε για το ξεκίνημα νέας ζωής, αλλά χρειάζεται να δοθούν κίνητρα διαρκείας με διασφάλιση εργασίας και επαρκών συνθηκών ζωής. Οι νέες οικογένειες μαστιζούνται από την υπερφορολόγηση και την ακρίβεια. Η Κυβέρνηση οφείλει να διευκολύνει τις νέες οικογένειες με μέτρα μόνιμα και επαρκή και όχι με ημερομηνίες λήξης. Ουσιαστικά η Κυβέρνηση με αυτό το ποσό καλύπτει τα έξοδα μετεγκατάστασης. Έπειτα, είναι σε θέση να διασφαλίσει την εργασία και την απόκτηση παιδιών με βοήθεια η οποία θα έχει μόνιμο χαρακτήρα και θα εξασφαλίσει επίπεδα αξιοπρεπούς διαβίωσης σε όσους επιλέξουν να μετεγκατασταθούν;

Με το άρθρο 3 η ΔΥΠΑ -τέως ΟΑΕΔ- για τη διεκπεραίωση εκκρεμοτήτων προηγούμενων ετών που αφορούν τήρηση λογιστικών βιβλίων και κατάρτιση ετήσιων οικονομικών καταστάσεων από τις χρήσεις 2016 έως 2023 μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση υπηρεσιών σε τρίτους, προφανώς σε φίλους τρίτους. Το άρθρο αναφέρει σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα με τον αόριστο όρο «σχετική αποδεδειγμένη εμπειρία». Ζητούμε να διευκρινιστεί το ποιοι θα παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες και έναντι ποιας αμοιβής, καθώς και από ποιον και με ποια κριτήρια θα επιλέγονται. Η Κυβέρνηση νομοθετεί πάντοτε χωρίς προοπτική σε βάθος χρόνου.

Θα μιλήσω λίγο για την άλλη τροπολογία. Όσον αφορά το άρθρο 1, επισημαίνουμε ότι παραμένει σε μεγάλο βαθμό η εισφοροδιαφυγή και η αδήλωτη οικονομία που παρατηρείται σε πολλούς κλάδους με εποχική ή συνεχόμενη δραστηριότητα. Μάλιστα, εκτιμάται ότι ισοδυναμεί με το 25% του παραγόμενου ΑΕΠ στην Ελλάδα. Πρώτη και με διαφορά στις παραβάσεις απλήρωτων εισφορών είναι η αδήλωτη και η υποδηλωμένη απασχόληση των μισθωτών, ενώ υψηλό ποσοστό απλήρωτων εισφορών, άνω του 50%, παρατηρείται στους ελεύθερους επαγγελματίες.

Στο άρθρο 4 τώρα υπάρχει ήδη η εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 15, δυνάμει της οποίας ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να καθορίζει τα κριτήρια επιλογής και τη

διαδικασία αξιολόγησης της διοίκησης της ΑΑΔΕ. Αυτό εξυπακούεται ότι δεν συνιστά διαφανή διαδικασία ούτε προωθεί τη διαφάνεια και την αξιοπιστία στην επιλογή προσώπων και τη διοίκηση της ΑΑΔΕ, διότι τόσο τα κριτήρια αξιολόγησης όσο και η διαδικασία επιλογής της διοίκησης της ΑΑΔΕ θα έπρεπε να καθορίζεται ρητά και με νόμο και όχι κατόπιν υπουργικής απόφασης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού).

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Ιδιαίτερα η διαδικασία της προσωπικής, προφορικής συνέντευξης αποτελεί ευαίσθητο και τρωτή διαφάνειας σημείο στο οποίο μπορεί να προτιμηθεί για ευνόητους λόγους το πρόσωπο το οποίο έχει συμφωνηθεί να ευνοηθεί, αφήνοντας στην άκρη πρόσωπα πιο άξια με βαρύτερο βιογραφικό. Έτσι, έχει επανειλημμένως παρατηρηθεί ότι πρόσωπα τα οποία έχουν πολύ υψηλές επιδόσεις στους γραπτούς διαγωνισμούς δεν επιλέγονται για την προσφερόμενη θέση, διότι δήθεν απέτυχαν στην προφορική συνέντευξη στην οποία μπορεί να έχουν πάρει και «0».

Στο άρθρο 5 τώρα με τη συγκεκριμένη διάταξη παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Ναυτιλίας να αναθέτει για εξήντα μέρες τη διενέργεια δρομολογίων τα οποία έχουν ανατεθεί σε ανάδοχο έναντι μισθώματος, αλλά δεν είναι προσωρινά δυνατή η εκτέλεσή τους, με σκοπό να μην υπάρχουν συγκοινωνιακά κενά σε νησιά και πορθμεία. Το ερώτημα είναι γιατί να έχει ανατεθεί η υπηρεσία σε ανάδοχο, ο οποίος δεν είναι σε θέση να εκτελέσει τα ανατεθέντα δρομολόγια. Είναι πολύ πρόσφατο το παράδειγμα των Κυθήρων, τα οποία έμειναν χωρίς ακτοπλοϊκή σύνδεση για μια βδομάδα, με αποτέλεσμα εκτός των άλλων προβλημάτων τα οποία δημιουργήθηκαν να αδειάσουν και τα ράφια των σουπερμάρκετ. Μόλις χθες εκτάκτως δρομολογήθηκε οχηματαγωγό πλοίο για προσωρινή σύνδεση με το λιμάνι της Νεάπολης Λακωνίας.

Η Ελληνική Λύση με όλα αυτά τα προβλήματα που έχει θέσει και τα ερωτήματα ψηφίζει «παρών» στις δύο τροπολογίες.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ευχαριστούμε την κ. Αθανασίου.

Τον λόγο έχει η ειδική αγορήτρια από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας κ. Παρασκευή Δάγκα.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τώρα σε σχέση με τις τροπολογίες, για την 318/5 την οποία καταψηφίζουμε, είπαμε ότι με το άρθρο 5 δίνονται επιπλέον προνόμια στο εφοπλιστικό κεφάλαιο.

Προφανώς, καταψηφίζουμε το άρθρο 4, αλλά και το άρθρο 1, με κριτήριο τη συνολική μας διαφωνία για την επαγγελματική ασφάλιση που εντάσσεται στις συνολικές αντιστασιαστικές ανατροπές που έχουν περάσει διαχρονικά από όλες τις κυβερνήσεις και εντάσσεται στους τρεις πυλώνες της ασφάλισης.

Αν και για το άρθρο 2, που ουσιαστικά τροφοδοτεί παραπέρα αυτή την κατεύθυνση για την επαγγελματική ασφάλιση, αν ήταν μόνο του, θα ψηφίζαμε «παρών».

Σε σχέση με την τροπολογία 319 και εκεί ψηφίζουμε «παρών». Αναφερθήκαμε αναλυτικά στο άρθρο 2. Αυτό το επίδομα των 534 ευρώ όχι ανάσα δεν δίνει, ούτε τα μεταφορικά μέσα δεν καλύπτει, όταν είναι 200 ευρώ - τώρα 200 ευρώ κάνει μόνο για να φύγεις από τη Σαντορίνη - και προφανώς, συνδέεται με όλα τα υπόλοιπα μέτρα τα οποία προτείνουμε και στην αρχή.

Προφανώς, είμαστε κατά του άρθρου 3, με το οποίο παραδίδετε σε εργολάβους, σε ιδιώτες στοιχεία για την κατάρτιση των ισολογισμών της ΔΥΠΑ, αντί να προσλάβετε μόνιμο προσωπικό για να στελεχωθεί τις αντίστοιχες υπηρεσίες. Βέβαια, μας προκαλεί τεράστια ερωτηματικά το γεγονός ότι η ΔΥΠΑ -ο πρώην ΟΑΕΔ- που διαχειρίζεται εκατομμύρια ευρώ μέσω των προγραμμάτων έχει να κλείσει ισολογισμό από το 2016.

Τώρα σε σχέση με το νομοσχέδιο τοποθετηθήκαμε πάρα πολύ αναλυτικά στην Ολομέλεια. Όμως, εδώ φέρνετε συγκεκριμένες αλλαγές, για παράδειγμα στο άρθρο 27, που όχι μόνο δεν μπορούν να θεωρηθούν βελτιώσεις, αλλά είναι προς το χειρότερο. Είναι προς το χειρότερο και αδιανόητο να βάσετε παιδαγωγούς

αντί για ειδικό επιστημονικό προσωπικό να έχουν την ευθύνη για τα ψυχομετρικά εργαλεία και μάλιστα να ενημερώνουν αντίστοιχα και τους γονείς. Δηλαδή, μαζί με όλο το υπόλοιπο παιδαγωγικό έργο που πρέπει να φέρουν σε πέρας τούς βάζετε να κάνουν κάτι το οποίο δεν είναι στο αντικείμενό τους μαζί με όλα τα υπόλοιπα που θέσαμε.

Τελικά, μπορεί να κλίνετε σε όλες τις πτώσεις το λεγόμενο «κοινωνικό κράτος», αλλά με τίποτα δεν μπορεί να κρυφτεί ότι αυτό το σάπιο, εχθρικό για τον λαό αστικό κράτος δεν μπορεί να εξασφαλίσει τα καθολικά κοινωνικά δικαιώματα σε όλες τις όψεις στην εργασία, στην εκπαίδευση, σε κάθε πλευρά της κοινωνικής ζωής, πολύ περισσότερο τις πρόσθετες κοινωνικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρία.

Και μάλιστα, εδώ ειπώθηκαν και ορισμένα ζητήματα που εμάς μας προβληματίζουν ιδιαίτερα. Τι σημαίνει ότι δεν θα χρειάζεται επίδομα αναπηρίας κάποιο άτομο με αναπηρία το οποίο μπορεί να εργάζεται, στις σημερινές συνθήκες με την τραγική εμπορευματοποίηση και την ιδιωτικοποίηση όλων των αναγκών δομών, υπηρεσιών αποκατάστασης, ειδικής αγωγής, όλα αυτά δηλαδή που είναι αναγκαία για να υποστηριχθεί το άτομο με ειδικές ανάγκες και βέβαια η οικογένειά του; Τι σημαίνει αυτό; Γιατί έχει ξαναειπωθεί σε άλλη φάση ότι στο όνομα του εξορθολογισμού των δαπανών επί της ουσίας θα πρέπει να μπουν και επιπλέον κόφτες σε αυτά που δικαιούνται τα άτομα με αναπηρία.

Και ξέρετε, αυτή είναι, όμως, η κατεύθυνση, όταν πας με τα στενά δεσμά των δημοσιονομικών στόχων, τι περιθώρια δίνει η ίδια η καπιταλιστική οικονομία και σε αυτά τα ασφυκτικά δεσμά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε αυτά τα ασφυκτικά δεσμά των ορίων αντοχής της οικονομίας κινείται και η τροπολογία που κατέθεσε το ΠΑΣΟΚ.

Για να ολοκληρώσω, είπατε ότι με το Α' Μέρος, με την ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής Οδηγίας για την αύξηση του ποσοστού συμμετοχής γυναικών στα Δ.Σ. των μετοχικών, καπιταλιστικών επιχειρήσεων εξασφαλίζεται το δικαίωμα κάθε κοπέλας να πραγματοποιήσει τα όνειρά της.

Η αλήθεια είναι ότι ήταν πολύ μεγάλη η προσπάθεια να κρύψετε τις ταξικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις γυναίκες. Όμως, είναι και λίγο πρόκληση, όταν διαχρονικά η Κυβέρνηση και η δική σας η Κυβέρνηση ενισχύει τα ταξικά εμπόδια, τους ταξικούς φραγμούς που συναντάει μια κοπέλα, τους ταξικούς φραγμούς που έχουν να κάνουν με την ιδιωτικοποίηση των πανεπιστημίων και με όλα αυτά που προωθήσαμε για τα Ωνάσεια σχολεία, με όλα αυτά τα καθημερινά εμπόδια, τους οικονομικούς και κοινωνικούς καταναγκασμούς που συναντάει μια νέα γυναίκα στις σπουδές της, στην επαγγελματική της αποκατάσταση, στην εργασία, στον δημιουργικό ελεύθερο χρόνο, στις διαπροσωπικές οικογενειακές της σχέσεις.

Και ξέρετε, εμείς είμαστε αισιόδοξοι ότι όντως οι γυναίκες και οι άνδρες των εργατικών, των λαϊκών δυνάμεων μπορούν να βάλουν τη δική τους σφραγίδα στις εξελίξεις. Άλλωστε, το απέδειξε η συγκλονιστική συμμετοχή του μαθητικού και φοιτητικού κινήματος στα πρόσφατα συλλαλητήρια που έγιναν με αφορμή το έγκλημα στα Τέμπη, όπως θα το ξαναδείξουν και στις κινητοποιήσεις στις 28 Φλεβάρη, δύο χρόνια μετά και στις απεργίες. Είμαστε σίγουροι, δηλαδή, ότι μπορούν να ανοίξουν καινούργιοι ελπιδοφόροι δρόμοι, για να ξεριζώσουμε τις ράγες αυτού του σάπιου συστήματος που στηρίζεται αποκλειστικά στο καπιταλιστικό κέρδος, για να πάρουν πραγματικά εκδίκηση τα όνειρα της νεολαίας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κι εμείς ευχαριστούμε, κυρία Δάγκα.

Τον λόγο έχει η ειδική αγορήτρια του ΣΥΡΙΖΑ κ. Αικατερίνη Νοτοπούλου.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δημογραφική κρίση: Φέρνετε την τροπολογία για τον Έβρο. Σας ενημερώνουμε, κυρία Υπουργέ, πως ο Έβρος εκπέμπει SOS, όπως και πολλές ακριτικές περιοχές στη χώρα. Δεν έχετε αναπτυξιακό σχέδιο, οι δείκτες φτώχειας και ανεργίας έχουν εκτινα-

χθεί, τεράστια η δημογραφική μείωση και πράγματι voucher ή επιδοτήσεις δεν αρκούν, όταν δεν υπάρχουν πολύ βασικές υποδομές.

Προσωπικός βοηθός: Μας είπατε στην ομιλία σας ότι ο νέος σας στόχος είναι να φτάσει να καλύψει τους χίλιους επιτακσίους ανθρώπους. Σας θυμίζω, όμως, ότι ο αρχικός διακηρυγμένος στόχος της Κυβέρνησής σας ήταν για δύο χιλιάδες άτομα και αυτή τη στιγμή καλύπτονται μόλις χίλια τριακόσια. Ο δικός μας στόχος είναι η καθολική κάλυψη, κάτι που θα έπρεπε να έχετε φροντίσει.

Όσον αφορά την τροπολογία του Υπουργείου Ναυτιλίας, είναι εξόχως προβληματική. Δίνει τη δυνατότητα απευθείας ανάθεσης εκτέλεσης δρομολογίων στον εκάστοτε Υπουργό, αλλά χωρίς να υπάρχουν οι απαραίτητες εγγυήσεις ούτε για την ασφάλεια των μεταφορών ούτε γνωμοδότηση σε εσάς ούτε κατάθεση εγγυητικής.

Καταλαβαίνω ότι υπάρχει το ζήτημα και Κυθήρων και Αντικυθήρων, κάτι που έχουμε αναδείξει πάρα πολλές φορές με την Κοινοβουλευτική μας Ομάδα, αλλά είναι ένα πρόβλημα που δεν έχετε καταφέρει να το επιλύσετε. Δεν μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε ως παράθυρο για να πηγαίνετε σε απευθείας αναθέσεις μεταφορών.

Τώρα όσον αφορά στο νομοσχέδιο, θέλω να καταθέσω στα Πρακτικά την επιστολή που μας έχει στείλει η Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Ιδιωτικών Παιδικών Σταθμών και να αναφέρω αυτό που λένε κατά λέξη: «Η φροντίδα και εκπαίδευση των παιδιών μας είναι ευθύνη όλων. Δεν μπορούμε να αποδεχούμε αλλαγές που γίνονται βιαστικά, χωρίς να έχουν εξασφαλιστεί οι κατάλληλες προϋποθέσεις. Η σωστή διαμόρφωση νομοσχεδίου θα διασφαλίσει ότι το νέο πρόγραμμα δεν θα υποβαθμίσει το θεμελιώδες έργο της προσχολικής εκπαίδευσης, αλλά θα το ενισχύσει». Έχουν καταθέσει αναλυτικά τις εφαρμοστικές προτάσεις τους, τις οποίες και θα καταθέσω στα Πρακτικά και ελπίζω να τις δείτε.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Αικατερίνη (Κατερίνα) Νοτοπούλου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Και κλείνω με το θέμα για το οποίο σας απασχόλησα και νωρίτερα, με το άρθρο 27. Εδώ υπάρχει ένα σοβαρό ζήτημα και αποτελεί παράδειγμα κακής νομοθέτησης. Όλοι εδώ μέσα έχουμε μία ευθύνη. Έχουμε την ευθύνη να νομοθετούμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο λαμβάνοντας υπ' όψιν το Σύνταγμα και το νομικό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπ' όψιν την επιστήμη και την ακαδημαϊκή κοινότητα και λαμβάνοντας υπ' όψιν και τις ανάγκες της κοινωνίας. Εσείς, λοιπόν, τι κάνετε; Μία ιδέα που μπορεί να είναι καλή και που μπορεί να είναι πάρα πολύ χρήσιμη και που πρώτοι εμείς επιμένουμε να στηρίξετε την έρευνα και την επιστήμη και τα δημόσια πανεπιστήμια, έρχεστε και τη νομοθετείτε με τον χειρότερο τρόπο.

Φέρατε και κάποιες νομοτεχνικές, οι οποίες όμως δεν επιλύουν τίποτα στην πραγματικότητα. Μας λέτε ότι φέρνετε ανιχνευτικό έλεγχο της γλωσσικής ανάπτυξης των βρεφών και των νηπίων μέσω ψυχομετρικού εργαλείου. Τώρα προσθέτετε «...που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος». Ποιος προγράμματος; Ποιος το αναπτύσσει; Ποιο είναι αυτό το εργαλείο; Με τι πόρους; Ποιος θα εκπαιδεύσει το προσωπικό; Ποιο είναι αυτό το προσωπικό. Υπάρχουν και πολλά άλλα ερωτήματα που, δυστυχώς, δεν απαντήθηκαν.

Φέρατε επιτέλους στη νομοτεχνική βελτίωση τη συγκατάθεση των γονέων, κάτι που σας υπέδειξε και η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής. Υπάρχει ζήτημα προσωπικών δεδομένων. Δεν υπάρχει, όμως, καμία σαφής περιγραφή. Το μόνο που αλλάξετε επιπλέον ήταν ότι οι παιδαγωγοί μετά από εκπαίδευσή τους θα χορηγούν και θα αξιολογούν τα τέστ. Και μετά; Υπάρχει το ζήτημα του στίγματος, υπάρχει το ζήτημα του πού απευθύνεται μετά ο γονιός και το παιδί, υπάρχει το ζήτημα της κατάλληλης εκπαίδευσης. Με πολύ καλή πίστη και προαίρεση, σας λέω ότι με τον τρόπο που το φέρνετε εγείρονται πολύ σοβαρά ζητήματα δεοντολογικά, πολιτικά, ηθικά, επιστημονικά και νομικά.

Μας ζητάτε σήμερα να τοποθετηθούμε και να ψηφίσουμε. Τι;

Τι να ψηφίσουμε; Ποιο είναι το ψυχομετρικό εργαλείο; Θέλω να διαβάσω από τα Πρακτικά τη συζήτηση ως είχε: «Ο κ. Πετρογιάννης μās είπε ότι πρόκειται για ανιχνευτικό έλεγχο της γνωστικής ανάπτυξης βρεφών και νηπίων μέσω ειδικά σχεδιασμένου ψυχομετρικού εργαλείου. Οι παιδαγωγοί μετά από ειδική εκπαίδευσή τους ακολουθούν συγκεκριμένες διαδικασίες χορήγησης εργαλείου και ενημέρωσης των οικογενειών σχετικά με το αποτέλεσμα του ανιχνευτικού ελέγχου και τυχόν ανάγκη περαιτέρω αξιολόγησης των επιστημόνων, των παιδιών από ειδικό επιστήμονα».

Στην ερώτησή μου αν υπάρχει και πιο συγκεκριμένα, ποιος θα το χορηγεί, μου απαντάει «Αυτό θα γίνει στην πιλοτική φάση. Το εργαλείο δεν υπάρχει και δεν υπάρχει γενικότερα στην Ελλάδα. Αυτό θα γίνει για πρώτη φορά και θα είναι μάλιστα και το αποτύπωμα του έργου σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Θα γίνει η διαδικασία στάθμισης στους επόμενους μήνες, προκειμένου να ολοκληρωθούν οι ψυχομετρικοί έλεγχοι, έτσι όπως απαιτείται από την επιστήμη της ψυχομετρίας και στη συνέχεια, θα γίνει εκπαίδευση των παιδαγωγών για το πώς θα χορηγείται».

Όταν ρώτησα «Αυτός ο σχεδιασμός γιατί δεν εμπεριέχεται στο νομοσχέδιο;», μου απάντησε το εξής: «Δεν εμπεριέχεται στο νομοσχέδιο αυτό. Ναι, προφανώς». Όταν ρώτησα: «Θα μας έρθει μία εισήγηση έστω, αναλυτική, αυτό που περιγράφει;», μου απάντησε «Υπάρχει η εισήγηση». Μέχρι σήμερα δεν μας έχετε φέρει εισήγηση. Ποιος είναι ο συμπράττων; Μας είπατε εσείς στην επιτροπή ότι συμπράττων είναι το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. Ούτε αυτό δεν λέτε στο νομοσχέδιο. Γιατί προτιμάτε αυτό το ψυχομετρικό εργαλείο από κάποιο άλλο ήδη σταθμισμένο;

Είναι πάρα πολλά τα ερωτήματα που εγείρονται και ενώ υπάρχει μια καλή σκέψη, με τον τρόπο που το νομοθετείτε γίνεται εντελώς αντιεπιστημονικό και εντελώς προβληματικό νομικά και δεοντολογικά. Και σας παρακαλώ πάρα πολύ να φροντίσετε στην υλοποίησή του να διασφαλιστεί και η εκπαιδευτική κοινότητα και τα παιδιά. Αυτό που έχει σημασία είναι η ασφάλεια των παιδιών. Θα πρέπει να γνωρίζουν ότι συμμετέχουν σε ερευνητική προσπάθεια στην πραγματικότητα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακωτάκης): Ευχαριστούμε την κ. Νοτοπούλου.

Τον λόγο έχει τώρα η εισηγήτρια του ΠΑΣΟΚ κ. Αικατερίνη Καζάνη.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΑΖΑΝΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το πρώτο μέρος του νομοσχεδίου αφορά την ενσωμάτωση της Οδηγίας για την ισόρροπη εκπροσώπηση των γυναικών στα Δ.Σ. Η μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο είναι ευρωπαϊκή μας υποχρέωση, μία υποχρέωση την οποία φέρατε με καθυστέρηση. Και παρόλο που η Οδηγία δίνει τη δυνατότητα βελτιώσεων, εσείς αρκείστε στο ελάχιστο των παρεμβάσεων.

Το ποσοστό του 33% αποτελεί ήδη τον ευρωπαϊκό μέσο όρο κι εμείς τρέχουμε για να προλάβουμε τις εξελίξεις. Δεν έχετε τη διάθεση για θάρραλες πολιτικές. Πραγματικά άλματα έγιναν στον Δήμο Καρύστου της Εύβοιας, όπου και οι έξι αντιδήμαρχοι είναι γυναίκες. Εμείς στηρίζουμε την ενσωμάτωση της Οδηγίας και θα σας συστήσουμε...

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εύβοια, δύναμη!

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΑΖΑΝΗ: ...να γίνετε πιο τολμηροί για να σπάσετε τη γυάλινη οροφή.

Το δεύτερο μέρος του νομοσχεδίου αφορά την παράταση πιλοτικών προγραμμάτων, χωρίς όμως τις απαραίτητες βελτιώσεις, τις οποίες επιστημόναμε τόσο εμείς όσο και οι φορείς και φυσικά δεν λάβαμε καμία απάντηση για την τύχη αυτών των προγραμμάτων μετά τη λήξη του Ταμείου Ανάκαμψης. Δεν γνωρίζουμε αν υπάρχει κάποια πρόβλεψη από τη μεριά του Υπουργείου για τη χρηματοδότησή τους μετά το 2027.

Οι βρεφονηπιακοί σταθμοί επιτελούν σημαντικό έργο στη στήριξη της εργαζόμενης μητέρας και της οικογένειας γενικότερα. Χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα λειτουργίας και αύξηση των θέσεων, ώστε κανένα παιδί να μη μένει εκτός σταθμών.

Το «Κυφέλη» απέτυχε και το «Αθηνά» δεν φαίνεται να μπορεί να διορθώσει τις αστοχίες και τις παραλείψεις. Αντίθετα έρχεται

με τις νομοτεχνικές να μας επιβεβαιώσει αυτό που υποψιαζόμαστε και το είχαμε θέσει και ως ερώτημα στην επιτροπή, ότι δηλαδή οι γνωστικοί έλεγχοι θα γίνονται πρακτικά από τους παιδαγωγούς μετά από κάποια επιμόρφωση που θα λαμβάνουν.

Ως προς τις τροπολογίες που κατατέθηκαν, η προσθήκη των παροχών σε είδος στον υπολογισμό του ανώτατου ορίου εισφορών στα ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης και οι φοροαπαλλαγές στις ιατροφαρμακευτικές εισφορές των έμμεσα ασφαλισμένων αποτελούσαν επίμονα αιτήματα των ταμείων. Παρατείνεται η εξαίρεση των περιφερειακών τηλεοπτικών σταθμών από τον ειδικό φόρο διαφημίσεων ως το τέλος του 2025. Υπό το πρίσμα της βιωσιμότητας των σταθμών πρόκειται για εύλογη διάταξη.

Σχετικά με το άρθρο για την επιλογή διοίκησης στην ΑΑΔΕ, μας φέρνεται άρθρο για τα κριτήρια επιλογής και τη διαδικασία αξιολόγησης των υποδιοικήτων και του διοικητή, ενώ έχετε ήδη αναθέσει την πενταετή θητεία του διοικητή της ΑΑΔΕ. Είναι δυνατόν; Παρουσιάζετε το άρθρο ως μια πρωτοβουλία που θα ενισχύσει τη διαφάνεια, αφού έχετε εξασφαλίσει τη θητεία του εκλεκτού σας; Προς τι αυτός ο εμπαιγμός και προς εμάς εδώ στο Κοινοβούλιο και προς τους πολίτες;

Στη συνέχεια έχουμε την ανάθεση διενέργειας δρομολογίων σε περίπτωση μόνιμης αδυναμίας από τον ανάδοχο. Θα πρέπει να δείχνουμε ιδιαίτερη ευαισθησία στους κατοίκους των νησιών μας και τη σύνδεσή τους με την ηπειρωτική Ελλάδα. Δεν πρέπει να νιώθουν αποκομμένοι και θα πρέπει να διασφαλίζουμε τη διενέργεια των δρομολογίων όλον τον χρόνο.

Σχετικά με το Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης, αφορά την ακριτική Περιφερειακή Ενότητα του Έβρου. Προφανώς και η περιοχή πρέπει να ενισχυθεί δημογραφικά. Κάθε ακριτική περιοχή πρέπει να ενισχυθεί. Τι γίνεται, όμως, με άλλες περιοχές που πληττονται βαθιά από το δημογραφικό; Θα λύσουν μόνες τους το πρόβλημα, όπως κάνουν στα Φουρνά; Και αν προχωρήσετε σε αντίστοιχες πρωτοβουλίες, τότε θα γίνει;

Τα χωριά μας και η περιφέρεια ερημώνουν. Χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα και όχι μεμονωμένες παρεμβάσεις. Προφανώς και πρέπει να ληφθούν μέτρα στήριξης για την προστασία των εργαζομένων στα νησιά της Σαντορίνης και της Αμοργού και σε οποιοδήποτε νησί μπορεί να προκύψει ανάγκη. Αυτά που μας φέρνεται δεν είναι αρκετά. Χρειάζεται να ληφθούν περαιτέρω μέτρα, ώστε να εξασφαλίσει η πολιτεία ότι ούτε μία επιχείρηση δεν θα μείνει κλειστή ούτε μία θέση εργασίας δεν θα χαθεί.

Ως προς τη ΔΥΠΑ, είναι ένας οργανισμός που διαχειρίζεται δις εκατομμύρια. Είναι ανεπίτρεπτο να μην ξέρουμε τα οικονομικά αποτελέσματα για την περίοδο 2016-2023. Και αυτό, με μια κυβέρνηση αρίστων, με ένα επιτελικό κράτος που υποτίθεται ότι διασφαλίζει την απρόσκοπτη λειτουργία οργανισμών και θεσμών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κλείνοντας, σας καλώ ξανά να στηρίξετε την τροπολογία που κατέθεσε το ΠΑΣΟΚ για τη θέσπιση μηχανισμού αναπροσαρμογής των αναπηρικών επιδομάτων που θα ακολουθεί την αύξηση των συντάξεων. Το κόστος του μέτρου είναι επουσιώδεις σε σχέση με το κοινωνικό του αποτύπωμα. Είναι λογικό, είναι απαραίτητο και πρέπει να γίνει. Θα προστατεύσει τους συμπολίτες μας από τη φτωχοποίηση, ειδικά σε μια περίοδο πρωτοφανούς ακρίβειας. Αυτό δεν θέλουμε όλοι, δηλαδή να τους εξασφαλίσουμε ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης; Αν ναι, στηρίξτε την εδώ σήμερα, ώστε η ζωή των χιλιάδων συμπολιτών μας με αναπηρία να βελτιωθεί από αύριο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κι εμείς ευχαριστούμε την κ. Καζάνη.

Ολοκληρώνουμε τον κύκλο των εισηγητών και των ειδικών αγορητών με την κ. Τσαμπίκη.

ΤΣΑΜΠΙΚΑ ΙΑΤΡΙΔΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα είμαι σύντομη στη δευτερολογία μου. Άλλωστε, από τη μέχρι τώρα συζήτηση πιστεύω ότι μπορούμε να βγάλουμε τα ακόλουθα συμπεράσματα.

Πρώτον, το νομοσχέδιο κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση για την προώθηση της ισότητας μεταξύ των δύο φύλων και την

ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Δεύτερον, το νομοσχέδιο είναι ένα μέρος ενός συνολικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση πολυδιάστατων ζητημάτων, τα οποία προφανώς δεν μπορούν να λυθούν από τη μια μέρα στην άλλη. Τρίτον, η Αντιπολίτευση, μολονότι φαίνεται να αντιλαμβάνεται και τα δύο παραπάνω, επιμένει σε ορισμένες περιπτώσεις να ασκεί κριτική κατά βάση, χωρίς να σχολιάζει τελικά το ίδιο το νομοσχέδιο. Ωστόσο, πιστεύω ότι αυτά που συζητάμε σήμερα μπορεί να είναι μία ευκαιρία για την ευρύτερη δυνατή στήριξη και την ευρύτερη δυνατή συνεννόηση.

Επειδή άκουσα διάφορα σχόλια από τους συναδέλφους της Αντιπολίτευσης στη συνεδρίαση, αλλά και επειδή έχω ακούσει παρόμοια σχόλια και στις συνεδριάσεις της επιτροπής μας, θα ήθελα επίσης να παρατηρήσω τα εξής: Δεν μπορεί, ειλικρινά, να γίνεται διαγωνισμός για το ποιος είναι περισσότερο ευαίσθητος σε κοινωνικά ζητήματα. Δεν μπορούμε να πλειοδοτούμε σε θέματα που είναι σημαντικά και πολυδιάστατα. Δεν γίνεται να υπάρχει κριτική ως προς την εφαρμογή των πιλοτικών προγραμμάτων. Αυτό γίνεται ακριβώς για να δούμε τι δεν πάει σωστά προκειμένου να το διορθώσουμε, αλλά και τι πάει καλά ώστε να το ενισχύσουμε.

Επίσης, θα πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπ' όψιν ότι για πρώτη φορά στην Ελλάδα δίνεται προτεραιότητα στα ζητήματα κοινωνικής συνοχής, πρώτη φορά στην Ελλάδα δημιουργείται το απαραίτητο αυτό Υπουργείο για να εφαρμόσει έναν συνολικό σχεδιασμό και συνακόλουθα να προωθήσει τις απαραίτητες λύσεις. Πρέπει, επίσης, να γνωρίζετε το γεγονός ότι η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου, η κ. Ζαχαράκη και η κ. Παπακώστα, έπρεπε να δημιουργήσουν από την αρχή την οργανωτική δομή του Υπουργείου και, ταυτόχρονα, να προχωρήσουν στις απαραίτητες νομοθετικές πρωτοβουλίες. Βέβαια, θα ακολουθήσουν και άλλες, γιατί η προώθηση της ισότητας, η ενίσχυση των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, η προστασία και η φροντίδα των παιδιών μας είναι ένας διαρκής -και δεν υπερβάλλω καθόλου σε αυτό- αγώνας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ως Πλειοψηφία είπαμε ότι στηρίζουμε αυτό το νομοσχέδιο επί της αρχής και επί των άρθρων του. Είμαστε δίπλα σε αυτήν την Κυβέρνηση και την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, γιατί θέλουμε να προχωράμε με σοβαρότητα, σωστό σχεδιασμό και πάνω απ' όλα με σεβασμό απέναντι σε όλες και όλους, ανεξαρτήτως φύλου και κατάστασης. Και το επιδιώκουμε αυτό, ώστε στη χώρα που ζούμε, ο καθένας και η καθεμία από εμάς να μπορεί να διεκδικεί και να εκπληρώνει τα όποια όνειρα και στόχους έχει θέσει και να αισθάνεται ότι έχει την κατάλληλη αρωγή και στήριξη, όταν τη χρειάζεται, διότι μόνο με αυτόν τον τρόπο σφυρηλατείται η κοινωνική συνοχή. Και «κοινωνική συνοχή» σημαίνει κοινωνία που βαδίζει με σιγουριά στον δρόμο της ανάπτυξης και της προόδου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Εμείς ευχαριστούμε την κ. Ιατρίδη.

Θα κλείσουμε τη συζήτηση του νομοσχεδίου με την Υπουργό κ. Ζαχαράκη.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά. Νομίζω ότι σας φτάνουν.

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Ναι, κύριε Πρόεδρε, γιατί νομίζω ότι ούτως ή άλλως έχουμε πει πολλά. Απλώς, έχω συγκρατήσει κάποια σχόλια τα οποία θα ήθελα να κάνω προς το τέλος.

Με αφορμή, πρώτα απ' όλα, τη συζήτηση η οποία ξεκίνησε προηγουμένως, έγιναν πολλές αναφορές και εκτός του νομοσχεδίου. Πρέπει να πω κάτι που νομίζω ότι πραγματικά το χρειαζόμαστε, ιδιαίτερα οι νεότερες γενιές. Εμείς μεγάλωνοντας βλέπουμε πίσω δεκαετίες και καταλαβαίνουμε ότι πραγματικά ο διχασμός και όλα αυτά τα βαθιά ρήγματα -η λέξη είναι ίσως επίκαιρη αρνητικά- που άφησε ο διχαστικός λόγος και η τοξικότητα δεν οδηγούν σε κάτι καλό.

Εγώ θα ήθελα να κάνουμε και ένα σχόλιο σήμερα, το οποίο ακούστηκε και προηγουμένως, για την επίθεση που έγινε από τον Ρουβίκωνα χτες στο σπίτι του Προέδρου της Δημοκρατίας, που προφανώς όταν ορκιστεί θα είναι και επίσημος ο ορισμός. Αυτό όσο περισσότερο το επιτρέπουμε με μία λεκτική επίθεση η οποία

δεν έχει όριο απέναντι σε κάποιον ο οποίος είναι δυνατόν, αν θέλετε, θύμα αυτού, επιτρέπουμε κάτι το οποίο νομίζω ότι είναι επικίνδυνο και αυτό μπορούμε να το βάλουμε και σε έναν διάλογο κάποια μέρα. Δημιουργούνται όλα αυτά τα στρατηγήματα του δικασμού που σίγουρα δεν χρειαζόμαστε. Ναι, περισσότερη αλήθεια.

Προσβλητική για μένα προσωπικά, κυρία Κωνσταντοπούλου, η λέξη «συγκάλυψη». Σας το λέω ότι είναι κάτι το οποίο με πονάει, διότι ο οποιοσδήποτε θα μπορούσε να είχε έναν συγγενή, οποιονδήποτε συγγενή. Όμως, δεν χρειάζεται να εγείρουμε συνέχεια το συγκινησιακό του συγγενούς. Είναι και η ευθύνη, αν θέλετε, της πολιτείας, έτσι ώστε μια αυτονόητη υπηρεσία που παρέχεται σε όλους τους ανθρώπους οποιασδήποτε ηλικίας να έχει αυτό το χαρακτηριστικό της ποιότητας και της ασφάλειας.

Αρα, όλοι απαιτούμε να βγει η αλήθεια και μάλιστα και με μια Κυβέρνηση η οποία διευκόλυνε με διευκολυντικές διατάξεις που, δυστυχώς, δεν βρήκαν και στήριξη και από άλλα κόμματα, όπως το να μπορεί να έχει πρόσβαση ο ανακριτής στις συνομιλίες οποιονδήποτε και οποιασδήποτε και μία επίσπευση ως προς το κομμάτι της Διοίκησης που εσείς οι ίδιοι έχετε καταδείξει τη σημασία της στην περίπτωση στο Μάτι. Η ίδια είχατε μιλήσει για το πόσο δύσκολο είναι να περιμένει η οικογένεια την αυτονομία δικαίωση, αλλά και μια πολιτεία, όταν περιμέναμε τόσο καιρό ώστε να τελεστεί η δίκη για το Μάτι.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ναι, αλλά όχι για πλημμέλημα το Μάτι!

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Αυτό, λοιπόν, το οποίο εγώ λέω είναι το εξής: Ας αναλογιστούμε όλοι εδώ όταν μιλάμε στον δημόσιο διάλογο ίσως να δημιουργούμε και να, να φέρουμε και την ευθύνη των λεχθέντων ίσως και μετά ως προς το κομμάτι της παρακαταθήκης που αφήνουμε.

Και πάω στο δεύτερο το οποίο είναι πάρα πολύ σημαντικό. Μιλήσαμε για τον Έβρο και με αφορμή τον Έβρο και για την κουβέντα που γίνεται για τη δημογραφική πολιτική. Κανείς -και σίγουρα όχι εγώ- δεν θα διατεινόταν ότι μιλάμε για μία πανάκεια ως προς την επιστροφή των πολιτών σε περιοχές οι οποίες, δυστυχώς, φθίνουν δημογραφικά.

Και ποτέ δεν θα έλεγα, κυρία Φωτίου, ότι κάποιος περίμενε 10.000 ευρώ. Όμως, ας μη λέμε και τόσο ειρωνικά το «10.000 ευρώ». Κι αυτό το ποσό μετράει σε μια οικογένεια που πιθανότατα να θέλει ένα κίνητρο να γυρίσει πίσω σε ένα μέρος που ίσως να κατάρχεται ο παππούς ή η γιαγιά ή οι γονείς ή πήρε αυτή τη στιγμή τη θετική διάταξη της εντοπιότητας και λέει: «Θα γυρίσω πίσω. Θα μείνω εκεί και θα έχω τα δύο πρώτα χρόνια αυτά τα έξοδα καλυμμένα».

Όμως, αυτά δεν είναι μόνα τους. Και έχετε δίκιο όσες και όσοι λέτε ότι δεν μπορεί να είναι μόνο ένα κίνητρο ένα επίδομα για να γυρίσω πίσω.

Θα ήταν αυτό ημιτελές ή ανεπαρκές: Αν δεν είχε προηγηθεί κάλυψη -μεγαλύτερη από ποτέ- στα voucher στους βρεφονηπιακούς σταθμούς, φέτος κιόλας για τον Έβρο, και δεδηλωμένη πρόθεσή μας, κύριε Πρόεδρε, έτσι ώστε την επόμενη χρονιά να καλύψουμε με 715.000 ευρώ όλα τα voucher και για τα ΚΔΑΠ της περιοχής, γιατί ξέρω ότι συνήθως τα παιδιά της τυπικής ανάπτυξης είναι αυτά που συνήθως αδικούνται, καθώς τα παιδιά με αναπηρία καλύπτονται και οι βρεφονηπιακοί σταθμοί φροντίζουν έτσι να καλυφθούν.

Αν δεν είχαμε -ως Υπουργείο μιλάω, γιατί μιλάω για τις παρεμβάσεις του Υπουργείου μόνο- φροντίσει με 1,5 εκατομμύριο τα επόμενα δύο χρόνια να δημιουργηθεί η πρώτη μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων στην Ορεστιάδα ή όπου οριστεί από τους δήμους, γιατί πάντα συνομιλούμε με την τοπική αυτοδιοίκηση. Δεν παίρνουμε αποφάσεις στα γραφεία μας και δεν μπορούμε να ξέρουμε εμείς την κατάσταση εκεί έτσι ώστε να μπορούμε να πάρουμε την απαραίτητη και την κατάλληλη λύση.

Αν δεν είχαμε πει -όπως είπα και πριν- ότι θα ανακαινίσουμε τους παιδικούς σταθμούς, τους βρεφονηπιακούς σταθμούς, τα ΚΑΠΗ και τα ΚΕΦΙ της περιοχής.

Αν δεν λέγαμε ότι θα επεκτείνουμε τον προσωπικό βοηθό σε συνεργασία με την περιφέρεια, ειδικά για την περιφερειακή ενό-

τητα του Έβρου.

Αν δεν λέγαμε ότι επεκτείνουμε -και θα επεκτείνουμε τα σχολικά γεύματα, που ήδη φέτος είναι αυξημένα όσο ποτέ- στους δήμους του Έβρου, συμπεριλαμβανομένης και της δύσκολης Σαμοθράκης, διότι είναι δύσκολο πολλές φορές να προσεγγίσουν το κομμάτι της παροχής των γευμάτων.

Αν δεν λέγαμε ότι ενισχύουμε και τη γυναικεία επιχειρηματικότητα με ποσό, που τελικά είναι υψηλότερο από αυτό που σας είπα πριν -να το διευκρινίσω, είναι 40.000 ευρώ, 20.000 ευρώ στην αρχή και 20.000 ευρώ μετά.

Λέω, λοιπόν, ότι είναι ένα σύνολο και είναι ένα τοπικό πρόγραμμα ανάπτυξης το οποίο παρουσιάζεται μαζί με τον Υφυπουργό τον κ. Κοντογεώργη και με τους αρμόδιους Υπουργούς όπου πηγαίνουμε. Και λέμε ότι ο Έβρος είναι η αρχή. Σίγουρα -επαναλαμβάνω και το ξαναλέω έτσι, με απόλυτο τρόπο- δεν θα μπορούσε να πω ότι είναι πανάκεια, όμως είναι μια πολύ σημαντική αρχή για να κοιτάξουμε αυτήν την περιοχή και να πούμε, όχι απλά σε βλέπουμε, σε ενισχύουμε έτσι ώστε οποιονδήποτε ονειρεύεται το μέλλον του εκεί, να μπορέσει να το αποκτήσει λίγο πιο σίβαρα.

Δεύτερο κομμάτι πάρα πολύ σημαντικό, στοιχείο τα οποία ούτως ή άλλως μου είπε και η Υφυπουργός, ως προς το κολλώδες πάτωμα, όπως άκουσα. Αλλά, το 2019, όταν αυτό το ποσοστό ήταν 13% ως προς τη συμμετοχή των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια εισηγμένων εταιρειών, δεν λέμε ότι είναι μια συλλογική κατάκτηση που αυτήν τη στιγμή έχουμε φτάσει το 28%; Και λέμε ότι εμείς δεν μείναμε σε αυτό που ίσως επέτρεπε η Οδηγία, να μην ανεβούμε δηλαδή στο 33% και μάλιστα σε εκτελεστικά μέλη. Θα μπορούσε να πάει στο 40%, εκτελεστικά και μη. Όμως, κάναμε τη δύσκολη επιλογή. Γιατί είναι δύσκολη επιλογή; Γιατί είναι ακόμη πιο απαιτητό και απαιτητικό το να μπορέσεις να καλύψεις το 33% στα εκτελεστικά μέλη. Άρα, είναι πολύ πιο δύσκολη επιλογή. Δεν πήγαμε σε αυτό που μας επέτρεπε η Οδηγία, πιθανότατα να μην κάναμε και τίποτα γιατί έχουμε πιάσει το 28%. Λέμε πάμε στο 33% και το κάνουμε με όρους αξιοσύνης και ισότητας και σίγουρα όχι λέγοντας ότι αυτό θα ανοίξει όλον τον δρόμο για τις γυναίκες. Τι κάνει, όμως; Σε πολλές εξ αυτών, που έχουν τη δυνατότητα να ανέλθουν σε αυτό το ανώτατο στάδιο λήψης απόφασης, δίνει και ένα παράδειγμα. Δίνει και ένα παράδειγμα στη γυναίκα η οποία μπορεί να είναι στα μεσαία στελέχη και να λέει, «ναι, μπορώ και εγώ να πετύχω την ανέλιξη».

Εδώ, όμως, το κράτος πρέπει να έρθει -και έχετε δίκιο όσες και όσοι το επισημάνετε- με τα μέτρα που ήδη έχει πάρει, με την αύξηση των αδειών στο κομμάτι της γονεϊκότητας, την αύξηση των αδειών στην γυναίκα, στον ιδιωτικό τομέα, την αυτοαπασχολούμενη, την αγρότισσα, την ελεύθερη επαγγελματία, στο να μπορεί και ο πατέρας να παίρνει κομμάτι αυτής της άδειας για να μοιραστεί με αυτό το επτάμηνο και να μετρήσουμε τελικά πόσοι πατεράδες πήραν αυτήν την άδεια ή να μπορέσουμε να δομήσουμε τα δικαιώματα της επιστροφής της γυναίκας όταν γυρίζει πίσω στην εργασία της και ίσως και να επιβληθούν και μέτρα σε αυτούς οι οποίοι επιβάλλουν αυτού του είδους την τιμωρία στη γυναίκα, να καθλώνεται ουσιαστικά με την πιθανότητα ή την δυνατότητα της εγκυμοσύνης. Άρα, λέμε ότι είναι ένα πλαίσιο. Δεν μπορεί να είναι μεμονωμένο.

Και επειδή από όλα τα τελευταία συγκρατώ και θέλω να απαντήσω ως προς το κομμάτι αυτό -για ένα λεπτό, αν μου επιτρέπετε- για το παιδαγωγικό πλαίσιο, είναι ανάγκη να στραφούμε και να κοιτάξουμε τους βρεφονηπιακούς παιδικούς σταθμούς. Είναι ξεχασμένοι. Οι άνθρωποι που δουλεύουν εκεί νιώθουν ότι όλα αυτά τα χρόνια μιλούσαμε για την υποχρεωτική εκπαίδευση -που πολύ σωστά κάναμε και πήγαμε την υποχρεωτικότητα από την ηλικία των τεσσάρων, ήταν ένα δύσκολο εγχείρημα. Επαναλαμβάνω, δεν το ξεκίνησαμε εμείς. Το ξεκίνησε ο ΣΥΡΙΖΑ, το ολοκληρώσαμε όμως με μεγάλη δυσκολία για να βρούμε χώρο και το ξέρετε- σε όλη την Ελλάδα, σε όλους τους δήμους. Πιστεύουμε στην υποχρεωτική εκπαίδευση που ξεκινάει από την ηλικία των τεσσάρων. Πρέπει τώρα, όμως, να πάμε λίγο πίσω. Και πηγαίνοντας πίσω, σας διαβεβαιώ ότι δεν θα βάλουμε σε κίνδυνο τα παιδιά. Υπάρχουν ασφαλιστικές δικλίδες.

Πρώτα απ' όλα, το νέο ολοκληρωμένο πλαίσιο έχει τύχει -και

τυγχάνει αυτήν τη στιγμή, θα έλεγα- πολύ ικανοποιητικής και θετικής αποδοχής και από τους ανθρώπους που δουλεύουν μέσα στους σταθμούς, αλλά και τις απόφοιτες και αποφοίτους των τμημάτων, που λένε ότι για πρώτη φορά θα έχουμε κάτι δομημένο, θα εκπαιδευτούμε και θα αξιολογηθούμε. Το ανιχνευτικό αυτό τεστ κάποιων ερωτήσεων, που θα δίνεται μόνο με την απαραίτητη έγκριση των γονέων και μόνο αν επιθυμούν. Ακόμη και στο πιλοτικό στάδιο, θα είναι κομμάτι της κοινής υπουργικής - είναι προαπαιτούμενο- γι' αυτό και το αναφέραμε μέσα ότι σίγουρα θα είναι απαραίτητο να υπάρχει έγκριση των γονέων. Και βέβαια, δεν σημαίνει ότι ο παιδαγωγός που κάνει αυτό το ερωτηματολόγιο φέρει κάποια ευθύνη για διάγνωση. Για όνομα του Θεού. Εδώ υπάρχουν οι ειδικοί επιστήμονες που το κάνουν. Είναι όλες οι ειδικότητες -που το ξέρετε καλύτερα- οι παιδοψυχίατροι, οι αναπτυξιακοί παιδίατροι, οι παιδονευρολόγοι, οι νεογνολόγοι. Αυτοί θα κάνουν το επόμενο κομμάτι. Αυτό δεν είναι κομμάτι το οποίο θα κάνει ένας παιδαγωγός της πρώιμης παιδικής ηλικίας.

Και να πω μια περαιτέρω ασφαλιστική δικλίδα και μια πρόταση που έχω να κάνω για το τέλος. Περαιτέρω ασφαλιστική δικλίδα είναι ότι το Πρόγραμμα ΑΘΗΝΑ ξέρετε ότι θα παρακολουθείται από το Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία. Και είναι σημαντικό ότι εδώ προσθέσαμε εκπρόσωπο της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη, εκπρόσωπο από κάθε πανεπιστημιακό τμήμα αγωγής και φροντίδας στην πρώιμη παιδική ηλικία σε όλη την Ελλάδα, εκπρόσωπο από το Ινστιτούτο Υγείας και εκπρόσωπο από το ΠΟΣΓΚΑμεΑ, ακριβώς όπως είχε προταθεί και είχε σχολιαστεί ούτως η άλλως και στη δημόσια διαβούλευση. Ασφαλιστικές δικλίδες, λοιπόν.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: Δεν τα γράφετε, όμως.

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Δεν βάζουμε σε κίνδυνο τα παιδιά. Θέλουμε πραγματικά και μέσα από αυτήν τη νομοθετική παρέμβαση να δώσουμε περισσότερες ευκαιρίες, ειδικά σε ομάδες ή σε αντικείμενα που μέχρι τώρα στην Ελλάδα δεν είχαν αναπτυχθεί.

Εδώ είμαστε και η πρόταση που κάνουμε είναι να κάνουμε μια συνάντηση -αν θέλετε- και διακομματικά και με τους εμπνευστές, αλλά και αυτούς οι οποίοι θα καταρτίσουν το συγκεκριμένο πρόγραμμα, για να πάρετε και άλλες απαντήσεις πιο αναλυτικές, θα

έλεγα, που μπορούν να βοηθήσουν και ως προς την περαιτέρω ανάλυση του συγκεκριμένου προγράμματος.

Καλώ να ψηφίσουμε. Ευχαριστώ για τις παραιτήσεις και όλους τους σχολιασμούς που έγιναν. Και σίγουρα νομίζω ότι μπορούμε να προχωρήσουμε πολύ παραπέρα από ένα στείο «όχι», το οποίο δεν δίνει τίποτα παραγωγικό -αν θέλετε- στον Έλληνα πολίτη που μας παρακολουθεί και λέει «απ' όλα αυτά που ακούω, τελικά τι με αφορά;». Ας απαντήσουμε, λοιπόν, με πολιτικές που αφορούν τους Έλληνες πολίτες.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ευχαριστούμε την κυρία Υπουργό.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας: «Μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, των μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (Ε.Ε.) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 - Ρυθμίσεις για την ενδυνάμωση των πιλοτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής».

Εισερχόμαστε στην ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου και η ψήφισή τους θα γίνει χωριστά.

Θέλω να επισημάνω ότι η ψηφοφορία περιλαμβάνει την αρχή του νομοσχεδίου, τριάντα τρία άρθρα, δύο τροπολογίες, το ακροτελεύτιο άρθρο, καθώς και το σύνολο του νομοσχεδίου.

Παρακαλώ να ανοίξει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

(ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Παρακαλώ να κλείσει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

(ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Οι θέσεις των κομμάτων, όπως αποτυπώθηκαν κατά την ψήφιση με το ηλεκτρονικό σύστημα, καταχωρίζονται στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης και έχουν ως εξής:

Μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, των μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (Ε.Ε.) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 - Ρυθμίσεις για την ενδυνάμωση των πιλοτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Επί της Αρχής ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 1 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΝΑΙ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 2 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 3 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 4 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ

Άρθρο 5 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ

Άρθρο 6 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΟΧΙ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ

Άρθρο 7 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΝΑΙ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ

Άρθρο 8 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ

Άρθρο 9 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΝΑΙ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ

Άρθρο 10 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ

Άρθρο 11 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΟΧΙ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ

Άρθρο 12 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ

Άρθρο 13 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ
 Άρθρο 14 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΝΑΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ
 Άρθρο 15 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ
 Άρθρο 16 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 17 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 18 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΝΑΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΝΑΙ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 19 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΝΑΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 20 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΝΑΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ
 Άρθρο 21 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΝΑΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΝΑΙ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ
 Άρθρο 22 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ
 Άρθρο 23 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ
 Άρθρο 24 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ
 Άρθρο 25 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 26 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΝΑΙ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 27 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 28 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 29 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 30 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 31 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 32 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ
 Άρθρο 33 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ
 ΥΠ. ΤΡΟΠ. 318/5 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 ΥΠ. ΤΡΟΠ. 319/6 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Ακροτελεύτιο ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Επί του Συνόλου ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΠΡΝ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Συνεπώς, το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας: «Μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διεθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, των μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (Ε.Ε.) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 - Ρυθμίσεις για την ενδυνάμωση των πιλοτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής - Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης και άλλες διατάξεις» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διεθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, των μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (Ε.Ε.) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 - Ρυθμίσεις για την ενδυνάμωση των πιλοτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής - Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης και άλλες διατάξεις

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1 Σκοπός (άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Άρθρο 3 Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

ΜΕΡΟΣ Β'

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΗ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ (Ε.Ε.) 2022/2381 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 23ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

Άρθρο 4 Πολιτική καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου - Τροποποίηση άρθρου 3 ν. 4706/2020

Άρθρο 5 Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο - Προσθήκη άρθρου 3Α στον ν. 4706/2020 (άρθρο 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 6 Κριτήρια και διαδικασία επιλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο - Προσθήκη άρθρου 3Β στον ν. 4706/2020 (παρ. 1 έως 4 του άρθρου 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 7 Υποβολή ειδικής έκθεσης για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων - Προσθήκη άρθρου 3Γ στον ν. 4706/2020 (άρθρο 7 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 8 Κυρώσεις - Τροποποίηση άρθρου 24 ν. 4706/2020 (παρ. 4 άρθρου 6 και παρ. 1 και 2 άρθρου 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 9 Προϋπόθεση ισόρροπης εκπροσώπησης φύλων σε θέσεις διεθυντικών στελεχών εισηγμένων εταιρειών για συμμετοχή σε δημόσιες συμβάσεις (παρ. 3 άρθρου 8 Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 10 Πρόσθετα μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο εισηγμένων εταιρειών - Προσθήκη άρθρου 24Α στον ν. 4706/2020

Άρθρο 11 Αρμόδιος φορέας για την προαγωγή της έμφυλης ισότητας στις εισηγμένες εταιρείες (δεύτερο εδάφιο παρ. 1 άρθρου 7, άρθρα 10 και 13 Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 12 Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών - Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 87 του ν. 4548/2018

Άρθρο 13 Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών - Προσθήκη παρ. 6Α στο άρθρο 3 του ν. 3429/2005

Άρθρο 14 Περιστατικά βίας και παρενόχλησης

Άρθρο 15 Ταμείο ισότητας των φύλων

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 16 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 17 Μεταβατικές διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΙΛΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 18 Σκοπός

Άρθρο 19 Αντικείμενο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΙΛΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΒΟΗΘΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ, ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΕΝΗ ΚΑΡΤΑ

Άρθρο 20 Πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 53 και παρ. 15 άρθρου 82 ν. 4997/2022

Άρθρο 21 Πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος - Τροποποίηση παρ. 1 έως 3, 5 και 6 άρθρου 70 ν. 4997/2022

Άρθρο 22 Διάρκεια υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 36 ν. 4837/2021

Άρθρο 23 Καταβολή επιδομάτων και λοιπών παροχών σε χρήμα μέσω προπληρωμένης κάρτας - Τροποποίηση παρ. 1, 4 έως 6 και 8 και προσθήκη παρ. 9 στο άρθρο 152 του ν. 5078/2023

Άρθρο 24 Ζητήματα λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της προπληρωμένης κάρτας καταβολής επιδομάτων - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 154 ν. 5078/2023

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΘΗΝΑ: ΘΕΜΕΛΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ» - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΒΡΕΦΙΚΩΝ, ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ, ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΒΡΕΦΗ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑ, ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Άρθρο 25 Πρόγραμμα «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση τίτλου Μέρους Β' ν. 4837/2021

Άρθρο 26 Σκοπός προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση άρθρου 13 ν. 4837/2021

Άρθρο 27 Αντικείμενο προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση άρθρου 14 ν. 4837/2021

Άρθρο 28 Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώτη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση άρθρου 15 ν. 4837/2021

Άρθρο 29 Σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώτη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 16 ν. 4837/2021

Άρθρο 30 Αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώτη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση άρθρου 17 ν. 4837/2021

Άρθρο 31 Λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώτη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 18 ν. 4837/2021

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 32 Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης

Άρθρο 33 Έκτακτα και επείγοντα μέτρα για την προστασία των θέσεων εργασίας στους Δήμους Θήρας, Αμοργού και Ανάφης

Άρθρο 34 Ρυθμίσεις για την τήρηση λογιστικών βιβλίων και την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης

Άρθρο 35 Προσδιορισμός ακαθάριστου εισοδήματος για την εφαρμογή ορίου εισφορών σε ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης και ασφαλιστρών ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 105 ν. 5078/2023

Άρθρο 36 Απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και

συντάξεις - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 14 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Άρθρο 37 Παράταση εξαίρεσης τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής εμβέλειας από ειδικό φόρο τηλεοπτικών διαφημίσεων

Άρθρο 38 Εξουσιοδοτική διάταξη για την επιλογή Διοίκησης Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 15 ν. 4389/2016

Άρθρο 39 Διαδικασία σύναψης συμβάσεων για κάλυψη έκτακτων αναγκών - Τροποποίηση άρθρου 13 Κώδικα νομοθεσίας θαλάσσιων ενδομεταφορών και δικαιωμάτων επιβατών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 40 Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Τροποποίηση άρθρου 20 ν. 4837/2021

Άρθρο 41 Καταργούμενη διάταξη

ΜΕΡΟΣ Ε'

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 42 Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α' ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1 Σκοπός (άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Σκοπός του Μέρους Β' είναι η διασφάλιση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας των φύλων και η επίτευξη μιας πιο ισόρροπης εκπροσώπησης τους στο Διοικητικό Συμβούλιο των εισηγμένων εταιρειών, των ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Β' αποτελεί:

α) η τροποποίηση του ν. 4706/2020 (Α' 136) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών και σχετικά μέτρα (L 315) και την ουσιαστική εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής διευθυντικών στελεχών, βάσει διαφανούς και πλήρως καθορισμένης διαδικασίας και αντικειμενικής συγκριτικής αξιολόγησης των προσόντων τους,

β) η τροποποίηση του ν. 4548/2018 (Α' 104) για τη λήψη μέτρων για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο των μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών που απασχολούν διακόσιους πενήντα (250) εργαζομένους και άνω και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον σαράντα τρία εκατομμύρια (43.000.000) ευρώ,

γ) η τροποποίηση του ν. 3429/2005 (Α' 314) για τη λήψη μέτρων ισόρροπησης εκπροσώπησης του υποεκπροσωπούμενου φύλου στο Διοικητικό Συμβούλιο των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών,

δ) ο ορισμός αρμόδιου φορέα για την προαγωγή της έμφυλης ισόρροπίας στις εισηγμένες εταιρείες, και

ε) η πρόβλεψη Ταμείου Ισότητας των Φύλων.

Άρθρο 3 Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

1. Τα άρθρα 4 έως 10 του παρόντος εφαρμόζονται σε ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4706/2020 (Α' 136).

2. Το άρθρο 12 του παρόντος εφαρμόζεται σε μη εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4548/2018 (Α' 104).

3. Το άρθρο 13 του παρόντος εφαρμόζεται στις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3429/2005 (Α' 314).

ΜΕΡΟΣ Β' ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΗ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ (Ε.Ε.) 2022/2381 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 23ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

Άρθρο 4 Πολιτική καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου - Τροποποίηση άρθρου 3 ν. 4706/2020

Στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4706/2020 (Α' 136), περί πολιτικής καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. β) διαγράφονται τα εδάφια δεύτερο και τρίτο, β) προστίθεται περ. δ) και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η εταιρεία διαθέτει πολιτική καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο και περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) τις αρχές που αφορούν στην επιλογή ή στην αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και την ανανέωση της θητείας υφιστάμενων μελών,

β) τα κριτήρια για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ιδίως ως προς τα εχέγγυα ήθους, τη φήμη, την επάρκεια γνώσεων, τις δεξιότητες, την ανεξαρτησία κρίσης και την εμπειρία για την εκτέλεση των καθηκόντων που τους ανατίθενται,

γ) την πρόβλεψη κριτηρίων πολυμορφίας για την επιλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, και

δ) τα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, τηρουμένων των ποσοστών για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με τα άρθρα 3Α και 3Β.»

Άρθρο 5 Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο - Προσθήκη άρθρου 3Α στον ν. 4706/2020 (άρθρο 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Μετά το άρθρο 3 του ν. 4706/2020 (Α' 136) προστίθεται άρθρο 3Α, ως εξής:

«Άρθρο 3Α Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο

1. Η εταιρεία επιδιώκει την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο και διασφαλίζει την ίση μεταχείριση και τις ίσες ευκαιρίες μεταξύ των φύλων.

2. Με την επιφύλαξη της παρ. 3, η συμμετοχή του υποεκπροσωπούμενου φύλου στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας δεν υπολείπεται του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

3. Στις εταιρείες που απασχολούν διακόσιους πενήντα (250) εργαζομένους και άνω και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον σαράντα τρία εκατομμύρια (43.000.000) ευρώ, το ποσοστό της παρ. 2 δεν υπολείπεται του τριάντα τρία τοις εκατό (33%) επί του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

4. Όταν στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας που εμπίπτει

στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 3 συμμετέχουν τρία (3) ή περισσότερα εκτελεστικά μέλη, στο ως άνω ποσοστό του τριάντα τριών τοις εκατό (33%), περιλαμβάνεται ένα (1) τουλάχιστον εκτελεστικό μέλος του υποεκπροσωπούμενου φύλου.

5. Σε περίπτωση κλάσματος, τα ποσοστά των παρ. 2 και 3 στρογγυλοποιούνται στον εγγύτερο ακέραιο αριθμό.»

Άρθρο 6
Κριτήρια και διαδικασία επιλογής μελών
του Διοικητικού Συμβουλίου για την ισόρροπη
εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο -
Προσθήκη άρθρου 3B στον ν. 4706/2020
(παρ. 1 έως 4 του άρθρου 6
της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Μετά το άρθρο 3Α του ν. 4706/2020 (Α' 136) προστίθεται άρθρο 3B, ως εξής:

«Άρθρο 3B

Κριτήρια και διαδικασία επιλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο

1. Τα κριτήρια επιλογής της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 3 καθορίζονται πριν από την έναρξη της διαδικασίας επιλογής και καταλαμβάνουν όλα τα στάδια αυτής, ώστε, στην περίπτωση που οι εταιρείες της παρ. 3 του άρθρου 3Α δεν τηρούν το απαιτούμενο ποσοστό, να εξασφαλίζεται ότι μεταξύ υποψηφίων που διαθέτουν ίδια προσόντα όσον αφορά στην επάρκεια, στις ικανότητες και στην επαγγελματική επίδοση, να δίνεται προτεραιότητα στην υποψηφιότητα ατόμου του υποεκπροσωπούμενου φύλου, εκτός εάν εξαιρετικοί λόγοι που αιτιολογούνται ειδικώς, επιτάσσουν την επιλογή του υποψηφίου του άλλου φύλου.

2. Ο υποψήφιος που εξετάστηκε κατά τη διαδικασία επιλογής υποψηφίων για διορισμό ή εκλογή, σε θέση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, λαμβάνει εντός είκοσι (20) ημερών, κατόπιν αίτησης που απευθύνει προς την εταιρεία, αναλυτική ενημέρωση σχετικά με:

α) τα κριτήρια αξιολόγησης στα οποία βασίστηκε η συγκεκριμένη επιλογή,

β) την αντικειμενική, συγκριτική αξιολόγηση των υποψηφίων που προκύπτει από την εφαρμογή των κριτηρίων της περ. α) και γ) τους ειδικούς λόγους που οδήγησαν στην κατ' εξαίρεση επιλογή της υποψηφιότητας του μη υποεκπροσωπούμενου φύλου, εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση.

3. Η εταιρεία φέρει το βάρος απόδειξης ότι τηρήθηκαν όσα προβλέπονται στις παρ. 1 και 2.»

Άρθρο 7
Υποβολή ειδικής έκθεσης για την ισόρροπη
εκπροσώπηση των φύλων -
Προσθήκη άρθρου 3Γ στον ν. 4706/2020
(άρθρο 7 της Οδηγίας 2022/2381)

Μετά το άρθρο 3B του ν. 4706/2020 (Α' 136) προστίθεται άρθρο 3Γ, ως εξής:

«Άρθρο 3Γ

Υποβολή εκθέσεων

1. Οι εταιρείες της παρ. 3 του άρθρου 3Α καταρτίζουν ειδική ετήσια έκθεση που αναρτάται στον ιστότοπό τους και η οποία περιλαμβάνει:

α) στοιχεία για την εφαρμογή των ποσοστών της παρ. 3 του άρθρου 3Α, με αναφορά στον αριθμό των εκτελεστικών και των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που είναι πρόσωπα του υποεκπροσωπούμενου φύλου,

β) στοιχεία για τη συμμόρφωση με την υποχρέωση της παρ. 4 του άρθρου 3Α, εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της και

γ) τα μέτρα που εφαρμόζονται ή πρόκειται να ληφθούν για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στο Διοικη-

τικό τους Συμβούλιο.

2. Οι εταιρείες της παρ. 3 του άρθρου 3Α αποστέλλουν έως την 30ή Σεπτεμβρίου κάθε έτους, την ειδική ετήσια έκθεση της παρ. 1:

α) στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς,

β) στο Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο Ισότητας των Φύλων) της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και

γ) στον Συνήγορο του Πολίτη.

3. Περίληψη των στοιχείων των περ. α) και β) της παρ. 1 περιλαμβάνονται και στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης του άρθρου 152 του ν. 4548/2018 (Α' 104).»

Άρθρο 8
Κυρώσεις - Τροποποίηση άρθρου 24 ν. 4706/2020
(παρ. 4 άρθρου 6 και παρ. 1 και 2 άρθρου 8 Οδηγίας (ΕΕ)
2022/2381)

Στο άρθρο 24 του ν. 4706/2020 (Α' 136), περί κυρώσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) μετά από την παρ. 1 προστίθεται παρ. 1α, β) στην αρχή της παρ. 3 προστίθενται οι λέξεις «Με την επιφύλαξη της παρ. 3α», γ) μετά την παρ. 3 προστίθεται παρ. 3α και το άρθρο 24 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 24

Κυρώσεις

1. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Τράπεζας της Ελλάδος, ως προς τα εποπτευόμενα από αυτές πρόσωπα, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εποπτεύει και δύναται να διενεργεί ελέγχους για την τήρηση των διατάξεων των άρθρων 1 ως 23. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης των διατάξεων των άρθρων 1 ως 23, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επιβάλλει:

α) επίπληξη ή χρηματικό πρόστιμο μέχρι τρία (3) εκατομμύρια ευρώ στην εταιρεία και, σε κάθε περίπτωση, έως πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών της, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις κατά το οικονομικό έτος που αφορά τη παράβαση και οι οποίες έχουν υπογραφεί από το Διοικητικό της Συμβούλιο. Στην περίπτωση που η εταιρεία είναι μητρική ή θυγατρική μιας μητρικής που οφείλει να καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τον ν. 4308/2014 και την Οδηγία 2013/34/ΕΕ (ΕΕ L 182/29.6.2013), ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών ορίζεται ως ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών ή τα αντίστοιχα έσοδα, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο περί κατάρτισης και παρουσίασης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που προκύπτει από τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της ανώτατης μητρικής επιχείρησης κατά τη χρήση που αφορά τη παράβαση και οι οποίες έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό της Συμβουλίου,

β) επίπληξη ή χρηματικό πρόστιμο μέχρι τρία (3) εκατομμύρια ευρώ σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος.

1α. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα άρθρα 3Α, 3Β και 3Γ, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επιβάλλει τις κυρώσεις της παρ. 1, με απόφασή της, η οποία κοινοποιείται στη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή της. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προβαίνουν σε δημόσια ανακοίνωση της παράβασης της Εταιρείας που αναρτάται στον ιστότοπό τους.

2. Κατά την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται ιδίως υπόψη η βαρύτητα της παράβασης, η επίπτωση της παράβασης στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, ο κίνδυνος πρόκλησης βλάβης στα συμφέροντα των επενδυτών και των μετόχων μειοψηφίας της εταιρείας, ο βαθμός της υπαιτιότητας, η λήψη μέτρων από τον παραβάτη για την άρση της παράβασης στο μέλλον, ο βαθμός συνεργασίας με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατά το στάδιο διερεύνησης και ελέγχου, οι ανάγκες της ειδικής

και γενικής πρόληψης και η καθ' υποτροπή τέλεση παραβάσεων των άρθρων 1 ως 23.

3. Με την επιφύλαξη της παρ. 3α, το κύρος των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης δεν θίγεται από τη μη τήρηση των διατάξεων των άρθρων 1 ως 23.

3α. Η απόφαση του εταιρικού οργάνου περί διορισμού ή εκλογής σε θέση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου που λήφθηκε κατά παράβαση του άρθρου 3Β είναι άκυρη. Την ακυρότητα μπορεί να προβάλλει ο υποψήφιος του υποεκπροσωπούμενου φύλου που δεν επιλέχθηκε για διορισμό ή εκλογή ως μέλος Διοικητικού Συμβουλίου εντός έξι (6) μηνών από την καταχώριση της απόφασης στο Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4548/2018 (Α' 104), καθώς και να αξιώσει αποζημίωση σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις, εντός της ανωτέρω εξαμήνης προθεσμίας. Η ακυρότητα του δεύτερου εδαφίου δεν θίγει το κύρος των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου που λήφθηκαν με τη συμμετοχή του μέλους του άλλου φύλου που διορίστηκε ή εκλέχθηκε δυνάμει αυτής.

4. Με απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, που δημοσιεύεται εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εξειδικεύεται το σύστημα προσδιορισμού, υπολογισμού και επιμέτρησης του ύψους των κυρώσεων ανά παράβαση.»

Άρθρο 9

Προϋπόθεση ισόρροπης εκπροσώπησης φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών εισηγμένων εταιρειών για συμμετοχή σε δημόσιες συμβάσεις (παρ. 3 άρθρου 8 Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Η μη τήρηση των υποχρεώσεων των παρ. 3 και 4 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020 (Α' 136) συνιστά αθέτηση των αρχών:

α) της παρ. 2 του άρθρου 18 και της παρ. 2 του άρθρου 253 του ν. 4412/2016 (Α' 147), περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την περ. (α) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ως άνω νόμου, και

β) της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4413/2016 (Α' 148), περί γενικών αρχών δημοσίων συμβάσεων παραχώρησης, σύμφωνα με την περ. (α) της παρ. 7 του άρθρου 39 του ως άνω νόμου.

Άρθρο 10

Πρόσθετα μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο εισηγμένων εταιρειών - Προσθήκη άρθρου 24Α στον ν. 4706/2020

Μετά από το άρθρο 24 του ν. 4706/2020 (Α' 136) προστίθεται άρθρο 24Α, ως εξής:

«Άρθρο 24Α

Επιβράβευση ισόρροπης εκπροσώπησης φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο εταιρείας

1. Στις εταιρείες που τηρούν τις υποχρεώσεις των άρθρων 3Α και 3Β δύναται να χορηγείται, μετά από αίτησή τους, ως επιβράβευση για την εφαρμογή πολιτικών ίσης μεταχείρισης, «Σήμα Ισότητας» σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4604/2019 (Α' 50), που καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ.. Εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) μηνός που άρχεται από τη χορήγηση ή από τη λήξη της διάρκειας ή από την αφαίρεση του «Σήματος Ισότητας», η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ενημερώνει σχετικά την αρμόδια για το Γ.Ε.ΜΗ. υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης, ώστε η τελευταία να προβεί στην οικεία καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ..

2. Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δύναται να υπογράφει με τις εταιρείες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος και τις ενώσεις τους μηνόμια συνεργασίας για την ενίσχυση της έμφυλης ισότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων σε εταιρικά περιβάλλοντα.»

Άρθρο 11

Αρμόδιος φορέας για την προαγωγή της έμφυλης ισόρροπης στις εισηγμένες εταιρείες

(τρίτο εδάφιο παρ. 1 άρθρου 7, άρθρα 10 και 13 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

1. Ως αρμόδιος φορέας για την προαγωγή, την ανάλυση, την παρακολούθηση και τη στήριξη της έμφυλης ισόρροπης στα Διοικητικά Συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4706/2020 (Α' 136), ορίζεται η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

2. Στο πλαίσιο της αποστολής της, κατά την παρ. 1, η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση πολιτικών και δράσεων, και ιδίως:

α) Συντάσσει και δημοσιεύει ετήσιο συγκεντρωτικό κατάλογο των εισηγμένων εταιρειών που τηρούν τις υποχρεώσεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020.

β) Συντάσσει και κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως την 29η Δεκεμβρίου 2025 και στη συνέχεια ανά διετία, έκθεση για την εφαρμογή της Οδηγίας 2022/2381, στην οποία περιλαμβάνονται:

βα) συνολική ενημέρωση για τα μέτρα που εφαρμόζονται ή πρόκειται να ληφθούν από τις εισηγμένες εταιρείες της παρ. 3 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020, για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα Διοικητικά Συμβούλια,

ββ) στοιχεία για την τήρηση του ποσοστού της παρ. 3 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020, αναφέροντας τον αριθμό των εκτελεστικών και των μη εκτελεστικών μελών που είναι πρόσωπα του υποεκπροσωπούμενου φύλου,

βγ) στοιχεία για τη συμμόρφωση με την υποχρέωση της παρ. 4 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020 και

βδ) στοιχεία σχετικά με την τήρηση των υποχρεώσεων του άρθρου 3Γ του ν. 4706/2020.

Η έκθεση της παρούσας περίπτωσης κοινοποιείται και στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

γ) Διοργανώνει, από κοινού με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, δράσεις για τη στήριξη της έμφυλης ισότητας στις εισηγμένες εταιρείες.

δ) Ανταλλάσσει καλές πρακτικές και πληροφορίες με αρμόδιους ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς.

ε) Συνεργάζεται με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, το Υπουργείο Ανάπτυξης, τον Συνήγορο του Πολίτη, ως φορέα παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 3896/2010 (Α' 207), την Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας, άλλους φορείς του Δημοσίου, τις δημόσιες επιχειρήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους, τις επαγγελματικές ενώσεις και τις ενώσεις των εταιρειών, τις εταιρείες και τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών, για τη διάδοση καλών πρακτικών σχετικά με την προαγωγή, την ανάλυση, την παρακολούθηση και τη στήριξη της έμφυλης ισόρροπης στα Διοικητικά Συμβούλια των ανωνύμων εταιρειών.

3. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ως αρμόδιος φορέας για την εποπτεία των εισηγμένων εταιρειών και τον έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων της νομοθεσίας περί κεφαλαιαγοράς σύμφωνα με τον ν. 1969/1991 (Α' 167), παρακολουθεί την τήρηση των υποχρεώσεων των άρθρων 3Α, 3Β και 3Γ του ν. 4706/2020 και είναι αρμόδια για την επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 24 του ν. 4706/2020.

Άρθρο 12

Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών - Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 87 του ν. 4548/2018

Στο άρθρο 87 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί ανάθεσης αρμοδιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου σε μέλη του ή τρίτους, προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Στις μη εισηγμένες εταιρείες που απασχολούν διακόσιους πενήντα (250) εργαζομένους και άνω και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον σαράντα τρία εκατομμύρια (43.000.000) ευρώ, είναι δυνατόν να εφαρμόζονται αναλόγως οι

παρ. 3 και 4 του άρθρου 3Α και το άρθρο 3Β του ν. 4706/2020 (Α' 136), αν τούτο προβλέπεται από το καταστατικό. Στις εταιρείες του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται το άρθρο 24Α του ν. 4706/2020, περί επιβράβευσης της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε Διοικητικό Συμβούλιο εταιρείας.»

Άρθρο 13

Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών - Προσθήκη παρ. 6Α στο άρθρο 3 του ν. 3429/2005

Στο άρθρο 3 του ν. 3429/2005 (Α' 314), περί του Διοικητικού Συμβουλίου των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, προστίθεται παρ. 6Α, ως εξής:

«6Α. Στις μη εισηγμένες δημόσιες επιχειρήσεις, που απασχολούν διακόσιους πενήντα (250) εργαζομένους και άνω και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον σαράντα τρία εκατομμύρια (43.000.000) ευρώ, είναι δυνατόν να εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 4 του άρθρου 3Α και το άρθρο 3Β του ν. 4706/2020 (Α' 136), αν τούτο προβλέπεται από το καταστατικό.»

Άρθρο 14

Περιστατικά βίας και παρενόχλησης

Αν κατά τη διαδικασία διορισμού ή εκλογής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου φέρεται ότι έχει λάβει χώρα περιστατικό ή συμπεριφορά βίας και παρενόχλησης σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4808/2021 (Α' 101), εφαρμόζονται τα άρθρα 12, 13, 14, 15 και 18 του ανωτέρω νόμου, περί δικαιωμάτων των θιγόμενων προσώπων σε περιπτώσεις περιστατικών βίας και παρενόχλησης.

Άρθρο 15

Ταμείο ισότητας των φύλων

1. Αποτελούν έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού που εγγράφονται σε ειδικό Αναλυτικό Λογαριασμό Εσόδου (ΑΛΕ) και διατίθενται για την αύξηση των πιστώσεων της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 74 του ν. 4270/2014 (Α' 143), περί εγγραφής πιστώσεων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους:

α) ποσά από την είσπραξη των χρηματικών κυρώσεων του άρθρου 24 του ν. 4706/2020 (Α' 136), περί κυρώσεων, που επιβάλλονται λόγω μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις των άρθρων 3Α, 3Β και 3Γ του ίδιου νόμου και εισπράττονται υπέρ της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και

β) κάθε είδους έσοδα από χαριστική αιτία, όπως δωρεές και χορηγίες.

2. Τα ποσά της παρ. 1 διατίθενται με σκοπό την εξυπηρέτηση της αποστολής της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ιδίως για την ενίσχυση της έμφυλης ισότητας και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών μέσω της χρηματοδοτικής υποστήριξης προγραμμάτων, μέτρων, παρεμβάσεων και δράσεων που αποβλέπουν στην εξάλειψη των έμφυλων διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των φύλων.

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 16

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας καθορίζονται ο ειδικός Αναλυτικός Λογαριασμός Εσόδου (ΑΛΕ), στον οποίο εγγράφονται τα ποσά της παρ. 1 του άρθρου 15, η διαδικασία εγγραφής στον προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 15.

Άρθρο 17

Μεταβατικές διατάξεις

1. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των άρθρων 3Α και 3Β του ν. 4706/2020 (Α' 136), εντός πέντε (5) μηνών από τη δημοσίευσή του παρόντος.

2. Από τη δημοσίευση του παρόντος και έως την 30ή.6.2026, οι ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4706/2020, λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα οργανωτικά μέτρα για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5. Κατά το χρονικό διάστημα του προηγούμενου εδαφίου η εκπροσώπηση ανά φύλο στο Διοικητικό Συμβούλιο των εταιρειών του προηγούμενου εδαφίου, δεν υπολείπεται του ποσοστού του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και σε περίπτωση κλάσματος, το ποσοστό αυτό στρογγυλοποιείται στον προηγούμενο ακέραιο.

3. Οι εταιρείες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020, συμμορφώνονται με την υποχρέωση περί ορισμού εκτελεστικού μέλους από το υποεκπροσωπούμενο φύλο, κατά την πρώτη, μετά την έναρξη ισχύος του ως άνω άρθρου, λήξη θητείας ή της επόμενης θητείας σε περίπτωση μίας ανανέωσης ή εξ οιοδήποτε λόγου αντικατάστασης ήδη υπηρετούντος εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΙΛΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 18

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι: α) η βέλτιστη υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων προ-βασισμότητας για άτομα με αναπηρία, β) η ενίσχυση της αποδοτικότητας του πιλοτικού προγράμματος υποστηριζόμενης απασχόλησης για άτομα στο φάσμα του αυτισμού, γ) η ομαλή μετάβαση από το πιλοτικό πρόγραμμα του προσωπικού βοηθού στην καθολική παροχή της υπηρεσίας, δ) η απλούστευση και ο εκσυγχρονισμός του τρόπου πληρωμής παροχών του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, με ταυτόχρονη διασφάλιση της ταχύτητας, της διαφάνειας και της ασφάλειας στις συναλλαγές των δικαιούχων, και ε) η πολύπλευρη και ολιστική ανάπτυξη των παιδιών ηλικίας έως και τεσσάρων (4) ετών.

Άρθρο 19

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι: α) η πρόβλεψη συμπεριλήψης όλων των δυνητικά ωφελουμένων ατόμων με αναπηρία στο πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας σε χώρους κατοικίας και εργασίας, ακόμα και αν δεν έχουν καταγραφεί στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία, καθώς και η υλοποίηση του προγράμματος σε δημόσια κτήρια προς όφελος των ατόμων με αναπηρία, β) η πρόβλεψη συμπεριλήψης όλων των δυνητικά ωφελουμένων στο πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης για άτομα στο φάσμα του αυτισμού και η δημιουργία ειδικού μητρώου εκπαιδευμένων διαμεσολαβητών προς υποστήριξη ωφελουμένων και επιχειρήσεων που θα συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, γ) η συνέχιση της παροχής της υπηρεσίας του προσωπικού βοηθού στο πλαίσιο της πιλοτικής εφαρμογής αυτής, έως την ολοκλήρωση του προγράμματος του Ταμείου Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας στο πλαίσιο του υφιστάμενου προϋπολογισμού του προγράμματος, δ) η διασφάλιση της ομαλής και ασφαλούς λειτουργίας του

μέτρου των προπληρωμένων καρτών, ιδίως λαμβανομένης υπόψιν της πολυπλοκότητας του πληροφοριακού συστήματος, το οποίο είναι αναγκαίο για την εφαρμογή του, με στόχο την απρόσκοπτη διενέργεια όλων των απαιτούμενων συναλλαγών, και ε) η αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών προσχολικής αγωγής και φροντίδας, που παρέχονται από τους βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς της χώρας, ώστε τα παιδιά να λαμβάνουν κατάλληλη φροντίδα και εκπαίδευση που θα τα βοηθήσει να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες και γνώσεις, η συνεχιζόμενη επιμόρφωση των παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας και η προώθηση της ενημέρωσης και της υποστήριξης των γονέων, προκειμένου να κατανοήσουν καλύτερα την ανάπτυξη των παιδιών τους και να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία αυτή και στην έγκαιρη ανίχνευση τυχόν αναπτυξιακών διαταραχών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΠΙΛΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ,
ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ
ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ,
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΒΟΗΘΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ,
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΕΝΗ ΚΑΡΤΑ

Άρθρο 20
Πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων
προσβασιμότητας -
Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 53 και παρ. 15 άρθρου
82 ν. 4997/2022

1. Στο άρθρο 53 του ν. 4997/2022 (Α' 219), περί πιλοτικού προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) στο δεύτερο εδάφιο οι λέξεις «από την ψηφιακή πύλη gov.gr» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ)», αβ) προστίθεται τρίτο εδάφιο, β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2: βα) οι λέξεις «άτομα με αναπηρία, τα οποία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «άτομα με κινητική αναπηρία ή αναπηρία όρασης ή αναπηρία ακοής, τα οποία είτε», ββ) μετά τις λέξεις «άρθρου 105 του ν. 4961/2022 (Α' 146)» προστίθεται η φράση «είτε, σε περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η καταγραφή τους στο ως άνω Μητρώο και για το διάστημα που αυτή εκκρεμεί λόγω ολοκλήρωσης της ψηφιοποίησης των αποφάσεων πιστοποίησης αναπηρίας, διαθέτουν γνωμάτευση Υγειονομικών Επιτροπών σε ισχύ», και το άρθρο 53 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 53
Πιλοτικό Πρόγραμμα επιχορήγησης
παρεμβάσεων προσβασιμότητας

1. Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας υλοποιεί πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων για την προσβασιμότητα των χώρων μόνιμης κατοικίας και εργασίας ατόμων με αναπηρία. Οι διαδικασίες υποβολής αιτημάτων επιχορήγησης παρέχονται ως ψηφιακή υπηρεσία, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ). Οι παρεμβάσεις δύναται να πραγματοποιούνται και σε δημόσια κτήρια ώστε να καταστούν προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία.

2. Ωφελούμενοι του προγράμματος είναι άτομα με κινητική αναπηρία ή αναπηρία όρασης ή αναπηρία ακοής, τα οποία είτε έχουν καταχωρισθεί στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία του άρθρου 105 του ν. 4961/2022 (Α' 146), είτε, σε περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η καταγραφή τους στο ως άνω Μητρώο και για το διάστημα που αυτή εκκρεμεί λόγω ολοκλήρωσης της ψηφιοποίησης των αποφάσεων πιστοποίησης αναπηρίας, διαθέτουν γνωμάτευση Υγειονομικών Επιτροπών σε ισχύ. Το πρόγραμμα υλοποιείται στο σύνολο των περιφερειών της χώρας.

3. Μετά από την ολοκλήρωση του πιλοτικού προγράμματος η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης

της Φτώχειας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας υποβάλλει στον Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας συγκεντρωτικά στοιχεία, καταγραφέντα προβλήματα, εξαχθέντα συμπεράσματα και εισηγήσεις από την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος, υπό τη μορφή Έκθεσης Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων. Μετά από την αξιολόγηση ακολουθεί η καθολική εφαρμογή του προγράμματος σε ολόκληρη τη χώρα.

4. Οι δαπάνες του πιλοτικού προγράμματος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και προέρχονται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Φορέας υλοποίησης του έργου ορίζεται η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, στην οποία μεταβιβάζονται οι αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση του προγράμματος.»

2. Στην παρ. 15 του άρθρου 82 του ν. 4997/2022, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) μετά από τις λέξεις «με κοινή απόφαση των Υπουργών» προστίθενται οι λέξεις «Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας», β) μετά από τις λέξεις «Περιβάλλοντος και Ενέργειας» προστίθενται οι λέξεις «και Ψηφιακής Διακυβέρνησης», γ) προστίθεται περ. ζ) και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, η παρ. 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«15. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται ειδικότερα και λεπτομερειακά θέματα εφαρμογής του άρθρου 53, περί του προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας, και, ιδίως,

α) τα κριτήρια επιλεξιμότητας και προτεραιοποίησης των ωφελούμενων και των χώρων παρέμβασης,

β) η διαδικασία υποβολής αιτήσεων,

γ) οι επιλέξιμες παρεμβάσεις, οι οποίες μπορούν να εκτείνονται και επί ιδιωτικών χώρων κοινής χρήσης των κτιρίων που αφορά η παρέμβαση, καθώς και επί δημόσιων ή κοινόχρηστων χώρων που περιβάλλουν τα κτίρια αυτά,

δ) το ανώτατο ποσό επιχορήγησης ανά άτομο και ανά παρέμβαση,

ε) η διαδικασία καταβολής των επιχορηγήσεων,

στ) η διαδικασία, τα όργανα και τα μέσα ελέγχου της υλοποίησης των παρεμβάσεων και

ζ) η διαδικασία υλοποίησης των παρεμβάσεων σε δημόσια κτήρια, ώστε να καταστούν προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία.»

Άρθρο 21
Πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος -
Τροποποίηση παρ. 1 έως 3, 5 και 6 άρθρου 70
ν. 4997/2022

Στο άρθρο 70 του ν. 4997/2022 (Α' 219), περί πιλοτικού προγράμματος για πρόσωπα στο φάσμα του αυτισμού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. δ) του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 οι λέξεις «συμπεριλαμβανομένων των εύλογων προσαρμογών στις υποδομές» διαγράφονται, β) στην παρ. 2 βα) στο τέλος του πρώτου εδαφίου προστίθενται οι λέξεις «, οι οποίοι εγγράφονται σε μητρώο που καταρτίζεται για τους σκοπούς του προγράμματος και τηρείται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας», ββ) το τρίτο εδάφιο διαγράφεται, γ) στην παρ. 3 οι λέξεις «στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία του άρθρου 105 του ν. 4961/2022 (Α' 146)» αντικαθίστανται από τη φράση «σε μητρώο που τηρεί η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης στο πλαίσιο του προγράμματος», δ) στην παρ. 5 το δεύτερο εδάφιο διαγράφεται, ε) στην παρ. 6 εα) μετά από τις λέξεις «Ψηφιακής Διακυβέρνησης» προστίθεται η φράση «και του αρμόδιου Υπουργού για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με το άρθρο 69 του ν. 4488/2017 (Α' 137)», εβ) οι λέξεις «και προτεραιοποίησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και το πλαίσιο απασχόλησης», εγ) οι λέξεις «και των φορέων στους οποίους υπάγονται» διαγράφονται, εδ) η λέξη «εργοδοτικού» αντικαθίσταται από τις λέξεις «μισθολογικού και μη μισθο-

λογικού», και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 70 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 70

Πιλοτικό πρόγραμμα για άτομα στο φάσμα του αυτισμού

1. Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας υλοποιεί πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος. Το πρόγραμμα συνίσταται ιδίως: α) στην υποστήριξη των ωφελουμένων κατά τη διαδικασία εύρεσης εργασίας, β) στην καθοδήγηση των υποψήφιων εργοδοτών κατά τη διαμόρφωση του εργασιακού περιβάλλοντος, γ) στην υποστήριξη των ωφελουμένων, του εργοδότη και του εργασιακού περιβάλλοντος κατά το διάστημα απασχόλησης των ωφελουμένων και δ) στην κάλυψη μισθολογικού και μη μισθολογικού εργοδοτικού κόστους.

2. Η υποστήριξη και καθοδήγηση της παρ. 1 παρέχεται από ειδικά εκπαιδευμένους διαμεσολαβητές, οι οποίοι εγγράφονται σε μητρώο που καταρτίζεται για τους σκοπούς του προγράμματος και τηρείται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Η εκπαίδευση και καθοδήγηση των διαμεσολαβητών υλοποιείται από αμειβόμενη διεπιστημονική ομάδα έργου.

3. Ωφελούμενοι του προγράμματος της παρ. 1 είναι άτομα με διαταραχές αυτιστικού φάσματος, τα οποία έχουν καταχωρισθεί σε μητρώο που τηρεί η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης στο πλαίσιο του προγράμματος.

4. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα της παρ. 1 δεν αποστερεί τον ωφελούμενο από τη λήψη αναπηρικών προνοιακών παροχών σε χρήμα που χορηγεί ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

5. Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 1 προέρχονται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Φορέας υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 1 ορίζεται η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του αρμόδιου Υπουργού για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με το άρθρο 69 του ν. 4488/2017 (Α' 137), καθορίζονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας και το πλαίσιο απασχόλησης των ωφελουμένων, η διαδικασία υποβολής αιτήσεων, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής των διαμεσολαβητών, οι άξονες εκπαίδευσης των διαμεσολαβητών, ορίζονται τα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας έργου της παρ. 2 και η αμοιβή τους, το ύψος και η διαδικασία απόδοσης των αμοιβών των ειδικά εκπαιδευμένων διαμεσολαβητών, το εύρος κάλυψης του μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους και ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 22

Διάρκεια υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 36 ν. 4837/2021

Στην παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί πιλοτικής εφαρμογής της υπηρεσίας προσωπικού βοηθού για άτομα με αναπηρία, προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο, και η παρ. 1 του άρθρου 36 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Υλοποιείται, σε δύο φάσεις, πιλοτική εφαρμογή της υπηρεσίας «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» εντός επιλεγμένων γεωγραφικών περιοχών της χώρας. Η πρώτη φάση εκκινεί εντός του έτους 2022 και η υπηρεσία παρέχεται για δύο (2) έτη και η δεύτερη φάση εκκινεί εντός του έτους 2023 και η υπηρεσία παρέχεται για ένα (1) έτος. Η πιλοτική εφαρμογή της υπηρεσίας παρατείνεται έως τη λήξη του προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» και μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού του έργου. Οι δαπάνες για τη

χρηματοδότηση του πιλοτικού προγράμματος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και προέρχονται από ενωσιακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.»

Άρθρο 23

Καταβολή επιδομάτων και λοιπών παροχών σε χρήμα μέσω προπληρωμένης κάρτας - Τροποποίηση παρ. 1, 4 έως 6 και 8 και προσθήκη παρ. 9 στο άρθρο 152 του ν. 5078/2023

1. Στο άρθρο 152 του ν. 5078/2023 (Α' 211), περί της προπληρωμένης κάρτας πληρωμής επιδομάτων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) στο πρώτο εδάφιο μετά από τις λέξεις «κάθε είδους παροχές» προστίθενται οι λέξεις «σε χρήμα», αβ) η φράση «καταβάλλονται σε λογαριασμούς των δικαιούχων που κινούνται αποκλειστικά με τη χρήση ειδικής προπληρωμένης κάρτας (προπληρωμένη κάρτα)» αντικαθίσταται από τη φράση «ειδική προπληρωμένη κάρτα (προπληρωμένη κάρτα)» και αγ) στο δεύτερο εδάφιο η φράση «αντιστοιχεί ένας και μοναδικός λογαριασμός της παρούσας» αντικαθίσταται από τη φράση «αντιστοιχεί μια προπληρωμένη κάρτα για την καταβολή του συνόλου των κοινωνικών του παροχών», β) στην παρ. 4: βα) στο εισαγωγικό εδάφιο και στην περ. α) μετά τη λέξη «παροχές» προστίθενται οι λέξεις «σε χρήμα», ββ) στην περ. α) προστίθεται υποπερ. αια), βγ) στην περ. β) προστίθεται υποπερ. βδ) και βε), γ) στην παρ. 5 η φράση «που έχουν πιστοποιηθεί από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης» αντικαθίσταται από τη φράση «που διαθέτουν γνωμάτευση των Υγειονομικών Επιτροπών σε ισχύ», δ) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 6 διαγράφεται η ημερομηνία «μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025», ε) στην παρ. 8: εα) η φράση «σε λογαριασμούς, οι οποίοι κινούνται αποκλειστικά μέσω ειδικής προπληρωμένης κάρτας» αντικαθίσταται από τη φράση «σε ειδικές προπληρωμένες κάρτες», εβ) προστίθεται τελευταίο εδάφιο, στ) προστίθεται παρ. 9 και το άρθρο 152 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 152

Προπληρωμένη κάρτα πληρωμής επιδομάτων

1. Τα επιδόματα, βοηθήματα, ενισχύσεις και κάθε είδους παροχές σε χρήμα της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.Υ.Π.Α.) και του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.), πλην αυτών της παρ. 4, καταβάλλονται σε ειδική προπληρωμένη κάρτα («προπληρωμένη κάρτα»). Σε κάθε δικαιούχο αντιστοιχεί μια προπληρωμένη κάρτα για την καταβολή του συνόλου των κοινωνικών του παροχών.

2. Η προπληρωμένη κάρτα εκδίδεται από παρόχους υπηρεσιών πληρωμών της περ. δ) του άρθρου 62 του ν. 4446/2016 (Α' 240), που λειτουργούν στην Ελλάδα και στους οποίους οι δικαιούχοι διατηρούν ενεργό λογαριασμό πληρωμών. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών χορηγούν την προπληρωμένη κάρτα και παρέχουν την αντίστοιχη υπηρεσία λειτουργίας της προς τους δικαιούχους χωρίς αντάλλαγμα.

3. Το ήμισυ (1/2) του καταβαλλόμενου ποσού κάθε επιδόματος, βοηθήματος, παροχής ή ενίσχυσης δαπανάται αποκλειστικά μέσω χρήσης της προπληρωμένης κάρτας του δικαιούχου για αγορές προϊόντων ή υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών αγορών) ή πληρωμές χωρίς επιβάρυνση του δικαιούχου με έξοδα κόστους συναλλαγών τραπεζικής συναλλαγής. Ο χρήστης της κάρτας δικαιούται να αναλαμβάνει ποσό σε μετρητά από τον λογαριασμό του που δεν υπερβαίνει το ήμισυ (1/2) των επιδομάτων που έχει λάβει. Η χρήση της προπληρωμένης κάρτας επιτρέπεται για συναλλαγές που πραγματοποιούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Επιδόματα, βοηθήματα και παροχές σε χρήμα που δεν καταβάλλονται σε λογαριασμούς της παρ. 1 μέσω της προπληρωμένης κάρτας είναι τα εξής:

α) Για επιδόματα, βοηθήματα και παροχές σε χρήμα που χορηγεί ο Ο.Π.Ε.Κ.Α.:
αα) το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπε-

ρηλίκων του άρθρου 93 του ν. 4387/2016 (Α' 85),
 αβ) τα αναπηρικά επιδόματα,
 αγ) το επίδομα ομογενών προσφύγων του άρθρου 5 του ν.δ. 597/1973 (Α' 149),
 αδ) το επίδομα στέγασης του άρθρου 3 του ν. 4472/2017 (Α' 74),
 αε) η εισοδηματική ενίσχυση οικογενειών ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 3016/2002 (Α' 30),
 αστ) τα έξοδα κηδείας σε περίπτωση θανάτου ανασφάλιστου υπερήλικα του ν. 1296/1982 (Α' 128),
 αζ) το επίδομα στεγαστικής συνδρομής σε ανασφάλιστους υπερήλικες της υποπερ. αα) της περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4520/2018 (Α' 30),
 η) η μηνιαία οικονομική ενίσχυση με τη μορφή επιδόματος προς τα προστατευόμενα τέκνα θανόντων από τις πυρκαγιές που έπληξαν περιοχές της Περιφέρειας Αττικής στις 23 και 24 Ιουλίου 2018 του άρθρου 2 της από 26.7.2018 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 138), που κυρώθηκε με το άρθρο 3 του ν. 4576/2018 (Α' 196),
 αθ) η μηνιαία οικονομική ενίσχυση με τη μορφή επιδόματος προς κάθε ανήλικο τέκνο των θανόντων κατά τη διάρκεια και εξαιτίας των πλημμυρικών φαινομένων που έπληξαν την Κρήτη κατά τον μήνα Φεβρουάριο 2019 του άρθρου 244 του ν. 4610/2019 (Α' 70),
 αι) η μηνιαία οικονομική ενίσχυση της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 2768/1999 (Α' 273), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 73 του ν. 5043/2023 (Α' 91), προς τα προστατευόμενα τέκνα και αδελφία θανόντων κατά τη διάρκεια και εξαιτίας των πυρκαγιών που έπληξαν την περιοχή Βαρυμπόμπης Δήμου Αχαρνών την 3η Αυγούστου 2021 και εξαιτίας του σεισμού της 30ής Οκτωβρίου 2020 στη Σάμο,
 αια) η μηνιαία οικονομική ενίσχυση προς τα προστατευόμενα τέκνα θανόντων κατά τη διάρκεια και εξαιτίας των πλημμυρικών φαινομένων που έπληξαν τις περιοχές Μάνδρας Αττικής τη 15η Νοεμβρίου 2017, Αγίας Πελαγίας Κρήτης τη 15η Οκτωβρίου 2022 και Μαγνησίας την 5η Σεπτεμβρίου 2023, της υπ' αρ. 17334/4.3.2024 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας «Χορήγηση μηνιαίας οικονομικής ενίσχυσης στα προστατευόμενα τέκνα θανόντων κατά τη διάρκεια και εξαιτίας των πλημμυρικών φαινομένων που έπληξαν τις περιοχές: Μάνδρας Αττικής την 15η Νοεμβρίου 2017, Αγίας Πελαγίας Κρήτης την 15η Οκτωβρίου 2022 και Μαγνησίας την 5η Σεπτεμβρίου 2023» (Β' 1534).
 β) Για επιδόματα, βοηθήματα και παροχές που χορηγεί η Δ.ΥΠ.Α.:
 βα) το επίδομα λόγω αφερεγγυότητας εργοδότη του άρθρου 16 του ν. 1836/1989 (Α' 79),
 ββ) Το επίδομα διαθεσιμότητας του τρίτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 27 του ν.δ. 2961/1954 (Α' 197),
 βγ) έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις που καταβάλει η Δ.ΥΠ.Α.,
 βδ) παροχές, οι οποίες δεν συνίστανται στην καταβολή χρηματικών ποσών απευθείας στους δικαιούχους αλλά χορηγούνται με τη μορφή επιταγών, οι οποίες ανταλλάσσονται με παροχή υπηρεσιών από τρίτους παρόχους,
 βε) η ειδική επιδότηση ανεργίας εργαζομένων στην εταιρεία «Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης Α.Ε.» του άρθρου 22 του ν. 4587/2018 (Α' 218).
 5. Τα άτομα με οπτική αναπηρία σε ποσοστό από ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω που διαθέτουν γνωμάτευση των Υγειονομικών Επιτροπών σε ισχύ εξαιρούνται από την καταβολή μέσω προπληρωμένης κάρτας.
 6. Συναλλαγές για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών που πραγματοποιούνται με τη χρήση της προπληρωμένης κάρτας λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των δικαιούχων της παρ. 1 σε ειδικό πρόγραμμα δημοσίων κληρώσεων (Λοταρίες), μέσω του οποίου χορηγούνται στους κληρωθέντες χρηματικά ή άλλα έπαθλα. Τα χρηματικά έπαθλα είναι ακατάσχετα στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα

χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών. Το συνολικό διανεμόμενο χρηματικό ποσό για τις δημόσιες κληρώσεις που θα διενεργηθούν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, δεν υπερβαίνει το ποσό των οκτώ εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (8.500.000) ευρώ. Το ποσό αυτό χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

7. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών γνωστοποιούν στους δικαιούχους της παρ. 1 και στα Υπουργεία Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας τα προγράμματα με τα οποία επιβραβεύουν τους χρήστες της προπληρωμένης κάρτας για τις συναλλαγές αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών που οι τελευταίοι πραγματοποιούν με τη χρήση της.

8. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι τη 15η Μαρτίου 2025 ο χρόνος έναρξης καταβολής κάθε επιδόματος, βοηθήματος και παροχής σε ειδικές προπληρωμένες κάρτες ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Από τη 15η Μαρτίου 2025 οι παροχές της παρ. 1, με την επιφύλαξη της παρ. 4, καταβάλλονται μέσω της προπληρωμένης κάρτας. Με την απόφαση της παρ. 6 του άρθρου 154, δύναται να ορίζεται διαφορετικός χρόνος έναρξης καταβολής για ειδικές κατηγορίες παροχών, ο οποίος πάντως δεν μπορεί να είναι μεταγενέστερος της 15ης Ιουνίου 2025.

9. Για την καταβολή των παροχών της παρ. 1 μέσω προπληρωμένων καρτών λειτουργεί Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Η ανάπτυξη του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος επιτρέπει ιδίως τη διασύνδεση και διαλειτουργικότητα με τα υφιστάμενα μητρώα και συστήματα: α) της Δ.ΥΠ.Α. και του Ο.Π.Ε.Κ.Α., μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, και β) των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, η οποία πραγματοποιείται μέσω της εταιρείας Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. (ΔΙΑΣ Α.Ε.). Υπεύθυνοι για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των χρηστών των υπηρεσιών του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ορίζονται η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, η Δ.ΥΠ.Α. ο Ο.Π.Ε.Κ.Α. και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμής, σύμφωνα με τις περ. γ) και ε) της παρ. 1 και την παρ. 3 του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και το άρθρο 5 του ν. 4624/2019 (Α' 137).

Άρθρο 24

Ζητήματα λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της προπληρωμένης κάρτας καταβολής επιδομάτων - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 154 ν. 5078/2023

Στην παρ. 6 του άρθρου 154 του ν. 5078/2023, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων για την καταβολή επιδομάτων και λοιπών παροχών σε χρήμα μέσω προπληρωμένης κάρτας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο μετά τις λέξεις «Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας» προστίθενται οι λέξεις «Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων», β) προστίθεται περ. γ) και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων ρυθμίζονται:

α) η διαδικασία, ο χρόνος και ο τρόπος καταβολής, οι εξαιρούμενες συναλλαγές προς κατηγορίες επιχειρήσεων, η υπαγωγή των επιδομάτων, βοηθημάτων, ενισχύσεων και παροχών που ανα-

φέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 152 στη διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου 152, η προθεσμία και διαδικασία δήλωσης του μοναδικού τραπεζικού λογαριασμού της παρ. 1 του άρθρου 152, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα αναφορικά με την καταβολή των παροχών στους ως άνω λογαριασμούς,

β) κάθε τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα αναφορικά με το πρόγραμμα δημοσίων κληρώσεων της παρ. 6 του άρθρου 152 όπως η διάρκεια αυτού, η διαδικασία και η συχνότητα των κληρώσεων, τα κριτήρια και η διαδικασία συμμετοχής, τα μέσα καταχώρισης των συναλλαγών που συμμετέχουν στις κληρώσεις, καθώς και ο καθορισμός των χρηματικών ή άλλων επάθλων του άρθρου 152 και

γ) ζητήματα διασύνδεσης, επικοινωνίας και διαλειτουργικότητας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της παρ. 9 του άρθρου 152, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα σχετικό με την ανάπτυξη και τη λειτουργία του.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΘΗΝΑ: ΘΕΜΕΛΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ» - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΒΡΕΦΙΚΩΝ, ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ - ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΒΡΕΦΗ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑ - ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Άρθρο 25

Πρόγραμμα «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση τίτλου Μέρους Β' ν. 4837/2021

Ο τίτλος του Μέρους Β' του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί του Προγράμματος «ΚΥΨΕΛΗ», αντικαθίσταται ως εξής:

«ΜΕΡΟΣ Β' - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΘΗΝΑ»: ΘΕΜΕΛΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ» - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΒΡΕΦΙΚΩΝ, ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ, ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΒΡΕΦΗ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑ, ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ».

Άρθρο 26

Σκοπός προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση άρθρου 13 ν. 4837/2021

Το άρθρο 13 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί του σκοπού του Προγράμματος, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 13
Σκοπός

Στο σύνολο των δημοτικών, ιδιωτικών και δημόσιων βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών εφαρμόζεται το πρόγραμμα «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας», το οποίο έχει ως στόχο: α) τη φροντίδα και αγωγή των βρεφών και των νηπίων, προκειμένου να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις, β) τη συνεχιζόμενη επιμόρφωση των παιδαγωγών και βοηθών παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας σε ζητήματα που άπτονται του παιδαγωγικού τους έργου και του ρόλου τους στην υποστήριξη της ανάπτυξης των βρεφών και των νηπίων, γ) την υποστήριξη των γονέων στην κατανόηση της ανάπτυξης των παιδιών τους, δ) τον ανιχνευτικό έλεγχο της γνωστικής ανάπτυξης των βρεφών και των νηπίων και ε) την ενίσχυση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχουν οι βρεφικοί, βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί.»

Άρθρο 27

Αντικείμενο προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση άρθρου 14 ν. 4837/2021

Το άρθρο 14 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί αντικείμενου του Προγράμματος, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 14
Αντικείμενο

1. Το πρόγραμμα «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» περιλαμβάνει:

(α) Ένα ολοκληρωμένο παιδαγωγικό πλαίσιο για την πρώιμη παιδική ηλικία, με στόχο την ολόπλευρη ανάπτυξη παιδιών ηλικίας έως και τεσσάρων (4) ετών και τη δημιουργία εξειδικευμένου υλικού για τους γονείς, για να μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη των παιδιών τους.

(β) Τον ανιχνευτικό έλεγχο της γνωστικής ανάπτυξης των βρεφών και των νηπίων μέσω ψυχομετρικού εργαλείου που αναπτύσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος. Ο ανιχνευτικός έλεγχος προϋποθέτει την προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση των ασκούντων τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια ή των αναδόχων γονέων των βρεφών και νηπίων. Οι παιδαγωγοί, μετά από ειδική εκπαίδευσή τους, συγκεντρώνουν και καταχωρίζουν τα αποτελέσματα του ανιχνευτικού ελέγχου στον ατομικό φάκελο κάθε βρέφους και νηπίου, ο οποίος διατηρείται στον σταθμό. Οι παιδαγωγοί ενημερώνουν τους γονείς για τα αποτελέσματα και, κατά περίπτωση, προτείνουν στους γονείς την περαιτέρω αξιολόγηση των παιδιών από ειδικό επιτήμονα. Ο σταθμός λαμβάνει όλα τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων βρεφών και νηπίων.

(γ) Την επιμόρφωση και υποστήριξη των παιδαγωγών και βοηθών παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας από δημόσια ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης.

2. Της καθολικής εφαρμογής του προγράμματος προηγείται πιλοτική εφαρμογή σε τουλάχιστον ενενήντα (90) βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς. Η πιλοτική εφαρμογή διαρκεί έως τη λήξη του Προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση του πιλοτικού προγράμματος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και προέρχονται από ενωσιακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Άρθρο 28

Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση άρθρου 15 ν. 4837/2021

Στο άρθρο 15 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο του άρθρου και στην παρ. 1: αα) διαγράφεται η λέξη «Προσχολικής», αβ) η λέξη «Διαπαιδαγώγησης» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», β) στην παρ. 2: βα) μετά από τις λέξεις «παιδικών σταθμών» προστίθενται οι λέξεις «η αξιολόγηση και η προώθηση βέλτιστων πρακτικών για την αγωγή και φροντίδα των παιδιών της πρώιμης ηλικίας» και ββ) η λέξη «Κυψέλη» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 15

Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

1. Συστήνεται «Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», ως συλλογικό συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

2. Σκοπός του Συμβουλίου είναι η επιστημονική έρευνα και μελέτη των θεμάτων λειτουργίας των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, η αξιολόγηση και η προώθηση βέλτιστων πρακτικών για την αγωγή και φροντίδα των παιδιών της πρώιμης ηλι-

κίας, καθώς και η διαρκής, επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του σχεδιασμού και της εφαρμογής του προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας».

Άρθρο 29
Σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής
και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία -
Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 16 ν. 4837/2021

Στο άρθρο 16 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί Σύνθεσης του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο του άρθρου: αα) διαγράφεται η λέξη «Προσχολικής» και αβ) η λέξη «Διαπαιδαγωγικής» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», β) η παρ. 1 αντικαθίσταται και το άρθρο 16 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 16
Σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής
και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

1. Το Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών και αποτελείται από τα εξής μέλη και τους αναπληρωτές τους:

α) τον Γενικό Γραμματέα Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, ως Πρόεδρο,

β) τον Γενικό Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης του Υπουργείου Εσωτερικών, ως Αντιπρόεδρο,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο από το Υπουργείο Εσωτερικών, αρμόδιο για ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών,

δ) έναν (1) εκπρόσωπο από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, αρμόδιο είτε για ζητήματα εκπαιδευτικών πολιτικών στην προσχολική αγωγή είτε για ζητήματα ειδικής αγωγής,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, αρμόδιο για ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών,

στ) ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού από κάθε Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, το οποίο υποδεικνύεται από κάθε Τμήμα, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του,

ζ) έναν (1) εκπρόσωπο του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, ο οποίος υποδεικνύεται από το Ινστιτούτο, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του,

η) έναν (1) εκπρόσωπο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία (Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.μεΑ.), ο οποίος υποδεικνύεται από την Ομοσπονδία, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του,

θ) δύο (2) ειδικούς εμπειρογνώμονες, με εξειδίκευση είτε σε ζητήματα παιδοψυχολογίας ή παιδοψυχιατρικής ή παιδονευρολογίας ή αναπτυξιολογίας, είτε σε ζητήματα παιδαγωγικών πολιτικών στην πρώιμη παιδική ηλικία και στη λειτουργία των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, οι οποίοι επιλέγονται από τον Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας,

ι) έναν (1) εκπρόσωπο του Πανελληνίου Συνδέσμου Παιδαγωγών Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας (ΠΑ.ΣΥ.Π.Π.Η.), ο οποίος υποδεικνύεται από τον ΠΑ.ΣΥ.Π.Π.Η., ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του,

ια) έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Ε.), ο οποίος υποδεικνύεται από την Κ.Ε.Δ.Ε., ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του, και

ιβ) έναν (1) εκπρόσωπο της δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των ιδιωτικών παιδικών σταθμών, ο οποίος υποδει-

κνύεται από την οργάνωση, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του.

Εάν εντός ενός (1) μηνός από την πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, οι φορείς των περ. στ), ζ), θ), ι), ια), και ιβ) δεν προβούν σε υπόδειξη εκπροσώπου, ο Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ορίζει εκπρόσωπο της επιλογής του.

Σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου προσκαλείται και μετέχει, με εκπρόσωπό της, χωρίς δικαίωμα ψήφου, η Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Πολίτη».

2. Η θητεία του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου είναι τριετής, εκτός εάν πριν από τη λήξη της θητείας τους, κριθεί, με αιτιολογημένη κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών, ότι αδυνατούν για λόγους που αφορούν στην αξιοπιστία που συνάδει με την άσκηση του ρόλου τους ή για λόγους υγείας, να ασκήσουν τα καθήκοντά τους.

3. Με απόφαση του Συμβουλίου είναι δυνατόν να συνιστώνται ειδικές επιστημονικές επιτροπές και ομάδες εργασίας για την επεξεργασία ειδικότερων θεμάτων. Σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου δύναται να προσκαλούνται και να μετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου, εμπειρογνώμονες για ζητήματα λειτουργίας των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών.»

Άρθρο 30
Αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντί-
δας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση άρθρου 17
ν. 4837/2021

Στο άρθρο 17 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί αρμοδιοτήτων του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο του άρθρου και στο πρώτο εδάφιο διαγράφεται η λέξη «Προσχολικής» και η λέξη «Διαπαιδαγωγικής» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», β) στην περ. α), βα) στην υποπερ. αα) η λέξη «Κυψέλη» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας», ββ) στην υποπερ. αβ) οι λέξεις «του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού και των μεντόρων του άρθρου 19, την επιλογή αυτών» διαγράφονται, προστίθενται οι λέξεις «των παιδαγωγών και βοηθών παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας» και οι λέξεις «επιμόρφωση των ανωτέρω» αντικαθίστανται από τις λέξεις «επιμόρφωσή τους», γ) οι περ. στ) και ζ) καταργούνται και το άρθρο 17 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 17
Αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής
και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Το Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία έχει τις εξής, ιδίως, αρμοδιότητες:

α) Γνωμοδοτεί, ύστερα από σχετικό ερώτημα των αρμόδιων Υπουργών, ή εισηγείται με πρωτοβουλία του αυτεπαγγέλτως για θέματα σχετικά με:

αα) τη διαμόρφωση, τον διαρκή εκσυγχρονισμό και τη βέλτιστη εφαρμογή του προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» στους βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, τόσο στο πιλοτικό στάδιο όσο και στην καθολική εφαρμογή του, καθώς και τον προγραμματισμό και την αποτίμηση της εφαρμογής του,

αβ) την κατάρτιση και επιμόρφωση των παιδαγωγών και βοηθών παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας, καθώς και τον σχεδιασμό της πολιτικής για την επιμόρφωσή τους,

αγ) την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών με στόχο τη βελτίωση της ποιότητάς τους.

β) Μελετά συστηματικά:

βα) τα θέματα που συνδέονται με την προσχολική αγωγή και διαπαιδαγώγηση και εισηγείται τρόπους βελτίωσής της,

ββ) τα θέματα και τους παράγοντες που συνδέονται με τους λόγους, για τους οποίους οι γονείς βρεφών και νηπίων δεν επιλέγουν τα προγράμματα των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παι-

δικών σταθμών και εισηγείται τρόπους αντιμετώπισης των λόγων αυτών,

βγ) τους παράγοντες που, άμεσα ή έμμεσα, επηρεάζουν τον χαρακτήρα, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των σταθμών, όπως το οργανωτικό - διοικητικό σύστημα και οι υλικοτεχνικές υποδομές, και εισηγείται τις βέλτιστες αναγκαίες παρεμβάσεις,

βδ) τα θέματα που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την ανάπτυξη πολιτικών για την αγωγή και φροντίδα βρεφών και παιδιών, με σκοπό την επιμόρφωση των επαγγελματιών και την οργάνωση των σχετικών δράσεων,

βε) στατιστικά στοιχεία από την Ελλάδα και το εξωτερικό και διατυπώνει σχετικές εισηγήσεις για βελτιώσεις του προγράμματος,

βστ) το σχετικό διεθνές και ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο και τις αντίστοιχες κατευθυντήριες οδηγίες.

γ) Σχεδιάζει υποστηρικτικές δράσεις στα θέματα των ανωτέρω αρμοδιοτήτων του, στο πλαίσιο της εφαρμογής νέων πολιτικών απασχόλησης βρεφών ή και παιδιών.

δ) Σχεδιάζει δράσεις επιμόρφωσης των επαγγελματιών και παρακολουθεί την υλοποίησή τους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

ε) Εισηγείται σχετικά με τα μέτρα και την πολιτική για τη στήριξη και την αποτίμηση της λειτουργίας των σταθμών.

στ) Καταργείται.

ζ) Καταργείται.»

Άρθρο 31

Λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 18 ν. 4837/2021

Στο άρθρο 18 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί της λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο οι λέξεις «Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», β) στην παρ. 1, οι λέξεις «Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία» και το άρθρο 18 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 18

Λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

1. Το Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία (Συμβούλιο) συνεδριάζει στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και υποστηρίζεται γραμματειακά από υπάλληλο της Διεύθυνσης Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, ο οποίος τηρεί και τα πρακτικά των συνεδριάσεων.

2. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου συγκαλεί το Συμβούλιο και μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεών του.

3. Το Συμβούλιο συνεδριάζει, με φυσική παρουσία ή μέσω τηλεδιάσκεψης, τακτικά κάθε μήνα και, έκτακτα, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή μετά από αίτημα οκτώ (8) τουλάχιστον μελών του.

4. Το Συμβούλιο συνεδριάζει εντός του κανονικού ωραρίου εργασίας των οικείων υπηρεσιών ή σε χρόνο που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση. Στα μέλη του δεν καταβάλλεται καμία πρόσθετη αμοιβή ή αποζημίωση.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 32

Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης

1. Θεσπίζεται Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης με αντι-

κείμενο την οικονομική ενίσχυση των μονοπρόσωπων ή πολυπρόσωπων νοικοκυριών που μεταφέρουν την κύρια κατοικία και το κέντρο βιοτικών δραστηριοτήτων τους από δήμους ή δημοτικές ενότητες της επικράτειας, που ορίζονται με την απόφαση της παρ. 9, στους Δήμους Σουφλίου, Διδυμοτείχου και Ορεστιάδας της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

2. Η μεταφορά της παρ. 1 αποδεικνύεται με:

α) Βεβαίωση τρέχουσας εικόνας βασικών στοιχείων φυσικού προσώπου, από την οποία προκύπτει ότι η κύρια κατοικία των ενηλίκων μελών του ωφελούμενου νοικοκυριού βρίσκεται στους δήμους μετεγκατάστασης της παρ. 1.

β) Κτήση ή μίσθωση της κατοικίας που τεκμηριώνεται με: β�) συμβολαιογραφική πράξη αγοράς κύριας κατοικίας ιδιοκτησίας μέλους του ωφελούμενου νοικοκυριού, από 1η.1.2025 και εξής, που βρίσκεται εντός των ορίων των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1, ή ββ) απόδειξη υποβολής δήλωσης πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακίνητης περιουσίας, τουλάχιστον τριετούς διάρκειας, κύριας κατοικίας, από 1η.1.2025, που βρίσκεται εντός των ορίων των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1, ή βγ) δήλωση ακινήτου ιδιοκτησίας μέλους του ωφελούμενου νοικοκυριού, ως κύριας κατοικίας, που βρίσκεται εντός των ορίων των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1, το οποίο είτε ανήκει κατά δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας, αποκλειστικά ή κατά ποσοστό, σε μέλος της ωφελούμενης μονάδας είτε έχει παραχωρηθεί κατά χρήση από συγγενή έως β' βαθμού στην ωφελούμενη μονάδα.

γ) Βεβαίωση περί εργασίας του αιτούντα, από 1η.1.2025 και εξής, εντός των ορίων των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1, η οποία: γα) για απασχολούμενο στον δημόσιο τομέα είναι η απόφαση απόσπασης, μετάταξης, μετάθεσης ή διορισμού του, καθώς και βεβαίωση του εργοδότη ότι δεν έχει απομακρυνθεί με οποιονδήποτε τρόπο με απόσπαση ή μετάταξη ή μετάθεση από τους δήμους μετεγκατάστασης της παρ. 1, γβ) για απασχολούμενο στον ιδιωτικό τομέα είναι η αναγγελία πρόσληψης ως εργαζόμενου σε επιχείρηση με έδρα εντός της παραπάνω περιοχής, όπως προκύπτει από το έντυπο του Πληροφοριακού Συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ», καθώς και βεβαίωση του εργοδότη για την παροχή εργασίας εντός των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1, γγ) για αυτοαπασχολούμενο είναι η έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας με έδρα εντός της παραπάνω περιοχής και γδ) για άνεργους είναι η συμμετοχή σε προγράμματα της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης που εκτελούνται στην παραπάνω περιοχή.

δ) Σε περίπτωση ύπαρξης ανήλικων τέκνων, βεβαίωση φροντίσής τους σε σχολική μονάδα, δημόσιας ή ιδιωτικής εκπαίδευσης, που βρίσκεται εντός των ορίων των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1.

3. Ως ωφελούμενες μονάδες του προγράμματος ορίζονται οι ακόλουθες κατηγορίες:

α) μονοπρόσωπο νοικοκυριό: κάθε ενήλικας Έλληνας πολίτης που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος ή σε διάσταση, που υποβάλλει ατομική φορολογική δήλωση και δεν εμπίπτει στην κατηγορία ενηλίκων έως είκοσι πέντε (25) ετών που φοιτούν σε δομές εκπαίδευσης οποιασδήποτε βαθμίδας στους δήμους μετεγκατάστασης της παρ. 1,

β) πολυπρόσωπο νοικοκυριό: όλα τα φυσικά πρόσωπα που διαμένουν κάτω από την ίδια στέγη και απαρτίζεται είτε από ένα (1) άτομο που υποβάλλει φορολογική δήλωση και ένα (1) ή περισσότερα τέκνα είτε από έγγαμο ζευγάρι ή ζευγάρι το οποίο έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, με ή χωρίς τέκνα, που υποβάλλει φορολογική δήλωση. Στην περίπτωση αυτή, ο αιτών είναι μέλος του νοικοκυριού, ενήλικας Έλληνας πολίτης που υποβάλλει ατομική φορολογική δήλωση.

4. Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης για τις ωφελούμενες μονάδες ορίζεται σε:

α) δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, εφόσον η ωφελούμενη μονάδα εγκαθίσταται σε οικισμό με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, και

β) έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ, εφόσον η ωφελούμενη μονάδα εγκαθίσταται σε οικισμό με πληθυσμό άνω των πεντακοσίων (500) κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, προσαυξανό-

μενη αντίστοιχα κατά χίλια (1.000) ευρώ για κάθε ανήλικο μέλος του νοικοκυριού και μέχρι του συνολικού ποσού των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται στις ωφελούμενες μονάδες σε δυο (2) ισόποσες δόσεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την έγκριση της αίτησης και η δεύτερη δόση μετά την παρέλευση του πρώτου έτους μόνιμης παραμονής στους δήμους μετεγκατάστασης της παρ. 1.

5. Η οικονομική ενίσχυση της παρ. 4 καταβάλλεται από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) με επιχορήγηση από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κατόπιν υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης - υπεύθυνης δήλωσης από τους ενδιαφερομένους με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στον Ο.Π.Ε.Κ.Α., και αυτοψίας επί της εγκατάστασης από τον δήμο μετεγκατάστασης στα όρια του οποίου βρίσκεται η κύρια κατοικία της νέας εγκατάστασης του αιτούντος.

6. Κατά την υλοποίηση του προγράμματος διενεργούνται επιτόπιοι έλεγχοι και δασταύρωση στοιχείων τόσο από τη Διεύθυνση Επιθεώρησης του Ο.Π.Ε.Κ.Α., όσο και από τους αρμόδιους δήμους.

7. Σε περίπτωση διαπίστωσης ψευδούς δήλωσης για τη μετεγκατάσταση της ωφελούμενης μονάδας, επιβάλλεται πρόστιμο διπλάσιο της χορηγηθείσας ενίσχυσης. Αν ο ωφελούμενος μετακινήθει από την περιοχή της μετεγκατάστασης εντός του πρώτου έτους από τη μετεγκατάσταση, επιστρέφεται το ποσό της χορήγησης για το διάστημα που υπολείπεται του έτους, υπό την προϋπόθεση ότι έχει υποβληθεί προηγούμενη δήλωση αποχώρησης από τον ωφελούμενο. Εάν η μετακίνηση του δευτέρου εδαφίου δεν δηλωθεί από τον ωφελούμενο ή έχουν διαπιστωθεί ευρήματα από τις διαδικασίες ελέγχου της παρ. 6, στον ωφελούμενο επιβάλλεται το πρόστιμο του πρώτου εδαφίου. Σε περίπτωση διαπίστωσης εικονικής ή πολλαπλής μίσθωσης ή εικονικότητας πρόσ-ληψης, επιβάλλονται πρόστιμα διπλάσια της χορηγηθείσας ενίσχυσης στους ιδιοκτήτες ακινήτων και τους εργοδότες αντίστοιχως.

8. Η ενίσχυση της παρ. 4 δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε φόρο, τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου. Είναι ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπά τους, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. Οι ωφελούμενοι της ενίσχυσης του παρόντος απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης και την είσπραξη της ενίσχυσης.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζονται οι δήμοι και οι δημοτικές ενότητες της επικράτειας που μετέχουν ως δήμοι και δημοτικές ενότητες προέλευσης στο Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης, ο μέγιστος αριθμός των ωφελούμενων μονάδων, ο αριθμός των ωφελούμενων μονάδων ανά δήμο ή δημοτική ενότητα μετεγκατάστασης, οι προϋποθέσεις χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης, η χρονική περίοδος του μέτρου, οι διαδικασίες διενέργειας αυτοψίας και έγκρισης αυτής από τους αρμόδιους δήμους, η διαδικασία ελέγχου της πλήρωσης και διατήρησης προϋποθέσεων χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης και η περαιτέρω εξειδίκευση τους, οι αρμόδιες για τον έλεγχο υπηρεσίες και οι αρμοδιότητες των προσώπων που διενεργούν τους ελέγχους, η διαδικασία έγκρισης και καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανάκλησης εγκριτικών αποφάσεων και ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, ρυθμίζεται η διαδικασία υποβολής της αίτησης - υπεύθυνης δήλωσης στον Ο.Π.Ε.Κ.Α. και καθορίζονται η χρήση ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής, ο χρό-

νος έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της ηλεκτρονικής εφαρμογής, ο τρόπος αυθεντικοποίησης των ωφελούμενων, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τη λειτουργία αυτής, οι απαραίτητες διαλειτουργικότητες, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος. Με όμοια απόφαση δύναται να ορίζονται πρόσθετοι δήμοι και δημοτικές ενότητες της επικράτειας με βάση, μεταξύ άλλων, πληθυσμιακά και δημογραφικά κριτήρια της τελευταίας απογραφής του πληθυσμού που διενεργήθηκε από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, καθώς και με αναπτυξιακά δεδομένα, οι οποίοι μετέχουν στο Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης ως δήμοι και δημοτικές ενότητες μετεγκατάστασης, πέραν αυτών που αναφέρονται στην παρ. 1.

Άρθρο 33

Έκτακτα και επείγοντα μέτρα για την προστασία των θέσεων εργασίας στους Δήμους Θήρας, Αμοργού και Ανάφης

1. Όλες οι επιχειρήσεις - εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου και επιχειρηματικής δραστηριότητας του Δήμου Θήρας της Περιφερειακής Ενότητας Θήρας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, που κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας δύναμει της υπό στοιχεία Α479/5.2.2025 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (ΑΔΑ: 973Σ46ΝΠΙΘ-0ΞΔ), για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από τη σεισμική δραστηριότητα στην περιοχή, δύναται, για το χρονικό διάστημα από την 1η Φεβρουαρίου και μέχρι την 3η Μαρτίου 2025, να θέτουν σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τους, οι οποίοι είχαν προσληφθεί μέχρι και την 1η Φεβρουαρίου 2025.

Όλες οι επιχειρήσεις - εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου και επιχειρηματικής δραστηριότητας του Δήμου Αμοργού της Περιφερειακής Ενότητας Νάξου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, που κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας δύναμει της υπό στοιχεία Α571/12.2.2025 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (ΑΔΑ: Ρ7ΤΣ46ΝΠΙΘ-ΨΥΞ), για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από τη σεισμική δραστηριότητα στην περιοχή, δύναται, για το χρονικό διάστημα από την 11η Φεβρουαρίου και μέχρι την 11η Μαρτίου 2025, να θέτουν σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τους, οι οποίοι είχαν προσληφθεί μέχρι και την 11η Φεβρουαρίου 2025. Όλες οι επιχειρήσεις - εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου και επιχειρηματικής δραστηριότητας του Δήμου Ανάφης της Περιφερειακής Ενότητας Θήρας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, που κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας δύναμει της υπό στοιχεία Α595/13.2.2025 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (ΑΔΑ: Ε4ΓΑ46ΝΠΙΘ-3ΙΙ), για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από τη σεισμική δραστηριότητα στην περιοχή, δύναται, για το χρονικό διάστημα από τη 13η Φεβρουαρίου και μέχρι τη 13η Μαρτίου 2025, να θέτουν σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τους, οι οποίοι είχαν προσληφθεί μέχρι και τη 13η Φεβρουαρίου 2025.

2. Οι επιχειρήσεις - εργοδότες της παρ. 1 υποχρεούνται να μην προβούν σε μειώσεις προσωπικού με καταγγελία των συμβάσεων εργασίας, για το χρονικό διάστημα για το οποίο θέτουν τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τους σε αναστολή. Σε περίπτωση πραγματοποίησής τους, οι καταγγελίες αυτές είναι άκυρες.

3. Μετά το πέρας του διαστήματος της αναστολής, οι ανωτέρω συμβάσεις εργασίας συνεχίζονται για τον συμφωνηθέντα χρόνο που υπολείπεται. Η υποχρέωση αυτή δεν υφίσταται όταν συντρέχει αντικειμενική αδυναμία εκπλήρωσής της, όπως σε περιπτώσεις επιχειρήσεων που από τη μορφή, το είδος ή τη δραστηριότητά τους έχουν συγκεκριμένο χρόνο λειτουργίας.

4. Οι επιχειρήσεις - εργοδότες της παρ. 1 υποχρεούνται μετά τη λήξη του χρόνου της αναστολής των συμβάσεων εργασίας

του προσωπικού τους, να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας και με το ίδιο είδος σύμβασης για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της αναστολής. Στην έννοια του ίδιου αριθμού θέσεων εργασίας δεν περιλαμβάνονται οι οικειοθελώς αποχωρούντες από την εργασία τους, οι αποχωρούντες λόγω συνταξιοδότησης ή θανάτου, καθώς και οι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου των οποίων η σύμβαση εργασίας λήγει κατά τη διάρκεια του ανωτέρω χρονικού διαστήματος.

5. Οι εργαζόμενοι, των οποίων η σύμβαση εργασίας τελεί σε αναστολή, σύμφωνα με την παρούσα, είναι δικαιούχοι έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης, ως αποζημίωσης ειδικού σκοπού του δέκατου τρίτου άρθρου της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 64), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 3 του ν. 4682/2020 (Α' 76), ποσού πεντακοσίων τριάντα τεσσάρων (534) ευρώ που αντιστοιχεί σε τριάντα (30) ημέρες, κατ' αναλογία των ημερών διάρκειας της αναστολής των συμβάσεων εργασίας τους. Στους εργαζόμενους των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή, παρέχεται πλήρης ασφαλιστική κάλυψη, η οποία υπολογίζεται επί του ονομαστικού τους μισθού και αναλογία δώρων εορτών για το χρονικό διάστημα αναστολής της σύμβασης εργασίας. Οι Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις των εργαζομένων, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή, υποβάλλονται από τον εργοδότη.

6. Η έκτακτη οικονομική ενίσχυση της παρ. 5 είναι αφορολόγητη, ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα.

7. Η δαπάνη για την έκτακτη οικονομική ενίσχυση και την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων, καθώς και η σχετική αναλογία δώρων εορτών της παρ. 5, καλύπτεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

8. Για τη λήψη της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης από τους εργαζόμενους οι επιχειρήσεις - εργοδότες υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση στο Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με την οποία δηλώνουν προαναγγελτικά τους εργαζόμενους των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή. Οι επιχειρήσεις - εργοδότες γνωστοποιούν την ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση άμεσα στους εργαζόμενους τους με κάθε πρόσφορο μέσο, δηλώνοντάς τους και τον αριθμό πρωτοκόλλου καταχώρισης της πράξης τους στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ».

9. Οι εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις - εργοδότες της παρ. 1, των οποίων η σύμβαση εργασίας τελεί σε αναστολή, μετά από τη γνωστοποίηση της υποβολής της ανωτέρω υπεύθυνης δήλωσης του εργοδότη τους, για να λάβουν την αποζημίωση ειδικού σκοπού υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 (Α' 75), στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ειδικού μηχανισμού στήριξης των εργαζομένων (supportemployees.services.gov.gr), μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ) του άρθρου 22 του ν. 4727/2020 (Α' 184), η οποία τηρείται στη Γενική Διεύθυνση Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία της Γενικής Γραμματείας Εργασιακών Σχέσεων, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Στην υπεύθυνη δήλωση συμπεριλαμβάνονται, εκτός των προσωπικών τους στοιχείων και του αριθμού πρωτοκόλλου καταχώρισης της υπεύθυνης δήλωσης του εργοδότη, τα οποία αντλούνται αυτόματα από το Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ», και τα στοιχεία του προσωπικού τους τραπεζικού λογαριασμού (IBAN).

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, διαπιστώνεται η πλήρωση των προϋποθέσεων της παρ. 1, ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις ένταξης των επιχειρήσεων στο μέτρο της αναστολής των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων τους, το ποσοστό των εργαζομένων των οποίων οι συμβάσεις εργασίας δύνανται να τίθενται σε αναστολή, τα στοιχεία των υπεύθυνων δηλώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, οι όροι, οι προϋποθέ-

σεις χορήγησης της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης, η διαδικασία καταβολής αυτής, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος. Με όμοια απόφαση δύνανται να παρατείνεται το μέτρο και να εφαρμόζεται σε έτερες περιοχές, που κηρύσσονται, για τον ίδιο λόγο, σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, καθώς και να καθορίζονται έτερα χρονικά διαστήματα εφαρμογής.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύνανται να καθορίζονται οι όροι, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της παρ. 9, που τηρείται για τον σκοπό αυτόν στη Γενική Διεύθυνση Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία της Γενικής Γραμματείας Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, οι απαραίτητες διαλειτουργικότητες και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 34

Ρυθμίσεις για την τήρηση λογιστικών βιβλίων και την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης

1. Η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) δύνανται να προβαίνει σε ανάθεση εκτέλεσης υπηρεσιών, σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α' 147), σε φορείς του δημοσίου τομέα της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα με σχετική αποδεδειγμένη εμπειρία, σχετικά με την υποστήριξη τήρησης λογιστικών βιβλίων και κατάρτισης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων για τις χρήσεις των ετών 2016 έως και 2023, σύμφωνα με τον ν. 4308/2014 (Α' 251), περί ελληνικών λογιστικών προτύπων.

2. Η αρμόδια υπηρεσία της Δ.ΥΠ.Α., πριν από την υποβολή των οικονομικών καταστάσεων προς έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.ΥΠ.Α., προβαίνει υποχρεωτικά σε έλεγχο των στοιχείων που έχει λάβει από τον φορέα στον οποίο έχει πραγματοποιηθεί η ανάθεση της παρ. 1.

Άρθρο 35

Προσδιορισμός ακαθάριστου εισοδήματος για την εφαρμογή ορίου εισφορών σε ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης και ασφαλιστών ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 105 ν. 5078/2023

Στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 5078/2023 (Α' 211), περί ανώτατου ποσού εισφορών και ασφαλιστών, οι λέξεις «του ακαθάριστου εισοδήματός τους από τη μισθωτή εργασία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του αθροίσματος των ακαθάριστων αποδοχών τους από τη μισθωτή εργασία και των παροχών σε είδος του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167)», που συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλουν ο εργαζόμενος και ο εργοδότης υπέρ των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης προαιρετικής ασφάλισης και των ταμείων του άρθρου 98 για τις συνταξιοδοτικές παροχές, καθώς και τα ασφαλιστρα που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο και τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν ετησίως και σωρευτικά:

α) Για τους μισθωτούς και όσους αποκτούν εισόδημα από μισθωτή εργασία, το είκοσι τοις εκατό (20%) του αθροίσματος των ακαθάριστων αποδοχών τους από τη μισθωτή εργασία και των παροχών σε είδος του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167) που συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία.

β) Για τους μη μισθωτούς, το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, αναπροσαρμοζόμενο κάθε έτος σύμφωνα με τον

δείκτη τιμών καταναλωτή, όπως διαμορφώνεται την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου των παραπάνω περιπτώσεων δεν λαμβάνονται υπόψη ποσά, η καταβολή των οποίων επιβάλλεται με απόφαση της αρμόδιας αρχής, στο πλαίσιο των εποπτικών της αρμοδιοτήτων, ή διατίθενται για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών.»

Άρθρο 36
Απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία
και συντάξεις - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 14
Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), περί απαλλαγών εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. ε): αα) οι λέξεις «που καταβάλλει ο εργαζόμενος περιλαμβανομένων των εισφορών εργοδότη και εργαζομένου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου», αβ) οι λέξεις «το είκοσι τοις εκατό (20%) του ακαθάριστου εισοδήματος του εργαζομένου από μισθωτή εργασία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το ανώτατο ποσό που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 5078/2023 (Α' 211)», β) στην περ. ι) οι λέξεις «το είκοσι τοις εκατό (20%) του ακαθάριστου εισοδήματος του εργαζομένου από μισθωτή εργασία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το ανώτατο ποσό που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 5078/2023», γ) στην περ. ια): γα) μετά από τις λέξεις «για την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη του εργαζομένου» προστίθενται οι λέξεις «, του συζύγου και των τέκνων του», γβ) οι λέξεις «του υπαλληλικού του προσωπικού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του εργαζομένου, του συζύγου και των τέκνων του» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις εξαιρούνται:

α) η αποζημίωση εξόδων διαμονής και σίτισης και η ημερήσια αποζημίωση που έχουν καταβληθεί από τον εργαζόμενο αποκλειστικά για σκοπούς της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εργοδότη,

β) η αποζημίωση για έξοδα κίνησης που καταβάλλονται από τον εργοδότη για υπηρεσιακούς λόγους, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης για τη δαπάνη ηλεκτρικού ρεύματος για τη φόρτιση ατομικού ή εταιρικού οχήματος μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO₂/χλμ., εφόσον αφορούν έξοδα κίνησης που πραγματοποιήθηκαν από τον εργαζόμενο κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του και αποδεικνύονται από νόμιμα παραστατικά,

γ) το επίδομα αλλοδαπής που χορηγείται σε υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών,

δ) οι κρατήσεις υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων, οι οποίες επιβάλλονται με νόμο, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών εργαζομένου υπέρ των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης υποχρεωτικής ασφάλισης,

ε) οι ασφαλιστικές εισφορές για συνταξιοδοτικές παροχές που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου υπέρ των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης προαιρετικής ασφάλισης και υπέρ των ταμείων της παρ. 20 του άρθρου 6 του ν. 3029/2002 (Α' 160), οι οποίες δεν υπερβαίνουν το ανώτατο ποσό που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 5078/2023 (Α' 211), εκτός εάν η υπέρβαση αφορά ποσά, η καταβολή των οποίων επιβάλλεται με απόφαση της αρμόδιας εποπτικής αρχής,

στ) η εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή από ταμεία πρόνοιας και ασφαλιστικούς οργανισμούς του Δημοσίου στους ασφαλισμένους και τα εξαρτώμενα μέλη του ασφαλισμένου,

ζ) η αξία των διατακτικών σίτισης αξίας έως εξί (6) ευρώ ανά εργάσιμη ημέρα,

η) οι παροχές ασήμαντης αξίας μέχρι του ποσού των είκοσι επτά (27) ευρώ ετησίως,

θ) τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή

τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων, τα οποία δεν υπερβαίνουν το ανώτατο ποσό που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 5078/2023, εκτός εάν η υπέρβαση αφορά ποσά, η καταβολή των οποίων επιβάλλεται με απόφαση της αρμόδιας εποπτικής αρχής,

ι) οι εισφορές που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή και τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου σε Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης προαιρετικής ασφάλισης για την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη του εργαζομένου, του συζύγου και των τέκνων του ή για την κάλυψη του κινδύνου ζωής ή ανικανότητάς του, καθώς και τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή και τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου για την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη του εργαζομένου, του συζύγου και των τέκνων του ή για την κάλυψη του κινδύνου ζωής ή ανικανότητάς του στο πλαίσιο ασφαλιστηρίου συμβολαίου, μέχρι του ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ ετησίως ανά εργαζόμενο,

ια) η αποζημίωση για αγορά μηνιαίων ή ετήσιων καρτών περιοριστών διαδρομών μέσων μαζικής μεταφοράς,

ιβ) η αγοραία αξία της παραχώρησης ενός οχήματος μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO₂/χλμ. και με Λ.Τ.Π.Φ. έως σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ, προς έναν εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα εντός του φορολογικού έτους, με το υπόλοιπο της αξίας να θεωρείται φορολογητέο εισόδημα με βάση την κλίμακα των περ. α' έως στ' της παρ. 2 του άρθρου 13,

ιγ) η παροχή σε είδος με τη μορφή μετοχών που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα ανεξαρτήτως, εάν συνεχίζει να ισχύει η εργασιακή σχέση, εφόσον ασκηθεί το δικαίωμα προαίρεσης και οι μετοχές που αποκτώνται, μεταβιβαστούν μετά από τη συμπλήρωση είκοσι τεσσάρων (24) ή τριάντα εξί (36) μηνών από την απόκτησή τους ανάλογα με την περίπτωση κατ' αντιστοιχία με το άρθρο 42Α,

ιδ) η ελεγκτική αποζημίωση των περ. 1 και 2 του άρθρου 70 του ν. 4647/2019 (Α' 204),

ιε) το άνευ χρηματικού ανταλλάγματος κόστος φόρτισης επιβατικού αυτοκινήτου μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO₂/χλμ. στις εγκαταστάσεις του εργοδότη,

ιστ) η παροχή σε είδος με τη μορφή μετοχών που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα στο πλαίσιο προγραμματών δωρεάν διάθεσης μετοχών στα οποία τίθεται ως προϋπόθεση η επίτευξη συγκεκριμένων στόχων ή η επέλευση συγκεκριμένου γεγονότος, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η διάθεση των μετοχών,

ιζ) η αξία των διατακτικών εσωτερικού τουρισμού συνολικής αξίας έως τριακοσίων (300) ευρώ ετησίως για τα φορολογικά έτη 2020 και 2021,

ιη) ανεξαρτήτως του φορέα που το χορηγεί, το εξωδιδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες,

ιθ) παροχές ύψους έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως που χορηγούν οι εργοδότες στους εργαζόμενους για την κάλυψη εξόδων βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, εφόσον η παροχή:

α) ισχύει για όλους τους εργαζόμενους και έχει γνωστοποιηθεί με έναν από τους τρόπους που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 71 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου (π.δ. 80/2022, Α' 222),

β) καταβάλλεται στον εργαζόμενο από τον εργοδότη καθ' υπέρβαση των συμφωνημένων αποδοχών,

γ) αποδεδειγμένα χρησιμοποιείται για την κάλυψη των εξόδων βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, καθώς:

γα) καταβάλλεται σε χρήμα στον εργαζόμενο, εφόσον αυτός καταβάλλει το ποσό στον τρίτο που παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες και στη συνέχεια προσκομίσει το οικείο φορολογικό στοιχείο στον εργοδότη ή

γβ) καταβάλλεται στον εργαζόμενο με μορφή διατακτικών προς τον πάροχο των υπηρεσιών ή

γγ) καταβάλλεται απευθείας από τον εργοδότη στον τρίτο πά-

ροχο των υπηρεσιών,

κ) παροχές που καταβάλλονται από εργοδότη σε εργαζόμενο ως ενίσχυση για την απόκτηση τέκνου εντός δώδεκα (12) μηνών από τον τοκετό, ύψους έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, που προσαυξάνεται κατά πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για κάθε άλλο εξαρτώμενο τέκνο που έχει ο δικαιούχος γονέας κατά τον χρόνο του τοκετού, εφόσον:

α) η παροχή ισχύει για όλους τους εργαζόμενους και έχει γνωστοποιηθεί με έναν από τους τρόπους που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 71 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου,

β) οι αποδοχές του εργαζομένου διατηρούνται τουλάχιστον στο ύψος που είχαν έξι (6) μήνες πριν από τον τοκετό ή κατά την πρόσληψη, αν αυτή έγινε σε χρονικό διάστημα μικρότερο του εξαμήνου πριν από τον τοκετό, και διατηρούνται τουλάχιστον στο ίδιο ύψος για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών τουλάχιστον μετά από τον τοκετό και

γ) η παροχή έχει αναγγελθεί στην Επιθεώρηση Εργασίας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ορίζονται η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την αναγγελία της παροχής.»

2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται για εισφορές και ασφάλιστρα που καταβάλλονται από το φορολογικό έτος 2024 και μετά.

Άρθρο 37

Παράταση εξαίρεσης τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής εμβέλειας από ειδικό φόρο τηλεοπτικών διαφημίσεων

Η ισχύς της παρ. 12Α του άρθρου πέμπτου του ν. 3845/2010 (Α' 65), περί απαλλαγής από την επιβολή του ειδικού φόρου τηλεοπτικών διαφημίσεων στους παρόχους περιεχομένου περιφερειακής εμβέλειας επίγειας ψηφιακής τηλεόρασης, παρατείνεται από τη λήξη της έως τις 31.12.2025.

Άρθρο 38

Εξουσιοδοτική διάταξη για την επιλογή Διοίκησης Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 15 ν. 4389/2016

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί διαδικασίας επιλογής και διορισμού Διοικητή και Υποδιοικητών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, μετά από τη λέξη «διαγωνισμού», προστίθενται οι λέξεις «τα κριτήρια επιλογής της παρ. 3, η διαδικασία αξιολόγησης,» και μετά από νομοτεχνική βελτίωση η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η επιλογή του Διοικητή γίνεται με ανοικτό διαγωνισμό. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τα άρθρα 75 έως 80 του ν. 4727/2020 (Α' 184), καθορίζονται η διαδικασία προκήρυξης του ανοικτού διαγωνισμού, τα κριτήρια επιλογής της παρ. 3, η διαδικασία αξιολόγησης, η γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής της παρ. 2, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.»

Άρθρο 39

Διαδικασία σύναψης συμβάσεων για κάλυψη έκτακτων αναγκών - Τροποποίηση άρθρου 13 Κώδικα νομοθεσίας θαλάσσιων ενδομεταφορών και δικαιωμάτων επιβατών

Στο άρθρο 13 του Κώδικα νομοθεσίας θαλάσσιων ενδομεταφορών και δικαιωμάτων επιβατών (ν. 4948/2022, Α' 125), περί διαδικασίας σύναψης συμβάσεων για την κάλυψη έκτακτων αναγκών, προστίθενται παρ. 3 έως 7, ως εξής:

«3. Αν συντρέχει προσωρινή αδυναμία εκτέλεσης των συγκεκριμένων δρομολογίων στο πλαίσιο σύμβασης ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας έναντι μισθώματος, προκειμένου να καλυφθούν επείγουσες συγκοινωνιακές ανάγκες, ο Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής δύναται, χωρίς την τήρηση διαγωνιστικής διαδικασίας και κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 1 έως 16, να ανα-

θέτει απευθείας με την υπογραφή σύμβασης δημόσιας υπηρεσίας, τη διενέργεια των δρομολογίων που απορρέουν από την αρχική σύμβαση πλοιοκτήτη, το πλοίο του οποίου κατά σειρά προτίμησης:

α) διαθέτει τα ελάχιστα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του πλοίου που ορίζει η προκήρυξη της αρχικής σύμβασης και δύναται να καλύψει τις δρομολογιακές υποχρεώσεις αυτής, ή

β) δύναται να καλύψει τις δρομολογιακές υποχρεώσεις της αρχικής σύμβασης, ακόμη και αν δεν διαθέτει τα ελάχιστα απαιτούμενα χαρακτηριστικά που ορίζει η προκήρυξη της αρχικής σύμβασης, ή

γ) διαθέτει τα ελάχιστα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του πλοίου που ορίζει η προκήρυξη της αρχικής σύμβασης και του ανατίθεται η διενέργεια εναλλακτικών δρομολογίων, ή

δ) δεν διαθέτει τα ελάχιστα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του πλοίου που ορίζει η προκήρυξη της αρχικής σύμβασης και του ανατίθεται η διενέργεια εναλλακτικών δρομολογίων.

4. Η διάρκεια της σύμβασης που ανατίθεται σύμφωνα με την παρ. 3, δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρονικό διάστημα των εξήντα (60) ημερών και το καταβλητέο, ανά πλήρες δρομολόγιο, μίσθωμα δεν μπορεί να υπερβαίνει αυτό της αρχικής σύμβασης.

5. Ο ανάδοχος της αρχικής σύμβασης δύναται να επανεντάξει το πλοίο του στα εγκεκριμένα δρομολόγιά του, μόνο μετά από τη λήξη της σύμβασης της παρ. 3. Αν η επανένταξη του πλοίου της αρχικής σύμβασης στα δρομολόγιά του αμέσως μετά από τη λήξη της σύμβασης της παρ. 3 δεν είναι εφικτή, εφαρμόζονται οι παρ. 1 και 2.

6. Για τη σύμβαση της παρ. 3, η γνώμη του Σ.Α.Σ. παρέχεται εντός πέντε (5) ημερών και η εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης προσκομίζεται εντός επτά (7) ημερών από τη σύναψη της σύμβασης.

7. Το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο του άρθρου 11 εφαρμόζονται και στη σύμβαση της παρ. 3.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 40

Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Τροποποίηση άρθρου 20 ν. 4837/2021

Στο άρθρο 20 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί των εξουσιοδοτικών διατάξεων του νόμου αυτού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) όλες οι αναφορές στο «Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης» αντικαθίστανται από αναφορές στο «Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», β) στην παρ. 1: βα) στο πρώτο εδάφιο προστίθενται οι λέξεις «Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών», ββ) πριν από τη λέξη «σταθμοί» προστίθενται οι λέξεις «βρεφικοί, βρεφονηπιακοί και παιδικοί», βγ) η φράση «το συγκεκριμένο αναλυτικό ωρολόγιο καθημερινό πρόγραμμα που πρέπει να ακολουθείται, το υλικό που διανέμεται για την υλοποίηση του προγράμματος, τα εργαλεία και το προσωπικό που τα χορηγεί, η διαδικασία χορήγησής τους» διαγράφεται, βδ) το δεύτερο εδάφιο διαγράφεται, γ) στην παρ. 2 η λέξη «Κυψέλη» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας», δ) στην παρ. 3: δα) η λέξη «προγράμματος» αντικαθίσταται από τις λέξεις «παιδαγωγικού πλαισίου», δβ) οι λέξεις «και, ιδίως ορίζονται το ενδεικτικό ωρολόγιο πρόγραμμα απασχόλησης των βρεφών και των νηπίων, ο απαραίτητος εξοπλισμός για τις καθημερινές δραστηριότητες, δίνονται οδηγίες για τη διατροφή, τον ύπνο και για τη σχέση των επαγγελματιών με τα βρέφη και τα νήπια και με την οικογένειά τους» διαγράφονται, και το άρθρο 20 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 20

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερι-

κών, καθορίζονται η έναρξη του πιλοτικού προγράμματος, οι βρεφικοί, βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί που συμμετέχουν σε αυτό, η εκπαίδευση του προσωπικού, ο τρόπος αξιολόγησης του προγράμματος, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα.

Για την έναρξη και την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος δεν είναι απαραίτητη η έκδοση των κοινών υπουργικών αποφάσεων των επόμενων παραγράφων.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, καθορίζεται το έτος έναρξης της καθολικής εφαρμογής του Προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» σε όλους τους σταθμούς της χώρας.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, εξειδικεύεται το περιεχόμενο του ενιαίου εφαρμοζόμενου παιδαγωγικού πλαισίου ανά ηλικιακή ομάδα, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή του προγράμματος.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, καθορίζονται ο τρόπος διενέργειας της τακτικής παρακολούθησης και αξιολόγησης, η συχνότητα, ο τρόπος επιλογής του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού και η εκπαίδευση αυτού, τα εργαλεία παρακολούθησης, ο τρόπος χορήγησης αυτών, η καταγραφή, συγκέντρωση και επεξεργασία των στοιχείων, η διαδικασία παραπομπής για περαιτέρω διερεύνηση, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών, εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, με τον οποίο καθορίζονται ιδίως, ο τρόπος λειτουργίας του, ο τρόπος σύγκλησης των συνεδριάσεων και λήψης αποφάσεων, η υλικοτεχνική και διοικητική του υποστήριξη και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εκτέλεση του έργου του.»

Άρθρο 41
Καταργούμενη διάταξη

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργείται το άρθρο 19 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί της υποστήριξης της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος «Κυψέλη».

ΜΕΡΟΣ Ε'
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 42
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την επιφύλαξη της παρ. 2.

2. Η ισχύς των εσωτερικών παρ. 3, 4 και 5 του εσωτερικού άρθρου 3Α του άρθρου 5 και των άρθρων 6 και 9 αρχίζει από την 30ή.6.2026, με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 17 του παρόντος.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αθήνα, 2025
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. ΕΘΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

2. ΕΘΝΙΚΗΣ
ΑΜΥΝΑΣ

3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

4. ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

5. ΥΓΕΙΑΣ

6. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ
ΠΟΛΙΤΗ

7. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

8. ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

9. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

10. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

11. ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

12. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΚΡΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

13. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

14. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

15. Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΓΕΙΑΣ

16. Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Όχι στο σύνολο. Το σύνολο γίνεται σε άλλη συνεδρίαση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση κατά πλειοψηφία.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 22.50' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Παρασκευή 14 Φεβρουαρίου 2025 και ώρα 09.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: κοινοβουλευτικό έλεγχο: συζήτηση επι-καίρων ερωτήσεων, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ